

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Blicher, Steen Steensen.; St. St. Blicher ; [udg. af P. L. Møller].

Titel | Title:

Gamle og nye Noveller

Bindbetegnelse | Volume Statement:

Vol. 3; Deel 5-6

Udgivet år og sted | Publication time and place: Kjøbenhavn : C.A. Reitzel, 1846-47

Fysiske størrelse | Physical extent:

1-7 i 4 bd.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

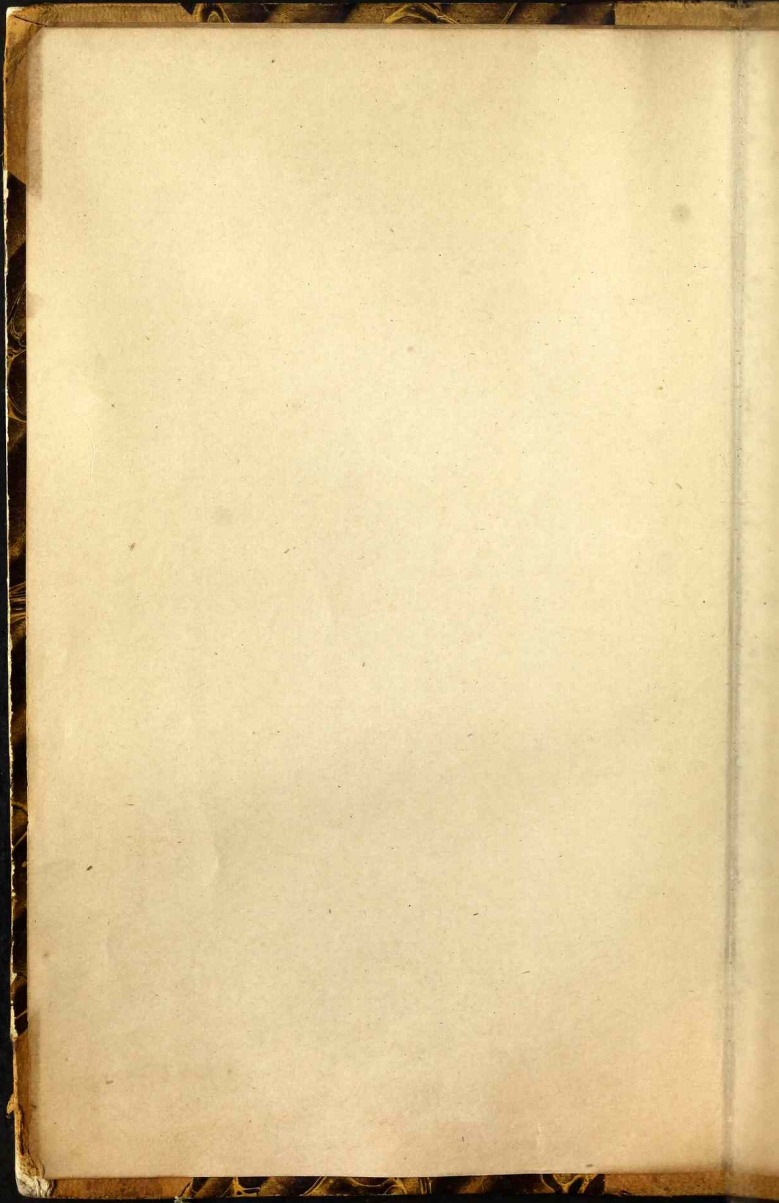
The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

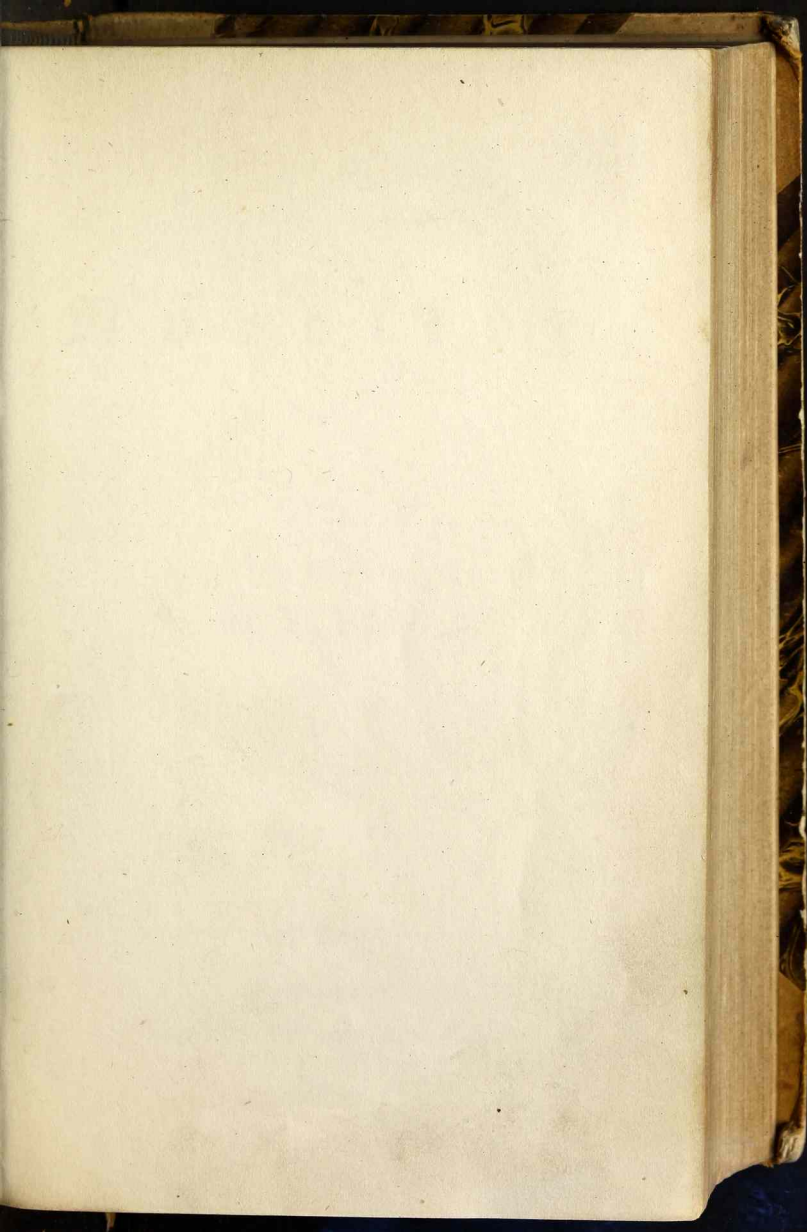

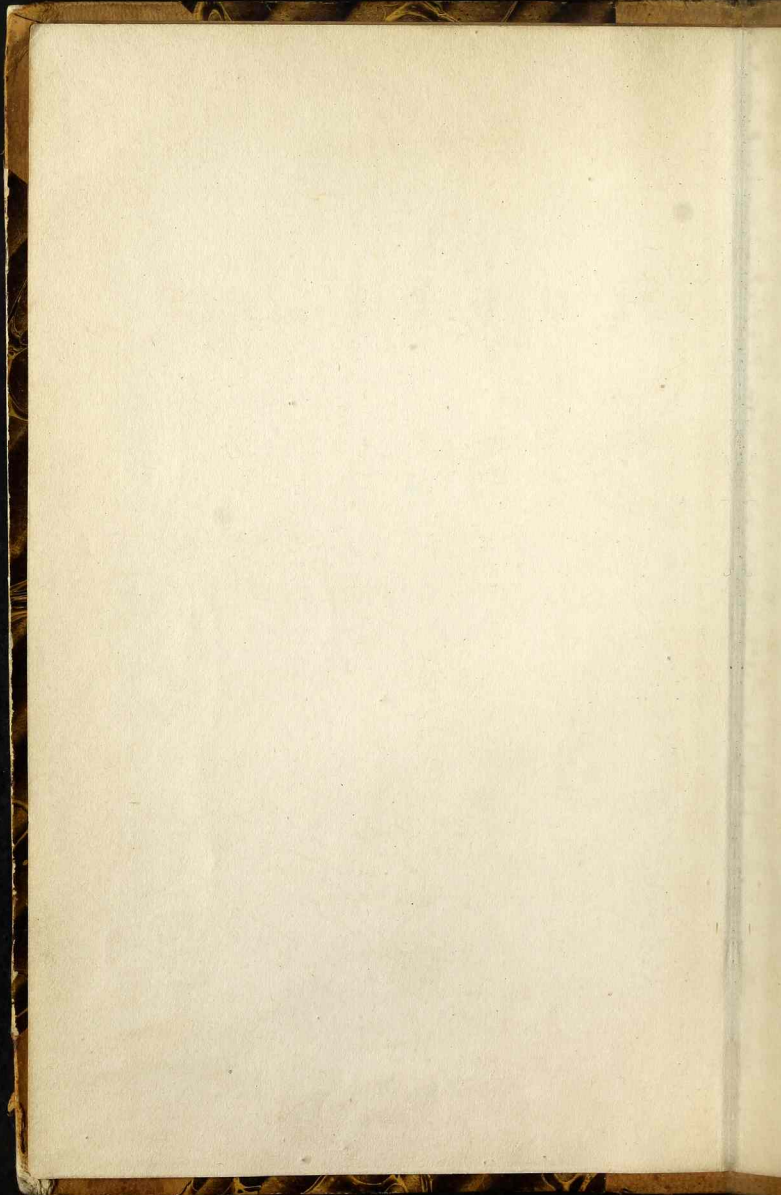
DET KONGELIGE BIBLIOTEK

130021448398

Gamle og nye

Noveller

af

St. St. Blicher.

Femte Deel.

Kjøbenhavn.

Forlagt af Universitetsboghandler C. A. Reitzel.

Trykt i Bianco Lunos Bøgetrykkeri.

1846.

1811

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
KØBENHAVN

1811

1811

1811

1811

Indhold.

	Side
Til hvem der vil tilegne sig det.....	III.
Nøverstuen.....	1.
Kjerlighed i Syden.....	58.
En Landsbydegns Dagbog.....	110.
Fruentimmerhæderen.....	148.
Hofstrammeren.....	187.
Staffels Louis.....	208.
Et Bindstouw. (Fortællinger og Digte i jydsk Mundarter.)....	244.
Efterkrift af Udgiveren.....	285.

1700

III
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

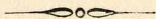
Til hvem der vil tilegne sig det.

En Vide i den Gammeløst, man kalder Jorden,
Har kravlet ud og seet sig om i Norden;
Har hørt sig om, opsnappet Eet og Andet,
Saa her saa der, i Staden og paa Landet.

Den gamle Mand, som han gaaer ned ad Bakke,
Har Gang til stedse meer og meer at snakke,
Fortælle hvad han haver hørt og seet,
Ja selv hvad der er tænkt blot, ikke seet.

Tag ogsaa dette da for gode Vare!
Bed hans Opdigtelser er ingen Fare.
Bild Dig kun ind: i Ammestuen nu
Til Eventyr og Viser lytter Du!

Dog noget Sandt er vel i disse Blade,
Hvad det kan være, jeg vil overlade
Til Hvers behagelige eget Skjøn,
Kan det behage da — det er min Løn.

Gamle og nye Noveller

af

St. St. Blicher.

Femte Deel.

Samling af nye Høveder

76

af St. Blicher

1800

Nøverstuen.

1.

Hjorterytteren.

Danmarks Der have et saa yndigt, venligt, fredsfælt Udseende, at man, ved i Lanterne at gaae tilbage til deres Oprindelse, aldrig erindres om nogen voldsom Naturbegivenhed; de synes ikke ved noget Jordstjælv at være opkastede, ei heller gennemfurede af en vældig Vandflod, men snarere at have opdukket sagtelig af det synkende Hav. Sletterne ere jævne og store; Bækkerne saa og smaa, og blidt afrundede. Ingen bratte Strænder, ingen dybe Huler minde om Jordens Fødselskamp. Skovene hænge ikke vildt paa styvhoie Fjeldrygge, men leire sig, som et levende Hegn om de frugtbare Marker; Bækkene styrte sig ikke ned i stummende Fosser, gennem dybe og mørke Klvoter, men glide stille og klare hen mellem Siv og Krat.

Naar man fra det deilige Fyens Land seiler over til Jylland, troer man i Forstningen blot at have passeret en Flod, og kan ikke ret overbevise sig om, at man nu er paa det faste Land; saa lignende og nær beslægtet med Derne er her Halvøens Skikkelse. Men jo længere man nu kommer ind, jo mere forandres Eggen: Dalene blive dybere; Bækkerne brattere; Skovene see ældre og mere affældige ud; mangt et siggroet Hjør, mangen med kort Lyng bevoret Jordplet; store Stene paa høiryggede Agre — Alt vidner

om ringere Cultur og mindre Befolkning. Smalle Beie med dybe Hjulspor og høie Bakker i Midten hentyde paa mindre Færdsel og Samkvem mellem Beboerne. Disſes Baaninger vorde mod Vesten alt ſlettere og ſlettere, lavere og lavere, ſom om de dulkede ſig for Veſtendvindens voldsomme Anløb. Ligefom Hederne blive hyppigere og ſtorre, blive Kirker og Byer færre og længere fra hinanden. Ved Gaardene ſeer man iſtedetfor Hæſſe ſorte Tørvestakke, iſtedetfor Frugthaver Kaaugaarde. Store, lynngrøede Moſer, ſkjedesløſt og ødfelt behandlede, ſige os: at her er nok af dem. Intet Markhegn, ingen Pileplantning gjør mere Skjæl mellem Mand og Mand; man ſkulde troe, at Alt endnu var i Fælledſkab.

Naaer man omſider Rygningen af Jylland, udbreder ſig for Diet de uhyre, flade Heder, i Forſningen beſtrøede med Gravhøie, hvis Antal dog ſtedſe aftager, ſaa at man med Rimelighed kan formode, at denne Strækning aldrig tilforn har været opdyrket. Denne høie Landryg foreſtiller man ſig, ikke uden Grund, at have været det forſte af Halvøen, der kom tilſyne, lettende ſig op af Havet og væltende det til begge Sider, hvor da de nedrullende Volger ſammenſtyllede Bakker, og udhulede Dale.

Paa Øſtſiden af denne L yngſlette findes dog hiſt og her noget kort, purlet Egekrat, der for Bildſarende kan tjene iſtedetfor Compas; thi Trærnes Kroner ere alle bøiede mod Øſten. Forreſten viner man paa de ſtore L yngbakter kun lidet Grønt: en enkelt Græsplet, eller en ung Bæveresp, ſom man da med Forundring adſpørger: hvor eſt du kommen her? Løber en Bæk, eller Nae gjennem Heden, da forkynde ingen Enge, ingen Buſt dens Nærværelſe; dybt nede mellem udhulede Bakker ſnoer den ſig lenlig og med Fart, ſom om den ſkyndte ſig ud af Drken.

Over en saadan Bæk red en smuk Høstdag et ungt velklædt Menneſte henimod en liden Rugmark, ſom den ſjerne Eier havde opdyrket ved at brænde den affkrællede Skorpe til Afte. Han ſelv med Familie var juſt ifærd med at afmeie den, da Rytteren nærmede ſig og ſpurgte Bei til Herregaarden Aunſbjerg. *)

Efterat Bonden forſt havde gjengjældet Spørgsmaalet med et andet: nemlig hvor den Reifende kom fra? for- talte han denne, hvad han allerede vidſte, at han var redet vild, kaldte derpaa ad en Dreng, ſom ſatte Regene ſammen, og befalede ham at viſe den Fremmede paa rette Bei.

Men endnu forend Drengen havde begyndt at udføre denne Ordre, vüiſte ſig et Syn, ſom for en Tid tildrog ſig ſaavel Rytterens ſom Høſtfolkernes hele Dpmærkſomhed.

Oppe fra den nærmefte Lyngbakke ſoer lige ned mod dem, med Stormens Fart, en Hjort med en Mand paa Ryggen. Denne — en hoi, ſoer Mand, brunklædt fra Top til Taa — ſad indelſemt mellem Kronhjortens Taffer, hvilke den havde kaſtet tilbage henad Ryggen, ſom diſſe Dyr gjøre, naar de ret hale ud. Den ſælſomme Rytter havde ſandsynligviis tabt Hatten ved dette Nid; thi hans lange ſorte Haar fløi bag ud fra hans Nakke, ſom Manken paa en galopperende Heſt. Hans Haand var i beſtandig Bevægelse, for at hugge en Kniv i Hjortens Nakke; men dennes voldsomme Spring hindrede ham i at træffe. Da Hjorteridderen kom nær nok til de forbauſede Tilſkuere — hvilket ikke varede længe — blev han kjendt af Bonden; thi denne raabte: „hei! Mads! hvor vil Du hen?“

„Det maae Hjorten og Satan vide!“ ſvarte Mads; men inden Svaret kom fuldt ud, var han allerede ſaa langt

*) Den ſædvanlige Udtale af Aunſbjerg.

forbi, at det sidste Ord neppe naaede Spørgerens Dre. Inden saa Minutter forsvandt baade Hjort og Mand fra de Stirrendes Blik.

„Hvem var det? “spurgte den Fremmede, uden at vende sine Bine bort fra den Kant, hvor Centauren var forsvunden.

„Saamænd!“ svarte Bonden, „det er en sølle Mand, som de kalde Mads Hansen, eller sorte Mads; han har et lille Huus paa den anden Side af Aaen. Det er knapt for ham; han har mange Børn — kan jeg troe — og saa bjerger han sig som han kan: han kommer imellemstunder over paa denne Side og tager sig en Hjort; men idag lader det til, at Hjorten har taget ham — dersom det ellers var en rigtig Hjort?“ lagde han betænkfuld til — „Gud frie os fra Alt det, som ondt er!“ men den Mads er rigtignok en forvoven Kumpen — alligevel jeg veed ikke Andet, end Vre, Dyd og Godt om ham. Han skyder et Stykke Dyr engang imellem; hvad skal vi sige derom? der er nok af dem — alt for mange, hvem der maatte sige det; der kan I selv see, hvordan de har klippet Bipperne af min Rug! Men — jo min sandten! der har vi Niels Skytte; jo Du skal lure sorte Mads! idag er han bedre ridende, end Du.“

Som han sagde dette, saaes en Jæger ilende i langstrakt Trav hen imod dem, fra den samme Kant, hvor de først havde seet Hjorteridderen.

„Saae I ikke sorte Mads!“ raabte han endnu før han kom dem nær.

„Vi saae rigtignok En paa en Hjort; men vi kunde ikke see enten han var sort eller hvid, eller kjende hvem det var, for han kom affled, saa En knap kunde følge ham med Binene,“ svarte Bonden.

„Fanden tage ham!“ sagde Jægeren idet han holdt

sin Hest an, for at lade den puste lidt; „jeg saae ham oppe i Haverdalen, hvor han gif og luffede efter en Hjort. Jeg holdt mig bag en Hoi for ikke at forstyrre ham. Han skjød, Hjorten faldt, Mads løb til, sprang op paa Ryggen af ham, for at give ham Fangst; men da Hjorten følte Kniven, reiste han sig op, klemmede Mads ned mellem Tafferne, og hallo! Hans Bøsse fik jeg, men jeg vilde hellere have ham selv.“

Med disse Ord satte han sin Hest i Trav, og ilede efter Krybskytten, med den ene Bøsse for an sig paa Sadelknappen, den anden i en Rem paa Ryggen.

Den Reisende skulde omtrent samme Wei, og drog med sin Weiviser afsted saa hastig, som denne kunde smaa-trave, efter at have skilt sig ved sine Trækkoe. Da de havde tilbagelagt en god Fjerdingmil, og vare komne op paa Rygningen af en Bakke, der skraanede ned ad mod Aaen, fik de Die paa begge Rytterne.

Den Første havde naaet Enden paa sit forfleoine Ridt: Hjorten var styrtet død ned i Aaen, paa et Sted, hvor der var meget lavt Vand. Dens Banemand stod endnu strævs over den, og stræbte at gjøre sig løs fra dens Taffer, som havde boret sig ind i hans Klæder.

Just, som han blev færdig hermed og sprang iland, kom Skytten — som først var redet feil af ham — farende forbi vor Reisende, med Løilen i den ene og Bøssen i den anden Haand. Et Par Favne fra den uheldige Hjorterytter standsede han Hesten, og med de trøstelige Ord: „nu skal Du døe, din Hund!“ lagde han Geværet til Rinden.

„Holdt! holdt!“ raabte Delinqventen, „giv Dig Stunder, Niels! det jager vel ikke; vi kan jo snakke os tilrette.“

„Jugen Snaffen længer!“ svarte den forbittrede Jæger, „Du skal ligge paa dine Gjerninger!“

„Nei, bie dog et lille Gran endnu!“ raabte hiin igjen: „lad mig først læse mit Fadervor!“

„Hvad, vil Du læse?“ sagde Niels, idet han lod Bøssen synke lidt fra Rinden, „i Himmerig kommer Du ikke alligevel.“

„Saa er det din Skyld, Niels!“ svarte den Anden, „naar Du vil undlive mig midt i mine Synder.“

„Det har Du fortjent, din Hjortetyo!“ raabte Niels, og hældede atter Rinden til Kolben.

„Hei, hei!“ streg Mads igjen, „bie et bitte Korn endnu! Naar Du skyder mig, saa — aa, tag dog den Bøsse fra Diet! jeg kan aldrig lide at man peger ad mig med et ladt Gevær —“ Niels løftede atter Hovedet — „skyder Du mig, saa kommer Du selv til at klæde Steile og Hjul.“

„Fanden hvilket!“ svarte Skytten med en tvungen Lat-ter, og sigtede paany.

„Niels, Niels!“ raabte hiin igjen, „her er Vid-ner; men hør! jeg vil give Dig et andet Raad: nu har Du mig jo vis nok; jeg kan ikke gaae fra Dig; kan Du ikke føre mig til Gaarden (Herregaarden), lad saa Manden (Herremanden) gjøre med mig hvad han vil. Saa beholde vi begge To vort Liv, og Du fortjener Dig tilmed en god Driffeskilling.“

Idetsamme kom den Reifende til, og raabte til Skyt-ten: „For Guds Skyld! kjære Ven! gjør dog ingen Ulykke; men hør hvad Manden siger!“

„Manden er en grov Misdæder,“ sagde Skytten, men spændte dog Hanen ned og lagde Bøssen paa Sadelknapp-ten; „men siden den fremmede Mosses beder for ham, vil

jeg skjænke ham Livet. „Du er ellers gal Mads!“ sagde han til denne, „for nu kommer Du til at gaae med Skubkarren din Livstid; havde Du ladet mig styde Dig, var nu Altting forbi — kom da din Kjeltring, og hold Dig ved Siden af mig! Kom nu og tag Skankerne med Dig!“

Derpaa satte de sig i Gang, og den Rejsende, der ligeledes skulde til Ansbjerg, gjorde Folgestab med.

Et Stykke gif det fremad, uden at der blev talt et Ord: naar undtages, at Skytten af og til med et „hæ!“ et Skjeldsord og en Gød, afbrød Tausheden. Endeligen knyttede Krybskytten en ny og mindre lidenskabelig Samtale.

„Lyffes Du ikke, det er Synd,“ sagde han, „at jeg her skal gaae og vade i det lange Lyng?“

„Det er Du vant til, din Hund!“ svarte Niels.

„Du kunde gjerne,“ vedblev den Anden med et pølidst Diekast, men dog i en Tone, som viiste, at han ikke ventede at faae sin Bøn opfyldt: „Du kunde gjerne lade mig sidde op bag ved Dig.“

„Ho ho!“ svarte Skytten med en Skogger: „Du har redet nok i Dag; nu har Du godt af at røre dine lange Been.“

„Naa naa! et godt Ord igjen! Niels Skytte!“ mumlede hiin, „Du er saa iband contradi*) i Dag.“

Niels Skytte svarede Intet hertil; men sloitede en Bisetone, imedens han af Jagttastten fremtog Tobakspung og Pibe. Da denne var stoppet, gav han sig til at slaae Ild; men Lønderet vilde ikke fænge.

„Jeg kommer til at hjælpe Dig,“ sagde Mads, og uden at faae eller vente Svar slog han Ild i sin egen Fyrtønde, blæste paa den og rakte den til Skytten; men

*) Bantsat contrair.

idet denne tog derimod, greb hiin fat paa Kolben af den ladte Bøsse, som laae over Sadelknappen, rev den med et vældigt Ryt ud af Stroppen og sprang tre Skridt baglænds ud i Lyngen. — Alt dette skete med en Hurtighed, man ikke skulde have tiltroet den bredskuldrede, føre og alle-rede lidt aldrende Krybskytte. „Nu falder Godtaar mig til“ sagde denne. „Lykkes Dig ikke, jeg nu kunde pirre dig overende som en Skurrehat, bitte Niels? Men Du var rimelig før; det er din Lykke.“

Den arme Skytte stirrede bleg og sjælvende af Arrig-hed paa sin Modstander, uden at være i Stand til at frem-føre et eneste Ord.

„Før lidt siden,“ vedblev Mads, „var Du saa ild-vorn*), der kunde ingen faae et Ord indført; men havde jeg ikke dengang hørt, hvordan Du lod din Mund løbe; skulde jeg hartad tænkt, at Du havde glemt den hjemme paa Ansbjerg — tænd din Pibe! ellers brænder Tønderet ud — Du seer saa vis paa min Fyrtønde? Du tykkes vel, det er et maadeligt Bytte, Du har gjort? Denne her er rigtignok bedre;“ — han klappede paa Bøsseskolben — „men Du skal faae den igjen, naar Du flyer mig min egen.“

Niels tog denne strax over Hovedet, rakte den hen til Krybskytten med den ene Haand og udstrækkede den anden før at modtage sit Gevær.

„Wie lidt! sagde Mads: „du skal love mig først — aa! det kan endda være det samme, for Du holder vel lige-meget af det; men skulde Du engang herefter høre et Puf i Heden, saa vær ikke saa hidsig, men tænk paa idag og paa Mikkel Rævehale!“

*) Hidsig, arrig og livagtig.

Han vendte sig til den Reifende: „Staaer hans Hest for Skud?“

„Skyd kun!“ svarede denne.

Mads holdt Skyttens Bøsse, som en Pistol, med den ene Haand op i Luften, og skød den af.

„Den giver jo ikke anderledes et Knald“ sagde han, „end som naar man slaaer en Potte mod en Dør.“

Derpaa tog han Stenen af Hanen, og gav sin Modstander den med de Ord: „Der har Du din Skyder! for det første skal den ingen Skade gjøre. — Farvel! og Lat for idag!“

Saaledes sigende hængte han sin egen Bøsse over Ralken, og gik tilbage mod den Kant, hvor Hjorten laa.

Skytten, hvis Tunge hidtil synes at have været bunden ved en magisk Kraft, gav nu sin længe indflemte Harmelust i en Strøm af Eder og Forbandelser, hvis Begyndelse lød saaledes: „Nu saa gid da Dævelen inderlig —“ 2c. 2c.

Det er beklageligt, kjære Læser! ligesaavel for mig som for Dig, at min Muse ikke er af de ægte humoristiske; thi ellers havde jeg her den ønskeligste Leilighed til at udpynte min Fortælling med de kraftigste Eder, mod hvilke de, der oplive vore genialste Comedier, vilde kun lyde som Fruehundebix mod Løvebrøl.

Som sagt: min enfoldige Muse har endnu ikke været istand til at fatte den dybe Betydning af Gammelstrandsconversationsen; desaaarsag faaer Du selv ad libitum fylde de mange Huller i Niels Skyttes og andre Kraftgeniers Tale.

Jeg beretter nu simpelthen — dog med tilbørlig Reservation af meeromrørte Niels Skyttes lovlige Ret til Djævelen og hans Rige — hvad Passiar, der videre

forefaldt imellem ham og den Fremmede paa Veien til Ansbjerg.

Denne, hvis Medlidenhed havde vendt sig fra den undslupne Frijæger til den hardtad fortvivlede Herregaards-Skytte, søgte at trøste saa godt som han formaaede: „Han har jo dog i Grunden Intet tabt,“ sagde han tilsidst „uden den usle Glæde, at gjøre en Mand med sin hele Familie ulykkelig.“

„Intet tabt?“ raabte Jægeren: „Det forstaaer han ikke. Intet tabt? Den Hund har, saa vist som jeg er en Synder, fordærvet mig mit gode Gevær!“

„Hvorledes?“ sagde den Reifende! „fordærvet hans Gevær? Lad det og sæt en anden Steen for!“

„Pyt!“ svarede Niels med en ærgerlig Latter; „den flyder hverken Hjort eller Hare meer; den er forgjort, det svarer jeg til; og dersom ikke et Raad vil hjælpe — trrr! der ligger een og slikker Solskin i Hjulsporet; han skal ikke spise Lærkeunger idag.“

Med disse Ord standsede han Hesten, satte hurtig en Steen i Hanen, ladede Geværet og sprang ned.

Den Fremmede, som var ganske uindviøet i Jagtvildenssagen, og altsaa hverken kjendte dens Terminologie eller Magie, holdt ligeledes stille, for at see hvad Grønkjolen nu vilde foretage sig. Denne trak Hesten ned, gik nogle Skridt frem og pirrede med Bøssespiben til Noget, som laa i Veien. Nu først opdagede den Fremmede, at det var en Hugorm.

„Vil Du herind!“ sagde Skytten, stedse stikkende med Bøssen efter Slangen; endelig fik han dens Hoved ind i Piben, holdt nu denne i Beiret og rystede den indtil Dræmen var heelt derinde. Derpaa stød han Bøssen af i Luften, med sin besynderlige Forladning, hvoraf ikke den

mindste Stump mere kom tilsyne, og sagde: „vil det ikke hjælpe, saa er der Jagen, der kan curere den, uden Mads eller Mikkel Rævehale.“

Den Reifende smilede lidt vantro, saavel over Trolddommen, som over den snurrige Maade at løse den paa; men da han allerede havde gjort Bekjendtskab med den ene Sortekunstner, ønskede han og at vide lidt om den anden, der bar et saa ualmindeligt og betydningsfuldt Navn.

Paa hans Efterspørgsel, fortalte Skytten, medens han atter ladede sit Gevær, Følgende: „Mikkel Rævehale — som de kalde ham, fordi han kan lokke alle de Ræve til sig, der ere i Landet — denne Mikkel er ti Gange værre, end sorte Mads; han kan gjøre sig haard, den Hundetamp! der bider hverken Blye eller Solvknapper paa ham. Engang traf jeg og Herren ham hist nede i hiin Dal, ligesaadan ved en Hjort, han nylig havde skudt, og som han var isærd med at tage Skindet af. Vi rede lige hen til ham, og han mærkede os ikke, før vi vare ham paa tyve Skridt nær. Men tænker han, at Mikkel blev bange? Han saae bare om til os, og gav sig derpaa igjen isærd med Hjorten.

„Saa skal Du da times en lille Ulykke!“ sagde Herren. „Niels! skyd ham paa Pelsen! jeg svarer for Alt!“

Jeg holdt ham med et Skud Rendefugler lige midt paa hans brede Ryg; men Pyt! han agtede det ikke mere, end om jeg havde skudt paa ham med en Hyldebøsse, Knægten dreiede blot Ansigtet et Dieblit om til os, og blev endnu ved at flaae. Da skjød Herren selv — det var lige kraftigt: han skjar just Skindet fra Hovedet; og først, da han havde svøbt det sammen, tog han sin lille Riffel, som laae paa Jorden, vendte sig imod os og sagde:

„Nu kommer nok Turen snart til mig; og dersom J ikke seer til at J komme bort, skal jeg dog prøve, om jeg kan faae Hul paa een af Jer.“

Saadan en Karl er Mikkil Røvehale!

Efter denne Fortælling, der er ligesaa utrolig, men mere sandfærdig end mange andre, som vi forskrive fra Udlandet, fortsattes Reisen til Ansbjerg.

2.

Ansbjerg.

Naar Du, kjære Læser! giver Dig især med en dansk Bog, som — vel at mærke! ingen Oversættelse er, og samme finder Raade for dine Dine: da opfaster Du sikkert det høit billige Spørgsmaal: „Hvo, monstroe haver været denne Forfatters Monster og Forbillede?“ Thi at en dansk Skribent — in specie en Digter — skulde være saa selvlog og dumdriftig, at vove sig uden fremmed Veiledning ud paa Autorbanens Glatis, det er jo hverken tænkeligt eller tilraadeligt.*)

Om Du derhos læser critiske Blade — in specie den danske Pasqvino — vil Du vorde end mere overbevist om Rigtigheden af din Forudsætning; thi i saadanne vil Du hyppigen støde paa Ytringer, som denne: „Vor Forfatter har aabenbarligen dannet sig efter A*, eller B*, eller C*,“ og — om han er en af de stem-

*) Du erindrer vel ogsaa Holbergs:

„Gid aldrig i vort Land sig Nogen saa forsynder,

„Med danske Bøger han at skrive ret begynder!“

Skjondt vi af Holbergs eget Exempel lære: hvormeget lettere det er, at give Andre gode Raad, end selv at følge dem.

plede — „vor Digter har hældigen opfattet D*s eller E*s eller F*s Aand; eller — om han er blandt de uprivilegerede — „dette Product er en mislykket Efterligning af G*, eller H*, eller I*.

Nu da: dersom ogsaa mine Smaafortællinger, eller om Du hellere vil — Noveller, have vundet dit Behag, skulde Du ikke have spurgt Dig selv: „Hvo er vel denne Forfatters Mønster og Forbillede? Lafontaine? Nei! dertil ere hans Helte og Heltinder ikke englelige nok. Van der Velde? Ikke heller! dertil ere de ikke djævlemæssige nok; tilmed begynder han heller ikke sine Capitler ad modum! „I sin storblommede grønne Damaskes Slop-ros, med den sneehvide rødtoppede Bomuldsnathue paa det ærværdige Hoved, sad paa sin brandgule Silkevæderstinds Bedstefaderstoel den fem og firindstiveaarige 2c. 2c.“ eller: „Paa en kastaniebrun vælig Araber, som tyggede det skumbesprængte Sølvsidsel, red igjennem den hvælvede Borgport den underdelige“ 2c. 2c.

„Skulde“ spørger Du videre — „vor Forfatter have dannet sig efter Hoffmann, N....., N...? Ikke heller! dertil ere hans Eventyr alt for rimelige, troværdige og dagligdags; dertil har han alt for liden Commerce med Gjengangere, Nisser, Trolde, Varulve, Vampyrer og Djægle.“

„Hvo i al Verden kan det da være?“ bliver Du ved: „En maae han have! Walter Scott? Paa min Ære! der er han!“

Ak! kjere gunstige Læser! det er endnu ikke den rette. Du gjør mig virkelig for megen Ære; thi hans Fuldkommenheder ere hans Eiendom, som hverken jeg eller nogen Anden kan tage fra ham, og hans Feil — om han har nogen — vil jeg gjerne overlade til Claren og Andre,

der kunde fylde et Ark med at beskrive et Shawl og Maaden at bære det paa, og som ikke kunne føre os ind i en Bondes Koghytte, uden at gjøre os noie bekendte med enhver Stoel paa Gulvet, enhver Høne paa Ranen, og enhver Pjalt, de ustyldige Børn have paa; ja som, hvor de end føre os hen, ikke lade os slippe forbi nogen Steen eller Pind ved Veien, uden at vi først maae læse dens omstændelige Beskrivelse. Overalt kan denne scottiske Maneer bedre betale sig i andre Lande, end her, hvor man hellere laaner Bøger, end kjøber dem, og hvor Leiesbibliotheker og Læseselskaber sørge for, at Forfattere ikke skulde give deres gistesærdige Døtre Manuscripter til Udstyr.

Nei, min høistærede Læser! havde dette været Tilfældet — som man siger — da stode vi endnu nede ved Karup Aae, tabte i Beskuelsen af dens lynnagroede Bredder, eller vi fulgte med en Landmaalers Noiagtighed alle dens Krumninger lige til det Sted, hvor Liimsjorden vilde standse vore Skridt. Havde jeg vare en Scott, vare vi vist i dette Dieblik meget behageligen sysselsatte med at tælle de brune Pletter paa Niels Skyttes forresten hvide Hønschund (om hvem vi endnu ikke have mældet et eneste Ord), eller Uhrfuglene i hans Jagtstasse.

Men — det er nu ikke anderledes — jeg gaaer min egen skjæve og ujevne Gang — vil Du følge med, skal det være mig baade en Ære og en Fornøielse — snart staaer jeg, snart gaaer jeg, snart løber jeg og snart tager jeg Kænd til og gjør et gevaltigt Spring, som for Exempel fra Karup Aae til Ansbjerg. Og vil Du nu endelig give mig et Monster, kan Du jo — i Betragtning af denne lange snaksomme, parentesfiste Indledning — lade det være Forfatteren til Siegfried v. Lindenberg.

Summa Summarum: A* og B* og C* have deres eiendommelige Skjønheder — de være og forblive deres! de ere vel ei heller ganske frie for Feil — hvad skulde jeg med dem? jeg har nok i mine egne. Nei, forend Du skal sige: „Hænderne ere Esaus, men Stemmen Jacobs!“ maae Du hellere udbryde: „det er Esau heel og holden!“

Og skulde jeg da sluttelig ikke altid være efter dit Sind; skulde min Pegasus stundom løbe for stærkt, stundom gjøre sig stædig; saa tag i gunstig Betragtning, at den ikke er tiltreden af nogen Kunstberider: men har bestandig sine egne Nykker, som det hverken for Dig eller mig vil være muligt at pille ud. Sid op, Hoistærede! riid med mig ind ad Ansbjerg Port, og lad os see, hvad Eventyr — kort eller langt, troeligt eller utroeligt, vi der monne opleve!

Jeg hører sjelden det Ord „Herregaard,“ uden at tænke paa Spøgelse. Disse ærværdige Levninger fra Oldtiden, fordum beboede af mandhaftige Riddere og høviste Fruer, hvilke vi ere vant til at forestille os strænge og alvorlige, stive i Klæder, stive i Væsen, stive i Sind, haarde og barste selv i Kjerlighed: disse savntykke Mure, disse lange, snævre og mørke Gange, disse hvalvede Kjældere synes os ret indbydende for Midnattens Aander: de aabne, vide Kammer ret bekvemme for hine luftige Væsener, der hellere gaae igjennem Skorfstenen, end gjennem Døren. Jeg troer virkelig heller ikke, der findes nogen gammel Herregaard uden saadant natligt Puslerie; uden i det mindste eet stummelt Værelse, en Hjørnestue, et Taarnkammer, hvor det ikke er ganske rigtigt, og hvor man ikke gjerne sover alene.

Det glæder mig oprigtigt, at Ansbjerg i denne

Henseende er ligesaa complet en Herregaard, som nogen anden i Landet; og haaber jeg snart at opleve den Nat, da jeg kan opvarte Læseren med en ægte phantasmagorisk Forestilling; men Alt til sin Tid! og derfor vil jeg nu i Historien gaae frem med chronologisk Orden.

Da de tvende Ryttere vare komne indenfor Lade- gaardsporten, dreiede de — Skytten som Veiviser foran — om til Staldøren, affablede her hver sin Hest, og gif derfra op igjennem den Lindeallee, der ledte til Borggaar- den. Denne bestod af trende Fløie: Hovedbygningen til- venstre, tvende Stokværk hoi, havde en Dværg, som nød Prædicat af Laarn; maaskee fordi man syntes, at intet ægte Herresæde burde mangle et saadant; og et Ravn er — som man veed — ofte nok til at fornøie Folk.

Saaledes har jeg hørt, at et Værelse, hvori var en Bogreol med en Snees tyktbestovede Bøger, et Skab med Klæster og Glas, et Bord med Skrivetoi, og en blødtud- stoppet Lænestol, er kaldet et Studerekammer. Saa- ledes har jeg seet en Samling af et Par hundrede for- knyttede Træer, som heed Skoven, og en Karudsdam, der heed Søen. I samme Betydning kaldes et Klæde- skab Garderobe, et Par Bondergaarde og en halv Snees Huse et Gods, og Tiendetageren paa disses Marker For- valter eller Inspecteur. — Den midterste Fløi, ogsaa teglhængt, men kun af eet Stokværk, var bestemt for det talrige Tyende, ligesaa Ridefogden til Hundebrennen. Den høire var Forpagterens Bolig. I Krogen mellem begge stod Træhesten, i den Tid nundværkelig paa en Herregaard, som det adelige Vaaben over Hoveddøren.

I det Dieblis, da Skytten aabnede Stakitporten ind til Borggaarden, aabnedes et Vindue i nederste Stokværk af Herstabet's Fløi, og et Brykstykke kom tilsynne, hvilket

jeg troer at burde beskrive, for at lede de Læsere, der have seet lignende asmalede, til rimelige Gissninger over Tiden for nærværende Begivenheder.

Den naadige Herre, hvis svære Corpus fyldte Bredden af det store Vindue, var iført en mørkegrøn Fløiels Jakke med een Rad Knapper, der sluttede tæt om Halsen, store Opslag og store Lomme knapper; en kulsort Paryk — ikke af de grundmurede, men af dem med een Bukkel eller Balk trindt nedent om — skjulte ganske hans Haar. Den Deel af hans Paaklædning, der var at see, bestod selvfølgelig kun af tvende simple Stykker; men da hele Personen siden kommer tilsynne, vil jeg, for at undgaae Gjen-tagelse, ligesaagodt strax nævne de øvrige tre Dele af hans Dragt, som vare: ovenpaa Parykken en tætsluttende grøn Fløiels Kasket med langt udstaaende Skygge, ganske liig hine sorte Kabudser, som Præster og siden Degne endnu i Mands Minde have baaret; Benene vare bedækkede af et Par lange, vide, besporede Støvler, og sorte Beenklæder af den Slags, som enkelte gamle Bønder endnu i vor Tid have brugt, under Navn af Kullebuxer, fuldendte den synlige Deel af Paaklædningen.

„Niels Skytte!“ raabte Herren.

Den Tilstalte viste sin Medfølger den Dør, han skulde søge, og traadte derpaa, med sin lille, graa, trekantede Hat i Haanden, hen under Vinduet, hvor den ærlige og velbyrdige Mand ordentligviis gav Audients til Domestiquerne og Godsets Bønder baade i vaadt og tørt Veir. Skytten maatte her underkaste sig det samme Ceremoniel, som alle Andre, hvorvel et mindre tyungent Forhold fandt Sted mellem Herre og Tjener paa Jagten; thi saalænge denne varede, suspenderedes Etiquettens strenge Lov.

„Hvem var den?“ begyndte hiin, idet han med Hovedet gav et Sidenik mod den Kant, hvor den Fremmede gif.

„Den ny Striverdreng, naadig Herre!“ lod Svaret.

„Ikke Andet! jeg tænkte det havde været Nogen. Hvad har Du der?“ spurgte Herren igjen, nikkende til Jagttassen.

„Den gamle Rok*) og to Kyllinger, naadig Herre! (Dette „naadig Herre“ ville vi for Fremtiden som oftest udelade; men det skal nødvendig undersforstaaes ved Slutningen af enhver Replique).

„Det er lidt for to Dages Jagt;“ sagde hiin, „kommer der ingen Hjort bagefter?“

„Ikke dennegang;“ svarte Niels sukkende: „naar Krybestykker bruge Hjorte til at ride paa, vanker der ingen til os.“

Denne Uttring fordrøede naturligviis en noiere Forflaring; men da Læseren allerede isorveien har modtaget samme, ville vi imidlertid henvende Opmærksomheden paa det, der foregik bag Naadigherrens brede Ryg.

Her stod nemlig det unge forlovede Par: Junker Kai og Fruen Mette. Den Første en smuk Ungersvend paa fem og tyve, og derhos elegant og fuldkommen paa den Tids nyeste Mode.

For at vise, med hvilke Baaben Pigejarter dengang angrebes og besejres, bør jeg ikke forbigaae Junkerens Udortes, men begynder ved Fodderne, for stedse at stige i min Beskrivelse. Disse vare bedækkede af ganske brednæse, korte Støvler, hvis vide Skafter slubrede i

*) Hane have vi tilfældes med Tydskere; Rok med Engellændere og Franste. De to sidste Folk have upaatvivelig Ordet fra os.

mange Folder nede om Smalbenene. Hvide Silkestrømper omslutede Læggene, og traf sig netop en Haandsbred op over Knæerne, foroven garnerede med en Strimmel af de fineste Kniplinger. Derefter kom et Par snævre sorte Floielsbuxer, af hvilke dog ifkun lidet lod sig tilsyne, formedelst de uhyre Skjød af en ligeledes sort Floielsvest. En carmoisinrød Stoffes Kjole, med een Rad store, overtrukne Knapper, korte Ermer, der kun rakte til Haandledene, men Dypslag til Albuerne, og sammenholdt med en Hægte over Kalvekrydset, fuldendte Paaklædningen. Hele Haaret var strøget glat tilbage, og bundet i en lang, striv Vidstæt i Nakken.

Jeg skulde kun fortjene mig liden Tak af mine Læserinder, hvis jeg ikke med samme Nøiagtighed afbildede den velfornemme Frøken; men her kan jeg fatte mig kortere, og betragte hende under trende Hovedstykker: 1) de spidsnæsede, høihælede, sølvbespændte Skoe, 2) den lille, røde, guldgalonerede Hue, som gik ned med en spids Snip i Panden, og skjulte hele det opsmøgede Haar, og 3) den storblommede, i Grunden himmelblaa, langlivede Damastes Kjole, hvis vide Ermer naaede kun lidt nedenfor Albuerne, lod Skuldrene og Brystet bart, og — vel at mærke — ikke var snørt.

For dem, som kjende, og tilbørligen beundre de nuværende Moders Skjønhed, vil det synes ubegribeligt, hvorledes en saadan udstaffet Dame kunde sætte et Mandfolkehjerte i Brand, da det eneste Tæffelige og Smagfulde i Pynten vare de nøgne Skuldre og Bryster; men jeg maae lægge til, at Frøken Mettes Ansigt virkelig var saa overmaade deilig, at man over dette gjerne kunde glemme Klæderne.

Disse tvende vakre Personer stode da, som sagt, bag

ved den gamle Herre, Haand i Haand, og — som det syntes — beskæftigede med kjælent Gjæfferie. Junkeren rakte hyppigt de tilspidsede Læber frem til Kys, og Frokenen dreiede ligesaa tit Ansigtet bort, ikke just med Uvillie, men med et skjelmst Smil. Det Synderligste var, at hun, hvergang hun boiede Hovedet tilbage, kikkede ud forbi Faderen i Gaarden, hvor der dog for Diebliffet ikke var Andet at see (thi Skytten stod for dybt inde under Binduet), end Træhesten og den ny Skrивerdreng, der, saasnart han var kommen ind i Skrивerstuen, satte sig ved det aabnede Bindue.

At denne — uagtet Prædicatet Skrивerdreng — var en overordentlig smuk Karl — vilde dog ikke sige stort; thi for det første havde han et mægtigt Ar over den ene Kind, og for det andet, tredje, fjerde og femte var han klædt ganske og aldeles som Skrивerdreng. Hvorledes denne Dragt tog sig ud, finder jeg ikke passende at fortælle, da jeg nu saa nylig har leveret en Beskrivelse over Standspersoners. Ei heller behøver jeg vel at opholde mig længere ved Froken Mettes Moder, den gode Frue Kirsten, der sad i et andet Bindue, og med velbehageligt Smil bemærkede de unge Menneskers Elskovsspøg.

Med saa megen større Joie kunde den gode gamle Dame rigtignok ogsaa glæde sig over dette Partie, da det fra Begyndelsen af — var hendes eget Værk. Selv havde hun (som Naadigherren i Jagtsproget skjembviis udtrykte sig) blandt en heel Rudel Junkere veiret den fedeste, samt forst slaæet an paa hans Fod. Da den unge Herre var eneste Søn, Arving til Palsstrup og flere Godser; da han ydermere var en ægte Sertener, blev Mariagen snart besluttet mellem Forældrene og de-

clareret for Bornene. Brudgommen, der just var kommen hjem fra Paris, som Frue Kirsten tog ham paa Korset, troede godt; hvilket ikke var at takke ham for; Frøken Mette var ung, deilig, eneste Barn og Arving til Ansbjerg, hvis Hjorte, Wildsviin og Bønder vare ligesaa gode som Palsstrups; men som med Hensyn til Uhrhøns og Vænder havde meget forud.

Hvad Bruden angaaer, da var hun Forældrenes jernfaste Billie saa ubetinget undergoven, at vi for det første maae lade uafgjort, hvorvidt hendes egen bøiede sig til Junkeren. Man veed jo, at Pige hjertet helst vælger selv, og ofte forkaster en Veiler af ingen anden Grund, end fordi han er valgt af Forældrene; dog, dersom Junker K a i blot har været den første, tør vi ikke frygte for ham.

Efter denne — ikke aldeles unødvendige Digression, fortsætte vi Historien. Da Skytten havde fortalt sit hele Uheld, hvilket han ikke turde dølge, saasom baade Skrivers drengen, dennes første Weiviser, og Hjorterytteren maaskee selv alligevel vilde have gjort det bekjendt, udbrød den strænge, haarde, og i sin Brede tit næsten rasende Herre i de hjerteligste og oprigtigste Forbandelser over Krybskytten; og under denne Regn af Duffer dryppede det af og til paa den arme Niels, der af Frygt for Husbonden maatte nedsluge sine ligesaa velmeente Eder.

Saa snart det første Stød af Bredens Storm havde fagnet sin Voldsomhed og givet Forstanden Rum, blev foreløbigen udkastet en Plan til hastig og tilstrækkelig Hævn: den frække Forbryder skulde gribes, og, som den, der nu lettelig kunde overbevises om Wildtthverie, overgives i Justitiens Hænder, og dersfra, efter behørig Forberedelse, til Bremerholm. Knuden stak i at fange ham vist; thi

fit han mindste Nys om Faren, vilde han rimeligviis flygte, og lade Kone og Børn i Stikken. Den paa sit allerømmeſte Sted ſaa haardt ſaarede Herremand vilde forſt have været vlieblikkelig aſted: der var ſaameget tilbage af Dagen, at man netop ved den indbrydende Nat kunde naae ſorte Madſes Hytte.

Men den naadige Frue, i hvis Hævn altid viſte ſig ſikkrere Plan og modnere Overlæg, foreſtillede ſin fremſende Egtefælle: at Mørket ogſaa vilde begunſtige Miſdæderens Flugt, og — om denne forhindredes — et fortvølet Forſvar; bedre altsaa, at drage ud lidt efter Midnat, ſaa at den hele bevæbnede Magt ved Daggry kunde omringe og erobre Hytten.

Dette Forſlag blev eenſtemmigen antaget, og Junkeren indbudet til at deeltage i Expeditionens Fare og Hæder. Ogſaa Ridefogden, der kom for at rapportere den nye Skriverdrengs Ankomſt, og fremviſe den medhavende Anbefalingsſkrivelse fra Ridefogden paa Veſtervig, blev beſølet at holde ſig ſærdig tilligemed Gartner, Ladefoged og Staldkarle, ſamt at bude en Bondevogn til at følge Toget.

Under de nødvendige Forberedelse til dette, gif Solen ned og Maanen op; og Læſeren ſaaer Tid til at trække ſin Aande, inden han begiver ſig til næſtfølgende indholdsrige Capitel.

3.

Miſſen.

Hvo kjender ikke — i det mindſte af Navn — dette Bæſen, hvis Smaaapudſerier næſten alle bære Præget af godmodig Overgivenhed? Hvo har ikke hørt tale om hans

lille buttede Figur, og hans røde Jacobinerhue — Symbolet paa uindstrænket Frihed? Hvo veed ikke, at det Huus, han vælger til Opholdssted, er fuldkommelig betrygget mod Jldsvaade og anden Ulykke?

(For ikke siden at glemme det, vil jeg strax in Parenthesi anmærke: at der ogsaa gives Skibsnisser, hvis Function bestaaer deri, at de om Ratten — i Skyggetegning, om jeg saa maa sige — gjøre Udkast til alt det Arbeide, der næste Dag vorder udført: lette Anker eller kaste det, heise Seilene eller lade dem falde, beslaae dem, rebe dem — hvilket altsaa betyder Storm; ja, han holder sig end ikke for god til en Svabergasts Bestilling; men vasker Dækket nok saa pænt. Belunderrettede paa- staae, at denne Spiritus navalis ogsaa viser sit nære Slægtskab med Huus- eller Land-Nissen i Skjelmstykker. Undertiden dreier han Fløiet, slukker Lyset i Nathuset, driller Skibshunden, og om der ombord befinder sig en Passageer, som ei kan taale Soen, vil man see Skjelmen med hjertebrækkende Miner gylpe i Pøsen. Skal Skibet for- gaae, springer han Ratten for Afreisen overbord, bestiger et andet Skib, eller svømmer iland. Sluttelig maae jeg anmærke: at da det kun er saare Faa givet at see denne luftige Person, kommer hans Advarslar ikkun fielden til- nytte.)

Huusnissen, med hvem vi her i Særdeleshed have at bestille, er en sand Betsignelse for den Baaning, som han bærer med sin Nærværelse: den er sikker mod Jld, Storm og Lyvehaand. Hvo vilde derfor regne det saa noie med den lille Fyrs Krumspring? At han imellem- stunder rider sig en lille Tour paa Hesten i Spiltouget, og derved bringer den i Skumsveed, skeer vistnok kun for at staffe denne en gavnlig Bevægelse; at han malter en

Roe forend Pigen, er alene for at bringe hende til at reise sig lidt før om Morgenens; at han nu og da kniber et Hønsfæg, gjør Fav med Mis paa Loftet, eller vælter en Natpotte, hvo vilde tage ham det saa ilde op, eller derfor misunde ham den Smule Julegrød, som ingen betænksom Huusmoder undlader at hense til ham i en Krog paa Loftet? Kun i Tilfælde af at dette forsømmes, antager hans Character et svagt Anstrøg af Hævnelyst; thi da kan Mutter i Huset være temmelig vis paa at faae sin Grød spæden, eller sin Suppe snærret; hendes Vi vil kaste sig, eller Melken vil ikke oste sig, eller og hun maae finde sig i at kjerne en heel Dag uden at faae Smør.

Nu da: et saadant lille Huusspøgelse havde fra umindelige Tider (og har endnu, kan jeg troe) havt sit Tilhold paa Ansbjerg; skjøndt man turde antage, at denne Herregaard ikke var hans eneste Bopæl; thi stundom forløb flere Aar, uden at man mærkede det mindste til ham.

Men just i den Tid, paa hvilken vor Historie indfalder, begyndte han atter at drive sit Bæsen, eller Uvæsen — om man saa vil. — Gartneren savnede af og til nogle af sine skønneste Blomster, eller flere af de største og modneste Ferskener: det Mærkeligste var, at begge Dele undertiden om Morgenens bleve fundne i Frøken Mettes Kammer, hvoraf man med Rimelighed sluttede sig til, at denne Dame stod høit anstreden hos meerbemeldte Nisse. Endvidere fortalte Staldkarlene, at det mangen en Nat ikke var rigtigt mellem Hestene, og om Morgenens befandtes een af dem saa ilde tilraffet, som om den havde været taget i Tjeneste til et langt og heftigt Ridt. De forsikrede — og hvo vilde tvivle derpaa? — at de ofte havde

sprunget ud i Stalden; men saa havde Alt paa Diebliffet været stille. Kun eengang syntes de at kunne skimte den fatale røde Hue; og siden efter blandede de sig ikke mere i Missens Affairer; og deri gjorde de meget vel.

Hvad der lagde end mere Vægt til disse Beretninger var: at Niels Skytte, da han en Aften kom fra Bisborg, og hverken var fuld eller gal, alligevel ikke havde været Mand for at finde Veien fra Demstrup ned til Gaarden, skjøndt den gik saa lige som en Snor, og det var Maanestriin. Enten han vilde eller ei, maatte han ud i Storhuusellerne, hvor den røde Hue flere Gange pippede frem mellem Træstammerne. Da han var Karl for sin Hat, raabte han Spøgelsset an; men hvergang han oplod sin Mund, faldt han, og hørte ligesaa ofte en sæl Latter, der lød snart som en Urhænes Skoggren, snart som en Hørfegjøg. Da han endelig, tilfølet og forrevet, var sluppen ud af den moradsige Dufning, herte han bag ved sig Raaen blade og Sneppen floite, skjøndt det endnu var langt fra Blade- og Sneppe-Tiden. Saa uforkastelige Vidnesbyrd undlod ikke at gjøre et dybt Indtryk paa hele Gaardens Personale, især det kvindelige. Ja Raadigherren selv modtog slige Efterretninger med en betydningsfuld Tausked.

Saaledes stode Sagerne, da Toget mod sorte Mads foretoges: hvilket gjorde Epoche i Ansbjergs Historie, og mange Aar efter brugtes som en Era, saa at det længe heed: „det var det samme Aar, som vi var paa Jagt efter sorte Mads; det var to, det var tre Aar efter,“ o. s. v.

Med spændt Forventning ventede de Tilbageblevne hele Dagen paa Executionsarmeen. Det blev Middag, Aften og Midnat; og endnu var Ingen at høre eller see.

Man beroligede sig med den Formodning, at Delinqventen maatte være ført fra sit Hjem lige til Viborg; i dette Tilfælde kunde det nok have taget Dagen med sig, og efter en faa udmattende Marsch var det billigt, at Trop- perne fik en Aftens Bederkvægelse og en Nats Hvile i Staden. Paa Grund af denne hoist rimelige Hypothes gik altsaa baade Herstab og Tyende tilsengs; kun en Tje- ner blev oppe.

Endeligen en Time efter Midnat kom Junker Kai og hans Ridefnegt. Men inden jeg gaaer videre, var det vel passeligst at forklare Aarsagen til disses sildige Hjem- komst, og de Andres fuldkomne Udeblivelse.

Krybestyttens Hytte, som han selv havde bygget i en meget simpel Stil, med Bægge af Grøntør, og Tag af Lyng, der hvilede ubunden paa krumpne, i Form af Spar- rer, sammenføiede Egegrene, havde en, som Fæstning be- traget, fordeelagtig Beliggenhed. Midt i en Mose, der holdt to stive Mil i Omkreds, hævede sig en lille For- højning, som end ikke det voldsomste Løbbrug nogenfinde fatte under Vand, og hvortil i det mindste ingen Ridende kunde komme, undtagen ad en smal Jordstrimmel, der bugtede sig hen imellem Tørvegrave og Bældgunger; paa denne havde sorte Mads opslaaet sin idylliste Bolig, hvor han med Kone og fire Børn levede af Jagten. Det større Bildt spises særst, saltet og røget; det mindre folgtes underhaanden, tilligemed Hjorteskind og Rævebølge, og for de vundne Penge kjøbtes Brød og Suul. Mælk tiggede Kone og Børn af de omboende Bønder. Just som det begyndte at grye af Dag naaede Ansbjergmanden og hans Hær Mosen.

Niels Skytte, som den, der noie kjendte Ter- rainet, red nu forud, og førte lykkelig hele den forenede

Magt til det Sted, hvor Hytten skulde ligge. Med Forbauselse stirrede han hen for sig: der var ingen Hytte at opdage; og dog var det allerede saa lyst, at man nødvendig maatte kunne see den. Det Første, han greb til, var — hans sædvanlige Tilflugt i al Nød og Forvirring — en lang og kraftig Eed.

Naadigherren, der kom til for at erfare Anledningen til en saa hjertelig Udgydelse, gav sin Skytte en ligesaa hjertelig Morgenhilsen, og paastod, at han var redet vild, og havde ført dem paa en urigtig Vej. Men denne, som var vis i sin Sag, forsikrede, ja kaldte et Douzin af de sorte Engle til Vidner paa, at Hytten laae der; men at Mads maatte have gjort den usynlig, og det vistnok ved Hjælp af sin gode Ven — ham med Hestesoden; thi det var udenfor al Tvivl, at han forstod, hvad Almuen kalder „at hverre Syn.“

Herren var nær ved at træde over til denne Mening, som den rimeligste, da Junkeren, der var redet længer frem, raabte: „her ligger Ild!“

Alle stimlede nu til, og snart opdagede man, at hele Hytten laae i Aske, hvori Gløder endnu hist og her fremglimtede.

Denne Opdagelse ledte Niels Skytte til det Resultat: „at meeromrørte, langhalede Person havde taget ham og den hele Yngel.“

Junkeren derimod var af den Formening, at han selv kunde have sviet Hytten af, og derpaa være flygtet.

Da det under disse Debatter var blevet klar Dag, undersøgte man Brandtomten nøiere; men fandt intet Andet, end Aske, Emmer, Kul og forbrændte Been, som Jægerne erkjendte for Hjorteknokker. I Henhold til Junkerens Hypothes, besluttede man at gjenneføge de omlig-

gende Heder, da Flygtningen med Familie og Bagage dog umuligt kunde være kommen ret langt bort. Til den Ende deelte man sig i fire Hobe, for at lede efter alle fire Verdens Hjørner; Junkeren valgte med sin Rideknægt og en anden Karl den østlige — maastee for at være Ansbjerg og Kjeresten desto nærmere; men spildte vare alle hans Bestræbelser; til ingen Nytte foer han hid og did, og udmattede baade sig selv, sine Folk og Heste. Stundom troede han at vine noget Bevægeligt i det Fjerne; men ved nærmere Undersøgelse fandt han, at det var Faar eller Stafke af Hedetorr.

Engang var han ganske vis paa at see Mennesker paa det Strøg omtrent, hvor nu den tydske Kirke ligger; men efterhaanden, jo mere han nærmede sig, jo utydeligere bleve Skikkelserne, indtil de omsider ganske forsvandt. Rideknægten forklarede dette optiske Bedrag efter et gammelt Sagn: at her i Oldtiden havde staaet et Slag, og at de Faldnes Aander endnu stundom gjentog den blodige Leeg. Ja som Hyrdebrenng havde han ofte ved Solens Dpgang seet hele Regimenter opmarschere, Officerer til Hest fare op og ned forbi Geledeerne, de fjendtlige Hære blandes og brydes, nu den ene vige, og nu den anden. I hans Bedstefaders Tid derimod havde man tydeligt kunnet høre Anførernes Commandoraab, Trompeternes Skratten, Baabnens Kirren, og de Saaredes Klagestrig.

Men Junkeren, som havde hørt noget om sata morgana og paa Havet været Vidne til lignende Phænomener, udloe sin fyenste Tjener, og forbandede i sit Hjerte den sorte Krybessytte, med al hans Afkom, lige til det fjerde Led. — Under Dispositionerne til dette formaledidede Streiftog havde man — hvilket undertiden hænder i vig-

tigere Krige — glemte at sørge for Proviant, Heltomodets nødvendige Basis. Den tredie Deel af Junkerens Division blev altsaa udsendt, for at oprette det Forsømte: men da Karlen henimod Aften endnu ei var vendt tilbage, besluttede den forhungrede Junker at vende Ræsen hjemad. Dog, dette var lettere besluttet, end udført: Hestene vare ligesaa udmattede og forsmægtede som Rytterne. Det gik derfor saare langsomt, og man var ikke istand til at vinde ud af Heden, førend Mørket faldt paa. Følgen deraf blev, at man forvilde sig, og først efter Midnat naaede Ansbjerg.

For at undgaae flere Tilbagespring, vil jeg her kortelig berette: at de tre andre Divisioner havde ligesaa tynd en Lykke; de fandt Intet af hvad de søgte. Forgjæves gjennemledte de enhver Torvemose, forgjæves omkredsede de enhver Dal og Huling, enhver Høi og Bakke; forgjæves forespurgte de ved alle tilgrændsende Byer og Eenstedsgaarde: sorte Mads havde Ingen seet eller hørt det Allermindste til. Dagen gik med, og der maatte sørges for Natteherberg. Ansbjergmanden selv landede paa Rydhauge, hvorfra han først efter tvende Dages heldige Uhfuglejagt naaede sit Hjem.

Høistærede Læsere og Læserinder! Saamange, som tage denne sandfærdige Historie i Haanden! for deres egen Skyld vil jeg raade dem: ikke at læse det Efterfølgende i Cenrum og ved Lys; men ere de flere, stader det ikke, at de rykke saa nær sammen som muligt — der kommer en Spøgelsehistorie!

Den trætte Junker havde neppe fyldestgjort Hungeren for sit Krav, for han alvorligen tænkte paa at betale Sønnen sit. Han befalede derfor Tjeneren at lyse ham op paa hans Soveværelse; men da denne vilde aabne

Døren, håndte det sig, at han vred Nøglen istykker, saa at Kammen blev fiddende i Laasen. Hvad var her at gjøre? At bande Døren, Laasen, Nøglen, Smeden, Tjeneren og sorte Mads med — for en Feils Skyld — blev prøvet uden Nytte. Til at faae Laasen fra, udfordredes Brækjern og Hammer, og tilmed vilde den derved forarsagede Larm vække det hele Huus.

Til hvad Ende havde han da hidtil forholdt sig saa stille, ja — for ikke at forstyrre Damernes Ro — ladet sig nøie med et Stykke koldt Steeg, som Tjeneren ad en lønlig Gjenvei havde vidst at forskaffe ham? I saadant Tilfælde ere de første Raad de bedste; ogsaa herfor vidste Tjeneren eet: „Taarnkammeret!“ sagde han med halvsagte Røst og et uviist Blik til Junkeren.

Ved Nærvælsen af dette velbekjendte, men ildebergyttede Bærelse overfoer ham en let Gysen; men han stræbte at følge Frygten baade for Tjeneren og for sig selv ved et forceret Smil og ved det i en ligegyldig Tone henkastede Spørgsmaal: om Sengen der ogsaa var lavet tilrette? Svaret lod bekræftende; thi den naadige Frue havde her altid for Nødstilsælde en opredt Seng, skjøndt den i Mands Minde aldrig havde været brugt. Da hun selv gjemte Nøglerne til de andre Gjesteværelser, men fandt en saadan Forsigtighed unødvendig med dette, der kun indeholdt en Seng, et Par Stole og et Bord, og desuden ved sin aandelige Salvegarde ansaaes tilstrækkelig betrygget mod Tyvhaand: saa hjalp nu ingen videre Udflugter eller Indvendinger.

Junkeren lod sig vise derop, og da Tjeneren havde klædt ham af og sat Lyset paa Bordet, gif han og lukkede efter sig.

Det var en mærkagtig Hofsnat. Næet nærmede sig

sidste Dvarteer; dets krumme Halvskive stod dybt paa Himlen, og sfinnede ind ad Kammerets eneste høie og smalle Buevindue. Det blæste; Smaastyer dreve — om man saa kan sige — i hurtig, næsten regelmæssig Takt over Maanen; Skyggerne af dem glede, som Billeder i Camera clara, hen paa den hvide Bæg, og forsvandt i Raminen. Blyvinduet klirrede under Vindstødene; det hvislede og peeb i Ruderne; det dundrede i Skorstenen; Kamindøren klappede.

Junker Kai var ingen Eujon: hans Hjerte sad vel endog saa temmelig nær paa det rette Sted. Men den Egenskab som vi kalde Mod, er en ganske relativ Beskaffenhed, ligesaa mangfoldig og forskjellig i sine Ytringer, som i de Betingelser, af hvilke den afhænger. Manges Kriger, som uden at skjælte gaaer Kugler og Bajonnetter imøde, skal ikke uden Hjertebanken ene og i Mørke træde ind i en Kirke; og den, som freidigen henter en Fane ud fra fjendtlige Skarer, vil maaskee ikke lade sig overtale til ved Midnatstid at hente Messebogen fra Alteret, eller en Hjerneskal fra Beenhuset. Soldaten, der staaer som en Mand paa Landjorden, bæver maaskee paa det ham uvante frygtelige Hav. Og Sømanden, der smiler ad Storm og Bolger, bliver heel alvorlig mellem Bøsser og Sabler. Den, der commanderer et Regiment, har undertiden ikke Mod til at commandere en Kone; og en Anden, som har Konen under Pidsken, gaaer ræd afveien for enhver vred Mand's Diekast. Der gives dem, der ikke ere bange for Noget i Verden, undtagen for deres egen Samvittighed; Andre forstaae at kue denne Rebel, sfjoudt de i alle øvrige Henseender have Hjertes som Harer.

Ifke heller vor Junkers Mod var heelt og fuldkomment; han turde møde sin Mand, ride sin Hest — om

det saa var en Bucephalus — fort, han frygtede just ikke for nogen levende, eller rettere, legemlig Stabning; men for Aander havde han al mulig Respect. Tid og Omstændigheder, men især Bærelsets Banrygte, satte hans Blod i en hastigere Gang, og alle gamle Spøgelseshistorier fremstillede sig ganste ubudne for hans exalterede Indbildningskraft — Phantasus og Morpheus strede om hans Besiddelse; den første havde Overmagten. Han vovede ikke at lukke Dinene, men stirrede uafsladelig paa den modstaaende Væg, hvor de uformede Skygger syntes efterhaanden at faae Skikkelse og Betydning. Under saadanne Omstændigheder er det en Trost at have Ryggen fri, og alle sine Fjender en face.

Han reiste sig derfor overende, slog Gardinet ved Hovedgjerdet tilside, og saae sig tilbage. Sengen stod i et Hjørne; ved Fodderne, dog lidt fremad, var Vinduet; midt for Sengen den ene brede Væg, Kaminen og bag denne Døren. Hans Dine gled forbi denne til Bagvæggen. Der hang et gammelt Skilderie, en mandhaftig Ridder i Staal og Plade, med et Ansigt saa stort som et Græskaar, ombølget af tykke sorte Lokker. Ved dette dvælede hans speidende Blik. Det viste sig og forsvandt, alt som Skyerne gik fra Maanen, eller bedækkede den. I det første Tilfælde syntes Ansigtet at udvide sig til et Smil; i det sidste at sammenkrumpes i skummel Alvorlighed. Maaskee en fordoms Besidder af dette Herresæde, der nu under fremmede Eiermænd, efterat hans Slægt maaskee var uddød, havde faaet Plads i denne Afkrog og ved natlige Besøg høvede sig over Efterkommernes ligegyldige og foragtelige Behandling. Som Skyggerne paa Væggen jog Mod og Frygt hinanden i Junkerens Sjæl.

Omsider forcerede han Modet, lagde sig ned, og overgav sig ganske i Morphei Magt.

Efter den voldsomste Udmattelse sover man ikke roligt. Maaskee havde han endnu ikke slumret en halv Time, da han vaagne ved en Larm, som naar en rustet Dørlaas oplukkes. Han aabnede uvilkaarlig Døren; de faldt paa den modstaaende Dør, hvor en hvid Figur viste sig og forsvandt næsten i samme Dieblis — Døren gik til med en sagte Knirken. En snurrende Kulde løb over hans Hoved, hvilket vi udtrykke ved den Talemaade: Haaret reiser sig. Dog blev han endnu Herre over sin Frygt: Indbildningskraften havde endnu ikke ganske betvunget den kolde Fornuft. „Det kan have været Tjeneren“ tænkte han, „som — endskjøndt aflædt — har villet eftersee, om Lyset var slukket.“

Nogenlunde beroliget ved denne Hypothes, drog han sit Blik tilbage, men saae nu for Binduet den overste mørke Halvdeel af en menneskelig Skikkelse. Omridset af Hoved og Skuldre var ganske tydeligt, og Iderkanterne oplyste af Maanens Skin; den syntes at vende Ryggen til. Skrækken vandt Overhaand, og dæmpede hans Aandedræt. Skikkelsen sukkede, rakte den ene Haand iveiret og streg paa Ruderne. Da svandt Junkerens Mod; det gik ham som Belzazar: „hans Farve stiftedes, hans Tanter forfærdede ham, hans Lænders Ledebaand slappedes, og hans Knæer stødte sig mod hverandre.“

Hvad var her at gjøre? Flugt var ikke at tænke paa; thi søgte han Døren, gjennem hvilken det hvide Væsen var forsvunden, kunde han falde i et Baghold; Binduet forsvarte sig selv, og flere Udgange havde han ikke bemærket. Rigtignok er der en Tilflugt, som Mange i slige Tilfælde skulle gribe til — at krybe under Dynen; men da

det er vitterligt nok, at somme Spøgelse ere saa grusomt spøgefulde, at de endog trække Dynen paa Jorden, tør jeg ikke ubetinget tilraade Brugen af dette Middel. Enten kjendte vor Junker det slet ikke, eller og han skammede sig ved at betjene sig deraf. I hans naturlige Mod reiste sig endnu engang til den Høide, at han anraabte Stikkelsen med et: „Hvem der?“

Ved dette Raab syntes den at gjøre en hurtig Bending, men svarte ikke; og efter nogle Dieblikke sank den ganske langsomt ned under Vinduet, og siden var Intet mere at høre eller see.

Jungen forvildet Vandrer kan længes saa inderligt efter Dagens Lys, som den stakkels Junker. Han turde ikke lukke sine Dine af Frygt for, naar han atter aabnede dem, at faae Noget at see, som han ikke ønskede. Han vedblev meget mere at stirre paa Døren, Kaminen og Vinduet med ængstelig Forventning; han lyttede med stedse spændt Opmærksomhed, men hørte dog intet Andet, end Vindens Pusten, Rudernes Klirren og sit eget Aandedræt. Omfider frembrød Dagen, og saasnart det var blevet lyst nok til at skjælne enhver Gjenstand i Værelset, stod han op og undersøgte dette med største Nøiagtighed. Forgjæves: han fandt intet Spor af de natlige Besøg; Kamindørene vare lukkede; Døren til Kammeret ligesaa; Vinduet havde alle sine Kroge paa, og flere Udgange gaves der ikke. Han havde altsaa Troen ihænde, og skyndte sig at forlade dette urolige Natteherberg, med det oprigtige Forsæt, aldrig mere at betræde det.

Saasnart Herfskabet havde forsamlet sig til Frokosten, og Junkeren havde givet Rapport om det mislykkede Tog, gjorde Fruen ham det naturlige Spørgsmaal: hvorledes han havde sovet ovenpaa saamegen Strabadø?

„Ret godt!“ var Svaret.

Frokenen smilede: „Har I ikke ligget paa Taarnkammeret? jeg synes, min Pige talte derom.“

Junkerens bejaede det; men da han for Njereften vilde skjule sin Frygt, fandt han det nødvendigt, gaanske at fornægte sit natlige Bekjendtskab.

Frokenen syntes ligesaa opsat paa at afsnøde ham en Bekjendelse; hun forsikrede: „Man kunde see paa hans Dine, at han ikke havde sovet, og at han saae overmaade bleg ud.“

For at ende dette piinlige Forhør, erklærede han det bestyldte Bærelse for aldeles purificeret, og lagde til: at hun gjerne selv kunde sove der, naar hun blot havde Mod.

„Da troer jeg og“ sagde hun leende, „at jeg engang skal forsøge det!“

Hermed syntes denne Materie udtomt, og man gik over til andre.

Efter den gamle Herres Hjemkomst forløb et Par Dage for Taarnkammeret kom paa Bane; thi først havde man fuldt op at gjøre med at optænke, fremsætte og bedømme de mange forskjellige Maader, paa hvilke sorte Mads kunde have været fanget, samt med at opfinde de rimeligste Hypotheser angaaende hans nærværende Opholdssted. Og dernæst medtog det en lang Tid, omstændelig og noiagtig at fortælle de tvende Dages Uhrsuglejagt ved Rydhauge.

Da nu ogsaa dette rige Emne omsider var udtomt — det vil sige: da enhver baade skudt og feilet Juges Historie var fortalt, tilfredsstillende Grunde anførte ved ethvert Feilskud, skarpsindige Sammenligninger anstillede mellem Hunde og Geværer o. s. v., o. s. v. — begyndte Frokenen at lede Samtalen hen paa det berøgtede Bærelse,

idet hun fortalte sin Fader Kjærestens Natteleie der, og gjorde ham opmærksom paa dennes usædvanlige Alvorlighed. Han havde nu i dette sit andet Forhør tvende Inkvifitorer, af hvilke især den unge Dame gif ham saaledes paa Klingen med sine skjelmste Drillerier, at han omsider fandt for godt at tilbagekalde sin forrige Venøgtelse, og tilstaae, at han ikke skjattede om at ligge der oftere.

„Er det for en Cavalier“ sagde Frosenen, „at være bange for en Skygge? jeg er kun et Fruentimmer, og dog tør jeg prøve at bestaae et saadant Eventyr.“

„Det koster min Fux,“ svarede Junkeren, „I vover det ikke!“

„Jeg sætter min Belle lige imod!“ raabte hun.

Man troede det var hendes Spøg; men da hun haardnakket paastod Bæddemaalets Holdelse, stræbte baade Kjæresten og Faderen at formaae hende til at afstaae fra saa voveligt et Foretagende. Hun var ubevægelig. Nu ansaa Junkeren det altsaa for nødvendigt, at straffe Alt reentud. Den Gamle rystede paa Hovedet; Frosen Mette loe, og paastod han havde drømt, og, for at overbevise ham derom, fandt hun sig saa meget mere forpligtet til at opfylde sit Løfte.

Den gamle Herre, hvis Faderstolthed smigredes ved Datterens Mod, gav hende nu sit Bifald; og Alt, hvad Junker Kai kunde opnaae, var: at en Klokkestreg blev anbragt ved Sengen, og at hendes Kammerpige maatte ligge paa en Feldtseng i samme Værelse. Frosenen betingede sig derimod, at alle Menneffer paa Gaarden skulde forblive i deres Senge, at det ikke siden skulde hebde: man havde bortstræmmet Spøgelsset, og at Ingen maatte have Lys efter Klokken elleve. Fader og

Kjæreste maatte tage Nattequarteer i det saakaldte forgyldte Gjestekammer, som kun var adskilt fra Taarnkammeret ved en lang Gang. Hos dem hang den Klokke, med hvilken den unge Dame i Nødsfald kunde ringe Storm. Moderen — ikke mindre heroisk end Datteren — gav villig sit Minde til Eventyret; og næste Nat blev bestemt til dets Udførelse.

4.

Bortførelsen.

Der som jeg hos Nogen skulde have vaakt Forventninger om et nyt Spøgerie, gjør det mig virkelig ondt; og det saameget mere, som det første maaffee nu ogsaa tør tage mod en naturlig Forklaring, og ende sig med et: „Pyt! ikke Andet!“ Men saa glæder det mig igjen, at jeg til Erstatning for en rigtig Spøgelsehistorie kan opvarte med en saa regulair Bortførelse, som nogensinde fandtes i Romaner: en Bortførelse ikke om Dagen, men om Natten; ikke gjennem Døren, men gjennem Vinduet; ikke tilvogns, men tilhest.

Den vigtige Nat, der skulde afgjøre Jurens og Isabellens fremtidige Skjæbne, gav Herskab og Tyende kun lidt Søvn: Alle laae i spændt Forventning af de Ting, som skulde komme. Rattenjæv, Uglekrig, Hundetuden forjog Ole Lukøie hvergang han kom listende. Staldkarlene horte Hestene puste, snørke og sparke; det kom Ladefogden for, at man slæbte med Sække paa Loftet; det var for Mejerstuen accurat som om Gyngebjergene var igang; og Huusholderstuen fornem tydelig, at det rumstereede i Spisekammeret. Der kom ikke mere Søvn i det forgyldte Kam-

mer: Herren og Junkeren laae taase og skottede imellem til den lille Solvokloffe, som hang imellem dem; men den var og blev stum. Da Taarnuhret slog Eet, begyndte Junkeren at ansee sit Bæddemaal for halv tabt; men trostede sig med, at Tab til sin Kone er dog kun af den ene Haand i den anden.

Kort at fortælle: Natten gik bort og det — hvad Taarnkammeret angaaer — saa roligt, som om der aldrig var Spøgerie til i Verden. Med første kjendelige Dagsskær stode begge de kun halvasklædte Herrer op, og ilede med en Morgenhilsen til den dristige Aandebetvingerinde. De piffede paa Døren — intet „entrez“ — Begge maatte vel endnu ligge i den søde Søvn.

Papa aabnede — man traadte ind — Peste! Fruens Seng var tom, og Dverdynen kastet tilside.

„Bravo!“ raabte Junkeren „hun er echapperet, og Sjabellen er min.“

Den gamle Herre sagde ikke et Ord, men vendte sig til Pigens Seng: hun lod sig ei heller tilsyne; men da han lettede Dynen, laae hun der virkelig blussende rød og sveddampende som i den hæftigste Feber. Paa Herrens første ivrige Spørgsmaal svarede hun Intet; men stirrede kun paa dem med et forvildet, vanvittigt Ansyn. Omstøder gjenfandt hun sit Mæle, og berettede i en afbrudt og usammenhængende Tale: at hun kort efter Midnat havde seet et frygteligt Spøgelse komme igjennem Bæggen. Forfærdet havde hun puttet sig under Dynen, som hun heller ikke siden havde vovet at lette; af, hvad der videre var passeret, vidste hun Intet. Dog dette viste sig snart; thi Vinduet var aabent, og nedenunder stod en Stige — Fruen Mette var bortført; men af hvem?

Hvilket Dyrer i hele Gaarden! hvilken Larmen,

Strigen og Jamren! Forhandelser uden Gjenstand, Spørgen uden Svar.

„Efter dem!“ var Faders og Brudgoms næste Tanke; men hvorhen?

Fruen, den besindigste af dem alle, foreslog først et almindeligt Hærskue (som det hedder paa Dansk); og Herren foretog det i egen Person: han opraabte ethvert levende Væsen ved Navn, og erklærede omsider, at han Ingen savnede. Hele den opstillede Besætning var i samme Bildfarelse, indtil Frue Kirsten spurgte: „hvor er Skrивerdrengen?“

„Skrивerdrengen! Skrивerdrengen!“ lød det fra Mund til Mund.

Man saae sig omkring, man saae paa hverandre, man saae paa sig selv — nei! Skrивerdrengen var der virkelig ikke. Ridesogden og et Par Andre foer nu afsted over til Skrивerstuen; og Herren raabte til Staldkarlene: „sæd op og for Døren, som Torden og Lynild!“

Fogden kom snart tilbage hæsbæsende og angst med den Beretning, at den Savnede virkelig maatte være borte; thi Sengen viste, at Ingen havde ligget der sidste Nat; hans Sporer og Ridespidsk vare ei heller at finde. I samme Dieblid kom en af Staldkarlene løbende, og fortalte, at Isabel var væk. Alle stode forstenede i indbyrdes taus Beskuelse, indtil Frue Kirsten brød Stilheden.

„Vor Frøken Datter,“ sagde hun, „kunde ikke bortføres af en Skrивerdreng; men han har indsneget sig her som Spion. Det ahner mig, at Røveren er vester fra — seer efter om I ikke kunne spore dem paa Biumveien; og saa afsted! Det var endnu muligt at naae dem; thi Isabelle skal ikke løbe ret langt med To.“

Hendes Gissning var rigtig; paa den betegnede Wei

saacs Sporene af en skarptravende Hest, og til ydermere Vestiis fandtes ikke langt fra Gaarden en Sløise, og lidt længer borte en Handske, begge tilhørende Fruen Mette.

Bevæbnede med Bøsser, Pistoler og Kaarder bortlede nu Herren, Junkeren, Ridesogden, Skytten og fire andre veludrustede Karle; og efter dem raabte Fruen: „bringer dem døde eller levende!“

Et Stykke ville vi ledsage Ansbjergmanden paa hans andet Tog. Til Bium stod Sporet tydeligt; men her skulde man have tabt det, hvis ikke en Bonde, hos hvem man forespurgte sig, havde berettet: at han et Par Timer før Dag havde hørt Hestetrav vester ud af Byen. Man fulgte dette Bink, og gjenfandt Sporet; det gik i samme Retning forbi Hvam Kro. Her erfarede, at Hundene omtrent for to Timer siden havde holdt et slemt Huus. De Flygtendes Fart havde altsaa begyndt at sagtnes sig, hvilket Sporet ogsaa tydelig gav tilkjende. Forfølgerne kom til Sjørup. Her havde en Karl, som i et vist Grinde stod udenfor Gaarden, hørt en Hest gaae forbi, og troet at skimte Tvende paa den. Men nu ophørte Sporet. Her løb adskillige Veie, alle med dybe og snevre Hjulspor — hvilken var den rette? Flygtningene havde ingen af dem fulgt, formodentlig af Frygt for at Hesten skulde falde, men vare redne ind i Lyngen.

Man gjorde Holdt for at raadslaae. Af trende Hovedveie løb een i Nordvest, een i Sydvest, og een midt imellem. Medens disse, den ene efter den anden, toges under Betragtning, faldt Talen ogsaa paa Mattens vigtige Begivenhed, og især paa den mistænkelige Skriverdreng. Een af Karlene fortalte: at det forekom ham, som om han skulde have seet denne etsteds tilforn, da han stod ved Hestfolkene; men hvor, kunde han ikke mindes. En anden

havde et Par Dage iforveien seet en Ubekjendt tale hems-
mellig med ham i Skoven, og forekom det ham, som om
denne et Par Gange havde sagt: Hr. Cornet! Nu opgif
der et pludseligt Lys for den gamle Herre.

„Ha!“ raabte han, „saa følge vi den midterste Bei!
den gaaer til Bestervig. Jeg tør sværge paa, at Stri-
verdrengen er ingen Anden, end Majorens tredie Søn,
der stod som Cornet ved Cuirasfererne. Jeg mindes, at
Frue Kirsten engang har advaret mig for ham, og sagt,
at han suusede efter Froken Mette. Og 3“ — raabte
han til Ridfogden.

„Naadigherre!“ tog denne Ordet, „J saa jo selv
Ridfogdens Skrivelse paa Bestervig; det er ham, som
har narret os Alle; eller ogsaa Brevet har været falskt;
tilmed var han saa stille, ordentlig og arbeidsom, saa
høflig og saa ydmyg, at det aldrig kunde falde mig ind,
at han var en adelig Herre.“

„Herfabet ligger i Maanen“ sagde den Gamle, og
satte sin Hest i Trav; „den som først faaer Die paa De-
ferteuren, giver jeg tre Kroner.“

Troppen havde vel halvanden Miil at ride, inden den
kunde naae det tilsigtede Badsted gjennem Karup Aae.
Imidlertid vil jeg, med Læserens Tilladelse, ile foran
dermed, og nærme mig de Flygtende, som nu netop berøre
den anden Bred.

Den stakkels Isabelle, udmattet af sin dobbelte Byrde,
og den første Miils hæftige Løb, gif langsomt og vakkende
opad Lyngbakken. Cornetten — thi det var virkelig
ham — saa sig ofte tilbage med en bekymret Mine; og
hentede sig hvergang et Kys hos sin søde Mette, der i
Ridedragt sad bag ved ham, og holdt ham tæt omfavnet.

„Seer I endnu Intet?“ spurgte hun ængstelig; thi selv turde hun ikke see sig om.

„Endnu ikke“ svarede han; „men jeg frygter — Sølen er allerede et Stykke over Jorden; de maae være paa Veien efter os — naar kun Hoppen kunde holde det ud!“

„Men Eders Broders Bogn?“ spurgte hun efter et Ophold.

„Den skulde have mødt ved Naen i Dagningen“ svarede han; „jeg kan ikke begribe, hvad der opholder den. Vi have endnu to Mile, inden vi komme ud af Heden, og dersom de imidlertid havde fundet det rette Spor.“

I det han saaledes taledede, havde de naaet det Øverste af Banken, og den store vestlige Hebe udbredte sig nu, som et Hav, foran dem; men ingen Bogn, intet levende Bæsen var at opdage. Cornetten holdt stille, for at lade Hesten puste, og gjorde en halv Vending, for des mageligere at kunne overse den nu tilbagelagte østlige Alhede. Og saa den var bar og øde: Intet at see, uden enkelte Torvestakke; Intet at høre, uden Uhrhanernes Stoggren, Naens Susen, Isabellens Pusten og deres egne Sukke. En Stund bleve de saaledes holdende, indtil Frosenen brød Tausheden med det Spørgsmaal: „er der ikke Noget, som rører sig langt borte?“

Hun sagde dette med dæmpet Røst, som om hun frygtede for, at det skulde høres paa den anden Side af Drken.

„Det er ikke Tid at tøve længer“ svarede han, „jeg frygter, at det er Eders Fader, som kommer hisset ude.“

Med disse Ord dreiede han atter mod Besten, og sporede Hesten.

„Ak min Fader!“ sukede hun, og omsnoede end fa-
stere sin Vortfører.

„3 Ungern“ sagde han, „— det er nu i denne Tid fem Aar siden — laae vi i Nattegardeer i en Landsbys. Om Morgenen bleve vi overrumplede af Tyrkerne. Da jeg steg tilhest, var der allerede 30 i et Par Huse; vi maatte retirere, og jeg var een af de sidste. Omtrent en halv Fjerdingvei fra Byen kom en lille Ungarer, en Dreng paa ti, tolv Aar, løbende efter mig, forfulgt af en Trop Janitskarer. Han var halv nøgen. Længe kunde han ikke holde det ud. Jeg red tilbage, og tog ham op paa Hesten; i dette Dieblis havde den første Janitskar naaet os. Før end han faldt, gav han mig denne Erindring over Ansigtet. Men jeg reddede min lille Ungarer. Han er hos min Broder, og skulde idag være kommen os imøde. Min Dyrebarest! jeg var dengang bedre tilmode, end nu.“ Han saae sig atter om: „Det lader til, at de nærme sig — forcerer jeg Hoppen, vil hun styrte.“

De rede et Stykke videre frem — han med et beklemt, hun med et ængsteligt bankende Hjerte.

„Jeg maae gaae“ sagde han, og stod af, „det vil hjælpe den saa meget. See Jer ikke tilbage kjereste Frøken!“

„Ak Gud!“ raabte hun, „er det dem?“

„Der ere syv eller otte;“ svarede han: „saavidt jeg kan skjønne, ere de ridende.“

„Hvor langt kan de være borte?“ spurgte hun atter.

„Lidt over en halv Mil — tre Fjerdingvei“ svarede han.

Uagtet hans Formaning saae hun atter tilbage.

„Jeg seer Ingen“ raabte hun.

„Jeg ikke heller nu“ sagde han; „men de ere vel nede i en Dal — der kommer een frem igjen, og nok een — kom, kom! stakkels Belle!“ raabte han og trak den efter

sig; „Du pleier ellers at gjøre krum Hals, og løfte dine Fødder høit nok: nu slæber Du dem hen ad Jorden, og strækker dit Hoved lige ud, som en Fisk, man med Magt maae drage op af Vandet.“

Efter et Dphold spurgte Frøkenen: „mon de kunne see os?“

„De ride lige efter os“ svarede Cornetten, „de vinde meer og meer —“

„Himmel!“ raabte hun, „dersom de naae os! ah! jeg frygter, at min Fader vil dræbe Eder; men jeg vil beskytte Eder med mit svage Legeme, kjereste Holger! jeg kan ikke overleve Eder!“

Under deslige angstelige, afbrudte Samtaler vare de komne omtrent en lille halv Miil fra Aaen ind i Vesterheden. Forsølgerne vare nu tæt ved den østlige Aalebred; de kunde allerede tydeligt skjælmes og tælles. De Flygtendes Angst var nærved at gaae over til Fortvivelse — intet Glimt af Redning. Cornetten pustede omkaps med Hesten; Frøkenen græd.

Da reiste sig pludselig tæt foran dem en stor, brunflædt Mand op af den høie Lyng, med en Bøsse i den ene Haand og en lavpullet Hat i den anden. De Flygtende standsede.

„Hvem der? hvor er Du fra?“ raabte Cornetten paa sin militairsk.“

„Derfra“ svarede Manden, „hvor Husene staae ude, og Gæssene gaae barfod; og hvor ere I fra, og hvort*) vil I? Men holdt lidt! har vi Do ikke seet hverandre fornys? Er I ikke den Person, der bad godt for mig, da Niels Skytte vilde have smækket mig overende?“

*) Hvorhen.

„Sorte Mads!“ raabte Cornetten.

„Saaledes kalde de mig“ svarede Krybestykten; „men hvordan kommer det sig, at jeg træffer Jer her, saa tidlig Morgen, med saadan en lille Jomfrue? I har vel ogsaa være ude paa Krybestyterie? Kan jeg hjælpe Jer i Noget, maae I tale mig til!“

„I Roden“ sagde Cornetten „er den nærmeste Ben den bedste. Jeg er Majorens Søn paa Bestervig, og har hentet mig en Kjereste paa Ansbjerg. Hendes Fader og en heel Trop Ryttere er efter os. Kan Du redde os, eller skjule os, vil jeg takke Dig saalænge jeg lever, og belønne Dig saa godt jeg kan; men det maae være snart“ lagde han hurtig til, idet han vendte sig om, „for der komme de paa hiin Side Naen.“

Mads holdt sin Hat over Dinene for Solen: „Saamænd!“ sagde han, „der har vi ham selv og alle hans Karle. Frænde er Frænde værst, sagde Næven, de røde Hunde vare efter ham. Vil I love, at I aldrig røbe, hvor jeg fører Eder hen, saa vil jeg see, at hitte paa Raad!“

Frokenen lovede, og Cornetten svoer.

„Hør iffuns nu Bornlille,“ vedblev han, „der ride de just op ad den sidste Banke paa den anden Side af Naen; inden de vinde op igjen paa denne Side, gaaer et godt Stød hen, og de kan ikke see, hvad vi tage os for. Imidlertid vil vi reise dem et Gjerde, som de ikke saa let skulde hoppe over.“

Saaledes talende lagde han Bøssen ned, tog sit Fyrtoi frem og slog Ild. Derpaa rev han nogle Haandfulde tort Mos sammen, satte Fyrtonden derind, pustede

indtil han fik Lue, og kastede saa Mossen ned i Lyngen, hvor Jlden viedliffelig knistrende og buldrende greb videre om sig. Under denne Bestjæftigelse, hvis Hensigt de Flygtende ikke strax begrebe, vedblev sorte Mads at give sine Tanker Lust i følgende afbrudte Sententser: „Vinden holder med os — og Lyngen er tør — nu kan Niels Skytte snart faae sin Pibe tændt — det er anden Gang han har Gavn af min Fyrtønde — Manden vil sagtens bande og dominere for hans Uhrhøns — fordi jeg steger dem uden Dyppeelse — men Nød bryder Lov — og brav Karl hytter sig selv — see saa! nu lumrer hun!“

Derpaa reiste han sig op, og sagde til Cornetten: „gjør nu som I seer, jeg gjør! riv en Lyngtop op, tænd den, løb saa ti Trin hist hen imod Nord, og stik an! riv saa atter op, løb og stik an, alt Nord paa, indtil I naaer hiin Lyngknold, I seer hist et Par Bøsseskud borte! Jeg bærer mig ligesaadan ad imod Sønden; og saa løbe vi ligesaa hurtig her tilbage. Frøkenen faaer imidlertid blive her ved Hesten — Det skal snart være bestilt. Nu begynde vi! Lyst æfor aa mørk æbaag!“*)

Med denne Formular begyndte Krybskytten at operere. Cornetten fulgte hans Anviisning, og inden saa Minuter stod en Hedestrækning af en halv Miil i Bredden i fuld Brand, og begge Antænderne samledes igjen hos den skjælvende Dame.

„Nu er Davren fortjent!“ sagde Mads, „vær saa god, følg med, og tag til Takke med fattig Leilighed! — men, Kronedød! hvad gjør vi ved den?“ Han gav

*) I et gammelt Eventyr fortælles om en Prindsesse, der med disse magiske Ord kunde gjøre sig usynlig.

Isabellen et Kladst med den flade Haand: „Kan Du finde ene hjem?“

„D!“ svarede Frøkenen, „den følger mig, hvor jeg gaaer —“

„Nei det maae den, vor Herrelil! ikke; for saa forraader den os. Døren til mit Huus er den altfor trang, og udenfor tør vi ikke lade den staae. — Du var vel god endnu til at lægge øde,“ sagde han til Dyret, idet han spændte Sadel og Pafke af; men Een er sig selv nærmest.“

Cornetten, som mærkede hans Hensigt, tog sin Kjæreste ved Haanden, og drog hende nogle Skridt tilside, som om han vilde vare hende for Ilden, der — skjøndt langsomt dog ogsaa sliffede sig op mod Binden. Krybskytten tog sin Bøsse, spændte, gif til Siden af Hesten, holdt den bag Dret, og trykkede til. Frøkenen vendte sig med et Angststrig, og saa netop den stakkels Isabelle segne ned i Lyn-gen, uden at give den mindste Lyd. Et Par medlidende Taarer randt ned over Pigens blege Kinder.

„Dget er saa dødt som en Sild!“ raabte Mads trøstende, hun hørte ikke engang Knaldet.“ Og dermed tog han Bidselet af, lagde Sadel og Pafke paa den ene Skulder, Bøssen paa den anden, og satte sig i Gang. Han opmuntrede de Flygtende til at følge efter, saa saare de kunde, med den glædelige Forsikring: at der ikke var langt til hans Slot. „Dg seer Jer kun ikke tilbage,“ lagde han til, idet han fordoblede og forlængede sine Skridt; „men tænk paa Løths Hustrue!“

Ifke ret længe kunde den unge Pige, skjøndt i Ride-dragt, udholde at gaae saa fast i den høie Lyng. Hun snublede tit, og hildede sig i Dvovstene; hvorfor Cornetten,

uden først at indhente Tilladelse, tog hende paa sine Arme, og uagtet hendes Bægning bar hende affted.

Skjøndt en smuk Piges specifiqve Lyngde maae være æqval en Hæsligs, saa har jeg dog ladet mig sige: at den Første skal være meget lettere at bære, især for en ung og forelsket Cavalier. Man bør folgelig ikke bære mindste Tvivl om min Sanddruehed, naar jeg beretter, at Cornetten uden at hvile bar sin Kjæreste henved en halv Fjerdingsvei. Vel tilbød sorte Mads et Par Gange, at ville bytte Byrde med ham; men da han med Hovedrysten afflog det, kunne vi nok indsee, at saadant et Skifte ikke havde villet svare Regning. At Frøkenen idelig med den ene Arm om hans Hals, med den anden Haand løstede hans Hat, og viftede ham, astørrede ham Sveden og kyste den glødende Pande, maatte jo ogsaa gjøre hende lettere, og ham stærkere.

„Nu ere vi hjemme!“ raabte omsider Føreren, idet han slængte Sadel og Bylt ved Joden af en lille lynggroet Bakke.

„Hvor!“ raabte Cornetten, og skilte sig ligeledes ved sin Byrde.

Han saae sig omkring, uden at kunne opdage Noget, der lignede en menneskelig Baaning. En Mistanke fløi hurtig op i hans Sjæl, men forsvandt næsten i samme Dieblis: havde Manden været en mordisk Røver, kunde han jo forlængesiden have fuldført Misgjerningen, uden at frygte for Modværge, saalange nemlig han selv havde, i egentlig Forstand, begge Hænder fulde.

„Her!“ svarede hiin, idet han løstede en meget stor og bred Lyngterv op, og lagde den tilside. „For nogle Dage siden boede jeg ovenpaa Jorden: der maatte jeg

ikke blive; men det er en fattig Muus, der har kun eet Hul."

Medens han sagde dette, lagde han fire, fem store, dog for en stærk Karl handelige, Steen tilside, og nu viste sig en Abning, rummelig nok til at krybe ind ad.

"Det seer jo ud, som om man her havde kastet Næve ud!" sagde Cornetten.

"Saaledes skal det see ud," svarede Mads; "men inden vi gaae ind, ville vi see os omkring — ikke for de Ansbjerg Folk; de kan endnu ikke nær være komne forbi Branden — men der kunde maaskee være Andre i Nærheden."

Man speidede til alle Sider: mod Syden, Vesten og Norden var intet levende Væsen at opdage, og hele den østlige Kant var indhyllet i Røgkyer, saa tykke, at Morgensoleens Straaler ikke mægtede at gjennemtrænge dem.

"Vær saa god og buk Dem!" sagde Mads, idet han paa alle Fire krøb ind, "og følg kun efter mig! Døren er lav; men Stuen kan nok rumme os; eders Paffenilliker skal jeg strax hente."

Med nogen Besværlighed fulgte de Veiviseren, og befandt sig snart i den underjordiske Baaning: en rummelig Stue, hvis Vægge vare opsatte af svære Kampesteen, og hvis Loft bestod af tæt til hinanden lagte Bjælker. Ned fra dette hang en Lampe, der med sit matte Skin kun dunkelt oplyste de herværende Gjenstande, som vare: paa den ene Side tvende Senge, en større og en mindre, paa den anden en Bænk, et Bord, et Par Stole, en Kiste og et Par Hængesabe. I den lille Seng laae tre nøgne Børn, som ved de Fremmedes Ankomst dukkede, som Bildallinger, ned under Dynen. Paa Kanten af den store Seng — sad Lisbeth Madame Madses og bandt paa en Strømpe,

hvilken hun af Forbauselse lod synke med begge Hænder i Skjodet. For Bordenden stod en lille rødhaaret Mand, klædt i Skind fra Hagen indtil Knæerne, og hvem Værten forestillede sine Gæster som sin gode Ven Mikkel Rævehale.

„Vi kastede engang her,“ lagde han smilende til, „efter hans Halvbroer, og saa fandt vi dette Lukas. Mikkel mener, det har været en Røverstue i gamle Dage; men kanske har det ogsaa været en Rjæmpebegravelse, for her stod et Par sorte Potter med Afte og Been i. Ved det Ord Røverstue foer en Gysen over den unge Dame.

Rjæresten mærkede det, og sagde paa Fransk: „Frygt ikke min Dyrbare! her ere vi sikke; men det smerter mig, at den første Baaning, jeg indfører Dem i, skal indjage Dem Skræk og Afstye.“

„Jeg vil vise Dem alle mine Herligheder,“ vedblev Krybestynten, i det han aabnede en Dør i Baggrunden. „Her er mit Kjøkken, hvor vi kun om Natten tør have Ild paa; her er ogsaa mit Spisekammer,“ lagde han til, visende paa et Salttrug og nogle Hjortekøller, som hang i Røg over Arnen; „Brød og Kjød har jeg, og en lille Faar Mjød købte jeg i Siborg for det sidste Hjortekind.“ Med disse Ord satte han en Dunk og et Træfad med de omtalte Spisevarer paa Bordet: „Ved og drik saameget I lyst af hvad Huset formaaer! og naar I vil afsted, skal I faae en sikker Beviser.“

Cornetten trykkede den den ærlige Troglodyts Haand, og sagde: „I dette Dieblik har jeg ikke Andet at byde Eder, end min hjertelige Tak —“

„— Jeg tager ingen“ afbrød sorte Mas; men lov mig, at I aldrig vil røbe mig eller min Hule!“

Med de helligste Forsikringer blev dette lette Løfte givet; og de Foreffede nøde nu en Frokost, som Hungeren og Glæden over deres Redning gjorde dobbelt velsmagende.

Efter Bærtens Forslag fattede de den Beslutning at oppebie Aftenen, inden de paany tiltraadte den afbrudte Reise. Imidlertid tilbød Mikkel, at han vilde gaae ud paa Recognoscering, saavel for at iagttage Forsølgerne, som for at indhente Underretning om den fra Vesterøig forventede Bogn.

Første Gang kom han ikke længere end til Hulens Nabning, og berettede deraf: at hine nu havde omredet Hedebranden, og satte i tvende Afdelinger Vester paa. Nogle Timer derefter vovede han sig et Stykke ud i Heden, og vendte tilbage med den Underretning, at de nu rede mod Nordvest, og at Heden rimeligviis nu vilde vende sig for dem, da de ikke kunde formode, at de Flygtende endnu befandt sig i samme, og de visnok ved falske Underretninger vare bragte paa Feilspor. — Lidt over Middag gik baade han og Bærten ud — den Første for at besille en Bogn i een af de mod Vesten liggende Landsbyer.

Den Sidste kom efter en halv Times Forløb tilbage, og fortalte: at han derude havde truffet en ung Klov, der forekom ham fordægtig. Paa hans Maal lod det til at være en Lydsker. Han spurgte om Veii til Hvam Kroe, og om der ikke havde færdeedes nogen Rejsende derforbi den Dag. Cornetten spurgte videre om dette Menneskes Udseende og Klædedragt; og efter Beskrivelsen kunde han ikke længere tvivle paa, at det var hans Ungarer. De gik da begge ud, og vare saa heldige at indhente ham en Fjerdingvei omtrent fra Hulens.

Vi ville ikke længe opholde os ved Ungarerens Beretning om Marsagen til Bognens Udeblivelse, der var

denne: at han og Rudsten havde forverlet Karup Na med den, som løber et Par Miil vestligere, ved hvilken altsaa Bognen endnu befandt sig. Ligesaa kortelig ville vi ogsaa bemærke: at han noget før Middag var bleven anholdt og udspurgt af de eftersættende Ryttere, og at han ikke alene suidelig havde redet sig ud af dette Forhør; men endog vüist dem paa en Vei, som han vel formodede, ikke førte dem paa Spor efter de Flygtende, om hvis Skjæbne han ellers havde svævet i den pinligste Uvisshed.

Sluttelig finder jeg mig ei heller besvøiet til større Bidtøstighed i Catastrophens Udvikling; men vil — som andre Romanskrivere — ile mod Enden: Cornetten og hans Kjæreste kom lykkelig den følgende Morgen til Bestervig, bleve der Mand og Kone, og fik for det første af Eieren, den ældste Broder, en liden Sædegaard i Thy til Beboelse.

Junker Kai fik for det første en lang Næse, og for det andet — et Aars Tid efter — en endnu rigere Froken i Fyen. Ansbjergmanden og hans Frue sloge recnt Haanden af Datteren, og vare — uagtet alle hendes og hendes Mands ydmyge og angerfulde Skrivelser — ikke til at forløse.

5.

Hestehaven.

Genimod den vestlige Ende af Ansbjerg Skov er en aaben Plads, en temmelig stor Grønning, heelt omgoven af gamle høierverdige Bøge. Paa Pintsefestens første Eftermiddag samles her aarlig den største Deel af de om-

liggende Sognes Beboere. Mange Huse staae paa denne Dag tomme, og flere bevogtes kun af Blinde eller Senge-
liggende; thi Halte og Krøblinger — naar de kun ikke
mangle Diets Sands — maae dog een Gang om Aaret
forlyste sig i den nys udprungne Skov, og hjembringe en
lysgrøn Bøgeqvist — som Noahs Due fordem — til den
mørke Baaning, ofte en Noahs Ark i det mindre.

Hvilken Glæde! hvilken Brimmel! Hestehaven —
saa hedder dette Forsamlingssted — er da at ligne ved en
uhyre Bifube: bestandig Uro, uophørlig Trængen, frem og
tilbage, ud og ind, Alle kun sysselsatte med at indsuge
Glædens Honning og inddrikke den oplivende Sommerluft.
Hvor de ile, hvor de flaggre fra Blomst til Blomst! hilse,
berøres, adskilles, fortroligt, let og skyndsomt! Hvorman-
gen Ugersvend har fundet eller finder her sit Hjertes Dron-
ning! hvor troligt følger den forelskede Knos sin Biser!
Selv langt udenfor denne mægtige Kube hører man en
nafladelig Surren og Brusen — det er Sværmen, som
raaber ud.

Jo nærmere Du kommer, jo høiere lyder den muntre
Larm. Det dumpe, eensformige Drøn oploser sig i Raab,
Sang, Latter, Bladestrald, Fiolers og Fløiters Klang. Det
mylrer ud og ind ad Skovens grønne Kanter: Almuen i
sin bedste Søndagsstads, Honoratiores i pyntelig Sommer-
dragt, Cavalierer i Sort, Damer i Hvidt.

Er her Dands? Ja! her er Skovbal, Dands paa
det elastiske Grønsværgulv. Seer Du hist ved Bøgen hiin
Landsbyspillemand høit over den omkringende Sværm? Seer
Du ikke, hvor hurtig hans Bue firmer op og ned mellem
blomsterpydede Hatte? Og histet en ordentlig Dvadrille,
en virkelig Skotstf.

„Er jeg i Dyrehaven? i Charlottenlund?“ spørger Du; „see hvilke mange Bogne! smukke Equipager! Kudste i Livree, Heste med pletteret Seletoi, Telte med Restaurationer, koldt Kjøkken og Bagværk! Kaffetjedler paa Jlden! Familier leirede i Græsset omkring den medbragte Madkurb!“

Du er i Hestehaven. Dette er Vintsefestens Aftefsang i Lysgaard Herred, den skjonne, evig unge Naturs Hylingsdag, Skovens Courdag, Sommerens Triumph. Saaledes feires den nu, til Solen daler og Skoven atter overlades til de forjagede Fugle og Dyr; men tilforn saaledes her kun de to eller tre nærmeste Sognes Almue. Dog er denne usfyldige Glædesfest sikkerlig en gammel Skik, og ligealdernde med Skoven selv.

Ti Aar efter den i forrige Capitel — for saavidt endte — Begivenhed, var som sædvanlig Sommergilde i Hestehaven.

En Mand, af hvis Sonnesøn jeg i min Ungdom hørte Historien, har desangaaende fortalt, som følger: „Det var første Aar jeg tjente paa Kjærsholm for Ridefoged. Jeg havde min Kjereste i Bium; hun var lidt i Familie med Præstens. Første Vintsedag satte hun mig Stevne i Hestehaven, hvor vi ogsaa mødte saa betids, at vi To bleve de første. Vi vandrede nu en Timestid eller to omkring i Skoven, indtil Larmen og Lyden af en Fiol forkyndte os, at Folk vare samlede. Vi gik derhen, for at see til. Vi satte os, og betragtede de Dandsende. Efter nogen Tids Forløb saae jeg, at der paa Stien, som gik til Ansbjerg, nærmede sig tvende fornemme Herrer, en ung Dame og tvende Smaadrenge.

„Da jeg var ganske ubekjendt i Egnen, spurgte jeg min Kjereste, hvem det var?“

„Tys!“ svarede hun, „det er Herstkabet. Den store, fære Mand, det er den gamle Herre, som for fem Aar siden blev Enkemand. Den unge med Arret over Rinden, er hans Svigersøn, Fruentimmeret hans Datter, og de to smaa Junkere deres Born. For ti Aar siden stjal den unge Herre hende ud om Natten. Saalænge den gamle Frue levede, var der intet Forslig at tænke paa; men da hun var død, lod den gamle Herre sig dog bevæge og tog dem til sig. Naar han falder af, arve de baade Gaard og Gods.“

De bleve nogen Tid staaende og fornejede sig med at see paa Bønderne; og derefter gave de dem Noget at drikke op. Paa en Vindsælde ikke langt fra min Kjæreste og mig, sad tvende gammelagtige Mænd med et Skruus imellem sig, og røgte paa deres Piber. Herstkabet gif hen til dem, hvorpaa de reiste sig og toge Piberne af Munden.

„Bliv siddende!“ hørte jeg den unge Herre sige; „nu kommer J bedre tilrette, end dengang Du slog Jld til Nielses Pibe, ved Karup Aae.“

„Ja, naadige Herre!“ svarede den Ældste af de Tilstalte med et Smil! „der er aldrig saa lidet et Dyr, der jo sægter for sit Liv — ilde gif det og vel var det.“ Herstkabet loe.

„See til,“ sagde den gamle Herre, idet de gif bort, „at Du ikke kommer ind imellem Tafferne af den Hjort, du der rider paa!“

Da loe de alle ret hjerteligt, og jeg kunde af og til høre Ansbjergmandens Skoggren, der klang huult som en Rørdrummes, langt inde i Skoven.

Hvad skulde det betyde? sagde jeg til min Kjæreste, og hvem ere disse to gamle Mænd? Den Enc — svarede hun

— ham i den grønne Frak med den graa Hat, det er Skytten. Den Anden i de brune Klæder, er Mads Skovfoged, der boer her tæt ved, og som den unge Herre har fert med sig. Den Snak om Hjorten skal jeg udtyde Dig. Medens hun gjorde dette, og tillige fortalte mig den hele Historie om de Unges hemmelige Forlovelsesmaal, faldt mine Dine paa et Par Folk, der ganske alene fik sig en Svingom, medens alle de Andre stode og gabede paa dem.

„Hvem er det? spurgte jeg, de see mig lidt aparte ud, især den unge Karl i de lange gule Skindbuxer, i denne blaa Troie med de mange Knapper og med den sære Hue paa Hovedet.

„Det er ingen Ungkarl, svarede hun, men en gift Mand, og det er hans Kone, som han danser med.“

„Det er en snurrig Dands — raabte jeg — han tramper saa stærkt i Jorden og spanker omkring hende saa prynst som nogen Pommersk; det er ingen rigtig polsk Dands.

„Det skal ogsaa være ungerst, — svarede hun — han er derudfra Tyrkiet, og fulgte med den unge Herre herind fra Krigen. Han er Skriver og han er Gartner, og han er Potte og Pande paa Gaarden. Hans Kone har tjent Fruen i mange Aar for Kammerpige, og man vil sige, at det var hende, som hjalp hende bort, dengang hun rømte fra Forældrene.“

Og saa er da Historien reent ude. Flere Menneskeal-dre ligge mellem den og os. Der er ringet og sunget over adskillige Slægter, siden de omstrevne Personer gik til Hvile. Baade den gamle og den unge Herre ere forlængst glemte der i Egnen, og sorte Mads veed nu Ingen mere af at sige. Gaarden har ofte stiftet Eiermand; Godset er frasolgt og adspaltet.

Kun om Roverstuen har et mørkt og forvirret Sagn holdt sig vedlige. I den store Heide, en Halvmilsvei Vesten for Karup Aae, ligge nogle Lynghøie, som endnu bære og stedse ville bære hiint skumle Navn; men Ingen tænker paa, at der engang har været et Fristed for øm og trofast Kjærlighed, en Himmel under Jorden.

Kjerlighed i Syden.

Bandini, en Genueser af gammel adelig Herkomst, forlod i sit fem og tyvende Aar sin Fædreneftad, for i Mediceernes Bye og ved Tiberens Bredder at bringe til Fuldkommenhed den ædle Malerkunst, i hvilken han allerede hjemme havde gjort mere end almindelig Fremgang.

Med en fyrig og adelig Sjæls Begeistring havde han beffuet en Rafaels, en Correggios og andre Mesteres udødelige Bærker, og med en Eifers lønlige, søde Fryd, vovet at bejle til en Hæder, der hidtil havde været eneste Gjenstand for hans unge Hjertes Længsel. Med stedse større Sikkerhed, stjensomt Udvalg og adelig Frihed til-egnede han sig Forgængernes særskilte Fuldkommenheder: de skulde — om et længere og lykkeligere Liv havde været ham forundet — med hans egne Aands-gaver have sammenfsmeltet til et herligt Heelt.

Men — hvor mange Dødelige naae vel det Maal, som uerfaren Indbildningskraft foregjøgler, og ungdommeligt Mod forjetter? Nogle ræddes allerede, naar de see at Erens Krands hænger højt paa et Bjerg, og ikke — som det i den første Forblændelse syntes — i en Dal, hvorhen der danses over smilende Blomster. Andre trattes

paa Halvvejen, og opgive et Løb, som mødes og sinkes af uventede og stedse forøgede Hindringer. Andre glemme det ophøjede, men fjerne Maal, idet de loffes af nærmere og lettere opnaaelige Glæder. Og atter Andre gribes af en fremmed overmægtig Lidenſkab, der ſom et Stormkaſt pludſelig nedhvirvler dem til Foden af det næſten beſtegne Bjerg, og i et Djeblig tilintetgjør Frugten af hele Aars Kamp og Møje.

Bandini deelte ſin Tid mellem Kunſtens og Naturens Betragtning; ſnart ſtuderede han en malet Madonna, ſnart en levende; men begge blot ſom Maler. Fra de veltrufne Afbildninger af Naturens Skjønheder, vendte han ſig til Originalen ſelv.

En Aften vandrede han, henrevet af ſine idealkſte Dromme, udenfor Rom, paa Vejen til Livoli. Det var een af hine yndige Nætter, ſom kun Sydlændinger kjende. Kun over de Lande, ſom Middelhavet beſtyller, hvælver ſig ſaa mørkeblaa en Himmel; kun paa denne ſtraale Stjernerne med ſaa reen og dog ſaa ſtille en Glands — i vort Norden ſkjælve de uroligt, ſom om de frøs, eller frygtede for den aldrig længe hvilende Storm.

Triadt om Bandini hvilede den dybeſte Tauſhed; kun han og Stjernerne ſyntes at vaage. Ikke det mindſte Vindpuſt bevægede Trærnes Toppe, der ſtode i ſaa rene Omrids, ſom de vare malede paa Himmelenſ mørke Grund. Ruinerne af en Oldtids Villa ſtrakke ſine ſkarpe Kanter, ſom fjerne Klipper, op mellem Graner og Laurbær. Selv Laen, der ſender ſine Bænde til Liberen, ſneg ſig tauſ og rolig hen mellem Trærne, og ikkun Stjernebilledernes lette Bæven paa dens Sølvbarm røbede dens ſtille Gang.

Ikke længe nød den unge Kunſtner denne ſkjønne natlige Scene. Han vattes af ſin Henrykkelse ved Lyden af

Fodtrin og en hemmelighedsfuld Hviſſen, der nærmede ſig mere og mere.

Anende noget Urigtigt, ſtillede han ſig tæt op til et ſtort, løvrigt Morbærtræ ved Siden af Bejen, hvor han ganſte uſeet kunde lade de Kommende gaae forbi. Nogle ſaa Stridt fra hans Skjul ſtandsede diſſe, og lode ham blive Bidne til følgende Samtale.

„Holdt!“ hviſſede den Ene, „her er Stien, han maae følge; her vilde vi vente ham.“

„Saa kan hans Blod blande ſig med hendes“, ſagde den Anden, „det er endnu ikke ſtørknæet paa min Dolk — din er blank, Lorenzo; hvorfor gav Du hende ikke ogſaa et Stød.“

„Det var jo overflødigt, Nicolo!“ ſvarede denne, „Du traf godt nok; hun ſaldt uden at give et Suk.“

„Hm!“ ſagde hiin, „din Sparſomhed var ogſaa overflødig; men kanſkee rørte der ſig Noget inden i Dig? jeg har før mærket, at Du er lidt blød, naar det gjælder Fruentimmer.“

„Jeg vil ikke nægte“, gjenmælede Lorenzo, „da hun laae der paa Knæ foran os, med Hænderne toldede over ſin Barm, da — da ſaae hun livagtig ud ſom den hellige Susanne.“

„Tys!“ afbrød Nicolo, „der rørte ſig Noget.“

„Det var ikke Andet, end din Samvittighed“, ſagde den Anden.

„Hyt!“ lod Svaret, „den er ſaa vel forvaret, ſom om den laae i Abrahams Skjød; hans Eminence ſvarer til den.“

„Godt nok!“ hviſſede Lorenzo: „Naar han nu ogſaa vil ſvare til Sjælen?“

„Det er hans Sag“, ſvarede Kammeraten, „han ab-

solberer os jo baade foran og bagefter; det er en hellig Mand, han betaler baade med Afslad og Penge. — 200 Ducater for din hellige Susanne og 200 for hendes Cavaliere servante, den unge Sicilianer; det er al Værd. — Hør! der har vi ham — nu skal Du støde først!”

Banditterne traadte ind i Skyggen paa den anden Side af Vejen. En Mand nærmede sig med hurtige Skridt; Bandini trak sin Kaarde.

„Det gjælder Eders Liv, Signore!” raabte han den Kommende imøde: „Træk! der staae Morderne; I tager den Ene og jeg den Anden:“

Den Fremmede fulgte Opfordringen og med Lynets Hastighed fore Begge ind paa Banditterne. Den Ene sank, gjennemboret af tvende Kaarder; den Anden undløb.

„Hvem har lejet Eder dertil!” raabte den Fremmede til Banditten; men Døden havde allerede tilluft dennes Mund.

„Lad mig svare for ham!” sagde Bandini; men følg mig først til mit Hjem, Signore! her er farligt at være.“

Med disse Ord tog han den Frelste under Armen, og fortalte ham paa Tilbagevejen til Rom Banditternes Samtale. Ved Efterretningen om den for Bandini ubekjendte Dames Mord, gav hans Ledfager et Skrig af Forfærdelse og Smerte. Han rev sig løs, og vilde til den Elskede; men paa hiins Forestilling: at hun ikke stod til at redde, og at han selv derved ogsaa vilde ile den visse Død imøde, lod han sig bevæge til at følge sin Redningsmand.

Dybe Suk og smertelige Udraab vare de eneste Svar paa dennes trøstende Tiltale.

Da de vare ankomne i Bandini's Bolig, brast den Fremmede i Graad, og det varede længe før dens Hæftighed aftog saavidt, at han blev istand til at tilfredsstille sin unge Værts Nysgjerrighed.

Jeg vil forbigaae alle de Betslagelser og Forhandelser, som hvert Djeblik afbrød Fortællingen, og fremsatte denne i sammenhængende Orden.

„Mit Navn“, lod den, „er Cotaldi; mit Hjem Messina. Min Stand er adelig; min Formue saa stor, at jeg aldrig har behøvet at nægte mig selv Opsvælgelsen af noget rimeligt Dnske. Det kjereste af disse var en Rejse til Verdens minderige Hovedstad; den er udført og — bitterligen fortrudt. Jeg havde kun opholdt mig her en Maanedstid, da jeg en Nat foretog mig en Vandring i den Egn, hvor De frelste mig fra Døden. Lyden af en Cithar, ledsaget af en sød, qvindelig Stemme, drog mig hen til en Hauge, som paa tre Sider omgav et lidet nydeligt Landsted, og paa den fjerde besyldedes af en Aae.

„Jeg nærmede mig de tillokkende Toner, og saae i en Lovhytte den skjønne Dvinde, der nu er falden som et Offer for sin egen Kjerlighed og sin Forsørers Skinsyge. Naturen har ikke dannet mit Hjerte af Staal: jeg blev henrevet af den hæftigste — om ikke den rene — Tilbøjelighed. Jeg nærmede mig og hilste Damen. Hun lod Citharen synke, rejste sig, rødmede, besvarede min Hilsen og — forsvandt. I det samme traadte et middelaldrende Fruentimmer frem fra en Sidegang, og spurgte i en kold Tone og med et mistænkeligt Djekast: hvad jeg behagede?

„Jeg svarede: at Hændelsen havde ført mig hid, at jeg ønskede at besee den smukke Hauge — “

„Og“ — afbrød hun mig med et tvetydigt Smil

— „dens smukke Beboerinde? Min Herre! til Haugen er kun een Nøgle, og den er i en meget hellig Mands Bærge.“

Med disse Ord vendte hun mig Ryggen og bortfjernede sig.

„Baade vel og ilde tilmøde, vendte jeg tilbage; men næste Morgen befandt jeg mig atter ved Haugen. Den ældre Dame sad indenfor Gitterporten. Af hendes Uttring den foregaaende Dag maatte jeg formode, at den dejlige Ubeskjendte var en geistlig Prælats Maitresse — dette vakte paa eengang baade min Skinsyge og mit Mod.

„Signora!“ begyndte jeg, „De talte igaar om en Nøgle, formodentlig en Jernnøgle; jeg ejer en af Guld, som jeg ønskede maatte passe til denne Dør.“

Under denne Tiltale fremtog jeg en Silkepung, gjennem hvilken en Haandsfuld blanke neapolitanske Ducater tilsmilede den opmærksomme Duenna.

„Ræk den herind!“ svarede hun, „saa ville vi gjøre et Forsøg!“

Forsøget lykkedes — jeg stod i Haugen og Døren lukkedes efter mig.

„Nu min gode Moder!“ sagde jeg længselsfuld og utaalmodig; „bring mig nu til min Engel, at jeg kan falde ned og tilbede!“

„Min gode Herre!“ svarede hun listigt, „ikke saaledes! først maae vi kjende Dem og Deres Hensigter, om de ogsaa ere gode; behag at følge mig!“

Jeg begyndte at forfikkre og sværge; men hun tilvinkede mig Tausshed, og stred foran ind i et Haugehuus — jeg fulgte efter.

„Behag at sætte Dem!“ sagde hun, „sæt Dem, sæt Dem, Hr. Cotaldi!“

Jeg stude ved at høre mit Navn —

„D, Hr. Cotaldi! jeg veed endnu lidt Mere, end Deres blotte Navn: De er en ung, adelig Herre fra Messina, og en ung, rig Herre; men Ungdom, Adelskab og Rigdom ere ikke altid i Selskab med Klogskab og — Dyd. — Smil ikke, min gode Herre! De troer, her venter Dem en ganske let Erobring; De troer, at fordi jeg modtog deres Guld, derfor maa jeg nødvendig være en — en Forræderste mod mit Herfskab. Men jeg kan sige Dem: Deres Penge har jeg alene deponeret som et Gidsel paa deres Dyrigtighed. Og dersom min unge Dame ikke netop befandt sig i en Stilling, som De maafee med Tiden tør lære at kjende, ved den hellige Jomfrue! denne Dør skulde aldrig have været aabnet for en Mand, som jeg endnu kjender alt for lidet, til ubetinget at betroe mig til ham.“

Denne Tiltale gjorde mig ikke vakkende i min Mening om Duennaens Stilling; men viiste mig blot, at jeg ikke havde at gjøre med en Koblerste af det almindelige Slags, og at jeg maatte respectere hendes smukke Dyds- og Orbarheds-Masse.

„Hvad forlanger De af mig!“ spurgte jeg.

Hun saae længe paa mig med et alvorligt og prøvende Blik, og sagde langsomt:

„Mod, Sindighed, Dyrigtighed! Men Tiden er snart forløbet; idag kan De ikke opholde Dem her længer — jeg maae bede Dem at forlade os.“

„Hvad“? raabte jeg, „uden engang at have seet den elskværdige Dame, for hvis Skyld jeg“ —

„Allerede har vovet en vægtig Pung“, afbrød hun smilende: „men De har Intet vovet, her er Deres Guld — nej, nej, min Herre! ikke Hænderne paa Ryggen! det

er mit Alvor — jeg forsikkrer Dem: tager De ikke Deres Penge tilbage, vil De ikke selv bære dem herfra, jeg kaster dem over Gitteret ud paa Vejen!”

Ogsaa dette, tænkte jeg: jeg maae følge alle de Bugter, Slangen slaaer; hun fører mig gjennem mange Omveje til Maalet — maaskee for at gjøre dets Dynaaelse desto kosteligere og kostbarere: ligesom vi i en ny-modens Hauge see et fortryllende Tempel i en ikke fjern Fraastand, men dog maae finde os i at gennemkrydse en lang Labyrinth, der ofte ganske skjuler Templet, stundom lader det dunkelt og flygtigt gennemskinne; men omsider just desto fuldeligere stiller den hæftigt pirrede Længsel.

Jeg fulgte hende, uden videre Indsigelse; saa sikker var jeg i min Sag. Da hun aabnede Hagedøren, sagde hun:

„Overmorgen uddeler den hellige Fader Betsignelsen; er Signor Mateo Cotaldi modig, sindig og oprigtig, vil jeg ikke forgjæves vente ham her.“

Hun ventede mig ikke forgjæves. Jeg overlod Betsignelsen til de gode Romere, og ilede paa den fastsatte Dag med fordoblet Længsel ud til den fortryllende Hauge.

Min Taalmodighed maatte endnu underkaste sig en haard Prøve: heller ikke denne Gang fik jeg min Armida at see; men, uagtet alle mine indstændige Bønner, min hæftige Paatrængenhed, kom jeg dog ikke videre, end til hendes Historie.

Armida — lad mig kalde hende med dette Navn — Armida var eneste Datter af en siciliansk Marchese, i Nærheden af Palermo. Formedelt uforsigtig Tale mod Inquisitionen, var han bleven indstævnet for dette Tribunal, og, da han ikke mødte, blev der foreløbig lagt

Beslag paa alle hans Ejendomme. Han flygtede, og endnu var hans Opholdssted og Skæbne ubekjendt. Nime- ligviis maatte han være død, da den frygtelige Inqui- sition strax efter for stedse blev ophævet, og han endnu ikke var vendt tilbage.

Imidlertid vare hans Godser solgte, og Datteren neppe levnet saameget, at hun derfor kunde rejse til Rom, for at paadrive en Revision af Faderens Proces, hvilken hun, af Mangel paa mægtige Venner, intet Haab havde til lykkeligen at ende i Palermo. Hun var paa Modrene- Side — skjøndt langt ude — beslægtet med en af de romerske Cardinaler; herpaa grundede hun sine Forvent- ninger.

Ledsaget af Faderens gamle Godsforvalter og For- tællerinden — hendes Amme — tiltraadte den 14aarige forældreløse Pige en Rejse, der desværre fik et ganske andet Udfald, end det Forhaabede. — Strax efter An- komsten til Rom, lejede de et Par smaa Værelser nær ved Klosteret St. Onofrio; men inden Armida kunde opnaae en Audients hos Hans Eminence Cardinalen, døde Forvalteren og efterlod de tvende Fruentimmer, uden Be- slyttelse, i den store Stad.

Dog, snart fandt Armida en mægtig og tilsyne- ladende naadig Beskytter i hendes høje Slægtning. Med største Venlighed hørte han hendes Andragende, og lovede at anvende al sin Indflydelse, for at skaffe Processen et lykkeligt Udfald; men indtil dette, som maaskee ikke turde være saa nær, tilbød han sin unge Slægtning et bedre og for hende mere passende Opholdssted paa sin Villa.

Dette Tilbud blev med Glæde og Taknemmelighed imodtaget: Eminencens egen Equipage førte de tvende Sicilianerinder ud til et dejligt Landsted, — det samme,

hvor Gotaldi fandt dem — der syntes alt længe at have været forberedet og udsmykket til deres Modtagelse.

Bærelserne vare udzirede med den højeste Pragt og Smagfuldhed, og den omgivende Hauge lod til at være anlagt paa en mægtig Fæes Befaling. Ikke længe lod den høje Ejermand vente paa sig; han forespurgte sig med største Omhyggelighed om Intet manglede i den unge Dames Bequemmelighed, gjentog sine givne Lovter med Hensyn til Processen, og endte sit Besøg med en Tiltale, fuld af Opmuntringer, og Formaninger fulde af Salvelse.

Snart bleve hans Besøg hyppigere og længere, hans Samtaler mere muntre, hans Bæsen og selv hans Klæde- dragt mere beleven og verdslig. Andagtsøvelser og religiøse Underholdninger fortrængtes efterhaanden af Fyr- værkerier, Gondolfarter i Haugens Kanaler, hvilke for- skjønne des ved sød, men usynlig Musik; ja omfider blev endog, af lejede Dandsere og Dandserinder, opført lige saa nydelige, som sandselige Balletter, hvis Æmne og Maal var — Kjærlighed.

Dog, hvortil en omstændelig Optælling af alle For- førerens ikke mindre hurtige, end sikke Skridt? Ar midt da hilbedes i det fine Garn, før hun anede, at noget saa- dant var udsprændt for hende; ja næsten uden at mærke og fortryde sit Fangerskab: saa stor var hendes Tillid til den hellige Mand, saa mægtig Virkningen af hans Absol- ution og beroligende Sophismer. Ammen selv blev — uagtet hendes Alder og Erfaring — stuffet af den end mere erfarne Vellystlings skinhellige Masse; og da hun begyndte at gennemskue denne, kom Advarsl'en allerede for silde.

Tilmed fandt ogsaa hun nogen Trost i Eminencens geistlige Værdighed, der af en rettroende Catholik maatte ansees som ophøjet baade over Synd, Anger og Straf.

Saaledes vare nogle Maaneder henrundne, da Ammen en Aften, medens Cardinalen og hans Doffer, under en liflig Musik, befandt sig alene i en Lovhytte, blandt en af de Spillende gjenkjendte en Landsmand, der ganske nylig var kommen fra Palermo.

Paa hendes Efterspørgsel erfarede hun af denne: at Armidas Proces var endt, og hendes Godser i Fremmedes Eje, hvormed det vilde vorde umuligt nogensinde at frarive dem.

Nu faldt det sidste Bind fra hendes Dine, og hun forudsaa tydeligt sin stakkels Froskens tilkommende Skjæbne. Da kom Cotaldi.

„Signore!“ vedblev hun, „De er nu i Besiddelse af en Hemmelighed, som jeg ikke skulde have betroet Dem, hvis jeg ikke havde kjendt noget mere end slet Intet til Dem. Jeg saa Dem for to Aar siden ved den hellige Rosalias Fest; Deres gamle Melazzi, der havde tjent saalænge i Deres Familie, men nu er død og borte — han var min Farbroder.

„Han viste mig Dem i Processionen, og han kunde ikke blive træt af at rose Dem for deres mange Fuldkommenheder, men især for Deres store Mildhed og Godhed imod ham og det øvrige Lyende. I dette Mellemrum kan deres Indvortes vist ikke have forandret sig mere, end det Udvores; og jeg bør ansee Dem som en Engel, den hellige Rosalie, eller en anden af de Himmelske, har sendt til vor Redning. O! visseelig, Signore! De kan ikke være den Mand, der vilde misbruge min Tiltro; De kan ikke være istand til at knuse det knækkede Kor? En

ulykkelig, hjælpeløs Skabning er i Deres Magt; o, Hr. Cotaldi! hvorledes vil De bruge denne?"

„Saaledes som Dyd og Vre byder!“ svarede den unge Mand.

„Saa kom igjen imorgen Aften!“ endte hun. „Dagens Lys maae ikke oftere see Dem paa denne Vej; det var tænkeligt, at et spejdende Dje kunde opdage Dem. Nu tør De ikke tøve længer; men imorgen, naar Mørket falder paa, er De her, og da ville vi overlægge, hvad vi begge imidlertid have udtænkt til min Frelsens Redning.“

„Saalænge jeg horte Ammens Fortælling“, blev Cotaldi ved, „var al Mistanke fremmed for min Sjæl; men jo mere jeg fjernede mig fra hendes hemmelighedsfulde Opholdssted, jo mere vakkede jeg i mine Meninger. Det var jo alligevel muligt, at jeg havde med en ret listig Koblerke at gjøre — at hun kjendte mig, havde kun Lidet at betyde — maaskee endog just derfor kunde min Rigdom have indgivet hende Lyst, og min Godhed, som hun behagede at udtrykke sig, Mod til at udkaste sit Garn; ja, det var endogsaa tænkeligt, at Cardinalen selv — keed af sin Frille — vilde saaledes spille hende i mine Hænder, at jeg skulde troe, selv at have grebet hende, og af Frygt for hans Hævn, snart og lønlig ile bort med mit Bytte.“

„Men hvorfor — tænkte jeg saa igjen — har hun aabenbaret mig Armidas Fald og virkelige Forhold til Cardinalen? hvorfor har hun ikke hellere bundet mig et skjønnere Eventyr paa Ermet, affildret mig Løkkeduen som aldeles reen og uskyldig? Frygtede hun, at jeg alligevel snart skulde komme efter Sandheden? Og lad den

nu være, hvad den være vil: Eventyret er altid værd at bestaae! — "

Jeg lod ikke vente efter mig; Marilla — saa kaldte hun sig — var ogsaa paa Pladsen.

"Jeg indfører Dem til min Froken", sagde hun, "som en Landsmand, der agtede sig til Palermo og, da han havde erfaret, at Signoraen opholdt sig her, havde han villet gjøre hende sin Opvartning, og forespørge, om han kunde tjene hende med noget Grinde til deres fælleds Fødeøse?"

"Skulde hun spørge om sin Proces, da ved De derom Intet; vi maae ikke vise hende den Afgrund, hvori hun er nedstyrtet, førend vi vide os istand til at drage hende op af den. Hun henlever endnu i sorgløs Uvidenhed om sin sorgelige Stilling, og jeg har ikke havt Hjerte til at forstyrre denne lykkelige Drøm. Vogt De Dem ogsaa for ethvert Spørgsmaal, og svar kun paa dem, der ere hende uskadelige. Naar De da forlader os, vil De erklære mig: om De agter den Ulykkelige Deres Bistand og Redning værd."

Med spændt Forventning og urolig Længsel traadte jeg ind i det antike Huus, som stod midt i Haugen, og lignede mere et Tempel for en usynlig Guddom, end en Bolig for et legemligt Væsen. Det ustadige Skin af min Ledsagerindes Haandlygte viste mig en dobbelt Søjlerad under en Frontespice, der var prydet med Hautreliefs. Saavidt jeg ved det flygtige Lysskint kunde skjelne, laae der — omgivet af Amorer — en Venus, Templets Guddinde.

Det Indvendige stod i fuldkommen Harmonie med det Udvendige af dette Afly for lovløs, forbuden Kjerlighed: Lamper af Mabaast hængte ned fra de malede Loftter,

og fastede et tvivlsomt Stjær paa de lange mørkerøde Silkegardiner og sorte Atlaskes Divaner, der vare adskilte ved hvide nøgne Marmorfigurer. Gulvet var belagt med kostbare vævede Tæpper, for at ej engang et Fodtrin skulde lyde i denne Cyprias Løndom.

Gjennem tvende saadanne Bærelser blev jeg ført ind i et tredie, hvor min Ledsagerinde lod mig bie, medens hun meldte den unge Dame min Ankomst. Tvende tykke, nylig antændte Vokslys, i massive Solostager, belyste de udvalgte Malerier, med hvilke Bæggene vare prydede; alle stiftede til at vække Andagt, eller — Sandfælighed. Ved Siden af en angerfuld Cecilia steg en fortryllende Venus Anadyomene op af Havet; og under Madonna med Barnet omfavnede Digternes skjælske Gud den alle-rede halv forvandlede Daphne.

De forførte Billeder, det Hemmelighedsfulde i mit Besøg, den saalænge og saa højt spændte Forventning, bragte mit Blod i en sød, mig hidtil ubekjendt, Bevægelse.

En Dør gik op, og efterfulgt af Marilla indtraadte min dejlige Palermitanerinde med den elskværdige Utvungenhed, som er hendes Landsmændinder saa egen og naturlig.

Hendes flygtige — næsten kunde jeg sige flyvende — Gang, hendes lave og smækkre Bert, hendes aabne, hjerteglade Mine, skulde have bragt mig til at antage hende for et endnu ikke udvokset Barn, hvis ikke Barmens og de lilliehvide Armes Fylde havde forkyndet den fuldt-uddannede Jomfrue. Det skjonne Legemes yndefulde Bevægelser ledsagedes af et — hvad skal jeg kalde det? Smil er for lidet; det er ingen Benævnelse for den næsten leende, livlige Munterhed, der straaled fra det

dejlige Ansigt, og paa eengang udtrykte skalkagtig Overgivenhed og elskelig Dyrigtighed.

Djenlaagene bedækkede halot et Par Dine, hvis Farve syntes at være et glindsende Himmelblaa, og som fremglintede under de lange sorte Bryn, som matte Smaalyn under den mørke Aftenfkye. De smalle, altid lidt aabnede, Læbers Rødme forhøjedes af Lændernes Sneehvidhed. Den søde Mund syntes ligesaavel skabt til skjelmste Taler, som til smægtende Kys.

Jeg — der var kommen med stolt Forudsølelse af en sikker og snar Erobring — saae mig ved det første Møde overvunden af min Friheds fortryllende Fjende; jeg — der havde forberedet mig til, med hele min Beltalenheds uimodstaaelige Magt at besejre det yndige Varn — jeg stod nu maaløs hængsunken i Beskuelsen af denne henrivende Skjønhed, og det var kun paa hendes ivrige, hurtigt gjentagne Spørgsmaal om det kjere Sicilien, at jeg atter fandt mit tabte Mæle.

Men havde ikke den glade, trohjertige Nærmelse, hvortil Landsmandskabet opmuntrede denne livlige Sjæl, forjaget min pludselige Blyhed: da maatte hun vist have antaget mig for døvstum eller fjantet. Hvilken barnlig Glæde, hvilken inderlig Længsel efter det elskede Hjem udtalte sig i hendes bløde Stemme, der bævende opsteg dybt fra den vælgende Bryst! Tvende Taarer fløde som tindrende Stjerner i Djenes mørkeblaa Himmel, skjøndt Smilet stedse spillede om de let bevægede Læber.

Snart og umærkeligt forsvandt det frygtsomme, fremmede Forhold imellem os; og det, at vi kjendte og elskede de samme Bjerge, Dale, Bække og Lunde, syntes at fornye et gammelt Bekjendtskab, ja berettigede os til at ansee

høerandre for Beslægtede — om ej paa Blodets — saa dog paa Tankens og Følelsens Begne.

I Samtalens Løb mærkede jeg, at hun endnu ikke nærrede nogen Mistanke til Cardinalen, men ventede et godt Udfald paa sin Sag. Jeg torde naturligviis ikke betage hende denne Bildfarelse, men forenede mine Ønster med hendes Forhaabninger.

Zydeligst udtrykte sig hendes Længsel og Hjemveens føde Smerte, da hun hørte, at jeg om kort Tid agtede mig tilbage. Hun udstrakte sine Arme imod mig, som til en Omfavnelse; men lod dem saa pludselig synke med et langt, veemodigt Suk. Det mørkløkkede Hoved bøjede sig mod hendes Skuldre — det forekom mig, som om jeg skulde gribe hende i mine Arme, og bære hende lige til Sicilien.

Marilla gav mig et Bink, at det nu var paa Tiden at gaae — jeg tog da Afsted, og udbad mig Til-ladelse til at modtage hendes Befalinger Hjemmet angaaende. Den blev mig givet — om tvende Dage skulde jeg komme igjen.

„Hvilken Bestemmelse tager De?“ spurgte Marilla ivrig, idet hun sukkede mig ud.

„At frelse den himmelske Pige!“ svarede jeg, „at føre hende tilbage til Sicilien, saasnart et Skib lader sig hyre, og der — at gjenoprette hendes spildte Lykke.“

„Vor hellige Frue velsigne Dem!“ sagde hun og kysede min Haand; „stræb, Hr. Cotaldi! at opspørge et Skib, og naar det er lykket Dem, da først maae hun vide Alt — Overmorgen ved samme Tid er De atter her!“

Drømmende naaede jeg min Bolig, og i en Tilstand mellem Søvn og Vaagen tilbragte jeg Natten.

Min Sjæl hensmeltede i Kjærlighed; kun Skinsyge og Had til den mig ubekjendte Cardinal formaaede at gjøre en Deling i mit Hjertes Følelse: saadan en elskelig Ustyld skulde vorde et Offer for en skindhellig Bedrager!

Dette himmelske Væsen, der endnu ikke synes at ane sin Brøde, skulde ubarmhertigen overgives til Angerens og Fortvivlelsens Furier!

Nej! jeg vil frelse hende, om Frelse er mulig; lad saa min Belønning og Enden herpaa vorde, hvad den vil.

Næste Dag ilede jeg til Ostia, hvor et Skib nylig var indløbet fra Palermo; men som ikke kunde blive færdigt til Hjemreisen før om to til tre Uger.

Med denne Efterretning traadte jeg den følgende Aften Marilla imøde. Hun bad mig, hos Armida at iagttage samme Tilbageholdenhed, som forrige Gang.

Vel havde hun ønsket vor Plan en saarere Modenhed; thi Cardinalen var just blevet upasselig, og dette Tilfælde vilde meget lette vor Flugt, naar den kunde iværksættes før han blev frist. Imidlertid maatte mine Bestræbelser indstrænke sig til at opnaae og befæste mig i den unge Dames Yndest og Tillid. I Sandhed! hertil behøvede jeg ingen Opmuntring: alle mine Duster, al min Stræben havde kun dette ene Djemed.

Den uforstille Glæde, Armida saa umiskjendelig yttrede ved at gjensee mig, nærrede og hævede mit Mod og mine søde Forhaabninger. Hendes Belvillie var allerede ved dette andet Møde voret til en saadan Grad, at hun ved min Side overlod sig til en indtagende hjertelig Fortrolighed, og med barnlig Snakksomhed fortalte mig sin Historie. Kun da hun kom til den for mig saa smerte-

lige Periode, som jeg allerede kjendte, overdrog en pludselig Skye det glædesfraalende Ansyn.

Et Suk undslap hendes Barm, og som om hun nu først befundede sig paa Noget, der hidtil var gaaet hende af Glemme, rejste hun sig og gik ind i Siderærelset. En dyb Smerte sammenpressede mit Bryst: i mit, af saa mange stridige Følelser hæftigt bevægede Hjerter maatte jeg paa eengang bejamre den faldne Engel og forbande den Djævel, der havde indsneget sig i et saadant Paradiis af Ustyld og Glæde.

Efter et kort Ophold kom Armida tilbage med en Guitarre, hængende i et himmelblaat Baand under den fulde — nu mere end for — tugtigt tildækkede Barm. Hun satte sig i en Afstand, og istemte en Canzonetta i den for mit Dre saa fortryllende sicilianiske Mundart. Det var en, af Maurerne i Fangenskab henslæbt, Hyrdes Klagesang; og saa rørende tolkede den Længselen efter det elskede Hjem og den forladte Brud, at mine Dine svømmede i Taarer, som kunde have viist den skønne Sangerinde det dybe Indtryk, hun gjorde paa mit Hjerter, hvis hun ikke havde været ligesaa hentaget af sine egne Følelser.

Guitarren gled ned paa hendes Skjød, hendes Hoved bøje sig tilbage, som om hun kun i denne Stilling kunde skaffe Udgang for det lange, dybtthentede Suk. Jeg var mig ikke længere selv mægtig.

„D, Signora!“ raabte jeg, springende op fra mit Sæde, „følg med mig til vort skønne Fædreland!“

Langsomt hævede hun sit Hoved; de rige Lokker trillede ned over den hvide, bølgende Barm. Hun stirrede hen forbi mig, som om jeg slet ikke havde været der.

Jeg forstrækkedes: hendes Ansigt var blegt, berøvet

ethvert Spor af Glæde, hvoraf det tilforn uafsladeligt
straalede — jeg kjendte det ikke mere.

Jeg havde været i Begreb med at kaste mig for
hendes Fødder; men nu standsede en stivnende Kulde en-
hver Bevægelse — jeg stod som en Stotte foran hende.

I dette Øjeblik indtraadte Marilla, som formodent-
lig havde hørt mit hæftige Udraab.

„Led sag Hr. Cotaldi!“ sagde Armida til hende.

Derpaa rejste hun sig langsomt, nejeede for mig dybt,
næsten ydmygt, med nedsænket Blik, og forsvandt. Maal-
løs blev jeg staaende, som rodfæstet til mit Sted, og hørte
som i Drømme, uden at kunne svare, Ammens gjentagne,
ængstelige Spørgsmaal:

„Signore! hvad har De gjort?“

Under Bortgangen fortalte jeg hende omsider det
Forefaldne.

Hun sukede og gjentog med Hovedrysten det sicilianiske
Ordsprog:

„Det Frøe, som modnes for tidligt, modnes
ikke!“

Om fire Dage først maae De komme her igjen.

I dette Mellemrum var jeg bleven fuldkommen enig
med mig selv med Hensyn til Armida; forudsat at jeg
kunde vinde hendes Tilbojelsighed, hvilket jeg allerede var
dristig nok til meer end at haabe, vilde jeg føre hende til
mit Hjem, og give den elskelige Skabning tilbage til
Dyden og en bedre Kjerligheds Lykke.

Dette Forsæt fyldte min Sjæl med en Glæde, som
hævedes — ja næsten tør jeg sige — forædledes ved den
stolte Bevidsthed: hendes timelige og evige Salighed skal
være ganske mit Værk! mig, hendes frelsende Engel, skal
hun skyldes Alt — ja hun vil mere tilbede end elske mig,

naar hun i sit til Ustyldighed gjensøbte Hjerte erkjender hvad jeg var for hende. Gjennemtrængt af denne søde, opbøjede Følelse traadte jeg ind i Haugen.

Armidia kom mig imøde med et Ansigt, der syntes at forkynde baade Længsel og Glæde; dog laae der noget Beemodigt i hendes venlige Smil, og ofte glimrede hendes Dine gennem Taarer, som Stjerner gennem den natlige Taage. Hun talte kun Lidet, og Alt om det elskede Fødeland; hendes Stemme var blød og bævende, den lød som dæmpede Harpetoner.

Mit Hjerte smeltede: neppe vare vi alene, før jeg nedfandt for hendes Fodder med det Udraab:

„Armidia! jeg elsker Dig!“

Al! det tyktes mig, at hun maatte have sunket i mit aabnede Favn, og trykket den søde, tause Tilstaaelse paa mine smægtende Læber! men nej! hun næsten segnede tilbage med et svagt Skrig, løstede sine Hænder over sit Hoved, foldede dem, vendte sig og flygtede.

Før jeg kunde besinde mig paa at følge hende, var hun allerede forfunden, og Marilla traadte hastig ud fra Hækken.

„D, Signore!“ sagde hun, „De overiser Alt — hun elsker Dem; men ikke saaledes, ikke saa pludseligt, saa snart stulde hun ikke have erfaret dette; thi hun vidste det ikke selv — nu har deres Erklæring revet Bindet fra hendes Dine. Dette borde ikke skeet, for i det Djeblik, hun kunde flye fra dette fordærvelige Sted. Hvad er der nu at gjøre? Om Cardinalen, som er i Bedring, forinden besøger hende, hvorledes tænker De da, hun vil modtage ham? Al! jeg frygter at Alt er tabt.“

Jeg formaaede ikke at svare hende, saa betaget var jeg baade af Frygt og Glæde.

„Gaae Signore!“ vedblev hun efter en kort Betænkning — „gaae! skynd paa Afreisen! og lad mig søge at berolige hende, og bringe hende til en tydelig Anskuelse af hendes Stilling, og kom saa imorgen ved samme Tid!“

Ved næste Daggrye ilede jeg til Ostia og vendte tilbage med den Bæf, at Skibet kunde afgaae om sex Dage.

Med den frembrydende Nat gif jeg til Villaen. I den Lovhytte, hvor jeg første Gang havde seet Armida, hørte jeg hendes og Guitarrens sammensmeltende Toner.

Jeg nærmede mig, standsede og lyttede; sødt, tungtsindigt klang de bævende Strenger; endnu veemodigere den opvaagnende Angers rørende Klage.

Jeg hørte følgende af tunge Sukke ledsagede Ord:

Det syge Træ kan grønnes smukt;
 Dog let paa Blade, Blomst og Frugt
 Den skjulte Brøst Du kjender:
 Saa røber og det tvungne Smil
 Den let fordulgte Angers Vil,
 Som dybt i Barmen brænder;
 Forgiæves Freden i dit Afsyn staaer,
 Naar under løslig Kamp dit Hjerte staaer *).

*) D'ogni pianta polesa l'aspetto
 Il difetto,
 Che il tronco nasconde,
 Per le fronde,
 Dal frutto, o dal fior:
 Tal d'un' alma l'affanno sepolto
 Si travede in un' riso fallace,
 Che la pace
 Mal s'inge nel volto,
 Chi si sente la guerra nel cor.

Ubemærket af den i sin Anger selv saa indtagende Sangerinde kom jeg ind i Haugen, og stod allerede tæt foran hende, inden hun blev mig vaer.

En mørk Rødme overfoer hendes taarevædede Kinder — ak! det var snarere Skræk end Glæde, der satte hendes Blod i Bevægelse. Hun formaede neppe at rejse sig, række Guitarren til Marilla, og gjøre mig en taus, ærbødig Hilsen. Som Maanen belyste hendes forrigfulde Ansigt og ydmyge Stilling, syntes hun mig at være en til Blusel og Ruelse over sine Synder opvaft Cæcilia, der første Gang vil nedsynke for sin Helgen.

Jeg bød hende min Arm og ledsagede hende til Huset; Marilla fulgte hende. Da denne, efterat vi vare traadte ind, havde forladt os, greb jeg hendes Haand — den skjælvede i min.

„Stjonne Armida!“ begyndte jeg, „De er mig endnu et Svar skyldig.“

Hun taug.

„Har mit Hjerte bedraget mig!“ vedblev jeg, „nærer De ikke en eneste venlig Følelse for den, der elsker Dem saa inderlig og oprigtig?“

„O min Gud!“ udsukkede hun med et smertefuldt Djekast til Himlen, „jeg Ulyksalige!“ derpaa vendte hun sig langsomt med det Udraab: „Signore, jeg kan aldrig blive Deres!“

Jeg greb hendes Arm og sagde:

„Armida! saaledes adffilles vi ikke! vil De bortstøde det Hjerte, der brænder for Dem, da — o da skal De idetmindste sige mig hvorfor! Ved alle Helgene! jeg slipper Dem ikke, før jeg veed hvad der saa pludselig har bevirket denne Forandring!“

Hun vendte sig raft imod mig:

„Vel!“ sagde hun, „det være saa! det være den Ulykkelige's velfortjente Straf, selv at affige sin Dom — et Ord, Gøtald! skal snart for evig adskille os; jeg — jeg er Dem ikke værd!“

Hendes Røst blev til Hullen, idet hun atter bortvendte sig, og med de foldede Hænder skjulte sit Ansigt.

„Nej! Du Elskelige!“ sagde jeg, „dette Ord adskiller os ikke; just dette forener os!“

Hun drejede sig endnu engang imod mig, og spurgte med et hurtigt, men strængt gjennemborende Blik:

„Signore! forstaaer jeg Dem?“

„Nej!“ raabte jeg, „nej Armida! De forstaaer mig ikke; men snart skal De læse i min Sjæl; skjænk mig ikkun nogle Djeblikke, og da først skal De affige Dommen over vor fælleds Skjæbne!“

Jeg førte hende til en Stol, og satte mig hos hende.

„Nu bort med al Forstillelse! Tiden er for kostbar, og denne Time kommer aldrig igjen! Bort derfor med enhver falsk Omfindtlighed! Jeg maae aabne deres skjønne, men nedrigt bedragne Hjertes Saar; men — ved Gud og alle hans Engle! — kun for at læge det! — De har fortalt mig en Deel af deres Historie; men De afbrød den — jeg vil fuldende. Den Mand, De valgte til Beskytter, forraabte Dem; deres egen umistænkelige Ufkyld overgav Dem i en snebig Forforers Bøld — Alt dette veed jeg, og dog Armida! dog elsker jeg Dem; men ved den evige Kjerlighed! jeg elsker Dem af et reent Hjerte!“

Bleg som den Billedstøtte, til hvilken hun hældede sig, sad hun længe efter at jeg havde ophørt at tale, før hun fra sit dybtsuffende Bryst frempressede disse Ord:

„Retfærdige Himmel! nu først veed jeg hvad jeg har tabt!“

„Nej Signora!“ blev jeg ved, „De veed endnu ikke Alt! ogsaa deres Proces har De tabt; deres Ejendomme ere alle uigjenkaldelig borte.“

„Saa er jeg da ogsaa en Bettleresse!“ raabte hun, „Himmel, og jeg vandrede forgløs og letfindig paa denne Lavastrøm; men jeg føler det, nu begynder den at brænde igjennem — flye mig, Cotaldi! hvorfor tøver De? hvad vil De den vanærede, fattige, fortvovlende Armida?“

„Elfte og frelse hende!“ var mit Svar.

Jeg udviklede hende nu min hele Plan: at føre hende til Messina som min Brud, og der at gjøre hende meddeelig i det, Himlen havde bestjæret mig.

Jeg skjulte ikke for hende, at Marilla havde aabenhæret mig Alt, og at hendes Fortælling især havde bestemt mig. Jeg sagde hende, at jeg allerede, i Haab om at vinde hendes Kjærlighed, havde hyret et Skib, som om faa Dage skulde føre hende bort fra et Sted, hvor hun havde mistet og — gjenfundet sit Hjertes Fred.

Jeg bad, jeg besvor hende ved Alt hvad der er helligt, baade paa Jorden og i Himlen, at bøde hendes ædle Gjenstridighed, at modtage og skjænke Trost og Haab. Længe modstod hun: ædel Undseelse kæmpede mod Hjertets varme Dnsse — omsider sejrede det Sidste: hun sank ned for mine Fødder, omfavnede mine Knæe og vædede mine Hænder med en Strøm af Taarer.

Jeg løstede hende op til mig: men hun skjulte sit blusfende Ansigt ved min Barm.

„O Du Naaderige!“ hviskede hun, „hvormed har jeg Uværdige fortjent din Forbarmelse?“

Med mit Hjerte, til hvilket hendes Læber syntes at tale — mere end med mit Øre — horte jeg den frelste Engels inderlige Tak til Himlen og mig. Salige Dje-

bliffe! I vare kun et Laan fra de Forklaredes Land, der hvor de sjunge et jublende Halleluja, naar en Sjæl frelses fra Døden.

Armida rev sig ud af mit Favn; hun ilede ind i sit Sovekammer og knælede for den Korsfæstedes Billede; jeg sank ned ved hendes Side og bad med hende.

Marilla kom og vædede vore Hænder med Glædes-
taarer.

„Jesus Maria!“ streg Armida, „og jeg er endnu her? Bort, bort fra dette forfærdelige Sted!“

Med Banskælsighed overbeviste vi hende om Nødvendigheden af at forblive der til Skibet afgik, da en tidligere Flugt vilde være forbunden med den største Fare for os Alle. Hun vilde ikke mere kunne udholde Synet af sin Forsører; men omsider beroligede vi hende med den Forestilling, at hun i det korte Mellemrum af sex Dage neppe behøvede at frygte for hans forhadte Nærværelse. Til ydermere Sikkerhed blev det besluttet, at jeg kun een Gang for vor Afreise skulde besøge hende. Dette Møde blev fastsat til den tredie Aften derefter. O Gud! det var det sidste!

Marilla modtog mig. Da jeg kom i Forværelset hørte jeg atter Guitarrens Klang; den var sød, men veemodsfuld — jeg standsede. Hun sang en mig velbekendt Siciliano, med den Forandring, at hun satte mit Navn istedet for det Oprindelige:

Svert Foraar, Cotaldi! grønnes min Grav,
Naar Sneen paa Bjergene smelter,
Naar Jorden sig bader i Solstraalens Hav,
Og Blomsternes Skare udvelter:
Den nyfødte Rose imøde Dig leer —
Du tænker vel ej paa den Jalmede meer?

Hvert Foraar, Cotaldi! grønnes min Grav;
 Jeg sover saa stille derunder.
 Den vaagnende Blomst kaster Lagenet af;
 Jeg bliver dernede og blunder:
 Den rødmende Rose imøde Dig leer —
 Du tænker vel ej paa den Jalmede meer?

Hvert Foraar, Cotaldi! grønnes min Grav,
 Naar Livet gjensedes deroppe,
 Naar Fuglen sig bader i Ætherens Hav,
 Og sjunger blandt Myrthernes Toppe:
 Den blomstrende Rose imøde Dig leer —
 O! tænker Du ej paa den Jalmede meer?

„Jo min inderlig Elskede!“ raabte jeg, idet jeg sprang ind og trykkede hende til mit Bryst, „jeg vil tænke paa Dig saalænge mit Hjerte slaaer! Men hvorfor tænker Du paa Døden? Livet, et Liv fuldt af Glæde venter Dig; eller — mistvivler Du om din Cotaldis Kjærlighed?“

„Du elsker mig“, sagde hun; „men“, lagde hun til med et smerteligt Smil, „Cotaldi! kan Du nogensinde agte mig?“

I dette Øjeblik foer Marilla ind: „Cardinalen!“ raabte hun ængstelig; „Signore! De maae skjule Dem i dette Klædeskab, og De, min Frosen! liden af en hæftig Landpine.“

Med disse Ord ombandt hun hende et stort Klæde, der skjulede det halve Ansigt, og bad hende lægge sig i Sengen; mig indelukkede hun i Skabet.

Neppe var dette bragt i Rigtighed, før Cardinalen kom, og, underrettet om Armidas foregivne Upasselighed, gif ind til hende. Mit Blod kogte; min Haand sluttede sig krampagtigt om Grebet af min Kaarde. Et Par Minutter derefter kom han ud og sagde til Marilla:

„Eders Frosen er ikke vel; men det forekommer mig, som om Tandpinen ikke kunde være hendes eneste Dnde; hun er i det Hele ganske forandret.“

„Ak!“ sukede den Listige; „Deres Eminence! Deres egen Sygdom — Længsel efter Dem!“

„Niener J!“ sagde han. Jeg kunde gjennem Nøgles hullet see hans Ansigt: han vendte det mod Marilla med et tvetydigt Smil. „For Tænderne skal jeg sørge; see J til, at alt Andet er som det bør, naar jeg om tre Dage kommer igjen.“

Han blev endnu nogle Djeblikke staaende i samme Stilling; derpaa bortfjernede han sig.

Jeg ilede til Armida; hendes Sind var i et hæftigt Oprør, hartad et værgeløst Bytte for flere voldsomme Videnskaber. Med Nød formaaede jeg nogenlunde at berolige hende. Kun den Forsikring, at vi inden to Gange fire og tyve Timer vilde befinde os udenfor Italiens Jordbund, paa Vejen til det dyrebare Fødeland, gav hende Kraft til at udryde sig af mine Arme. — Langsomt og forsigtigt forlod jeg Huset og Haugen.

Det forekom mig, som om jeg saae en Skygge glide hen ved Muren; desværre! det har ikke været et blot Foster af min frygtfulde Indbildningskraft; Cardinalen maae sikkert have luret i Haugen. Ak! min ulykkelige Armida er falden for en Snigmorders Dolk, og De, min ubekjendte Frelser! har hindret mig i at følge hende til Kjærlighedens rette Hjem.“

Dette var Indholdet af Cotaldis sørgelige Historie, som jeg for Sammenhængens Skyld har tilladt mig at fremsætte med mine egne Ord, og med større Orden og Klarhed, end den ulykkelige Yngling var istand til.

Bandini, gennemtrængt af den inderligste Medlidenshed, søgte forgjæves at troste hans dybt saarede Hjerte.

Til at dæmpe saadanne Storme har Fornuften ingen Kræfter; den lægger sig kun ved Religionens og Tidens Hjælp.

„Skjøndt jeg, som ubefaren paa Kjærlighedens farlige og troløse Hav, hverken kan beregne eller begribe Styrken af Deres Sjælsmerter“, sagde han til Slutning, „saa indseer jeg dog dog, at den er af saadan Væbskaffenhed, at jeg for det Første ikke tør forlade Dem. Og da jeg mærker, at De ikke selv formaaer at fatte nogen Beslutning, maae jeg handle for Dem. Imorgen — har De sagt — afgaaer Skibet; det skal føre os begge til Deres Hjem. De maae bort fra dette rædselsfulde Sted, og jeg ledsager Dem. I deres skionne Sicilien maae findes Trost for Dem og Moroe for mig.“

Cotaldi rakte ham taus sin Haand. Dette Haandtryk var en uopløselig Venstabspagt.

Haabet, der smigrer vore lettroende Hjerter med saa mange glimrende Løfter, ja stundom endog med Umuligheder, Haabet gjorde næste Morgen Cotaldi det Spørgsmaal: „men om din Elskede endnu var ilive? frelst maafee paa een eller anden forunderlig, for Dig ubegribelig Maade?“

Hastig foer han op, og raabte til sin Ven: „Jeg maa vide om hun virkelig er død, og da først —“

„Du bliver her!“ svarede Bandini, „jeg gaaer at bringe Dig Bished om det, som Du aldrig burde omtvivle.“

Han lod sig nøje underrette om Armidas Vaaning og alle dens Omgivelser, om hende selv og Marilla

— deres Udseende og Klædebragt; og derpaa tiltraadte han sin aldeles overflødige Vandring.

Den Beretning, som han efter et Par Timers Fraværelse afslagde for den ængstligventende Cotaldi, stadfæstede Armidas Død.

Ikke langt fra den betegnede Villa havde han modt et midaldrende Fruentimmer, som han medrette antog for Marilla.

Han tiltalede hende med en Hilsen fra en vis ung Sicilianer, der med største Bekymring ventede Underretning om en Landsmandinde, som beboede hiin Villa. Med forrigfuld Mine svarede hun: „at den omspurgte unge Dame havde omkiftet sin forrige Bolig med en bedre og tryggere.“

„Säg den, som udsendte Dem“, — lagde hun til — „at hun endnu førend denne Dags Sol vil være under Jorden i det mørke Huus, hvor ingen Snigmorders Dolk mere skal vække hende.“

Med disse Ord ilede hun hastig bort ad en Sidevej.

Der var nu Intet videre at gjøre, end at forberede og paaafnynde Afreisen, hvilken Bestilling Bandini alene maatte udføre. Saasnart Mørket faldt paa, forlode begge Vennerne de sorgelige Levninger af Verdens gamle Hovedstad, og den opgaaende Sol saae dem paa Dækket af den lille Barke, der udsprede sine Sejl mod det ny Messene, Cotaldi sad nedfunken i sin dybe Smerte og stirrede paa Bolgerne, der rødmende i Morgensfjæret glede ham skulpende forbi.

Bandini stod alvorlig, men sorgløs, ved hans Side, og hæftede sit Blik paa det bortvigende Hesperiens yndige Kyster. Efter nogle Dages langsomme, men ellers heldige, Sejlads fremsteg Vtnas sneetakte Gubbehoved af

Belgerne; og lidt efter lidt hævede sig tilhøjre Sicilien, tilvenstre det bjergfulde Calabrien.

Sundet, fordum saa frygteligt for de Søfarende, syntes at aabne sit Favn, og den smilende De at ile de Ankommende imøde. Snart ankrede de ved de gamle Mesfeniers prægtige Stad.

Cotaldis Baaning var et Pallads, hvis Indvendige endogsaa overgik det Udvendige i Glands og Kostbarhed. Hvad der for Bandini havde den største Tillokkelse, var en talrig og velvalgt Malerisamling.

„Her“, sagde Værten, idet han anviste ham Værelser til egen fri Raadighed: „her er dit Studerekammer og, her ved Siden af, dit Sovokammer.“

Dette sidste var et Hjørneværelse, hvorfra man mod Osten saae ud over Staden og Sundet til Reggio og Bjergryggen, der, som en Række af blaae Skyer, begrændsede den fjerne Synskreds; mod Syden udstrakte sig begge de yndige Kyster, udvidede sig jo længer jo mere, ligesom tilbagetrængte af det mægtige Hav, der omsider syntes at sammensmelte med Himmelen; tilhøjre hævede sig den gamle Vulcans Ræmpehoved.

Den unge Maler tabte sig i taus Bestuelse af disse Naturens Triumpher over al menneskelig Kunst og over selv den rigeste Idbildningskraft. Han vattedes først af sin Henrykkelse ved Cotaldis lydelige Graad.

Selv med Djnene fulde af Laarer — men disse kun Glædens og Begejstringens søde Børn — faldt han om Bennis Hals.

„Her“, sukkede Sorgens Son: „her skulde hun have boet, og hver Morgen, opstaaende fra mit Favn, tilbedet Himlens og Jordens almægtige Skaber; her skulde hendes

Engleøjne, som dine, tindret i Henrykkelsens Taarer — nu tilbækkes de af Dødens og Gravens Mulm."

"O min arme Ven!" hviskede Bandini: "tilbed ogsaa Du! bøj Dig ydmyg og haabende under den evige Wiisdoms Billie! Glædens Dør skal atter aabnes for Dig."

"Bandini!" raabte Cotaldi, og løsrev sig af hans Favn: "Du kjender ikke Kjerlighed, o, at Du aldrig maatte kjende den!"

"Mit Hjerte", sagde Bandini smilende, "elsker allerede; jeg har efterladt det i la bella Fiorenza; her kan jeg ikke tabe det."

"Hvorledes?" spurgte hiin forundret, "og dette siger Du mig først nu? Hvo er den, der har bundet Dig med saa — zephyrlette Kjæder?"

"En totusindaarig Skjønhed!" svarede Maleren, "Phidias's himmelske Datter!"

"Sværmer!" advarede Bennen, "vogt Dig for de femtenaarige! Havskummets Datter har forladt sit gamle Cypern og oprejst sit Tempel ved Siden af sin Egteherres Bærksted; vogt Dig for Trinacrias forførte Piger!"

Med en uerfaren Ynglings Selvtillid horte Bandini sin Vens Advarsel; thi endnu stedse slog hans Hjerte frit og ubesejret af en Videnskab, hvis Styrke kun den Elskende kjender.

Hidtil usaa ret, ansaae han sig selv for usaarlig, og vandrede blandt Siciliens farlige Skjønheder ubekymret og dristig, som den Sømand, der stedse heldig har undgaaet Klipper og Skær. De dejligste Kvinder vare for vor begejstrede Maler ifkun levende Modeller; han — studerede dem.

Dog — ogsaa hans Time slog; og jo roligere hans

Hjertes Havblif hidtil havde været, desto hæftigere raste den paafølgende Storm.

I Messina boede den rige, og med Cotaldi fjernt beslægtede, Marchese Monaldechì.

Nogen Tid efter Bennernes Ankomst gjorde denne et stort Gjæstebud, hvortil Begge bleve indbudne. Efter at have forestillet sin genuisfke Ven, og indledet en Samtale mellem ham og Marchesen, som smagsfuld Kjender og Ynder af de skjonne Kunster, hengav Cotaldi sig til sine egne sørgelige Tanker, og, blandende sig imellem de øvrige Gjæster, tabte han snart Bordini af Sigte, og talte ej heller med ham inden de langt ud paa Natten vare komne tilbage til Hjemmet.

Her gjorde han det almindelige og ligegyldige Spørgsmaal: hvorledes hiin havde moret sig?

„Fortræffeligt!“ var Svaret.

„Og hvad siger Du om Marchesen?“ spurgte han videre.

„Marchesen? hvad for en Marchese?“ sagde Bordini adspredt.

„Marchese Monaldechì, vor Bært!“ vedblev Cotaldi, forundret og opmærksom.

„Ah!“ svarede Bordini, „jeg mindes i Sandhed ikke, at jeg enten har seet ham eller talt med ham.“

„Du drømmer!“ raabte Cotaldi, „ikke seet Marchesen? Hvem har Du da seet?“

„Hans Datter!“ svarede Bordini hastigt, „hende har jeg seet og ingen Anden!“

Mistrouff saae Cotaldi paa sin Ven: dennes Dine tindrede; hans Afsyn havde noget saa sværmerisk Sødt, som om han just nylig havde havt en himmelsk Aben-

baring; endnu var det uvist, om denne Fortryllelse skulde tilskrives Ynglingen eller Kunstneren.

„Taaler hun maaskee en Sammenligning med den medicæiske Venus?“ spurgte Cotaldi videre med et flygtigt Smil.

„Phidias og Apollo, Rafael og da Vinci“, raabte Bandini ivrig; „den romerske Skole og den lombardiske, den venetianske og den florentinske, alle de, der nogensinde har taget en Pensel i Haand, og jeg selv med, ere kun Stymper, Juftere, usle, indbildte, frække Juftere — Gianetta, Gianetta er et Ideal, som spotter alle Kunstnere i Verden, med samt deres Madonner og Magdalener og Cæcilier og hele denne Hær af matte, flau, livløse Hjerneføstre. Ak, Cotaldi! Cotaldi! nu veed jeg hvor ulykkelig Du er.“

Cotaldi blegede: „Det forbyde Himlen!“ sagde han med sagte og bævende Stemme: „Gianetta er Prinds Morisis Brud.“

Bandini blev endnu blegere, end hans Ven.

„Elsker hun ham?“ spurgte han skjælvende.

„For alle Helgenes Skyld!“ raabte Cotaldi, berolige mig dog med den Tilstaaelse, at det blot er Kunstnergalsskab, der taler af Dig, og ikke en Lidenskab, hvis Ende, for Dig i det mindste — kun kan blive Fordærvelse.“

„Berolige Du mig“, lod Gjensvaret, „med den Underretning, at hun ikke elsker Prindsen eller nogen Anden.“

„Og hvor skulde jeg vide det?“ afbrød Cotaldi; „men, enten hun elsker eller ikke: Prindsens Gemalinde vorder hun, og var det da ikke dødelig Synd at opvække en anden Kjerlighed i hendes Hjerte?“

Bandini taug og gik saa hæftig frem og tilbage i Bærelset, som om han vilde løbe igjennem Væggen.

„I en ulykkelig Time“, sukede den bekymrede Ven, „frelste Du mig fra Døden, om din Handling ikke skal have anden Belønning, end Tabet af din egen Rolighed! Flye, Bandini! flye, for det er for silde!“

„Aldrig!“ svarede denne; „her vil jeg enten vorde lykkelig eller fortvivle!“

„Kan da“, vedblev Cotaldi, „et eneste flygtigt Indtryk anrette saadan Udelæggelse i et Hjerte, der hidtil var tilluft for Kjerlighed? saa stærkt bevæbnet mod alle dens Pile? Kan saa lys en Forstand ikke besejre en affindig Følelse? Dog — hvad nytter det, at jeg stræber at overtøye Dig om dit Bannid; jeg, der ogsaa selv burde seet den Afgrund, i hvilken jeg med forsætlig Blindhed nedstyrtede mig? Hvad nytter det at præke for en Beruset? Bandini! kast Dig i Søvnens Arme, og naar Du imorgen vaagner med ædru Sjæl, vil Du ikke saa halstarrig tilstoppe dine Øren for en Vens velmeente og gavnlige Forestillinger.“

Med disse Ord gik Cotaldi til Hvile, og Bandini overgav sig — ikke til kvægende Søvn; men til aandødmattende, vaagne Drømme.

Til langt hen paa næste Dag forbleve begge Vennerne i deres særstilte Bærelser: den Ene beskæftiget med sin visse Kummer, den Anden med sit uviste Haab og sværmeriske Phantasier.

De bleve neppe samlede, for Cotaldis velindstuderede Philippika mod Bandinis Kjerlighed afbrødes ved et Besøg af Marchesen.

Efter nogle almindelige formelle Complimenter indledte denne en Samtale om de skønne Kunster, der endte med den Begjæring til Bandini: at han vilde male den dejlige Gianetta.

Cotaldi kastede et skarpt og alvorligt Blik paa sin Ven, hvilket denne dog aldeles ikke bemærkede; thi hans Dine hang ved de Læber, der havde fremført en saadan Begjæring — den søde Overraskelse bandt hans egne.

Engstelig saae Cotaldi ud af Vinduet:

„See engang hvor rolig“ — sagde han med dæmpet Stemme og fremtvungen Ligegyldighed — „see dog hvor blidt og fredeligt Bjerget *) viser sig! Alligevel vilde jeg ikke vove at stige ned i dets Krater.“

Men spidst var denne advarende Signelse: Bandini's Tilstaaelse blev givet; den bestod blot i det Spørgsmaal: „naar han kunde begynde?“

Marchesen vnskede Billedet jo før jo hellere: og følgende blev samme Eftermiddag foreslaaet og antaget.

Fornøjet gif Monaldech i bort, for at underrette sin Datter om den ædle Genuesers Føjelighed. Da han var borte, greb Bandini sin Vens Hænder:

„Seer Du?“ raabte han, „seer Du, Cotaldi, Skjæbnens egen Vejviisning? Gianettas Fader kommer selv for at hente mig!“

„Jeg seer“, svarede Cotaldi, „at Du følger din daarlige Lidenskabs Stemme, og at Du forbytter din egen ubøjelige Villie med Skjæbnen. Kan den Gamle ane, at han ved sin Indbydelse rækker Dig et Giftbæger? men Du, som veed dette, Du burde støde det fra Dig, og ile bort fra et Krater, hvis lønlige Ild snart vil udbryde og fortære Dig!“

„Da vil jeg dog vide“, raabte Bandini, „om jeg skal fortæres af min eget Hjertes Ild alene, eller om den Fee, som haver antændt den, ikke ogsaa har et Hjerter for

*) Vtna.

Kjerlighed? Du vil affkræfte mig med denne Morisi? En genuessiff Adelsmand — ung og riig — kan ikke være en ganske uærdig Medbesler for en siciliansk Prinds. Skjæbnen har — i hvad Du end kan sige — tilkæstet mig hans Handske; jeg optager den, og først naar Kampens skjonne Dronning har raft een af os Krandsen, vil jeg forlade Skranterne!"

"Om Du kan!" svarede Cotaldi; „men jeg seer, at Kjerlighed er stærkere end Venkab: gaae da, Ubesindige! og er din Bestutning ligesaa fast som den er overilet, saa glem ikke, at Du har en Ven, som ejer din Fortrolighed uærdig, og som tilhører Dig med Hjerte, Haand og Hoved.“

De ædle Ynglinger sank i hverandres Favn, hvoraf den Ene kun løstev sig for at følge en langt vældigere Vidensskabs uimodstaelige Kald.

Hvo der vil sætte sit Hjerte paa en ret vovelig Prove, forsøge at male en kvindelig Skjønhed, betragte ret noje det yndefulde Ansigt, stirre dybt og længe ind i de flammende Øjne og indsuge i lange Drag den søde Gift af de smægtende Læber, og kommer han da derfra med frit og ubetvunget Hjerte — i Sandhed! da har han Intet havt at tabe.

Men, naar den, som allerede elsker, saaledes selv indtrykker Pilen, hvilken Magt skulde da være istand til at udrive den?

Hvo, der vil udsætte en ung Pige for den øjensynligste Fare, lade hende sidde for en ung og smuk Maler; see hvorledes han — Træk for Træk, Stykke for Stykke — tilegner sig hendes Ansigt! det kan lettelig være, han med det samme tilegner sig Hjertet. Hvorledes skal hun unddrage sig hans dristige Blik? Hvorhen skal hun vende

sig fra det Djekest, der fastholder hendes, ligesom Trylleslangens den arme Fugl, som — hvorvel modstræbende — dog tilsidst vorder en Byrde for Kogleren? Og er hun ikke ydermere nødt til at beskue ham? at lade sine Djnes Straaler sammensmelte med hans? Var det at undre over, om der med saadanne Djekest ogsaa verledes Hjerter?

Gianetta elskede ikke den rige og højsornemme, men — desværre for ham — hverken unge eller smukke Prinds Moriji.

Hun vidste overalt slet ikke, hvad Kjerlighed var, førend hun opdagede den i den skønne Malers sjælsfulde Blik og i sit eget Hjertes søde Uro.

Trende Gange havde de saaledes sidet ligeoverfor hverandre med stumme Læber og talende Djne. Med Billedet gik det langsomt; men desto hastigere med Kjerligheden.

Den fjerde Gang, da Gianettas Moder — som ellers bestandig var tilstede — for et Par Minutter forlod Bærelset, laae Bandini for den yndige Piges Fodder, og — næsten i samme Øjeblik — hun i hans Arme.

Det rørte sig i Sideværelset:

„Mal“, hvistede Gianetta; og Elskeren sad igjen paa sin Plads.

Da den arme Moder efter saa kort en Fraværelse kom tilbage, anede hun ikke, at Datteren havde sluttet en Pagt for hele Livet.

Bandini — neppe sig selv mægtig — udbad sig endnu kun een Time den følgende Dag, med Lovte om, at han vilde fuldføre Billedet hjemme. Derpaa ilede han at udøse en Deel af den overstrømmende Salighed i sin Vens Barm.

Denne havde de foregaaende Dage med ængstelig Betymring spurgt om hans Hjertes Tilstand; men kun faaet meget dunkle Drakelsvar i de afbrudte Ord: „Engel! Himmel! Helvede! Død! Liv! Salighed!“ og andre flere, som findes i de Elskendes Aurora; og, da han nu saa ham komme bleg og skjælvende, tænkte han mindst paa, at et Overmaal af Fryd frembringer Virkninger, der have en flygtig Lighed med Skrækkens.

Begge Lidenskaber drive Blodet til Hjertet.

Vi ville springe over, hvad den lykkelige Elster — saasnart han fik Mælet — sagde, for at beskrive sin paradisiske Salighed; men derimod ikke undlade at gjøre den Bemærkning — (som Dæmper paa mangen Læsers og Læserindes sympathetiske, stedske klangfærdige, Wolscharpe) — at den i Kjerlighedens Storme allerede noget afsjolede Gotaldi hverken deelte sin Vens Glæde, eller hans driftige Haab.

Men vare hans Advarsler forgjæves alt førend Bandidi vidste Noget om Gjentkerlighed, hvorledes skulde vel denne nu have laant Dre til noget fornøstigt Ord? At Forældrene aldrig vilde give Slip paa den glimrende Forbindelse med Prindsen, og denne ligesaa nødig afstaae sin skønne Brud; at Trudsler og Tvang, ja maaskee i Nødsfald Dolk og Gift, vilde worde anvendte — alt Saadant vare kun stumpe Torne paa Elsterens rosenstroede Vej: „naar hun først var hans, vilde Altting jevnes af sig selv, Forældrene nøjes med en Svigersøn, der vel var mindre fornem, men bedre istand til at gjøre Datteren lykkelig, end den allerede halvt bedagede Morisi, og denne endelig søge sin Trost hos en Pige, som bedre gjengjældte hans Kjerlighed.“

Cotaldi havde omsider intet andet Valg, end at bifalde og fremme Bandinis Plan.

Denne var ligesaa simpel som dristig. Han vilde overtale Gianetta til, hemmelig at forlade sine Forældres Huus; paa et Landsted, som Cotaldi ejede i Val di Noto, skulde de ligesaa hemmelig vies af en, til Tausshed ved Gaver og Løfter forbunden, Geistlig. Fra dette Asyl vilde de dernæst anraabe om Forældrenes Tilgivelse, og — hvis denne ej var at erholde — flygte til Bandinis fri og beskyttende Fædrenestad.

Cotaldis Raad formaaede dog saameget over ham, at han ikke betroede disse eventyrlige og forvovne Forslag til Papiret, men besluttede sig til at meddele Gianetta samme i et lønligt Møde, hvilket han udbad sig i en Billet, som han næste Dag vilde forsøge hemmelig at tilstille hende.

Forsøget lykkedes. Under Malerbordet blev Brevet med et Haandtryk afgivet; og — skjendt Moderen, som sædvanlig, var nærværende — ankom Svaret paa samme Vej. Saa stor er en elskende Piges Smilhed, Nærsværelse og Behændighed, at Gianetta — sin tvungne Stilling uagtet — fandt Lejlighed til, under Bordet baade at læse Elskerens og med hans Blyant at skrive sin egen Billet. Neppe var dette bragt i Rigtighed, førend Prindsen, hvem man endnu ikke ventede saa hastigt, traadte ind.

Bandini behøvede al sin Fatning, for med nogenlunde Anstand at modtage en Medbejler, som han habede uden at kende ham. Endnu pünligere blev hans Stilling, da denne — af sin tilkommende Svigermoder strax underrettet om Hensigten af Bandinis Nærsværelse — yttrede det Dulle, baade at see Billedet og, naar det var færdigt, at komme i Besiddelse deraf.

Kun Gianettas forstillede Rolighed og fuldkomne Landsnærvarelse neddæmpede Stormen i Elskerens Indre, eller hindrede idetmindste ethvert Udbrud af den. Timen var forbi; og med det Løfte, om tre til fire Dage at overbringe det fuldendte Malerie, anbefalede han sig. Saasnart han var kommen hjem, udfoldede han det dyrebare Brev — der egentlig kun var en fingerlang Papiirfrimmel.

Hvor mange Kys han trykkede paa dette første Kjerlighedspant, kan vist ikke være Læserne saa vigtigt at vide, som dets Indhold, der bestod i følgende saa, men indholdsrige Ord:

„Inat Klokken 13, bag Haugemuren; de fire Myrther.“

Dersom Noget skulde undre eller støde sig over, at en fornem, velopdragen og sædelig Pige saa hastig kunde fatte den Beslutning at give et lønligt Møde, den være det lagt paa Sinde: at Kjerlighed i Italien er en ganske anden Videnskab, end her i Norden, og at den hisset, ligesom Planterne, drevet af en hedere Sol, udklækkes, voxer og modnes med en Styrke og Hurtighed, som er ubekjendt under denne koldere Himmel, hvor den vel kan opnaae Egens Styrke, men og, som denne, kun langsomt og gradviis. Hvor Drangen paa een Dag udfolder sine Blomster, der aabner sig ogsaa Hjertet i Djeblikke for Kjerligheds brændende Solstraale; og hvor dens Baar kun er kort, der elles hæftigt og snart.

Hvorfor skulde jeg her give en omstændelig Beskrivelse over tvende Elskendes første lønlige Sammentkomst? For den, der har havt en saadan, er Beskrivelsen overflødig; for Andre usforstaaelig, ja maaskee, som alt det Uforstaaelige og Mystiske, fristende og farlig.

Lad altsaa hine fire Myrther skjule de Ulykkelige's uskyldige Fryd, og kun aabenbare os dette: at Gianetta, først efter mange Overtalelser og under hede Taarer, samtykkede i den omtalte Plan. Næste Nat blev bestemt til dens Udførelse.

Ligesaa lidet ville vi trætte Læserne med lang Fortælling om Elskerens utaalmodige Længsel, samt hvad han foretog eller ikke foretog sig i de næste fire og tyve eviglange Timer, men hellere strax lade Bortførelsens højtidelige Klokke lyde.

Den tro Cotaldi holdt med sin Vogn, sin Kudsk og sin Skriftefader udenfor Messinas sydlige Port, for at modtage de Flygtende og see deres Afreise. Selv vilde han vende tilbage til sin Bopæl, for ikke at vække Mistanke om Deelagtighed i dette Pigerov.

Men — Klokken slog 12, 13, 14 — Ingen lod sig see, og bespændt af de sørgeligste Anelser gik Cotaldi hjem og lod Vognen kjøre ind til sit nærliggende Landsted. Den frygtelige, uheldsvangre Nat forløb; men endnu udeblev Bandidi.

Uagtet den piinlige Uvisshed, hvori Cotaldi svævede, turde han dog kun ved en tro Tjener indhente Underretning. Denne havde hos en Pige i Marchesens Huus alene faaet den Dplysning: at Frokenen om Natten pludselig var bleven syg, at Huset havde været i Uro; men Ingen vidste hvorfor. Vi, som veed det, ville uden Dmssvøb berette det.

Prinds Morisi havde en gammelagtig Elfers Mistænkelighed og en erfaren Verdensmands skarpe Syn. De Elskendes Uro ved hans pludselige Fremkomst; deres lønlige, hurtige, men meget sigende Djekast var ikke undgaaet hans Opmærksomhed, og Gianettas forstillede Ben-

lighed mod ham havde, just fordi den var større end sædvanlig, bidraget til at bestyrke den fattede Mistanke.

Allerede anende hemmelige Sammenkomster, beføel han sin Kammertjener at gaae paa Luur i den tilstundende Nat. Denne, for hvem den lønlige Dør paa Monaldes Huis Hagemuur fra forrige forliebte Eventyr var velbekjendt, skjulte sig bag en Buss i Nærheden, og blev saaledes Vidne til de Elskendes Møde og til den Samtale, som kun Myrtherne burde have hørt.

Ufortøvet meddeelte han sin Herre Alt, hvad han havde erfaret, og ligesaa hastigt tog denne sine Forholdsregler derefter, idet han — uden engang for sine tilkommende Svigerforældre at udlade sig om Noget — næste Aften posterede fire velbevæbnede Folk nær ved det berammede Mødested. Tillige holdt han en Bogn tilrede — i hvad Hensigt skulle vi strax erfare.

Midnatstimen slog; men aldrig saasnart havde Giannetta aabnet Hagedøren og den forraadte Elsker kasted sig i hendes Arme, førend han af de fire Bevæbnede blev greben bag fra og, med bundne Hænder og et Klæde for Mund og Dine, bragt ind i Prindsens Bogn. Den forfærdede Pige havde intet andet Valg, end at vende tilbage og overgive sig til sin Fortvivlelse, der snart gik over til en virkelig Sygdom, hvis Aarsag hverken de betymrede Forældre eller Nogen i Huset anede.

Saavel af Fiinhed, som af Klogskab, havde Morisi besluttet at afbryde hendes Kjerlighedsforstaaelse med Bandidi paa en Maade, hvorved den for stedse kunde vordet skjult: saaledes frelstes hans Bruds Tre, og saaledes — meente han — vilde hans attraaede Forbindelse med hende, uden mærkelig Standsning, lettere fremmes. Da han altsaa den følgende Dag afslagde sit Besøg hos Marchesens, var

det aldeles overeensstemmende med hans Plan, at han baade for Forældre og Datter viste sig fuldkommen uvidende om det Foresaldne, og ifkun forandret i Henseende til sin Bekymring over Gianettas Sygdom.

Vi fulgte Bardini tilbøgs; vi maae ledsage ham til Rejsens Ende. Morisi, skøndt Italiener, skinsyg og høist fornærmet, var ikke af nogen grusom Character; overalt var hans sindige Klogskab Enevoldsherre over alle hans Lidenstaber.

Det var ikke hans Hensigt at hævne sig paa Medbejleren; men blot at fjerne ham fra Messina. Til den Ende lod han ham føre til et Slot nogle Mil fra Staden, hvor vel Bevogtningen var streng, men Behandlingen mild og anstændig.

Naar Brylluppet — hvilket Prindsen ikke troede, vilde finde lang eller betydelig Hindring i Brudens flygtige Elstovsintermezzo — var forbi, vilde han atter skjænke Fangen hans Frihed, under Loyte om evig Taushed og Borteblivelse fra Sicilien.

Menneskene lægge Planer, hver sin, og Mange tværtimod hverandre — et Bink af Skæbnens mægtige Styrer kuldkaster dem alle. Vi ville en Stund forlade den fortvivlede Bardini i sit Fængsel, den bekymrede Cotaldi i sit Pallads og den phantaserende Gianetta paa sit Sygeleie, for at beskue en Naturbegivenhed, der i faa Djeblikke gjorde Ende paa Tusinders Sorg og Glæde, og satte et Maal for de stolteste Planer og vældigste Lidenstaber.

Den frygtelige Kæmpe, den gamle Menneske- og Lande-Jordærver, Vulcanus=Ætna, havde i lange Tider forholdt sig stille og fredelig. I Menneskealdrer havde intet Jordstjælv, ingen Lavastrøm, ingen Afkærgning ødelagt den skønne De, som dette forfærdelige Bjerg be-

herfter. Cycloperne syntes at sove, og Jlden i deres uhyre Bærksted at være udsuffet. Siden sidste store Udbrud havde trende Slægter levet, bygget og boet i Fred paa den frugtbare og smilende, men indvortes hule og trolose Jordbund.

De Nulevende havde ganske forglemmt Oldfædrenes rædsomme Skjæbne; de for 90 Aar siden omstyrtede Mure vare igjen oprejste og atter blevne gamle. Hiint brændende Lavahav var forlængesiden størket, dets Skorpe smuldret og beplantet med Viinranke og Dranger, Olivenstove og Myrthelunde. Saftige Frugter og sodtduftende Blomster bedækkede Forsfædrenes Grave, og deres Vernehørens Børn færdes om Bjerget, muntre og sorgløse, som Myrerne paa den Tue, et øjeblikkeligt Steenkast omstyrter og tilintetgjør.

Men ikke udsuffet var den underjordiske Jld; den ulmede. Ikke slumrede Polyphemus og hans Svende: de samlede Næring til Jlden og Kræfter til et nyt Udelæggelsesværk. Næsten Halvdelen af Aaret 4783 var forløbet. Vætna forholdt sig roligt; ingen Røgstøtte over Bjergets Jæse mindede om forrige Udtømmelser af dets forfærdelige Brede; intet Dron i dets uhyre Bom varslede om nye Udbrud; dets dybe Taushed alene vakte hos erfarne Oldinge en lønlig Frygt for nærforestaaende Ulykker, der end mere forøgedes ved Naturens betydningsfulde Tegne.

Himlen var overtrukken med disige Dunster; Solen lignede en mørkerød Jldkugle, selv naar den stod højest paa Himlen: dens Skin var mat og svagt, som den opgaaende Maanes. Ingen Skyer, ingen Vinde afsjolede den lummerhede, kvalme Luft; det lod, som de alle af Frygt havde skjult sig i deres lønlige Hjem. Men Havet var stedse i urolig Bevægelse: Bølgerne tumlede hid og

did, som om de ikke vidste hvorhen de skulde rulle, og et dumpt uophørligt Dron i Dybet forkyndte, at Afgrundens Kræfter begyndte at røre sig.

Fuglene slagrede forvildede omkring; de torde hverken stige op i Luften, ej heller forblive paa Jorden. De vilde Dyr forlode deres Huler; de tamme deres Græsgange: Kvæget udstødte afbrudte, ængstelige Brøl; Hundene tudede mod Himlen.

Endelig kom det Djeblif, da Naturens bange Taus-
hed skulde endes med det rædsomste Oprør. Som Buldret af tusinde Bogne lød det pludselig hen under Siciliens Kyster. Taarne og Huse ravede, Mure revnede, Sparres værker knagede, Tagstenene raslede ned paa Gaden, Trærnes Toppe svingede frem og tilbage.

Da vakktes de forfærdede Judvaanere af deres ulyksalige Tryghed. Rædselsordet: Jordskjælv! lød paa eengang fra Millioner skjælvende Læber. Enhver, hvis Fodder mægtede at bære ham, stræbte at flye fra de usikre Baaninger — forgjæves! Det andet Stød kom med et Dron, som om Alverdens Kanoner paa eengang bleve løsne-
de. Da styrtede Messinas mange tusinde Bygninger, dens Kirker og Palladser sammen i een eneste Gruushob. Hundrede Mars stolte og stærke Bærk faldt som et Barns Korthuus. Ild og Røg og Støv af de sønderknuste Mure steg op over den ødelagte Stad. Begge Sundets Kyster solte Kraften af de underjordiske Luer.

Markerne vølgede som et Hav; Bjergene skjælvede; Højene vakkede; Afgrunden gabede; dybe Revner aabnede og lukkede sig; Floder forsvandt; selv Havet flygtede fra de hærgede Kyster og Stranbredde strakte sig langt ud i dets Enemarker. Med Jordens Kræfter løslødes ogsaa Himlens. Tordenen og Stormen syntes kun at have

ventet paa dette Djeblit, for at seje sine Vdelæggelser til Vulcanens, og offre til Havet dem, som vare undslupne Døden paa det Torre.

Mange Tusinde omkom i disse skrækelige Djeblitte; men Flere frelstes dog — tildeels paa underfulde Maader. I de sidstes Tal vare ogsaa — paa Morisi, Monaldeschi og hans Husfrue nær — de Personer, som vor Fortælling omhandler.

Da Marchesens Pallads styrtede sammen, og begrov de fleste af dets Indvaanere under sine Ruiner, faldt nogle Favne af underste Stokværk udad, medens det Dørige sank indad.

Skjæbnen vilde, at Gianetta med tvende Piger, som vaagede hos hende, skulde befinde sig i hiint Bærelse, og saaledes kom de usfarte ned i Haugen. Den pludselige Skrak gjengav den Syge — i det mindste for en kort Tid — nogle af de bortvegne Kræfter, og med sine Pigers Hjælp naaede hun først den fri Mark, som grændsede til Haugen, og derpaa, bortreven af en flygtende Hob, Strandbredden.

Det Slot, hvor Bardini holdtes fangen, var ogsaa blandt dem, som Jordstjælvbet omkastede; men Alle deri fik Tid til at frelse sig. Hans Vogtere tænkte kun paa sig selv, og lode ham i fuldkommen Frihed. Han ilede til Messina — den var ikke mere til. Hartad sig selv ubevidst, fulgte han, som Gianetta, Skaren til Havet.

Ogsaa Cotaldi var, endnu forend de Andre, lykkeligen undsløyet Jordærvælsen med sine rede Penge og Kostbarheder, hvilke hans gamle Tjener allerede nogle Dage iforvejen havde formaaet ham til at indpaffe. Herre og

Tjener bestege, med endeel andre af de først Flygtende, et Skib, som Stormen snart bortførte fra den ulykkelige De.

Eet Skib havde optaget Bandini og Gianetta. Hun var i Kabytten, han paa Dækket; og saaledes gif det til, at de ikke gjensandt hverandre, førend Skibet næste Morgen strandede ved Neapels Kyster. Da det stodte, foer Alle op paa Dækket. Uigegyldig for Liv og Død, stod Bandini ved Masten.

De mange fremmede Ansigter, paa hvilke Dødsangesten havde trykket sit frygtelige Præg, forekom ham som Masket paa et Carneval.

Med eet stod Gianetta lige foran ham. Da rortes den eneste endnu spændte Streng i hans Sjæl — med et jublende Glædesraab fløj han i hendes Favn. De Gjensforenede holdt endnu hinanden tæt omslyngede, da Skibet adskiltes og en Bølge kastede dem i Havet.

Bandini holdt den Elskede i den ene Arm og arbejdede med næsten overnaturlige Kræfter gennem Brændingerne til Land; men da han udmattet segnede paa Strandbredden, af! da saae han, at han ifkun havde bjerget — et Liig.

Med den haabløse Fortvivlelses stive Blik stirrede han paa det blege Ansigt, der endnu hang over hans Arm — det var Lear med Cordelia — og saaledes fandt Cotaldi, som ligeledes var strandet ikke langt derfra, det ulykkelige Par.

„Bandini!“ skreg han, „Bandini!“ o, Himmel! er det saaledes, jeg seer Dig igjen!“

Bandini horte og kjendte hans Rost; men han vendte ikke sine Dine fra den elskede Døde. Fortvivlelsen havde allerede lagt sin iiskolde Haand paa hans Hjerte.

„Læg os i een Grav!“ sagde han med en Døendes

sagte Stemme; „min Verden er forgaaet — jeg følger efter.“

Med disse Ord drog han en Dolk og stødte den i sit Bryst; hans Blod strømmede ud over Gianettas kolde Barm, og hans Læber højede sig i Døden ned til hendes blegnede Kind.

Hvad skal jeg sige om Cotaldis Smerte? Længe stod han ved de Affjælede, selv lig en livløs Billedstøtte; og først ved flere Lillilendes Ankomst vakt af sin Bedøvelse, mindedes han sin hedensfarne Vens Bøn. Tvende Dage derefter opfyldte han den.

Bandinis og Gianettas jordiske Levninger hvile i een og samme Grav, og højtidelige Messer Løde for deres — som vi haabe — over Grav og Død ophøjede og i et bedre Liv gjenforenede Sjæle.

Cotaldi, hvis Penge og Kostbarheder den tro Tjener ved Skibbruddet havde reddet, og som desuden havde betydelige Capitaler staaende i Neapel, saae sig lettelig istand til at give de fjere Døde en fuldkommen hæderlig Begravelse efter den catholske Kirkes Ceremonier. Da denne smertefulde Pligt var opfyldt, vandrede han — medens Tjeneren søgte at opspørge eller hyre et Skib til Sicilien — ud til det fornylig af sin syttenhundredaarige Grav opstandne Pompeji.

Under de tungsinde Betragtninger over Forgængeligheden af alle menneskelige Værker, hvorpaa han selv saa nylig havde oplevet det rædsomste Exempel, traadte han ind i den under Afse begravede Oldtids-Stad. Porten og et lille Stykke af en Gade var allerede gjort ryddeligt, og atter bragt frem for Dagens Lys.

Han kastede sit Dje paa et af de første Huse og saae det Ord „Salve!“ (Hil Dig!) udhugget over Døren.

Beemodigt smilende tænkte han: „Gjælder denne Hilfen ogsaa mig? Skal ogsaa jeg, som denne Baanings forrige Beboere, lade mig daare af dette betydningsløse Dunst? Saaledes tilraabtes jo hine, som istedetfor Held og Lyksalighed, ifkun fandt Død og Fordærvelse indenfor disse Mure. Hvad skal jeg vel finde her? jeg, som har seet min Fædrenestad synke i Gruus! jeg, som har mistet Venner og Brud, Vensteb og Kjerlighed!“

Han traadte ind i den store Forsal; den var ede og tom. En Steenbænk var det Eneste, som Eftersøgerne her havde levnet. Paa denne satte han sig og hensant i mørk Tungfindighed. Hans Erindring fremmanede alle hans unge Livs ulykkelige Begivenheder, ligesom Kogleren til sin egen Forfærdelse hidkalder Underverdenens skumle Skygger; han begyndte og endte ved den Elskede, og udstødte tilsidst af sin sorgbespændte Barm et højt:

„Armida!“

Da led det i Nærheden:

„Cotaldi!“

Det foer som en electrisk Rystelse gjennem alle hans Nerver — det var Armidas Stemme.

„Er her“, raabte han, „en Bolig for de salige Aander? saa kom, o min Elskede! viis mig dit forklarede Afsyn! ffjænk mig dette Tegn paa en snar og evig Forening!“

Da stod Armida i Døren ligeoverfor ham, bleg, ffjælvende, med udstrakte Arme; men kun et Djeblif: med et Skrig segnede hun til Jorden.

Det var den virkelige, den levende Armida: hendes Skrig og Fald viste ogsaa den af Forbauselse og Glæde næsten vanvittige Cotaldi, at det ikke var nogen Aand, som mødte ham her, ffjøndt i en underjordist Verden.

Vi ville ikke opholde os ved en svag og usuldkommen

Beskrivelse af de Gjenforenedes Henrykkelse, efterat Elskerens Kys og Omfavnelser havde kaldet den besvimede Armida tilbage til Livet; men derimod opklare dette gladelige Underværk.

Den gode Marilla, der paa sin Froskens Skrig var illet til, maae her føre Ordet.

Da Cotaldis Glæde havde aabnet et lidet Rum for Nysgjerrigheden, fortalte hun som følger:

„Hiin Aften, da vi forgyæves imodsaae Deres Komme, aabnedes Haugedøren, og da min Frosken, som i Nærheden utaalmelig ventede Dem, hørte dette, ilede hun strax derhen; men fandt tvende ubekjendte Mænd, som spurgte, om hun var Armida. Da hun i bange Forventning havde bejaet dette, sagde den Ene:

„Hans Eminence lader Eder vide, at Eders Elsker taften bliver myrdet, og at I selv skal lide samme Straf.“

Ved disse skrækkelige Ord sank hun paa Knæ for Morderne, bedende om Barmhertighed med hende selv og med den Elskede; eller — om hendes Død var fast bestemt — at hun da maatte lide for Begge! Svaret var et Dolkestød, ved hvilket hun som død segnede til Jorden. Vanditterne gik.

Kort efter fandt jeg hende bleg, blodig, men siddende paa Jorden og støttet paa sin Arm. Jeg bar hende ind og aflæbte hende: Korsfattet var hendes Frelse; thi Dolken havde truffet et Fiskebeen og kløvet det, men derved baade tabt en Deel af sin Kraft og tillige faaet en skjæv Retning. Kort sagt: Saaret var aldeles ikke farligt; men vel et længere Ophold i Villaen. Endnu samme Nat maatte vi flygte, men hvorhen? Helst ad den Vej, som

De skulde komme, for at advare Dem mod Banditterne — dette var Frøkenens Billie.“

„Dog dette havde jo været at udsætte hende anden Gang for Døden; derfor tillod hun mig omsider ene at udføre dette vigtige Hverv; men ifkun fordi hun følte sig for svag til at gaae saa langt. Jeg forbandt da hendes Saar, og mere bar end ledte hende hen i Krattet ligeoverfor Billaen. Jeg ilede nu Dem imøde, men var ikke kommet ret langt, førend jeg saae tvende Personer løbe tvært over Bejen et Stykke foran mig, og stode en Tredie ned.“

„Jeg tvivlede nu ikke paa Deres Død, og vendte tilbage til Frøkenen, hvem jeg saa længe som muligt søgte at holde i Uvisshed om Deres ynkkelige Endeligt. Jeg gik endnu engang tilbage til Billaen, og forsynede mig med Levnetsmidler og Klæder. Derpaa vovede jeg at betro mig til en Frugtsælgerstue, som beboede en liden Hytte ved Bejen. Hun var os tro: skulde os indtil Frøkenens Saar var lægt, og var derefter for en ringe Betaling vor Bejviserinde ind over dette Kongeriges Grændser.“

„Men“, bemærkede Cotaldi, „En — nu desværre død og borte — som Dagen efter talte med Dig, hilste fra mig og spurgte om Armida?“

„Ak!“ svarede hun, „jeg holdt ham bestemt for en Spion fra Cardinalen.“

„Men hvorledes finder jeg Eder her?“ spurgte han videre.

„Paa Bejen til Neapel“, var Svaret, „hvorfra vi havde ifinde at sejle over til Sicilien. Da vi vare komne nær hertil, troede jeg i en forbiilende Rytter at gjenkjende Een af Cardinalens Tjenere; skjøndt han neppe ved et flygtigt Blik skulde søge os i denne Gitana-Dragt.

Dog, til desto større Sikkerhed, besluttede vi at opholde os her til Aften."

Saaledes endte Marilla sin Beretning; og nu er ogsaa den hele Fortælling snart tilende.

Cotaldi forte Armida til sit Landgods i Val di Noto, hvor der knyttedes et helligt og lykfuldt Baaud, som Døden maaskee endnu ikke har opløst.

Det kan være, at Begge den Dag i Dag leve roligt og vel i Kredsen af Børn og Bernebørn, og tænke mindst paa, at deres Ungdoms Kjerligheds-Historie rører deltagende Hjerter i det fjerne Norden.

En Landsbydegns Dagbog.

Foulum, den 1ste Januar 1708.

Gud skjenke os Alle et glædeligt Nytaar! og bevare vor gode Hr. Søren! han slukkede Lysen i aften, og Moder siger, han lever ikke til næste Nytaar; men det har vel intet at betyde. —

Det var ellers en fornøielig Aften: da Hr. Søren tog sin Hue af efter Maaltidet og sagde, som han pleier: „agamus gratias!” pegte han paa mig istedetfor Jens. Det var første Gang jeg læste vor latinske Børdbøn; idag et Aar læste Jens; men jeg gjorde store Dine, for da forstod jeg ikke et Ord, og nu kan jeg det halve af Cornelius.

Det bæres mig for, at jeg skal blive Præst i Foulum; ak, hvor vil mine kjære Forældre glæde sig om de leve den Dag! og saa Præstens Jens kunde blive Biskop i Viborg — som hans Fader siger — nu hvem kan vide det? Gud raader for Alting; hans Villie skee! amen in nomine Jesu!

Foulum, den 3die September 1708.

Jaar har jeg ved Guds Naade fyldt mit femtende Aar. Nu kan Jens ikke gjøre mig stort i Latinen. Hjemme er jeg slittigere end han: jeg læser, mens han løber i Marken med Peer Skytte. Paa den Naade bliver han vel ikke Bisp. Den stakkels Hr. Søren! han seer det nok:

Taarerne staae ham i Dinene, naar han sommetider siger til ham: „mi fili! mi fili! otium est pulvinar diaboli!”*)

Til Nytaar begynde vi paa Græsk, Hr. Søren har givet mig et græsk Testamente: „Er det ikke nogle underlige Kragetæer? det er som en Slibesteen endnu for dine Dine,” sagde han venlig til mig og kneb mig i Dret, som han altid gjør, naar han er fornoiet. Men Hillemænd! hvor vil han see, naar han hører, at jeg allerede kan læse raft indenad.

Föulum die St. Martini.

Det bliver feil med Jens. — Hr. Søren var saa vred paa ham, at han talte Dansk til ham hele Dagen. Til mig talte han Latin; jeg hørte engang, at han sagde som for sig selv: „vellem hunc esse filium meum!”**) Det var mig han meente. Hvor Jens ogsaa hakkede jammerlig i sin Cicero! Jeg veed godt hooras det kom, for i forgaars, da hans Fader var til Bryllup i Binge, var han med Peer Skytte over i Lindum Skov, og — Gud bevare os! — en Bildbasse rev hans Buxer istykker. Han løi for sin Moder og sagde, at den Thiele Tyr havde gjort det; men hun gav ham en dygtig Rindheft — habeat!***)

Föulum, Calendis Januar 1709.

Proh dolor! Hr. Søren er død! væ me miserum! Da vi havde sat os tilbords Juleaften, lagde han Skeen fra sig, og staae ret vemodig paa Jens — „fregisti cor meum” †) sagde han sukkende, og gif ind i Sovestammeret. Ak! han reiste sig aldrig mere. Jeg har besøgt ham hver

*) Lediggang er Djævlens Hovedpude.

***) Jeg ønsker denne var min Søn.

****) Lad ham ha'e den! †) Du har knust mit Hjerte.

Dag siden, og han har givet mig mange gode Formaninger og Lærdomme; men nu seer jeg ham aldrig mere.

I Torsdags saae jeg ham sidste Gang; aldrig skal jeg glemme, hvad han sagde, da han havde holdt ret en bevægelig Tale til mig: „Gud! giv min Søn et retskaffent Hjerte!“ Han foldede sine magre Hænder, og lagde sig tilbage paa Puden: „pater! in manus tuas committo spiritum meum!“*)

Det var hans sidste Ord. Da jeg saae, at Madamen tog Forklædet op til Dinene, løb jeg ud ret ilde tilmode. Uden for Døren stod Jæns og græd: „seras dat poenas turpi poenitentia“**) tænkte jeg: men han falbt om min Hals og hulkede. Gud forlade ham hans Bildskab! Den har bedrøvet mig meest.

Föulum, Pridie iduum Januarii MDCCIX.

Igaar gif min kjere Fader til Viborg, at han kunde faae Middagsmad til mig, naar jeg skal i Skolen. Hvor længes jeg efter den Tid! Jeg læser vel hele Dagen, men den er saa stakket nu, og Moder siger, at det ei slaaer til at læse ved Lys. — Jeg kan ikke komme tilrette med det Brev til Tuticanus — nei, da var det anderledes, mens den gode Hr. Søren levede! eheu! mortuus est!

Det er en forstræffelig Vinter! Himmel og Jord staae i eet; der ligger en Sneedrive lige ud med Møningen af vor Lade. Sidste Nat skjød Jæns to Hareer i vor Raalhøve — han har snart glemt sin stakkels Fader. Men faaer Peer Skytte det at vide, saa seer det galt ud.

*) Fader i dine Hænder befaler jeg min Aand.

**) Hans Anger kommer forsilbe.

Föulum, Idibus Januarii MDCCIX.

Fader er ikke kommen hjem endnu, og Beiret er lige slemt — bare han ikke gaaer vild. Der gaaer Jens oppe paa Laden med sin Bøsse og nogle Fugle i Haanden — han kommer herind. —

— Det var Algerhøns, han havde stude paa Mads Madsens Mødding. Han vilde have Moder til at stege dem, men hun torde ikke, for det kunde komme for Herfskabet.

Föulum, XVIII Calend. Febr.

At! at! at! min kjære Fader er frosfen ihjel! Manden i Kotholm har funden ham i en Sneedrive, og kom kjørende med ham — jeg er saa forgrædt, at jeg ikke kan see ud af mine Dine — Moder med — Gud hjælpe os begge!

Föulum, den 18de Februar.

Det var nær, jeg ikke havde kjendt Jens igjen: En grøn Kjøle havde han faaet paa, og en grøn Fjer i Hatten.

„Kan Du see, sagde han: nu er jeg en Jæger! hvad er Du! en Skolepebling, en Latiner!“ —

„Ja Gud hjælpe os! svarte jeg: med Latinen er det forbi! Jeg kan blive Præst der, hvor Du er Bisp! Min Moder skal ikke sulte ihjel, mens jeg synger for Dørre i Viborg: Jeg maa blive hjemme og tjene Brodet til hende. — At Jens! havde Din Fader levet.“

— „Lad os ikke tale derom! sagde han: Jeg havde saa aldrig i mine Dage lært Latin — Fanden med det dumme Toi! Nei see, Du kunde komme paa Gaarden! der ere gode Dage og en herlig Levemaade!“ —

„Hvorledes skulde jeg det?“ svarte jeg. —

„Da vil vi prøve det!“ raabte han, og løb sin Vej. Han har dog et godt Gemyt, den Jens; men vilde

og gal er han. For sex Uger siden begravede de hans salig Fader og for tre Uger siden fulgte hans Moder efter, men nu er det, som det aldrig var ham. Han kan græde den ene Time, og lee den anden.

Thiele, den 1ste Mai 1709.

Saa er jeg da nu Tjener hos det naadige Herskab! Farvel Præstekald! Farvel Latin! O mine kjære Bøger! Valete plurimum! vendidi libertatem*) for 12 Sletdaler. De 8 skal min stakkels Moder have, og naadig Herren har desforuden lovet hende Udviisning: saa hun skal hverken sulte eller fryse. Zens har rigtig skaffet mig denne Tjeneste. Han har meget at sige her paa Gaarden; det er en Pockers Zens, eller snarere en Pigernes Zens! Huusholderessen stak et stort Stykke Røge til ham; Meieressen smidskede saa venlig ad ham; Fruerpigen ligesaa — ja selv een af de naadige Frosener nikkede mildt, da hun gif ham forbi. Det lader til, at han bliver Skytte i Peers Sted. Det værste er, at han har vænt sig til at bande værre end nogen Matros.

Thiele, den 12te Mai 1709.

Det gaaer mig ret godt, Gud være lovet! Vi ere sex Tjenere om Herren, Fruen, Junkeren og to Frosener. Jeg har Tid nok til at læse, og jeg forsømmer heller ikke mine kjære Bøger. Vel har jeg ingen Nytte af dem, men jeg kan alligevel ikke lade det være. Zgaar bleve salig Hr. Sorens Bøger solgte: jeg kjøbte for to Daler; jeg fik saa mange jeg kunde bære. Deriblandt en stor Hob af Ovidius; een har til Titel: „ars amoris” en anden: „remedium amoris”; dem skal jeg først læse, for

*) Farvel, jeg har solgt min Frihed.

jeg gad dog vide, hvad de handler om. Engang havde jeg faaet fat paa dem i Hr. Søren's Studerekammer, men saa kom han og snappede dem fra mig, og sagde: „abstine manus! Fingrene af Fittet! det er ikke for Dig.“

Thiele, den 3die Juni 1709.

Hvem der bare forstod Fransk! Herstabet snakker intet andet, naar de spise, og jeg forstaaer ikke et Ord. I dag talte de om mig, for de saae lidt hen paa mig. Engang havde jeg nær tabt Tallerkenen; jeg stod bagved Fruen Sophies Stol, hun vendte sig om og saae mig lige op i Ansigtet — det er en deilig Fruen, den Fruen Sophie! jeg har en stor Glæde af at see paa hende.

Thiele, den 13de Sept. 1709.

Igaar var her ret en urolig Dag. De vare her fra Biskum, og her var stor Jagt. Jeg var ogsaa med, og havde faaet en af naadig Herrens Bøsser. I Forstningen gik det godt nok, men saa kom der en Ulv forbi mig. Jeg havde nær tabt Bøssen af Forstrækkelse, og glemte reent at skyde. Jens stod ved Siden af mig og skjød Ulven.

„Du er et Hoved! sagde han: men jeg skal ikke robe Dig.“

Strax efter kom naadig Herren forbi mig. „Du est et Fjog, Martæng! raabte han: Du har taget Stikkepenge.“ —

„Jeg beder allerunderdanigst om Forladelse! svarte jeg! jeg er ganske uskyldig, men jeg har vist havt onde Fortalere hos naadig Herren. Jeg skal med Guds Hjelp tjene Dem ærlig og troe!“

„Da loe han allernaadigst og sagde: „Du est et stort Fjog!“

Men dermed var det ikke forbi. Da Herstkabet kom tilbords, begyndte de igjen om Ulven, og spurgte mig: hvormegget han gav mig? og saadant mere. Jeg veed ikke ret, hvad de meente; men det kunde jeg begribe, at de gjorde Nar ad mig baade paa Franst og Danst. Om det saa var Frolen Sophie, saa loe hun mig lige op i Dinene — det gjorde mig meest ondt. Mon jeg ikke skulle kunne lære dette Snovlemaal? Det kan vel ikke være tungere end Latin.

Thiele, den 2den October 1709.

Det er ikke umuligt — det seer jeg nok. Franst er slet ikke andet end galt Latin. Imellem en Kasse med gamle Boger som jeg kjøbte, var ogsaa en Metamorphosis paa Franst — det traf sig ypperligt! Det Latinske forstod jeg i Forveien. Men een Ting er forunderlig: naar jeg horer dem beroppe snakke, tykkes mig ikke, der er et franst Ord imellem — det er ikke om Ovidius, de discourerer.

Jeg kommer ogsaa til at lægge mig efter at flyde. Naadig Herren vil endelig have mig med paa Jagten, men der kan jeg aldrig gjøre ham det tilpas; enten skjender han eller ogsaa leer han — sommetider begge Dele paa eens gang: „jeg bærer Bøsen galt, jeg lader den galt, jeg sigter galt og jeg skyder galt.“ Jeg maae have Jens til at undervise mig. „See til Jens! siger naadig Herren: Det er en Jæger! Du gaaer med Bøsen, som om det var en Høelee, Du havde paa Nalken, og naar du sigter, seer det ud, som Du skulde falde bagover.“

Frolen Sophie leer ogsaa ad mig — det klæder hende alligevel smukt — hun har nogle deilige Tænder.

Thiele, den 17de November 1709.

Igaar ffjød jeg en Ræv; naadig Herren kaldte mig en brav Garsong, og forærede mig et indlagt Krudthorn. Jenses Underviisning har frugtet godt. Det er moersomt nok med det Skytterie. — Med Fransken gaaer det nu bedre: jeg begynder at komme efter Udtalen. Forleden lyttede jeg ved Døren, da Mamesellem læste med Frosenerne.

Da de var færdige og gik op, listede jeg mig til at see, hvad for en Bog de vel brugte. Hillemand! Hvor blev jeg forundret! Det var just en, som jeg ogsaa har, og som kaldes: L'école du Monde. Nu staaer jeg hver Dag med min Bog i Haanden udenfor og hører til — det gaaer meget godt an. Det franske Sprog er dog smukkere, end jeg tænkte; det lader Frosen Sophie nu saa nydeligt, naar hun taler det.

Thiele, den 13de December 1709.

Igaar frelste Gud min naadige Herre ved min ringe Haand. Vi havde Klappjagt i Lindum Skov. Da vi fik Graafjør for, kommer der en Bildbasse frem og lige ind mod naadig Herren. Han ffjød, og traf ham rigtig nok, men det forslog ikke, og Bildbassen søger ham. Naadig Herren var ikke bange: han trækker sin Hirschfænger, og vil jage den i Bringen paa Svinet, men den gaaer midt over. Nu vare gode Raad dyre — det skeete ogsaa alt sammen i en Haandevending, saa Jungen kunde komme til Hjælp. Just i det Dieblif, som jeg vil derhen, seer jeg naadig Herren paa Ryggen af Bildbassen, og den affted med ham.

„Skyd!“ raaber han til Ridesfogeden — som var hans Sidemand paa Benstre — men han torde ikke. „Skyd i Djævels Skind og Veer!“ raaber han til Jens, idet han farer ham forbi; Jenses Bøsse kliffede.

Nu vendte Bassen sig og lige hen forbi mig.

„Skyd Morten, ellers rider Bassen med mig til Helvede!“ skreg han.

I Guds Navn! tænkte jeg, holdt ham paa Bagparten, og traf saa heldigt, at jeg kueste begge Baglaarene paa Dyret. Glad blev jeg, og glade bleve vi allesammen, men meest Naadigherren.

„Det var et Mesterstue!“ sagde han: „og behold Du nu Bassen, som Du brugte saa vel! Og hør: sagde han til Ridfogden: I Ertefjelling! stempl mig den største Bøg i Skoven til hans gamle Moder! Jens kan gaae hjem, og sætte en bedre Steen for hans Bøsse!“

Da vi saa kom hjem om Aftenen, blev der en Spørgen og en Fortællen. Naadigherren klappede mig paa Skuldren, og Fruken Sophie smilte saa venlig til mig, at mit Hjerte sad i min Hals.

Thiele, den 11te Januar 1710.

Et plaisant Veir, Solen staaer op saa rød som en brændende Glød! Det seer ret curieux ud, naar den saadan stinner igjennem de hvide Træer; og alle Træerne see ud som de vare pudrede, og Grenene hængende rundt omkring ned til Jorden. Det gamle Grand Richard faaer Skam, et Par Grene ere allerede knækkede. Accurat saadant et Veir var det idag otte Dage, da vi kjørte i Kane til Fusingøe, og jeg stod bag paa Fruken Sophies. Hun vilde selv kjøre; men da et Dvartteerstid var gaaen, begyndte hun at fryse om de smaae Fingre.

„Pai froid“*) sagde hun for sig selv.

„Skal jeg da kjøre, naadige Fruken?“ sagde jeg.

*) Jeg fryser.

„Comment:” sagde hun: „Forstaaer Du Franst?”

„Un peu, Mademoiselle!” svarte jeg.

Da vendte hun sig om og saae mig stibt i Dinene.

Jeg tog en Lømmestreng i hver Haand, og havde begge mine Arme omkring hende. Jeg holdt dem vidt ud, for ei at komme hende for nær; men hvergang Kanen gav et Slæng, og jeg rørte ved hende, var det ligesom jeg havde rørt ved en varm Kaffelovn. Det kom mig for, at jeg fløi i Luften med hende, og inden jeg vidste det, var vi ved Fødsingoe.

Derfor hun ikke havde raabt: tenez Martin! arrêtes vous! havde jeg fjørt forbi lige til Randers eller til Berdens Ende. Mon hun ikke vil ud at kjøre idag igjen? Men der kommer Jens med naadig Herrens Bøsse, som han har gjort reen — saa skal vi paa Jagt.

Thiele, den 13de Februar 1710.

Jeg er ikke rigtig frisk. Det er ligesom der laae en tung Steen paa mit Bryst. Maden gaaer fra mig, og om Natten kan jeg ikke sove. Sidste Nat havde jeg en forunderlig Drom: det bares mig fore, at jeg stod bag paa Frosken Sophies Kane, men med eet sad jeg indeni Kanen, og hun paa mit Skjed. Jeg havde min høire Arm om hendes Liv, og hun sin venstre om min Hals. Hun bukkede sig og kyssede mig; men i det samme vaagnede jeg. Ak! jeg vilde saa gjerne have blevet ved at drømme! — Det var en rar Bog, den hun laante mig; jeg diverterer mig med den hver Aften — hvem der engang kunde blive saa lykkelig, som den tartariske Prinds! — Jo mere Franst jeg læser, jo bedre synes jeg om det; jeg er nærved at glemme mit Latin derover.

Thiele, den 23de Marts 171

Igaar, da vi kom hjem fra Snejpejagt, sagde naadig Herren til mig: „Dg jeg horer, at Du forstaaer Franst?“

„Lidt, naadig Herre!“ svarte jeg.

„Saa kan Du ikke heller varte op ved Bordet; vi kan jo ikke lukke Munden op for Dig.“

„Ak!“ raabte jeg: „naadig Herren vil dog ikke forskyde mig?“

Point du tout, svarte han: „Du skal fra nu af være min valet de chambre*)! Dg naar Junker Kresten reiser til Paris, saa følger Du med — hvad synes Du derom?“

Jeg blev saa bevæget, at jeg ikke kunde sige et Ord, men kyste hans Haand. Alligevel jeg nu glæder mig saare meget, saa tykkes mig dog, at jeg nodig vilde herfra, og jeg troer virkelig at mit Helbred er blevet flettere.

Thiele, den 1ste Mai 1710.

Ak, jeg elendige Menneſke! nu veed jeg, hvad det er jeg feiler; Dvidius har sagt mig det, han har ganske accurat beskrevet mig min Sygdom. Dersom jeg ikke tager feil, saa hedder den Amor, paa Dansk: Kjærlighed eller Elskov, og den jeg er charmeret udi, maae uden al Tvivl være Fruen Sophie. Ak jeg arme Daare! Hvad skal dette blive til? Jeg maae prøve hans remedia amoris!

— Nu nysfens saae jeg hende staae i Gangen og tale meget venlig med Jens; — det skar mig i mit Hjerte. Det kom mig for, som jeg skulde skyde ham for Panden, men saa hoppede hun mig forbi med et Smil; — jeg var tilnaede, som naar jeg er paa Klapjagt, og et

*) Kammertjener.

Stykke Bildt kommer mig paa Skud; mit Hjerte klapper mod mine Ribbeen, jeg kan knap faae min Aande, og mine Dine ere ligesom groede fast til Dyret — ah malheureux que je suis!*)

Thiele, den 17de Juni 1710.

Hvor dog Gaarden nu tyffes mig øde og ledsommelig. Det naadige Herstab er borte, og kommer først hjem om otte Dage. Hvordan skal jeg faae Ende paa dem? Jeg har ikke Lyst til nogen Ting. Min Bøsse hænger fuld af Støv og Rust, og jeg gider ikke gjort den reen. Jeg kan ikke begribe, hvordan Jens og de Andre kan være saa glade og lystige: de prate og skoggre, saa det giver Echo i Ladegaarden — jeg sulker som en Rørdrum. Ak, Froken Sophie! Vid Du var en Bondepige, eller jeg en Prinds!

Thiele, den 28de Juni 1710.

Nu er Gaarden for mine Dine ligesom den nylig var kalket og pyntet. Træerne i Haven har faaet en delig lysegroen Couleur, og alle Folk see saa milde ud. — Froken Sophie er kommen hjem igjen: hun kom ind ad Porten som Solen gjennem en Sky; men alligevel skjævede jeg som et Espeløv. Det er baade godt og ondt at være forliebt.

Thiele, den 4de October 1710.

En magnifike Jagt, vi havde idag! Hvidding Krat var indstillet med 300 Klappere; for de vare her baade fra Biskum og Fustingøe med alle deres Stoverere. 3 Dagbrækningen vare vi fra Thiele der allerede. Det

*) Jeg Ulykkelige.

var ganske stille i Luften, og en tyk Taage bedækkede hele Egnen; kun Toppene af Bavnhoiene kunde man see over den. Langt borte kunde vi høre de buldrende Fodtrin af Klapperne og enkelte Hundeglam.

„Nu kommer de fra Biskum, sagde naadig Herren: „jeg kan høre Chasseurs Hals.“

„Da kommer de ogsaa fra Fjøsinge,“ sagde Jens, „det er Perdrix, som gjoer.“

Endnu kunde vi ingen Ting see for Taage, men alt som de kom nærmere, hørte vi Bognenes Rumlen, Hestenes Pusten, Skytternes Snak og Latter. Nu kom Solen frem og Taagen lettede. Da blev det levende paa alle Kanter. Skovfogderne begyndte allerede at stille Klapperne i Drøden, man hørte dem hvidske og tyssse paa dem, der vilde snakke høit, og Rjeppene kom sommetider i Bevægelse. Fra Vester og Sønder kom Skytterne hørende, og bagefter Bognene med Hundene: deres Haler viklede over Bogusjelene, og imellem stak der et Hoved op, som ogsaa strax fik et Drefigen af Jagerdrengene. Nu satte naadig Herren selv af langs ned i den lange Dal midt igjennem Krattet. Da han var færdig, stødte han i sin Pibe, og med det samme begyndte Hornblæserne et lystigt Stykke. Hundene bleve koblede af, og det varte ikke længe, før de sloge an, saa een, saa to, saa det hele Kobbet. Harer, Ræve og Dyr smuttede frem og tilbage paa de skovbegrøede Bakker. Saa gik af og til et Skud, og Knaldene gave Echo langs ned gjennem Dalen. Klapperne kunde vi ikke see, men vel høre deres Hujen og Skrigen, naar et Dyr eller en Hare vilde bryde igjennem. Jeg forsvarte min Plads og skjød to Ræve og en Buk inden Frokosten.

Mens den varede, bleve Hundene kaldte sammen og koblede op, og Hornblæserne spillede, og da det var forbi,

gik det atter løs. See! da holdt to Vogne oppe for Enden af Dalen med alle de naadige Fruer og Frokener og imellem dem Froken Sophie. Dette frelste en Ræv; mens jeg saae derop, smuttede han mig forbi. Et Par Timer før Aften var Krattet rensset for Bildt, og Jagten havde Ende. Vi fik vist henved 30 Stykker, og Junker Kresten, som havde skudt de fleste Ræve, blev beæret med et Stykke paa Baldhorn.

Thiele, den 17de December 1710.

Zgaar fulgte jeg min kjære Moder til hendes Hvilested. Den nye Præst — Gud lonne ham for det! — hændrede hende med en Liigprædiken, som varede i syv Dvaarter. Hun var mig en god og kjærlig Moder — Herren give hende en salig Opstandelse! † † †

Thiele, den 23de Januar 1711.

En jammerlig Vinter! endnu intet Kaneføre! Derefter har jeg ventet lige siden Mortensdag, men forgjæves. Regn og Blæst, sydlige Vinde og trist Veir. Ifjor ved denne Tid var det vi kjørte til Füssingøe; naar jeg tænker paa den Aften! Maanen skinnede saa blank som en Sølvtaalken paa den blaa Himmel, og kastede vore Skygger ved Siden af Beien paa den hoide Sne. Jeg hældede mig imellem saaledes, at min Skygge trak ind i Froken Sophies: da kom det mig for, som vi to vare Et. En kold Wind havde vi lige imod, den blæste hendes søde Aande tilbage — jeg slugte den som Viin — ak, jeg Daare! jeg forliebte Daare! hvortil nytte mig alle disse Considerationer? Paa Søndag reiser jeg til Kjøbenhavn med Junker Kresten, og der skal vi blive hele Sommeren. Jeg tænker, jeg er død

inden Maadag. — Ah Mademoiselle Sophie, adieu! un éternel adieu!

Paa Havet imellem Samsøe og Sjælland,
den 3die Februar 1711.

Solen gaaer ned bag mit hjære Jylland; dens Gjen-
skin lægger sig langs hen over det rolige Hav som en
uendelig Ildvei. Jeg tykkes den hilser mig fra mit Hjem
— af, det er langt borte, og jeg kommer længere og læn-
gere derfra.

Hvad monstroe de nu bestille paa Thiele? Det rin-
ger for mit høire Dre, — — mon det er Fruken Sophie,
der nu taler om mig? af nei! jeg er jo kun en fattig
Tjener, hvi skulde hun tænke paa mig? lige saalidt, som
Skipperen, der traver frem og tilbage paa Dækket med
sammenlagte Arme — han kigger saa tidt henimod Norden
— hvad mon der er at see? En Svensker siger han;
Gud hjælpe os naadelig og vel!

Kallundborg, den 4de Februar 1711.

Nu veed jeg hvad Krig er — jeg har været i Ba-
taille, og — den Herre Zebaoth være priset! — vi finge
Seier. Det var rigtig, som Skipperen sagde, en svensk
Kaper. Imorges, saasnart det dagedes, saae vi ham en
halv Miils Wei borte; de sagde, han gjorde Jagt paa os.

„Er der nogen af Jer Passenerer,“ sagde Skipperen:
der har Mod og Mands Hjerte og Lyft til at baxes med
den svenske Gast?“

„Jeg har en god Riffel,“ svarede Junker Kresten:
„og min Tjener har ogsaa een; skal vi prøve den Jagt
engang, Morten?“

„Som Junkeren befaler!“ sagde jeg, løb ned i Ka-

hytten, ladte vore Rifler, bragte dem samt Krudt og Kugler op paa Dækket.

Der var to tydske Soldater kommen op fra Rummet, de havde hver sin Bøsse, og Skipperen et spansk Gevær, saa langt som han selv. Styrmændene og Matroserne bragte Drer og Haandspager.

„Kan vi ikke seile fra ham, min kjære Skipper?“ spurgte jeg.

„Fanden kan vi,“ svarte han: „Du seer jo, han haler ind paa os, alt hvad han kan; Du skal snart faae hans Stykker at høre; men er Du bange, saa gaae hjem og læg Dig i Din Moders Dragtise.“

I det samme væltede Røgen ud fra det svenske Skib, og strax derpaa hørte vi et forfærdeligt Rabalder og en Svensken over vore Hoveder. Det varte ikke længe, saa kom der nok et Knald, og nok eet, og den sidste Kugle rev en Splint af vor Mast. Da blev jeg ret underlig tilmode; mit Hjerte tog til at banke, og det susste og brusste for mine Drer. Men da Svensken kom saa nær, at vi kunde lange med vore Rifler, og jeg havde gjort det første Skud, da var det, som om jeg havde været paa en Klappjagt. Svensken kom bestandig nærmere, og vi stod i Skjul bag Raahytten og fyrede bag ud paa ham alt hvad vi kunde. Der faldt flere af hans Folk, især for Junkerens og mine Skud.

„Kan vi flyde en Snekke, Morten, kan vi vel ogsaa ramme en Svensker, naar han staaer stille!“ sagde han.

„Rasse Gutter!“ raabte Skipperen: „Seer I den svenske Kapitain, ham der gaaer med den store Sabel frem og tilbage? Pil os ham ud, saa har vi Spillet vunden!“

Da lagde jeg an paa ham og trykte til, og som jeg tog min Riffel fra Kinden, saae jeg ham slaae Næsen mod Dækket.

„Hurra!“ raabte Skipperen, og alle vi andre med; men Raperen dreiede af og seilede sin Cours. Med det danske Flag paa Toppen fore vi ind ad Kallundborgs Fjord nok saa stolte og nok saa glade, thi ikke en Mand var saaret, skøndt Kuglerne sloi over og igjennem Skibet. Hovmesteren, Monsieur Hartman, var den eneste, som fik sit Blod at see, og det paa en pudsig Façon: Han laae i Skipperens Køje og røgte sin Pibe, da Slaget begyndte. Lidt efter kom jeg ned for at hente Værrød til Kuglerne.

„Martine! sagde han: quid hoc sibi vult?“*) men før jeg fik svart, foer en Kugle gjennem Kabytvinduet, tog Piben med sig — som han rakte ud af Køjen — og Mundbidet rev Hul paa hans Gane.

Nu ere vi i Havn og paa tort Land; hvor Hvilen er sød efter saadant et Pust!

Kjøbenhavn, den 2den Juni 1711.

Mit Hoved er ganske fuldt af alle de rare Ting, jeg her har seet og hørt. Jeg kan ikke samle det i mine Tanker, thi det ene forjager det andet som Skyerne hverandre i Blæst. Men det curioseste af Alt er dog dette, at jeg er nær ved at blive min Forlibelse qvit. Jo længere jeg bliver her, jo mindre synes mig, at jeg længes efter Froken Sophie, og jeg kunde næsten troe, at der ere ligesaa smukke Piger i Kjøbenhavn. Skulde jeg skrive Noter til Ovidii remedium amoris, da vilde jeg recommendere en Tour til Hovedstaden som eet af de bedste Midler mod hiin farlige Maladie.

*) Hvad betyder dette.

Til Ankers under Kronborg, den 12te September 1711.

Ak, du naadige Himmel! Hvad har jeg oplevet! Hvilken Jammer og Elendighed har jeg seet med disse mine Dine! Gud har hjemsogt os for vore Synder, og slaget Folket med Bylder. De faldt som Fluex omkring mig, men jeg Uværdige blev udfriet fra Dødens Strube. Ak, min kjære Junker! Hvad skal jeg sige, naar jeg kommer tilbage foruden ham? Men jeg forlød ham ikke, før han udgav sit sidste Suk; jeg vovede mit Liv for ham, dog Gud sparede det — hans Navn være lovet! Naar jeg tænker paa disse Rædselsdage, er mit Hjerte færdigt at briste.

Bange og tause sad vi fra Morgen til Aften i vor eenfomme Bolig, saae paa hverandre og sukede. Kun sjældent kigede vi ned i de tomme Gader, hvor det for vrinklede af Menneffer; kun en og anden triste figure stred hen over Brostenene ligesom en Gjenganger; men indenfor Vinduerne saae man Folk sidde som Arrestanter, de fleste ubevægelige, som om de kun havde været malede Portraiter. Hørtes saa den hule Rumlen af Pestdragernes Bogne, hvor foer de da alle fra Vinduerne, for ikke at see det rædselfulde Syn. Jeg saae det kun eengang, jeg forlangte det aldrig mere. Der hjørte disse sorte Dødsengle, med de lange Bogne fulde af Liig: de laae slængte paa hverandre som Jæe. Bag ud af Bognen hang Hovedet og Armene af et ungt Dvindemenneffe; Dinene stirrede fælt ud af det sortgule Ansigt, og det lange Hovedhaar fiede Gaden.

Da rystede det Junkeren første Gang; han vaskede ind i sit Sovokammer, og lagde sig paa Dødens Leie; men jeg sukede i mit Hjerte: „De skal lægges i Graven

som Jaar, Døden skal fortære dem; men Gud skal forløse min Sjæl af Gravens Bold, thi han haver antaget mig, Sela!"

Thiele, den 29de Sept. 1711.

Saa er jeg da nu her igjen. Da jeg gif ind af Porten bankede mit Hjerte i mig ongefær som den Dag, vi sloges med Svenffen. Og da jeg traadte ind til det naadige Herstab, og saae dem alle i Sort, da græd jeg som et Barn, og de græd med. Jeg kunde fast ikke tale for Graad, og før jeg havde endt den affreuse Historie, vendte naadig Herren sig bort, og gif ind i sit Kammer — Gud trøste dem efter sin Barmhertighed, Amen!

Thiele, den 8de October 1711.

I dag var vi førstegang paa Jagt efter min Hjemkomst. Ak! det var ikke som i forrige Dage, den gav kun liden Satisfaction. „Morten, sagde naadig Herren mange Gange til mig: vi savne Junker Kresten!“ og saa sukede han, saa det skar mig i mit Hjerte. Vi kom hjem længe førend Aften med en fattig Hare.

Thiele, den 2den Novbr. 1711.

Det begynder atter at blive levende paa Gaarden; vi vente høifornemme Fremmede: Hans Excellence Hr. Gyldenløve med Suite. Han vil blive her nogle Uger og divertere sig med Jagten. Igaar talte det naadige Herstab herom ved Bordet:

„Han er af høifongeligt Blod og en fuldkommen Cavalier,“ sagde naadig Fruen, og saae med det samme til Fruken Sophie.

Hun blev rød, saae paa sin Tallerken og smilte,

men jeg blev kold som en Iis over mit hele Legeme — af! af! jeg tænkte, at jeg var cureret for min daarlige Inclination, men jeg føler at Sygdommen er vendt tilbage med større Force. Jeg sprætter som en Agerhøne i Garnet, men det hjælper intet — gid jeg var tusinde Mile herfra!

Thiele, den 14de Novbr. 1711.

Endelig er Hans Excellence arriveret hertil, og det med allerførste Pragt og Herlighed: tvende Løbere med høie solbefulde Huer kom trippende ind i Gaarden en halv Fjerdingvei foran ham. De stillede sig med deres lange spraglede Stokke paa begge Sider af den store Dør. Naadig Fruen vriffede ind ad een Dør og ud af en anden; jeg har aldrig før seet hende i saadan Agilitet. Frøken Sophie stod i Storstuen, og ligede snart i Speilet, snart ud af Binduet. Hun saae mig slet ikke, naar jeg gik igjennem Bærelset.

Endelig kom han selv kjørende med sex gule Heste for sin Vogn, en smuk og magnifike Herre! Han saae baade fornem og naadig ud, alligevel syntes mig, der var noget Modbydeligt hos ham. Han smilede mig saa vammelsødt og pliede med sine Dine, som om han saae imod Solen. Han bukkede for hver især af Herstabet, men det syntes som han kun bukkede for at reise sig høiere i Beiret. Da han kom til Frøken Sophie, steg lidt Blod op i hans blege Ansigt, og han hviffede eller læspede en lang fransk Compliment. Ved Bordet vendte han næsten ikke sine Dine fra hende, ikke engang naar han talte med Andre. Hun skottede imellem over til ham; men jeg brændte min Haand paa Tallekenerne, saa den idag er

fuld af Babler; gid det var det eneste Sted, jeg havde ondt!

Thiele, den 20de Novbr. 1711.

Jo! det er sikkert nok; der bliver en Mariage af. Man behøver allene at attendere den naadige Frue. Naar hun seer paa Fruen Sophie, lægger hun Hovedet tilbage som en And, naar den har saact Kroen fuld, vender Dinenene og lukker dem imellem, som om hun vilde ret straxen falde i Sovn, og saa snadder hun: „un Cavalier accompli, ma fille! n'est ce pas vrai? et il vous aime, c'est trop clair?*) Ja desværre, det er klart nok; og hun elsker ham igjen, det er ogsaa klart. Gid hun maatte blive lykkelig.

Thiele, den 4de December 1711.

Endnu har hans Excellence ikke profiteret for meget af Jagten; to Gange have vi været ude; men hvergang er han bleven feet af det paa Halsveien. Der er et Stykke Wildt hjemme paa Gaarden, der drager ham til sig som en Magnet. Ak! Gid jeg blot var blevet i Kjøbenhavn!

Thiele, den 8de December 1711.

Idag blev Mariagen declareret, og idag 8 Dage skal Brylluppet staae. Hvor skal jeg skjule mig saalænge? jeg holder det aldrig ud; naar han lægger sin Arm om hendes Liv, er det som om En stak mig i Hjertet med en Kniv — —

*) En fuldkommen Cavalier, min Datter, og han elsker Dig, det er ganske klart.

Du milde Himmel! jeg troer, Jens er ligesaadan faren som jeg; da jeg sagde ham det om Mariagen, stødte han sin Bøsse saadan imod Jorden, at Kolben sprang istykker, og derpaa rendte han med Stumpen ud i Heden. Saa er jeg da ikke den eneste Nar i Verden.

Thiele, den 16de December 1711.

Froken Sophie har faaet Børnekopperne. Ak! hør skjælver jeg for hendes Liv! Gid jeg maatte døe istedetfor hende; men jeg kan jo ikke faae denne Sygdom mere end eengang. Hendes heilige Ansigt er ganste fuldt af Babler.

Thiele, den 19de December 1711.

Her er stor Sorg og Bedrøvelse. Froken Marie er død, og Herren vil ikke lade sig trøste; men den naadige Frue taler kun om hendes Begravelse, hvorledes med samme skal tilgaae. Froken Sophie følger vel efter hendes Søster; thi hun er meget slet. Hans Excellence, hendes Trolovede, laver sig til at drage bort — Lykke paa Reisen!

Thiele, den 13de Marts 1712.

Saa har jeg atter reist mig fra mit lange Sygeleie. Jeg troede, det skulde blevet det sidste, og sukkede af Hjertet til min Gud om Forløsning. Men jeg skal vandre endnu en Stund i denne Jammerdal — det er hans Villie — den see! — Det er for mig, som om jeg var opstanden fra de Døde, og jeg tykkes at denne 3 Maaneders Sygdom har varet i tre Aar. Igaar saae jeg hende første Gang siden jeg blev lagt ned, og det med en god Contenance;

næsten skulde jeg troe, at Sygdommen havde taget min daarlige Forlibelse med sig.

Hun var lidt bleg, og jeg syntes ikke, at hun saae ret fornoiet ud. Desværre! hun har nok ikke synderlig Grund dertil. Hans Excellence kom her igjen forgangen Uge, som jeg hører. Han er vist en stor Libertiner; jeg saae nu nylig igjennem Sprækken paa min Dør, at han tog fat paa Fruens Pige, og det paa en meget indecent Maneer. O, den stakkels Frøken! Var jeg Hs. Excellence, jeg skulde tilbede hende som en Engel udaf Himmelen.

Thiele, den 1ste Mai 1712.

Hs. Excellence er reist bort, og har ladet sin Kjøreste blive her tilbage. Han var nok allerede feed af hende, og — Gud forlade mig det! troer jeg ikke ogsaa hun af ham. Hun længes da ikke efter ham; thi hun er ligesaa munter og vive som før, ja næsten mere; men alligevel af og til ligesom lidt hoffærdig. Sommetider taler hun til mig som til en Stodder, og sommetider som om jeg var hendes Ligemand. Jeg troer hartad hun vil have mig til Bedste — jeg fattige Stakkelt! Jeg er ikke bleven klog endnu, for hun kan gjøre mig glad og bedrøvet ligesom hun vil.

Thiele, den 3die Juni 1712.

Mit Helbred faaer jeg aldrig mere; min Ungdoms Munterhed er ganske borte. Jeg er tung og mat i mit hele Væsen, og ingen ret Lyst har jeg til nogen Ting. Jeg gider ikke jage, og jeg gider ei heller læse: min Bøsse og min Doidius ere begge lige støvede. Fransken, som

tilforn var blevet mig saa plaissant, kan jeg hverken lide at læse eller høre — det er et falsk Tungemaal!

Thiele, den 24de Junii 1712.

Jeg har byttet Kammer med Jens. Han vilde endelig have mit, for han torde ikke ligge ud til Kirkegaarden, den Tosse! Der skal han jo dog engang ligge for bestandig. Jeg er vel fornøiet med Byttet, her kan jeg fra mit Bindue see mine kjære Forældres Grave — de ere vel forvarede — Gud glæde deres Sjæle i Himmerige! Hist henne er Hr. Sorens Grav, der groe allerede Tidsler paa den — dem maae jeg dog rydde bort!

Thiele, den 13de December 1712.

Fruens Pige har bekommet sig en ung Son. Hun har udlagt en Kniplingskræmmer — men hele Gaarden veed nok, hvem den Skyldige er. Den unge Froken har selv railleret dermed. Jeg veed ikke, hvordan hun kunde; men hun tager sig Verden let — jeg er ikke af den Natur.

Thiele, den 27de Februar 1713.

Drømmer jeg, eller er jeg vaagen? Har mine Sander duperet mig, eller var hun virkelig min? jo! hun var min — jeg har favnet hende med disse mine Arme, hun har hvilet ved mit Bryst, og bedækket mit Ansigt med Kys — med hede Kys — nu vilde jeg gjerne doe, saa lykkelig kan jeg aldrig blive meer. Men nei! Hvorlunde er det fat med mig? hvad har jeg gjort? ah, jeg veed ikke, hvad jeg skriver — jeg frygter, jeg er vandittig.

Thiele, den 5te Martis 1713.

Lad mig kalde tilbage i min Hukommelse disse douce

Diebliske! Lad mig ret overtænke, hvor lykkelig jeg var; det er først nu, jeg begynder at opvagne som af en Ruus — Herren kom hjem fra Jagten, og Jens var bleven i Skoven for at kaste Tax ud, som sad fast i en Grav. Jeg vidste vel, at han ikke kom hjem for Dag, og saa fik jeg ifinde at ligge i mit forrige Kammer. Jeg var netop indslumret, da jeg blev vækket ved et Kys. Forstrækket reiste jeg mig og vilde raabe: da følte jeg en blod Haand paa min Mund, og en Arm om min Hals, og en sød hvidsende Stemme — Himmel! det var hendes, hendes jeg ikke tør nævne. Da — da — o, jeg Synder! jeg forstøffede Synder! jeg har forraadt min Herre! og jeg kan ikke engang ret af Hjertet fortryde det. Hvergang jeg vil gjøre Poenitentse, forhindres jeg af en lønlig Fryd, som spotter min Anger. Jeg føler det: jeg længes efter at repetere den Misgjerning, jeg burde forbande.

„Evindelig min!“ vare de første Ord, jeg kunde fremføre; men da rev hun sig med et let Skrig af mine Arme, og — jeg var allene. Døren knirkede, og jeg reiste mig overende i Sengen; jeg var i Tvivl om det ikke altsammen var Spøgerie.

Al! hvorfor flygtede hun? hvorfor kom hun da selv ukaldet, ufristet? Har hun elsket mig som jeg hende, taus, inderlig, brændende?

Thiele, den 6te Marts 1713.

O Verden! Verden! hvad er du falsk! Ærlighed er plat forsvunden, Dyd og Ære traadt under Fodder! Dog hvorfor vil jeg beklage mig? er jeg bedre end han? Er min Synd mindre, fordi jeg troer, at min Kjærlighed er større? — Ah, jeg faaer min fortjente Lon, vi ere lige gode, den ene forraader den anden. — Ha! Du falske

Kvinde! Du Potiphars Hustru! derfor var det, du fik og flygtede, da du hørte min Røst. Det var altsaa gammel Bane — kjendt Bei, da du søgte min Seng — nei, Jenses Seng! Gammel Kjærlighed, gammel Synd! mens jeg tilbød Dig, mens jeg beskuede dig med Urygtsomhed som en hellig Engel, har du bolet med min Medtjener!

— — Det var Midnat. Drukken af søde Erindringer vankede jeg om i Haven. I en mørk Gang saae jeg Noget røre sig — det bares mig for, at det maatte være hende. Med hastige Skridt ilede jeg derhen — det var hende! ja det var hende, men hvorledes fandt jeg hende? paa Jenses Skjød, med Armene om hans Hals — hurtigen foer de fra hinanden, og jeg stod som om jeg skulde synke i Afgrunden. Solen fandt mig paa samme Sted; jeg frøs — jeg bævede som et Espeløv. O, du usle, du falske, du fordærvede Verden!

Thiele, den 9de Marts 1713.

Jeg har seet hende første Gang siden hiin syndefulde Nat. En hastig Rødme foer over hendes Ansigt, hun kastede sine Dine rundt omkring i Stuen, for ei at see paa mig. Jeg folte, at jeg blev baade kold og varm. I det Dieblif vi vare allene, gif hun mig hastig forbi og sagde med halvt tillukkede Dine: „Silence!” Hun var ude af Døren inden jeg ret folte Trykket i min Haand.

Thiele, den 13de April 1713.

Alt er opdaget! Herren, Fruen, hele Gaarden veed det, og det er Mamsel Lapouce, som har opdaget og røbet dem. Den unge Frøken vilde gjerne raillere med hende, men det skrev hun bag Dret. Ingen har kunnet

mærke paa denne listige Dvinde, at hun forstod et Ord Dansk, og derfor har de engang uforsigtigen i hendes Nær-værelse sagt Noget, hvoraf hun fik Binden. Hun har nu gaaet saa længe paa Sporet, indtil hun rigtig har faaet det redet ud, og keget dem i Leiet.

Himmel! hvilket Oprør her blev! Naadig Herren løb med sin Bøsse omkring som en Rasende for at skyde Jens; men Jens var allerede paa sin Hest og langt borte. Den unge Froken blev lukket ind i Hjørnestuen, at Herren ikke skulde forgribe sig paa hende. Ak Himmel! Hvad Ende skal dette faae? Jeg skjælver hvergang jeg hører hans Stemme. Min Samvittighed fordømmer mig, og gjør mig til Cujon. Anger og Frygt har saaledes beta- get mig, at Kjærlighed og Jaloufie er rent forjaget af mit Bryst. Ak, gid jeg var femten Mile under Jorden!

Ehiele, den 14de April 1713.

Jens har været her. Han kom i Nat ind i mit Kammer, for at høre, hvorledes her stod til. Han var som et drukkent Menneffe, græd og bandte imellem hinanden.

„Røb ikke, at jeg har været her,“ sagde han idet han gik: „ellers er du et dødsens Menneffe!“

Han skulde vist holde Ord; jeg skal nok vogte mig. Men hvad mon han egentlig vil? han veed det vel ikke selv.

Ehiele, den 17de April 1713.

Den unge Froken er borte! inat er hun echapperet ud af et Bindue. Jens har sikkert været her og hentet hende, for En har ved Midnatstid mødt to Personer paa een Hest, men formedelst Mørket kunde han ikke see, om de begge vare Mandspersoner. Det var paa Viborgveien,

og vi har været ude hver Mand hele Dagen for at lede. Vi ere komne tilbage uden at finde dem. Jeg fik Nys om, at de vare komne over Skiern Broe, men jeg skal vel tage mig vare for at komme dem nær.

Ah! Ah! den Verden, vi leve i! min arme Herre! Han tager vist sin Død derover. Han ligger, og intet Menneske maae komme til ham.

Ehiele, den 20de April 1743.

Idag blev jeg kaldet til naadig Herren. Ah! Du milde Frelser! Hvor bleg og henfalden han var! Han lever ikke, det kunde jeg grandgivelig see.

„Morten,“ sagde han, da jeg traadte ind: er det Dig? Kom hid til mig!”

Saa snart jeg horte hans Stemme, brast jeg i Graad. Før var det, som om han talte ud af en Lønde, og naar han raabte ud af den store Dør: „Morten! Kom med Hundene!“ saa var det som Gaarden skulde falde, og Høns og Vender fløi forstrækkede omkring. Men nu talte han saa sagte, saa mat, at mit Hjerte var færdig at brikke.

„Morten!“ sagde han: „har Du ingen Snepper seet?“

„Nei, naadig Herre!“ svarte jeg hulkende: „Jeg har slet ikke været ude.“

„Naa, har Du ikke?“ sagde han: „Jeg skyder ingen flere!“

„Ah jo!“ svarte jeg: „Gud kan endnu hjælpe!“

„Nei, Morten!“ sagde han: „med mig er det snart ude. Ja havde jeg endnu havt Kresten!“ Her trykkede han to Taarer ind igjen i de hule Dine. „Hvor er Bailant?“ spurgte han.

„Han ligger ved Kaminen,“ svarte jeg.

„Kald paa ham,“ sagde han.

Hunden kom og lagde sit Hoved paa Sengestoffen. Herren klappede ham længe og saae vemodig paa ham.

„Du har været mig en tro Svend,“ sagde han: „Du har ikke forladt mig. Naar jeg er død, skal Du skyde ham og begrave ham under den store Afs udenfor Kirkegaarden, men skyd ham godt, og lad ham ikke mærke, hvad Du har ifinde — Iov mig det!

„Ja, naadig Herre!“ svarte jeg.

„Han skal ikke i fremmed Værge,“ sagde han, idet han sank tilbage paa Puden: „Min Skydehest og Donner (det er hans Livbøsse) og mit Gehæng skal Du have; min Blis maae Du aldrig stille Dig ved; naar han bliver saa gammel, at han ikke kan æde længer, saa skal Du skyde ham.“

„Ja kjære Herre!“ svarte jeg; jeg kunde neppe for Graad.

„Og der,“ sagde han: „ligger en Tut paa Bordet, den skal Du have for din tro Tjeneste. — Gaae nu, Morten! og bed til Gud for min syndige Sjel!“

Jeg kyssede hans Haand, som han rakte mig, og tumlede ned i mit Kammer — o! Gud skjenke ham en salig Ende! Han var mig en god og naadig Herre!

Thiele, den 3die Mai 1713.

Saa er han da ogsaa hjemfaren! Nu har jeg ingen Ven mere paa Jorden. — Her vil jeg ikke blive; jeg maae ud i Verden, at stille mig ved mine melankoliske Tanker. — Staffels Baillant! da jeg tog Bøssen, sprang han saa gladelig omkring, han vidste ikke at jeg førte ham til Døden. — Nei! saadant et Skud gjør jeg aldrig meer i mine Dage; da jeg spændte Bøssen, og han hørte Knækket, begyndte han at logre og see sig om, han ventede et

Stykke Bildt, og tænkte mindst paa, at det gjaldt ham selv. Da Krudtet tændte, og han krummede sig i Dødens Krampe, var det som mit Hjerte skulde vælte ud af mit Bryst. O! min hjære salige Herre! Det var den sidste, den tungeste Tjeneste, jeg viste Dig.

Til Scits under Thuno, den 17de Mai 1713.

Anden Gang — kanstee sidste Gang — siger jeg dig Farvel, mit hjære Fødeland! Farvel du grønne Skov! du brune Hede! Farvel alle mine Ungdoms Glæder! Lettere om Hjertet var jeg, da jeg for tvende Aar siden pløiede disse vilde Volger: da havde jeg min gode Herre; nu er han i Graven, min Junker ligesaa, og hun — som jeg gjerne vilde glemme — drager om i den vide Verden, Gud veed hvor og hvorledes. Ogsaa jeg skal prøve Lykens Spil, og æde mit Brød blandt Bildfremmede. Ja! Krigen vil jeg prøve! den gier Brød eller Død! Blis og jeg skal følges ad, han er min sidste Ven paa Jorden.

Sverrig, den 13de Juni 1716.

Her sidder jeg en fangen Mand i fremmed Land. Saalangt har min Kaarde hjulpen. Min Oberst og jeg gjorde lyst mellem Tjenderne; men vi vare kun to mod ti. Al! min gamle Blis! Du maatte døe — gid vi havde fulgtes ad!

Stockholm, den 14de August 1717.

Saaledes skal det ikke blive ret længe! De har slabt mig omkring fra een Fæstning til en anden; fristet og truet mig, at jeg skulde tage Tjeneste, men hellere vilde jeg svælte tildøde i et underjordist Fængsel, end fægte mod min rette Konge og Herre. Endnu hellere vilde jeg have

min Frihed. Jeg vil forsøge det, og enten finde den eller Døden!

• Norkjøping, den 3die Februar 1718.

Saa blev jeg alligevel svenff Soldat! hvor længe jeg end hyttede mig, og skjulte mig som et jaget Bildt i Skove og Klipper, saa fandt de mig dog. Hvad skulde jeg gjøre? Bedre under Guds frie Himmel mellem Raader og Kanoner, end mellem et Fængsels fire Vægge! De har lovet mig, at jeg aldrig skulde stride mod mine Landsmænd; men allene mod Moscoviten — han har maastee den rette Kugle med Morten Binges Navn.

Siberien, den 15de Mai 1721.

Herre min Gud! Hvor underlige ere dine Veie! Mange tusinde Mile fra Danmark, færdes jeg her i et raat og sørgeligt Land: jeg gaaer over tilfrosne Floder og vader i Sne til Knæerne; mens der hjemme er Skov og Mark ifort sin grønne Sommerdragt. Udenfor mit gamle Kammervindue staaer Abilden nu i Blomster, Irisfen quiddrer i Stikkelsbærhækken, Stæren sidder paa Kirken og sloiter sit lystige Stykke, og Lærken synger høit i Sky. Her tuder Ulve og Bjørne, Høge og Ravne strige i de sorte Skove. Hvor mon er Enden paa denne Udørf? Ak! hvor er Enden paa mit elendige Liv?

Riga, den 2den September 1743.

Skal jeg endnu opleve den Dag, da jeg seer mit Fødeland igjen? I fire og tyve lange forrigfulde Aar, i fire og tyve Vintre har jeg jaget Zobel og Maar i Siberiens Skove! hvor mæt af Livet har jeg alt længe — længe været! men jeg vil taalmodig bie til min Herre

og Frelser kalder mig. Han vil maaskee lægge mine trætte Lemmer til Hvile i min Fædrenejord — ah! hisset seer jeg det danske Flag, Korsets og Frelsens dyrebare Tegn! Min Sjæl, lov Herren! Alt hvad i mig er, hans hellige Navn!

Falster, den 23de October 1743.

Atter nær ved Døden, og atter langt fra den! I Storm og Uveir nærmede jeg mig mit elskede Fødeland. Bølgerne knuste vort Skib og truede at opsluge os; men Herren frelste mig, hans Haand opholdt mig — han vil ei heller drage den fra mig nu, skjøndt fattig og halvnøgen jeg vandrer blandt Fremmede.

Corsefidse, den 2den November 1743.

Et Fristed har jeg fundet, et Skjul for Verdens Storme; en from og ædel Herre, som har taget mig i sit Brød, og lovet at sørge for mig til min Dødedag. Saa skal jeg nu ikke mere skifte Bolig, førend de bære mig hen til den sidste.

Corsefidse, den 1ste Mai 1744.

Hvilket yndigt Land er dog dette! Alt i sin fulde Flor! Skoven grøn og Marken grøn! Blomster allevegne! I Siberien er der endnu Vinter. Gud skee Lov for saadant et Bytte!

Min Herre holder meget af mig; jeg maae lidt sidde hele Timer og fortælle ham om Krigen og om alle de Lande, jeg har gennemvandret. Og vil han gjerne høre, vil jeg gjerne snakke; det glæder mig at mindes mine mangfoldige udfandne Fataliteter.

Corsetidse, den 2den Juli 1744.

O Du Barmhertighedens Fader! var denne bittere Skaal endnu tilbage! Skulde de gamle Saar oprives paa ny! ja, thi det var Dig saaledes behageligt! — Jeg har seet hende — hende? af nei! ikke hende! en falden Engel har jeg seet, en Morkhedens Gestalt — tidt har jeg onsket mig Døden, men nu — nu ælles jeg ved Livet — jeg kan ikke skrive meer.

Corsetidse, den 8de August 1744.

Det er ikke for min Plaisseer, at jeg atter tager Pen-
nen; men dersom Nogen efter min Død skulde faae Die
paa denne Journal, skal han dog see, hvorlunde Synden
lønner sine Børn.

Jeg gik hiin bedrovelige Dag og forlystede mig med
en Promenade i vor smukke Have. Som jeg gaaer forbi
den aabne Stakitport, staaer der en Mand, hvis Ansigt
forekom mig bekendt, uagtet et fortgraat tykt Skjæg og
et stummelt Diekast næsten forstrækkede mig.

„Er Du ogsaa her?“ sagde han med et sært Grin.

Stokken faldt fra min Haand, og alle mine Lemmer
stjælvde — det var Jens!

„Herre Du min Gud!“ sagde jeg: „skal jeg finde
Dig her? hvor er Frøken Sophie?“

Han stødte en høj Ged ud: „Frøkenfabet har S....
taget og Fruefabet med; men vil Du see min hjertelskede
Kone, saa ligger hun derhenne og luger. Soffi!“ skreg
han: „her er en gammel Bekjendter!“

Da vendte hun sig halvt om — hun laae paa Knæerne
tre Skridt fra mig — saae et Dieblik paa mig, og gav
sig derpaa igjen til at luger. Jeg fornam ikke den mindste
Betrængelse i hendes Ansigt — dette Ansigt! dette fordom

saar deilige Ansigt! hvor var det forandret! blegguult, rynket, fortrædent saae det ud, som om det aldrig nogensinde havde smilet. En hullet Kyse med lange Laster af sorte Knipslinger, gjorde det endnu mørkere. Skidne Pjalter af Klæder, som engang havde været smukke og fine, hang om hendes tykke ildebannede Krop. Jeg følte, at jeg var nærved at faae ondt, og ingen Taare kom i mine Øine. En Angst, en Vammelhed, som naar man pludselig seer en Hugorm, betog mig. Jeg kunde hverken tale eller røre mig af Stedet.

Jens vakte mig igjen af min Bedøvelse. „Nu er hun nok ikke saa smuk,“ raabte han, „som dengang hun krob i Sengen til Dig?“

Jeg gyste.

„Forgyldningen er slidt af, blev han ved: men det kjonne Sind har hun endnu, storagtig og malicieust er hun endnu, og Kneveren kan hun bruge. Hei! Naadig Frue! Enak lidt med os!“

Hun tang, og lod som hun ikke horte det, skjøndt han hun raabte heit nok.

„Nu viller det hende ikke,“ sagde han: „men naar vi kommer hjem, saar saarer hun nok Kjesten paa Gang. Har Du ikke til en Pæl, Morten! for gammel Kjendstabs Skyld?“

Jeg gav ham noget, og gif som i Søvn op til Gaarden. Ved Havedøren stod min Herre.

„Kjender Du disse Menneſker,“ spurgte han.

„Ak, Du gode Gud!“ svarte jeg: „Ja, jeg har kjendt dem for mange Aar siden.“

„Det er flette Folk,“ sagde han: „hun er arrig og bandsat, og han drikker som en Svamp. De har boet et Par Aar i et Huus nede ved Stranden! Han fisker og hun gjer Ulgedage her i Haven. Hun skal være kommen af stikkelige Folk?“

Nu først brød mine Taarer frem og lettede mit beklemte Hjerte. Jeg fortalte ham, hvem hun var, og hans Forsærdelse blev ligesaa stor som min Bedrøvelse.

Corsefidsse, den 14de September 1744.

Jeg tvivler paa, at jeg her faaer blivende Sted. Mit Ophold behager mig ikke langer, siden jeg veed mig i Nærheden af hende, og ofte ikke kan undgaae at see hende. Endnu har jeg ikke talt med hende, for jeg skyer hende som en ond Aand. Jens søger mig med en Paatrængenhed, som hverken behager mig eller min Herre. Naar jeg lugter hans Brændeviinsaande, er det som En bød mig Forgift at drikke.

Han har fortalt mig deres Historie — o, hvor er den skrækkelig, væmmelig! I Danmark, i Tydskland har de flakket om fra en Stad til en anden — han spillede paa Valdhorn og hun sang og spillede paa Luth; derved opholdt de Livet, og naar dette ei kunde strække til, drev hun endnu een Næringsvei, som det sønderriver mit Hjerte at tænke paa. Omfider maatte ogsaa denne ophøre, og de skulde have omkommet af Mangel, naar ikke min medlidende Herre havde forbarmet sig over dem. — Gud forlade mig det! Jeg kunde ønske mig tilbage i Siberien.

Corsefidsse, den 1ste Mai 1745.

Gud velsigne min rare, ædelmodige Herre! Han har mærket mit Dasse: at ende mine Dage i min Fødestavn; og derfor har han — mig uafvidende — skaffet mig en god Condition hos det nye Herstab paa Thiele. Paa Tirsdag skal jeg affeile med et Skib fra Stubbetjøbing — Gud lønne ham derfor i Evighed!

Til Seils imellem Sjælland og Samsø,
den 4de Juni 1745.

„Frygter ikke for dem, som alene ihjelslaae Legemet!
men frygter for dem, som fordærve baade Legem og Sjæl
tillige!“ Jeg føler Kraften af disse Frelserens Ord.

Da jeg i min Ungdom paa disse Bølger stod for
Svenskens Rugler, var jeg bedre tilmode, end da jeg i Cor-
selidsø Have saae min Ungdoms faldne Engel. Raarder
og Rugler, Hug og Stik, Saar og Død er Intet at regne
mod Sjælens Fortabelse, mod en ustyrlig Sjæls Fordær-
velse. Havde jeg dengang seet hendes skjønne Legeme sen-
revet af vilde Dyr, ikke kunde det saaledes have knuget mit
Bryst, som nu, da jeg fandt hende forspildt, fordærvet,
foragtelig, uden Redning fortabt. Som hun laae der og
grov i Jorden, syntes mig, at hun begrov mit sidste Haar,
min sidste Levning af Troe paa Gode og Dyd.

Men jeg vil siige, som den gamle Tyrk, min Medfange
i Siberien, altid sagde midt i de største Glendigheder: „Gud
er stor!“ ja og barmhjertig! Han kan og vil gjøre langt
over, hvad vi arme Menneffer forstaae.

Thiele, den 4de Juli 1745.

Omsider er jeg da indløben i min sidste Vinterhavn!
Flere end tredive Aar er jeg omtumlet paa Verdens vilde
Hav, for at ende, hvor jeg begyndte. Hvad har jeg ud-
rettet? hvad har jeg vundet? En Grav — et Hvilested
hos mine Forsædre. Det er Noget, og endda ikke saa Li-
det; jeg har Benner og Bekjendtere her baade over og
og under Jorden. Der staaer endnu Abilden udenfor mit
Vindue, den er ogsaa bleven ældre, der er Kræft i dens
Stamme. Stormen har bøiet dens Hoved, og paa dens
Grene groer Mosset ligesom graa Haar paa en Oldings

Hoved. Ved Kirkemuren seer jeg en stor Afs, under hvis Rod jeg begrov den stakkels Baillant. Saaledes gjenkjender jeg mangt et Træe, mangen en lynngrøet Hei og selv de døde Stene, der staae her uforanderlige i Kartusinder, og see een Slægt efter den anden opvore og forgaac. Den Slægt, jeg kjendte, er nu ogsaa borte. Nytt Herfskab, nye Tjenere — jeg er en Fremmed, en Udlænding blandt dem alle.

Thiele, den 2den September 1749.

Idag er det sex og halvtredstindstyve Aar siden jeg saae Verdens Lys! Herre Gud! hvor ere disse Aar blevene af? disse mange tusinde Dage? Hvor ere mine Ungdoms Glæder? de ere hos mine Ungdoms Venner.

Paa denne Aarsens Tid var det, vi ret nøde Jagtens Fornøielse. Hvor lystigt gif det da til, naar vi om Morgenen droge ud; Jægerne raabte og Hundene gjoede, og Hestene trampede ligesaa utaalmelige som vi selv. Snart hjemfogte vi Urfuglene paa Heden, snart de vilde Dyr i Skoven — med Spil og Sang fore vi hen og hjem. Nu er her stille som i et Kloster, den naadige Herre bryder sig ikke om Jagten. Taus og ene gaaer Skytten ud, og stille kommer han tilbage. Denne Slægt er traurig som jeg selv.

Thiele, den 12te Januar 1751.

En stille, herlig Vinternat! Alt, hvad jeg seer, blaat eller hvidt. Maanen har jaget Stjernerne fra sig, den vil lyse alene. Saa deiligt skinnede den ogsaa engang for mange — mange Aar siden, da jeg var Ruds for Froken Sophie. Min unge Sjæl straaede ligesaa blankt og lysteligt som Maanen, og hendes var ogsaa reen, uplettet som den nysfaldne Sne. Nu er min Sjæl mørk som He-

den, naar Vintersneen er borttoet, og hendes — om hun endnu lever — maae ligne en siberisk Dal efter Dverfboemmelse: mørktfuret af Vandstrømme, trindt bestrøet med Tuer, Stene og nedvæltede Træer.

„Ja, Herre! Herre! Tugter Du Nogen med megen Straf for Misgjerning, da gjør Du, at dens ynkelige Skikkelse hensmelter som et Mol; visselig! alle Menneſter ere Forfængelighed!“

Joulum, den 12te Mai 1753.

I Søndags forrettede jeg første Gang mit Embede som Degn til Thiele og Binge. Den naadige Herre kaldte mig paa sin Dødsſeng. Her boer jeg nu i min Faders Huus; men jeg boer her allene. Alle mine Ungdomsvenner ere forlængst gangne til Hvile; jeg er endnu tilbage som et ſkaldet Træe paa Heden; men om ſøie Tid ſkal jeg ſamles til dem, og være den ſidſte af min Slægt. Diſſe Blade ſkulle være det eneſte Mærke om mig.

Om Nogen — engang naar jeg er død og borte — læſer dem, da ſkal han ſukke og ſige: „Anlangendes et Menneſte, hans Dage ere ſom Græs; ſom et Blomſter paa Marken, ſaa ſkal han blomſtre. Naar Veiret farer over det, da er det ikke mere, og dets Sted kjender det ikke mere. Men Herrens Miſkundhed er fra Ewigheid og indtil Ewigheid.“

Fruentimmerhæderen.

S min Ungdom besøgte jeg ofte et Par Præstefolk af min Familie. De vare begge gamle, men alligevel kjere af Børn, som sædvanlig de Ægtefolk, der selv ingen have. Her fattedes mig altsaa Intet af alt det, man i den unge Alder helst kan onske; allermindst det Kjæreste: en meer end almindelig Frihed. Denne benyttedes meest til Besøg paa en nærliggende Herregaard, hvis Ejermand tiltrak sig haade min Hengivenhed og min Nysgjerrighed.

Middelaldbrende, stor af Væxt, mørkladen af Ansigt, havde han dog i dette Noget, som aldeles ikke frastødte den unge muutre Dreng; hvorvel hans mange dejlige Malerier, Billedbøger og Blomster vare kraftigt medvirkende Bevæggrunde til mine hyppige Visiter paa Mørkedal.

Denne Gaard laae dybt nede i en snæver Dal, saa den ikke kunde sees, før man stod saa godt som lige oven over den. En Aae — næsten skjult af store, mørktløvede Elle — løb tæt under Binduerne og den i gammel Stil prægtige Hauge, der til Overflødighed var forsynet med herlige Frugttræer, og desforuden omgivet og gennemskaaet af stolte Grænallear. Et Drivhuus — dengang vist det eneste i Jylland — befandt sig midt i Hagen; jeg gjenkjendte der i Virkeligheden mange af Sydlændenes Væxter, hvis prægtige Afbildninger saa ofte havde fortryllet mit Blik: den storbladede Pisang, som man næsten

troer at kunne see vore, den sødtduftende spanste Jasmin, Drangen, bramrende paa eengang med Blomster og Frugt, Cactus, der forener Lilliens Skjonhed med Biolens, Resedaens og Hyazintens Bellugt, foruden mangfoldige andre, som en varmere Sol opelsker hiinsides Alperne. Gaarden selv gjemte inden sine tykke, mørkrøde Mure en Samling af skjonne Sjældenheder: en Tubus, der fremstilte mig Maanen som et Landkort; en Electriscermaffine med et Batterie, der i det Smaa viste Lynets Virkninger; en Luftpumpe, en Harpe med meget mere.

Dog, af alle Kariteter var ingen saa mærkelig, som deres Ejermand. Overmaade riig — som Besidder af tvende Godser — levede han dog tarveligt og stille; gjorde aldrig Gjæstebud, søgte heller ingen, og smagte sjelden Vinen i sin velforsynede Kjelder. Han var Adelsmand, men søgte aldrig, fik ej heller nogen anden Udmærkelse, end det lille "de" foran sit Navn. Han klædte sig simpelt, ja vel under sin Stand; jeg saa ham ikke i andet, end en lang grøn Frakke med store Opflag, gule Skindbuxer og stive Støvler; en lang sort Pidsk — som Soldaternes fordem — hang ned ad den brede Ryg, og en lille spidspullet Hat bedækkede kun Tøsen af det sortlokkede Hoved. Hans Bohave, Equipage o. s. v. var en underlig Blanding af Gammelt og Nyt; ved Siden af et Ibenholts Skab, med uendeligt Snitværk af Engle, Kæmper, Blomster og deslige, hang et — dengang — moderne venetiansk Speil, og paa en engliseret Svedsur laae et luvslidt Plydses Ridedækken: kort, de enkelte Kostbarheder stak kun saa meget mere af mod de øvrige gammeldags og ofte smagløse Sager.

Hr. Arthur (paa begge Godserne heed han blot „Herren“) var ellers intet mindre, end gjerrig; ikke alene

at han pyntede sine mange Kirker saavel indvendig som udvendig, byggede Skoler og Hospitaller, og testamenterte dem alle betydelige Legater; men han opbyggede eller istandsatte næsten alle Godsernes Bøndergaard, og hjalp med Laan, med Afgivters Henstand, eller aldeles Eftergivelse Enhver, som vilde hjælpes. Desuagtet blev han ikke elsket efter Fortjeneste, maaskee fordi han ofte var knarvoren, bister og ikke ganske fri for Nag, hvilket vi paa Jydsk udtrykke ved „Pithad.“ —

„Men hvad gjorde da den rige Mand egentlig til sin Fornøjelse?“ — kunde man spørge — „thi at gjøre vel — ja det er kjont, det er ædelt; men morsomt kan det dog ikke være, især naar man ikke høster anden Løn end Utaaknæmmelighed for sit Edelmød; hvorledes fik Hr. Arthur Ende paa Tiden? spillede han?“ — ja paa Harpe — „jagede han?“ — nej — „spøgte han da med de smukke Bønderpiger?“ — ingenlunde; han var toertimod en Hader af Fruentimmer. —

„De skjæmter: hvo kan hade Fruentimmer?“ —

Jugen, min smukke Læserinde! Jugen, som kjender det elskværdigste af begge Kjon; men det gjorde desværre den stakkels Arthur ikke, han — miskjendte det. Og heri stak just hans største og beklageligste Synderlighed: han styede Kvinderne til den Grad, at han ikke taalte et eneste kvindeligt Væsen i sit Brød.

„Men hvem lavede da hans Mad?“ — et Mandfolk.

„Hvem malkede hans Køer?“ — Mandfolk.

„Hvem vadskede, hvem fejede, hvem skurede, hvem polerede Binduer?“

Mandfolk, ingen andre end Mandfolk. Intet Bønderfruentimmer vovede at sætte Foden indensfor hans Port, og kun med tvungen og kold Høflighed modtog han de

ffjeldne Besøg af sine kvindelige Paarørende, der kom for at see hans Blomster og smage hans Viindruer. Det eneste Fruentimmer, som han viste baade Agtelse og en Slags Belvillie, var Præstefonen, min omtalte Grandtante. Med hende horte jeg ham endog stundom skjæmte paa en ret venkfabelig Maade, ellers var hans Samtaler med det smukke Kjon ligesaa korte som tørre, og bestod fra hans Side kun i laconiske Svar.

Engang spurgte jeg min Tante: hvorfor der da slet ingen Piger vare paa Mørkedal?

„Min lille Djefteen!“ gav hun undvigende, med godmodig Skjæmt, til Svar: „har Du har aldrig hort, at Piger ere mere dratsfingrede og værre til at flaae istykker, end Mandfolk? og Du har jo seet, at Hr. Arthur har faamange kostbare Spejle og Theekopper.“

Saameget mindre fornøjet med dette Svar, som jeg fort tilforn havde flaaet en Kop istykker, henvendte jeg mig til hendes Mand om bedre Underretning.

„Hm!“ sagde han, „det kan Du endnu ikke have nogen Gavn af at vide; naar Du bliver stor, skal jeg maastee fortælle Dig det.“

Han holdt virkelig Ord: efter hans Død, som indtraf en Deel Aar længer hen i Tiden, fandtes en forseglet Pakke til mig, med Formaning: ej at aabne den før min Forlovelsesdag. Her følger dens Indhold i ordret Afskrift.

Min kjere unge Ven!

Naar Du modtager disse Blade, er jeg vel, efter Naturens Orden og Guds Barmhjertighed, samlet til mine Fædre; og Du har da opnaaet den Alder — vil jeg haabe — da Du ikke længer behøver mine Formaninger. Men

derfor vil Du dog vist ikke foragte mit Raad og mine Erfaringer: een af disse kunde maaskee være Dig nyttig i din Kjerestestand, da Følelse og Imagination saa let tage Tøjlen fra Fornuften, og det saameget mere, som Du i din Barndom kjendte og yndede den Mand, hvis Historie jeg nu vil fortælle.

Du vil af den idetmindste lære: „at Skinnet ofte bedrager,“ og det undertiden i den Grad, at man neppe „tør troe sine egne Djne.“ Gud give, at Du ved dydig Kjerlighed maae werde lykkeligere end han, hvis Djne forblindedes af falsk Mistanke, og som ej fik dem aabnede for det var forfilde, og Døden for bestandig tillukkede dem.

Da jeg havde taget min Attestats, blev jeg recommanderet til den gamle Hr. Arthur, og var saa heldig, at vinde hans Bevaagenhed og Løfte om det første Præsteskald, der blev vacant. Indtil saadant maatte indtræffe, formaaede han mig til at tage Ophold hos sig, og infor mere hans eneste Son udi levende Sprog.

Den unge Hr. Arthur var et smukt Menneſte, vel opdraget og beleven, alligevel from og trohjertig. Han var munter, uden at være vild; skjæmſom, uden at henfalde til Satyre. Skjøndt han var nogle Aar yngre end jeg, bleve vi dog snart Venner, formedelst Ligheden i Principer og Tænkemaade. Vi vare begge gudsfrygtige og dydige; men han var fyrig og hæftig i sine Sindsbevægelser — jeg derimod sat og alvorlig, hvorfor han ogsaa ansaae mig næsten som en ældre Halvbroder.

Den gamle Herre var i en Deel Aar beladt med en periodisk Brystkrampe, der regelmæssig indsandt sig hvert Efteraar, og det altid med tiltagende Hæftighed, hvorfor han ogsaa betragtede ethvert Lovfald som det sidste, han skulde opleve. Desaaarsag ønskede han at see Sonnen

gift forinden sin Død, skjøndt denne kun var lidet over de tyve.

Et Par fra Miil fra Mørkedal boede — som Du vel mindes — Oberst H*****, i ret gode Omstændigheder, med sin eneste Datter, Frøken Mathilde; denne havde Hr. Arthur udseet til Kone for sin Søn, og Frøkenen selv, saavelsom hendes Hr. Fader, vare begge tilbøjelige til den paatænkte Mariage, for hvilken derimod den unge Herre viste stor Aversjon. Alligevel troede de Gamle, at saadant nok vilde finde sig, og berammede en Dag til Forlovelsen, der skulde gaae for sig paa Mørkedal; men da Alle vare samlede, erklærede min unge Ven reent ud, at han endnu ikke vilde indgaae nogen Forbindelse.

Faderen, saavelsom Obersten og hans Frøken Datter bleve meget nedslagne ved denne Erklæring; men herved var for det første Intet at gjøre, og man skiltes misnojede fra hverandre. Da de Fremmede vare borte, kom den Gamle ind til Sønnen paa mit Bærelse, hvor han — saa at sige — havde forstuffed sig. Han var meget opbragt og forlangte af Sønnen bestemte Grunde for hans Bægning.

„Jeg vil ikke lade mig nøje“ raabte han, „med det evige: jeg kan ikke lide hende; sig mig hvorfor? hvorfor?“

„Papa, hun er saa grim!“ svarte Sønnen.

„Grim? Barnesnak! hvori bestaaer den Grimhed?“

„Jo, Papa!“ sagde han, „grim er hun; askegraat Haar, askegraat Ansigt, sorte Dine ligesom udbændte Kul i en Askepynte, lyserøde Læber og graae Tænder; naar jeg seer hende, tænker jeg altid paa den gamle graae Kat, der smidskende og svinkende stryger sig op ad En; men inden man veed et Ord deraf, kaster den Kloerne i.“

„Hør! hør!“ raabte den Gamle — „hvilke Expressioner!“ Jeg siger Dig: Frokenen er en smuk og propre Dame; som hun nu stod her i Dag i sin fulde Puds — „
 „Lignede hun varhastig“ — afbrød den Unge — „en Urtepotte ovenpaa den Porcellains Kaffelovn: bred forneden som en Ladedør, og smal i Midten — saa smal, at jeg med en Ridepidst kunde slaae hende midt over, som en Kaalstok.“

Saa vred den Gamle end var, kunde han dog ikke bare sig for at trække paa Smilebaandet, og da han selv mærkede dette, gif han hastig ud, og slog Døren i efter sig. Solnen løb bag efter, da han havde et ejegodt Hjerte, og ikke kunde udholde at see sin Fader fortørnet. Det har ogsaa lykkedes ham snart at formiide denne; thi da jeg kort derpaa traadte ind i Dagligstuen, saae jeg at han med Umhed kyskede den Gamles Haand. Fra nu af blev der ikke talt mere om denne Alliance.

Ikke længe herefter begav det sig, at den unge Hr. Arthur blev indbudet til et Gæstebud — jeg troer paa Silkeborg — hvor de da, efter som det var i den glade Juletid, ogsaa fik sig en Svingom. Ved Hjemkomsten herfra bemærkede jeg hos ham en total Forandring; han var stille og tankefuld, talte Intet til mig, og spurgte jeg ham, fik jeg forkeerte og usorstaelige Svar — kort sagt, han var forelsket. Dette aabenbarede han mig endelig paa min venstabelige og stundom bekymrede Spørgen til hans Befindende.

Paa Silkeborg havde han lært at kjende en ung Person, som ganske havde indtaget hans Hjerte — en slem Omstændighed! hun var en Præstedatter, altsaa af borgerlig Stand, og tilmed fattig. Jeg foresilte ham, at han under slige Conjunctioner neppe kunde vente sin Hr.

Faders Samtykke, og bad ham desaaarsag at slaae Pigen af sine Tanker.

Jeg prædikede for døve Drer; med opbrusende Hæftighed spurgte han: „Kjender De Elisabeth Lund?“

Jeg svarte „ja, det var vel baade et kjont og et stikkeligt Fruentimmer.“

„Kjøn!“ raabte han, „stikkelig! kjøn! Monsieur Andersen! hun er en Engel!“

„Kan blive,“ svarte jeg.

„Man bør ikke være vittig,“ sagde han hidsig, „naar man taler om Zomsfrue Lund; hun er for reen, for hellig — Monsieur Andersen! De skal ikke engang smile, naar Talen er om hende!“ og dermed sprang han bort med en Jorighed, som om hans Belsærd stod paa Spil; jeg saae ham ikke den hele Dag.

Næste Morgen var han dog saavidt kommen til sig selv, at jeg kunde tale fornøstigt med ham — thi han havde det ret som i en Feber med Paroxysmer og derpaa følgende Mæthed — jeg spurgte ham nøje ud: om Pigen havde ladet sig mærke med, at hun havde gode Tanker til ham? eller om han selv havde talt til hende om sin Inclination?

Med dybe Suk benægtede han begge Dele; han havde ikke kunnet tale et eneste Ord, bare for at see paa hende; hun havde vel sagt Noget, men han havde ikke observeret hvad det var, da han havde nok med at beskue hendes Læber o. s. v., o. s. v.

Da jeg nu mærkede, at hans Forlibelse var af saa hæftig en Natur, at det ikke vilde være mig muligt med Held at besejde den, gav jeg ham det Raad: at besjende Alting reent ud for den Gamle, og sætte Haabet til hans faderlige Kjerlighed — det torde han ikke; han var ganske

frygtsom, raadvild, og vidste hverken ud eller ind; det han kunde gjøre, vilde han ikke; det han vilde, torde han ikke. Saa gif da jeg til den Gamle, og skristede paa Sonnens Begne.

I Forsningen blev han meget fortornet; han meente at have viist Estergivenhed nok, idet han afbrød den fordeeltige Mariage med Fruken H*****; skulde han nu endydermere tillade ham at forbinde sig med en fattig Præstedatter? Men da jeg foreskillede Styrken og Hæstigheden af den unge Mand's Kjærlighed; da jeg lagde ham paa Sinde, at han kun havde dette eneste Barn, som maaskee kunde tage sin Død over det, isald han ikke fik Pigen, at denne var et velopdraget og uberygtet Menneſte; at hans Søn jo blev mere end riig nok, til at gjøre en fattig Pige lykkelig; og endelig, at hun, just fordi hun blev opløstet fra Fattigdom og ringere Stand til Ære og Rigdom, vilde blive hendes tilkommende Ægtemage desmere hengiven; svarte han rovt: „Saamænd, Monsieur Andersen! I siger Noget — lad min Søn komme til mig!“

Med gode Forhaabninger sendte jeg den forlobte Ungerføvend ind til Faderen. Da de havde været en søje Tid tilfammen, kom min unge Ven springende ned i mit Kammer, tog mig om min Hals og kyste mig, løb saa ud igjen, uden at have talt et eneste Ord — som da ogsaa var overflødig — og inden jeg vel fik stoppet og tændt min Pipe, hørte jeg ham gallopere ud af Gaarden.

Jeg kan spare mig den Umage at fortælle hans Frierie, da han selv har gjort det i et Brev, som jeg erholdt nogle Dage derefter. Jeg vil anføre det heelt og holdent, da det kan vise Dig saavel hans sangviniske Temperament, som og afgive et Exempel paa hans curieuse Skribemaade.

„Min kjere Monsieur Andersen!

Jeg er i Paradiis. Hun er min! den skønneste af alle Guds Engle paa Jorden er min! og hun elsker mig; den dejligste, klogeſte, vittigſte, frommeſte Pige paa Jorden har ſkjænket mig ſit uſfatteerlige Hjerte. Jeg er halv forrykt af Glæde: jeg drømmer om Dagen, og jeg vaager om Natten; men var det ikke en Skam at ſove med et Hjerte ſaa fuldt af Lykſalighed? Er jeg hos hende, kunne mine Dine ikke lufte ſig for at ſee paa hende, og er jeg borte fra hende, pines jeg af Uroe og Længſel; og aldrig ſaaſnart falde mine Dine til, før jeg drømmer om hende, at hun omfavner mig, eller flygter, er ſyg — død; da farer jeg op i Angeſt, og borte er Søvnen. Jeg kommer virkelig til at tage en Doſis Opium hver Aften, ellers vaager jeg mig ihjel. Jeg er i ligesaa ſtor Fare for at hungrer tilbøde; ved Bordet glemmer jeg baade at ſpiſe og drikke. Seer hun ſmilende til mig, taber jeg Skee og Kniv; jeg mættes jo af hendes Dines himmelfke Straaler. Kyſer hun mig, indſuger jeg den ſødeſte Livsnæring af hendes balsamiſke Læber — De maae virkelig ſende mig Lars, at han kan putte mig Maden i Munden. —

Men jeg vilde jo fortælle Dem min Forlovelse — ja — jeg veed neppe ſelv hvorledes det gik til. I trende Dage gik jeg paa Bløder — i trende Nætter ſov jeg paa Knappenaale. I hendes Fraværelſe var jeg modig ſom en Kriqshelt, og beſluttede hundrede Gange, nu ſkal det være! men ſaaſnart jeg blot udenfor Døren hørte hendes Englerøſt — borte var da hele min Courage.

Flere Gange tog jeg med Magt Mod til mig, og nærmede mig med nedſlagne Dine — thi jeg vidſte nok, at naar de mødte hendes, gik jeg ſtrax fra Samlingen; — men det var eet og det ſamme; jeg kunde ikke undgaae

at skimte Spidsen af hendes lille Fod, og da sad atter Frieriet fast i min Hals — jeg ønskede mig tusinde Mile borte.

Efter ethvert saadant frugtesløst Forsøg ærgrede jeg mig bitterlig over min Fejghed, og fattede nye dristige Beslutninger, der dog aldrig kunde naae Modenhed, formedelt den Uvisshed, hvori jeg nemlig svævede: om jeg nemlig torde haabe Gjenkjerlighed eller ikke. Snart syntes det mig umuligt at faa himmelsk en Skabning kunde elske nogen Dødelig, og snart tyktes mig, at hun nødvendig maatte bevæges af saa reen og hæftig en Tilbøjelighed, som den der fyldte mit hele Hjerte; Haab og Frygt foer i saa hurtig Afveerling igjennem min Sjæl, som Skyer og Solskin over Himlen paa Stormens Dag.

Omstider var jeg Fortvivlelsen nær, og da — o da slog min Lykfaligheds første Time. Jeg sad i et Lyshuus og græd; mit Hjerte bankede som om det vilde sprænge mit Bryst: med eet stod hun foran mig. Gjennem Taarerne saae jeg, at hun var bleg og skjælvede som jeg selv — dette gav mig Mod: nu eller aldrig! Hvad jeg gjorde, hvad jeg sagde, hvad hun svarede? jeg veed det ikke; jeg veed end ikke, om der var talt et eneste Ord; jeg mindes kun: at hun laae i min Favn, hendes Arm om min Hals, hendes Kind ved mit bankende Hjerte, og — og nu er Brevet sluttet; jeg hører hendes Fodtrin. — Adieu! adieu!

Deres lykkelige Arthur.“

Jeg maatte mange Gange smile under Læsningen af denne rapsodiske Skrivelse, men glædede mig dog ret af Hjertet over disse unge vakre Personers Lykke. Neppe havde jeg gennemløbet det, før jeg blev kaldet til den gamle Herre, som havde faaet et pludseligt Anfald af sin Syg-

dom. Jeg fandt ham siddende i sin Lænestol — thi han kunde ikke taale at ligge — med et lignende Brev fra Sønnen i sin Haand og faderlige Blædestaarer i sine Djne, uagtet hans Legeme leed under hæftige Smerter.

„J har ogsaa faaet Brev fra min Søn, Monsieur Andersen!“ sagde han, „ja! Gud give det maae geraade til hans sande Vel! Men nu maae jeg dog have Gud efter ham; han skal have min Velsignelse inden Herren kalder mig — min kjære Andersen! jeg troer, min Time er kommen — denne Gang gaaer jeg neppe derfra.“

Inden jeg kunde yttre min dybe og oprigtige Bedrøvelse, traadte Præsten ind med det hellige Sacramente, og jeg gif, for at lade den unge Herre hente. Det varede ikke længe, inden han kom; og da kunde jeg see, at Kjerlighed til den Forlovede dog ikke havde fortrængt Kjerligheden til Faderen af hans fromme Hjerte. Han vilde absolut være hos ham baade Nat og Dag, og det var kun paa den Syges gjentagne Befalinger, han var at formaae til undertiden at nyde et Par Timers Sovn, hvortil han saa højligen trængte.

Med den Gamle blev det stedse slettere og slettere; og kortelig at fortælle: efter otte Dages Lidelser hensov han salig og stille. Skjøndt dette Dødsfald ikke var ganske uventet, forarsagede det dog en inderlig Sorg hos Alle; thi den Hensovede var en hjertensgod og from Mand, og elsket af alle sine Undergivne. Ingens Smerte kunde alligevel lignedes med Sønnens; det var neppe han striftligt kunde melde Kjereften sit sørgelige Tab.

Dog — Sorgen har ingen absolut Magt over unge Hjerter; Naturen lader sig ikke afdisputere sin Ret; Haabets Solskin fordriver snarlig Rummerens Skyer fra den urynkede Pande; Blæden er stærkere end Sorgen i den

unge levelystne Sjæl. Strax efter Begravelsen begyndte min kjære Arthur at længes saa hæftig efter sin elskværdige Brud, at Intet var istand til længer at holde ham tilbage, da der indløb et Brev, hvori hun meldte ham: at hun ufortøvet maatte afrejse til sin Søster i Hovedstaden. Dennes Mand var pludselig død, og hun trængte nu højlig baade til Trost i sin Smerte og Hjælp i sit Huusvæsen; saameget mere som hendes smaa faderløse Børn manglede det Tilsyn, hendes egen tunge Sorg hindrede hende at yde dem. Med Brevet fulgte, som Pant paa ubrødelig Trostfab, en Fæstningsring istedet for mundtlig Afsted, hvilken Moderen, som ledsagede hende, ikke troede at kunne tilstede.

Dette Brev var en Hjöbspøst for min stakkels Ven, som i Forening med Sorgen over Faderens Død, Nattevaagen, Sjæls og Legems Anspændelse og Udmattelse kastede ham paa et farligt Sygeleje, fra hvilket han først efter ti Ugers Forløb var istand til at rejse sig. —

I al denne Tid maatte jeg føre Correspondancen mellem ham og Kjeresten, hvis Dphold i Kjøbenhavn traf sig ud langt over Forventning. Det var for mig en saare vanskelig Commission at skrive alle disse Kjerestebreve. I Forstningen gif det godt nok, saalænge han selv var istand til at dictere mig; men da han dertil blev for svag, maatte jeg ogsaa føre dem i Pennen, derefter læse dem op for ham, og naar de saa vare rettede og udpyntede med adskillige kjælne Epitheta, omsider reenskrive dem med omhyggelig Efterligning af hans egen Haand, paa det hann ikke skulde mærke hvor daarlig han var. Endelig tiltog Sygdommen i den Grad, at han i flere Uger var ganste uden Bevidsthed; alligevel maatte jeg fortfare med

Correspondancen, men da jeg havde faaet nogen Dvælse i den forlribte Brevstil, lod hun sig rigtig fore bag Lyset.

Jeg var i Sandhed i en slibrig og ængstelig Stil-ling, og tilsidst ganske confus over dette Skriverie, der kostede mig langt større Hovedbrud, end nogensomhelst latinistisk Stil i min Skolegang; tilmed var jeg jo ogsaa betaget af stor Sorg og Ængstelse, saavel for min unge elskelige Ven, som for hans stakkels Kjereste.

Endelig overstod han Sygdommens farligste Crisis, og befriede mig saaledes paa eengang fra min Frygt og fra hiin besværlige Contoirforretning. Han havde neppe forladt Sengen, før han vilde have været affted til Kjøbenhavn; dog, da han kun meget langsomt gjenvandt de tabte Kræfter, og da Godssets Dvertagelse medførte endeel uopsættelige Forretninger, hvilke formedelt hans langvarige Sygdom havde formeret og opdyndet sig, hengik atter nogle Uger, inden han kunde tiltræde den forønskede Rejse. Dagen før modtog han med Posten følgende omineuse Brev:

„Kjæle Damon! flyv paa Kjerligheds Duevinger til „din Phyllis! der skal Du finde din Glæde fordoblet og „Omstændighederne saa gode, som muligt. Luc. 1, 36. —

„Den graa Kat.“

Denne lakoniske Seddel opvakte hos Arthur hverken Skinsyge eller Forundring; ej engang Nysgjerrighed efter at kjende Autor, saa fast var han i Troen paa sin Kjerestes Dyd. Jeg derimod kunde ikke ganske dæmpe en vis Ahnelse, hvis Betydning jeg — desværre! kun altfor snart skulde erfare.

Min Ven rejste saa vel tilmode og let, som en Trækfugl, mod Syden. Den første Uge erholdt jeg ingen Efterretning fra ham, den anden ikke heller. Nu begyndte

jeg at blive lidt urolig, og da den tredie ligeledes hengif uden Brev, besluttede jeg at rejse efter ham. Det kunde umuligt hænge rigtigt sammen; Forvalteren og jeg havde skrevet hver Postdag — og det endog i nogle for Godset vigtige Anliggender. Vel kunde han, efter sit hæftige Gemyt, over Kjæresten glemme os Andre, men dog kun for en søje Tid; og en saa langvarig uforfvarlig Glædesruus var ikke tænkelig.

Jeg tog over Land, og hjørte Nat og Dag. Paa den tredie arriverte jeg til Staden, og ilede nu strax hen til den Gjæstgivergaard, hvor han før sin Afrejse havde bestemt — efter den i Kjøbenhavn velbekjendte Tjeners Anviisning — at ville logere.

Det var paa den høje Tid jeg kom. Han sad halv paaklædt i en Lænestol, og trommede med Fingrene paa begge Stolearmene.

„Herre! du min Gud!“ raabte jeg forfærkket, „hvorledes er det fat?“

Jeg frygtede, at han var bleven vanvittig, og virkelig var han ikke langt derfra. Uden at forandre en Mine i sit blege fortviede Afsyn, kastede han et flygtigt Blik paa mig, og derpaa — som havde jeg været en ham ganske uvedkommende Person — fæstede han igjen sine Dine stivt paa Vinduet.

„Gode, kjere Hr. Arthur!“ sagde jeg, og greb hans Haand — kold og slap blev den liggende mellem mine.

Jeg brast i Graad, og satte mig taus ved hans Side. Jeg erindrede mig Jobs Benner: „Og da de saae hans ynfelige Skikkelse, opløstede de deres Nost og græd, og de sadde hos ham tre Dage og tre Nætter; men Ingen talede et Ord, thi hans Smerte var saare stor.“

Jeg veed ikke, hvor længe jeg sad saaledes i stum

Bedrøvelse, indtil omsider hans indvortes Sorg begyndte at faae Lust; han faldede dybt, og Taarer paa Taarer randt ned ad hans Kinder. Da forsøgte jeg at tale Trostens Ord; jeg bad ham, dog at betroe mig sin Kummer og bryde den ængstelige Tausshed. Det var endnu for tidligt: Saaret var for friskt og ømsindligt til at berøres.

„Min hjertens kjere Ven!“ sagde jeg, „fortviøl dog ikke, om end Verden gaaer Dem imod.“

„Verden er en Røverkule!“ afbrød han mig hæftigt, og reiste sig i Stolen, men han faldt asæmægtig tilbage, og hans Hoved sank ned paa hans Bryst.

Jeg hørte Fodtrin paa Trappen, jeg gik ud og mødte Lars — han saae ligesaa bleg og forvirret ud, som hans Herre.

„For Himlens Skyld!“ hvidskede jeg, „hvorledes hænger det sammen her?“

„Glødtigt! Monsieur Andersen!“ svarte han, „han maae endelig see at faae Herren bort herfra! Kjøbenhavn er ikke god for ham.“

Disse Ord bragte mig paa den Tanke, at det stakkels unge Menneſke var bleven forført til Spil eller anden Udsvævelse, hvortil desforuden hans fyrige Temperament letteligen havde kunnet forlede ham. Jeg gik ind i Bærelset igjen.

„Kjæreste Ven!“ sagde jeg, „forsag ikke! Gud er naadig til at forlade; saalange De endnu har Troen paa hans Barmhjertighed, er ikke Alt tabt; fast Dem med et angergivent Hjerte i hans Faderarme!“

Han saae taus og stivt paa mig, som om han ikke forstod min Tale — hvilket han rigtignok ej var istand til.

„Ingen falder saa dybt, at han jo atter kan rejses, naar han kun ikke fortvivler.“

Skjøndt jeg snart erfarede min Bildfarelse, havde samme dog den gavnlige Virkning, at den gav hans fire Forestillinger en anden Retning. Et nyt Saar synes jo at formindske Smerten af et ældre, idet det fordeler den. Han rystede paa Hovedet med et bittert Smil:

„De tager fejl, min Ven! mig skader intet Andet, end at jeg er bleven ormslugen*), men — men Andersen! naar Engle falde, da maae Menneſker fortvivle.“

Med disse Ord sprang han op, og gif med Hænder vrid og vilde Djekast omkring i Bærelset. Nu fornam jeg, at det var Kjeresteforger, som trykkede ham.

Herre Gud!“ raabte jeg med et allerede lettere Hjerte, „er Jomfrue Lund — “

„Forbandet være hendes Navn!“ sfreg han, „nævn det aldrig mere! Hendes Billede sidder som en Slangebraad i mit Hjerte; men aldrig skal hendes Navn besmitte min Tunge! — Andersen, før mig bort herfra! langt bort fra denne Fordærvelfens Afgrund!“

„Med den bedste Villie, min Hjertens Ven!“ svarte jeg og gif ud til Lars, for at lade ham bestille en Bogn.

Bognen kom, men Lars blev borte, og jeg har aldrig seet eller hørt noget til ham siden denne Dag. Vi maatte rejse uden ham, da Arthur aldeles ikke vilde bide, og inden en Time befandt vi os paa Hjemvejen til Jylland.

Paa denne saare bedrøvelige Rejse var min ulykkelige Ven bestandigen indesluttet i sig selv, og talte kun, naar jeg vakte ham af hans mørke Grublerier. Vel søgte

*) Bidt af en giftigOrm — et Provindsial-Udtryk.

jeg paa alle mulige Maader at adsprede ham, ved at gjøre ham opmærksom paa de mange smukke Situationer, som presenterede sig allevegne og viste Naturen i dens mangfoldig afverlende Skønhed; men det var altsammen til ingen Nytte: han kastede et ligegyldigt Blik derhen, hvor jeg pegte, og drog det ligesaa hastigt og uden Deeltagelse tilbage, for at fæste det snart paa Skyerne og snart paa sine Fodder. Et dybt Suk, en hastig tilbage-trykt Taare var det Eneste, som robede hans indvortes Bevægelse.

Kun een Gang prøvede jeg at lede Talen hen paa den utroe Kjæreste, baade for at erfare Sammenhængen med hendes Utroskab, som og for at han kunde lette sit beflemt Hjerter ved Meddelelsen af sin Ulykke; men da foer han forbitret op: „Dersom De taler endnu engang om hende, springer jeg af Boguen, og De skal aldrig see mig mere.“

Naturligviis undgik jeg nu siden at berøre denne Materie. Derimod talte jeg om hans salig Fr. Fader, om Gudssets Tilstand, de nødvendige Forbedringer ved samme, ved Gaarden og Haven, med saadant mere. Hertil laante han dog stundom Dre, gav ogsaa undertiden et kort, dog ret fornuftigt Svar. Alligevel fornam jeg ikke nogen ret mærkelig Forandring i hans Sindstilstand, for vi nærmede os Mørkedal. Saasnart han fik Dje paa Hjemmet, brast han i en hæstig Graad, som jeg aldeles ikke søgte at standse; jeg ansaae denne Taareflod for en lettere Udtømmelse af Sorgen, ligesom Aareladning — analogisk betragtet — stiller Feberpatienten ved en Deel af *Materia peccante*.

Uden at ville tale med noget Menneſte paa Gaarden, ilede han ind i Faderens Sovestue, hvilket han i

de første tre Uger ikke forlod. Her var jeg alene og næsten bestandigt hos ham, opfyldte trolig baade en Vens og en Tjeners Pligter, og bestyrede som Mellemmand alle Gaardens og Godssets Affairer. En af de første og besynderligste var den: at afskedige alle Tjenestefvinderne, lige fra Huusholderken til Hønssepigen.

Han var ubevægelig i denne Post: „Ingen af dette falske Kjon“ — sagde han — „skal herefter boe under Tag med mig; jeg vil aldrig have andre end Mandfolk i mit Brød.“

Saa snart dette var bragt i Rigtighed, syntes atter en Steen at være lettet fra hans Hjerte, og efterhaanden antog hans Sorg en mere blid, en mindre folkesty Character. Han bekvemmede sig til, i mit Selskab at gjøre smaa Spadsereure i Haven og Stoven, skjøndt disse syntes at fornye — dog med stedse aftagende Styrke — en Kummer, der aldrig ganske vilde lade sig udrydde.

Ved denne Tid døde den nærmest boende Præst, og min Ven kaldede mig strax til hans Eftermand. Jeg maatte nu forlade ham, og dette gjorde jeg med Taknemmeligheds og Deeltagelses oprigtige Taarer. Han trykkede mig til sit dybt saarede Hjerte og græd som et Barn, der skal stilles fra sin Fader. Jeg lovede at besøge ham saa ofte som muligt, og næsten daglig opfyldte jeg dette Løfte.

Vinteren gif hen. Det var næsten allerede et Aar siden Hr. Arthurs uheldige Forlovelse, at han en Dag, ved min Bortgang, rakte mig et Papir med disse Ord: „Min oprigtige Ven! De burde for længe siden været indviet i min Ulykkeshistorie, men først nu har jeg vundet Styrke til at fortælle den; deraf, at jeg har været istand til at føre den i Pennen. vil De kunne drage en berø-

ligende Slutning med Hensyn til min nuværende Sindssætning." — Herunder følger en Afskrift:

„Siden min elskede Faders Død har jeg ingen bedre — ingen anden Ven havt, end Dem, gode, kære Andersen! De har med utrættelig Taalmodighed udholdt mine tungsindige og sikkerlig ofte besværlige Luner; ja! De er den, som har frelst mig fra Fortvivlelse, som har lindret min dybe Kummer — skulde De da ikke erfare dens Aarsag? Men ak! naar jeg paany opriver det pinefulde Saar? dog — maaskee selv denne smertelige Berørelse kan have nogen helbredende Virkning: — Velan! jeg vil vove det!

Bevinget af min heftige, min inderlige Kjærlighed, ilte jeg mine Længslers Maal imode. Det sødeste Haab opfyldte mit umistænktsomme Hjerte — ak! jeg ahnede ikke, at jeg hastede hen mod den Afgrund, der skulde opluge alle mine Glæder i Livet.

J Roeskilde blev jeg, haardt imod min Billie, forsinket nogle Timer — Aarsagen dertil mindes jeg nu ikke mere. Da jeg, meget utaalmodig herover, omsider steg tilvogns, mødte jeg i Forstuen Frøken S*****, som i nogen Tid havde opholdt sig i Kjøbenhavn. Med et tveetydigt, høist modbydeligt Smil ønskede hun mig en lykkelig og fornøjelig Rejse. Ugegyldig hilste jeg igjen og sprang hende forbi, ligesaa hastig som dette varselfulde Møde forsvandt af min Erindring. Først længe efter Dyrvaagnelsen af min korte Glædes-Drem tilbagekaldte jeg i min Hukommelse hendes søde Smil og sølsomme Betonning af Ordene „lykkelig“ og „fornøjelig.“ —

Snart naaede jeg Porten til den Bye, som inden sine Volde gjemte min Sjæls Udkaarede. Med pijnlijk Utaalmodighed maatte jeg oppebie Enden paa Bisiteurerens

Undersøgelser; men endnu under disse drog Lars — statskæls Karl! — mig tilside, og bad mig stammende og skjælvende, dog ikke strax at opsoge min Kjereste.

Denne Anmodning, hans forvirrede Tale, hans usædvanlige Forlegenhed, indjog mig en dødelig Angest. „Er hun syg? er hun død?“ raabte jeg, men fik intet Svar; thi Lars sad allerede i Bognen — vistnok for ogsaa at faae mig derop, og saaledes undrage mig de Omstaaendes Nysgjerrighed. Jeg sprang op til ham, og gjentog mine ængstelige Spørgsmaal; men under den stærke og uafadelige Rumlen og Varmen kunde jeg ikke forstaae hans Svar.

Hadde det varet længer, kunde jeg have sprunget af Bognen og revet ham med mig — dog, strax indenfor Porten holdt vi ved den Gæstgivergaard, som han kjendte og havde anbefalet.

„Er hun her?“ raabte jeg, idet jeg foran ham foer ind ad Døren.

„Nei!“ svarte han, „det er her vi skal logere.“ —

„Men saa bring mig da til hende!“ skreg jeg forbitret, og greb ham ved Armen.

Han bad mig, for Guds Skyld ikke at forhaste mig; men endelig bие til han havde fortalt mig, hvad jeg lige saa godt forst som sidst maatte vide. Jeg stod paa Gløder: han maatte næsten med Magt føre mig ind i det anviste Værelse.

Længe martrede han mig her med Udflugter og Omsvøb, for mine Trusler aftvang ham den sanderknusende Tilstaaelse: „han havde af en troværdig Ven i Roeskilde erfaret at — — min elskede, min tilbedte Pige var — en Stjoge.“

Harde dette Tordenord ikke lamslaaet alle mine Læmmer, vilde jeg maaffee have myrdet ham paa Stedet.

„Kom Du Helvedes Sendebud!“ skreg jeg, saasnart jeg var istand til at røre min Tunge — „Du skal bringe mig til hende! een af Jer skal døe!“

Jeg greb ham i Brystet og slæbte ham mod Døren.

„Naadige Herre!“ stammede han, skjælvende ligesaa stærkt som jeg selv — „hun er flyttet — lad mig først forhøre, hvor hun boer — inden et Kvarteer skal De see hende! vil De bare bie til jeg kommer igjen.“

Med disse Ord rev han sig løs, og var ude af Kammeret, inden jeg kunde standse ham. Jeg stod som fastnaglet og stirrede paa den lukkede Dør. Dersom nogen Tilstand paa Jorden ligner Helvede, da var det min: jeg veed ikke hvor længe den varede; for de Fordømte maae enhver nok saa liden Deel af Tiden være uden Maal.

Endnu troer jeg, at disse Djeblikke vare Culminationen af min Sjælemarter — pinefuldere end selve det, der gjorde min Frygt til Bished. Mit Ansigt maae rædsomt have udtrykt den indvortes Kamp mellem forskellige Sindslidelser; thi en Pige, som kom ind med et Brev, tabte det af Forstrækkelse, og fløj ud igjen med et Skrig. I det samme kom Lars; men inden han vilde føje sig efter min Billie, tog han mig ordentlig i Ced: at jeg blot maatte see og høre, men hverken tale eller foretage mig Noget, og ufortøvet følge tilbage med ham.

„De maae dræbe mig,“ sagde den troe Karl, og stillede sig for Døren — „eller og De skal love mig ved Deres Salighed, at De vil være rolig!“

Jeg var nødt til at sværge. I dette Djeblik opdagede han Brevet, som Pigen havde tabt, og jeg slet ikke ændset. Han tog det op.

„Det er vist fra Jomfruen,“ sagde han, „det er hendes Haand; vil De ikke læse det først?“

Jeg rev det op — det var fra hende, men jeg kunde ikke læse det, saaledes rystede jeg, saaledes dansede Bogstaverne for mine Øjne. Han maatte læse det for mig: hun meldte blot korteligt: „at hun havde maattet følge med sin Søster til Holsieen, hvor dennes Svigerfader vilde tage hende og Børnene til sig; hun havde med Dagsposten tilmeldt mig det samme i et Brev til Mørkedal; men i Tilfælde af, at dette Brev kom forsilde til at hindre min Afreise, havde hun villet aflægge et andet her, i hvilket hun bad mig, paa min Gaard at oppebie hendes Hjemkomst, der forhaabentlig ikke ret længe skulde udsættes.“

„Men saa er hun jo ikke her?“ raabte jeg.

„Kom selv og see, naadige Herre!“ svarte han, „men hust, hvad De har lovet mig!“

Vi gik langt — jeg troer til den modsatte Kant af Byen. Mine Fodder brændte under mig; snart forekom det mig, at jeg stod stille, og at Folkevrimlen foer med Stormens Hurtighed forbi mig; snart var det mig, som om jeg sejlede og følte et Skibs gyngende Bevægelse. Dmsider førte han mig ind i et Huus, nogle Trapper ivejret — jeg befandt mig alene med ham — han slog Skudden for Døren, og mindede mig atter om mit edelige Løfte.

„Sæt Dem nu her ved Vinduet!“ sagde han, „og hold Øje med den Stue i første Etage ligeoverfor! De vil snart faae hende at see — men kom ikke allfor nær til Vinduet!“

Jeg faae hende allerede: hun kom og satte sig paa en Stol. Strax efter nærmede sig en ung Officier, omfavnede og kysede hende, tog saa Hat og Stok og gik. — Mit Bryst var en Dglerede.

„See! naadige Herre!“ raabte han bag ved mig,
 „nu rejser hun sig og vender Siden til!“

Himmel og Jord! hun var frugtsommelig. Det blev
 fort for min Dine — jeg daanede. Af denne lykkelige
 Ubevidsthed vaagnede jeg først ved Bognens Skrumpen
 under mig: min Tjener havde faaet en Hylrekaret, hvori
 vi vendte tilbage til mit Logis. Jeg vilde hen til hende.
 — Synet af mig skulde sonderknuse hende — jeg vilde
 udfordre Officeren — men den troe Karl hindrede ethvert
 Udbrud af mit Raserie.

„De kan jo skrive hende til!“ sagde han, „at De nu
 kjender hendes Utrofskab.“

Jeg greb dette Raad, men kunde ikke følge det;
 Pennen dansede paa Papiret — jeg kunde ikke trække et
 Bogstav — han maatte skrive for mig. Flere Ark rev
 jeg istykker; naar han læste for mig, hvad han havde skre-
 vet, var det Altsammen ikke bittert nok.

„Jeg tyktes ikke,“ sagde han tilsidst, „at hun er
 Deres Brede værd; var det ikke nok, naar De ganske
 kortelig slog op med hende?“

Dette fandt mit Bifald; saaledes kunde saavel den
 krænkede Stolthed, som den stufede Omhed, bedst see sig
 hævnede. For at gjøre Hævnen fuldkommen, angav jeg
 slet ingen Grund til vor Adskillelse, men meldte hende
 blot: „at jeg fandt det rigtigst at hæve vor Forlovelse,
 og skillede hende derfor Fæstensringen tilbage; al Corre-
 spondance og muligt Forsøg paa fremtidig Nærmelse fra-
 bad jeg mig som noget ganske unyttigt.“

„Derfor hun“ sagde jeg til ham i Bortgaaende,
 „ikke leverer Dig hendes Ring, skal Du forlange den, og
 sige, at din Herre havde foræret Dig den.“

Da han var borte, foer en iisnende Kulde igjennem

mit Bryst. Med ufravendt Blik stirrede jeg paa den Finger, der havde baaret hiint — engang saa dyrebare — Kjerligheds-Pant. Ligesom dens Indtryk gradvís forsvandt, saaledes — svor jeg lønligen — skal hendes Minde udslattes af mit Hjerte! Ak! min Ven! min Ven! Eden er endnu uopfyldt! —

„Hvad sagde hun?“ spurgte jeg den tilbagevendende Tjener.

„Hun smilte og sagde det var godt,“ sagde han.

„Godt!“ gjentog jeg, og dette var det sidste Ord jeg talede, indtil De kom, og atter aabnede mine Læber og mit Hjerte.

Fra dette Tidsrum har jeg iøvrigt ingen anden Erindringsdring, end at jeg spiste, drak, gik tilsengs og stod op, naar min Tjener mindede mig. Jeg var saa aldeles ned-sunken i hiin dødsige, til Vanvid nærgrændsende, Vige-gyldighed, at end ikke Synet af Dem, min dyrebare Ven! mægtede at vække mig.

Saaledes visnede mine skønneste Forhaabningers For-aarsblomst! saaledes senderrev en vellystig, troløs Kvinde min stærkeste Livstraad — men Ven-skab og Religion, de Ulykkelige særlige Ven, har igjen knyttet andre — Gud veed, hvor længe disse skulle holde.“

Nogle Dage efter at have læst denne Beskrivelse over hans uheldige Kjerligheds-Handel, modtog jeg atter et Brev af følgende Indhold:

„Min meget kjære Ven! —

Jeg maae forlade Dem paa nogen Tid — uvißt hvor længe; jeg rejser — uvißt hvor hen. Eugen grønnes, Træernes Knoppe svulme, Violerne blomstre allerede: deres søde Duft har vaakt smertelige Minder i min Sjæl — ak!

hvorledes skal jeg undstye dem? — Jeg maae bort — her kan jeg ikke oppebie den skjønne Vaar.

Da den iffor smykkede Mark og Skov, da Blomsten aabnede sit Bøger, da Bøgen bekrandsede sit Hoved, da Fuglen loffede sin Mage — da loffede mig Sirenenes Sang — jeg kan ikke taale her at skue den atter oplevende, evig unge Natur. — Lev vel, min trofaste Ven! Lev vel til vi gjensees og — om Gud vil — jeg da med et roligere Hjerte.“

Jeg vilde have taget Afsted med ham, men han var allerede borte. Ingen vidste hans Rejsses Maal; Rudst og Tjener havde blot to Timer iforveien modtaget hans Befaling, at spænde for og pakke ind. Denne pludselige Resolution gjorde mig ikke urolig; jeg haabede tvertimod ret glædelige Følger af saadan Udspreddelse, hvilke ej heller udebleve.

En Maanedstid herefter læste jeg i de offentlige Tidender, at Fr. Elisabeth Lund var død i Kjøbenhavn. Der stod alene: „at en Taring havde gjort Ende paa hendes langvarige Lidelser,“ uden nærmere at antyde disses Bessaffenhed eller Aarsag.

Ogsaa af dette Dødsfald ventede jeg gavnlig Virkning paa Bens Sindsstemning: nu hendes forførte og skrøbelige Legeme var skjult i Jordens Skjød, maatte — tænkte jeg — en fuldkommen Tilgivelse fra hans Side lettere finde Sted, og Hadets giftige Braad uddrages af hans Hjerte, og saaledes give Rum for bedre og mildere Følelser.

Ringersdagen efter Arthurs Bortrejse havde jeg den Glæde at gratulere ham til en lykkelig Hjemkomst. Han havde i dette Tidsrum gennemreist det nordlige Lydskland, men ikke opholdt sig længe paa noget Sted.

Jeg mærkede nok, at han forgjæves havde stræbt at rejse fra den besværlig Følgesvend Sorgen, som Horatius saa smukt siger, „sætter sig bag ved Rytteren, om end Hesten er nok saa rap.“ Dog behagede det mig, at han havde medbragt en Deel nye Bøger, blandt hvilke jeg ellers siden saae een med Titel: „Leiden des jungen Werthers.“ Samme Bog var af en meget forliebt og sværmerisk Tendentis, hvorfor jeg tidt, men forgjæves, vilde overtale ham til at confissere den. Han havde ogsaa faaet sig en Harpe, hvilket behagelige Instrument han snart lærte at tractere med megen Douceur.

Han var endnu uvidende om Jomfrue Lunds Død, og jeg var meget forlegen, for at faae ham denne Begivenhed bibragt paa den lemsældigste Maade, saasom det gamle Saar jo herved igjen maatte oprives. Efter passende Forberedelse gav jeg ham Moisen at læse, og lod ham derpaa være alene. Da jeg kom tilbage, saae jeg, at han havde grædt.

„Fred med de Døde!“ sagde han stille, og med nedslagne Dine, og rakte mig sin Haand.

„I hendes Navn,“ svarte jeg, „som nu staaer for den barmhjertige Dommer, modtager jeg Deres Haand som et Forsoningstegn — Gud forlade os vor Skyld som vi forlade vore Skyldnere!“

„Amen!“ sulkede han. —

Jeg mindes saa tydelig, som om det var steet igaar, at Maanen just i det samme brød frem fra en mørk Sky, og kastede et pludseligt Lys ind i Bærelset paa den Bæg, hvor Harpen stod: det saae virkelig ud, som noget Hvidt skred hen forbi den — Strengene dirrede med en sagte Klang. Jeg er ikke overtroist, veed ogsaa meget vel, at Sligt kunde have en ganske naturlig Aarsag; alligevel fore-

fom dette Phænomen mig som et Glimt fra Aandernes Verden, og min Ven har vistnok haft en lignende Fornemmelse: han faldt om min Hals og græd — han blandede sine Taarer med mine.

Tjeneren bragte Bys. Jeg lod mig forevise de medbragte Bøger og Skilderier, hvilken Tidsfordriv opmuntrede os begge og opholdt mig til silde paa Aftenen. Jeg tog hjem, uden at have forrettet mit vigtigste Errende, som var at bede ham bivaane mit Bryllup, der havde været udsat til hans Hjemkomst. Næste Dag oprettede jeg min Forsømmelse: han lovede at ville være Vidne til min Egteforening. Paa Bryllupsdagen fortroed jeg at have afnødet ham dette Løfte; thi hans indvortes Bevægelse undgik ikke min Opmærksomhed.

„Modtag en velmenende Vens Lykonstning!“ sagde han til mig efter Bielsen: „Deres Kjæreste var bevaret sin Trofasthed mod Dem i fem Aar. Gid Konen maae være Dem ligesaa troe og ligesaa kjer i ti Gange fem!“ —

Uagtet sit Fruentimmerhad, havde Hr. Arthur virkelig Agtelse for min Kone, og jeg kan med Sandhed sige: at hun var den eneste kvindelige Skabning, som han med Fornøjelse saae paa sin Gaard. Maaskee hans Venstskab for mig bidrog meget hertil, skjøndt hun sandeligen, for medelst sin Fromhed og Forstandighed, fortjente at agtes og elskes af Enhver.

Vinteren randt hen, uden at have medført nogen anden Forandring paa min Vens Gemyt, end den: at han stundom viste sig lidt opfarende og vanskelig mod Tjenestefolkene. Overalt — mærkede jeg — at jo ældre han blev, jo mere tog hans Tungstændighed af, og hans Bærelighed til; dog maae jeg ikke sige: at han enten var urime-

lig eller uretfærdig mod Noget. Barftheden bestod blot i et mørkt Djekast og et Par butte Ord.

Mine Kone og jeg begyndte nogle Gange paa Capitlet om Giftermaal; men det var spildt Umage: hans Satirer herover vare saa skarpe, og smagte saa stærkt af indvortes Bitterhed, at vi omsider besluttede at lade den Fugl flyve. Du kan sagtens vide, at Oberst H*****s Forsøg paa, atter at knytte den afbrudte Alliance, ikke vare heldigere.

Næste Foraar gjorde han sin anden Udflugt, og denne Gang til Paris, hvor han opholdt sig en Maanedstid, og hvorfra han medbragte — foruden Bøger og Musikalier — et Assortiment af udenlandske Blomster og Planter. Ved at bygge det Drangerie — som Du fra din Barndom af kjender — og udstyre dette med Syd-Europas ffjønnefte Producter, fandt han om Sommeren en behagelig Moroe. Hans Ungdoms Munterhed lod endog til for en Deel at ville vende tilbage; og snart havde jeg vovet at haabe en fuldkommen Helbredelse, hvis ikke en vis Begivenhed havde viist mig et ubedrageligt Symptom paa indgroet ulægelig Sjæls-Sygdom.

Efter en usædvanlig lang Fraværelse fra mit Huus, kom han en Dag til os i et ret muntert Lune; men dette forvandledes ligesaa pludselig, som uventet, i det Djeblik min Kone traadte ind og bød ham Velkommen: han blev med eet bleg, forvirret, og svarte paa hendes Tiltale med korte usammenhængende Ord. Saasuart hun forlod Stuen, spurgte jeg til hans Befindende, saasom jeg ikke formodede Andet, end en hastig paakommen Upaaseligbed; desværre! det var langt fra Meningen.

„Hav Taalmodighed med mig!“ svarte han, „der sidder endnu noget her, som ikke vil ud. Jeg maae op-

rigtig tilstaae Dem: at siden hiint usalige Djeblit, da jeg sidst saae hende, paa hvem jeg endnu altfor ofte tænker, da jeg i hendes for saa ranke og dejlige Skabning saae hiin frygtelige Forandring — ikke Kjærlighedens, men Belystnings Bærk — siden den Tid foraarsager Synet af en frugtommelig Kvinde mig stedse en ubetvingelig Modbydelighed. Tilgiv mig, min dyrebare Ven! Deres Kone er i gode Omstændigheder — Gud skjænke hende og Dem Lykke og Velsignelse! hun er det paa Wrens Vej. Og tilgiv Du mig, o milde Gud! at jeg gyser for det skjønneeste Tegn paa din Skabermagt! — Kjære Andersen! undskyld mig hos Deres brave Hustru, men skjul min Svaghed for hende. — Har De Tid, da ledsag mig lidt paa Vejen!”

Jeg fulgte ham hjem, og blev hos ham til langt ud paa Aftenen. Han saae ikke vort Huus for længe efter min Kones Nedkomst med et dødsødt Barn, som — efter Herrens urandsagelige Villie — baade var det første og det sidste.

Jeg vil ikke trætte Dig med en lang Beskrivelse over vor Arthurs meget eensformige Liv. Det ene Aar lignede det andet, med den liden Forskjel: at hans Rejser efterhaanden bleve kortere, baade med Hensyn til Tid og til Rum; de indskrænktes omsider til Smaasarter imellem Mørkedal og Egeberg — hans anden senere tilkjøbte Gaard.

Hans Harpe, hans Bøger, hans Blomster udgjorde hans Fornøjelse; Gudsvernes Forbedring hans Arbejde — Du kjender Noget til begge Dele — hvoraf dog ingen forskaffede ham den fuldkomne Sindsro, som er Livets største Lyksalighed. Til Beviis herpaa vil jeg meddele

Dig et af hans Breve, som er skrevet hele 20 Aar efter hiin ulykkelige Kjærlighedshistorie.

„Derfom ingen vigtige Forretninger hindre Dem, saa kom og besøg mig i aften! Det er et trist Vejr: Efteraarstaaen ligger som et Liiglagen paa de livløse Marker, Naturen sørger i Graat. Vestvinden tuder i Tagstjæget, og svinger med Træernes aflædte Grene. De have mistet deres skønne Sommerdragt, de gule Blade hvirvle omkring paa den mørke blomsterløse Jord. Men et andet Foraar skal atter smykke den med guddommelig Ynde, og vække den sovende Blomst.

Min Vaar er forbi, den vender aldrig mere tilbage. Snart skal jeg, som hiint visnede Løv, bortføres af Tidens Strom. Jeg skal falde som et udlevet Træ — jeg — den sidste af min Slægt. Ak! jeg har intet Barn, som kunde gjenoplive mit hendoende Minde. — Min Ven! o min Ven! Til hvad Ende er jeg her? Jeg veed det: jeg har forfæstet mit Maal; jeg har faret vild af min Vej, men det er forsilde at vende tilbage.

For hvem har jeg virket her i Verden; hvad har jeg udrettet? Intet, mindre end Intet! De Træer, jeg plantede, skulle fremmede Hænder omhugge; fremmede Fødder skulle nedtræde mine Blomster som Græsset paa min snart forglemte Grav! kom min Kjere! kom og adspred — hvis Du kan, de skumle Skyer, der samle sig omkring mig og sammenpresse mit arme Hjerte.“

Af saadanne Breve har jeg flere, hvoriblandt nogle af langt sildigere Dato; men det anførte viser noksom den stakkels Arthurs melancholiske Sindsstemning og stedsevarende Utilsfredshed. Ak! denne ophørte ikke, førend Herren indkaldte ham til den evige Fred. — Det er nu ti Aar siden jeg overgav hans Stov til Støvet.

Min kjere unge Ven! jeg er en gammel Mand, som forlængst har givet Afkald paa Verdens Glæder, og befæstet mit Hjerte mod dens Sorger; men denne ene — Sorgen over min Vens ynkkelige Død — vil ikke forlade mig, før jeg forlader Livet.

Arthur gif i sit tredsindstyvende Aar. Fyrgetyve Aar vare henrundne siden hans Hjerte aabnedes — og atter hastigt og voldeligt tillukkedes for den stærkeste og farligste af alle Passioner. Det var en Søndag, just som Gudstjenesten var ude, at hans Tjener kom galloperende ind i Gaarden — bleg som et Liig: „hans Herre var bleven heftig syg, og forlangte uophødelig at tale med mig.“

Jeg skyndte mig til Mørkedal.

Da jeg kom ind, sad min Ven i en Lænestol og stirrede bønligt paa mig, som om han vilde tigge Livet af min Haand; men Dødens stærkere Haand havde allerede grebet ham med Kampkraft; jeg saae, at den ikke mere vilde slippe sit Bytte. Han pegede til Bordet — af! der laae hans Dødsdom! Hør den, min unge Ven! og tag Advarsel af den grusomt bedragne Mands rædsfulde Skjæbne. Jeg vil affkrive Dig disse Ulykkesbreve i samme Orden, som jeg, skjælvende af Forbauselse og inderlig Sjælesmerte, læste dem. De sidste havde været indsluttede i det som nu følger:

„Naadige Herre!

Paa min Dødsfeng, og nu, da jeg haver udfonet mig med min Gud, vil jeg ogsaa forsoner mig med Menneskene, og lette mit Hjerte fra en Hemmelighed, som i mange Aar haver betyngt det. Ikke som om jeg selv havde været Opfinder af det Bedragerie, jeg nu skal

aabenbare Dem; men, desværre baade for Dem og flere, har jeg været Medvidder deri, og vistnok dulgt det altfor længe. Nu vil jeg fortælle Dem den rene Sandhed.

I mit syttende Aar kom jeg som Kammerspige i Tjeneste hos den nu salige Frøken H*****. Det var just i den Tid, at det stod paa med Formælingen mellem hende og naadige Herre. Hun havde stor Godhed for Dem, og troede, at De var ligesaadan findet mod hende. Da fikte det, at De ganske uventet forlovede Dem med Fr. Elisabeth Lund. Dette tog min Frøken sig meget nær, og lovede at ville revanchere sig ved Lejlighed; denne tilbød sig snart saaledes.

Frøkenen rejste i et Besøg til Kjøbenhavn, og jeg fulgte med hende. Kort efter hørte vi, at Fr. Lund ogsaa var kommen der, for at see til sin Søster, som nylig var bleven enke, og strax derpaa erfarede vi Deres højsalige Hr Faders dødelige Afgang, samt at De selv med første vilde i egen Person afhente Deres nye Kjereste. Dette sidste blev tilmeldt os af deres daværende Tjener Lars, som allerede længe havde været bestukken til at forraade os alle Deres Hemmeligheder. Imidlertid faldt De i en Sygdom, der et Par Maaneder udsatte Deres Rejse. Kort førend De tiltraadte denne, mødte min Frøken og jeg paa Gaden et Fruentimmer, som vi, formedelst den fuldkomneste Lighed, begge antog for Jomfru Lund. Hun gik med en ung Officier, og da hun kom nærmere, saae vi, at hun var højsrugsommelig. Min Frøken standsede foran hende, nejeede og sagde lidt spodst: Jeg gratulerer, lille Jomfrue! en lykkelig Nedkomst!"

Fruentimmeret saae forundret paa hende; men hendes Ledfager brast i latter, og svarede: "Min Kone er

ikke Zomfrue, lille Zomfrue! ellers takker jeg skyldigt for Gratulationen!"

"De tager mig formodentlig for en Anden;" sagde hun, "thi jeg har ikke den Ære at kjende Dem."

Med det samme gif de os forbi og ind i et Huus i Nærheden. Hendes kjøbenhavnske Udtale og ganske fremmede Mæle overbeviste os fuldkommen om vor Vildfarelse; men denne besynderlige Lighed gav første Anledning til et Bedragerie, som ifkun altfor godt lykkedes.

Da vi vare komne hjem, sagde Frøkenen til mig: "Cecilie! vi vil spille den unge Hr. v. Arthur et Puds; idetmindste skulle vi indjage ham en lille Forstrælfelse! Skaf mig at vide, hvem dette Fruentimmer monne være!"

Jeg indhentede snart den Efterretning: at hun var en Officiers Frue, og boede paa første Sal i det Huus, hvor vi saae hende gaae ind med hendes Mand. Paa Frøkenens Befaling lejede jeg, paa den anden Side af Gaden, et Bærelse paa anden Sal, hvorfra man kunde see ned i Officierens Stue — jeg foregav, at det var til en Slægting, som jeg ventede med det første fra Jylland.

Med den Tid, da vi af Deres Tjeners Skrivelse vidste, at De skulde komme, rejste vi Dem imøde til Roeskilde, for med Lars at aftale det Fornødne. Hertil fandt han ogsaa Tid og Lejlighed ved at foraaarsage Dem et Par Timers Ophold.

Hvorledes han derefter førte Dem ind i det af mig lejede Bærelse, og ligeoverfor viste Dem den omtalte Officiers-Frue; hvorledes De blev stuffet af hendes store Lighed med Deres Kjæreste: Alt dette huster De maaskee selv altfor godt. Det Dypsigelsesbrev, som De i Deres Hidsig-
hed tilskrev Zomfruen, bragte Lars først til min Frøken.

Da hun læste det, gav hun et Skrig og sagde: „Det overgaaer min Forventning! Hans egen Blindhed fordommer ham — lad os see, hvorvidt det kan gaae!“

Lars bragte nu Brevet med Fæstensringen hen til Jomfruen — hvis Bopæl vi vidste — men hendes Svar til Dem, saavel som et senere Brev, kom ikke i Deres Hænder, fordi han leverede dem til min Frøken. Disse Breve læste hun siden mange Gange, da de aldrig manglede at sætte hende i meget godt Humeur; men da Zfr. Lund et Aars Tid efter døde, var min Frøken uenig med sig selv, om hun skulde sende Dem Brevene, eller beholde dem en Tid endnu. Dette sidste besluttede hun sig til, baade fordi hun ikke nænte saa snart at stille sig ved dem, og „fordi — sagde hun — jo længer jeg bier med at vække ham“ (det var Dem, naadige Herre! for siden De ikke vilde bestå til hende, kaldte hun Dem aldrig andet, end — ham) „jo større skal hans Forsærdelse blive!“

Nogle Aar herefter var det, at min Frøken faldt til at frante, og endeligen ogsaa saligen hensov. Paa sin Døds seng flyede hun mig disse Breve, og paalagde mig strengelig, at jeg strax skulde besørge Dem samme sikkert tilsendte, men Frøkenens Død og Begravelse var Skyld i, at det gik mig af Glejme; siden have de ligget i min Dragkiste, men sendes nu her indsluttede.

Det, som gjorde mig meest ondt, var at Zfr. Lund tog sig det saa nær, at hun blev syg og siden døde i Lungsyndighed. Da De var rejst fra Kjøbenhavn, kom Lars og fik en betydelig Foræring af min Frøken — men hvor han saa er bleven af, veed jeg ikke.

Jeg haver nu oprigtigen bekjendt min Forseelse, hvorefter min Samvittighed ofte haver paamindet mig; men beder

baade Gud og Dem allerunderdanigst om Forladelse! I
Haab derom, vil jeg da sige Dem og Verden Adieu.

Deres allerydmygste Tjenerinde
Cecilie Hansen."

Ulykkesbrevet faldt ud af min skjælvende Haand. —
Jeg vilde tale, men kunde ikke finde Ord — Taarer vare
de stumme Vidner om min dybe Smerte. Arthur bety-
dede mig ved Tegn, at jeg skulde læse de andre Breve.
De vare virkelig fra hans elselige, hans trofaste og dy-
dige Elisabeth, skrevne kort efter hinanden, saa inder-
lige og rørende, at der maatte en Frosen H*****s
Hjærnehjerte til, for ikke at bevæges ved dem.

Det første lod saaledes:

„Åh Arthur! Arthur! Du har stødt et Sværd
igjennem mit Hjerte — jeg Ulykkelige! hvad har jeg dog
forbrudt, at Du saa grummelig vilde sønderknuse mig?
Er dette dine Vøster om en evig Kjerlighed? Er Du den
Arthur, der saa ofte med Glædestaarer trykkede mig til
dit Bryst? Rev Du mig derfor ud af mine Forældres
Arme, at Du siden kunde forskyde og træde mig i Støvet!
Åh min Gud! er ikke alt dette en Drøm? Det er dog
umuligt, at Du, hvem jeg elsker af min ganste Sjæl, kan
være mig utro, ja spotte den arme bedragne Pige —
o kom, kom dog og sig mig, at dette var kun et Blænd-
værk! Mine Fodder mægte ikke at bære mig, ellers skulde
jeg flyve til Dig — men kom da Du, min inderlig El-
skede, og udriv mig af denne Dødsens Angst!

Din troe Elisabeth."

Det andet, som sandsynligviis var skrevet Dagen
efter, var af følgende Indhold:

„Du kommer ikke — Du svarer mig ikke — saa skal jeg da fortvivle! Arthur! Døden er i mit Hjerte — den løber som en Ild gennem alle mine Aarer — for Guds Barmhertigheds Skyld, kom dog forend jeg døer! lad mig dog see dit Ansigt, der var mig som en Engels Ansigt, — om der da ej er et Spor af din forrige Kjerlighed tilbage! Jeg besværges Dig ved den evige Salighed, kom! Du er, Du maae være bedraget — det er umuligt, at Du kunde forvandles til en saa grusom — — kom Du Forblindede, ellers maae vi vorde Offere for en Fejltagelse eller for den forfæstede Dndskab. Hvad Du end har hørt eller tænker — jeg er uskyldig; det sværger jeg ved den Gud, for hvis Domstol jeg maaskee snart skal møde! O Arthur! min Eneste! lad mig dog idetmindste kysse den Haand, der myrdede mig — tilgiv Dig, og — døe!

Din ulyksalige Elisabeth.“

Saa snart jeg løstede mine taarefulde Dine fra disse jammerbringende Breve, rakte han efter dem, og stak dem ind paa sit Bryst.

„Disse skulle følge mig i Graven!“ sagde han — „de ere det Eneste, jeg har tilbage af hende — de skulle hvile ved et Hjerte, som var hende troe, selv i sit blinde Had! — Nej!“ raabte han derpaa smerteligt, rev dem atter ud og trykkede dem i mine Hænder — „jeg er ej engang værdig til denne Trost — jeg, den Uskyldiges Morder!“

„Min elstelige Ven!“ tog jeg tilorde; men min Røst forsagede mig, jeg ledte ængstelig, men forgjæves, om Trost for den arme, for sit hele Livs Ulyksalighed saa grusomt bedragne Mand. Han saae min Sjæls Urolighed, og lagde sin Haand paa min Mund.

„Siig mig Jntet!“ sagde han, „men bliv og lut mine Dine! o min Gud! min Gud! var det saa din uransagelige Willie! — Det kommer mig for“ — vedblev han efter et Dphold — „som om jeg var opvaagnet af en lang og dyb Sovn, som om jeg havde drømt i disse fyrgetyve Aar. Min Liv ligger bag mig som ode Drken — jeg staaer nu ved Bredden af Ewighedens umaalelige Hav — o Du barmhjertige Gud! forkort, forkort mine Pinsler!“

Krampagtig foldede han sine Hænder, og rakte dem knagende mod Himlen! Da løstes min Tunge, jeg bad højt og inderligt; en Draabe af Trøstens Balsom saldt i hans bristende Hjerte.

Jeg veed ikke, hvorklänge vi saaledes bleve tilsammen; thi for Sorgens Born gaaer Tiden istaae — omsider henseauk den Ulykkelige i en kort Slummer. Da han vaagne, smilede han som forklaret.

„Jeg har seet hende,“ hvidskede han, „hun tilgav mig, og vinkede mig til sin Himmel — hun stod blandt Englene og udstrakte sine Arme imod mig. — Elisabeth!“ raabte han med en Ynglings klare Stemme, „Engel! nu kommer jeg!“

Han rejste sig, og — sank affjælet tilbage.

Saaledes adskilte et Mennekses Dødsfab de tvende ædleste Hjerter, indtil Kjerlighedens Gud atter forenede dem. Han haver nu omskiftet deres Sorg til Glæde — hans hellige Navn være lovet!

Her ender Arthurs Historie.*)

*) Smlgn. „Zulipanen“ i Blichers Vinterbesilling 1844—45, udkommen hos C. A. Reibel.

Jeg har fornylig været paa Mørkedal — hvor den var forandret! Græsset groede frodigt i Borggaarden, og Lidsler og Bulmeurt langs hen med Bæggene. Sænderlagne Ruder vare overflistrede med Papiir, og afblæste Tagsteen erstattede med Halm og Lyng. Driehuset var et Brændestuur, den største Deel af Haven udlagt til Græs. Granerne og Frugttræerne vare borte, og kun et Hjørne var beplantet med Kaal. — Jeg skyndte mig op af den sørgelige Dal. De skovløse Banker skjulte den snart for mine Øjne.

Hvor skjules det menneskelige Hjertes Uro og Trængsel? Kun der, hvor Ormen siger til Mennesket: "Du est min Broder!"

Hofekammereren.

„Den største Sorg i Verden her
 „Er dog at miste den, man har hjer.“

Stundom, naar jeg har vandret ret langt ud i den store Allhede, hvor jeg kun har havt den brune Lyng omkring og den blaa Himmel over mig; naar jeg vankede fjernt fra Menneskene og Mindesmærkerne om deres Puslen herude, der i Grunden kun er Muldvarpestud, som Tiden eller en og anden urolig Tamerlan engang jøvner med Jorden; naar jeg svævede hjertelet, frihedsstolt som Beduinen, hvem intet Huus, ingen snævert begrændset Mark fængsler til Pletten, men som ejer, besidder Alt hvad han seer, som — ikke boer — men lyfterer, hvor han vil; naar da mit vidt omsvævende Blik i Rimingen skimtede et Huus, og saaledes ubehageligen standsedes i sin lette Flugt: stundom opstod da, Gud forlade mig, denne Flyvetanke — thi Andet var det dog ikke — det Duffe, gid denne Menneskevaaning var borte! der boer ogsaa Møje og Kummer; der trættes, der lives de ogsaa om Mit og Dit! — Alt! den lykkelige Drken er baade min og din, er Alles, er Jngens. — En Forstmand skal have foreslaaet at forstyrre hele Colonicanlægget, plante Skov paa Beboernes

Marker og i deres slæfede Byer; mig har stundom den langt umenneskeligere Tanke paatrængt sig: hvad om her endnu havde været Iynggroet Hede, den samme, som for Aartusinder siden, uforstyrret, uomrodet af Mennekehænder! Men, som sagt, jeg meente det ikke alvorligt. Thi naar jeg udmattet, mødig, smægtende af Hede og Tørst med smertelig Længsel tænkte paa Arabernes Telt og Kaffe-kjedel: da takkede jeg Gud, at et Iyngtækt Huus — om end milelangt borte — forjættede mig Skygge og Bedersvægelse.

Og befandt jeg mig saaledes for en Deel Aar siden, en stille, varm Septemberdag, langt ude i denne samme Hede, som jeg i arabisk Forstand kalder min. Ingen Vind bevægede den rødrende Iyng; Luften var lummer og dissig. De fjerne Bakker, som begrændsede Synskredsen, syntes at svømme liig Skyer omkring den uhyre Slette, og antog mange vidunderlige Skikkelser af Huse, Taarne, Slotte, Menneker og Dyr; men alle af dunkle uformede Omrids, ustabigt veksende som Drømmebilleder: snart forvandledes en Hytte til en Kirke, denne igjen til en Pyramide; hist havde sig et Spiir, her sank et andet; et Menneke blev til en Hest og denne igjen til en Elephant; her gyngeede en Baad og der et Skib med udspændte Sejl.

Længe forlystede sig mit Dje ved Beskuelsen af disse phantastiske Figurer — et Panorama, som kun Søemanden og Orkens Indvaaner har Læslighed at nyde — da jeg omsider træt og tørstig begyndte at lede om et rigtigt Huus blandt de mange falske; jeg ønskede ret inderligt at bortbytte alle mine prægtige Fæslotte for en eneste menneskelig Hytte.

Det lykkedes: jeg opdagede snart en virkelig Gaard uden Spiir og Taarne, hvis Omrids bleve tydeligere og

skarper, jo nærmere jeg kom den, og som, flankeret af Tørbestikke, saae langt større ud, end den virkelig var.

Dens Beboere vare mig ubekjendte. Deres Klæde- dragt var fattig, deres Huusgeraad tarveligt; men jeg vidste, at Hedeboeren tidt gemmer ædelt Metal i et umalet Skrin eller i et usfelt Hængeskab, og en tyk Tegnebog indensfor en lappet Kofte; da derfor mit Blik ved Ind- trædelsen faldt paa en Alkove fuldstoppet med Strømper, formodede jeg ganske rigtigt, at jeg befandt mig hos en velhavende Hofstræmmer. (I Parenthes være det sagt, at jeg ingen fattige kjender).

En halvgammel, graahaaret, men endnu kraftig Mand rejste sig fra Stiven, og bød mig Haanden med de Ord: „Velkommen! — med Forlov at spørge, hvor er den gode Ven fra?“

Man opholde sig ikke over saa usiunt og ligefremt et Spørgsmaal! Hedebonden er ligesaa gjestfrie, men lidt mere nysgjerrig, end de skotske Lairder; og i Grunden kan man ikke fortænke ham i, at han gjerne vil vide, hvem han beværter.

Da jeg havde fortalt ham, hvo og hvorfra jeg var, kaldte han paa sin Kone, der strax satte frem, hvad Huset formaaede, og nødte mig med godhjertig Venlighed til at spise og drikke, skjøndt min Hunger og Tørst gjorde al Nøden overflødig.

Jeg var midt i Maaltidet og midt i en politisk Sam- tale med min Bert, da en ung og overmaade dejlig Bonde- pige traadte ind, hvem jeg ufejlbarligen vilde have erklæret for en, fra grusomme Forældre og et modbydeligt Ægte- skab bortflygtet, forklædt Frosken: hvis ikke hendes rødladne Hænder og usorfalskede Bondemaal havde overbevist mig om, at ingen Travestering fandt Sted. Hun nikkede ven-

ligt, kastede et flygtigt Blik hen under Bordet, gik ud og kom snart igjen med et Fad Melkebrød, hvilket hun satte paa Gulvet med de Ord: „Deres Hund kan maaskee ogsaa trænge til Noget.“

Jeg takkede for hendes Dpmærksomhed; men denne var ganske henvent til den store Hund, hvis Graadighed snart gjorde tomt Fad, og som nu paa sin Viis takkede Giverinden ved at stryge sig ind til hende; og da hun lidt ængstelig løftede Armen i Vejret, misforstod Chasseur denne Bevægelse, gjorde adroit, og trængte den strigende Pige baglænds hen mod Alkoven — jeg kaldte af Hunden, og udtydede hende hans gode Mening.

Ikke skulde jeg have hendraget Læserens Dpmærksomhed til et saa trivielt Dprin, undtagen for anbringe den Bemærkning: at Alt klæder de Smukke godt; thi virkelig fremviste denne Bondepige, i Alt hvad hun sagde og foretog sig, en vis naturlig Ynde, som ingenlunde kunde skrives paa Coquetteriets Regning, undtagen man saaledes vil benævne et medfødt, uvitterlig Instinct.

Da hun havde forladt Stuen, spurgte jeg Forældrene, om det var deres Datter. De bejaede det, med Tillæg; at hun var eneste Barn.

„Hende beholde I vist ikke længe“, sagde jeg.

„Gud bevare os, hvorledes mener De det?“ spurgte Faderen; men et selvbehageligt Smil viste, at han nok forstod min Mening.

„Jeg tænker“, svarede jeg: „at hun neppe vil mangle Bejlere.“

„Hm!“ brummede han: „Bejlere kan vi faae nok af; men om de due Noget, det var det, vi skulle snakke om. At frie med et Lommeuhr og en sølvbeslagen Pibe, kan ikke gjøre Sagen klar; der vil Mere til at høre end

at sige Hyy! — Saamænd!“ vedblev han, støttende begge Næver paa Bordet, og bukkende sig, for at sigge ud af det lave Vindue: „kommer ikke der Een af dem — en Faaredreng, der nys er klavret op af Lyngtoppene — hæ, en af de Rumpener, der rende omkring med et Par Dos' Hoser i en Tverrsæk — dum Hund! frier til vor Datter med to Stude og halvtredie Koe — jo luur ham! — Stodder!“

Al denne Udgydelse var ikke henvendt til mig, men til den Kommende, paa hvem han fæstede sit formorkede Blik, idet denne ad en Lyngvej vandrede ind mod Gaarden. Han var endnu saa langt borte, at jeg fik Tid til at udspørge min Bert om det unge Menneffe, og erfarede: at han var en Søn af nærmeste Naboe — som Notabene dog boede over en halv Miil derfra — at Faderen kun ejede et lidet Boel, hvorpaa han endda skyldte Hofsekræmmeren to Hundrede Daler; at Sønnen havde nogle Aar gaaet omkring med uldne Vare, og endelig havde vovet at besle til den deslige Cecil, men faaet et reent Afflag.

Medens jeg anhørte denne Beretning, var hun selv kommen ind; og hendes bekymrede Blik, der verelviis deelte sig imellem Faderen og Vandrereren derude, lod mig gjætte, at hun ikke deelte den Gamles Anskuelse af Sagen.

Saa snart den unge Kræmmer traadte ind af den ene Dør, gif hun ud af den anden, dog ikke uden et hurtigt, men ømt og smerteligt Djekast.

Min Bert vendte sig om mod den Indtrædende, greb med begge Hænder om Bordbladet, som om han fandt et Støttepunkt fornødent, og besvarede det unge Menneffes: „Guds Fred og Goddag!“ med et tørt „Velkommen!“

Hun blev først staaende en Stund, lod sine Dine løbe omkring i Bærelset, udtraf derpaa af Indreloppen

en Tobakspibe, af Baglommen en Pung, bankede Piben ud paa Røkelovnen ved sin Side, og stoppede paany.

Alt dette skete langsomt og ligesom i en afmaalt Tact, og min Bert forblev stedse ubevægelig i sin antagne Stilling.

Den Fremmede var en meget smuk Karl, en ægte Søn af vor nordiske Natur, der driver langsomt, men kraftigt og varigt: lysshaaret, blaaøjet, rødkindet, hvis fiintdunede Hage Røgekniiven endnu ikke havde berørt, skjøndt han vist allerede var sine fulde tyve Aar. Han var paa Kræmmerviis klædt fornemmere end en almindelig Bonde, end selv den rige Hofkræmmer, i Frakke og vide Beenklæder, rødtribet Vest og blaatblommet Bomuldshalsklæde — han var ingen uværdig Tilbeder af den skønne Cecilia.

Mig behagede han ydermere ved et blidt og aabent Ansigt, der vidnede om taalmodig Udholdenhed — et Hovedtræk i den cimbriske Nationalcharacter.

Det varede en god Stund, inden Røgen af dem vilde bryde Tausheden. Endelig oplod dog Berten først sin Mund, spørgende langsomt, koldt og ligegyldigt: „hvor gjælder Rejsen idag, Esben!“

Den Tiltalte svarede, medens han i Nag slog Ild til sin Pibe, og tændte den med lange Drag: „Ikke længer idag; men imorgen vil jeg afsted til Holsteen.“

Herpaa blev atter en Pause, under hvilken Esben tog Stolene i Djesyn, og valgte een, paa hvilken han satte sig. Imidlertid kom Moder og Datter ind; den unge Kræmmer nikkede ad dem med en saa fuldkommen rolig og uforandret Mine, at jeg skulde have troet, den skønne Cecilia var ham aldeles ligegyldig, hvis jeg ikke havde vidst, at Kjærligheden i et saadant Bryst kan være

stærk, hvor stille den end lader, at den ikke er en Lue, som blusser og gnistrer, men en Glød, der varmer jevnt og længe.

Cecilia satte sig med et Suk ved den nederste Bordende, og begyndte ivrigt at strikke; hendes Moder nedlod sig med et sagte: „velkommen Esben!“ ved Spinderrokken.

„Det skal vel være paa Handelens Begne“, tog Berten nu Ordet.

„Som det vil hyde sig;“ svarede hans Gæst: „Een faaer at prøve, hvad der kan være at tjene i Sonden. Min Begjæring er ellers, at J ikke vilde jage for stærkt med at gifte Cecil hen, inden jeg kommer tilbage, og vi faaer at see, hvordan min Lykke skal blive.“

Cecil rødmede, men vedblev at stirre paa sit Arbejde.

Moderen standsede Rokkehjulet med den ene Haand, lagde den anden i Skjødets, og saae stivt hen paa den Talende; men Faderen sagde, idet han vendte sig om til mig: „Mens Græsset groer, døer Hørsemoer! Hvor kan Du forlange, at Cecil skal biev efter Dig? Du kan blive længe borte — kan hælde sig, Du kommer aldrig meer.“

„Saa er det Eders Styld, Michel Krænsen!“ faldt Esben ind; „men det siger jeg Eder: dersom J tvinger Cecil til nogen Anden, gjør J stor Synd baade mod hende og mig.“

Derpaa rejste han sig, rakte begge de Gamle Haanden, og sagde dem et but Farvel. Til sin Kjæreste sagde han, men i en svagere og blødere Tone: „Farvel Cecil! og Tak for alt Godt! tænk paa mig til det Bedste, om Du ellers maae — Gud være med Dig! — og med Eder allesammen! Farvel!“

Han vendte sig mod Døren, glemte Pibe, Pung og Fyrtojs, hver Deel i sin behørig Lomme, tog Kjeppen og vandrede bort, uden endog en eneste Gang at vende sig tilbage. — Den gamle Mand smilte som før; hans Kone udstødte et „Aa ja!“ og satte Rokken atter i Gang; men Taare trillede paa Taare ned over Cecilias Kinder.

Jeg havde her den meest indbydende Anledning til at udvikle de Grundsætninger, der bør lede Forældre med Hensyn til deres Børns Giftermaal. Jeg kunde have erindret dem om, at Rigdom ikke er nok til ægteskabelig Lyksalighed, at Hjertet ogsaa maae have sin Stemme: at Klogskab overalt tilraader at see mere paa Retskaffenhed, Flid og Dygtighed, end paa Penge; jeg kunde have foreholdt Faderen (thi Moderen lod til i det mindste at være neutral) hans Haardhed mod den eneste Datter. Men jeg kjendte Almuen for godt til at spille unyttige Ord paa denne Materie; jeg vidste, at Formue gaaer for Alt i denne Stand — og — men er det stort anderledes hos de andre Stænder? Jeg kjendte ydermere Bondens Fasthed, der gaaer lige til Haardnakkethed, i dette Punkt, og at han, i Controverser af denne Art med sine Overmænd, ofte firer af, og lader som han gik over til deres Mening, saa man fristes til at troe ham overbevist og overvunden, naar han just er uroffeligst bestemt paa at følge sit eget Hoved.

Tilmed er der endnu een Betragtning, som byder mig, ikke ubuden at stifte min Finger imellem Kniv og Bæg, mellem Dør og Karm, mellem Hammer og Ambolt, denne nemlig: mon ikke Rigdom alligevel er det reelleste af alle jordiske Goder? af dem NB. som efter Epictets Inddeling „ere ikke i vor Magt.“

Er Penge ikke tilstrækkelige Surrogater for alle sub-

lunariske Herligheder? uforkastelige Repræsentativer for Mad og Drikke, Klæder og Huuslye, for Agtelse og Venfkab, ja selv for en vis Grad af Kjerlighed? Er Formue endelig ikke det, som forskaffer de fleste Nydelser, den største Uafhængighed? som erstatter de allerfleste Mangler? Er Armoden ikke den Klippe, hvorpaa baade Venfkab og selve Kjerlighed ofte monne strande? — „Naar Krybben er tom, bides Hestene“ siger Bonden; og hvad sige de Andre, naar Elfsøvsrusen er bortdunstet og Hvedebrøsdagene forbi? Bistnok var det ønskeligt, at Amor og Hymen stedse kunde følges ad; men de ville dog helst have Pluto i Ledtog med sig.

Efter saadan Anskuelse af Verden, som den er — meer fornuftig maaskee, end Nogle vente og Andre ønske hos en Romanforfatter — vil man finde det consequent, at jeg ikke indblandede mig i Esbens og Cecilias Roman, saameget mindre, som samme fra den Førstes Side turde have været en ret fornuftig Speculation, beregnet mindre paa Datterens Skjønhed og Hjerte, end paa Faderens fuldproppede Alkove og tunge Hængeskab. Og skjøndt jeg vel vidste, at reen Kjerlighed ikke er en reen poetisk Dypfindelse, erkjendte jeg dog allerede dengang, at den fandtes oftere i Bøger, end udenfor dem.

Da altsaa den skjøne Cecilia var gaaet ud — formodentlig for useet at give Følelserne Afløb i en rigere Taarestrom — henkastede jeg alene den Yttring: at det var Skade, den unge Knos ikke sad varmere, estersom det dog lod til, han var et stikkeligt Menneske og havde Godhed for Pigen.

„Derksom“, lagde jeg til, „han engang kunde komme hjem igjen med en Snees gode Sedler — “*) “ — og

*) Hundreddalersedler.

de saa vare hans egne", lagde gamle Michel polidst til; „ja det var en anden Sag."

Jeg gik atter ud i min mennesketomme og sorgløse Hede. Langt borte til Siden saae jeg endnu Esben og Røghvirvlerne af hans Pibe: saaledes — tænkte jeg — uddamper hans Sorg og hans Kjerlighed; men den stakkels Cecilia? Jeg kastede endnu et Blik tilbage paa den rige Hofkræmmerens Gaard og sagde ved mig selv, havde denne ikke ligget der, randt saa mange færre Taarer i Verden.

Der gik sex Aar hen, inden jeg igjen kom paa denne Kant af Heden; det var et ligedant stille, varmt Septembervejr som forrige Gang. Tørsten drev mig til Huus, og det traf sig saa, at Hofkræmmerens netop var det uarmeste.

Ved at gjenkende den gode Michel Krænsens eensomme Baaning, kom jeg først i Tanke om den smukke Cecilia og hendes Kjereste; og Nysgjerrighed efter at vide, hvad Udsald denne Hedeidyl havde faaet, drev mig ligesaa stærkt som Tørsten. Under slige Omstændigheder er jeg meget tilbøjelig til at anticipere den virkelige Historie; jeg gjør mine Gisninger, jeg forestiller mig, hvorledes det kunde og burde være, og prøver hvorvidt mit Bestik vil stemme overeens med Skjæbnens Styrelse.

Ah! som oftest ere mine Gjetningers Afdrift fra Begivenhedernes rette Cours saare stor! Saaledes ogsaa her: jeg tænkte mig Esben og Cecilia som Mand og Kone; hun med en Glut ved Bryftet, Bedstefaderen med en eller to større paa sit Knæ, den unge Kræmmer selv som en drivtig og lykkelig Bestyrer af den nu udvidede Strømpehandel — men, det kom ganske anderledes.

Idet jeg traadte ind i Forstuen, hørte jeg en blød

kvindelig Stemme syngte, hvad jeg i Førstningen antog for en inddybsfende Buggesang; dog var Tonen saa tung-sindig, at min høje Forventning allerede fik et betydeligt Nedsald. Jeg blev staaende og lyttede: Wisens Indhold var haablos Elstovs Klage. Udtrykket var simpelt, men sandt og rørende; men min Husommelse behøvdte kun det ved Slutningen af hvert Vers gjenkommende Omkvæd:

„Den største Sorg i Verden her

„Er dog at miste den, man har her.“

Med mørke Aelser aabnede jeg Stuedøren.

Et middelaldrende stort og fort Bondekvindfolk, som sad og katede, faldt mig først i Øinene; men det var ikke hende, der sang. Den Syngende vendte Ryggen til, hun sad og rokkede hurtigt frem og tilbage, og bevægede Hænderne, som om hun spandt. Den Første rejste sig, og bød mig Velkommen; men jeg gik frem for at see den Anden i Ansigtet.

Del var Cecilia, bleg, dog smuk endnu, inden hun hævede sit Blik til mig: at! da lyste Banviddet ud af de matglimtende Øjne, af hele Ansynets vammelsøde Smil. Dgsaa bemærkede jeg, at hun ingen Rok havde for sig; men at den, hun indbildte sig at træde, maatte være af samme Stof som Macbeths Dolk.

Hun standsede baade med Sangen og med sit luftige Spind, og spurgte mig ivrigt: „Er I fra Holsteen? Saae I Esben? Kommer han snart?“

Jeg fornåm, hvorledes jeg var faren, og svarede ligesaa hurtigt: „Jo, nu bier han ikke ret længe, jeg skal hilse Dig fra ham.“

„Saa maae jeg ud at møde ham!“ raabte hun glad, sprang op fra sin lille Halmstol, og hoppede hen mod Døren.

„Tov lidt, Cecil!“ sagde den Anden, og lagde Karterne tilside, „og lad mig komme med!“

Derhos blinkede hun til mig og virrede med Hovedet — hendes Minespil var overflødigt.

„Moer!“ raabte hun højt mod Kjøkkendøren, „der er Een herinde. Kom ind! for nu gaar vi.“

Hun sprang efter den Vandvittige, som allerede var ude i Gaarden.

Den Gamle kom ind; jeg gjenkjendte hende ikke, men formodede dog rigtignok, at hun maatte være den ulykkelige Piges Moder. Sorg og Alderdom havde vel ogsaa taget stærkt paa hende.

Ej heller hun erindrede mig fra forrige Gang; men efter et „Velkommen! sid ned!“ gjorde hun det sædvanlige Spørgsmaal: „Med Forlov, hvor er den gode Mand fra?“

Jeg sagde dette og mindede hende tillige om, at jeg havde været der for nogle Aar siden.

„Herre Gud!“ raabte hun og slog Hænderne sammen, „er det Dem? Vær saa god og sæt Dem op for Bordenden, mens jeg skjærer et Stykke Smørrebrød — maaskee De ogsaa er tørstig?“

Uden at oppebie mit Svar skyndte hun sig ind i et lidet Sideværelse, og kom snart efter tilbage baade med Mad og Drikke.

Vel var jeg begjærlig efter at erfare det Nærmere angaaende den stakkels Cecilia; men en Forudsølelse af noget særdeles Sørgeligt dæmpede min Nysgjerrighed og afholdt mig fra ligefrem at spørge om det, jeg baade ønskede og frygtede at høre.

„Er Manden ikke hjemme?“ var min første Tiltale.

„Min Mand?“ sagde hun, „ham har vor Herre

taget for længe siden; ja saamænd! det bliver nu tre Aar til Mikkelsdag, at jeg har siddet Enke — et Stykke endnu! vær saa god! og forsmaae det ikke! det er rigtignok kun Bondefost!”

„Mange Tak!” svarede jeg, „jeg er mere tørstig end fulken — saa Eders Mand er nu falden fra — det var et stort Tab, en stor Sorg for Eder — ”

„Ak ja!” sukede hun med taarefyldte Øjne; „men det var ikke den eneste — Herre Gud! saae De ikke vor Datter?”

„Jo!” svarede jeg, „hun forekom mig lidt aparte — ”

„ — Hun er reent affindig”, sagde hun, bristende i Graad, „vi maae holde et Menneſte bare for at passe paa hende, og hun kan heller ikke tage sig stort Andet for; hun ſkulde rigtig nok fare med at spinde og binde lidt, men det har intet Skrid, for hun maae løbe med hende vel de ſexten Gange om Dagen, naar hun kommer i Tanke om Esben — ”

„ — Hvor er Esben?” afbrød jeg.

„I Guds Rige”, svarede hun, „saa De har ikke spurgt det? Ja Gud naade os! han fik en ynkelig Død; ſaadan en Elendighed har der aldrig Noget hørt — De maae ikke være ſtoragtig: ſpiis og drik, mens De lyster! — ja ſaamænd! jeg har gaaet Noget igjennem, ſiden De var her ſidſt. Lidene ere ogsaa beſværlige: med Hoſerne er det forbi, og vi ſkal holde Fremmede til at ſee efter Alting.”

Da jeg mærkede, at hendes Sorg over det Forbigangne, blandet med Omſorg for det Nærværende, ikke var større, end at hun jo vel vilde udholde at fortælle mig ſine Gjenvordigheder, bad jeg hende herom. Hun ſejede mig villig i min Begjering, og gav mig en Veret-

ning, som jeg — med Udeladelse af uvedkommende Indblandinger — vil levere saa godt jeg formaaer i Fortællerindens egen simple og enfoldige Stil.

„Vi og Kjeld Esbensen“, begyndte hun, efter at have trukket en Stol hen til Bordet, sat sig paa samme, og lavet sit Strikketøj tilrette — „har været Naboer siden jeg kom i Gaarden. Kjelds Esben og vores Cecil bleve gode Venner, inden Nogen vidste det. Vor Mand var ikke meget glad og jeg ikke heller, for Esben havde ikke Stort, og hans Fader slet Intet. Men vi tænkte alligevel, at Tosen skulde have været klogere, end at lægge sig efter saadan en grøn Dreng. Han løb rigtignok omkring med lidt Hoser, og tjente et Par Skilling; men hvorlangt skulde det række? Saa kom de og beslede; vor Mand sagde Nej — som ikke sært var — og dermed drog Esben ad Holsteen til. Vi fornam nok, at Cecil blev lidt tungsindig; men det hjerte vi os ikke efter: „hun glemmer ham vel“, sa'e vor Mand, „naar den Rette kommer.“

Det varede heller ikke længe inden Mads Egelund — jeg veed ikke, om De kjendte ham? han boer ellers et Par Mil herfra, han kom, og beslede med en gjældsfri Gaard og tre tusind Daler paa Rente. Det kunde nok gaae an. Michel sagde strax Ja; men Cecil — Gud bedre! hun sagde Nej. Saa blev Manden vred og holdt Huus med hende. Jeg syntes nok, han var for haard; men den salig Mand vilde helst raade sig selv, og derfor gif ogsaa han og Madses Fader til Præsten og lod lyse. Det gif godt to Søndage; men den tredie, da han sagde: „Haver Nogen Noget derimod at sige“, rejste Cecil sig i Stolen og raabte: „Det har jeg; der er lyst tre Gange for mig og Esben i Paradiis.“

„Jeg tyste paa hende; men det var for silde: ethvert Menneske i Kirken havde hørt det, og saae hen til vor Stol — vi overgik jo en stor Skam! — Endnu tænkte jeg ikke endda paa, at hun var gaaet fra Forstanden; men inden Præsten var kommen ned af Prædikestolen, begyndte hun igjen at ramse op om Esben og Paradiis, om Brudekjole og Brudeseng, og hist op og her ned, det Første var det Sidste og det Sidste det Første. — Vi maatte med hende ud af Kirken. Salig Michel skjændte vel paa hende, og sagde: at det var hendes Skjælsstykker; ja Gud hjælpe os for Skjælsstykker! Det var hendes ramme Ulvor; taabelig var hun og taabelig blev hun.“

Her lod Fortællerinden Bindehosen synke i Skjødets, tog Uldnøglet fra den venstre Skulder, drejede det nogle Gange og befiggede det paa alle Sider. Men hendes Tanker vare andensheds henne: efter et Par Minutters Ophold trykkede hun Nøglet ind imod begge Djnene, hang det atter paa sin Hægte, og satte Strikkepindene i hurtig Bevægelse, idet hun saaledes sammenknyttede den sørgelige Begivenheds afrevne Traad.

„Al hendes Tale gik ud paa, at hun var død og kommen i Paradiis, og der skulde hun givtes med Esben, saasnart han ogsaa var død; og det blev hun ved med baade Nætter og lyse Dage. Salig Michel fornam da, hvordan det hang sammen: „„Det er Guds Gjerning““, sagde han, „hans Willie kan Ingen modstaae“; men det gik ham nær alligevel, og jeg veed nok, hvormangen god Time jeg har ligget i min Seng og grædt, naar alle de Andre vare til Ro. Sommetider kom det mig for, det havde været bedre, om de to unge Folk vare komne sammen: „„kan hælde sig““, sagde vor Mand; „men det skulde nu ikke være.““

„I det første Par Maaneder var hun slem uregjerlig og vi døjede Haardhed med hende; siden faldt hun noget til Rolighed, snakkede kun lidt, men sukede og græd alt imellem. Ingen Ting vilde hun bestille, for „i Himmerig“, sagde hun, „der er det Helligdag hver Dag.“

„Saadan gif der saavel et halvt Aar hen; og det var for det meste dobbelt saa længe siden Esben var draget ud i Sonden, og Ingen havde spurgt Noget fra ham hverken Godt eller Dndt. Da hændte det sig en Dag allerbedst som vi sad her, salig Michel og Cecil og jeg, at Esben treen ind ad Døren. Han var kommen lige fra Rejsen, havde ikke været ved sit eget Hjem, og vidste ikke heller hvordan her stod til, indtil han kastede sine Dine paa Pigen: saa kunde han nok see, at det var ikke rigtigt fat.

„Du tøver længe“, sagde hun, „Brudesengen har staaet opredt over Aar og Dag; men sig mig først: er Du død eller levende?“

„Herre Gud, Cecil!“ sagde han, „Du kan jo vel see, at jeg er levende!“

„Det var Skade“, svarede hun, „for saa kan Du ikke komme ind ad Paradisets Dør. Stræb at lægge Dig til at døe saasnart Du kan! for Mads Egelund gaaer og lurar paa, om han ikke kunde komme først.“

„Det er en maadelig Tilstand“, sagde han: „Michel, Michel! I har gjort stor Uffjel imod os. Jeg er Mand nu paa fem Tusinde Daler saavel: min Morbroer ude i Holsteen er død ugjvt, og jeg skal arve ham.“

„Hvad for Noget?“ sagde vor Mand, „det var Skade, vi ikke vidste det lidt før; men gif Dig Stunder! Pigen kan vel komme sig endnu.“

Esben rystede paa Hovedet og gif hen til vor Datter, for at give hende Haand: „Cecil!“ sagde han, „snak nu fornuftig! vi ere jo levende begge To, og naar Du vil være rimelig, saa gier dine Forældre deres Minde til at vi maae faae hinanden.“

Men hun smed begge Hænderne om paa Ryggen og raabte: „Blig bort fra mig! hvad haver jeg med Dig at gjøre? Du er et Menneffe og jeg en Guds Engel.“

Da vendte han sig om og stak i at græde ret bitterlig: „Gud forlade Jer, Michel Krænsen!“ sagde han, „hvad I har gjort imod os to syndige Menneffer.“

„Giv Dig tilfreds!“ sagde vor Mand, „det kan blive godt. Læg Dig nu her i Nat og lad os see hvad hun siger imorgen.“

„Det var Aften og der traf et strengt Vejrs op med Torden og Lynild, det græsfeligste jeg nogen Tid har kjendt — ret som Verden skulde forgaae. Saa blev Esben da tilfjinds at slaae sig til Ro hos os, og saasnart Vejret lindede, lagde han sig i Overstuen. Vi Andre gif ogsaa tilfjængs; men jeg kunde længe høre igjennem Væggen, hvordan han sukede og græd; jeg troer ogsaa at han bad til Gud i Himlen. Endelig faldt jeg ogsaa hen. Cecil laae og sov i den Alfove ligeoverfor Michels og min her.

„Det kunde vel være en Timestid eller noget mere over Midnat, da jeg vaagnede. Det var stille udenfor og Maanen skinnede ind ad Vinduet. Jeg laae og tænkte paa den Glendighed, som var overgaaet os; jeg tænkte mindst paa, at det var steet, som jeg nu skal fortælle Jer. — Det kom mig for, at det var saa roligt henne hos Cecil; jeg kunde slet ikke høre, hun drog sin Aande; ikke heller fornåm jeg mere til Esben. Det bars mig for,

at det ikke var rigtigt. Jeg listede mig ud af min egen Seng og hen til Cecil's. Jeg kiggede derind, jeg søgte efter hende; men hun var der ikke. Nu blev jeg urolig i mit Sind, sprang ud i Kjøkkenet og tændte Lys, og dermed gik jeg op i Dverstuens.

„Na Gud hjælpe os naadelig og vel! hvad saa jeg der? Hun sad i Esbens Seng, og havde lagt hans Hoved i sit Skjød; men da jeg saa noiere til, var han saa bleg som et Liig; hans Ansigt og Lagnerne vare røde af Blod. Jeg gav et Skrig af mig og segnede om paa Jorden; men Cecil vinkede ad mig med den ene Haand og klappede hans Kind med den anden. „Tys! tys!“ sagde hun, „nu sover min Kjæreste den søde Sovn. Ligesaa snart som I have begravet hans Legeme, bære Englene hans Sjæl til Paradiis, og der skal saa vort Bryllup staae med stor Herlighed og Glæde.“ — Ak! ak! du milde Gud og Fader! hun havde skaarit Halsen over paa ham — den blodige Ragnekniv laae paa Gulvet udenfor Sengen.“

Her skjulte den ulykkelige Enke Ansigtet i sine Hænder og græd bitterligen, mens Forfærdelse og Smerte sammenknugede mit Bryst. Endelig kom hun til sin vante Fatning, og vedblev som følger:

„Der blev en stor Ynk og Jammer baade her og til Esbens; men gjort Gjærning staaer ikke til at ændre. Da de kom kjørende med ham til hans Forældre — de tænkte, at han var vel forvaret ude i Holsteen — ja, da blev der en Skrigen og en Skraalen, som Gaarden skulde have falden. Han var en stikkelig Karl, og nu kommen til saa stort Middell og Rigdom, og maatte alligevel saa ynkelig døe i hans unge Alder og det for hans Kjærestes Haand. — Salig Michel kunde heller aldrig glemme det; han blev ikke Mand siden. Et Par Maaneder efter

blev han liggende syg, og saa tog vor Herre ham fra mig.“

„Den selvsamme Dag, som han blev jordet, faldt Cecil i en dyb Søvn, og sov hun saamænd tre Uetmaal ud i eet. Jeg sad ved hendes Seng og ventede, at vor Herre skulde løse op for hende. Men allerbedst som hun laae, drog hun et dybt Suk, kastede sine Øjne paa mig og sagde: „„hvorledes er det fat? hvor har jeg været? jeg har haft en underlig Drøm: det kom mig for, jeg var i Himmerig og Esben hos mig. — Herre Gud, Moer! hvor er Esben? har I ikke hørt fra ham, siden han drog ad Holsteen?““

Jeg vidste ikke ret, hvad jeg turde svare. Nej — sagde jeg — vi veed ikke Stort om ham. Hun sukede! „„Hvor er Faer?““ spurgte hun saa. Din Fader har det godt — svarede jeg — ham har Gud taget til sig — da græd hun. „„Moer! lad mig see ham!““ sagde hun. Det kan Du ikke Barn! — svarede jeg — for han er jo i Jorden. „„Gud bevare os!““ streg hun, „„hvorlænge har jeg da sovet?““ — Heraf mærkede jeg, at hun ikke selv vidste, i hvad Tilstand hun havde været. „„Har I vækket mig, Moer!““ sagde hun igjen, „„har I ingen Tjeneste gjort mig: jeg sov saa sødt; jeg drømte saa dejligt; Esben kom hver Nat og besøgte mig i skinnende hvide Klæder og med en rød Perlekrands om hans Hals!““

Her faldt den Gamle atter hen i tungsindige Tanker, og først efter nogle dybe Hjertesuk tog hun atter ved.

„Det stakkels Barn havde da faaet sin Forstand tilbage; men Gud veed, om det var bedre for hende. Hun var aldrig glad, men altid stille bedrøvet, talte ikke uden naar hun blev adspurgt, og passede sit Arbejde meget flittigt. Hun var hverken syg eller frisk.

„Det spurgtes da snart heromkring i Naboløvet, og et Fjerdingaarstid efter kom Mads Egelund, for at bejle til hende anden Gang. Men hun vilde ikke vide af ham at sige, hverken for Lidt eller for Meget. Da han nu fornam, at hun slet ikke kunde lide ham, blev han studsig og fik Dndt ifinde. Jeg og Folkene, og Alle de, der kom her, passede bestandig nøje paa, at vi ikke lod falde det mindste Ord om, hvordan hun selv i hendes Af-sindighed havde undlivet den stakkels Esben; og hun tænkte vel ogsaa, at han enten var død eller gift derude i Sonden.

„En Dag, som nu Mads er her og trænger stærkt paa hende, om at give ham Ja, og hun saa svarer, at hun hellere vilde døe, end giftes med ham: siger han reent ud, at han slet ikke var saa hægen for Een, der havde skaaret Halsen over paa sin første Kjæreste; og dermed fortæller han hende det Hele, som det var tilgaaet. Jeg staaer ude i Rjøkkenet og hørte det saa halvt om halvt. Jeg slænger hvad jeg har i Haanden, springer ind og raabte til ham: Mads! Mads! Gud forlade Jer! hvad er det, I gjør? Men det var for silde: hun sad paa Bænken saa bleg som en kalket Bæg, og Djinene stode stive i hendes Hoved.

„„Hvad gjør jeg?““ sagde han, „jeg siger jo ikke Andet, end hvad sandt er; det er bedre hun faaer det at vide, end at holde hende for Nar, og lade hende gaae og vente efter en død Mand, hendes hele Livstid. — Farvel! og Tak for mig!““

Han gif; men hun var igjen falden tilbage, og faaer vel aldrig hendes Forstand mere i dette Liv. I seer selv, hvorledes hun er: al den Tid, hun ikke sover, synger hun den Vise, hun selv har digtet, dengang Esben drog til Holsteen, og bilder sig ind, at hun spinder paa Brude-

lagnerne. Ellers er hun dog rolig — Gud skee Lov! og gjør ikke det mindste Kræ Fortreb; men vi tør alligevel ikke slippe hende af Sigte. Gud see i Naade til hende, og løse snart op for os begge To!”

Idet hun talte de sidste Ord, kom den Ulykkelige ind med sin Ledsagerste: „Nej“, sagde hun, „idag er han ikke at see; men imorgen har vi ham vist. Jeg maae skynde mig, om jeg skal blive færdig med Lagnerne.“

Hun satte sig hurtig ned paa sin lille Halmstol, og med Hænder og Fodder i raff Bevægelse istemte hun atter sin Klagesang. Et langt, dybt hentet Suk gik hver Gang forud for Omkvædet:

„Den største Sorg i Verden her
Er dog at skilles fra den, man har her.“

Hendes skønne blege Ansigt sænkede sig da ned mod Barmen, Hænder og Fodder hvilte et Djæblig; men snart og skyndsomt rettede hun sig atter i Bejret, istemte et andet Vers, og satte Skyggeroffen igang.

I tungsindige Tanker vandrede jeg tilbage; min Sjæl havde antaget Orkuens Farve. Min Phantasie var ene sysselsat med Cecilia og hendes rædsomme Skjæbne. I hvert et fjernt Luftbillede troede jeg at see Husekræmmerdatteren, hvorlunde hun sad og spandt, og rokkede og slog ud med Armene. I Hjeslens sørgmodige Toner, i den eenlige Hedelærkes eensformige Klage-triller, hørte jeg kun de sørgeligssande, af saamange tusinde saarede Hjerter dybt-følte Ord:

„Den største Sorg ubi Verden her
Er dog at skilles fra den, man har her.“

Staffels Louis!

Bouchain, Mai 1816.

Min kjære, trofaste Ungdoms-Ben! Saa hilser jeg Dig første Gang fra Scheldeslodens frugtrige Bredder!

Hvad det dog er for en pæn Indretning med dette Postvæsen — sikkert, snart, for godt Kjøb at faae sine Breve expederede saa langvejs, hundrede, tusinde Mile vidt! Brevskriveriet selv ikke at forglemme! Det har ma soi ingen Glander været, som først opfandt Bogstaver; jeg takker ham i hans Grav, hvor den saa ellers findes; for nu kan vi To dog imellemstunder raabe til hverandre, og meddele vore uforgribelige Meninger. Jeg kan virkelig indbilde mig, at vi ere ganske nær sammen: Skillerummet er i Grunden slet ikke større end Gitteret, hvorigjennem jeg stundom discourerer med en lille Novice.

Hvad det nu var, jeg vilde sige! i det Djeblit jeg satte Pennen til Papiret, fremkogler den — liig en Troldmands magiske Kjøp — hine gamle Historier fra vor Barnsdoms sorgløse Samliv, hine Begivenheder, hvis Vigtighed og dybe Betydning Ingen uden Du og jeg indseer.

Jeg er nu stemt accurat som dengang vi, efter flere Aars Adskillelse, mødtes i Kannikestræde: Du kom fra Skolen derovre for at blive Student — jeg fra Akademi. Hvor Kjæften løb paa os, da vi vare komne ind paa dit Bærelse, og havde sat os vis à vis, som vi Franskmænd sige: „kan Du huske dengang og dengang?

da vi havde knebet Kirsebær, og vore røde Fingre for-
raadte os? og da vi fiskede Hundesteiler i Møllebækken,
og Du gik ned paa Hovedet? og da vi gjorde Kirkenøg-
len til en Kanon, og fik Kallevaps for vore Forsøg i In-
genieurvidensskaben? og da Du, og da vi, og da jeg, og
da Du" — og saa fort videre hen ad Bejen.

Eh bien! enfin! — som vi sige her i Bouchain —
nu vil jeg igjen begynde med noget af det Gamle! Kan
Du huske Emigranten, vor første franske Sprogmeister og
Tegnelærer, pauvre *Louis*, som han kaldte sig selv? Kan
Du huske, hvordan vi løb ud for at møde ham, naar han
skulde komme fra Randers?

Jeg synes, jeg endnu grandgivelig seer ham mar-
scherende ned ad Præstegaardsbækken i sin lange mørke-
grønne Frakke, der stedse aaben svajer tilhøjre og ven-
stre, som om han kastede Skjoderne tilside med sine skjæve
Been — om Forladelse! jeg mener just ikke skjæve Been;
men Du husker maaskee, hans Knæer sad lidt indad; det
klædte ham ellers godt, naar han gik. Hatten — lidt
gammel og slidt var den, saavel som Frakken — sad altid
højt op i Nakken og ned i Panden, lidt paastraae over
det venstre Dje, og skjulte Ansigtet lige til Næsetippen,
da han næsten idelig saae nedad for sine Fodder; engang
imellem saae han op, men i selvsamme Øjeblik ned igjen,
ligesom En, Solen skjærer i Djuene. Et lille smækkert
Spanstrør var i uafslædig Bevægelse foran ham, som om
han fejede mellem Mygsværme.

Husser Du, hvor bange vi bleve for ham, den første
Gang han kom til os, og vi vare ene i Stuen? Hans
store Figur og martialske Holdning, hans mørkladne barste
Nasyn, som et tykt sort Halsklæde gjorde endnu skumlere
— alt dette imponerede os ganske betydeligt. Men da

han saa talte til os — hvilken Forandring i dette Grenadeergeffæs! hvor han plirrede venligt med sine smaa brune Dine! hvor trohjertigt han smilede! hvor sødt, hvor indsmigrende lod hans „mes Petits!“*) Det er dog sandt: en Fransmand kan ret stjæle Børnes og Kvinde-Hjerter — Mændenes med, kan jeg troe; din Fader havde neppe talt ti Minutter med ham, før de begge To bleve ganske fidele, som Burschen siger. —

Det var Mandag og Fredag han nu skulde give os Lektioner; disse to Dage kom snart til at rangere over Søndagen i vores Almanak, saa glade vare vi ved vor petit Louis, som vi kaldte ham. Erindrer Du, hvor vee-modigt han ofte smilte ad os, naar vi sprang ham imøde, greb fat i hans Kjølestjød, og trak ham ind efter os? Bien venu, petit Louis!***) raabte vi til ham — pauvre Louis! sukede han, og Taarerne spillede i hans Dine, Hatten stred ned over Næsetippen, og Hagen ind i det sorte Halsklæde.

Men vi havde ingen Sands for hans Sorger — vi kjendte jo endnu ingen selv.

„Vite, vite!“***) skreg vi, og slæbte afsted med ham; og saa greb han os i sine stærke Arme, og rendte ned ad Bakken med os, som en Rakkerlak.

Kan Du huske dengang han tog os med ud at see paa Mynstringen? Da var han ikke pauvre Louis; hvor Alting loe og spillede paa ham! hvor han brystede sig — nikkede — slog Takt med Foden og Spanskkrøret! —

„Han har vist selv havt et Regiment at kommandere,“ sagde En, der stod noget fra os.

*) Mine Smaa.

**) Velkommen, lille L.

***) Hurtig, hurtig.

„Cavallerist er han,“ sagde en Anden, „for han stræver lidt i sin Gang.“

Obersten kom hen og spurgte: „Naa Hr. Louis! hvad synes De?“

„Ah, mon Colonel,“ svarte han, „braves Garçons! Dygti Kænnæk!“*)

Men jeg glemmer aldrig dengang vi havde lært Marseillanerhymnen ovre i S*****, og tog marscherende imod ham med vort svingende: „Allons, enfans de la patrie! le jour de gloire est arrivé.“

„Foudre!“ sprubede han forbitret, og det var virkelig, som om der foer smaa Lynglint ud fra hans Dine.

Vi bleve forstrækkede, og holdt inde baade med Sang og Marschering, Men hans Brede var kun en kort Overgang, en pludselig Overraskelse.

„Inte syng!“ sagde han alvorlig, veemodig og næsten bedende: „Slem Bis! meffet slem pour pauvre Louis!“

Naar jeg siden har tænkt paa vor stakkels Louis, er det kommen mig for, at han maae have været noget Stort for Revolutionen — en Duc maaskee; hans Navn kan ikke have været ufsendt eller ubetydeligt, siden han ansaae for nødvendigt saa strengelig at holde det skjult; thi Louis kaldte han sig jo kun efter sin ulykkelige Konge.

Hvad om han var Roland? Der fortæltes rigtig nok, at han havde ombragt sig selv, da han hørte, at Hustruen havde udaandet sin Komersjæl under Robespierres Guillotine; at han blev funden død paa en Vej — men hvem veed? —

Siden jeg er kommen til hans Fædreland, tænker jeg ofte paa ham; og hvergang jeg seer et Menneffe i en

*) Dygtige Knægte.

lang grøn Frakke, og med Hatten ned i Djnene, maae jeg hen og kikke ham op i Ansigtet. Er han ilive, og jeg modte ham, kunde jeg bestemt kjende ham igjen. Han staaer livagtig for mig, saaledes som han saae ud den sidste Gang han var hos os, og kom for at tage Afsted; han havde faaet en pæn hvid Piquets Vest paa, et hvidt Halsklæde og en stor Brystnaal i Kraven, og var overordentlig exalteret. Han snakkede, loe, demonstrerede, sukede, græd — det gif Alt imellem hinanden. — „Adieu, mes amis!” ja da græd vi Allesammen; vi To kunde ikke komme fra ham, vi fulgte ham lige til Porten i Randers „A — di — di — dieu — Lu — lu — u — is!”

Vi kunde ikke fatte os den hele udslagne Dag: Stylterne kom ikke igang før den næste, Norbaggen hvilede sig i hele to, og Dragen blev hængende i den store Vest Nat-ten over, og spoleret af Regnen.

Adieu pauvre Louis! —

Jeg lever forresten saa lå lå. I Ferstningen var Alt nyt; men nu jeg har seet, hvad her er at see, kjeder jeg mig tidt nederdrægtigt. De Andre skyde Kaniner, men Jagt er ikke min Sag. Jeg kommer i et Par Huse, hvor der er ret vakkre Piger; dem passiarer jeg en Timestid med; men det bliver man ogsaa kjed af i Længden — at sige naar man ikke er forelsket, og den Maladie kjender jeg, Gud ske Lov! ikke.

Det er ellers Fanden til Løser de franske — de nævne Altting med sit rette Navn — reent ud; der er ikke et Ord i det hele Lexicon Tabuh*) for dem. Naar vore Damer vilde synke i Jorden af Skamsaldhed, saa staae de ret op og ned, og veed af ingen Verdsens Ting. Jeg

*) Unævneligt.

gaaer og spadserer med en syttenaars nysselig Pige i Haven — hun bryder af midt i en Periode: „Hvor vil De hen, Mademoiselle?“ spørger jeg; „à la chaise percée“ svarer hun ganske ugeneert; hopper ind, hopper ud igjen, tjatrer til Borden af sin Kjøle, og — fortsætter Samtalen. —

Og med alt dette, du Præst! ere de saa kydste som Maanen — jeg troer næsten, det er fordi de snakke saa frit, og intet Forborgent har at rødme over.

Naa! om et Kvarter skal jeg paa Bagt. Faaer jeg ikke Andet at bestille, skal jeg snart skrive Dig til igjen. — Adieu, Sjæleven!

Bouchain, Juni 1816.

Jeg har ham! jeg har ham! pauvre *Louis*, petit *Louis*, cher *Louis*! — Ecoutez! nu skal Du bareste høre:

Der er en Familie her i Bouchain, charmante Folk, som jeg tidt besøger; man lider mig ret godt for mit Snakketoj.

For en tre Uger siden ere Husets Damer — Mama og to Døtre — formerede med en lille forvildret Froken fra Landet, en vittig Carnaille. Inden en halv Time vare vi to saa fortrolige, og skjændtes, som om vi havde været Mand og Kone i tre Uger. Hun paastod, at alle Mennesker i Danmark komme til Verden med Træstoe, at vi boe i hule Træer, spise Agern og Ulvekød, og at enhver nygift Kone faaer en Dragt Prygl i Morgengave af sin Mand. Jeg bejaede det Altsammen, og forøgede end ydermere dette smigrende Malerie med adskillige lysse Penselstrøg. Jeg fortalte hende: at alle vore Fruentimmer kunne tale lige fra Fødselen af; men at de maae bære Mundkurv, som kun aflægges medens de spise og sove;

at de dog have een fri Snakkedag om Maanedens, som alle Mandfolk da tilbringe under aaben Himmel; men at ingen tilstaaes dem i Fisketiden, da Silben ellers vilde blive forjaget fra Rysterne. Nu var Conversationen i fuld Gang, det gik Slag i Slag; de andre Taster loe, flappede i Hænderne, æggede og opmuntrede os. Jeg har aldrig havt en interessantere Underholdning. Du kan sagtens vide, at jeg kommer der saa ofte, jeg har Lejlighed.

Forleden Dag tager Louise — saaledes hedder Landsbypigen — imod mig med en dansk Hilsen: „Goddag min Vær! ar di sovett vel?“

Behagelig overrasket svarer jeg i samme Tungemaal; men hun erklærer, at hendes Sprogkundskab ikke strækker sig videre. Jeg tilbyder min Underviisning, hun tager mod den — dog først efterat jeg har maattet forsikre hende, at det Danske ikke skal fordærve hendes Taleorganer, eller tage Façonen af hendes lille franske Mund. — Heloise og Antoinette ville ogsaa med. Det skal Altsammen drives efter en ny Methode, l'enseignement mutuel (indbyrdes Underviisning) og Louise være Bihjælper. Der skal vælges en Læsebog. Jeg foreslaaer Paul et Virginie; men den forkastes som altfor tydt, altfor melancholisk. Corinna har samme Stjæbne — den er for engelsk. Endelig bliver Stella eenstemmigen valgt; heldigviis kan jeg vedlægge den en dansk Oversættelse, og nu gaaer det raft: mine vakre Elever gjøre enorme Fremmskridt.

Allerbedst som jeg igaar giver min Time, siddende med Ryggen imod Døren, de andre Tre foran mig, udstøder Louise et Skrig, springer op, og kaster sig om Halsen paa en Mand, der staaer bag ved mig. I Forstningen kan jeg ikke see hans Ansigt, thi hun bedækker det

med sine Rys; men han er gammel — hans hvidsprængte Haar blander sig med hendes mørkbrune Lokker. Det er hendes cher père: det er — vor pauvre Louis! Jeg kjendte ham paa Djeblicket.

„Med Tilladelse, min Herre!“ siger jeg, „har De aldrig været i Danmark?“ —

„Jo!“ —

„I Randers? i Aarene nogle og Halvfems?“ —

„Ja!“ —

„Huser De da ikke Deres petit Chretien!“

„O mon Dieu!“ raaber han, og omfavner mig — indarmer mig; thi saaledes udtrykkes nærmest det franske inderlige, stormende embrasser.

Han kunde huske Alting. — Frits! Han spurgte efter Dig, efter din Fader, efter Jesper Degn med den lille snollede Paryk, efter vor arrige Huusholderse — tykkeh Sataun, som han kaldte hende — efter Morbærtræet udenfor Hagestuedøren, og efter Peer Kudsk, som altid titulerede ham Hr. Laadvig! Og hvor den gamle Mand var glad ved mig! Louise loe med Taarer i Djnene — jeg havde aldrig troet, at det forvildede Dyr kunde græde — og saa sang hun med comisk Rørelse: „Ou peut on être mieux“ &c.*). I Sandhed det forekom mig, som om der pludselig var knyttet et Slægtskabs Baand mellem hende og mig: saa nær som et hængende Haar havde jeg omfavnet og kaldt hende Søster.

Han er kommen for at hente Louise hjem, og vilde have været bort igaar; men for min Skyld blev han til idag. Jeg kommer just nu fra at have fulgt dem til-

*) „Hvor mon man bedre er, end blandt sin Slægt og Venner?“
— Gammelt Spynestykke.

vogns. Hm! jeg er halv flau, naar jeg tænker paa, at jeg lod ham rejse, uden at faae det Allermindste pillet ud af ham om Fortiden, da han kom gaaende paa sin Fod til Randers, hvorfor han emigrerte? hvordan han nu er kommen til den forsløjne Datter? ic. Men jeg faaer ud at besøge ham! han boer kun et Par Timers Vej herfra, og bad mig selv ret indstændig derom — hun med, kan jeg troe. „De har endnu ikke lært mig en dansk Arie?“ sagde hun, „jeg gad dog vide, hvordan det vilde klæde mig at synge Barbariss?“ Hm! det er naragtigt: jeg kan ikke egentlig sige, at jeg — saadan — ja, nu veed jeg snart ikke, hvad det var, jeg vilde sige. Jeg interesserer mig rigtignok for hende, forsaavidt hun er interessant at tale med; men forresten er hun mig ganske ligegyldig. Følelse har hun vel, men den bliver reent overdøvet af hendes umaadelige Leen; den druknaer i bare Vittigheder. Da hun omfavnede sine Veninder til Afsked, tindrede der et Par Taarer i hendes Øjne; men til mig sagde hun blot, med et let og flygtigt Smil: „Adieu, min gothiske Ven!“ „Adieu, min franske Spirrevip!“ tænkte jeg; og „Leve! min danske Ven!“ siger og mener din trofaste

Christian.

Bouchain, Juli 1816.

Stig mig engang, gamle Frits! hvad er Melancholie? Dersom det er denne hersens Venouelse, jeg nu undertiden sporer, saa maae jeg tilstaae: jeg kan ganske godt lide den. Veed Du hvad, Frits! Det er ret interessant at være melancholisk; dog troer jeg, at det bør ikke være for længe ad Gangen, for saa forfalder man let til Tænkning, Poesie og alskens forfængelige Speculationer. — Man kunde ogsaa allensals brække Halsen, forudsat at

man i Melancholie er geneget til at løbe sin Pande mod et Huus, et Træ, eller mod en Andens Pande, eller og at hænge sig over paa Rygningen af Stolen, for gyngende at betragte Maanen. Igaar Aftes dessede jeg saaledes baglænds ned og brækkede Bagbenet — af Stolen.

Jeg vil næsten troe, at det er et usundt Sted, hvor han boer, vor gamle Louis; thi det er egentligen forst siden jeg var derude, at jeg sporer hiint Hang til Eftertanke og stille Maanebetragtninger; men saa skal I — stop! jeg veed, Du kan ikke lide den Banden! og vores Armee er ligesaa slem dertil, som den, Uncle Toby stod ved; det maae være endemist i Flandern. Egentlig vilde jeg sige, at — nu har jeg min S — min Troe! glemt hvad det var, jeg vilde sige.

Jo! nu veed jeg omtrent, hvad det var: jeg vilde fortælle Dig Noget om Rougemont.

Saa snart min kjere Louis var rejst, blev jeg betaget af en saadan Længsel efter ham, at jeg tre Dage efter reed derud med en Vejviser i Spidsen. Om Stedets Beliggenhed kan jeg ikke sige Dig Andet, end at der var en stor Hauge med mange Træer i, og at Louise sad paa en Bænk indensfor Statitporten og saae ud paa Bejen. Da hun blev mig vaer, sprang hun op, aabnede Laagen, tog mig under Armen, og dansede med mig op til Huset. Gamle Louis tog mod mig i Døren, og plirrede saa venligt med sine smaae brune Dine, at jeg ikke kunde bare mig for at falde ham om Halsen.

Hvilken Gjæstfrihed, hvilken Hjertelighed er dog ikke disse Franskmænd medfødt! Jeg var som en gammel Ven — som en Son af Huset; man vidste ikke hvor godt man vilde gjøre det. Fader og Datter firmede omkring mig: han kom med en Stol, hun med en Præsenteerbatke; han

stoppede mig en Pibe, hun tændte den ved Solen. Og saa kom hans Kone — veed Du hvad, Frits! hun ligner bestemt min salig Moder; naar jeg ellers havde været vant til det — men det bruges nu ikke i Danmark — kunde jeg gjerne have knælet for hende, saa ærværdig forekom hun mig, ikke formedelst Alderen — thi hun er endnu ikke langt over de Fyrgetyve — men formedelst en vis Højhed, Anstand og Værdighed i hendes Ansigt og hele Bæsen.

Efter en Times levende Samtale gik Damerne bort for at besøge Middagsmaden.

„De er en lykkelig Mand, min Herre!“ sagde jeg. Lærerne traadte ham i Djinene, han saae taknemmeligt og fromt mod Himlen.

„Gud har mangefold erstattet mig min Ungdoms Lidelser!“ svarte han. „Kom!“ vedblev han efter et Øjeblik, „jeg veed De har et deeltagende Hjerte; kom! mens vi ere alene, skal De høre min Historie.“

Han førte mig ud i Haugen og fortalte Følgende.

„I dette Huus er jeg født, i denne Hauge har jeg plukket de første Blomster, og fanget de første Sommerfugle. Nu boer jeg her stilleje, skjøndt alle disse Ejendomme have tilhørt mine Forsædre igjennem flere Aarhundreder.

„Jeg var eneste Barn, tilkommende Herre af Rougemont, hvortil dengang hørte trende folkerige Landsbyer. Min Moder var død, før jeg kjendte hende, og min Fader forblevet Enkemand; han kunde ikke affee mig, og derfor blev jeg hjemme til mit firtende Aar underviist i Sprog, Mathematik, Tegning og alle legemlige Færdig-

heder. Haugen var min Legeplads, og Skovriderens Datter Annette min eneste Legekammeret. Hendes Fader boede i hiint lille Huus udenfor Haugen. Dengang laae det ved Indgangen til en Dyrehauge, som strakte sig lige til Skoven; men Dyrehaugen er forlængst tilintetgjort: Indbegningen er nedrevet, Træerne sælvede, og nu seer De kun Enge og Kornagre, hvor det fordem vrimlede af store Dyr.

„Haugens Grændser — om hvilke det heed: hertil skal Du komme og ikke videre! — vare betegnede med en tæt Hække, og udenfor en temmelig dyb og bred Vandgrøvt. Engang stod jeg her som halvvoxen Dreng, og afsilte de tætbøvede Grene med mine Hænder, for dog idetmindste at see mig om i Verden. Paa den anden Side sad Annette — fire Aar yngre end jeg — og flettede en Blomsterkrands. Jeg raabte til hende — hun svarte — og snart var en Samtale i Gang. Den endtes med, at jeg bad om Krandsen; hun kastede den til mig over Hækken. Jeg satte den paa mit Hoved, og gik ind med Hatten i Haanden. Næste Dag paa samme Tid var jeg atter ved Hækken — Annette paa Engen ligeoverfor. Vi snakkede endnu længer sammen, og gjorde ved Afslutelsen den Aftale, saaledes hver Dag at mødes. Et Par Uger fortsattes disse Stevnemøder. Jeg plukkede af Haugens skønneste Blomster, og kastede dem over til hende; hun sendte mig dem tilbage som Krands. „Kom over til mig!“ sagde hun en Dag. „Jeg maae ikke,“ svarte jeg; „men kom Du til mig!“ — „Jeg kan ikke,“ sagde hun, „Grøften er altfor bred.“ Jeg banede mig en Vej under Hækken, og saae at hun havde Ret. Hvad var her at gjøre? Jeg grundede forgjæves den hele Dag — om Natten udfandt jeg det: en Fjæl maatte lægges over

Grøtten. I Gartnerhuset fandt jeg een, slæbte den hen til Stedet, og fik den med Annettes Hjælp lagt over det Band, som adskilte os. Jeg traadte ud, rakte hende Haanden, og snart stod hun hos mig inde i Haugen. Hvilken Glæde! op ad een Gang og ned ad en anden, fra Løvhytte til Løvhytte, fra Blomst til Blomst! Med Skjortet fuldt satte hun sig paa en Græsbank, og bandt Krands — jeg plukkede Kirsebær, og puttede hende i Munden. — Tilgiv mig, min Herre! at jeg opholder Dem saalænge med Begivenheder, som maaskee kun interessere mig selv; men De vil undskyldte mig, naar jeg siger Dem: at min Kone — det er den lille Annette. Her er det Sted, hvor jeg lagde Fjælen over Grøtten; netop der krob vi under Hækken; af hiint store Kirsebærtræ — det var dengang kun lille — plukkede jeg Bær til hende; og derunder var den Græsbank, hvor min Fader første Gang traf os. „Hvem er Du?“ sagde han. „Jeg er Annette,“ svarte hun, og blev ved sit Arbejde. Slutten behagede ham; han tilod mig at lege med hende et Par Timer hver Dag.

„Vi legede sammen i sex Aar; vi arbejdede ogsaa: hun lærte mig at binde Blomsterne — jeg lærte hende at tegne dem. Min Fader fattede saadan Indest for den Lille, at han lod hende tage Deel i mange af mine Underviisninger — saameget heller som jeg i hendes Nærværelse viste mig langt flittigere, end naar jeg var ene. Saaledes lærte hun Fransk, Italiensk, at skrive, tegne og spille paa Guitar — langt meer end en Skovriders Datter den Tid havde godt af at vide. Uden denne Revolution, som rystede hele Verden, skulde en saadan Opdragelse have været hendes Ulykke.

„Jeg gif i mit syttende Aar — jeg maatte ikke længer være Barn. Jeg skulde træde i mine Forfædres Spor

paa Grens Bej; jeg skulde løfte deres Sværd for min Konge. Siden Slaget ved Minden, hvorfra min Fader hjembragte en stiv Arm, havde han ophængt det paa Charosternes uplettede Skjold. Nu rakte han mig det med de Ord: For din Konge, dit Land og din Ere!

„Jeg kom til Brienne, og var i tvende Aar Cammerat med et Menneſte, der siden satte Bourbonnernes Krone paa sit Hoved. Jeg gif derudfra som Lieutenant ved et Cuirasſeerregiment, der ikke havde Andet at bestille, end at ride fra een Garnison til en anden. Saaledes henrandt syv Aar af mit Liv, om hvilke jeg ikke kan fortælle Dem Andet, end at jeg hver Maaned skrev til min Fader, tænkte lidt paa Rougemont, og stundom paa Annette, deelte min Tid imellem Exercits og Læsning, deelte Pung, men ikke Udsvævelser med mine Kammerater.

„Efter otte Aars Fraværelse gjensaae jeg mit Fødested. Regimentet var da forlagt til Rouen, og jeg erholdt fire Ugers Permission. Hvem skulde jeg her først møde, uden Annette? Hun var paa Slottet som Gouvernante for to forældreløse Niecer, som min Fader havde taget til sig. De gif spadserende paa Bejen hist. Jeg kjendte slet ikke min Barndoms Legesøster; hun var nu voksen, en stor og majestætist Stabning, i sin Ungdoms fulde Flor, og dertil standsmaæssig klædt; men hun kjendte mig, og hendes Rodmen viste, at hun ofte maatte have tænkt paa mig. Hvad skal jeg sige Dem, min Herre! De kan selv gjætte det: inden de fire Ugers Forløb conjungerede vi Amo igjennem alle tempora. Vi begyndte med Præteritum — Fjællebroen, Blomsterkrandsen, Kirsebærrene o. s. v., formerede deraf et himmelskjønt Præsens, og standsede først ved Futurum, da den gamle Baron Bethune

de Charost overraskede os i Participio med Mund til Mund og Barm ved Barm.

„Han lod som om han Intet havde seet, og kaldte paa mig. Jeg fulgte ham i ængstelig Forventning. Først i Stadsestuen mellem mine Forsædres Billeder standsede han, og vendte sig mod mig. „Louis Bethune de Charost!“ sagde han, „Du kan ikke ægte Skyttens Datter, og Du maa ikke forføre en uskyldig Pige! Gaae, lad din Hest sadle og rid strax tilbage til din Garnison!“ — Jeg adlød — jeg kyste hans Haand, og forlod Rougemont, uden at have taget Afsked med Annette.

„Revolutionen tog sin Begyndelse. Kort efter min Tilbagekomst til Rouen bleve Notablerne sammenkaldte. De kjender vist saameget til hiin frygtelige Begivenhed, at jeg i min Fortælling kan indskrænke mig til det, som umiddelbart vedkommer min egen Skæbne. Mit Regiment, der talte gammeladelige, ægte royalistiske Officierer, blev opløst. Jeg drog hjem: Annette var ikke mere i Rougemont; min Fader havde forlængst skaffet hende en meget fordeelagtig Hovmesterindeplads i Arras. — Urolighederne tiltog, Emigrationen var allerede i fuld Gang. Mange Adelsmænd kom paa deres Udvandring til Rougemont, og raadede min Fader at følge Strømmen. Men han var ikke til at overtale, han ansaae Uvejret for en blot forbigaaende Byge; han ahnede ikke, at det var en Landtorden, hvis Rædsler og Udelæggelser skulde strække sig over den halve Verden. Et pludseligt Lynglimt aabnede hans Dine, men kun for at vise ham den Afgrund, det nu var forsilde at undflye.

„En Morgen vækkede man mig med den Tidende: at Gaarden var omringet af Bønder og Andre, der saae ud som Kjøbstædpøbel. Jeg kastede mig i Klæderne, greb mine

Pistoler og min Kaarde og ilede ned. Min Fader mødte mig ubevæbnet i Vestibulen.

„Læg dine Vaaben bort, Louis!“ sagde han, „her kan intet Forsvar finde Sted, vi maae tale os tilrette!“ Jeg fulgte ham ud paa Trappen, mod hvilken Dyrers-hoben trængte frem under Sang og Skraal; vi bemærkede i den flere af vore egne Bønder.

„Børn!“ sagde min Fader, mildt og roligt, „hvad ville I?“

„Dit aristokratiske Blod!“ lød en Stemme midt inde fra Flokken.

„Mit Blod“ svarte han, „har jeg opofret mit Fædresland i mine stærke Dage; nu er jeg en Invalid, ville I have mine forskudte Lemmer, saa tag dem, men staa min Søn!“

Dyrererne begyndte at skamme sig, de Forreste trængte lidt tilbage, da lød atter hiin Røst: „Ned med Tyrannen!“

„Le bon!“ raabte min Fader, „var jeg en Tyran, da jeg estergav Eders Fader alle hans Restancer? og da jeg laante ham Sædeforn, som jeg aldrig har krævet tilbage?“

„Det er sandt hvad han siger!“ lød en anden Stemme; „han har aldrig været os en stræng Husbond.“

„Hviskvas, Nonsens!“ skreg Le bon, „alle de Adeliges Dyder ere kun glimrende Laster!“ Et vildt Bifaldsbrol fulgte dette Indfald.

„Gjør nu kort Proces!“ lød det igjen, „stød ham ned! han spiller under Dække med Capet og den østerrigske Tæve.“

„Lad saa Loven slaae ham!“ sagde en Anden, „lad os føre ham og hans Hvalp til Arras! der er flere af den Ulveyngel!“

„Dette Raad blev eenstemmigen antaget: en Deel omringede os og førte os bort; en Anden trængte ind i Huset og udplyndrede det. — Paa Bejen til Arras vare vi ofte i Fare for at blive myrdede; men den, som havde raadet at fængsle os, og i hvem vi gjenkjendte een af min Faders forrige Tjenere, gif bestandig nær ved os, og holdt den rasende Hob tilbage med den Forsikkring: at vi vilde vorde offentlig henrettede, og saaledes yde Folket en værdigere Hævn.

„To lange sorgelige Aar tilbragte vi i Fængslet. Imidlertid havde Anarchiet rejst sin blodige Throne, Guillotinen, over hele mit ulykkelige Fædreland. Conventet rasede, og udsendte sine Bødler fra Paris til alle de andre større Stæder; til Arras kom Lebon, dette affyelige Uhyre, hvis Navn aldrig vil glemmes i denne Stad, saalænge den endnu har een Steen paa den anden. Fængslerne fyldtes, Mordmassinen blev oprejst, og begyndte sit blodige Arbejde. Hver Dag hente de nogle af Fangerne, og Andre kom i deres Sted. Min Fader og jeg havde af Arrestforvareren lejet os et særskilt Værelse; thi vi havde førend Bortførelsen fra Rougemont hemmelig forsynet os med Penge.

„En Morgen, da jeg som sædvanlig kom ind i det almindelige Forsamlingsværelse, for at tage Afsked med de Dødsdomte, og lede efter Benner eller Bekjendte blandt de Nysankomne — faldt mine Øjne strax paa en af de sidste: det var Annette! Jeg trængte mig hen til hende — hun sank med et Skrig til mit Bryst.

„Døden, min Elskede!“ raabte jeg, „gjør os nu alle lige! Nu er Du min for evig — “

„ — For Evigheden!“ hvidskede hun.

Ulykken hæder ofte, men den kan ogsaa blodgjøre og forædle; man omringede os med Deeltagelse, med Lykønskninger og Beklagelser.

„Arme Pige!“ sagde jeg, „hvad er din Brøde?“

„At jeg elsker Dem!“ svarte hun.

„Kom med til min Fader!“ raabte jeg, „nu vil ha velsigne sin Sønns Elskede. Al Standsforskjel er ophævet, og der gives nu kun Gode og Døde: de sidste sejre, derfor maae de første slutte sig desfastere tilsammen.“

Min Fader modtog hende med aabne Arme. „Annette!“ sagde han, „jeg billiger Deres Kjærlighed; thi Skillevæggen mellem Dem og min Søn er nedrevet — elsker hverandre! men tænker paa, at Eders Ægteffab først skal fuldbyrdes hiin Side Graven.“

Jeg spurgte om Annettes Skjæbne, og hun fortalte:

„Siden jeg forlod Rougemont, har jeg — paa eet Punct nær — levet ret behagelig i den brave Lefevres Huus. Længe beskyttede hans borgerlige Stand ham for Mistanke og Forfølgelse; men han var riig, det fordoømte ham. For to Dage siden underrettedes han hemmeligt om, at han var denunceret som den, der honorerede de Berler, Emigranterne i Udlandet lod trække. Han samlede strax alle sine rede Penge og Kjøbbarheder, og flygtede til en Ven paa Landet. Sit Contoir overgav han til en troe Betjent — sit Huus og sine Børn til mig. Jeg tilbragte fire og tyve Timer i ængstelig Forventning. Imorges sloj Døren op, og, efterfulgt af fire Nationalgardere, indtraadte en Mand med en støvet Hat, en aabenstaaende luvslidt Frakke, lange Matrosbuxer og korte slubbrende Støvler. En stor krum Sabel slæbte efter ham henad Gulvet.

„Hvor er Leseværelset?“ raabte han.

„Jeg veed det ikke, Borger!“ svarte jeg.

„Er Du hans Kone?“ —

„Nej.“

„ — Hans Datter?“ —

„Nej.“

„Hans Maitresse?“ —

„Jeg er fransk Borgerinde!“ svarte jeg.

„Godt!“ raabte han, „vil Du elske mig? Jeg er Lebon, Medlem af Nationalconventet, den souveraine Nations Repræsentant, og Frihedens Forsvarer. Arras-Borgere!“ sagde han til Gardisterne — „gjennemføger Huset, og seer efter, i hvilken Krog Aristocraten har forstuet sig!“

De gavede sig nu til at lede i alle Værelser.

Han vendte sig atter til mig: „Borgerinde! jeg kan godt lide Dig; vil Du følge med og lette mig mine uhyre Arbejder? Vil Du dele en ægte Republikaners Seng?“

Jeg rejste mig i Harm og raabte: „Nej!“

Han smilte og strog sig om sin Knebelbart: „Hvem vil Du da helst omfavne — mig eller Guillotinen?“

„Den sidste!“ svarte jeg.

„Dgfaa godt!“ raabte han, „Du er en fri Borgerinde! Du skal have din Billie!“

En Gardist kom just ind; Lebon sagde til ham: „See her har vi een af de Damer, der blande Kortet for Emigranterne —!“

„ — Meget rimeligt!“ afbrød denne, „for hun har gænge været hos Charost paa Rougemont.“

„Bravo!“ raabte Lebon, „han sidder her i Fængslet og venter sin velfortjente Straf — lad denne barmhjertige

Søster komme hen og trøste ham! Lystig, min Smukke!
Du skal snart danse Carmagnolen!"

"Gardisten gjorde en Entrechat, og bød mig sin Arm:
„Maae jeg engagere Deres Naade?" raabte han med et
spottende Smil. Jeg bortstødte hans Arm, og ilede foran
ham til Fængslet. — —

Næste Morgen bragte os vor kjere gamle Præst fra
Rougemont — en sand Trøster for os, en modig Bejviser
paa den blodige Bane, hvis Betrædelse forestod os ethvert
Djeblik. Han opdagede snart Forholdet imellem Annette
og mig, og saae tillige, at min Fader billigede det.

"Hr. Capitain!" sagde han en Dag til mig, "De
og Annette elske hverandre; deres Kjærlighed er reen,
thi dens Maal ligger i Aandernes Land; men lad den
allerede her worde helliget ved Religionens Sacramente!
Lad mig forene Dem ved Kirkens velsignede Baand —
ikke som Elsker og Elskerinde, men som Mand og Kvinde
skulle De da træde for den Allerhøjestes Dommerthron!"

Denne Tanke, som hidtil endnu ikke var faldet mig
ind, vakte de heftigste Følelser i min Sjæl: Annette
min Hustru — og dog for mig reen, hellig som en En-
gel, som en forklaret Aand — denne Forestilling havde
noget Godt, ophøjet Sværmerisk; — men vilde ikke denne
inderligere Forening gjøre Døden bitterere! og om nu denne
fordrede kun en af os? om den anden muligens skulde
worde frikjendt? Dog, mine Tvivl forsvandt alle i det hen-
rykkende Haab: at kunne kalde Annette min Hustru —
om endog kun en eneste Dag. Vi talte med min Fader:
han gik snart over til vor ærværdige Vens Ansæelse. Vi
talte med Annette: hun vægrede sig, hun fremkom med
een Indvending efter efter den anden; hun vilde endog
heri see noget Formasteligt, en Slags Trods mod det

uransagelige Forsyn, hvis Styrelse ikke syntes at ville tillade os nogen nærmere Forening i dette Liv. Men hvorlænge kunde hun vel modstaae Præstens Forestillinger og Elskerens Bønner? Vi bleve viede saa kirkeligt, som det i et Fængsel lod sig gjøre. Acten foregik i den fælleds Forsamlingsaal, og alle vore Medfangne ønskede os til Lykke, og viste en Glæde, som om vi havde befundet os i fuldkommen Frihed; og denne Dødens Jorgaard gjenløb af et Gildelaugs muntre Larmen. „Ret Broder!“ raabte en fordums Krigskammerat til mig, „hold Du kun Døden for Nar, og stjæl fra den graadige Knokkelmand enhver Glæde, som Livet endnu har tilovers for Dig!“ Min Fader befriede nogle af de Louisd'orer, som stjalte sig imellem hans Skoesaaler, og et festlig Maaltid — Overskød af Mad og Vin — indbød snart alle Fangerne til en Nydelse, der — for sex af dem var den sidste.

Mod Enden af Gildet, som Stemningen var muntrest, og Skaalerne gik flittigst omkring, indtraadte vor daglige Gæst — den Herre, som afhentede de Indstævnte til Revolutionstribunalet, hvorfra der gik kun een Vej, den til Retterstedet. Ved Synet af denne Dødsherold forstummede Selskabet, Samtalen standsede og de fulde Glas bleve satte ned igjen. „Hvem gjælder det nu?“ denne Tanke gjennembøvede alle Hjerter. Annette greb min Haand: „O Gud, Louis!“ sukede hun ængstelig. Charon — som vi kaldte ham — fremtog sit Papiir, og begyndte at oplæse Slagtoffernes Navne. Det første var Louis! — Annette udstødte et Strig, og omspændte min Hals med sine Arme: hun trykkede sit Ansigt ind mod min Barm, som om hun der kunde undgaae at høre den frygtelige Lyd af mit Navn. „Louis — Louis — Bet — “

Han stammede, og kunde ikke læse Navnet. Hvilken rædsom Forventning, hvilken pinefuld Spænding! En opmærksom Tilskuer maatte snart kunne have talt, hvormange der iblandt os heed Louis.

Et ungt Menneſte — en fordums Kjøbmand — sprang utaalmodig op. „Det er Skade“ raabte han, „naar Emdhedsmand ikke kunne læse; jeg hedder Louis, og gad dog vide, om det er min Dag idag?“ Han gik hen, saae over Charons Skulder og læste: „Louis Bethouillere! Rigtigt! saaledes hedder jeg.“ Han gik raſt tilbage til sin Plads, fyldte Glasſet, rakte det ivejret og raabte med høj og munter Stemme: „Mine Herrer og Damer! De maae tilgive; en vigtig Forretning byder mig at gjøre Brud paa et godt Laug — velbekomme os alleſammen! à revoir!“ Han ſtaf ſit Glas ud, og ſagde: „Nu vel, min gode Færgemand! hvem flere i Vaaden?“

„Pierre Guignaud!“ lod det.

En Flinkſtyr, for Revolutionen een af Byens Cava-lerer, rejſte ſig op og ſagde: „Her er jeg! Man ſiger Motion ſkal være ſund ovenpaa Maden — ſaaer jeg en Dame til Borddanſer?“

„Dertil kan blive Raad!“ ſvarte Charon, „her har vi en — Henriette Prunel!“ En ung, ſmuk, meget bleg Pige rejſte ſig, og ſkjød ſin Stol tilbage: en pludſelig Rødme overfoer hendes Anſigt, der virkelig ſyntes oplivet af en uventet Glæde.

„Eh bien, Mademoiselle!“ raabte Friſſſtyren, „vi To kommer ikke mere til at ſidde over.“

„François Derutte!“ vedblev vor Charon. En gammelagtig Mand — fordums Socofficier — ſaae ſig langſomt om efter Dplæſeren.

„Jeg er ſtrar klar til at lette,“ ſagde han med en

huul Rest; spiste derpaa reent af sin Tallerken og tomte sin Flaske.

„Marie Moudon!“ lød det igjen. En ung femtenaarig Pige segnede beovimet om i sin Moders Arme. „O, I Tyranner!“ skreg denne, „hvorfor hende? hvorfor ikke mig Ulyksalige?“

„Madam!“ bemærkede Springsfyren, „de Jngste og Skjønneste gaae først fra Haanden.“

„Baptiste Ramoneur!“ lød det sidste Gang, og Dplæseren sammenlagde og gjemte den frygtelige Rolle. En Olding — en Præst som ej havde villet aflægge Convents=Eden — foldede sine Hænder, og sagde med en Helgens fromme, milde Afsyn: „Jeg takker Dig, min Gud og Skaber! for dette Maaltid, hvormed Du for sidste Gang har vederbørgt mit gamle Legeme! Jeg nedlægger det nu snart i det Støv, hvoraf det er taget, — giv mig og os alle en salig Opstandelse ved dit evige Naadesbord — Amen!“ Han rejste sig, bukkede for hele Selskabet, og fremtrafte først den indtrædende Slutten sine Hænder at binde. De Andre fulgte hans Exempel, efter en kort Afsted med deres kjereste Venner eller Bekjendte. Spraderen kunde endnu ikke bære sig, men sagde i Forbigaaende et tvetydigt Bonnot til Bruden.

Da de Dødsdomte vare borte, henseent alle Tilbageblevne for en Stund i taus Beemodighed, til min for omtalte Krigskammerat først opmandede sig, og sagde: „Atter en Opsættelse af fire og tyve Timer! lad os ikke græde dem bort, mine Venner! Tænker paa, her er Bryllup; de Nygifte maae ikke see andre end glade Ansigter!“ Han fyldte sit Glas og istemte en munter Vise. Jeg omfavnede min Brud under en stormende Blanding af Glæde over denne korte Frist, og Frygt for den dunkle, døds=

svangre Fremtid. Min Fader kom hen, og indsluttede os begge i sine Arme. — —

Saa vidt i sin Fortælling kom min kjære Louis — jeg kan ikke ret vænne mig til at kalde ham Charost — da et Par hvide Hænder foldede sig over hans Dine; han drog dem ned til sine Læber og kyste dem: det var Louise! hun havde med en Sylphes eller Alfes Lethed (jeg veed ikke, hvilken Lignelse passer bedst, derfor tager jeg dem begge to) listet sig hen til den Bænk, hvorpaa vi sad. Hun betragtede mig vist et Par Secunder, derpaa foer hun med sit Vommeklæde hurtigt hen over min Kind. „Jeg kan see,“ sagde hun med et fortryllende Smil, „at denne Taare tilhører Familien Charost — Fader! nu har Du fortalt denne blødhjertede Barbar din Historie?“ Han greb min Haand med et inderligt Tryk, og bøjede sit Ansigt bagover — Datteren bedækkede det med Hys. „Mig ogsaa, Papa!“ hvidskede en sød, bævende Stemme, og Hustruen sank ned ved hans Side, og slyngede sine Arme om hans Hals. Det er en velsignet Familie.

Da vi havde spist, maatte jeg tage Afsked; men jeg har Slutningen af hans Historie tilgode — den henter jeg imorgen. Det, jeg allerede har hørt, forekommer mig som et opdigtet Eventyr; jeg kan ikke ret forestille mig, at Herren og Fruen paa Rougemont ere hine til Døden indviiede Offere — jeg brister af Nysgjerrighed efter at erfare deres utrolige Frelse. Imidlertid drømmer jeg om intet Andet, end Sansculotter, Revolutionstribunaler, Guillotine og — Bryllup. Det løber rundt i mit Hoved — Adieu, Frits!

Bouchain, Juli 1816.

Frits! jeg er forelsket. Længe mærkede jeg, at det var ikke rigtigt fat; først troede jeg, det var Melancholie; siden blev jeg bange for, at det skulde være en Begyndelse til Brystframpe; men nu veed jeg bestemt, det er slet ikke andet, end Kjerlighed — jeg elsker den Her, den Louise — saaer jeg hende ikke, saa dør jeg — Adieu! — Dog stop lidt! jeg har mere at fortælle Dig, naar jeg blot kan samle det; men hun staaer uafslædig for mig, den velsignede Slut! jeg seer allevegne det velsignede Gessæs: det svæver paa Spidsen af min Pen, og danser op og ned mellem Linierne. — Naa! vær nu ordentlig, Du forvildede Tos! og lad mig have No at skrive til min kjære, kjære Fritsemand! Du kan jo krybe ind i mit Hjerte saalænge, og blot holde Dig fra mine Papirer! — Saa! sid Du nu der! —

Hvor var det vel, vor Louis slap i sin Fortælling? Rigtig! det var ved Brylluppet i Fængslet. — Han indføres atter talende:

Taffelet var hævet. Min Fader, Præsten og vi to Egtefolk trak os tilbage fra Selskabet, og tilbragte i vort Bærelse det Dvrige af Dagen. De vil maaskee neppe troe det, men jeg forsikrer Dem: endssjøndt det dræbende Staal hang i et Haar over vore Hoveder, vare vi dog dristige eller forvovne nok til at holde fast paa et Haab, der ikke var rimeligere, end den Febersyges phantastiske Drømme. — Det var paa vor sædvanlige Sengetid: min Fader begyndte at nisse, Præsten rejste sig for at bede Godnat, og ledsage Annette til det Bærelse, jeg hos Slutteren havde lejet for hende. Jeg trykte et brændende Kys paa hendes Læber. „Sov sødt, min søde Brud!“ hvidsfede jeg, og udbredte mine Arme til endnu een Dm-

favnelse; men den gamle Præst satte sin Haand blideligt for mit Bryst: „Kjære Søn!“ sagde han, „hun tilhører allerede Himlen, hun er dens indviede Brud — Abei-lard! elsk og frastig Dig din Heloise!“ Han drog hende med sig, og Døren faldt til.

Min Fader laae allerede i en dyb og rolig Søvn. Jeg sad endnu halv afflædt paa Kanten af min Seng — vaagen og dog drømmende: da stod La Fosse — Cuirasfeerlieutenanten — foran mig; jeg havde ikke mærket hans Komme.

„Charost!“ hvidskede han, er det en Maneer? Bruden har vist længe ventet, og De sidder endnu her? Hvad er det for anachoretiske Grimasser?“

„La Fosse!“ sagde jeg, „hvad tænker De paa, lige ved Gravens Rand — “

„ — Vi gaae alle paa Gravens Rand“ — svarte han, „frie eller ufrie — idag Bryllup, imorgen Begravelse: det kan hændes uden Guillotine. Naar man vilde altid tænke paa Døden, der kan være vore Tyranner maafee nærmere end os, saa skulde man aldrig gifte sig, men lade Mennefferacen reent uddøe. Er De en Brudgom? er De en Kriger — fransk Ridder, og frygter for Døden i det Djeblig, Livets saligste Time slaaer for Dem?“

„Ak, Kammerat!“ sukkede jeg, „hold op at friste mig! Guillotinen staaer bag ved Brudseengen.“

„Den staaer ogsaa bag ved Deres egen!“ sagde han ærgerlig, „nyd saalænge De kan! jo kortere Deres Tid skal være, jo mindre har De at skjænke bort; tag derfor Alt med, hvad der bydes Dem! Viis Døden, at De ikke ændser den! eller om De saa hellere vil: viis Forsynet, at det endnu ikke har mistet Deres Tillid!“

Han sukkede Lyset, tog mig ved Armen, og førte

mig med sig. Jeg lod mig lede som en Beruset. Ved Annettes Dør stod Slutternes Kone med en Lampe. Hun smilede, satte en Hovednøgle i Laasen, og lukkede sagtelig op. La Fosse stød mig ind, og traf Døren til sig.

Disse Dage indrømmede Skjæbnen os — paa den niende slog Adskillelsens Time. Vor Charon oplæste, som sædvanlig, Slagtoffernes Navne. Tre Uvedkommendes bleve nævnedes, det fjerde var Annette Dubois! Samlingen forlod mig, jeg fornam ikke det Afstedskys, hun trykkede paa min kolde Pande. Jeg vaagnede i en Feber, som for fjorten Dage berøvede mig Forstanden, og skjænkede mig en lykkelig Bevidstløshed. Da Bevidstheden omsider vendte tilbage, forekom det mig, at jeg havde sovet hele Aar: mit Giftermaal, min korte Lyksalighed i min Hustrues Favn, hendes Bortgang — Alt fremstillede sig i min Erindring som en længst forsvunden Ungdomsdrøm. Belgjørende Selvbedrag! Tiden, som læger alle Saar, havde ved Sygdommen faaet saadan Udstrækning for mig, at mit Hjertes dybe Bunde allerede syntes langt ældre, og derfor mindre farlig og smertefuld. Uden denne Aandsfraværelse, uden denne Legemsudmattelse, skulde jeg neppe have overlevet hiin Catastrophe — hvad siger jeg? denne Sygdom frelste virkelig min Fader og mig fra Guillotinen; De skal høre hvorledes!

Da jeg var kommen til mig selv, var den Første, jeg spurgte efter, vor kjære Præst; den Anden La Fosse — thi Annettes Navn kom ikke over mine Læber; det laae begravet og indgravet i mit Hjerte som en hellig Løndom, der gjemmes til Evigheden. — Min Fader foldede sine Hænder, og saae til Himlen: „Hisset, min Søn!“ sagde han, „lønner Gud de Edle, som gif i Døden for Dig

og din Fader! — Hør og velsign deres Minde! Tilbed et Forsyn, der atter kalder Dig tilbage til Livet og Friheden! — For otte Dage siden havde jeg i fire og tyve Timer Intet seet til disse vore Venner, der stedse skiftedes til at vaage og pleje Dig. Du var falden i en dyb Søvn. Jeg gik ind i Forsamlingsstuen — de vare ikke der. Jeg spurgte om dem: een af Fangerne fortalte mig, at de alt den forrige Dag vare guillotinerede. Dødsherolden havde kaldt paa Charost, Fader og Son. Fader Lirlemont traadte frem under mit Navn, og raabte til Forsamlingen: „Min Son Louis! hvor er Du!“ — „Her!“ svarte la Fosse. Tribunalets Officiant og Bagten kjendte hverken dem eller os; de øvrige Fanger taug, grebne af Beundring over en saa heltemodig Dpofrelse. Man vidste, at Lebon paa nogle Dage havde forladt Arras; deres ædle Bedrag lykkedes — de lede Døden for os. Fromme Lirlemont! Du fulgte din Frelsers Exempel! Arme la Fosse! dit Hjerter var nu kun tilgængeligt for een Følelse — Beastkabet. Du havde samme Dag erfaret din Moders, din Søsters og din Elskedes Henrettelse i Nantes. Og her, min Son! hør hvilken frelsende Stemme der tilhvidsker os i Røverhulen!“ Han fremtog en lille Billet, og læste: „Min gamle Belgjører! mindes De endnu Deres Jean Petit? han, som havde saadan uimodstaelig Lyft til Søen, og som De lod under-vise i Navigationen, og som De forsynede med Klæder og Penge? Det er nu tyve Aar siden jeg forlod Rougemont og gik til Martinique. For tre Aar siden kom jeg tilbage derfra, og bosatte mig som velhavende Kjøbmand i Douanenez. Revolutionen rev mig ind i sin Hvirvel: jeg greb Kaarden, og har nu befundet mig tyve Maaneder i Arras som Bataillonschef. Jeg staaer mig godt med et af Tribu-

nalets Medlemmer. Han viste mig Listen over de Fængne og Henrettede, og samme Dag skulde De og Deres Søn høre til de sidstes Tal. Jeg blev i Retten, for at prøve Noget til Deres Redning: da seer jeg den ærværdige Pater Tirlmont og en Ubekjendt, som tilegne sig Deres Navne. Jeg mærker Hensigten, og tier. Af en Veninde — hvis Navn Intet gjør til Sagen — erfarer jeg, at de begge endnu vare ilive. Ved samme Veninde lader jeg Dem vide: at jeg ved Midnatstid den 13de dennes (det er overmorgen) indfinder mig ved Fængslet. Hun skal hjælpe Dem ud. Vi gaae til min Bopæl, hvor passende Forklædning og falske Passe vil bringe Dem over Grændsen. Jeg veed, De er uskyldig i den Brøde, hvorfor De er besyldt, og at den gode Lebon har et Horn i Siden paa Dem fra gammel Tid af. De var engang min Velgjører — en Fader for mig, og — Taknemmelighed er en republikansk Dyd. Mit Brev maae De for Følgernes Skyld tilintetgjøre! — Han brændte det, saasnart jeg havde erfaret dets Indhold.

Lyst til Livet oppaagnede atter hos mig, især da jeg saae, at min Fader endnu elskede det. Vor Flugt blev besluttet, og lykkes. Petits Veninde — Arrestforvarerens smukke Datter — hjalp os ubemærkede ud; vor Frelser modtog os, og ved hans Bistand og Pengeunderstøttelse naaede vi uden Hindring Tydsklands Grændser.

Flere beskrev os Danmark som et godt Land for Fremmede, og vi besluttede at søge vor Tilflugt der. I Hamborg faldt min Fader i en tærende Sygdom — en Folge af Sorg, Fængslet og Flugtens Besværligheder. Ak! hans jordiske Levninger fandt et Hvilested paa hiin Side Elben. Han døde i mine Arme, og jeg var ene i Verden, uden Fødeland, uden Slægt; næsten uden Penge.

Min Rummer var stor; dog — min Constitution var endnu stærk nok til at modstaae saamange og dybe Sjælslidelser. Jeg vandrede fra Bye til Bye — stedse mod Norden; jo længere fra mine Gjenvordigheders Hjem, jo bedre! Randers blev — som De veed — min Landsflygtigheds Maal.“

Her bleve vi atter afbrudt; men Slutningen haaber jeg snart skal følge. Frue Charost kom ind med en bekymret Mine, og leverede ham et Brev. Han læste det, rynkede Panden, knugede det sammen, og gik nogle Gange hæftig op og ned af Gulvet. Jeg følte, at jeg ikke turde opholde mig længer, og reed. Idet jeg lod min Hest gaae ganske langsomt forbi Haugen, saae jeg over Hækken Louise siddende i en Haugestol. Hendes Hoved var bøjet tilbage, hun holdt et Tørklæde for Dine — jeg kunde see, at hun hulkede. Da, Frits! da faldt det som et Skjel fra mine Dine; en trykkende Smerte i mit Bryst sagde: „Christian! Du elsker hende!“ Og hun? — Gid J..... havde alle Bagter, Regnskaber og Skyldbøger, og alt det forbandede Kram! Før om otte Dage faaer jeg ikke min Skjæbne at vide — om jeg ikke kreperer forinden af Utaalmodighed.

Rougemont, August 1816.

Allerkjæreste Frits!

I dag skrive vi — lad mig see! den 6te — ja saa kan Du ikke faae Brevet til den 7de; det er Skade! for ellers vilde jeg bede Dig tomme en Flaske Præstevin — om Du ingen bedre har — til Ære for Højædle og Velbaarne Hr. Capitain Christian von Rosenberg og Froken Louise Bethune de Charost, som paa samme Dag agte at indtræde i den søde Forlovelsesstand. Ja,

min sødeste Pastor! Jeg er det lykkeligste Usen, som findes baade under Solen og under Maanen: Louise elsker mig — det er Textens Ord.

Men det er sandt: Du er en smuk, ordentlig, adstadig, bestemt, systematisk Herre, som ikke lider en altfor rhapsodisk Galimathias: jeg skal stræbe at nedtvinge min forliebte Gallopade til en jævn historisk Pasgang.

Som jeg nu skal fortælle: jeg reed da igaar atter derud. Min tilkommende Svigerpapa var som sædvanlig mild og venlig: men dog lidt veemodig stemt — Mama og Louise ligesaa. Her maae sonderes! tænkte jeg. Jeg bliver alene med Fatter, og begynder saa smaat at føle mig for — da slipper det ud: Lejen er ham opsagt — han skal herfra — han skal forlade Rougemont, det kjere Rougemont, hans Fødested, hvor han har tilbragt sin Barndom og sexten lykkelige Manddoms-Aar. Stedets Ejermand er død, og har testamenteret det til Jesuiterne. Familien har vel det, hvormed den saa taalelig kan slaae sig igjennem; men at forlade Rougemont! — Da farer der mig en himmelsk Tanke igjennem Hovedet: jeg springer op, griber begge hans Hænder, og siger: „Jeg har et Rougemont derhjemme!“ —

Han trykkede mine Hænder til sit Bryst, Taarer trilleder ned over hans Kinder: „For mig maaskee, kjere Capitain!“ sagde han langsomt, „men — ;“

Jeg slap hans Hænder, og sprang afsted ind i Haugestuen til Moder og Datter. „Madame! — Mademoiselle!“ begyndte jeg, „Jeg er Adelsmand, jeg ejer et godt Gods — er fri — min egen Herre! —“ Louise bleguede — „Jeg — jeg nedlægger min Frihed, min Formue, mit Sværd for den elskede Louises Fodder.“

Frue Charost rejste sig med Værdighed; en svag

Rødme viste sig og forsvandt i hendes ædle majestætiske Ansigt.

„Hr. Capitain!“ sagde hun, „De nærmer Dem en Familie, som er fattig, huusvild, fremmed — “

„ — Fremmed?“ afbrød jeg, „fremmed? Vor Tanke-
maade er eens, vor Religion ligesaa — og dersom Kjer-
lighed er et Baand mellem Ligefindede — “

Louise traadte hen for mig; hun rødmede som den nys udsprungne Rose, hendes dejlige Dine svømmede i Taarer, et Smil bævede om hendes søde Mund. Hun rev sin Handste af, og rakte mig sin Alabastes Haand: „Hr. Capitain!“ sagde hun med sin Englestemme, „jeg elsker Dem — gjør mine Forældre lykkelige!“

Jeg trykkede hende til mit lykkelige Hjerte. — Moderen lagde sine Hænder velsignende paa vore Hoveder. Louise havde skjult sit Ansigt ved mit Bryst; hun saae ivejret, og sagde med hiin fortryllende skjelmste Mine: „Men eet Vilkaar: ingen Mundkurv!“

„Ingen!“ raabte jeg, og gav og tog det første Kys: „ingen uden denne!“

Hun sloj fra mig om Moderens Hals — om Faderens, der i Døren havde været Vidne til denne rørende Scene.

Men for denne ny Historie vil Du vel ikke skjænke mig Slutningen af den gamle? Du ønsker vel at vide, hvorledes vor stakkels Louis gjensandt sin Annette? Han skal selv fortælle det!

„Min kjere Søn!“ sagde han imorges, medens vi en Timestid havde Ro for Damerne, „De mindes maa-
ske den sidste Gang, jeg var hos Dem i B****, for at tage Afsted? De fulgte mig til Randers, og gav mig de meest rørende Beviser paa Deres Velvillie for mig. Jeg troer ikke, at jeg, saa ømt som jeg burde, besvarede Deres

barnlige Kjertegn — af! mit Hjerte var i Frankrig, min Sjæl var hæstigt bevæget af Længsel, og af et dunkelt Haad, et Brev fra min republikanske Ven Petit havde vaakt.

„Han skrev mig til: at han af en tilbagevendende Emigrert havde erfaret, at jeg opholdt mig i den danske By Randers; at Tingen siden min Flugt havde faaet en uhyre Forandring, at han var Ejer af Rougemont, og at det stod aabent for min Modtagelse! Forresten kunde jeg uden Fare komme tilbage, ja maaskee endog finde en fordeelagtig Ansættelse i den nye Regjerings Tjeneste. Han endte med at bede mig fremskynde min Hjemrejse, da flere Venner med Utaalmodighed ventede mig.

„Jeg rejste, jeg ilede, jeg naaede Rougemont. Haugeporten der stod paa Klem. Dybt bevæget af smerteglade Følelser, af lyse og af mørke Erindringer nærmede jeg mig Huset. Udenfor paa Trappen sad en lille nysfelig Slut og bandt Krands — Himmel! det var min Annette op ad Dage — livagtig som jeg for tyve Aar siden saae hende paa Engen. Jeg tog hende i mine Arme, og bedækkede hendes venlige Ansigt med Kys.

„Hvis er Du, lille Engel?“ sagde jeg.

„Jeg er Moders,“ sagde Barnet.

„Er Du ikke ogsaa Faders?“

„Faders?“ svarte hun, og saae forundret paa mig, „jeg har ingen Fader.“

„Hvad hedder da din Moder?“ spurgte jeg igjen.

„Hun hedder Mama,“ svarte Slutten.

I det samme horte jeg et Skrig — jeg saae op — Annette stod for mig, bleg, skjælvende af Glæde, nær ved at segne i Afmagt. Ja! min Sen! det var hende — det var min elskede, min tabte Hustru; og Barnet — det var Deres Louise.

„Hvorfor skulde jeg forsøge at skildre vor Henrykkelse? det var en Umuelighed. Det var eet af de Forspil paa Evighedens Glæder, som et naaderigt Forsyn giver os svage, vankelmødige Mennesker — et Glimt af Gjensynets Fryd i det himmelske Fædreland — en Ahnelse om Særligheder, for hvilke de Dodelige endnu intet Ord have fundet.

„De er vist ligesaa forundret — om ikke ligesaa henrykt — som jeg, over min Annettes underfulde Frelse? Hør, kjære Søn! — Da hun med unævelig Smerte havde maattet rive sig løs fra sin af Forsærdelse hendaanede Ægtefælle, og blev ført for Bloddommerne, indgjød hendes bestemte Svar og Bæsen, hendes heroiske Kulde — at! de vidste ikke, at det var den haabløse Fortvielses — disse en Slags Deeltagelse: — hun blev frikjendt. O Gud! hendes Frihed var hende endnu til ingen Gavn — i samme Øjeblik, som den forkyndtes hende, var hendes Forstand borte. Een af Tilstuerinderne, en velhavende Kone, følte Medlidenhed med hendes Tilstand. Hun lod hende føre til sit Huus, og pleje med megen Omhuue, indtil hun efter fire Maaneders Forløb atter blev sig selv mægtig. Hun spurgte om mig: jeg var guillotineret tilligemed min Fader — vi stode jo begge paa de Henrettedes Liste. Denne sørgelige Underretning skulde maaskee have berøvet hende Livet, dersom hun ikke havde følt, at hun snart skulde give det til en faderløs Skabning — en Arvedeel, et betroet Alenodie fra den dyrebare, hedenfarne Ægtefælle. Denne Forestilling gav hende Styrke. Hun aabenbarede sin Tilstand og sin hele Historie for Madame Petit. — Det var hende, vor Petits Kone; han selv var ved Armeen. Hun unddrog hende ikke sin moderlige Kjærlighed, men beholdt hende hos sig, og underholdt hende tilligemed

min Datter — som Moderen efter mig havde kaldt Louise — i næsten fire Aar.

„Ved denne Tids Forløb kom Petit tilbage, som General, Ridder og Invalid. Da han hørte, hvem Annette var, overraskede han hende med den for hende hartad utrolige Efterretning om min Frelse, og indgjød hende det meget sandsynlige Haab, at jeg endnu maatte være ilive. Førend han kunde anstille Undersøgelser over mit Opholdssted, begav det sig saa heldigt, at en fra Danmark hjemkommende Adelsmand i et Selskab, hvor Petit var tilstede, kom til at nævne mig, og mit daværende Hjem. Og saaledes kaldtes da Deres stakkels, landflygtige, venne- og frendeløse Louis tilbage til sin Fødestavn, til en Husfrues Barm, hvem han længe havde begravet som et Bytte for Graven, og til en Datters Omfavnelser, hvis Tilværelse han aldrig havde ahnet.

„Den gode Petit overlod mig Rougemont til Afbenyttelse, og vilde maaskee ganske have overdraget mig samme, dersom ikke Døden — en Følge af hans Saar — havde snarligen bortkaldt ham. Hans Kone fulgte ham hastig efter. De havde ingen Børn og Rougemont tilfaldt en Broder af hende, hvis nylig indtrufne Død gjorde mig huusvild. En Capital, som min Fader havde tilgode i Arras, og Skyldneren var saa ærlig, efter min Hjemkomst at udbetale mig, har hidtil sikket mig for Mangel; men har aldrig kunnet gjøre mig riig nok til at kjøbe denne mig saa dyrebare Ejendom. Jeg har gjentagne Gange søgt om Ansættelse baade hos den forrige, og den nærværende Regjering; men altid forgjæves: en mægtig Mand ved det napoleoniske Hof, havde været min Faders uforsonlige Fjende. Han vidste smidigen at lempe sig efter Liderne: at ombytte den trefarvede Cocarde med den hvide,

og indsmigre sig hos Bourbonnerne. Han og hans Familie blomstrer endnu frodigt i Hoffets Solglands, og derfor er der for mig ingen Lykke at vente i mit kjere, ulykkelige Fædreland. Og derfor, kjere Søn! vorder ogsaa det Offer, De fordrer af mig, af desmindre Værdi. Ja! vi ville alle i Deres venlige Danmark, i dette den huuslige Lykksaligheds, den borgerlige Friheds trygge Hjem tilbringe den Tid, som Forsynet endnu forunder os, til at prise Wiisdommen og Godheden i dets ubegribelige Styrelse.“

Og nu, Du Elskelige! — ah! der staaer hun den Engel, og kikker mig over Skulderen — saa maae jeg slutte! Paa Mandag otte Dage bryder vort Regiment op, for at afløses af et andet. Om en Maaned i det seneste lader Du din Kirke pent oppynte med grønne Kviste og Blomster, og bereder Dig paa en fransk Bielsestale, for standsmæssigen at copulere den himmelske Louise til hendes lykksalige Christian von Rosenberg.

G Bindstovw,

(Strikkestuen.)

Fortællinger og Digte i jydsk Mundarter.

De war e Awten sa bette Zywlawten — nej hold, A
lywwer — de wa sgi den Awten far ve indda, dæ wa
Binnstoww te e Skwolmæjsters, ham Kræn Koustrup
— I kinne ham wal? Dæ wa nok dæ kinnt ham, for
om e Binter wa han Skwolmæjster, men om e Sommer
wa han Muhrmæjster, aa han wa lih dægte te behgi Diel.
Na han ku mier end de, faa han ku stel Blued¹, aa wis
igjen, aa vænn e Bind, aa lehs øwwer baallen Fingger,
aa møj mier. Men te aa maahn² wa han ett saa fulkom-
mele som e Præjst; for han had ett gon i den suet Skuel.
Saa wa vi da samled aa hiele e Bøj — ja ja! Lysgor
Bøj er ett saa faahle stuer: der er ikkun sejs Goer aa
nowwe Huhs; men saa wa di der aasse aa Kapballe,
aa Tejstrup, aa A trowwer dje Kaael i Knækkebaarre
war aasse drowwen dæte³. Men de ka no wæh de samm.
No Falil! Saa had vi da ænele molt aa, aa had aal
sammel saat wo Gaanænnen⁴ øwwer e Kroeg i e Lowt øw-
wer e Skyw⁵, aa had aasse begynt aa læ di fem Pinn
lest we⁶. Saa sæjer e Skwolmæjster: „Æ der ingen aa
Jer, dæ wil synng nød, ælle faatæll nød, saa lidd ed saa
gjæwt mæ de hæhr Bærferie.“ Saa tow hun Uret — hin
Kjen Pæjster⁷ fræ Pahyse — for hun er aalti saa

1) Standse Blod. 2) Mane. 3) Drejne derhen. 4) Garn-
ender. 5) Bordet 6) Sætte sig i Gang. 7) Kirsten Pedersdatter.

framtaahlen¹ — „A ku gjahn syng Jer en bette Bihš,
om I ejjes gad hoer² en?“ — „Da we wi aasse de!“
fuet A: „Klo Do kun te!“ — Saa saang hun aasse en
Bihš. A haad aalle hoer en fahr; men A ka aalshwewel
gaat howw³ en; aa den gif da ænele søen:

Staeren sedder o Gowlen⁴ aa synger som han ka bæst,
Nejenfor goer han Ejler, aa slatter hans Høsbonds Hæst.
Baanked han fast Tyrhælen, smed Kollen darowwenapo,
Bænt han sø om a Staeren, aa saang: „hvis A wa som Do.“

„Ja hudden ær A?“ saa Staeren,

„A æ fon en fatte Fowl,

„A haaer iffe Annet end Hjaeren.“

„Do Do haar Dæ nok en Hjerrest, aa I haa Je behgi en Reh;
„A haar wal de Jeun, men iffe de Ant. A haar ifkun lille Glef.⁵
„K a r e n hun søre sø knap tedøh, aa A komme raa⁶ bagatter —“

„Aah! gi hin Hæstfang!“ saa Staeren,

„Saa komme di Gammel jow wal

„Aa renne Dæ sjæl epo Daeren.“⁷

Dæ gif en Maahned, aa dah gif tow, aa dah gif trej Gaang trej:
Saa hint di Formueren te Karen; hun wa kommen skit asiej.
De wuet ett saa læung, saa sek hun en gromme villele⁸ Dreng.

Mueren smækked saa Daeren,

Aa sat sø po hinne Seng:

„Swem æ saa Hjaeren? Do Karen!“

„A finner ett Anner end Ejler —“ hin Torer po Kinneren trill —
„A ku wal tink et“ saa Mueren, „men Do haa lawwed ed ill;
„Haad Do indda fallen saa Sø h r e n, kahansæ de ku blowwen gaat:
„Do baade ham sjæl aa saa Goeren i Minn aa i Ynn⁹ da had saat;

„Men Ejler, aaller i Bahren!¹⁰

„Den Støhder mi Datter ska so —

„De mo Do lihd epo Karen!“

1) Rasttalende. 2) Hørt. 3) Huske. 4) Huusgavlen. 5) Glæde.

6) Snart. 7) Paa Døren. 8) Herlig. 9) Med Minde og Indest.

10) Aldrig i Verden.

Karen hun snowwed sæ hal omkring, aa sat hinne Pan immob Stoffen.
 Uphen tubed i Kjerketuen,¹ po Raahnen² gobled han Koffen.
 Sunnen³ tubed mod Kjerkepuet,⁴ aa Ratten injawwed i Aahnen.
 Jøst saa dsh hun den unge Muer, aa raa bagatter kam Baenen.⁵

„No blywver han nok ifræ Daeren“ —

Saah den faasmeddele Kwinn —

„Hwo mod haa Do faat wal aa Karen?“

Vinteren lidd, aa Fororet kam, aa Staeren po Gowlen han saang:
 „Goer hær inno din usselig Pjalt! kan ikki De Tiden blyw laang?
 „Mød længer den skal ikke heller blyw!“ saah Ejler; han gif te
 et Træ.

Han ban hans Huesbond aall⁶ i en Løt — „No skal A raa kom hæfræ!“

Saa saah han Jaawal te Baeren,

Na putted hans Hornwed derin —

„Gu naah mæ! No kommer A, Karen!“

„De war ejfen en sølle jen!“ saah han Jepp. —
 „En wa saa bedrowwele,“ saah An Cathrin. — „En
 wa saa gruslele,“ saah Kjen Muotes.⁷ „Syng wos
 jen dæ goer let mier faanowwele! Kjen Pæjster!“ —
 „Læ no Enaahn syng!“ swuert hun, „sin J ett æ faa-
 nowwed mæ den hæhr.“ — „Jto!“ saah Wolle Hann-
 sen, „A ær ett grum te aa syng; men A ku faatæll Jer
 en bette Histaarri, dær æ haatte lissom e Bihs, undtaw-
 wen de, te en for en bæjr Ehu.“ — „Jto! læ wos saa
 fo en!“ saah e Skwolmæjster; „men gjor en ett faa laang!“
 — „A ska ett gjor en længer den en ær“ suert han. Na
 saa snowed han hans Nies, aa tow ve.

Wi kinne jow aalsaammel de hæ bette fou Boj, di
 falle „Skræe.“ No ejer di dem sjælh; men i æller Daww
 hoer di unne Kjasholm. Den æ da ænele splet ad,
 som saa mange anner; men fahr haar ed wot en stam-

¹) Taarn. ²) Høloftet. ³) Hundene. ⁴) Port. ⁵) Barnet.

⁶) Alle. ⁷) Mortensdatter.

mele gue Goer. I di Tier — A veed no ett saa noww, nær ed war — bowed dær et Stod tow Broer po e Goer. Den ældst a dem wa da e Mand,¹ aa den ungest ejed slet ett nød, hverken aa e Goer eller aa e Gwos. Men Pæeng haad han ejen nok aa, manne Rihster full, saawal som den Nahn.

Noddeda, i de samm Golaw bowed der en Fraaww po Annshjerre. Hun war ung blowwen Enki, aa righ wa hun, aa knew wa hun. De ku jow da ett slo fejl, te dæ wa baade Jen aa Enaahn, dæ bejled te hin. Si kuns no! Ham den ældst Broer o Rjasholm, han bejled aasse, men de vil ett blyw te nød. E Fraaww haad sit sæ Enaahn ued; men hvem han war, elle hwor han wa fræ, de mo A ett seji, for A veed ed ett. Den ungest aa di hæ Rjasholms Broer haad aasse sit sæ Jen ued;² men de wa sgi en Buenpihg i Skræe. Jahja! han wil jow ett hat hin te Kuen; men ejjesen soen — I vedd wal. De passed hun ett om. Han ga Gaat for, aa han bej hinne Pæeng, aa han lowwed hin baade Guld aa grønn Skoww; men lih vidt kam han mæ hinne. Hun passed hin Rok aa hin Binnhues, aa hehded³ hin gammel Forræller. Imelstaahn wa hun saarren, og hinne Muer saa te hin iwesfenda:⁴ „Hva staae Do, bette Ann!“ Hun suet ett nød Annet po ed end: „To de veed A ett — Jen ka ett aalti wæ lih glaae.“⁵

Mens de hæhr no stod soen po, saa kam den ældst Broer atter, hvem de war, e Fraaww haalt aa. Aa saa suer han en how Jed: te han skul undlyww ham, ihwor han saa traf po ham. Men her ikkun saa! Hwem aa Jer, dær æ kommen ad e Bej mel Ungstrup aa Tuening,

1) Herremanden. 2) Seet sig En ud. 3) Plejede. 4) Altimellem. 5) Glad.

haa wal aasse sit søen mødtvejs ve en Pass en laang
 flaad Høw — lissom en Dofs¹ — i en Firkant mæ stuer
 Stien rundenom aa nowwn Broklinger aa Teilstien. Si
 dæhr haar i gammel Daww staan en Kjerf, dæ hed Luhn
 Kjerf. Aa di Annsbjerre Folk, aa di Kjascholms Folk
 di wa lih gue om den samm Kjerf, aa haad jet Stuel-
 staah, elle Poppeltuer, som di kaller ed, i en. Si no
 bøj ed sæ hwerken wahr elle bæjer,² end te e Fraaww mæ
 hin Kjerrest mødtes en Sondæ mæ den ællst aa di hæ
 Kjascholms Broer i e Stuel. E Kjascholmsmand gjør ett
 laang Snak, men drow hans Koer, aa jaw igjennem den
 Nahn. E Fraaww hin Kjerrest han sikh³ dæ øwverenn;
 men han kam sjæl løkkele og wal ued aa e Kjerf. Men
 hwot han saa sikh timmedes, de vedd A ett nod aa. Men
 de bløw befolh, te e Kjerf sku rywes nier; saa den hæ
 grusselig Gjanning; aa sikh haar e Folk, dæ hor te Luhn
 Sown, goen te Tuening Kjerf. — De wa no de; men
 I skul ha aa vedd, hudden de gif mæ hinner e Skræpigh.
 Si kons no: Ham den ungest Broer han kjøwt Annsbjerre
 — for e Fraaww døj knap ætter te hinne Kjerrest wa
 muered. Men e Goer hed ett Annsbjerre indda; den
 haad et ant Navn, ingen Nølwend ka howw. De Navn,
 en haae no, sek en ætte de hæ kon Toes i Skræe — saa
 hun hed Ann; aa da e Herremand ett ku saalokh hin ve
 nowwn Meddel, saa taw han hin te Kuen i Lugt og Ehr,
 aa fled hinner op i Silki og Dammass — de wa no aant
 end en røe Binntrøww aa et Par Stunthueser. Di low-
 wed glædele tesammens i manne Herrens Der. De sikhst
 A besøgt dem, ga di mæ en Kaarre ful aa Bræwien,
 aa et Glas ful aa Brøe, aa en Skjelling i mi Paang.
 No æ den Histaarri ett længer.

1) Daase. 2) Bærre eller bedre. 3) Faldt.

„Den war ett saa mød towwele.“ saah e Skwol-
mæjster. „Men no sku vi wal haa en Bihs. Syng fram,
Bisti! Do ka jow saamange som dær æ Fingar aa Tæer
paa wos Nalsammel. Men de sku wæ soen en plassele
jen.“ Bisti ga hans Naaggel¹ et Snow,² læhted sæ fræ
e Stuel, trak op i hans Bowser, sat sæ igjen, spotted
hans Skro ued, aa tow we gilif:³

Dwli han wa sæ saa løste en Ewenh,
Skul han et Wren, saa stat han irenh
Hisor aa hæhnier.
Gif han mæ Hølli¹ aa gif han mæ Flow,
Naller haad han Row,
Undtawwen nær han sow
Saa søhdele, saa bløhdele.

Ekjon Else hun æ sæ en Frøken saa fin,
Hun gor i Silke aa Moer aa Hermelien,
Hisor aa hæhnier.
Soe hun ham Dwli i Mark elle Skow,
Naller haad hun Row,
Undtawwen nær hun sow
Saa søhdele, saa bløhdele.

Dæ wa Daans epo Goeren, aa Dwli han saang,
Saa mæ den aa saa mæ den saa lettele han spraang
Hisor aa hanier.
Ekjon Else stod aa soe po, huddan han ku sæ snow:
Saa fik hun ingen Row,
Undtawwen nær hun sow
Saa søhdele, saa bløhdele.

Ekjon Else wil faaløst sæ udi den grønne Lubn,
Sin Tanker di wanked aalt i den samme Stuhn
Hisor aa hæhnier:

1) Negle. 2) Eving. 3) Strax. 4) Hølee.

Da mødt hun ung Ejler aalt udi den Skov,
 Na saa fik hun Row,
 Di u: i Græsset fow
 Saa søhdele, saa bløhdele.

Na da saa hin Jorreller no wa doh ud aaw Ell: —
 Den jenn gif te Dimmerig, den aahn gif te Hall —
 Disoy aah dæhnier,
 Te Egtemand aa Paasbon ung Ejler hun tow;
 Saa fik de behgi Row,
 Na ve hweranne fow
 Saa søhdele, saa bløhdele.

Den Bihs grinned di aa hvæhjen, aa e Skvolmæjs-
 ster staaletred sæ² aa gnej hans Arm, aa saah: „De haa
 da wor en stammele kaalhøhgen³ Knæjt, den samm Ejler.“

„De ka hejer ett noth aa wæ saa med rædh a sæ,“
 saah Rjen Pæjster, „nær En sta te aa ilaww mæ soen
 nød.“ — „De mo Do wal sejj,“ saah Pe Baahstrup,
 han læhted sæ fræ e Bænk, aa sath sæ igjen — „Haad
 mi Aallfaaers Aallfaaer wo rædh a sæ, saa had A knap
 fat hæhr.“ — „De war ibann⁴“ rowt Pe Pahvse, „Hwa
 veed Do om di Aallfaaers Aallfaaer?“ — „De skal A
 sæjj Dæ“ suert Pe Baahstrup „Den Goer hæhr øhsten
 for, som vi Bynner inno kalle Baahstrup, men di Stuer
 kalle Marswynsluhn, den er i gammel Tier bøgged op aa
 fier Bynnergoer. Di hoer te Annsbjerre, aa e Mand dæhr
 heb Jorren Maahswyen. Han row di Baahstrupgoer
 nier, aa kyl di tow aa e Bebowwere i no Høhs i Bium,
 aa den treddi smed han te Søsle — saa degaang ku di
 jow tummel wos lissom di sjæl behaahged. — Den fjahr
 de war aakfæraet mi Aallfaaers Aallfaaer, han fik ett nød

1) Wlde. 2) Stuttede sig. 3) Bræk. 4) Som potter.

faa de fohst, men han vinted jow. Saa degaang te e Herremand haad faat de nej Stowhuus i Baahstrup rest op, kallt han ed atte sæ sjæl mæ de hæ Swynnawn, aa gjor et Gill faa hans Slæjt aa Benner. Som di no wa samled, Herrer aa Frowwer i e Dwestoww, faa gor mi Allfaaers Allfaaer ind te dem, aa taar hans Luh aa, aa sæjjer: „Godaw! aall I gue Benner aa Frænner!“ — „Ær den Bunde gal?“ rowt somm a dem, aa vil hat ham fyl ued. Men Maahswyen saah, te han mot gjahn blyhw let, faa de wa Jen, dæ had hans Frispraaf ve ham. „Men hudde ka Do woww aa tittelier wos soen?“ saa han. „Aaejou!“ suert mi Allfaaers Allfaaer, „A vedd ett ræther, end te vi her aallsammel te jen Slæjt. Gue Haassbond hedde jow Maahswyen, den Mand dæhr hedde jow Griis, han dæh hedde Gaalt, aa han dæ æ jow en Wonn¹, aa mi Faaer haa di aall si Daww kall Pe Sow — faa mo A da aa vær aa e Swynslæjt.“

Aaeja! de grinn di aa. Men Forren Maahswyen tow te-uers, aa saah: „Sin Do ær aa wo Jamilli, komme Do te aa hae en knev Swynstejh aa bow i; aa saa kommer A aasse te aa gi Dæ nod aa rued² i.“ — Aa den Stejh han mint, de wa Baahstruphues, som han bogged te ham, hwo han rueded aa snahged got nok, aa hans Boen atte ham. E Herremands Slæjt ær uddoe faa maange Tier sijn, aa saae ær aasse aall di anner baadde Wonnier aa Griis. Men e Sow i Baahstruphues haar indda jen lowwen Griis, som I no ka sie.“

Josses! hwo strannied³ di aa de hæer Histaarri — undtawn Rjæn Pæjster. Hun wa saa mæst. A troww knap, En ku ha slawn et Smiel aa hin mæ en Wown-

1) Orne (Urne). 2) Nede. 3) Stoggerloe.

kjæp. "Do ær aalti saa fos,¹⁾ saa Mouens te hin,
 "hwa staae Do?" — "A staae slet ett Ant," saah hun,
 "end no vil A te aa kwehd Jer en aahn Rihš. Begynner
 en let ræele, saa foer en Jaabæjring saa de i e WEn.
 Aa hwa dæ sto skrowwen i en, de æ sann, saa de stidh i
 den Bøj, hvor A æ fød, aa de æ hejer ett længer sijn,
 end te mi Bæjstemuer ku grangiwese haaww ed." Dæhmæ
 stinned²⁾ Rjesten hinne Nøg aa saang:

Yo trej Bien humper e Hæthæst afej,
 Saa de te han haaer ikke slier;
 Men hwem dæ sta mœhd kam epo si Bøj,
 Humper snaaer i e Kjerrgor nier.

Aa Mownš han wa sæ saa løfte en Ewenh,
 Swor han hoer Fiolen, han dannst dær!
 Han haad sæ no aasæ en suldtrow Wen,
 Aa de wa hin Mett Mari Hanster.

Aa da han kam haatte³⁾ te Hanses Puet,
 Da hoer han en Hæst, dæ kam lumpend!
 De søbst kirt han sæ ikke atter ed stuet;
 "Hwa! Swem æ de, komme hæ dumpend?"

Men dæh spraang Gnister fræ Hæstens Bien,
 Dæsligest fræ Dwnen aa Niesen.
 Aa kumm unne Tag da han war ikke sien —
 "Høj! hudden si Do ud, Mownš Niesen?"

— "Hudan A sir ud, de ki wæh Jer de samm —
 "De æ kaalt, aa kahansæ A fryser —
 "Bil ejjes I sie lidt aa høhr, saa go framn,
 "Hudan han den Trejbjened nyser."

"Spel op friff! aa læ wos so Wost aa Brœe!⁴⁾
 "A skul ha let Wæhrn no i Kroppen.
 "Jawten I daanser, imuen kan I dœe.
 De gif mæ en Ewingen aa Hoppen.

1) Storagtig. 2) Rettede. 3) Hartad. 4) En gammel Bondedands.

Han tow Mett Mari ve hin venster Haaen,
 Na tramped aa hused aa nikked.
 Hun blow ret saa angeft de felle Baaen,
 Aalt fom hun no knikked aa vricked.

„A trowr, hun blow kaalh, mens Mowns han blow hied,
 E Swed trilled ham unner Yww da —
 „A mo let herued ætte de bette Bied,¹
 „Serinn fan ik længer A blyww da.“

Na fom han kam ued no saa warm aa saa wuod,
 Na suelt² i e Blæst fæ et Stød da,
 Dæh filh han, fu hwerken rohr Haaen elle Fued.
 Di Anne bar ind ham fom dø da.

Saa ffor di ham hjem da, aa lo ham po Stroe,
 Na lo di saa Snehteren kom da.
 Han tow no hans Moel fra hans Top te hans Toe
 Do skal fo en Kihst, da ka romm Dæ.“

Na han kam igjen o den ottende Daw
 Mæ Kihsten, han ftu puttes i da.
 Men Skjagget de vil han jow fofst gi et Skraw,
 Mens Konneren towwed³ ham — fi da!

Hans Kjarrest stod ve ham, aa hjammed hans Hoer,
 Na lyst ham po Pannen aa Dvnen.
 Den Skjagstraver ind ham i Sahgen floer —
 Da wowned Kræbaaten aaw Söwnen.

Han reht fæ, aa soe fæ i Stowwen omkring,
 Na soe po fæ sjæl aa i di anner:
 „Hwa staaer A, mens bæhr I haar om mæ slaan King?
 „Na hwis æ den Kihst?“ — Dii nohanner.⁴

Mari ga et Skrigh, hun wa næeve aa daahn —
 Hun blow jow saa saahle forstrækket. —
 Hun smeed fæ po Knæe, aa tow fat po hans Haaen,
 Na talfede den, ham had vækked.

1) Dphold. 2) Kjølede. 3) Konerne vadsteb. 4) Saamænd
 (3 Sandhed).

Na da fit di Konner no Nant aa bestell
 End smoth de her Ungkaael te Grawwen —
 Di smokked den Ygh unne löstele Spel
 Te Brudh epo Trejugersdawwen.

Den Snekter han klawwed sæ nød saa hans Rihst,
 „Hvem ska no betaabl mæ aa ta en?“
 — „De skal A“ saa Mown's, „de for aa blyw den fihst!
 „Te rehle¹ A doet, A vil ha en.“

„Den war ett saa mød slem“ saa Rjen Muotes,
 „hwisfommensti de ejjes æ sann.“

„Da æ den hæhr sann,“ saah han Jens Jensen,
 „ham e Hueskråhmer — I kinne ham wal — han wa
 kommen in ad e Daer i de samm Golaw. — Han bowwer
 ejjes en fi Miil hæ ryster po; men nær han drawwer om
 i Bøjderen, aa tingger Hueser, aa de blywwe saa silh saa
 ham aa kom hjem, saa legger han sæ gjahn ind te e
 Skwolinæjsters. — Noddeda, saa sat han sæ nier aa ga
 sæ te aa saatak, lissom A no sæjer ed ætte ham:

„Den Gaang te A sku fohst Gaang o Sessiuunen, da
 wanted² mi Faar knap aa nap fiir Der i trej Snies. Saa
 fulles han aa mi Muer ad op i Præstfigoren mæ en Brif
 Smør aa en mægtig stuer swot Kof. Præstmadammen
 beholdt baade Smørret aa Kofken; men Præjsten, de war
 elles en dejlig Mand, aa møj gue mod fatte Folf; men
 han vill alliwel ett gjø mi Faar æller, end han war, aa
 saa maat a spring Sælbaat — Rytter skul a sej. Jes
 Piesen slap bæjr, for han fit en Nesevt po no Aøethe-
 kersfager te aa smær hans Dwn i, aa saa fit di søen en
 røe Hantiring, hwægaang han kam o Sessiuunen; men de
 kaast aa hans Faar en Halhunnerdaalersfeddel.

1) Til rigtig. 2) Manglede.

Skuelen wa slem; A ska sue te, Vogtenanten ku ærre¹ jens Rog. De war en vellele Kaal te aa faastoe hans Grests; men nærensti han soe: „Kaal! Du rider som en Ugurk!“ saa wa han ett naade.

De war i Kriggens Ti. Dengaang A kam ud aa Skuelen, kam A ind te Reggimintet; wo Skadron loe i Enkelfyer,² men saafnaar A kam, massfred vi ind a Mel-lenborre. Die loe Fronsmannen; de wa no bette geswint Kaal. Di bottred po,³ de gif som Kjepper i Hjyw!; men A ku ett forstoe Ant en „Futter!“ De betyer saa moej som „Dællen skal annamm Dæ!“ Saa spuer A wo Rifmejer — for han ku praat mæ dem — hwa de wa di soe: „Di sier“ so han, „di vil dragge den røde Kjol af Jer, aa gi Jer en blaa isteden.“ Men de blow indda Lown.

Den fohst Gaang wi kam sammen, da war A aa Kas Kask a wo Bøj Blænkere. Vi kam te en bette tun Skow; da kam trej a di hæ smo Kaal imoed mæ wos. „Hwem dær!“ so A. „Kislava!“ so di. „Feldtrow!“ so A. „Sakkarnomedjo!“ so di. De æ misfen Lown!“ so A; „vedd I ett bæjr Feldtrowet, saa skal I fol mæj te Skadronen!“ Men saa drow den jenn hans Sawl, aa rej li po mi Kåmmeraat. A tolkes rehle nok han kalt wos Engle⁴; men Skam sloe ham, han mint ett mæ et, for han ga Kas mus et Slaw, te han silh ow Hæjsten. „Hwa!“ so A, „sloer Do Kas Kask, saa skal Dællen regjæ Dæ!“ aa mæ de samm hoog A ham øwer hans Raff, te han buust en Bagforre.⁵ Da di anne Low soe de, saa begynt di aa futter aa sacker, aa rent in po mæ, som di vil rien ha trojn mæ nier. Men A soe: „Snak Dansk, I tydsf Hunn!“ aa saa slow A den jenn øwr hans howr

¹) Muntre. ²) Gkeruförde. ³) Snakkede op. ⁴) Anglais ⁵) Kulbotte.

Arm, aa den aan øvr hans venster, aa saa taw A dem te Jaang, aa foer dem te Skadronen. Men Rikmeysteren ba den bette Mand ta sæ, no wa vi uloffele, saa de wa Fransmænd. Sihn lært han wos, vi stu sej: „Dragoon dannoa.“ De faastodd di, saa vest di vi wa Danstere.

Jengaang indtow vi en Stadd, der hedd Kasseborre. Gui bewaars hwo de gif te! Dæ wa en Bagtmeyster ve sjaer Skadron, han had wo mæj saa Stralsfund, degaang di slow Grow Skeel ihjel: han had undlywet manne Minnesker i Kri. Han so, te de Slaw ve Kasseborre wa de grommeste Slaw, te han had wot i: men de we Lybek war inno grommer, saa dia maatt di haall ed i ni Dau aa lyer ud ow di Doe — de wa retten stræng saa di solle Bæster. Men ve Kasseborre — som A stu! fotæll — war ed saa møj ænkele¹ aa si, hudden det gif te. A soe en fransk Sælbaat, han gif mæ et bette Baaen po hans Bangenet. „Do er et Skaen!“ so A. „Piiv mæ laang Kor“² so han. „Do sta ha Janzen!“ so A, „A ha sjæl betalh mi Piiv, A kjowt baadde Piiv aa Kor aa Mondbeed aa Kas KasK degaang vi loe i Jsschow.“ Men saa kam der en grusselig Howwen Fransmænd, aa di rowt aasse „Piiv mæ laang Kor!“ saa tint A, de æ de bæjst Do rier di Bej, om Do vill behaall di Piiv.

Degaang vi saa kom te Hamborre igjen, saa vill vi ett længer væ ve Fransmannen. Da vi saa Jaawal te ham, da græd Prins Ekmoell som et Baaen, saa han vill ett haa wor aa mæ wos. „Jaawal!“ so vi. „Adio“ so di, „adio Kæv aa Har!“³ „Kys wos hie!“ so vi. Saa begynt di igjen mæ dje Pivsnak. „Ja piiv I no i

1) Infeligt. 2) vive l'empereur. 3) A revoir.

wo . . .) søh vi, aa saa rejh vi te Baanhøwd. Die kam Kosafferen om wos. Di vil priif attē wos mæ dje Pij-
kjerper. Den søhst, A soe, tint A war en Kræmer; men
da han kam nærer, ku A wal sie te de sftu væer en Krigs-
kaal. „Do er en sue¹ Kaael te aa rii“ søh A te ham: „A
trower misfen Do sedder oweno di Madpues.“ „Dowre!“
søh han. „Be Do ha Dowr?²“ søh A, „ja des som Løgte-
nanten soe, hudden Do sedder mæ din Knæer, saa vill han
nok gi Dæ Dowr; kahænsē Do sit Lewand aasse.“ Men
saa stak han mæ i mi hower Voer. „Do æ sue nære³!“
sø A, aa saa hog A hans Kjep met ower, aa ham sjæl
bag ætter. „Do ku ha woer fræ mæ!“ søh A. Die war
aasse en frankk Genneraal fulle mæ wos. Di kalt ham
Lallemand. De war en Bowhals. Han haad en bette
rød Lue po, den swinged han aalti mæj, aa saa rowt han
lisfaa høwt som han kunn: „Brave Dannoa! A æ laang!
A æ laang!“⁴ men de war ett sann, saa han wa kun en
bette stumpet Kaal; men modde wa han.

Sihn drow wi te en Boy, di kalt Sestej; diæ wa
saa manne Finner, te den jen ku ett spot saa den aan;
men vi ragt dem indda tefii, aa kam walhollen in te
Kensborre. Po Wesen kam der en Fransmand rennen,
aa sprang op po Hæjsten bag ve mæ: „Væk Per Mis-
siong!“ sø han. „A hedder ett Pej, A hedder Jens,“
søh A, „ik hejer vil A go væk for Dæ; men ve Do væ
stefkele, saa mo Do ri mæj.“ Saa vill han hat Affevit.
„Be Do ha Bræwviin?“ søh A, „de ka Do soe,“ aa saa
ga A ham ow mi Glasf. Da han had drokken, begynt
han aasse aa snak om mi Ionng Piivrør. „Hwiisom-
mensti Do ett holler Flav,“ søh A, „saa skal A kyll Dæ

1) Svar. 2) Profosi. 3) Rærig. 4) Allons!

nier ow Hæjsten." Men saa ba han om en mild Par-
don, aa sijn blow han rolle.

De wa de sifst Slaw, A war i; aa degaang A flu
te aa sebb ow Hæjsten, haad A most mi Maandbed te
mi Piiv, aa A haar aalle sit et sijn.

"Saa den Sag" saah han Mahs aa Brahnum, "A
haa jow ænnese aasfe wor i Krie, aa de ku ha gaan mæ
mod wahr end de gif, saa de endtes mæ te A fik en gue
Kuen — saja! no æ hun doe aa hæ, solle Kjesten,
men hun wa gue ve mæ saalæng hun lowwed; A mo ett
fej hin Ant po. Roddeda, saa haar A laae den hæhr
Wihs om den hæ Krie, aa hudden A fik Hold o Kjesten.

Degaang te di ved Kjøvvenhawn mæ Amraal Nielsen drowes —
De war en how Skjataasda, di bestelt ett Ant end slowes. —
De Pust begyunt ve Kirketie, da di had ringed sammen;
Men Kloffen den blow trej saawal, sa Nielsen han saah Amen.
Aa de wa mæ aa Jens aa Pier — fra jen Boy aalle Trej —
Aa po et Skiv hed Provestien da wa vi aasfe mej.
Den Tie te Kloffen den war oth, aa wi had fot wo Dower,
Da rovt Carsteinen: "Karte! lad mig see, I ikke sover!"
Aa aall di Skihv, da drow saabi, di smeed dje Kuller te wos.
Zesist saa kam da trej majit, aa di blow leggen ve wos.
Di sfoed, aa vi sfoed. Wo Carstein — Pe Lassen war'd di
falt ham —
Han rovt saa hwær en Kuhl da kam: "Den maac vi ha' betalt
ham."

Di Kuller slow saa tyk som Smol aa pehv som nowe Hæjler.
Di kom aa slow wos swerahn, som nar di spelle Kæjler.
Aa mot po Dawen ve en Pass,¹⁾ da tremled Jens aa Pier.
A sokked ve mæ sjaal, aa saah: "No sies vi aalle mier."
Saa blow vi ve aa ponses²⁾ saanen, aa de wa rehle haat,
Saa Kloffen gif te sijn, aa vi had ingen Dnnen³⁾ saat.

1) Dmtrent. 2) Slaacs. 3) Middagsmad.

Leffst blow Engelsmennen fyw¹ aaw aal den hie Hantiering;
 Wo Lognant iahrt hans Pann, aa saah: „Hold inde med Sjar-
 fering!

Saa strej² A i en Boed te Land, aa fet mæ nod aa bedd o;³

A gif aa oed,⁴ saa der war ett en Ylett te A ku sedd o.

Die kam da Jen, A tint, aa saah. „haa Do wor i Labeeten?“

„Ja let“ saah A — „da æ“ saah han — „di Anner o Passarceeten.“

„Hwah? Hvem?“ saah A — „J! Pier“ saah han, „aa Jens,
 di Kammeraater.“

„Saa ær ed ikke waer“ saah A, „te vi sto hæhr aa praater.

„A tint te di wa slawn ihjæl; A soe jow saa mi Dwen,

„De tremled øwveræbn — ino! — da war ed wal djæ⁵ lowen.

„Jto! A vel indda dæhænh! — „Jto!“ saah han, „al mæddæ⁶!“

Men Guj bewaahrs! hwa dæ wa fult! aa ek en Boes wa ledde.

J Salfen⁷ loe di behgi Tow, saa di ku ett kom langer;

Aa Ministen di stod omkring, aa glowd, aa ga dem Pænger.

Aa dehr stod suere fornem Folk, aa Frøkener aa Fraawer,

Aa ga dem. „Sillemænh!“ saah A, „da skal A loww J stower!

„Hudn goer et mæ Jer?“ — „Skit!“ saae Jens: „Ar aah mæ
 behgi Fædder.“ —

„A mæ mi Åhrm, walfommen Mads!“ saa Pier — „ard Dæ
 dær æ dær?“

Men Jens han loe⁸ aa tow mod Pængg; Ihan talt dem, aa han
 djelt'em;

Aa de wa Solpængg aalle Slaww, han had nok mæ aa sjell dem.

Di hall put han i Pies Jek, di hall dem tow han te sæ;

Men so ga han et Hæhtesok, aa prøwed aa læth ve sæ:

„De blywer ring mæ mæ“ — saah han — „A trower ett A lower.

„A bie Dæ saa almindelæ,⁹ Pier! komme Do dærower,

„Da ska Do hellæ mi Jæær aa Muer, aa Rjæsten ikke minner!

„Aa ka Do loww, da bier A Dæ, Do gwyte Dæ mæ hinner!“

„De stie ves ett“ — saah Pier — „saar A mo vesnok folles mæ
 Dæ.“ —

„Hwa ska wo Pængg blyw te?“ — saah Jens — „Mads! ve
 Do ta dem te Dæ,

1) Kjed. 2) Skred. 3) Noget at bide paa. 4) Spiste. 5) De ere.

6) Jeg vil med Dig. 7) Forsiuen. 8) Laa. 9) Indstændig.

„Na floj dem hjemm?“ — „Swafor et de“ — saah A — „A ska wal ta dem.“

„Be Do gi Kjesten aalle mien?“ — saah Jens — „saa hun ska ha dem.“

„Men hwisom, Pie! Do doe far A, maa A saa arre dihn?“

„Sun fet indda en kjon kon mier, nar di blow laae te mihn.“

„Na ja!“ — saah Pier; aa de war aa di sissi Uer han taalt, Saa fost doh han, aa saa doh Jens: aa saeen fit Kjesten Aalt.¹

Saa drow A hjem mæ den Bessien, aa kam te Drum sille — A wil ett go te Kjesten strags, men blyww te'm Moenen tisse.²

Mi Jaar aa Muer — de skal A loww — di smillt degaang di soe mæ.

Mi Muer hun saah: „I Gustilow! Do kun indda begoe Dæ,“ — „Ja de wa stint³ nok“ — suered A, aa kyl mi Dwarfsak nier.

„Do ad'd'ett naghenn“⁴ — saah mi Jaaer — „hudn goer et Jens aa Pier?“

„To di blow skaat“ suer A, „da war aa ret en slem Spitaffel; „Di loe som slagted Swonh; te A blow frie, de war't Meraffel.“

„Hm — hm — hm!“ saah mi Jaaer — „hwem kaaff'em hen? hwem full te Grawen?“ —

„Ham sjæl han kaaff'em hen“ — saah A — „aa hiele Kjøvvenhawan „Jul dem te Grawen. Dæh blow ringed, præfied, dæh blow songen.“

Mi Muer hun slow hin Pinner sammen: „De wa knowt aaw Kongen.“

Mi Jaaer han saah: „No so di Saarre te Dwlis — selle Kjesten!“

„Jaa narenstie En haar en Ben, saa vel en nødde mest'en.“

Om Muenen degaang vi had et⁵ wo Dower, saah mi Mower: „Do ska wal hen te Dwlis no? — A selle mej, A trower.“

Da Kjesten soe mæ, stak hun i aa græhd — saa di had saae hin't —

„Swa fa de nett!“ — saah hinne Jaaer — „Aah!“ — saah hun — „de ær aah stint.“⁶

„Aah Jens! Jens! Jens! Do wa min Ben — aa hwafor skal A mest Dæ?“

1) Aalt. 2) Om Morgenens tidlig. 3) Stibt. 4) Rogen. 5) Epist. 6) For haardt.

„Aah! gih Dæ stæll te 't!“¹ — saah hin Jaaer — „dæ foes wal
Jen, ka trost Dæ!

Saa tow A op mi Paang mæ Pængg — dem Jens aa Pier
had ginn mæ:

“Dem ska Do ha te Arrepaact!“ — saah A — „Ka de ett linn Dæ?“

Saa kam vi te aa snakk en Kuen baad' om de Jen aa d'Annet.

Mi Jaaer kam aasse te aa saah: „den Krie æ slem saa Lannet;

„Men ejes no te Jens æ dæc, hudn tinke Do no Dwli?“

„Do kan ett saahn sedd Entimanh; aa de'rt war² aa vrowl i.

„No ska Do inten gywt Dæ hæl — aa Do æ raa saa gammel —

„Aa Do aa hun I sku nohinne³ vahr epo jens Sammel.“⁴

„Aa A veed ett, hvem de sku vahr“ — han suer: „A vedst ett hejer.

„Ku Kjesten finn en Kaael mæ Let, kahensæ de wa bejer.“ —

„Jto!“ — saah Muens mi Jaaer — „Do'ett behew aa lied
aah laant“ —

„Aah! I behower bejes ett“ saah Kjesten — „aa ha aah traant!“⁵ —

„Hm, hm!“ — saah Dwli — „hm! A veed, di San⁶ han haec
no Sjøllinger“ —

„Hint wos en Dram aa en Ved Brøe! de ka ett hjælp vi hjøllinger.“

Men saa blew Kjesten rint kataalkf, aa hwall,⁷ aa ba om Daw⁸ da.

Men sib'n som vi kam sammen saacen i jit aa annet Law da:

Somti saa wa hun ett betint, aa annetier hun tot et.⁹

Teffst saa blew vi Mand aa Kuen, aa Jngen haa faatrot et!

Roddeba! Wolle Bistesen haad tawn still den
hiele Awten; men ved de Law fit han isinn aa snak mæj.

„Hvem dær æ tint i Graah aa dæromkring,“ saa
han, „veed wal aasse, te dær æ nød, di kalle Sven
Graahs Capel — saa hæ haa wot en bette kon Kjerf
engang, liksom dæhr øhsten for Ungstrup. Men de er
ænele saa læng sib'n, te mi Aalfaaers Aalfaaer haad ett
fit nød aa den hæ Kjerf. Stien æ dær inno nown aa;

¹) Tilfreds. ²) Ikke værdt. ³) Saavist. ⁴) I et Forspænd.

⁵) For travlt. ⁶) Son. ⁷) Græd. ⁸) Udsættelse. ⁹) Syntes
om det.

hwem dæ gidde gaaen ætter ed, ka snaar finn e Stej po
 Grosskøvs Mark, lit nueren faa Haww Søe. Degaang
 de stidh, som A no sfa faataell, si da wa dæ trej Konger
 i wo Land — aa de wa di tow faa manne, ka A trow,
 faa jen ku ejes haa wot nok: trej Konger i et Land maa
 væ lisse gaat som trej Konner i jen Hues, faa hudden
 sfa di faaliggis? Noda: den jenn aa di Konger hebb
 Swenh. Han slow den jen a di to anner ihjel ve et
 Gjæstboj, hwo de no war, aa han vill gjo lissedan ve den
 treddi. Men han unrennt, aa sanked en gromme Haav
 Kriesfolk sammel, aa øwverwanh Swenh i et stur Slaw,
 di haalt derind po Graah Hie. Swenh han tadt baade
 e Slaw aa e Lyw, som A no sfa faataell. Den Daw
 far e Slaw sfa stoe, faa stod e Konng udden faa hans
 Tjelt, aa faa bej ed sæ hwerken wahr eller bæjjer, end
 te en Buenfuen kam gaangend faabi, aa hun war en sfaam-
 mele know Kvinn. E Konng fik Løst te hin, aa lo hin
 træk ind i e Tjelt, aa loe aasse we hin, men haat imued
 hin Willi. Dæ ku wo manne Konner, dær ett haad tawn
 sæ soen Kjellingerie næe faa næer; men den hær wa strix
 i ed. Saa snaar hun wa sluppen ud igjen, rent hun
 hjem, aa græed faa moj moddele, aa faataell hinne Mand
 Nalting, lissom de wa gawn te. Saa blow han illworn,
 aa saah: „Da skal A indda sie om A ka betaalh den
 Skitting aa en Konng de hæh Stof Arbeed.“ Dæhna
 tow han en Yws,¹ aa skal bag nier we hans Nakh, mæl
 hans Innetrojj aa hans Ullensfjot², aa gif ued. Men e
 Slaw wa begynt, aa de uet³ ett lænng, fa Swenh's Folf
 blow splet ad aa faadrowwen. Han maat jow aasse sfael
 remm, aa kam faahren aalsjenn po hans Hæjst dæh faabi,
 hwor e Buen stod aa soe po e Slaw. Men saa stowted

¹) Dre. ²) Kofte. ³) Varede.

hans Hæjst. Finneren war ætte ham et Sted tebaagh. Han rowwer te e Mand: „Hæel mæ!¹ hæel mæ! om Do veed et Stej.“ — „A ska hæhl Dæ soen“ saa e Buen, „te di Udenner ett ska finn Dæ lowwen.“ Mæ de samm hog han e Konng mot i hans Pann mæ e Yws, te han filh stjendoe owwerenn.

Da hans Muedstanner, Konng Wolmer, kam te, aa fanh ham, lo han ham johr po de samm Stæj, aa bog den kon Kjerf owwer ham.

Ætte hans Doe haa di aalti kal ham Sven Graah, saade te han omkam dæhr. — Men owwenpo de hæhr ve vi no ha en Bihs aasse om Krie, som jen aa mi gue Benner — ja de er ett længer end tow Der sin han døj — han haa fjæl dejtet:

Den Die A war en bette Kaael, aa gif aa utted Joer,
A fet mi Joh aa Alejemon i Muoten Zejsens Goer.
Aaw Naahd aa Barremhjatehied di fet isinn aa ta mæ,
Da mi Jaaralle wa falln mæ fræ, aa ingen Anr vil ha mæ.

Die war A ejsen manne Der — had retten gue Darw;
Lit ingen No i nowen Maad — saa de wa Synd aa klaww,
Bon had di ingen slier end mæ aa saa djer ijen Datter —
Di tint² wal aasse, som de gif, te dæ kam ingen atter.

Aa mæ Muotens Sessel som Eoffin wust vi aap.
Dæ war ek jen uen Bloesdrohy i hinne hiele Kraap.
Bi wa som Zit, hwa Jen den vill, de vill den Annen aalti;
Bi wa tesammen fest aa fist, i Mark aa ve wo Maalti.

Bi had jen Sang aa leg wos i, ek heje ku vi soww,
Ja di ha loe wos sammel i wor ijen Pysfiloww.
Te Skwol aa fræ Skwol gif vi knowt, aa haalt hcranres Finner.
Aa hwar en Puhs³ A boer hin øwr saa de te hun wa minner.

1) Skjul mig. 2) Tænkte. 3) Vandsted.

Saa fulkes vi, men vi wa smo; aa sijn da vi bløw støhr,
 Vi gif jitt Vinter behgi tow te Præstien i Faahøer.
 Na saa bløw hun mi Gajilam, aa A hin Nøjorsgaw da,¹
 Degaang te di djelt Kjerster ued i Kaal: aa Pigi-law da.

Men sijn da A wust bajer te, aa bløw di jitt aa tyrw,
 Saa matt A te Sessiuen, aa spring Sælbaat, aa læ mæ fryrw.
 A fek mi Pas, aa Sessel græed aa saah: "Jaawal no, Pier!
 A tinke ves, Do go di Vej, A sie Dæ aalle mier."

Hun græed — A græed — de war en Ent, aa vi græed behgi Tow.
 Men da vi stekes, lowed hun, te hun sku blyw mæ trow.
 Saa maat A da massier astej aa ind te Reggemintet,
 A soe hin et i ølle Der, de haad A aalle vintet.

I tow Der gif A Skuelen fram, aa sijn kam A i Krie.
 Die tid A Unt aa Hoerbied; de war en selle Tij.
 Dessit kam A i Slaw, aa fek mi hower Arm spolieret.
 Di skoer en aa ved Nawselen, aa saacu bløw A forieret.

Di kunn ett brugh mæ lenger dier, aa dæfor fek A Low.
 Saa gif A hjem den laange Vej rint ud fræ Jøsehøw.
 A tint saa tit aa manne Gaanng: huda mon Sessel haar et?
 Kæhænfa hun æ dæ aa henn; saa æ hun wal faawaaret.

Na som A kommer te wo Bøj, aa sie til Muotens Goer,
 Swor A had lowd saa glæddele mi guede Ungdoms Der,
 Da wa der Spel aa Løstehied, aa Huset fulh aaw Gjæstier,
 Na Giltworn i den hiele Goer, aa Towten² fulh aaw Hæstier.

Na da A kam saa te e Daer, aa saah: Gusfrej herinn!
 Da wa dær effe Jenh saa' Tak, eff Jen dæ ku mæ kinn,
 Ja Brudden kam aa kieg derued — aa de wa Muotens Sessel —
 Hun slow hin Pinne te hin Loer aalt mæ saa stuer en Kæssel.

¹) Sigter til den Skif paa Landet, at en Karl og Pige vælges til at forestaae Fæstelaavnsgilderne, medens de Øvrige for Spøg vælge sig hver en Kjæreste. ²) Tøsten.

„Aa Herreguj! hwa sier A no! to de æ Vie dæ stoer!
 „Aah Pier! A vinted atte Dæ i samsull ølle Der.
 „Mi Zaacer aa Muer æ begi dæh — hwi skull A go fræ Goeren?
 „Do kam jow ett — Do skrow jow ett — no ær A gywt mæ Soren.“

„Swa skull A skryw mæ, Sæsfellil! mi hower Arm æ henn;
 „Aa fabr' i Krie aa fremmed Lann, A ku jow ingen senn.
 „A æ en Krøvl, de sie Do wal, aa ingen Minneff Røtte —
 „Gud gibe det, jeg maatte snart herfra til Graven fløtte!“²

„Gi Dæ tefrehs!“ saah hun, „Do skal slet efte fet faa Brøe!
 „Saalænnng vi Anner haaer en Koen, da skal Do ett li Røe!
 „Do ka jo blywv som Do haa' wot i gammel Tie i Goeren!
 „Kom inh aa set Dæ ve wo Skyw! saa ka vi snath mæ Soren!“

Si no ær A en gammel Kaael, aa gor aa utter Foer;
 A foh mi Foh aa Klæjemon i Muoten Jensens Goer.
 A fløtte Kper. A fløtte Hæjst, aa Smotow sier A ætter;
 Aa somti po mi venster Arm A bærer Sæsfels Dætter.

Da no den hæ Bihs om den jenarmed Sældaat war
 ued, saa tow Wolle Bistisen ve igjen, aa saah: „A
 skal indda beskrywv Jer, hudden de gif mæ de Der, A
 tint dærowwer i Kjøvvenhawn. A haar inno gjemt
 de Brøw, A skrow hjem, aa no vel A løhs ed for Jer:

„No er A da bløwn Ruff ve en Brandispetter, aa
 hwisfommensti J soe mæ no, kun A rehle ræh³ Jer hen, saa
 nærensti A sedder o e Bok, sir A ud som en Bjøn, saar
 A haar en Ullensfjot aa baare Ræwbelle, aa en laajn Ka-
 bus mæ en Ræwhaal i e Nak. Den naadde Frow saah
 fæst, te de sku wot en Ræwrump; men saa saah A: „Rej
 ejs manne Tak, de passer A ett om.“

„De væst A haad her, de fest A kam her, war ejs
 aa faasto dje Snak: den naadde Frow wa rejn Lydsk i

1) For. 2) En Linie af en Bise. 3) Forstræffe.

hinne Taahl. En Swonsfiæg kaller hun en Swinestej, aa en Stejh kaller hun en Stie. A vest haatte ett hubden A wa vænt i et. „Kan han bære en Stej til Bageren?“ saah hun te mæ. „Nej hwerken A ka ek hejr A vil; hwa skul han mæ den?“ saah A te hin. „Saa kan han gaae den Stie han er kommen, jydskt Kwaj!“ saah hun te mæ; men saa kam Hæhren, aa han skel wo Træd. Di bette Smobon er aasse no gromme Krabaater: næ di sie mæ, skal A aalti staw te mi Nawn; nær A saa sejr „D sejr ou, E, e Le, Wolle,“ saa grine di saa dje Maw æ farre aa spræk. De gor ejs knap te hæhr, saa nærensti A beer om en To Bædels te e Bro, saa owerbergrine di mæ, aa læer te di ka ett faafsto hwa A sejr. Da wa di mej bejr ind i e Synnen, degaang te vi war ilaw mæ e Kosaffer; nærensti A dæhr faalaangt saa tow Skjælling Wost, saa ga di mæ aalti saa fih Skjælling Pøls. A haa wo tow Gaang o Raameddi; di saah saa mæ, te di spelt dæhr, men A soe hwarcken Kwot eller Lærninger; A soe de wahr wa,') faar A soe den Stemm. De war uhd o Vejstærbrow. Fost kam der en Kristaal, aa han sat en Stejh te et Huus, aa krov in aa et Binni. „De komme Do gal fræ“ saah A, „dessom der ejs æ Folk hjemm.“ Dæ stod nowr Kompener ve mæ, di ga dem te aa li aa mæ; men aaller saa snaar wa han kommen nier igjen, fahr e Mand kam ued mæ et Lyws i hans jen Haahn aa en Koor i den aahn, aa saa rog di sammen; men e Tyv stod sæ, aa stak e Mand ihjel. A root te di stu griiv ham, aa for ham te e Herredsfowd, men di low a mæ, aa holt saa mi Mun — sohn æ et aa ha gue Fortaalere; kahænsæ han aasse had stollen sæ

1) Svad der var værre.

rigg, faa saa haad han ingen No. De waart ett læng, faa soe A ham igjen, han sad aa ved mæ tow Kwinfolk, aa en Møllerswen gif faa Buer. De war en speddalste Knæjt den samm Møllerswen, han haad læhr hans Professun tegawns, faa han stal baade Brænviin aa Edelswaar¹ aa Skywen fræ dem, aa holked i sæ som en Stork; men kahænsæ han heller ett had faat aa ehd i manne Daw, faa slanten wa han, aa hans Klæjr hang aa flovvred om ham. Saa row di de Huus ewrenn, aa faa soe A et aant Stej, dæhr wa Liegstow,² aa saamanne Raahl aa Pigger, der rent aa danst; dæhr kam e Tyw aa vill dans mej, aa den laang Møllerswen aasæ. Men Stam slaae dem! e Møllerswen haalt e Raahl ve Snak, mens e Tyw stal jen aa e Pigger, aa rent astej mæ hin. „Hej!“ rovt A, „hvi loover³ I ett? e Tyw steller hin ves ve hwæ Klæjtro, hun haar o hinne Krop.“ Men saa grint di igjen, aa saah te A sku holl Kjæst. Alhwyl rent di da ud aa e Liegstow, men saa ku di ta æbaag. Let ætter kam e Piig, e Tyw had stollen, igjen, aa flow fræ den jen Sih te den aan, aa row sæ i hinner Hoer, aa bar sæ ad, som hun had wot gal. „Hwa gor a hin?“ saah A te ham, dæ stod ve mæ. „E Tyw haa lokked e Piig,“ saah han. „Sk...“ saah A, „wa de waer aa stav sæ soen te for? han haar wal saa mej, te han ka betaahl faar e Baaen.“ — „Sih hes⁴!“ saah han, „dæhr kommer den stammele Møllerswen tebaag mæ en laang Stremmel Papiir.“ — „No wil han ta Moel a hin te en nøj Kjowl,“ saah A, „kahænsæ e Tyw haar rown den hun haar epo; ja ja, Nøj æ bæjr end slet Ett.“ Men e Piig war ett faanowd mæ de, faa hun loed te, hun wil ha slown e Møllerswen mæ hinne

1) Spisevare. 2) Dandfestue. 3) Løber. 4) Gift.

Knetnow, aa saa sprang hun op po et Kon Digi aa nier igjen, aa hwor hun saa blow aa, de vedd A ett. Hon rent wal faitens ætter en Infallens, men hwa ka de noft? de hun haar de haar hun, aa e Kaael ka go fræ de jen Herred te de aant, saa ka hun ta æbaag. Men saa ftul I ha fit et Spel! Dæ stoer en Hæft mæ en Mand epo o Kongens Noftaarre — A haa manne Gaang gon om ve en, aa tint, te de wa nej, di haad ffor ud aa Træ; men Stam floe ham! han ka got rih hwot han vil, faar aallebæift som A sad aa gavt o di hæhr Anftalter, kam han ind ætter e Thy. Han had rehle nok smur sæ owr mæ Krihd, men A kint ham allywl. E Thy war ett sue glaa ve ham, saa hwæhgaang han foe te ham, saa necked han a ham; men han blow indda haallen stell faaleng te e Thy fek Staan¹ aa unrenn. Tesift saa barres de mæ for te A foe Helvede. Den Slemm aa saa manne Smos dæwl te de wa grusfelig, rent aa slow Ild o e Thy, aa saa putted di ham nier i en glown Dwn aa sprang ffael bagætter, men den lown Træhæjft sprang mæ e Mand op o e Rout. Den aahn Daw gif a nier o e Taarre, aa vil fi om han wa der — jow, han stod dæ rehle nok, aa hod faat aal e Krihd tarred a sæ; men A ffa wal byt mæ, A kommer ett saa nær te ham, saa no vedd A, hwa han beftoer aa.

Den aahn Gaang A wa dæhr ud o de Comeddetow, da kam Stam e Møllerswen igjen, aa de Gaang wa han kommen i Tjenneft ve en aahn Haasben, aa di fku wal laant hen, faar han had en gromme ftur Madfaarre aa flæhv epo; men de war en Slongert ihwot han kam, aa de hæ Stehlen wa nohanne gjoer ve ham,² faa liffesnaar

1) Tid til. 2) Kunde han ej lade være.

han soe te e Mand wa kommen et Ron fram, saa ga han sæ ilaw mæ e Madkaarre, aa han hog i sæ, aa stapped nier i hans Maw jen Humpling ætter en aahn, aa saa tow han sæ en gue Toer aa e Flaßf ivessomda, aa sat en hwæh Gaang bag ve sæ. Men saa kam dæ Jen i søhn no pæhn tawlered Faarklætow mæ en Hjellistryhg i hans Hoahn, aa han snapped e Flaßf aa rent mæj. De- gaang te e Mollerswen saa vænh sæ, aa vill ta hans Flaßf, saa war en hæn. De howed han ill: han soe sæ ronnen om po wos Aalsammel, tessift falt hans Dwn po mæ, saar A stod ham nærest, aa da ku A wal si, han waantint¹ mæ te ed, saar han blow ve aa glow o mæ som han skull ha et² mæ. „Hwa ka de nøtt,“ saah A, „te J sier o mæ? A haa Skam ett tawn je Flaßf, men dæ wa Jen, dæ rent her i et Pa laang Bowser aa mæ en Hjellistryhg, han tow en fræ Jer.“ Men de ku let hjælp Aal hwa A saah, saa han blow ve aa si o mæ; han saah Jngenting, men hans Dwn gnistred som glowen Jld, aa aall dem dæ war i e Stou di grint liöse stærk som di kunn. Saa blow A ilworr aa saah te ham: „Tyv tænke Hwæmand stæl; dersom Do ett vil læ væhr aa glow o mæ, saa skal A Skam kom ovr te Dæ, aa baank e Miel aa di Troj.“ Han stod lih kært³, aa gævt saa howt, te A ku ha jawd beggi mi Knotnøwr ind i hans Mund. „Da skal A si, om A ett ka læth din Mollertyw!“ saah A, aa saa vil A te aa kyl mi jen Bien øwer e Plank- værk; men saa begynt di Aalsammel aa rohy te A ftu go ud; di haa wal wo ræhd te dæ ftu ffi en Mlokk. Saa wa dæ Tow, di tow mæ hwer unne si Arm: „A ka go sjæl,“ saah A; men de ku ett nøtt hwa A saah, saa saa

1) Mistænkte. 2) Epist. 3) Kjækt.

frov di sammel runnen om mæ, aa rovt Hurra faa mæ, faa de A sohn had skamsuttet e Tyw, aa faa bar di mæ rehle ud po dje Skaaller! men i e Daer stelles di ad, aa faa trillt A aa brækket e Maanbed te mi Pihv.

Men faa haar A aasse jengaang wor i Kjærk, i den bette kaalled Kjærk, dæ legger po Kongens Nojtaarre, let fræ den lown Træhejst; de war en doll¹ Kjærk innen i. Mot øwr war et stuer Omhæng, aa de stod der en bette kon Knejt aa traf op aa nier, aa en Præjst stod der ve hwæ sin Sih aa et, aa di wa swot i e Ansigt; A stod ve wo Kaakkepihg hōwt aap o e Puppelturh. Kongen sab ve den jen Sih o e Præjstfowl; men han taw stell, aa e hiele Mienighed taw stell, undtawn somtier te di klapped i dje Hænnere, aa ga et gromme Bræl aa dem. I e Chor dæh gif di ud aa ind, aa faa prækket Jen aa faa prækket Tow, aa faa rovt di i Munnen po hwæranner; faa sang di, aa faa spelled di. Dæ war aasse Bruddeviels, men e Brud aa e Brudgom haalt hwar i sihn Egn aa et Styk Lat² — de klepped e Præjst mot øwr. Sihn kam di bæhren ind mæ e Brudgom, aa han wa slavn faas dærrer, hudn han faa wa kommen aastej, aa faa tow e Dejn en grummige stuer Fiol, aa ga sæ te aa spell aa song faar e Brud saalæng, te hun filh i Sown. Wo Kaakkepihg ga sæ te aa græhd aa saah, te hun wa dæ, men de haad wal ett aa betyh, faar A vedd da, te Jen ka ett song Jen ihjel, aa A trowr aasse te A soe hin et Pa Daw ætter o e Gaahd, aa da skadd hun ingen Ting. De war ejs den særest Hantiering, te A ha sit i nown Kjærk.

No ett mier de hæhr Gaang, ant end om I vil stekk

1) Prægtg. 2) Lærrer (Arel og Balborg).

mæ en Wost aa et Pa Faasloer, aa saa et bette Fjarril¹ Smør, saa hæhr foer vi ett ant Smør end Fjet, saa hæhr ær ett ant end Bæster i e Boj, allywl den Gaahd, A bowr i, hedder Studenstræhd. Faawal!

„Dæhrætter tow Rasmus Dwstrup fat, aa faa-
taall den hæ Histaarri:

„Som A no sku faataall Jer: De war i Kriens Ti, da di hæhr Engelsmænd haad gjo de hæ grummige Spi-
takkell i Rjovvenhawn, saa matt A da hejer ett blyw irow, saa Legsmanen kam aa drow mæ ud o Sessiuene, aa dæh blow A tawn te di Haassens Hæstfolk, aa A lahr baadde aa rih aa hog Foll ihjel; men A fik sjæl ingen Hog, saar A ska sej wos: di sloer kuns i Freistier, saa nær der æ Krie, saa æ di baanng te vi ska gjo de Slemm veddem. I Frejjen saa raaer di saa wos, men i Krien saa raaer vi saa dem — si de ær en Faassjæl. — A had en gue Madpues mæ mæ ud te Skuelen, -aa mie fik A sennen hjemmenfræ, aa de gjor ingen Uhu ve ham, dæ sku læhr mæ, aa A kam te aa sto howt baade saa ham aa saa Aassfireren.

„Saa sejer Unneraassfireren te mæ en Daw, A had gin ham en Polss aa en Pa' Woster — saa han wa gywt, skal A sej wos — „Hæe,“ seje han, „kinne Do Messingjens?“ — „De war ett godt annet,“ søh A, „de æ den bejst Hæst ve hiele Reggimintet.“ — „No“ søh han igjen, „Watrup, dæ rier ham, æ blown syg, aa han doe wal aasse.“ — „Ja de ka got væhr,“ søh A. — „Ve Do ha ham,“ søh han, „saa skal A si aa staf Dæ ham, men saa ska Do aasse tænnk po mi Kuen!“ —

¹) Botte.

„A sta betænkt hin“ suet A, „mæ et Jaasloer aa et bettefon Flæff, „hwisfommensti te A maa so Messingjens. Na hun skal indda fo en Snæs Eg aa en si Mar-ker¹ Smor, saa raa mi Nowr komme herud.“ — „De ær Uer nok,“ suert han. Saa fet A rehle nok Messingjens, aallywl dæ war en grumme Rowt om ham, saa di wil rih ham Aalsammel; men to dæ ku jow da kun Jen kom po ham ad Gaangen. De søhst Gaang A skull o ham, da soe han rehle nok vis po mæ, lissom han wil spøhr mæ: hwa æ Do for en Kaael? Men A snacked mæ indda terett mæ ham, aa faataall ham, te Watrup loe paa Sygstowen, aa gif nok ett fræ ed, aa saa had Underaassfireren sød, te A sku ha ham, aa te de ku slet ett nott te han stinned sæ. De ku han faastoe — faar aall dem, dæ kint ham, di søh, te han aalsenn haad lissaamøj Jaastand som tow Kyrrassierer. Na de war aasse sann; han fattedes ett Annt, end de te han ku ett snakk, aa de wa jow ett hans Skyld. A glemmer aaller de Gaang A søh ham, te Watrup wa saa ringg, da sokked Hæjsten rehle lissom et ant Minness. Ja J ka trow, te vi tow spraakked sijn møj mæ hweranner, aa te Aalt, hwa A søh, saa enten kronnied han, eller hwinnied han, eller rimmed³ han, aa A faastod aalti hwa han minnt.

„Som A no sku faataell, saa drow vi da ind i de Synnen. Na vi maesired jen Daw aa en aahn Daw, aa saa blow Jen en bette Kon træet aa den Rien, aa let æhm dæhr hwor En æ howest, nær En sanfer Spohn. Saa stod Kaahlen aa, gif imæll, aa had Bjesfelet over Armen. A gif aasse, men A lo Jens skott sæ sjæl. Han fulle mæ nok saa trolle, aa kam Rowen ham saa

1) Jire Halspund. 2) Dm. 3) Hestens Lyd naar den venter Joder.

ner, saa skroll¹ han — saa di vill ha te, han war en Haltigh² — aa vill baade bedd aa sloe. No da: saa kam vi en Daw til en Vej dæuhd ve Dbbenroe, aa A fel mi Notier ve en Gaarrmand. Dæ stod godt te ve ham, men de war en pihnwon Hund, saa vi ku ett wal fo de vi ku ehd. Men saa wa dæ jen aaw Dætteren — han had sejs a de Slaww — aa hinne kun A retten godt lih, aa hun kun aasse lih mæ saa den Sag, aa hun ga mæ et godt Nossfoer³ den sam Awten, aa Dawen ætter — saa vi lo øvr dier — saa war hun indda bejr ve mæ, aa hun vest aalle de Gue, hun vill gye mæ. Den aahn Muen, fa vi kam astej, saa kam hun ud te mæ i Staal- len, hwor A stod aa stregled: „Rasmus!“ søh hun, „no drawer Do hen, aa saa fo vi wal ett hweranr aa sie mier.“ — „De ku byh sæ,“ sejer A. — „Nej!“ søh hun, „Do ka most di Lyw, eller Do ka fo Dæ en Kjerrest deruhd.“ — „Beed Do hwa,“ sejer A, „inten A no lower eller A doer, saa foer A ingen Kjerrest, hwisfommensti Do vil ett væhr ed, Helle!“ — „Gud bæjr ed,“ sejer hun, „A for aalle Low te ed a mi Muer, aa knap nok a mi Faer, saa di haa sit Enaahn ud te mæ.“ — „Helle!“ sejer A, „æ ed di Alwor, Do ve draw ind te mæ, saa bih et Stød ætte mæ, aa sie om A komme tebaahg. A fo raa mi Awstien, aa mi Faers Goer, saa ska vi gywt wos, næ Do vil ræmm hæh fræ, aa folles mæ mæ te mit Hjemmen.“ — Saa tow hun mæ om Halsen aa kyst mæ, aa græed en Koen, aa smutted ud igjen. — Mæs- singtons soe ætte hinner, aa A lo Saal aa Bjesjel o ham, aa rejh min Vej mæ di Anner. — De war en folle Tie saa wos: somti fel vi nøj aa ehd, aa somti ett:

1) Blev ustyrlig. 2) Hermaphrodit eller Klaphingsk. 3) Afforing.

men A djel aalywl mi Broe — nær A haadd — mæ Jens
aa lissfesnaar vi kam te Kotier, saa sörred A fest saa ham
mæ Hakkels aa mæ Hawr, aa mæ hwa A essen ku bjerre
te ham, somti Row aa somti Byg aa somti Hwehd, som
de ku træff sæ. — Wi drøw laant astej, A ved aalle hwe
vi war; men Krie, de saanam A ett te. Laant om lænng
fek vi Adder aa dryw hjemad. — Helle had ett wo möj
aah mi Tanker aal den hiele Mars. Da A no kam saa
nær, A ku sie hinne Boj, saa rier A hen te wo Rikmæj-
ster, aa saaklaared ham, hudden de wa gawn mæ dæhr
sibst, aa hwa vi had isinn, aa ba ham saa om Faalow
aa ta Pigen mæj. „Messingjens“ sø A, „ka gaat
bæhr wos behgi Tow, aa A veed han gjør ed mæ en
gue Billi.“ — Rikmæjsteren smill, aa søh: „Du er en
Helveeds Karl! men hvordan vil Du komme godt fra det
Pigetyverie? De kommer nok strax bag efter, og ta'er
hende fra Dig, og Du faaer en Ulykke — jeg kan ikke
redde Dig.“ — „De haar ingen Røe,“ sejer A, „hun ska
ha mihn Staalklæjr epo, saa ka der Ingen kann hin, aa
A seje te mi Kammeraater, aa hwem dæ spør: te de war
en sygh Draguen aaw di synst, dæ wa blown leggen dæhr
i Bojen.“ — „Lad gaae, din Gædtyv!“ seje han; „jeg
skal selv tale med Chesen, og faae ogsaa hans Minde;
men jeg skal nok tie stille med dit Puds, og bilde ham ind,
at Messingjens af Medlidenhed selv havde forlangt
at faae den syge Dragon paa Ryggen.“ — De gif no
aasse aalsammel som de skull. Wi rejh ind ad Bojen,
aa dæ stued di Stuer aa di Smoe uddensaa Puet aa
Dahr, saar aa be wos walfommen. A stotted ætte Helle
— jow! hun wa dæ rehle nok, aa da hun fik Jrow po
mæ, aa A lo mi Pallast hels hinner, da glindsed hun

owr hiele hinner Anfigt, som om hun skull ha wor ud aa
fæjst Piger, som di seje faar et Mundsprog.

„A lued som Jngenting, aa A soh Godaw baadde te
di Gammel aa te di Unng; men A gjor ingen Faaffjæl.
Da vi had sot wo Rætter¹ (de war ett ant end Bog-
hwedgrod, aa di wa fatte², aa dæ war ett ant end no
solle blaafur Mjæll aa depp dem i), saa gif A ud aa fuer
aa³ — et Stok Broe had A lestet ud aaw Skoffen derinn
unne Skywwen. — Jens rimmed, da han soe mæ, aa
løjted de hæ Broe. „No ska Do ha dehier forudden di
Ransoen“ soh A te ham, „ka Do saa sto ve aa bæhr Jen
te forudden mæ?“ — „Hohohohohohoho!“ soe han: „De
ær ller nok,“ soh A, „Do skal ett kom te aa fortryhd et.“
— Mædesamm kam Helle. Hun wa baadde glaae aa
saarren; saa smill hun, aa saa græd hun, aa somti behgi
Diel yo jengaang. No te de sku te aa vær Allwor mæ
hin Ræmning, no blow hun en bettefon hwaws⁴ i ed. „Di
æ allywl mi Faarræller, aa de æ mi Fohdegoer, A ska aalle
sie i min Daww mier, A ska ud imell Fremmed, aa ha
iffun jen jenneste Ben. Rasmus, Rasmus! vil Do
væ gue ve mæ?“ — „Do ka sie“ soh A, „hudden A er
imod Jens, aallywl han æ kon et Umælend: A dieler
mi sibst Mundsuld Broe mæ ham — hudden skull A now-
tier blyw slem ve Dæ?“ — „Men hudden ska A slep
hæfræe?“ soh hun saa. — „De haar A betint“ soh A;
„de skal ingen Faahr ha.“ Saa slojed A hin mi Staall-
klæjr: Luh, aa Kittel, aa de hiele, et Pa Hueser aa et
Pa Skow, aa ba hin go ind i Herberret, aa draw aa
hinner eju Klæjr aa i mihn. Dem hun wa troffen aa
skull hun saa kyl i Soen, dæ wa dæ tæet ve Goeren, saa

1) Aftensmad. 2) Fattig. 3) Jore af. 4) Forvirret.

de di ku trow te hun had drowned sæ sjæl. Saa klint A hinner aasse en døgti Knebbelsbaart øwer hinne Mund. Den haad A gjoer aaw di udder Enner aaw Jenses Manf. De grint hun ad. „Go no“ søh A, „hen a Bejen naer epo,¹ te Do komme te den Bøj, dæ legger her en Miilsvej hæfræe. Saa ka Do go ind i Krowret, aa blyw te vi kommer, aa de skal et ue lænng. Men Do ska bæ Dæ te, som Do wa møj øwwewunnen².“ — No da: hun gjoer som A haad unneviist hin. Et Pa Staahn ætter, soen i Dawssjaret, saa pillred Skadronen aa. Da vi kam te de hæ Krowr, aa gjo Holdt, kam hun rehle nok staglend ud, aa ba, om ett Jen a wos vill ta hin op. „Hwa skaae Do?“ søh A. „A æ rien skit,“ søh hun, „A kan ett goe længer.“ — A foe te Rikmæjsteren, aa spuhr om Telladels. — „Javel!“ søh han; „men hvor Satan vil Du saa ha — den Du veed nok?“ — „De haar ingen Nøe,“ søh A, „A wower Messingjens.“ — „Naa naa!“ søh han, „det faaer Jens og Du enes om.“ — „Vi æ jenss aallereh,“ suert A; aa saa wa den Snaf faabi.

„Mi Kammaeraater i Plotongen foe po den hæ bette Draguen mæ de megtige Stjæg, aa grint let a ham; men eissen spraakked di ett te ham, saa di trowed, te han wa syg.

„No! de er ett wahr aa gjo vidt aa bredt a de hæhr Bærkerie. Vi kam godt hjem, aa vi lo lyws saa wos po Præjksstuelen, aa vi holt Bryllup de snaarest vi kunn, aa — men de æ sann: A haad snaar glemt aa faatæll, hudden de sijn gif mæ Messingjens. Da vi kam te Haassens, saa had han aasse udjent, aa blow faakt

1) Rorepaa. 2) Udmatttet.

mæ nowr anner Udsættene. A kjomt ham, aallywl han faast wal møj. Men A saae te ham: „Messingjens!“ saae A, „A wil ha Dæ, aa plej Dæ aa behd Dæ po din gammel Daw, de haa Do faastylt.“ — „Hohoho!“ søh han; de howed han. A bedrow ham heller ett: A had ham po sywend Der, aa han had bejr Daw end A haad sjæl, saa han bestelt slet ett Ant, end A rejh po ham engang imell til Kjøbstajen, aa i Sæhti aa i Høsten ku han gyer et Beed ivesfomda. — Men vi fa ett loww te ewig Ti — Jens matt aasse astej. — A haad engaang wo hjemmenfræ en fi Daw, aa da A kam i Goeren, wa der iff et lowend Minnist aa sie hwarken opelle nier, undtawn mi gammel Mowr, dæ stod aa ragt i Grodden po Skaastienen. „Gus Frej!“ søh A, „hudden ær ed fat? hwor ær aall di Anner?“ — „Di ær uhd i Towten ve Messingjens,“ søh hun, „saa han ve te aa stowt.“¹ A gif derud. Di stued om ham baade Helle, aa behgi wo Bohn, aa Kaaelen aa Pigen, aa Jens loe imell dem po hans Sih. „De æ nok skit mæ Dæ,“ søh A. Han letted hans Howd, aa soe saa naalle² te mæ, aa sokked, aa loe Howdet nier igjen, strækked hans Dien aa doh. — „Helle!“ søh A, „han skull indda begraves let heddele; A wil ikke træk Kjøwlen aa ham faar aalle³ de; aa han ska jores i Kalgoren,⁴ faar A wil hwarken ha Swynh eller Hunn te aa snahg i ham.“ — Saa kam han da aasse te aa legg unne den stuer Abvil,⁴ som mi Faaer had slammed. — Hwægaang A sie Træet, tinker A po Messingjens*.)“

1) Styrte. 2) Ynkelig. 3) Aldrig. 4) Kaaahaven. 5) Ubletræ.

*) Der er endnu (1842) flere Ievende af dem, som kjendt Messingjens i Ievende Live, og hans Eftermæle lever saavidt jeg veed, mellem de flæsvigste Kyrasserer.

„De war en knov Histaarri den,“ saah Mads Uhr, „aallywyl den war om en Hæjst. Men no skal A faatæll Jer jen om en Staahkelsmand,¹ aa hudden A kam ve ed mæ ham.“

„Hwisfommensti — saah han no Mads Uhr — te J haa wor i Herning, ælle dæhromkring, saa veed J aasse, te der ær en grumme stuer Mues dæ synnen for. Den samm Mues æ slet ett saa møj gjæv aa goe øwver saa hwem der ett æ wal kint.

De wa de Sommer A tint ve Kræns, saa kam der en Row isok² deruhd, aa de war aa dem A sku pas poe. A tow hin ve e Hwon,³ aa A tow hin ve e Haahl; men hun vill slet ett sjæl hjælp te; aa nær Jen ve hjælp Jen, aa Jen ett ve gjør en bette Koen, hwa ska saa Jen blyw te? Som A stoer aa bødler⁴ mæ den hæ speddels Row, saa komme dær en Staahkelsmand derøwver fræ Rind, — aa dem di kalle Raffere. — „A for aa hjælp Dæ“ saah han, „ta Do no ve e Hwon, saa vel A læth ve e Haahl.“ De batted, saa han prak hin aasse unner hin Haahl mæ hans Pigkjæp, aa saa fel hun isinn aa vil sjæl frat ve. „Hwa gie Do mæ no saa de?“ saah han. „Aa haar ett nod aa gi Jer,“ saah A, „ant end Tak. — „Dem vel A ett ha,“ swaahrt han; „men hwisfommensti te A en-gaang sku kom isok enten po den jenn Maahd eller po den aanhn Maahd, ve Do saa læ⁵ mæ en Haaen, om Do æ tereh?“ — „Da vel A aasse de,“ swaahrt A. — „Godt nok!“ saah han, aa saa stumred han aa op ad e Bøj te, aa saa wa de ett mier.

Hwitti war ed no, A kam te aa tien i Suuhns Præjstgoer? — De ka aasse væh de samm. A fu goe

¹) Fattigmand ²) Sankt. ³) Hornene ⁴) Maser. ⁵) Laane.

mæ e Hjelli, men hwo gammel A war, de fa A ett howw, for A vedd ett saa noww, hwo gammel A æ no. E Præjst war ælles en grumme gue Mand, men Gud bewaahrs faa Kuen han had! Hun wa saa uen ve ham, som nown Kuen fa væhr, aa han had ett Hunds Net ve hin. A haa redded ham tow Gaanng aa hinne Kloer — faa han war en bette saapint Sperris, aa hun wa stuer aa stærk, men A war indda stærker, aa ku majt hin. — Hun had faat isinn aa vil gjø nød ve ham, A passer ett wal om aa sæj, aa rennt ætte ham runnen om æ Goer mæ en Knyw i hinne Haaen, aa rovt, te hun sku gjø de hæhr ve ham. De kun A ett lih, aa faa tow A e Knyw fræ hin, aa trudd hin te aa væ skiffele — men de wa ejs ett de A vill sej. — Saa war A engaang, mens A tint dæhr, uhd ad e Kjaer¹ aa sie ætter e Høe.² Aa faa komme de hæ Kompen³ — den samm Staahfelsmand stag-grend hen ad e Wajjs imued mæ, aa han had tow Kwin-ner isolle mæj, aa di had hwæhr aa dem en Ueg o e Røgh,⁴ aa et Baaen i hwæ Ueg. „Godaw skal I ha!“ saah A. „De sfa Do sjæl ha,“ saah han. „Hudden haae di Row ed? Haa Do ett læd hin go idøj⁵ sijn?“ — „Aaaaenej! saah A, „aa I skal indda ha Tak jengaang inoh.“ — „Tiene Do i den hæ Kon Præjstgoer?“ saah han. — „De gjør A,“ saah A. — „Hø! vedd Do hwa,“ saah han, „ku Do ett sie aa hæhl mæ di hæ tow Diller⁶ mæ dje Grumslinger en Dav owr; for imuen sfa dæ væ Jawt ætte wo Folk, aa A vill ett gjahn ha dihæhr i Wi-borrehuus; A sfa nok hyt mæ sjæl.“ — „A ve sie hwa A fa gye,“ swaahrt A; „læ dem komm hæ sohn let ætte

¹) Høe hedder Esterslatten, og Jorslatten Høe. ²) Kjaeret.

³) Patron. ⁴) Bugge paa Ryggen. ⁵) I Dynd. ⁶) Kvinder.

Sengeti te de wæjster Huus dæhr, saa skal A fo en Stej
tereh, aa hjælp dem op o e Hjøstaang — men haar I
fjal no Ehdels aa no Driffels?“ — „De haar ingen Noe
mæ de,“ saah han, „aa no ve vi gi Dæ Faawal te æ
Suel æ wal nier.“ — Saa sluntred di aa hen o e Wajjs
te en Jenstægoer,¹ aa om Awtenen kam di rehle nok, aa
A hæll² di hæ Kwinner aa di hæ Bohn te den aahn
Awten, aa saa lested di aa igjen. — Far A steldes ve
dem, saah e Kompen: „A vil ælles gjahn faastyll Dæ
de hæer Stof — æ dær ett Nod Do haa mod Lost te?“
— „Jah!“ saah A, „hwa sku de væhr? hm! — de jenz
nest wa Muotens An=Kjestien dær i den Goer, hwor
I gif te iahs. Men hinne Forræller vil ett læ mæ fo
hin, saa di sæjer: A haa saa let, aa de haar A aasæ.“
— „Hm! Falle!“ sæje han, „Do ste ned te aa ha et
Pa gue stærk Arrm; de ær en gue Arrepaæet, aa hun
haa Skjellinger — om et Par anne Daw ka Do jow
faasogh hudden den Gammel ka wæ tesinds. A sta spon³
te, de bæjst A ha laer.“ — De lotted A ætter; saa Skam
floe dem di hæ Raffere! di ær ett saa mod taavvele.
Di ka baadde spoe aa vis igjen, aa di ka gjo baadde
Unt aa Godt, lissom de ka fall.

A spekkeliereð o de hæhr en Pa Daww, aa nod aa
e Rætter mæ, aa saa den tredði Daw dassed A hen te
Muotens. An=Kjestien stod aalljen udden for e
Puet, aa vænt e Rogh te, saa hun wa ve aa glodder⁴ en
Bæg: saa A kam bag po hin, innen hun vedst aa et.
„Joeses! æ de Dæ?“ root hun, „hwo haa Do woer i
all di manne Daww?“ — „A ha wo hjemm, aa ad e
Mark, aa i e Hie⁵, lissom de ku byh sæ. Na no kom-

1) Udslyttergaard. 2) Skjulte. 3) Hjælpe til. 4) Kline. 5) Heden.

mer A, aa vil sie te Dæ." — "A er ett waer aa sie epo" swaahrt hun, aa jow hin ploddered Hinner nier i e Doll,¹ for aa skoll e Læhr² a dem. "A æ lish glaae" saah A, "entin Do æ guul elle groe, faa Do æ mæ den bæjst Ven i denne Bahren; men A ska wal aalle blyw vari te aa ta Dæ ifawn i Tugt aa Uhr." — "De war ett got anned," saah hun, "men kahænsæ te vi for aa bih let." — "A ka ett bih sue læng," saah A, "faa mi Muer vil ha Dphold, aa enten skal A te e Goer, eller aa en Søster; søhn æ de, aa de ka ett blyw annelun." — Saa begynt hun aa snows,³ aa tart hinne Dwn, aa sokked, men saah ett nod. A had unt aa ed faa hin, men hwa Roe⁴ sku Jen het epo? — No! dæ kam indda Jen dæ ku kin wos Roe, aa de wa sgi de hæ samm Staahfelsmand. Han komme mæ den jenn aa hans Konner, aa had hans Glarkihst o e Nakh, aa vil ind i e Goer. Saa vænnt han sæ om inued wos, aa saah: "Si, si! hwa stor I hæhr aa besteller? Føl mæ mæ ind, bette Pihg! faa vil A sie, em A ka law ed faa Jer; men blyw Do heruddenfaar saalæng, bette Kaael! faa wil A prow hudden de ka goe." — Di gif, aa A sat mæ po en Stien, dæ loe dær, aa lo mi Hænner sammel — A war ett sue glaae. — A vedd ett hwo læng A sad dær, faar A wa fallen ifown; men faa womned A ve de, te dæ wa Jen dæ kyst mæ, aa de war ingen Anner end An = Kjesftien. "Sedde Do hæhr aa sower" saah hun, "soll ind mæj, no ær ed som de ska wæhr. E Naffer haa taal godt faa wos ve wo Muer, aa da ett Annet ku omwenn hinne, saah han: "Dæ sedder en suot Kof o æ Raahn — I ku gjahn so en røe jen te aa gaahl ower

1) Bandleb. 2) Leer, 3) Snuse. 4) Raad.

Jer, hwes I ett gjø som A no sæjer.““ Derower blow
 hun en bette kon baanng, aa saah: „De for aa wæhr;
 men A seje Dæ, An-Rjestien! A vel beholl den suet-
 hjælmed Row te mi Mjælken, aa A ve haa aall de Op-
 hold A ka tekomm.““ — „De ær ett mier end rimmele,“
 saah A, „aa saa haah vi wal ett mier aa trækkes om.
 No ka Do læ lyws, naa Do toffes.“ — „Hø! ve Do
 hwa, An-Rjestien!“ sær A: „den hæ Stoeder han
 komme te aa ha en Kjennels, aa den vel A gi ham mæ
 en gue Billi; aa ka vi fo fat po ham, næ vi sta ha Gill,
 saa sta han aasse ha en Gryd Supp, aa en Hohn te sæ
 sjæl aa di hæ Kwinner aa di hæ Boen.“ — „De æ ret
 nok,“ saah hun; „aa A skal indda aasse gi dem en Træwl
 elle let mier aa mi halgammel Klæjemen.“

Moddeda: Mi Guemuer¹ gjør et villedse Gill, aa dæ
 wa fult op i aalle Maahder. E Staahkelsmand wa der
 aasse, mæ hiele hans laanng Haahl; men di sek da dje
 Lowmaahd faa dem sjæl, I ka nok vedd, ve de di war
 aa Rakkerslawet. Ham ga A en Ulenstjot, aa An-Rjes-
 tien ga e Kwinner hwær en Luh² aa et Raasklæ, aa et
 Stok Bæjmel te en Pigh³ te hwær aa e Unger, aa di wa
 saahle got faanowed.

Mæ aa An-Rjestien vi had lowd en fir Der got
 sammel, som vi gjør enno, aa i aall den Ti had vi ett
 sit nod te den hæ Staahkelsmand; aalywl vi had snakked
 om ham baade degaang aa degaang. Somti tinnt vi te
 han wa blowen øh,⁴ aa somti te di had fat ham ind i e
 Biborrehuus. Moddeda: saa war ed, de vi sku ha wor
 annen Dreng i Kjerf — ham Saahren — A gif te e
 Præjst faar aa fo de her Bærkerie gjør stand. Som A

¹) Svigermoder. ²) Sue. ³) Bærneskjort. ⁴) Kommen af Dage.

kommer a e Wajjs lthg po de sjæl samm Stej, hwor A
 soe den hæ Staahfelskompen fohst Gaang, saa sier A Jen.
 dæ legge ve den jen Sih aa e Wajjs po hans Røgh i
 e Lyng aa mæ hans Bien i e Grobb. De wa sgi ham,
 A ku nok kinn ham. „Hwosaa legge Do hæhr? aalljenn?“
 saah A, „staae Do nød?“ — „A trowr A vel te aa dæe,“
 saah han; men han hwæhst et ud, A ku knap faastoe ham.
 „Hwoer æ di hæ Kwinnfolk“ saah A, „Do plejer aa ha
 mæ Dæ? Haa di faalat Dæ, aa læt Dæ legg hæhr o
 e Wajjs?“ — Han vriffed mæ hans Howd, aa hvested:
 „en To Wand!“ — „De skal A gi Dæ“ saah A, aa saa
 tow A nød aa de Rejnwand, dæ stod i e Grobb, de tow
 A i mi Hatfhygi, aa holt te e Mund a ham. Men de
 war ingen Noth te, saa han ku ett dreff længer, men
 han ga et Spjat mæ æ Bien, aa gawt, aa saa war e
 Naen aah ham. — A had indda unt aa ed saa ham, aa
 da A kom te e Præjst, ba A ham, te de hæ solle Spos-
 gels maatt blyw kaast nier i æ Kjerrgoer. De ga han
 mæ Low te, aa saa hinnt A ham o mi ejen Wown, aa
 slow no Fiel sammel om ham, aa kyl ham nier i de nord-
 vest Hjon aa æ Kjerrgoer, aa dæh legger han.

„De wa no de,“ saah han Kræn Kapballe, „men
 huefor sedde Do saa stell, Mari Rislvroe! Ka Do
 hwaken fortæll alle synng wos nød?“ — „De war ett
 omowle“ suert hun, aa drow et Sof, aa saang saa ve-
 moddele, te Jen sfu haatte trow, te de wa hintes hin sjæl:

De wa ve Helmestier¹ Marris hun stull astej;
 Hun had hin Low i Haanen, vill te aa go hin Vej.
 Hun had no tint² et Sommer i Palli Krænsens Goer;
 Hun kam dædid mæ Suolen,³ hun wa kun seffen Der.

1) November. 2) Tjent. 3) Svalen.

Den Ti hun war et bette Baaen, hin Jaacer aa Muer wa dõh;
 Na da hun saa blõw stõhr, saa maatt hun tien saa hinne Broh.
 Da hun gif fram ve Staallen, hwo Palli Krænfen stued,
 Da wa Marri saa saarren, hun knap ku stot en Jued.
 De war ett fri dæ stod en Tohr i Pallis Jhw.
 Kahansæ han had hæse fit, te hun ku ve dem blyhw.
 Hun maatt ett saa hans Mower, saa hun war et fatte Baaen:
 Ejes vill di hat hweranner, men de skull no ett væ saæn.
 „Jaawal no Palli!“ søh hun, da hun gif ham saabi.
 Han tahr hans Dwn, aa vænnt sæ, aa søh: „Jaawal Marri!“
 Marri hun wa saa saarreful, hun tot hwo hun gif fram,
 Te aal den Dief hun moth, de søh te hinner lissom ham.
 Na hwar et Dyr, aa hwar en Fowl, hwæ Træe hun kam saabi,
 De søh te hinne lissedan: „Jaawal, Jaawal Marri!“
 De lakked ued ad Awten, aa Raacken po hans Raahn
 Hun tot, te nær han gaall, han søh: „Jaawal dit sølle Baaen!“
 Hun tot, te baade Bæstere aa Koen mæ hin Rath
 Di soe saa naalle te hin, aa søh: „Marri Jaawal!“
 Na Hunnen i den Goer han fulle hin et Stot po Bøj;
 Na da han vænnt, han lued indda han vill wot længer mæj.
 Marri hun græed saa moddele: „Gid A ku sæj no snaar
 Jaawal te hiele Wahren, saa war A wal faawaær!
 I Wahren ær A jenner, A haar stot ingen Ven.
 Gid A mæ mi Jaarræller no ku samles raa igjen!“
 Na fahr et Hjarringoer war omm, da wa hun stinh aa kaalh;
 Ja Suolen kam igjen, da loe Marri i suoten Maalh.

Efterskrift af Udgiveren.

Det Undertegnede med dette Bind afflutter nærværende Cyklus af St. St. Blichers ældre og nyere Noveller, hvis Udgivelse jeg ifølge Forfatterens og Forlæggerens Ønske har besørget, skylder jeg Læserne et Par Ord angaaende Maaden, hvorpaa dette Hverv er udført.

Man vil i denne Udgave finde optaget, hvad der i den første samlede Udgave er udsolgt eller nærvæd at være det, og tillige Adskilligt af, hvad der i forskellige Hefter tidligere er udfømt paa Forfatterens eget Forlag. Ved Valget og Ordningen af det Meddelte har jeg især søgt at tilveiebringe den Afværling i Stof og Charakter, som ved mindre Fortællinger synes at være saavel i Læserens som Forfatterens Interesse. Dog er det chronologiske Hensyn ikke ganske tabt af Sigte; saaledes begynder første Bind med Blichers to første Forsøg i den prosaiske Fortælling. Det tredie var „Landsbydegnens Dagbog“, som af andre Grunde blev hensat til sidste Bind, da dog den Orden, hvori de øvrige ere fremstaaede, ikke med Sikkerhed kan bestemmes.

Et af vore Dagblade har i Anledning af et Bind af nærværende Udgave bemærket, at Correcturen var besørget med Omhu og Samvittighedsfuldhed. Dersom der imidlertid ved en ny Ud-

gave af Blichers Noveller ikke behøvedes meer end at lase Correctur, kunde dette Arbeide omtrent ligesaagodt være besørget af enhver Anden, med Undtagelse af det omtalte Blads Redaction. Den her meddelte Text er nemlig ikke aldeles ordlydende med den ældre, hvoraf Forfatteren selv vist kun har revideret den mindste Deel, men ved sin Fraværelse fra Hovedstaden maattet stole paa Andre, som hverken have udført Arbeidet med den Kyndighed eller Kjærlighed, som en af Nationens kjæreste Digtere fortjener. En betydelig Masse af Trykfeil ville i nærværende Udgave findes rettede, hvorimod der vel kan have indsneget sig adskillige nye; dog, som jeg haaber, ikke af de meningsforstyrrende, eller som ikke Enhver af sig selv vil kunne rette. Man støder i den forrige Udgave ikke ganske sjelden paa aldeles meningsløse Steder, som hidrøre fra at Correctøren enten ikke har kunnet eller ikke villet anvende den fornødne Eftertanke, ikke confereret Manuskriptet, eller ikke forstaaet de jydskke Udtryk og Bendinger, som overalt forekomme i Blichers Sprog. Undertiden laa det Nette saa nær, at man ikke kunde være i Tvivl om den oprindelige Læsemaade; men undertiden har jeg ved Gætning eller ved mit Bekjendtskab med Forfatterens Haandskrift restitueret den mishandlede og tidt aabenbar forvanskede Text.

Imidlertid vil Ingen her vente eller fordre en i streng philologisk Forstand kritisk Udgave, naar man seer hen til, at Forlæggerens Hensigt var at levere en Godtjobsudgave for Følket, ei for de Lærde, og at kun en meget kort Tid, omtrent 3 Aar, var tilstaaet Udgiveren til Arbeidets Jultførelse. Min Opgave var saaledes blot at lade disse Fortællinger fremtræde i en Skikkelse, som ikke var Digteren og den udbredte Indest, han har bundet, uærdig; derfor har jeg i det Hele indskrænket mig til saadanne Forbedringer i grammatisk og syntaktisk Henseende, som det kunde antages, at Forfatteren selv ved en nøiagtig Revision maatte have foretaget. Saadanne Steder, som ikke kunde berigtiges uden af Forfatterens egen Haand, har jeg maattet lade henstaae urørte, som f. Ex. 5te B. S. 245, hvor en Linie mangler

i andet og tredie Vers. Dernæst haaber jeg ikke lidet at have lettet Indtrykket af Fremstillingen ved at indføre Adskillelse mellem Dialog og Skildring eller Beretning, hvilke i den forrige Udgave ofte paa en høist forvirrende Maade vare sammenblandede. I Interpunctionen, som ogsaa var behandlet med stor Ligegyldighed, og Forfatterens i visse Puncter særegne Retskrivning, har jeg søgt saameget som muligt at bevare Conseqventsen, hvilket, især ved det i jydsk Bondesprog Fortalte medførte store Besværligheder, en igjennem mange Aftryk paa hvert enkelt Ord og Stavelse rettet Opmærksomhed, og som endda for Enhver, der ikke selv er Jyde, vilde saagodt som været en Umulighed.

Endelig har jeg, da disse Fortællinger i saa høi Grad egne sig til Folkelæsning, troet i Noter at burde tilføie Forklaringer, dels af mindre bekjendte fremmede Ord, dels især i den i sidste Bind optagne "Bindstouw" af jydsk Dialektudtryk, som maatte antages uforstaaelige for de fleste dannede og uannede Læsere i de øvrige Provindsfer. — Hvor vanskeligt det i saa Henseende er at træffe, hvad der for den Enkelte er fornødent, og hverken gjøre forlidt eller formeget, indsees let; men jeg haaber i alt Fald herved at have bidraget Noget til at skaffe disse Skizzer i Bondedialekt, som høre til det Ypperste, Blicher har frembragt, Indgang hos Adskillige, for hvem de ellers vilde have været en lukket Bog.

Kjøbenhavn den 26de December 1846.

P. L. Møller.

Trykfeil.

Side 115 Linie 7 f. n. har taget l. tager
— 120 — 16 f. o. slettere l. slettere siden
— 125 — 3 f. o. tydske l. jydsk

Gamle og nye

N o v e l l e r

af

St. St. Blicher.

Sjette Deel.

Kjøbenhavn.

Forlagt af Universitetsboghandler C. A. Keigel.

Trykt i Bianco Lunos Bogtrykkeri.

1847.

Indhold.

	Side
Masseraden	1.
Høstferierne	25.
Hævnen	103.
Sildig Dyvaagnen	141.
Leonore (En spansk Inquisitionshistorie)	172.
Julianes Giftermaal	194.
De tre Helligastener (En jydsk Røverhistorie)	219.
Marie (En Erindring fra Besterhavet)	234.
Baldhyppigen (Nye)	256.

Gamle og nye Noveller

af

St. St. Blicher,

udgivne

ved

P. F. Møller.

Sjette Deel.

Stambogsblad.

(Med en Dorsqvist.)

Boret op blandt gamle Grave
Sendes jeg fra Heden ind til Dig;
Har Du i din skønne Have,
Bakke Gartner, og en Plads for mig?

Er blandt dine Lillier hvide,
Roser røde, Hyacinther blaae,
End et Sted ved Natviolens Side,
Hvor den lille Hedeblomst kan staae?

Dg naar mildt dit Hjerter suer
Mellem denne fjere Blomsterrad,
Mon da og dit Dje suer
Stundom til mit mørkegrønne Blad? —

Skuer, og blandt Venner fjerne
Mindes den, som plantede mig her?
Mindes ham, og troer da gjerne
At han er i Tanken ofte nær?

Masteraden.

Det er Efteraar. Den evindelige Vestenvind! den suser og brusser, og tvinger og svinger Trætoppene i min Hauge. De gustne Blade af mine Linde og mine Lønner syge som Sneflokke forbi mine Vinduer.

Det er Ungdomsglæderne, Ynglingens Forhaabninger, der henvejres? eller Barnehjertets søde Længsler, dets blomstrende Duffer, der nu falde visnede til Jorden, for der at nedtrædes og sammensmuldre? — Nei, det er mine Ungdomsvenner, der falde af for jeg. Der ligger et Afteblad: det er Dig, Du sømme, bløde Lorenzo! hvem en Foraarsnattesfrost stivnede. Der flyver et Hyldeblad; det er Dig, Du livsglade Guilielmo, der skyndte Dig saa stærkt at nyde — ak! Du blev alt for snart færdig Der danser et Abildblad: det er Terese, Ballernes Dronning, omsværmet, tilbedet og — forglemt. Aftenaarig blev Du baaren paa Hænderne af de unge Herrer — tolv Aar derefter blev Du, en gammel Jomfrue, baaren af Liigbærere. Dette Lønblad, det er Giacomo — Stakket! han var udsprungen fra en sygelig Stamme; til Livet medførte han Spiren til tidlig Død. — Et No-

senblad! Skjonne Julia! søde Rosenblomme! saa est Du ogsaa falmet! Hvad for en Storm har afrevet Dig midt i din faureste Blomstren? eller har en giftig Tand grusomt myrdet Dig? —

Hvor de uafadeligt formere sig, disse gustne Minde-billeder! Naar skal vel mit eget forene sig med dem? Eller skal ogsaa jeg „see alle mine Benner's Grave?“ Skal jeg tilsidst staae ene blandt en yngre Slægt, liig en gammel bemossed Teg midt i den frodigt voxende Ungskov?

— Men jeg vil opvække Eder, mine Elskede! jeg vil fremmane Eders Skygger; min Ungdom vil jeg leve om igjen, og besolke min Erindrings Verden med Bæfener, der tilhøre den, der endnu er tilluftet for mit Blik, men ikke for mine Længsler.

— Et Tvillingblad! Ah! kom frem Johannes med din Maria! Encore Eders glade Elskovsdrama! Dacapo det kjerlige Eventyr, i hvilket jeg ikke var en uirksom Confidante.

Mon der dog ikke skulde være Een levende af alle dem, der vare paa Bjørns første Maskerade i Winteren 1806-7? Jeg mener af mine fordums Benner og Bekjendte. Er der en Saadan, den vil kanssee endnu ikke have forglemt: at man dansede i tre Quadriller, og at den midterste var uhyre lang, da den rakte fra Parterredøren og næsten lige op til Bagtæppet — jeg forudsætter at man erindrere sig, at Bjørns Maskerader holdtes paa Hoftheatret. —

Nok og vel: jeg var ogsaa kommen med i denne lange Række — jeg huster endnu, vi vare 48 Par. Min Med-danserinde var klædt som Amazone, og havde en for et

Fruentimmer virkelig heroisk Figur, og Kræfter i Forhold; thi naar det stak hende, svingede hun mig i Baltsen, som om jeg havde været en Papiirmand. Ikke at forglemme: Jeg var en Grand d'Espagne; og desaaarsag tyktes mig denne vindige Omsvingen at stride mod min Characteers Grandezza; men affted maatte jeg, der hjalp ingen „kjære Mo'er!“ — Da vi havde takket af, bød hun mig sin Heltearm — NB. den høire — og trak af med mig ind i een af Restaurationsfalene. Naa! jeg tænkte naturligviis, at hun var bleven tørstig, og at jeg skulde tractere.

„Befaler De Jis eller Lemonade?“ spurgte jeg.

„Nei!“ svarede hun „jeg drifter hellere Punsch — to Glas Arrakpunsch!“ raabte hun til Opvarteren, med en Stemme, der erindrede mig om høen agathos Menelaos (efter min gamle Conrector Lunds Oversættelse: „Menelaus, der kunde brøle som en Tyr.“)

Jeg blev ordentlig benouet, og stottede hemmelig til hende, uden at kunne fremsføre et Ord.

Punsch'en kom. Hun puttede den ene Ende af et Elfenbeensrør i Munden, stak den anden i Glasfæt, og indfugede i en mærkværdig Hast Størstedelen af dets Indhold.

„Hør“ sagde hun derpaa, og snurrede sig om til mig, „jeg troer, Fanden flytte mig! ikke, Du kjender mig? — eller“ — hun ryggede sig lidt — „skulde jeg tage Feil? paa en Maade? Deres Haand, om jeg maae bede.“

Jeg rakte hende den, og hun skrev: S. B.

— Jeg nikkede.

Hun rakte mig sin med et „Naa Steen!“

Jeg skrev ganske mekanisk det Bogstav, som i Alfabebetet følger efter S., hvorpaa hun trykkede min Haand, saa det snurrede i alle mine Fingrerender, og sagde: „Pla-

ger Dig da den Levendige iaften? Hvad feiler Dig? Er Du stuet?"

— „Men skulle vi ikke“ — jeg vilde sagt „demastere os;“ men Skoldmøen lod mig ikke fuldføre:

„Hør!“ sagde hun: „hvordan finder Du mit Costume? See engang mine Batterier! er' de ikke nysfelige, paa en Maade? Dersom Du var sulten, kunde jeg, ligesom Pelikanen, give Dig Næring af mit eget Bryst, paa en Maade; thi disse hvælvede Elstovshøje ere hverken mere eller mindre, end Fjrestillingsrundebrod —“

„Lad os da tage vore —“ Videre kom jeg ikke heller denne Gang: Hun greb mine Hænder, der skulde taget Masken af, og hvistede:

„Marie kommer her iaften med hendes kjere Broder. Jeg veed det bestemt: Klokken 9 har vi dem — hun har ladt mig det vide — sællandsk Bondepige — Forældrene maae ikke vide det — Grosserer Smidt, det gamle Gnav, troer —“

Nu rev jeg begge Hænderne til mig, og Masken af, idet jeg raabte: „De er i Bildfarelse — jeg vil ikke tage Deel i fremmede Hemmeligheder —“

Forstrækket sprang min Virago*) op, og tre Skridt baglænds ud fra mig, stod taus nogle Djeblikke, tog derpaa sin Maske af, og viste mig et ganske ukjendt Ansigt, smukt, men med ganske anstændigt Kindskjæg —

„Min Herre!“ svarede den Forvandlede truende —

„Det er ikke min Skyld“ sagde jeg; „allerede flere Gange var jeg paa Besj, at vise Dem Deres Fjeltagelse; men De forhindrede mig bestandigt.“ —

Rynkerne glattedes nu fra hans Pande — han slog en hjertelig Skogger op, og da denne Kullade var tilende, sagde han i en godmodig Tone og med en skjelsk Mine:

*) Mandtvinde.

„Min dyrebare Ven! og mit unge Hjertes Fortrolige, paa en Maade — maae jeg spørge om Deres Navn?“

Nu brast jeg i Latter: „Jh — men De skrev det jo nylig i min Haand —“

— „Jah!“ sagde han, „der er saamange S. B. er; den jeg meente, er Steen Bille; men hvad for en Steen er De?“

Det fortalte jeg ham, saavel som: at jeg var Student, læste til Embedsexamen, og at jeg nylig var bleven bekjendt i Grosferer Smidts Huus — „men“ sluttede jeg „enten De nu vil nærmere aabenbare Dem for mig eller ikke, jeg forsikrer Dem: at den halve Hemmelighed, der mod min Billie er mig betroet, er ligesaa vel forvaret, som den hele vilde være.“ —

Han stirrede mig nogle Secunder skarpt i Øjnene, som om han vilde læse hvad der stod skrevet, rakte mig derpaa Haanden, og sagde:

„Jeg er Lieutenant Johannes C***** ved Kongens Regiment — nu hor De hele Hemmeligheden.“

Han greb sit Glas, stødte til mit, og sagde: „Paa nærmere Bekjendtskab!“

Han sagde mig sin Bopæl, jeg sagde ham min. Han saae paa sit Uhr, der hang i en Guldkjæde om Halsen, og skjult mellem hans spiselige Batterier.

„Klokken er snart 9“ sagde han og tog Massen paa.

Jeg gjorde ligesaa; og snart vare vi stille fra hverandre i den myrlende Dandsesal.

Jeg havde været til Grosferer Smidts 4 eller 5 Gange, spillet Whist og spiist „Smørrebød med Variationer;“ men Zomfrue Marie havde jeg ikke seet; thi hun var hos en syg gift Cousine i den anden Ende af Staden. Desoftere havde jeg hørt hende nævne. Gros-

sereren havde et Par Gange — det var den ene Gang efter en lille Slem, og den anden lige paa Randen af store Slem — havde han, som for at hidkalde en frelsende Genius, raabt „Marie! — Naa det er sandt, hun er der henne.“

Madame Smidt havde flere Gange yttret sin Utilfredshed med Cousinens Læge: „enten haler han Sygdommen ud, eller ogsaa er det hende selv, der gjør sig syg — Gud forlade mig! bare for at stille os ved Marie — jeg længes ordentlig efter hende hver evige Dag.“

Sonnen i Huset, en fjortenaars Krabat, sagde en Aften: „Jeg gaaer bestemt derhen imorgen, og tager hende med Magt ud fra den evige Cousine.“

Og den yngste Datter, en tiaars forvildet Tos, erklærede engang reent ud, at naar Marie nu ikke kom hjem den Dag eller den Dag, saa vilde hun hen og blive der, til hun fik hende med.

„Er Marie endnu ikke kommen hjem?“ spurgte baade de ældre og de yngre Damer, der besøgte Smidts.

„Der er kedeligt nu til Smidts“ hørte jeg de unge fremmede Herrer sige til hverandre, naar de vare gaaede derfra og komne ud paa Gaden. Det var da ikke sært, om jeg ogsaa længtes efter denne Marie, som Alle kunde savne.

Nu vidste jeg, hun var paa Mafferaden; og ventede at min kvindelige Lieutenant nok vilde finde hende: han skulde da være mig en Biser i den tallose Sværm; thi der kunde jo være flere søllandste Bønderpiger; og det var der ogsaa.

Jeg gif Salen et Par Gange rundt; der var ingen Amazone. Nu mønstrede jeg Logerne Rad for Rad — endelig opdagede jeg dem, jeg søgte: de sad ved Siden af

hverandre. Jeg hilfede paa Spanst; de bemærkede det ikke; de vare tydeligt nok inde i en Materie, over hvilken man let glemmer Grand d'Espagner og alt andet Stort i denne vor lille Verden.

I min Ungdom var det en gængs Talemaade om Een, der uden synlig Aarsag viste sig tankesuld, forstumende, indsluttet i sig selv: „Han falder i Amdam,“ (Amdam hed dengang hvad nu hedder Stivelse). Siden siger man: „Han falder i Staver“ og „Han falder hen i de grønne Erter.“ Jeg veed ikke, hvilken af disse, ikke ganske betydningsløse Figurer, jeg skal anvende paa mig selv; men nægte vil jeg ikke: at jeg engang imellem vorder pludselig ligesom tung, ubevægelig, sammenpresset som Stivelse, naar den bundfalder sig: at jeg stundom kan befindes saa legemlig slap, løs og „stavrasstied“, at jeg troer, man kunde blæse mig overende: og at jeg af og til føler mig aandeligtvis hen slængt i „det Grønne.“

Nu, denne — Somme kalde det Landsfraværelse; jeg kalder det Lands Hjemmeverelse — den kom ogsaa over mig paa Bjørns Maskerade, paa Hoftheatret, under Musikken af et dobbelt Orchester, mellem tusinde elegante Herrer og Damer. Jeg satte Ryggen til Logen, i hvilken de Lykkelige sad og saae paa Dansen og Commercen, uden at see Noget af det altsammen. Af mine Drommerier — som ellers slet ikke vedkom denne virkelige Historie — vakte jeg ved Synet af tvende af Hovedstadens daværende offentlige Personer: den ene „Peter Barduun,“ den anden „Admiralen“ alias „Kongen af Preussen“; thi han lod begge Navne.

Jeg veed ikke om det kan forsvares for Humanitetens Domstol: saaledes at spille en Banvittigs Dobbeltgænger; min Følelse saarer det, og det var mig dengang ligesaa

umuligt at lee, som naar jeg trædes paa en Vigtorn. Kongen, med Papiirskjernerne paa Brystet og Frederik den Stores trekantede Hat paa Hovedet, standsede tæt foran mig; Peter Barduun med sin rundpullede Hat dybt ned over Dinene, tæt bag ved „Majestæten i egen Indbildning.“

„Attendez! à gauche!“ hvidskede Barduun, og Begge skottede ind i Logen til det elffende Par. Derpaa drejede de sig helt om imod mig, og den Sidstnævnte sagde: „Usted!*) gi'er De Noget at ræbe af!“

Jeg rystede paa Hovedet, og svarte: „I don't understand.“**)

Den Første sagde: „har De læst den sidste Hamborgs Correspondent?“ —

Jeg virrede igjen med Hovedet.

„Da har den medbragt en meget vigtig Nyhed: Thronbhjems Klokke er bleven rørt; det vil sige, Knebelen er falden af den.“ —

Jeg gjentog mine tre engelske Ord; men lagde godt Mærke til, at Barduuns Dine vare uafsladeligt inde i Logen; det var altsaa ikke for min egen Skyld, jeg blev tiltalt af disse selvgjorte Gale. De maae virkelig have antaget mig for en Engellænder; thi medens Frederik den Store opvartede mig med een af den vanvittige Matroses Talemaader efter den anden, hvidskede Følgesvenden paa Tydsk til ham: „det er Hende — det er Hende — jeg kjender Ringen alt for godt paa hendes lille velsignede Finger.“ —

„Men hvem er den Anden?“ vedblev han, og stillede sig ved Pilsen mellem denne og den næste Loge.!

Kongen af Preussen rystede paa Hovedet. Men nu begyndte de at tale et, mig ganske fremmed, Tungemaal,

*) De (Spansk). **) Jeg forstaaer ikke.

og Barbuun især med stor Jorighed, idet han idelig stottede ind efter Bondepigen. Endelig sagde han paa Franst: „Hent nu min Bogn! den med blinde Binduer, Du veed. Tag Kloschka med! og vær her om to Timer! Men tag nu først nøje Kjende paa hende, at J ikke skal bringe mig een af de andre Bondetøser!“ —

„Meget vel! Hr. Greve!“ lod Svaret, og dermed slentrede de videre.

Vel havde de toende Herrer talt saa sagte, at de ikke har troet, at nogen Anden kunde opfange Noget i al denne uendelige Tummel og Spektakel. Men jeg har altid havt en meget skarp Hørelse; og jeg benyttede nu denne Sands saameget flittigere, som jeg snart mærkede: at min nye Bekjendt, Lieutenanten, her maatte have en Medbesler. Og dette „Hr. Greve!“ tilsidst, denne Plan til Vortførelse, det ubekjendte Sprog med de mange yer og oer — saameget vidste jeg, at disse Vocaler ere fremherskende i det Magyariske — alt dette henledte min Mistanke paa en vis udenlandst Minister, der allerede dengang begyndte at komme i Folkemunde for hans Elskovsventyr.

Jeg vinkede Lieutenanten hen til mig — et Par Gange forgjæves — endelig kom han: „Saae De“ sagde jeg „de to Charakteermasser, som nylig stod her tæt udenfor Logen, og kikkede saa tidt ind til Dem?“ —

„Nej! hvad for Charakteermasser?“ —

Jeg nævned dem. Han havde ingen seet, og vilde atter tilbage til sin Hyrdinde. Men jeg fortalte ham nu Alt hvad jeg havde hørt, og meddelte ham mine Formodninger. Han udhvirvlede en hæftig Forbandelse, kastede et hurtigt Blik om til den elskede Bondepige, grundede nogle Secunder, og sagde: „Vil De gaae omkring paa Gangen herudenfor Logen! saa kommer jeg til Dem.“

Vi mødtes der: „Hør!“ sagde han hurtigt, „her er Røglen til mit Bærelse; og her den til mit Chatol. Vil Du vise mig den Tjeneste — for jeg kan ikke forlade Marie — og tage en Karet, og hente mig to Terzeroler, som ligge ladte indenfor Klappen. Massen kan Du flye min Tjener her; og kast saa Klappen, han staaer med, over Dig — ja jeg siger nu Du til Dig og siig saa til mig! for vi To maae ikke „di-es.“ —

Jeg gjorde efter hans Forlangende, og inden en halv Time var jeg igjen paa samme Plet med Pistolerne. Jeg piffede, han kom ud, jeg leverede ham disse smaa Locomotiver, og han forvarede dem i Folderne af sin kvindelige Krigerdragt.

„Hør!“ sagde jeg, „Du har selv givet mig en Vens Rettigheder — hvad har Du ifinde?“ —

„Jeg veed det ikke bestemt“ svarede han, „men skal Marie bortføres, vil jeg med. Jeg vil være hendes Duenna paa en Maade.“ —

„Men betænk!“ sagde jeg, „han er Gesandt, han har en stor Ret — tag Dig iagt med Pistolerne!“ —

„Vær ikke bange!“ svarede han, „dem har jeg blot med for det værste Tilfælde.“ —

„Men“ vedblev jeg, „endnu Et: vil Du spille Damerolle, saa tal endelig ikke med saadan grov Mandfolkestemme!“ —

„Du har Ret“ sagde han med forvendt og temmelig jomfrunalsk Røst; „kom til mig imorgen Middag! og da skal Du faae at vide, hvorledes dette her spænder af — og nu Godnat! God Fornoieelse!“

Hermed gif han igjen ind i Logen, og jeg ind i Dansesalen.

Det her Fortalte var Alt saa sælsomt og saa „par

bricole" som det hed i Datidens Modesprog — at det gav min hele Tankegang en saadan Retning — en ffjæv nemlig eller snirkelformig — at selve Mafferaden for mig tabte sin meste Morffkab. Mechaniff opbød jeg den forffte den bedste Dame til Dans, og mekaniff gjenmemgiff jeg Dansen, og meget ffoleret, paa det nær, at jeg havde glemt at danse ned, hvis min Meddanserinde ikke havde erindret mig derom.

Da jeg havde takket af, ffred jeg hen til den meer- omtalte Loge; men Parret var der ikke. Vigesaalidt faae jeg mere til Admiralen og Peter Bardunn. Nu ffik jeg ifinde at fee Vortfforelffesffenen, hvis det kunde lyffkes. Da det alffaa var henimod den berammede Tid, forlød jeg Ballet, aflagde paa behørigt Sted den spanffe Herlighed, og med min Kappe om mig stillede jeg mig i Nærheden af den Portal, hvor Vognene indffandt sig.

Ifke længe, kom ogffaa een rullende. Et Mandffolk sprang fra Portalen hen og spurgte Tjeneren, der stod bag paa: „Graf *****?“ —

„Ganz richtig,“ lod Svaret.

Balherren foer tilbage, og forte øjeblikkelig en fæl- landff Bondepige til Kareten, ved hvis aabnede Dør Tjeneren stod. Hun hoppede ind, Cavalleren vilde følge efter; men, som en dea ex machina, var Amazonen der, greb Herren i Naffen, kastede ham ind imellem Pillerne, raabte til Tjeneren „herauf!“ og til Rudfften: „fahr zu in aller Teufels Namen!“

Med den ffidffte Stavelfe var han inde i Kareten, Døren luffet, Tjeneren bag paa, og Hestene i ffarp Trav.

Jeg gif nu hen for at fee til Fyren, der faa ublides- ligt var flængt ind i Buegangen. Han var ved at rejffe sig, men bandte og gav sig imellem hinanden. Som om

jeg slet ikke havde været Bidne til hvad der var foregaaet, standsede jeg og sagde: „Hvad er det? er De kommen tilskade? skal jeg hjælpe Dem, min Herre?“

Jeg rakte ham en Haand, som han og modtog, og ved hvis Understøttelse han kom til at staae ret op paa sine Been. Han slap nu min Haand med et „mange Tak!“ og keeg og lyttede efter Rareten; men den var hverken at høre eller see.

„Har Nogen overfaldet Dem?“ spurgte jeg.

„Na nej,“ svarede han; „jeg vilde springe tilbage fra en Raret, jeg havde fulgt en Dame ud i, og saa faldt jeg,“ hermed smuttede han ind; og jeg gik hjem, grundende ogsaa paa dette Dptrin.

Saameget tyktes mig, jeg kunde faae ud: at denne Herre maatte være een af Grevens Haandlangere, der havde det Hverv, at levere Marie i hans Hænder, men nu saa uventet havde faaet den forvovne Officier til Suppleant.

Jeg gik hjem og lagde mig; men kunde ikke falde i Sovn før henimod Dag. Da jeg vaagnede, viste mit Uhr 2 efter Middag. Jeg havde da sovet over mig, og hastede nu med at indfinde mig hos Lieutenant C*. Paa det af ham angivne Sted stod en Soldat og blankede Støvler.

„Er det ikke her Lieutenant C. boer?“ spurgte jeg, og pikkede i det samme paa Døren.

„Han er ikke hjemme,“ svarede Soldaten.

„Da sidder jo Nøglen i“ indvendte jeg.

„Ja det er min Nøgle,“ sagde han; „men hans egen har han med sig.“

„Veed Du ikke, hvor han er?“ vedblev jeg; „eller naar han kommer hjem.“

„Nej“ lod Svaret, „for jeg har længe ventet ham;

men han har ikke været hjemme siden iastes, da han kjørte paa Møsterrade."

Det var en dejlig Forklaring!

Med urolig Nysgjerrighed og langtfra ikke uden Deeltagelse besluttede jeg at spørge efter den bortrøvede Marie hos hiin Cousine; hvorvel jeg slet ikke kjendte denne. Jeg opsogte Bopælen, og bankede paa. Et midaldrende Mandfolk aabnede Døren; han havde et Tørklæde bundet om Hovedet. Jeg spurgte efter, om Jomfru Smidt var hjemme?

"Maae jeg spørge, hvem jeg har den Ære" — sagde han. —

Stemmen var mig bekendt — ganske frisk bekendt. — Jeg nævnede mig, og tænkte efter, hvor jeg vel sidst havde hørt denne Krimlen paa K. Efter et Øphold, under hvilket han forskende betragtede mig, sagde han: "Kan jeg ikke udrette det?" —

"Med hvem har jeg den Ære —" spurgte jeg nu noget gnaderig.

"Jensen" svarte han.

Der er efter Vejviseren over de tre hundrede bosiddende Jensener i Kjøbenhavn; jeg var altsaa lige klog, og spurgte endnu mere knortet: "Er saa Jomfru Smidt hjemme, eller ikke?"

"Nej, hun er ikke," svarte han og gjorde et lidet Bukt.

Jeg fulgte strax dette Afstedsvink. Og endnu inden jeg havde naaet Gaden, var jeg vis paa: at denne studefige Person med Turban paa Hovedet var den samme, som havde solgt Marie til Greven, og blev af hendes Kjæreste kastet saa værgeløst til Gulvet.

Jeg gik til Grossererens. Jeg saae ved første Djekest,

at man her var underrettet om Datterens Forsvinden; thi de to eneste Ansigter i Stuen, Mandens og Konens, viste en læselig Uro og Bekymring, og at de vare forlegne med mit Besøg; men jeg haabede jo, at det snart vilde blive dem velkomment.

Jeg gik lige til Meningen, sigende: „Jeg kan give Dem nogle Underretninger om Deres Datter, og ere de ikke de allerbedste, saa ere de dog bedre end slet ingen. Der er ingen Tvivl om, at Jomfrue Smidt jo er bortført imod hendes Vidende og Billie af den ske Gesandt, og formodentlig til hans Landsted, om han har Noget —“

Grosserereren tog til at skjælve, og hans Kone blegnede — Ingen af dem var strax mægtig for at fremsføre et eneste Ord.

„Men“ vedblev jeg „der er en vis Jensen, som nok er godt kjendt hos Deres Broderdatter, Hr. Smidt, — ved Bestervold; hvem er ham?“ —

„Han er Commissionær“ svarte Grosserereren; „men hvad kommer det min arme Datter ved?“ —

Det sagde jeg ham altsammen; dog fortaug jeg, af en naturlig Taft, at jeg kjendte Amazonen, hendes virkelige Kjen og Navn. Jeg yttrede derimod: at hun aabenbarlig ikke var i Forstaaelse med denne Seelenverkooper af en Commissionær, men maatte være en Veninde af Marie, og sikkert vilde tjene hende til Beskyttelse. —

Denne Beretning hjalp lidet eller slet intet til de arme Forældres Beroligelse; thi de vare mere tilbøjelige til at ansee Commissionæren for uskyldig, end den mystiske Skjoldmo. Efter nogen Betragtning fattede han den Beslutning, at søge den højeste Autoritet om Bistand mod den ved Gesandtskabsheiligbeden mægtige Udsending.

Jeg ilede atter hen til min Lieutenants Bopæl. Der mødtes jeg med Regimentsadjutanten, der kom for at forkynde ham Arrest for Udeblivelse fra Tjenesten — endnu var han ikke kommen, men havde ladet sin Uniform afhente af en Ubekjendt.

Jeg vendte tilbage til Grosfererens — han havde ikke kunnet faae Audients før næste Formiddag. Følgeligen: jeg maatte stille min Nysgjerrighed i Berøe; og, som med fremmede Anliggender gjerne er Tilfældet — jeg blev lidt mere ligegyldig ved det Hele, end jeg selv syntes mig at borde være.

Jeg gik nu hjem for at studere; men det vilde alligevel ikke glide; hvorfor jeg søgte en Restauration, for at læse Bladene. Jeg var paa een, jeg var paa en anden, og en tredje; men fik Intet læst; thi allevegne talte man kun om hiin Mafferadenattens vigtigste Begivenhed. Ved min Indtrædelse paa det første Sted var den endnu en Hemmelighed; men strax efter kom een af disse Lediggængere og Nyhedsstræmmere, som de større Stæder aldrig mangle, og som sætte deres højeste Nydelse og eneste Ære i: at være de første „med grønne Ærter“ — som det dengang hed i Modesproget.

Vor „Grønærtemand“ var ikke vel kommen ind af Døren, før han stakaandet og ængstelig — nemlig over at en Anden kunde være kommen først — spurgte: „Veed De det, mine Herrer! har De endnu ikke hørt det?“ —

„Hvad for Noget?“ lød det fra flere Munde. —

„At“ — klemte han paa af alle Kræfter — „at Grev *****; inat fra Mafferaden har bortført en Dame. Hun var klædt som Amazone, som Lagertha i Balletten, De veed —“

„— Hvad for en Dame?“ raabte man i Munden paa hverandre —

„Det veed man“ svarede han „endnu ikke med afgjort Visshed. Imidlertid, saa meget er vist, at det er en Baronesse, hvis Fader har et Stamhuus i Fyen. Ja det er en Himmelhund den *****! Baronessen og hendes virkelige Kjereste — det skal være en mecklenborgsk Adelsmand — de vil forlade Ballet, kommer ud i Portalen, og Baronessen er allerede inde i Vognen, de havde bestilt, saa kommer Greven og vil ind efter, Mecklenborgeren taer ham i Brystet, men Greven trækker en Dolk, og giver ham et Pus, og han falder, og Greven ind i Vognen og den aasted —“

„— Stak han ham ihjel?“ raabte man. —

„Ikke paa Stedet“ sagde Fortælleren, men han kan ikke leve; Winsløv har selv sagt det, han ligger paa Hospitalet —“

„— Men Baronessen?“ spurgte Een, „gjorde hun ingen Modstand? Streg hun ikke om Hjelp?“ —

„Hun gjorde Fanden, streg hun“ svarede vor „Arde-lio“ — „det var en Aftale mellem hende og Greven, for hun var bleven charmeret i ham; men hun spiller rigtignok en net Svikkel.“ —

„Men“ spurgtes igjen, „hvor mon han førte hende hen?“

„Jh!“ lod Svaret, „til hans Hotel i gaden. Der kan ikke Kongen selv ta'e hende fra ham; han er Gesandt.“ —

„Men har han ikke sin Gemalinde her hos sig?“ —

„Pyh! Saadannoget det har hun just sine Bøjer af; hun hjælper gjerne til med.“

Jeg taug og listede hen til det andet offentlige Sted:

Her vidste man dog saameget, at det var en Jomfru Smidt, der var bortført, men derhos, at Faderen havde selv solgt hende til Greven for tyve tusinde Specier, for han stod paa Nippet til at spille Fallit.

Paa det tredie Sted var det Moderen, som havde været med paa Mafferaden, og selv leveret hende i Grevens Hænder.

Tidlig den næste Dag forte en Forretning mig igjennem den Gade, hvor Grosserer Smidts boede. Ligesom jeg er kommen i Nærheden af hans Huus, kjører en briljant Equipage frem, og holder for Porten; en Tjener i kostbart Liberi hopper af, og spørger En, som just kommer derudfra: om det ikke var her Grosserer Smidt boede?

„Paa anden Sal“ lod Svaret.

Tjeneren gik ind, og jeg videre. Jeg keeg ind i Karet; den var tom. Det var mig paasaldende. Jeg standsede, vendte et Par Skridt tilbage, og spurgte Rudsken: „hvem Equipagen tilhørte?“

„Kann nicht verstehen“ brummede han, og virrede med den uhyre Bjørnessindshue.

Jeg spurgte da paa Tydsk; men Larmen af en forbi kjørende Vogn tillod ham ikke at høre mig. Jeg vilde have gjentaaget mit Spørgsmaal, da Grosserereren traadte til Vogn døren, aabnede, og steg ind; Tjeneren lukkede efter ham, sprang bagop, og Karet rullede bort. Jeg blev ganske nysgjerrig; men det var en upassende Tid at gaae ind til Grossererens. Medens jeg endnu stod og gabede efter Vognen, kom en Bekjendt til mig. Jeg spurgte, og han nævnede „den ske Minister som Ejer af denne glimrende Befordring.“

„Men hvem var det“ spurgte nu han, „som steg op

i Bognen? Du stod da lige ved — kjendte Du ham ikke?" —

Jeg sagde ham: at det var den selvsamme, hvis Datter skulde være bortført af Ministeren. Dette var en Efterretning af stor Vigtighed for min Fyr — thi han var ogsaa et Medlem af Nyhedsstrammerlauget — og hurtig forlod han mig, for paa behørigte Steder at føre disse friske Vare tiltorvs.

— Efter at have forrettet mit Grinde, gif jeg hjem, satte mig til at læse, og over Kirkehistoriens Arianer og Eutyhianer glemte jeg for en Tid baade Miniistere, Grosferere, og bortførte Piger.

Et Brev fra mit Hjem, af ubehageligt Indhold, hvilket jeg erholdt da jeg sad ved Kirkemødet i Nicæa, bidrog ikke lidet til at bortdrage min Tanke fra Andres Sager. Først langt hen paa den følgende Dag faldt det mig ind at undersøge den her omhandlede. — Jeg søgte først min Lieutenant — nej! han var endnu væk. Jeg gif til Grosfererens — Himmel og Jord! —

Hæderlige Læser! dydsirede Læserinde! tilgiver, om jeg haver forstrækket Dem med denne æsthetiske Knaldhætte! men dersom De havde seet, hvad jeg saae; der kunde gjerne være undsluppen En af Dem en gevaltig Trumf, og en Anden et „Jh!“ For, som jeg nu skal beskrive Dem — men — det bliver dog det fornuftigste, at jeg i denne Historie gaaer frem i Chronologisk Orden. Og vil jeg da saa give mig til at fortælle, hvad Lieutenant C*****, nogle Dage efter Slutningsscenen, hos Grosferer Smidts fortalte mig.

„Seer Du,“ sagde han „da jeg, istedetfor den tyvebrændte Hund, den Jensen, sprang ind til Marie i Bognen, blev hun rigtignok forstrækket, paa en Maade,

og raabte: Gud! hvad har Du ifinde? det gaaer aldrig an, at Du følger med til Cousines — og hvor blev Jensen? — For ikke at gjøre hende endnu mere bange, løj jeg for hende, og sagde: at det var en Aftale mellem ham og mig, og at jeg ikke skulde følge hende længe end til Gadedøren. — Ikke længe efter standsede Kareten, en Port aabnede sig, vi kjørte ind, Porten faldt til igjen, og Kareten holdt.

„Hvad er det?“ raabte Marie „har han kjört feil? —“

Men jeg hviffede til hende: „Kun rolig! nu kan det ikke være anderledes — jeg forlader Dig ikke, for Alt har klaret sig.“

„Jeg tog hendes Arm under min, og førte hende — hun rystede, Staffel — efter en Tjener, som kom os imøde med et tredobbelt Lys i en massiv Solstige, og viste os ind i et pragtfuldt Bærelse, hvorpaa han forlod os. —

„Det var godt nok, paa en Maade; alligevel var jeg ikke ganske rolig, som jeg bildte Marie ind; og fandt jeg derhos: at jeg dog blev nødt til at forberede hende paa, hvad der kunde komme. Jeg ledte hende tilfæde, vi toge Mafterne af, og jeg sagde hende blot saameget: at Jensen havde ført hende til den urigtige Bogn, og det med Bidende og Billie; og at jeg derfor havde stødt ham tilside, for selv at følge med som hendes Beskytter i hvilket som helst Tilfælde.

„Men, min Gud! hvor er' vi da?“ hviffede hun, neppe dristende sig til at lade Djnene løbe omkring i Bærelset, hvis rige Udsmykning en Lysekrones Glands fremstillede endnu mere glimrende.

„Inden jeg kunde hitte paa Svar, blev min Opmærksomhed henvendt til en Lyd som af knærkende Stovler tæt

bag ved os i næste Bærelse: Marie trykte sig ind til mig.

„Kun rolig! min dyrebare Pige!“ sagde jeg saa højt, at Lureren bag ved — hvis der var en saadan — skulde høre det; „det Hele, troe Du mig! er en Fejltagelse, som sikkert snart vil opklares.“

„O Gud stee Lov for Dig!“ raabte hun, og gav mig uanmodet tre, fire Kys, der virkelig vare brændende, paa en Maade. —

„Det knærkede igjen derinde, og strax derpaa aabnedes en Dør, og med knærkende Fjed indtraadte Grev *****; hvis Ansigt var mig velbekjendt. Det udtrykte nu Forundring og godmodigt Skjelmerie; og med en let Hilsen nærmede han sig hastig, sigende: „Jeg anseer mig for meget lykkelig ved her saa uventet at see to skønne Damer —“

„— Deres Excellence!“ saldt jeg ind „ville naadigen undskyldde, at vi paa en Maade fornærme Gesandtskabsretten! men det Hele ligger deri, at vi kom i den urigtige Vogn, og — derfor tør vi maasse bede om, at føres med samme høje Befordring til vort rette Hjem! —“

„Paa Djeblikket —“ han ringede — men saameget faaer jeg dog for Brugen af min Equipage, at jeg erfarer, hvem det er, der har saa behageligt overrasket mig.“

„Med et af disse Hoffsmil, der altid kunne betyde hvad det skal være, sløj hans Blik fra den ene til den anden af os, og fæstede sig tilsidst ved mit Rindssjæg. — Jeg havde forklaret ham hvem min Dame var, og vilde til at gjøre det samme for mit eget Bedkommende, da han med et sarkastisk Smil forekom mig, sigende:

„Min dejlige Ubekjendte! Deres Skjønhed har noget Bist, som virkelig maae gjøre en Tilbeder frygtfom; disse Baffenbarter imponere mig i det mindste; og jeg maae

tilstaae, at jeg aldrig havde forestillet mig de skandinaviske Amazoner saa mandige.“ —

„Hr. Greve!“ svarede jeg „en Vresmand maae ikke mistjende mig, fordi jeg er kun Lieutenant C***** ved Kongens Regiment —“

„— Ah!“ sagde han smaaende, „jeg mistjender Ingen, fordi han har en Amourette —“

„— Om Forladelse, Excellents!“ afbrød jeg ham „min er en *Amour*; og der staaer Intet ivejen for en *Mariage*, uden Samtykke af min Kjærestes Fader; thi endnu ejer jeg ikke farlig meget mere end Lieutenantsepauls letterne.“ —

Greven kastede et stjaalet Blik til Marie, et smilende til mig, og sagde: „Naar De altsaa havde den forhaabede Svigerfaders Samtykke, saa var jo Intet ivejen —“

„— Jo Kongens ogsaa“ sagde jeg. —

Han kastede et speculativt Blik til Loftet, gik til Døren og ringede; en Tjener aabnede, og paa Befaling „Forspændt!“ lukkede han igjen.

„Hr. Lieutenant von C*****!“ siger han „der som De og Kjæreste ikke skulde lade Dem ved at være en Timestid alene, saa vil jeg bede Dem at tage tiltafte — men Deres Uniform? — maaskee De ønsker Dem hjem — eller vil De have den hentet — saa er ogsaa her et Bærelse til Omklædning? —“

„— Jeg veed neppe“ svarede jeg „om jeg tør benytte saamegen Godhed —“

Han ringede atter; Tjeneren kom, og jeg gav ham Bæddet til min Dypasfer. Grevens Bogn hjørte for — han tilnækkede os hver et Farvel. — Kaffeen kom ind — Marie skjænkede — den smagte mig som Nectar, paa en

Maade — den kom jo fra min Hebes Haand. Hvad Grevens pludselige Bortkjørsel havde at betyde, ahnede mig dunkelt.“

„Min Uniform hidkom saalænge for Greven, at min Omklædning var fuldført, da han indtraadte med det overraskende Budskab: at den ene Hindring for vor Forbindelse var hævet, og at de nødvendige Documenter inden næste Middag vilde være udfærdigede.

„Den anden Steen“ lagde han til „kan dog vel ikke være vanskeligere at hæve end den første; og De ville vel tillade mig et Forsøg!“

„Han gav os ej engang Tid til at yttre vor Taknemmelighed; men vipsede igjen til Døren. Med Trykkeren i Haanden vendte han sig og sagde: „Jeg har meldt Dem hos Grevinden — hun vil gjøre sig en Fornøjelse af et saa interessant Betsendskab — à revoir!““

„Ej heller fik vi Tid til at sværme over den lykkelighed, der nu ikke længer kunde ansees for problematisk; thi en Betjent kom strax for at føre os til hendes Naade.

„Grevinden — en ret smuk Dame af Middelalder — modtog os med et Smil, som jeg kan kalde indholdsrigt; thi, forstaaer jeg mig ellers noget paa Ansigtets Solskinsveir, da var dette Grevindens ikke ganske reent, men blandet med een og anden lille Blaane eller Laageplet. Hvad enhver af dem havde at betyde, var saameget vanskeligere at bestemme, som de fore hurtigen over, og hendes Tale stod i slet ingen Forbindelse med dem. Imidlertid tyktes mig, at een var Skinsyge, een krænkter Kjærlighed, og endnu een gammel Rummer. Men, som sagt, hun talede saa vakkert og med en Fiinhed uden Tvetydighed, at min Marie fortrylledes af hende, som hun siden fortalte mig. Kun naar Grevinden

omtalede sin Mand — hvem hun stedse nævuede Grev *****; — var hendes Hjertensmening ikke ganske klar; og ved saadanne Lejligheder — der jo nødvendig ofte forekom — viste sig Taagepletterne hyppigere end ellers.

„Det er Grevens store Fornøjelse“ sagde hun blandt andet „at bringe Forbindelser istand, og han er næsten altid heldig. Denne — det er jeg forud vis paa — kan ikke mislykkes ham, da han først har erholdt allerhøjeste Bisald; endssjøndt han har væddet med mig paa det Modsatte om noget ret Betydeligt. Vinder han, da veed jeg og —“ her smilte hun hartad fortroligt til min Kjæreste — „hvorledes han vil anvende mine Penge, og taber han, behøves ingen Penge til det antydede Djemed.“ —

„Jeg forstod strax hvad det var for et Djemed; men lod mig ikke mærke dermed; saameget mindre, som jeg af flere Grunde vilde modsat mig et saadant.

„Det har ofte forundret mig, at see de idelig gjentagne Besværinger over Selvfabstønen, eller den Slags Conversation, som fores i blandede Samqvem. Man siger: at et saadant Snakkepartie er endnu losere, lettere, flygtigere end et Spillepartie. Det er det virkelig; men endog under dette Hensyn alene har Passiar Fortrin for Spil. Thi, ligesom man af en slet Bog i det mindste kan lære hvorledes en god Bog ikke bør være, saaledes giver endog den flaueste Samtale noget Udbytte. Men er den livelig, vittig, sundrig, da opvejer en saadan Time en heel Vinters Spilleastener. Nu, en mig saa behagelig Time var det og, jeg her tilbragte, lige indtil Greven kom med Marias Fader. —

„Min Engel!“ raabte han til Grevinden „De har tabt Bæddemaalet;“ og til Marie og mig: „Jeg gratulerer Dem; imorgen vil det skønne Vaand werde knyttet.

Jeg udbeder mig Tilladelse at overvære Bryllupsceremonien, som vil foregaae hos Hr. Grossererens!"

„Min Elskede blev saa overrasket, at hun var en Besvimelse nær. Men da hun var kommen tilrette, og vi ret af Hjertet havde takket den mægtige Befordrer af vor Lykke, ilede vi med min Svigersfader hjem til hans, hvor vi, paa en Maade, svømmede i et Hav af Fryd og Glæde.“

Saaledes fortalte den lykkelige nygifte Mand. Og jeg vil alene tilføje: at da jeg, uden at vide dette, traadte ind til Grosserer Smidts, var Bielsen tilende, og Gratulationerne igang, og at Greven ledsagede sin med et kostbart Smykke til Bruden.

Nu er min Fortælling ude; og hvorvel den begyndte alvorligt, paa en Maade, saa haaber jeg dog, at den ender paa en Maade, som ikke vil mishage mine Læsere og Læserinder.

Høstferienne.

(Af en gammel Skolemands Erindringer.)

Gamle Bekjendter.*)

1.

Non cuivis homini contingit adire Corinthum — Uhg-
fram!“

Saaledes lod den hule Tøndestemme inde fra Femte-
lectien. Jeg standsede udenfor Skoledøren, hvis Trykker
jeg allerede havde omdreiet, for at høre Dvintusfæs frie
Oversættelse af dette horatisske Vers. —

En Drengerøst svarede: „det falder ikke i ethvert
Menneskes Lod at komme — „til Uvedal“ lod en anden
og stærkere. —

„Hva! Hvem va de? Hvo kam de fræ?“
raabte Hørerer.

„Dwenfra — fræ Halsen — fra Mester-Lejs“
stregte Nogle i Munden paa hverandre.

Efter et dundrende Slag i Bordet, og et tordnende
„Qvos Ego“**), blev det atter roligt.

Men paa Commandoordet „Frit!“ aabnedes de til-
stoppede Halse. Een begyndte: „de ær it enhwær

*) See Fortællingen „Juleferienne“, i nærv. Udgaves 3die Deel.

**) Jeg skal lære Jer.

Krahg — en anden afbrød: „de ær it enhwær Sow“ — en tredje faldt ind: „de ær it enhwær Row“ — „do ka sjæl vær en Row“ snærrede Hørerer „de heder: de ær it enhwær Sow, Krahgen vil riħ“ —

Som for at hævne den mishandlede Digter, satte de overgivne Dreng e en gal Variation efter den anden paa Lærerens Thema: „de ær it enhwær Krahg, te Soven vil riħ — de ær it enhwær Sow, te Rowen vil riħ — o. s. v. Dg snart blev det hele til en Malstrøm af Ord, blandt hvilke „Row, Sow, Krahg lode som Kanonstud gennem en Musketilds uendelige Knaldren. —

Jeg fandt mig nu kaldet til at intervenere; dog ikke for at straffe Disciplenes „Frihed,“ som den gamle Pedant jo selv var Ophavsmand til.

„Ferien begynde“ lød nu det glædelige Budskab igennem alle Klasser, en halv Dag før man havde ventet; thi Bognen fra Ulvedal havde mødt saa meget for tidlig. Vi maatte folgelig lave os til at følge strax med den tilbage. Dvintus og Dvartus, som begge vare indbudne, bleve ikke de sidste ud af Skolen. Dg saa ivrig var især den sidste med Udrustningen, at han virkelig skulde have glemt sin „Værk“ hvis ikke Kammeraad Hansens Søn havde mindet om: „at Veiret var foldt“. Dette var det første Led af Rjeden; og da Dvartus fik fat paa det, saa fulgte det andet af sig selv, og han sprang ned af Bognen, „for at hente Noget, han havde glemt.“

Dvintus knurrede, men i Grunden kun derover, at han kunde have sparet det meste af hans Frokost, dersom han itide havde vidst, at han skulde spise Frue Hansens Aftensmad.

Min Svigerfader, hans Datter og lille Datter søn,

og jeg kjørte paa en anden Vogn noget bagefter hine. — Hvad Veiret angik: da var det klart og smukt, og en frisk Vestenvind medførte intet af den Kulde, mod hvilken Qvartus vilde beffærme sig ved indvortes Midler.

Høsten var begyndt ualmindelig tidlig; skjøndt vi nye-
lig vare gangne ind i Hundedagene, havde man dog faaet
næsten alt Kornet „rodløst“, og en stor Deel i „Huus.“
Denne Travlhed paa Marken, den ualmindelige Menneſte-
mængde, har for mig i det mindste Noget saa livligt, saa
muntrende, og derhos saa — gid jeg nu havde et Ord
for „satisfying“ — saa fyldestgjørende, at denne Aarstid er
mig den kjæreste. Min Svigersfader gav et langt Stykke
af Virgils Georgicon til Priis, og min Alice fremsagde
en heel Canto af Delille med en saa mild Varme, en
saa barnlig Glæde, at jeg blev Barn igjen, og Conrecto-
ren Yngling.

Vor landligglade Stemning fik dog snart et andet
„Drej“; idet Degnen fra Ulstrup, som havde været ude
at tage Tiende for Kammeraaden, kom ridende os paa
Siden med et: „Balkommen skal di, Katten taae
mæ væhr! Haar di Skyderen mej, Hr. Rector?“
Da jeg havde beroliget ham i denne Henseende, raabte
han fornøjet; „de kan a faastoe; men no ska di
aasse sie, her æ Katten ryw mæ, saamanne
Trejdaekkere iover, te di hjørmer.“*) Hermed spo-
rede han sin „Pille“, og gallopperede ind ad Markerne
til. Og vi rullede snart derefter hen for Hoveddøren paa
den Fløj af Ulvedal, som min Svigersfaders Broder, Capi-
tainen, beboede. Thi ei at forglemme — da havde denne

*) At man ikke kan see for dem.

kjøbt Gaard og Gods af Kammeraaden til Fæstensgave for sin Hustrue; men Kammeraaden havde igjen forpagtet det Hele, og var bleven boende paa Gaarden.

Det er saa — ja nu er jeg igjen forlegen: „satisfying,“ „comfortable“ — nei nu har jeg det — „rosomt“ — paa en Lystfart som denne at træffe for lutter Besjendter. Et fremmed Ansigt — endda om det er smukt, tiltrækkende, tillidvækkende — det er dog ikke iblandt dem, vi saae „sidst,“ det gier vor Stemning en anden Retning. „Vinden springer om paa en anden Streg“ siger Capitainen. „Det er en Dæmper paa Violinen“ siger Fiedler. „Det er en Contraqvæstion“ siger Herredsfogden. „Det er en Variant“ siger min Svigerfader. „Det er som naar Bøssen brænder for“ siger Degnen i Ulstrup.

Nu! Bøssen brændte da ikke for den Dag. For Døren modtog os Capitainen og hans Kone, hans troe Tjener med Bogtrappen, og — den lystige Herredsfoged med en Lire, til hvis snærende Toner han sang med ægte jydsk Bondedialect:

„Hvor Godt Folk er, kommer godt Folk til,
 Hej! lurrina, lurrina, Heiaa.
 Benner med Benner santes vil;
 De fryde sig, Heiaa!
 Mier end a ka seiaa.“ —

„Denne Lyra“ declamerede han — da vi vare komne ind — „har, efter den store Oldgranskers Kammeraad Urols heldige Conjectur, tilhørt den verdensberømte Digter og Lirendreier Homerus. Den nuværende Ejer af samme, den største Virtuos i hele min Jurisdiction, den næsten ligesaa berømte Peder Syvspring, har i sit Navn Noget som levende minder om: „at syv Stæder strede om Gren af at have frembragt Digtekunstens Fader.“

Vi bleve naturligtviis nysgjerrige efter at see denne jydste Homer; og bade om at worde ham forestillede.

„Jasten“ svarede Herredsfogden, eller maastee først i Morgen tidlig, giver hans Liflighed Audients — jeg siger Liflighed; thi eet af Digterens syv Navne er „Liflig Piær“ — Nu hviler han paa sine Laurbær, og sover haardt; thi han har idag seet vel dybt i den jydste Hippocrene.“

Vi maatte da indtil videre trøste os med Haabet. — Neppe vare vi i den venlige Haugestue komne tilføede om Tchebordet, før Kammeraaden traadte ind, og bad os samtlig at spise tilaften ovre hos ham. Dette blev eenstemmig lovet, og den Bestemmelse derhos taget: at begge Familier med deres respective Gjester stiftetviis skulde tilbringe alle de følgende Aftener i hverandres Boliger ligetil Høstgildet, der for de Fremmede vilde worde den sidste.

Hos Kammeraaden vare Mange ventendes i Løbet af de fjorten Dage før den store Høstfest; men endnu fandt vi der ikke andre end vore to Hørere, og Oldgrandsteren, hvem vi alle fra tidligere Sammenstød godt kjendte. Han var egentlig reist til Ulvedal, for at undersøge en Runesteen, om hvilken salig Pontoppidan havde givet Bink, at den skulde findes paa Godsset; men denne Undersøgelse tog, formedelst sin Vigtighed og Banffelighed, alle fjorten Dage med sig, som siden skal vises. — I hele den Tid var han og hans Videnskab jevnlig Gjenstand for den vittige, men tillige godmodige Herredsfogeds uforstyrrelige Lune. —

Vi vare ei engang færdige med første Ret — en ypperlig Kalvesteeg, før han henvendte sig til Bertinden og sagde med mild Alvorlighed og dyb Stemme: „tillad mig, bedste Frue! at spørge: ved hvilke Midler og Be-

handlingsmaade De har faaet dette Føl saa fedt og yderst delicat?"

Fru Hansen gjorde store Dine, Kammeraad Urold endnu større.

"Føl?" gjentog begge paa eengang, hun med svag, men han med Bjørnestemme.

Vor Bert, som strax mærkede, hvor den spøgefulde Jurist vilde hen, gav sin Kone et Bink, og tog Ordet: „det vil jeg forklare Dem; for min Kone veed det ikke engang. Da Føllet var født, døde Hoppen, og nu prøvede jeg, at lade det patte een af mine Køer, og derfor tænker jeg og, at det er bleven saa særdeles fedt og velsmagende.“

„Men det er jo“ — declamerede Oldgrandsherren — „det er jo noget ganske mærkeligt, ganske nyt, eller rettere sagt ganske gammelt; det er fortræffeligt; og jeg vil haabe, at dette Exempel skal virke saa kraftigen, at Hestekjød her- efter vorder almindelig Kost, ligesom hos vore Forfædre. Og hvorfra havde disse deres Størrelse og store Styrke? af Hestekjød, ene og allene af Hestekjød; derfor havde de ogsaa Hestekræfter — hvilket endnu er et gangs Udtryk imellem os — maae jeg bede om et Stykke endnu!“ —

I dette Dieblif faldt mine og Fleres Dine fra vor oldnordiske Taler hen paa hans Sidemand, den lidettalende Dvintus. Han havde lagt Kniv og Gaffel overfors paa den andengang fyldte og endnu ikke afædte Tallerken, Arzene overfors paa Maven, og saae ud i Ansigtet som en grøn Ost.

„Er De ikke vel? Hr. Dvintus!“ spurgte Herredsfogden.

Den Tiltalte svarede ikke, men sprang op, og ilede ud

— Dvartus bagefter. — Nogle smaaloe; men Urold skede foragteligt ned til det tomme Sæde.

„Skulde virkelig“ sagde han med sin dybeste Røst, „dette store Legeme have antaget en saa svag Natur, at det ikke kan fordrage Hestekjød?“ —

„Hvad gaaer af Deres Medlærer?“ sagde Herredsfogden til den allene gjenkommende Dvartus.

„Hestekjød“ svarede denne; „han conjungerer „boao*“)“ igjennem alle modos og tempora.“ —

„Alt dette“ — sagde Herredsfogden — „og det er min Skyld, jeg nægter det ikke, gaaer ud over Deres Spisekammer, Fru Hansen! Hr. Kammeraad Urold spiser meer end han ellers havde gjort; og vores Hestekjødssjende — dersom jeg ellers kjender ham ret — vil han have een Aftensmad til, efter som han ikke kunde beholde den første.“ —

„A kan, Ratten ryv mæ, heller it behaall min“ skreg Degnen, som sad nederst, og paa hvem vi hidtil ikke havde givet Agt. Og hermed sprang han i Dvintus's Fodspor.

Nu var det umueligt længere at kvæle Latteren; selv den alvorlige „Jordrotte“ som Bønderne kaldte, Jordbrodden Urold — maatte smile, han tænkte mindst paa, at han selv var Latterens første Gjenstand. —

Midt under denne kom en raff rullende Bogn op for Døren; og Bert og Bertinde gif ud for at tage mod de Fremmede, i hvem de ventede nogle af de indbudne Gæster. — Hvilke nu disse vare, skal næste Afnit vise.

*) Jeg brøler.

Nye Ansigter.

Det var ingen af de Forventede, men nogle ganske Andre, om hvem hverken Bert eller Bertinde havde drømt: en Kammerherre von Schlüssel med Froken Datter. Han var en Mand paa de Tredeksindstyve, underføtfig, firskaa- ren, med et stort blegt Ansigt, paa hvilket Alt ogsaa var stort undtagen Dinene, der ikke vare saa meget større end Rattens, og af samme grøngule Farve. Ved hans Ind- trædelse reiste Selskabet sig og hilsende; hans Gjenhilsen var i en mig hidtil ukjendt Maneer: han bukkede eller boiede hverken Kroppen eller Hovedet, men gjorde med dette en Bevægelse, som næsten var det modsatte af et Nis, og lignede den Studsendes, eller den som Een gjør, naar man pludselig bringer ham et Lys for nær til Næ- sen. Derhos stræbte han bag ud med den ene Fod, og satte den temmelig haardt ned igjen ved Siden af dens Mage. Jeg, og vel flere af Selskabet, antog ham for en Pranger, eller en af hine bondefødte Herregaardsslagtere, af hvilke ikke Saa i dette Tidsrum sloge sig op til stor Be stand. Ja endnu noget efter at vor Bert havde fore- stillet ham under hans virkelige Navn og Rang, troede jeg: at her nu vilde spilles et nyt Puds af Herreds- fogden.

Et heelt andet Indtryk gjorde Datteren: skøndt liden af Væxt, skøndt besteden, hartad undseelig af Væsen, var der alligevel i hele dette noget Bist, som bøjer Mand- folkenafter. Jo længer man saae paa hende, jo højere syntes hun. Hendes Ansigt, eller rigtigere, hendes Afsyn forekom, ved første Diekast, temmelig almindeligt, næsten intetsigende: det var blegt, kolbt. Men naar hun aabnede

Munden og talte — hendes Stemme lød hartad som en Hvidsfen —, da sprang der Roser ud paa disse blege Kinder: Djenlaagene trak sig heelt op for et Par Dine, hvis sælsomme Udtryk og søde Jld gjorde et overraskende Indtryk paa enhver ikke aldeles følesløs Tilskuer — som naar Fortæppet til Skuepladsen hæves, og der fremviser sig et yndigt Landskab med den opgaaende Sol i Baggrunden.

Berten gav to af sine Børn et Vink, paa hvilket de reiste sig, og trak deres Stole lidt tilbage; han indbød de Fremmede til at tage Plads, Kammerherren lagde en Haand paa Stoleryggen, og lød sit Blik overløbe Selskabet. Men da Dvinius og Degnen just nu kom tilbage, og de høifornemme Dine faldt paa den Sidste, tog den naadige Greve Haanden til sig, og snublede: „Vi ere trætte af Reisen, og ønskede snart at komme til Høe; men vil Deres Kone give os en Kop Thee paa vore Bærelser —.“

„— Paa Dieblikket!“ svarede Fru Hansen hurtigt og muntert, tog et Lys fra et Sidebord, og førte, ledsaget af en Datter, de Fremmede bort.

„Gute Nacht“ sagde Kammerherren, medens hans Ansigt beskrev en Halvcirkel over os. Men i Døren vendte han sig halvt, med Begjering eller snarere Befaling til Berten: at komme ind til ham, inden han gik tilfængs. Med nedslagne Dine nejeede Datteren dybt, og — troer jeg — saameget dybere, end ellers kunde været nok, for at udsone Faderen Hoffærdighed.

Tausheben, som nu for Dieblikket opstod, blev først brudt af Urold med et Udtryk af Forundring over dette sælsomme sildige Besøg. Degnen, som foruden andre Fortjenester ogsaa havde den, at være Egnens levende Conversationslexicon, tog Svaret og sagde paa sit Jydsf, — det vi for denne Gang ville oversføre paa Højdansk —:

„Da kan jeg fortælle os, hvad det har at betyde: Kammerherren vil partu tvinge denne her lille Frøken til at tage den unge Baron Mahlensfeld, som nu et Aar eller mere har gaaet og „smuttet“ efter hende. Men hun „stinner“ sig, i hvor bitte hun er, og vil ikke af Flekken. Nu har de rigtignok paa nogen Tid begyndt at mumle om, at hun skulde have sig en Anden i Løndom. Somme sige at der er Nogen, som har seet ham, og Andre sige, at det er ikke saa. Men saameget er vist, at Gartnersdrengen bar dem Breve imellem, og det kom for Naadigsherreren, og da han intet vilde bekjende, saa fik han først Prygl, og kom saa paa Porten. Nu tænker jeg ved mig selv som saa: om Kammerherren ikke vil have Frøkenen her til Kammerraaden, der har tjent ham i hans første Begyndelse som Forvalter. Saa skal de vel nu her see at passe hende og Kjeresten op; for de tænker, hvad sandt nok kan være, — at de unge Mennesker vil være lidt meer forvovne her end hjemme.“

Man saae med Forundring paa Taleren og paa hverandre, som om man ventede, hvo der først vilde afgive sine Betænkninger over dette Dyrin og de i samme spillende Personer. Men inden endnu Nogen kom til at afbryde Pausen, hørtes atter Rummelen af en opfyørende Vogn. Lilligemed Bert og Bertinde indtreen strax en høj Dame, der forestillede sig for dem som den Françoise fra Fyen, der havde paataget sig at undervise Kammerraadens yngste Børn i Sprog og Musik, allene imod Kost og Logis. Hendes Tale røbede Udlændingen; dog enten hun var tydsk eller fransk, det kunde man ikke skjelne. Men Stemmen var usædvanlig grov og mandfolkagtig; ligesom og hendes ualmindelige Hvide, hendes Gang og hele Bæsen slet ikke stode i Samstemning med Dvindeklæderne.

Ikke Ansigtet modfagde ikke disse: det var fint, glat, og temmelig fjont. Dog hendes Djekest var igjen vel dristigt, og hendes Latter, den Herredsfogden et Par Gange med sine vittige Indfald fremtvang, uagtet hendes synlige Modstand, den var skrallende, og hartad forbausende. Jovrigt var hun dog meget tilbageholdende og ordnapp, og talte til Jngen ved Bordet, uden først at være tiltalt. —

Alligevel tabte sig efterhaanden den Dpmærksomhed, Mamsel Dubois ved sin første Fremtræden havde vaakt; thi denne Klasse — som i Datiden endnu udgjordes af lutter Fremmede — havde et Slags „Brev“ paa Særhed: de betragtedes som Amphibier, som Mellemvæsner imellem Mand og Kvinde.

Vi vare netop i Begreb med at ende den saa ofte afbrudte Natter, da Hestetramp lød derude, og næsten i samme Dieblid nok en Fremmed kom i egentlig Forstand springende ind ad Døren. Han havde et koparret, skarptegnet Ansigt, et mørkt og næsten bistert Udseende; men han viste sig snart fra en ganske modsat Side. —

„Godaften Capitain!“ raabte han med Sømandsbaas, smed Hatten hen paa en Stol ved Bæggen, og rakte den Hilsede sin Haand tvers over Bordet, lige tæt hen forbi Françaisens Ansigt, der dreiede sig om imod ham med et Udtryk af Forundring og Uvillie. —

„Velkommen Doctor!“ svarede Captainen, idet han vendte sig til Bert og Bertinde: „En gammel Ven og Reisesælle, Doctor —“ her faldt denne selv ind:

„Ikke Doctor, jeg er kun simpel Feldtskjer, og nylig ansat her i Districtet som privilegeret Dvaksalver. Forresten hedder jeg Sorgenfryd, er ingen Complimentmager, men siger altid min Mening reent ud. Og derfor beder jeg ogsaa høfligt om Tilladelse, at maatte sætte mig ned

ved dette velsignede Bord; for jeg er baade sulten og tørstig."

Inden Berten vel havde faaet denne Tilladelse udsærdiget, havde Districtslægen allerede udseet sig en ledig Stol ved Siden af Degnen. Denne skubbede sig paa sin Stol saa langt som muligt hen til den anden Sidemand, som om han var bleven forstrækket over Dvaksalverens stormende Udfærd. Men den Sidste tog strax fat i Degnens Stol, medens han med den anden Haand rakte efter den ham tilbudne Tallerken, og sagde til Sidemanden — uden endog at see paa ham —: „De skal ikke være bange for mig! de Tider ere nu forbi, da Apothekere og Doctore tillige vare Skarprettere."

Med disse Ord trak han Degnen igjen tæt hen til sig. Den stakkels Ludimagister, skjøndt ikke synderlig glad ved sit Nabostab, paatog sig dog en kjæk Mine, og fik et Smil frem, det han ledsagede med hurtigt Fingerpeeg til sin Pande.

Dvintus, der sad kraas over for ham, tilnikkede ham Bifald; men holdt forresten sine Djne stivt heftede paa den Fremmede, der med en Graadighed, som vor lærde Uder sikkert misundte ham, gjorde sin Tallerken bar i en Haandvending, og strakte den ud til at fyldes nok engang. Men derover glemte han ikke Glassen; thi den første var tomt inden den anden Tallerken. — Imidlertid, han gjorde saaledes Befæd, — og dette medtog kun et Par Minutter — at alle de øvrige Bordgjæster lagde Kniv og Gaffel, og delte deres Djefast imellem ham og sig selv indbyrdes; hvilket hverken gjorde ham det mindste forlegen, ei heller standfede hans umaadelige Virksomhed. —

Da han var færdig, nikkede han ad Berten og hans Kone, lænede sig tilbage mod Stoleryggen og begyndte med

en Tungefærdighed, der var næsten ligesaa ustandselig som den, hvorpaa han allerede havde aflagt en saa glimrende Prøve: „Mine Herrer og Damer! De maae undskyldte min langvarige Tausshed! Naar jeg spiser, saa er det ikke paa Strømt — som De maaskee har bemærket — og under et saadant Arbejde maae alle andre hvile; thi det er ubefri- deligt det vigtigste af alle; og forsømmes dette, hvordan vil det saa gaae med alle de andre? De kunne mueligen troe, at jeg taler saaledes af Egennytte, og vil præke Fraadserie og Druksenstab, for at udvide min Praxis; men jeg sværger ved Hippocrates, at Ferlidt er her ska- deligere for Sundheden, end Formeget, og at jeg kan meget lettere curere tyve Patienter for Indigestion, end een eneste Vanddrifker.“ —

Omvendte ved denne selvselvsfulde Tale, [fik baade Dvintus og Degnen bedre Tanker om Doctorens Forstand. Den Første nikkede; Sidste gned sig med den flade Haand ovenpaa Parykken, og sagde: „Han er, Ratten ryw mæ, den bejst' Doctor, a ha kjent. Jen Fingerbærre*) Puns æ bejer end tow Tønder Vand.“ —

„De er min Mand,“ sagde Lægen, og stottede vmt til ham, idet han greb sit Glas, og kinkede med ham: „Paa nærmere Bekjendtskab.“ — Der blev nu en almin- delig Leen og Skjemten; og neppe var en Fjerdedeeltime forloben siden den lystige Districtschirurgs Ankomst, inden han ikke længer ansaaes som Fremmed.

Kun To i Selskabet fandt aldeles ingen Smag i de Sidstnævntes Tale og Afærd. De nikkede ad hveran- dre, hviede sig for Bert og Bertinde, og skjøde deres Stole tilbage; hvorpaa Alle gjorde ligesaa. Jeg behøver

*) Et Fingerbøl.

vel neppe at tillægge: at disse Tvende vare Capitainens Kone og min.

3.

Pe' Syvspring.

Næste Formiddag havde Kammerraad Hansen foranstaltet, at vi Mandfolk spiste Frokost i Haugen. Dog kom mod Enden uventet et Fruentimmer til — den mandhaftige Française: med Hænderne paa Ryggen og lange Skridt traadte hun til og bemægtigede sig en Stol med et skjodesløst „Avec votre Permission, Messieurs!“ —

„Men det er sandt,“ raabte Herredsfogden, „vor Troubadour!“ —

„Jeg skal hente ham“ tilbød een af Kammerraadens Sonner; og det varede heller ikke længe, førend han kom med Personen.

Denne Virtuos — hvis rette Navn var Peder Palisen, men som formedelst sine Fortjenester havde erhvervet sig følgende sex Wresnavne: Pe' Syvspring, Liflig Pier, Pe Halpot, Pe Noverkuf, Pe Lirendreier, Pe Lurendreier — var en lille gammelagtig Mand med store meltblaae rødkantede-rindende Dine. Han var iført en lang graae Frakke, graae Strømper og Træskoe og havde en Kasket, eller, som det her hedder, et „Hatteslag“ af samme Farve paa Hovedet. Stakkelen rystede som „Blinkeløw*),“ og hans Trin vare korte og vakkende. Lægen stod op og saae paa ham med plirende Dine.

*) Bøveresp.

„Han har, Fanden havde mig! Delirium tremens“
raabte han.

„Trelirium demens!“ tog Degnen Ordet, „Doctoren mener vel, at han har faaet sin Skade af det, han saadan daffer omkring tidlig og sildig med den her Lire. Nei pyt! Trelirium! Trelvirium skulde det hedde — for du har jo været en ugubelig Krop efter det her Brændeviin, Pe Halpot! eller Heelspot!“

„Foer a en bette jen?“ stamme Synderen, uden at bryde sig det mindste om Degnens Snak.

Berten skjenkede et Viinglas fuldt af Aqvavit, og rakte ham; men han var ikke mægtig for at føre Glasset til Munden.

„Ah gi mæ den føhst“ bad han og skultrerede sig — „sih skal a nok hjælp mæ sjæl.“ —

Han var nu og saa tjenstagtig, at hælde denne Lidsbalsom i hans vidt aabne Gab; og Virkningen viste sig næsten øjeblikkelig.

„Hør nu!“ sagde Herredsfogden, „syng os allerførst den Bise, du selv har digtet om Præsten og Degnen og alle dem, du veed nok: saa skal du faae en halv Potte hjem med dig, foruden hvad du behøver her.“ —

„A tør it sue val“ *) sagde han, og saae omkring paa alle de Tilstedeværende, „er her ingen af dem?“ —

„Nei, her er ingen at være bange for“ lod Svaret, „kom du kun med Bisen!“ —

Digteren tog nu sin Lire frem og sang med en Stemme, der lød som en Tercet af en Kalv, et Faar og en Gedebuk:

Wo Herremand haaller a hans Høist,

Somti mier end somti,

Den dæ røuter dem, æ den beist.

Gjaa!

Mier end a ka sej aa.

*) Ikke ret vel.

Wo Møller haaller a hans Koy,
 Somti mier end somti.
 Venner do dæ, saa foer' en en Top.
 Gjaa!
 Mier end a ka sej aa.

Wo Strædder haaller a hans Saws,
 Somti mier end somti.
 Na Tøvet han klipper sæ sjæl en Hjaws,*)
 Gjaa!
 Mier end a ka sej aa.

Wo Præst han haaller a hans Pæng,
 Somti mier end somti.
 Dffres dæ smaat, da blywer han stræng —
 Gjaa!
 Mier end a ka sej aa.

Wo Dæjn han haaller a mi Kuen,
 Somti mier end somti.
 De æ saan ætte gammel Buen,**)
 Gjaa!
 Mier end a ka sej aa.

Fe Syvspring haaller a et Kruus,
 Somti mier end somti.
 Er et saa stuer, saa foer han en Ruus,
 Gjaa!
 Mier end a ka sej aa.

De sælsomme Miner, Djekast og Jagter, med hvilke Liremanden ledsagede sin Smædefang, gjorde denne endnu snurrigere, og morede virkelig alle Tilhørerne — fornemmelig dem, der forstode den jydsk Mundart — og fremkaldte Duffet om nok een. Dette var ufejlsbarligen bleven opfyldt, hvis ikke Stedets Præst netop var kommen til. Da Hr. Syvspring fik Dje paa ham, lustedede han bort

*) En Stump. **) Bæne.

igjennem en Sidegang, og lod sig ikke tilbageholde ved noget som helst Tilraab eller Løfte.

Den Geistlige var en alderstegen, dog rørig Mand med et roligt og mildt Ansyn, i hvilket Sjælefred stod læseligt præget, og som lettelig forsonede med hans underlige Paaklædning: Paryk, Censpænderkjole og sorte Gamascher, dem jeg siden hørte, at han brugte for sin Sundheds Skyld. Hans Tale var ligesaa forstandig som blid; og med Lethed og Sikkerhed gik han ind i mange forffjellige Emner. Man mærkede snart, at han, uagtet den antike Dragt, var ganske hjemme i den nyere Tids forbausende Begivenheder, dens Aands- og Stats-Omvæltninger; men og at han betragtede dem med samme Sind, som en udtjent Sømand det oprørte Hav, han ikke meer agter at befare.

Ved Præstens Ankomst havde Capitainen forladt Selskabet, men kom snart efter tilbage med sin gamle Tjener. Denne bar en fuldfærdig Model af et Skib, og stillede det med Stiber paa et af Bordene. Capitainen vendte sig til Præsten, og sagde: „Kjære Hr. Pastor! dette Skib har denne gamle Sømand selv allene forfærdiget, og det er hans Ønske, deraf at gjøre en Foræring til Deres Kirke, om De finder det værdigt dertil. Og i dette Fald beder jeg om at maatte give Kjæden til at hænge det i.“ —

„Jeg tager gjerne imod Foræringen,“ sagde Præsten smilende, „og takker paa Kirkens Vegne. Det lille Skib skal komme til at hænge i det store *).“

Dette lille Kunstværk blev nu taget i almindelig Betragtning, og roest, som det og virkelig fortjente. Glæden spillede i den gamle Søeguts brune Ansigt; og heri blan-

*) Saaledes kaldes — fra de første Kirkers Tid af — den mellemste Deel af samme.

bede sig og en tilgivelig Stolthed, da han af de i Skibsvæsenet Ukyndige fik flere Spørgsmaale om dette og hiint, hvilket gav ham Iforønstet Leilighed til at holde Forelæsninger i en Videnskab, som han, hvad det Practiske angik, havde fuldkommen inde. Biskop bleve Tilhørerne derved ikke meget klogere, thi hans Terminologie var for de fleste heel uforstaaelig. Men man lod, som den ikke var det, for ej at spille ham Glæden.

Da der nu blev et Ophold i Navigatorens Foredrag, traadte Præsten til, rystede hans Haand, og sagde: „Tak Tak! min gamle Ven! du har nu forklaret dette her paa din Maade, og det meget rigtigt og godt. Det er kommen mig i Tanker, at jeg en anden Gang vil forklare det paa min Maade. Den første Søndag det hænger i Kirken, indbyder jeg først dig og din Capitain, og ellers Enhver, som kan finde Lyst til at høre en Skibspræken i en Kirke paa Landjorden.“ —

„Jeg skal den — — nok indfinde mig“ svarte Matrosen saa sjæleglad, at der nær havde sluppet ham af Munden en Søeterminus, som man ikke raaber en geistlig Mand lige i Djnene. —

Capitainen sagde: „Kjæden har jeg, og Skibet kan komme paa sit Sted i denne Dag; men vi har kun to Dage til Søndag; maaskee det er noget snart for Deres Belærverdighed.“

Præsten smilede igjen: „De maae for mig anbringe det, naar De selv vil. Naar jeg har een Nat, saa finder jeg vel paa hvad jeg vil sige.“

„Vel!“ sagde Capitainen, „see saa, du kan faae det op, Ole! thi hverken du eller jeg kan faae den Præken for snart.“

Oles Levnetsløb.

Denne gamle Søgut, der var almindelig yndet paa Gaarden, skjøndt i ringere Grad af Dvindfolket — tiltraf sig nu, formedelst sit Konstværk og Commentaren derover, de Fremmedes særdeles Dpmærksomhed: han blev tiltalt, roest, takket, spurgt, saa af En og saa af en Anden. At dette snart faldt ham besværligt, saae jeg, og — om ikke flere Andre — den gamle Præst. Han gjorde en Ende paa denne Navigationsexamen, ved at bede Ole fortælle sit Livs Historie. Paa denne uventede Begjering, slog Søemanden sine vidtopspilede Dine mod Himlen — som om han saae efter Fløjet — og derpaa til Jorden, som efter Loddet.

Efter nogen Betænkning svarede han: „der er ikke saameget rart ved den Historie; men har De Lyst til at høre den, vil jeg ogsaa fortælle den; den er ellers inte for Fruentimmer og Børn —“ her saae han omkring i Kredsen med et koldt mistroisk Blik, der tydelig tilkjendegav, at han vilde have de nysnævnte Slags Tilhørere bortfjernede. Dette steete og paa den Maade, at Præsten, Capitainen, min Svigerfader og jeg toge ham med os ind i et lille Trælysthuus, som ikke havde Rum til Flere. —

Da vi her havde taget Sæde, og Ole faaet en Straae stuvet ind under den høire Kjæve, slog han Been og Hænder overfors, og tog til Orde, som følger:

„Jeg løb af Stabelen, da vi skrev eet tusinde syv hundrede og fyrgetyve, paa en lille Plads i Norge, de kalde Sandeffjord. Min Fader var Lods der, og det havde hans Fader været for ham, og alle hans Forfædre — sa'e han selv — lige op til Japhet. Og saa langt som min

Fader vidste af at sige, var ingen af dem død i Sengen; og for den Sag døde min Fader ikke heller der; for han kom til at gaae til Rojs nebe hos de Andre. —

„— Hvor?“ spurgte min Svigerfader.“

„Der“ svarede han, „hvor de bruge Tang til Sengehalv.“

„Ja saa!“ sagde min Svigerfader „de druknede?“ —

„Na javel gjorde de det“ vedblev Ole; „og jeg havde vel ogsaa for længe siden vendt mit sidste Glas, dersom min Fader ikke for tidlig havde seilet mig agter ud. Jeg var kun femten Aar, og liden til Bærten, saa ingen anden Lods strax kunde være tjent med mig. Saa døde ogsaa min Moder paa samme Liden; og Sødsfende eller nære Slægtninge havde jeg ingen af. Men jeg kom endda bedre med end jeg tænkte, for der boede blandt saa mange Andre en Skipper i Byen, og han hed' endda Ole Olsen han — og han var med ved salig Moders Begravelse. Da hun nu var sænket, og Alting forbi: saa siger han til mig: „Ole!“ siger han „har du nogen Hyre, min Gut?“ — „Nei“ si'er jeg; „der er vel Ingen vil ha'e mig“ — „Det vil jeg“ si'er han. „Nu kan Dyrigheden sælge Hytten og alt det andet Ragerie; og bliver der noget til Rest, kan de sætte det paa Rente for dig. Om otte Dage gaaer jeg om Gud vil — til Middelhavet; vil du saa fare med som Rahytsjung?“ — „Javel!“ si'er jeg „og du skal ha'e Tak til, Fa'er!“ — for i Norge si'e alle Menneker du til hverandre. — Na da! ottende Dagen gif jeg rigtig ombord paa Aleth — Aleth hed Briggen, han havde kaldt hende op efter sin Kone. Dg en stolt Seiler var hun. Dg Capitainen sa'e ogsaa mange Gange, „Ole! — sa'e han, jeg veed, Fan'en hakte mig! ikke, hvem jeg hol-

der meest af, enten af Skuden mi', eller af Kjærringe mi' —."

"— Hvor gif I saa hen?" faldt Capitainen paa Ulvedal ind. —

"Vi gif" svarede Ole "til Livorno eller Leghorn, som de ogsaa kalde det; og saa foer vi med Fragt fra een Plads til en anden derude i Middelhavet, og da Sommeren var forbi, gif vi tilbage tilbage til Sandesfjord, og laae op der om Vinteren. — Saadan gif det nu det ene Aar efter det andet, til jeg havde naaet mit femogtyvende, da Aleth —."

"— Ole! du glemmer Nissen" faldt Capitainen ind.

"Hm! — ja —" brummede den gamle Matros smidskende, "jeg veed ikke, om de høilærde Herrer gide hørt paa saadant noget; for de tænker vel, det er Kjellingsfludder og taabeligt Pæskaar —."

"— Det er det samme, Ole," sagde hans Herre, "lad dem tænke, hvad de vil! og sig du kun frem hvad du veed!"

Ole vendte sin Skraae med Tungen, lagde begge Hænder paa hver sin Stolearm, og trak Benene ind under sig: det saae ud som en styrkende Forberedelse til værdigen at stille sig ved paafølgende, skumle og rædlige Begivenhed.

"Der ere somme Fartøjer" begyndte han, "men de ere ikke ret mange, der har en særdeles Overcomplet ombord, man kalder Nissen. Der er kun saa, der kan see ham; men de der kan, sige: at han seer ud og er klædt som en anden Søemand, med den Forsjel, at han er ikke stort højere end den Flaske, der staaer; og han har en rød Hue paa Hovedet, istedenfor at alle vi andre bruge Hat paa Hovedet eller — blaae Hue. Naa da! der var, og havde altid været saadan een ombord Aleth, og

det var godt; for saalænge Nisfen bliver ombord, kan Skibet ikke forgaae. Jeg saa ham rigtig nok aldrig; men vi havde en gammel Kof, han kunde see ham, og jeg troer endda, de havde meer at skaffe med hverandre, end godt var for Koffen — han hed endda Ole Halvorsen — for han kunde, naar han vilde, sige os om Morgenens alt det, vi fik at bestille hele Dagen paa Skibet: hvad for Seil vi skulde sætte til, om vi skulde komme til at rebe nogen, og hvormange Reeb vi skulde have i hvert, om Noget paa Studen skulde ramponeres eller reent forlises, og alt Saa-dant; og det skeete accurat som han sagde. Jeg glemmer aldrig, jeg huffer det, som det var skeet igaar: Vi vare i den spanske Søe paa Hviden af „Ca' Fenster“ *) og stode Nord efter, da bliver en Mand syg og dør. Og da vi havde langt til Land, og ikkeheller vidste, naar vi kunde naae eet, saa blev der slaaet en Slags Kiste sammen til ham, og forsynet med Ballast, og saa skulde han da næste Dag hives over Bord. Men forinden det nu skeete, saa kommer Koffen, og siger til Capitainen: „Capitain“ si'er han, „hvad har Salve forsyndet sig, at han skal ud om Bagbord?“ — „Hvad er det for Sludder?“ si'er Capitainen, „Salve har været saa stolt en Søemand, som No-gen; og han skal, Ja'en haffe mig! ogsaa ud om Styrbord.“ — „Det er vel nok“ mumlede Halvor, „men Nisfen har, den Dnde vælte mig! sat ham ud om Bagbord inat.“ Capitainen loe, og sagde: „det skal, Ja'en synke mig! bli' Løgn.“ —

„Baudte de og saa forstrækkeligt, som du der la'er dem ramse op?“ faldt min Svigersfader ham ind.

„Ja det gjorde de rigtignok,“ sagde Ole med nedstemt

*) Cap Fnisterræ.

Tone: „Capitainen sa'e altid: Ja'en hafte mig! til daglig Brug; men naar han blev vred, saa sa'e han: Ja'en synke mig! Jeg veed nok, det er inte kjønt; men det er nu saa Skik og Brug iblandt Søefolk, og det kan ikke være anderledes. Jeg skal fortælle Dem en Historie om det: Tordenskjold — De veed nok — han skal nu have været saa reent djævels til at bande. Og saa siger Kongen en Dag til ham: „Tordenskjold! — s'er han, kan du inte commandere uden at bande saadan?“ —

„Ja!“ brød min Svigerfaders Broder af, „den Historie kjende vi allesammen; men glem nu ikke, at sige os, hvordan det gik med Salve!“ —

„Det gik saadan“ sagde Ole, „Vi havde sunget en Smule Psalmes over ham, havde faaet Tallier paa Risten, og hisset den op saa meget som lidt over Kælingen, og vilde just til at hvide den ud over Styrbord. Vi havde alle Klude til, og det havde løjet af hele Morgenstunden, og var næsten Blif. Lige med Eet saa springer Binden om, og vi faae en Kuling af Sydost nu, der krænger Skuden over i Bagbord, og Risten svajer derud og plumper i Søen — vi faae den aldrig mere. — „Ka' han nu see Capitain!“ sa'e Halvor. „Da er det Ja'en synke mig! ikke min Skyld“ sa'e han. — See! saadan gik det nu det til.“ —

„Men hvad blev saa Enden med Aleth?“ spurgte Capitainen, „det har jeg næsten glemt.“ —

„Det blev med hende ligesom med os alle,“ svarede Ole; „for hun gik nedem om og hjem. Og det lod Nissen os ogsaa vide. Seer De, vi laae paa Rheden tæt op til en Bye, de kalder Mallaga. Vi havde udløst vor Last — det var Torfist, og skulde lette næste Dag, hvis Binden søjede. Da kommer Ole Halvorsen hen til mig — jeg

havde været ude paa Ankeret, og der var ingen Anden
 hos. Og saa si'er han til mig, — Ole! si'er han, nu træder
 Aleth sin sidste Dans. — Hvordan det? si'er jeg. —
 Jo, si'er han, Nissen er gaaet fra hende. — Fa'en heller,
 si'er jeg. — Jo si'er han, han sprang overbord inat, og
 svømmede over til Rusmanden, der ligger. Nu kan du
 selv gjøre hvad du vil. — Ja, hvad gjør du? si'er jeg.
 — Jeg bliver, sa'e han; jeg er bleven gammel paa Aleth,
 og jeg vil ikke stilles fra hende. — Jeg gif nu og tænkte
 noget paa dette her; og jeg vidste, at Halvorsen aldrig gav
 falske Signaler. Og saa gaaer jeg til Capitainen, og si'er
 til ham, Fa'er min! si'er jeg, Aleth gjør sin sidste Rejse —
 hun faaer aldrig mere Kjending af Norges Land. — Er
 du gal? si'er han. — Ikke heller det, si'er jeg; men
 Nissen er gaaet fra Bord inat. — Lik min — om For-
 ladelse! de go'e Herrer! men saadan si'er man saa tidt
 imellem Søfolk, og det har ellers intet at betyde — saa-
 dan sa'e han da ogsaa, den go'e Ole Olsen. Men saa
 si'er jeg: Du ejer jo Aleth op og neer som hun staaer og
 gaaer. — Det takker jeg ikke dig for, si'er han. — Capi-
 tain si'er jeg, han skulde sælge hende her. Men saa slog
 han en Skogger op, og sa'e: blæs mig nedensfra, til min
 Hat flyver ovena', saa vil jeg kalde dig Storm! Jeg har
 ligesaa gjerne Aleth under mine Hæle som Dovrefjeld.
 Men er du bange for Kjellingsludder, saa kan du jo ta'e
 dig en anden Hyre. — Nei! Fa'er! sa'e jeg, saadan vil
 jeg ikke løbe fra dig. Men han snoede sig om paa Hælen,
 og gif agter ud, ned i Kahyten; og der blev han længe
 nede. Da vi havde skaffet, kalder han mig ind til sig og
 siger: „Derhenne, si'er han, ligger Thorbjørnsen af
 Østerrisøer. Han kom iastes fra Marseille, og har
 fuld Laft inde. Han gaaer hjem med allerførste Veilig-
 hed. Tag Jollen, og roe over til ham, og forlyd, om

du kan faae Hyre med ham hjem; hvis ikke, om han vil ta'e dig med som Passageer." — Fa'er! sa'e jeg, er du vred paa mig? — „Nej, si'er han, men gjør som jeg siger, og kom saa strax igjen." — Det traf sig nu saa, at Thorbjørnsen havde mistet en Mand paa Reisen hid, og havde Brug for mig; og det fortalte jeg da Ole Olsen. Og saa kalder han mig ned i Kahytten, og flyer mig et Brev, og siger: det er til den gamle Aleth derhjemme, hvis du kommer først. Og her, siger han, er ti Kuller med 20 Piafter i hver. Det er de halve af mine rede Penge. Deraf giver du min Kjærring de otte, og de to beholder du selv, og her er din Hyre foruden. — Jeg begyndte nu rigtignok at blive lidt vammel om Hjertet, og der kom mig vel noget Vaadt i Djnene; for saa si'er han: „Hvad gaaer der af din Hundeunge? hvad slæber du for? Tag nu dine Kjøklæder og din Kiste, og skrup dig saa — Naa hold nu Kjæst! og Gud være med dig, min Gut! og god Reise! Vil nu af, og det snart!" — Dermed drejede han mig om mod Kahytsdøren. Men det kom mig for, som han ogsaa klippede lidt med Djnene. Da jeg var kommen ovenfor Trappen, raabte han endnu: „Hils Aleth og Siri!" — det var hans eneste Barn — og dermed slog han den inderste Dør i, saa det smældede. — Saa kom jeg da ombord i Østerrisøren; og han lettede endnu den samme Aften; men jeg sov slet intet den Nat, for der løb saa meget om i mit Hoved baade om Aleth og Risfen, og mig selv, men meest om Ole Olsen; for han havde været en Fader for mig i alle disse ti Aar, og jeg troer ikke, at jeg havde faaet ti Lusfinger af ham i dem allesammen. Og jeg troer vist, at han havde noget isinde med mig og Siri; men hun var da endnu kun fjorten Aar. — Naa da: vi letted, og lod staae ad Strædet —.

„— Men hvordan gif det saa den gamle Capitain med hans Fartøj?“ faldt jeg ham ind. —

„Ja“ sagde Ole, vi saae aldrig mere af ham og Aleth, end en grøn Flaske med en Lap Papiir i —.“

„— Hvad“ siger Præsten, „og hvor fik du den?“ —

„Den fandt jeg,“ svarede Ole, „da jeg var i Sla-veriet —.“

— Her afbrodes Fortællingen ved Ankomsten af en Fremmed, hvem jeg billigen tilegner et eget Capitel.

5.

Fuldmægtigen.

Inde i Gangen havde allerede i et Par Minutter ladet sig høre et usædvanligt stærkt Charivari af mange sladdrende, leende og syngende Dvindestemmer. Det nærmede sig stedse mere og mere vort Lysthuus; og da det kom ligeudensfor, taug vor Fortæller, og vi Andre rejste os, for at see, hvad det monne være.

Det første Djekest viste os en snæver Kredts af et Dofin unge Piger, eller fleer, men ved det næste opdagede vi midt i Kredsen Pullen af en sort Mandshat, der snurrede hurtigt omkring fra den ene Side til den anden. Og derhos hørte vi en snærende, strattende Røst, der ikke vel kunde komme fra et qvindeligt Bryst, men som dog var i uophørlig Virksomhed. —

Nu aabnedes Ringen, og derinde saaes da, hvem Hatten tilhørte: en ganske lille ung Mand med et taalelig fjønt, muntert og aabent Ansigt. Men han var temmelig forvoren, med udstaende Bryst og Skulder.

„Her“ sagde Sine Hansen, den ældste af Vertens Døtre, „har jeg den Fornøielse at foreskille Herrerne Hr. Waffeltop, Næstcommanderende paa Herredscontoiret, Fuld—mægtig over os Alle sammen.“

Den Fremstillede kastede først et Par skjelmste Dine til hende, og hilste os Andre hver især, ligesom vi traadte ud af Lysthuset.

„Jeg er kommen“ sagde han, „at gjøre Herredsfogdens Undskyldning baade hos Hr. Capitainen og Kammer-raaden og hele Selskabet, at han ikke kan have den Ære at komme her hverken idag eller nogle flere. Han har pludselig bestemt sig til en meget vigtig Rejse, og jeg bliver constitueret saalænge —“ her trak han Hovedet lidt tilbage og stød Brystet endnu høiere frem. —

„— Hvor Fanden er han da rejst hen?“ faldt Kammer-raaden ind.

Hr. Waffeltop smilte, og skelede listeligt til Spørgeren: „Det er en Statshemmelighed, som Fremtiden muligen vil opklare.“ —

De muntre Piger, blandt hvilke nogle nysankomne fra Egnen, omringede paa ny Hr. Viceherredsfogden, og holdt et svært Huus med ham, idet han bogstaveligen henreves af denne yndige Hvirvel.

Ingen kunde tage fejl af de skjelmste Tøfers Hensigt, uden han, som var Maalet for deres Skjemt og Drillerier: han gottede sig sjensynlig derover, op optog alt dette som en skyldig Hyldest, der tilkom hans smukke Person og vørige glimrende Egenffaber.

„Det er synderligt nok med det Menneffe“ — sagde Kammer-raaden — „det er en dygtig Karl i hans Forretninger, og dum er han min sandten ikke; og dog kan han slet ikke faae i sit Hoved, at de har ham tilbedste. Jo

mere de gjøre Nar ad ham, jo gladere er han. Jeg kunde næsten falde paa at troe, at han bilder sig ind: de ere forgabede i ham." —

"Det kan De troe med god Samvittighed," gjemælede Capitainen, "saadan er det med alle puffelryggede baade Fruentimmer og Mandfolk: de have altid høiere Tanfer om sig selv, end lige, velborne Menneffer."

"Christian! der dømmer du noget for strængt" sagde Broderen.

"Maaskee" lod det korte tvære Svar.

Men Præsten tog Ordet for ham: "Captainen har vel fremsat hiin Mening som en Generalregel, men med Undtagelser. Og i saa Fald tør jeg gjerne vedkjende mig den, uden at ansee mig selv for en ubarmhertig Dømmer. Jeg seer meget mere heri et Tegns paa den store Overdommers uendelige Barmhertighed. Der er intet meer nedtrykkende, end naar et Menneffe væmmes ved sig selv. Den, der er misfornøiet med sine Forstandsgaver, eller, endnu værre, med sin Moralitet, den er paa det nærmeste ved at vorde saa misfornøiet med sin Tilbærrelse, at den gjør en Ende paa samme. Men den, som betragtede sit eget Legeme med Foragt, mon den skulde bryde sig meget om at bevare det? Denne Stolthed hos de Gebrækkelige er en Erstatning af Naturen for de Gaver, den ikke har kunnet meddele dem. Dette lille Overmaal af Selvkjærlighed giver Dprejsning for Legemets Undermaal, og Styrke til med Kjæthed og Lethed at bære et Kors, hvis blotte Syn kan bringe de Velskabte til at sukke." —

"Rem acu teligisti"*) sagde min Svigerfader, og klappede Præstens Skulder. —

*) Druffet lige i Prikkerne.

I dette Øjeblik kaldtes vor Dymærksomhed atter hen til den omtalte Mandsling, og hans „Bachantinder“ som Svigerfader benævned dem. Vi hørte et Jubelraab, og derpaa en Jubelsang, udført af de høje Dvindestemmer: „Store Prinds! Maroccos Ære“ o. s. v. Og snart efter kom Processionen op imod os: „Maroccaneren“ — som han herefter kom til at hedde — sad paa en Kongestol, og båret af Pigerne ved udlagte Stænger saa højt, at hans glade Ansigt nu overstraaled dem alle. Sine Hansen — der altid var den første og stemmeste til at gjække ham — gik bagefter, og holdt en Parasol over hans Hoved.

„Per Jovem!“ raabte min Svigerfader, „er dette en Triumph eller en Ovation? Ingen Consul eller Dictator kunde være stoltere, end han seer ud til.“

Og saa var det virkelig: han skuede ned paa Pigerne med et Blik, som vare de overvundne Fanger, der allene var der, til at forherlige hans Indtog. —

Han nød denne Lykfalighed lige til Haugestuedøren, hvor man satte ham til Jorden. Med en huldosalig Mine reiste han sig, bukkede rundt, og bød Sine Hansen sin Arm, den hun modtog med et Smil og en dyb Refning. Nu gik det til Middagsbordet; og vist er det: at ved samme fandtes ingen Cavaleer, der saa levende underholdt sin Dame som vor lille Triumphator.

6.

Duellen.

Som vi sad ved Kaffebordet, der blev dækket i den store og pyntelige Hauge, hvor Størstedelen af Torveirs-

dagene tilbragtes, forøgedes Selskabet med en Herre, der saae ud til at være nærmere ved de Fyrgetyve end ved de Tredive. Han bar Uniform, men som viste, at han ikke længer stod i Tjenesten. Skjodesløst hilste han paa Selskabet, satte sig paa den første den bedste Stol, og sagde, idet han lod Djuene løbe omkring: „Jeg seer ikke Frøken von Schlüssel.“ —

„Hvem har jeg den Ære at see ved mit ringe Bord?“ spurgte Verten lidt stedsig. —

„Capitain, Baron von Marensfært“ svarede Herren.

Ved at høre et saa snurrligt Navn, fremkom et Smil paa somme Ansigter; men Verten gjorde en suur Mine, og sagde: „Vil De Frøkenen noget, skal jeg lade dem mælde.“ —

Ha ha! grinede hiin, „jeg skar nok mærre mig fær.“ —

Hansen forstod ham ikke — jeg, sandt at sige ikke heller — men, at han antog Menneftet for ikke vel forvaret, det kunde man see. Uden at indlade sig videre med denne her Baron, gif han ind i Huset, for at underrette Frøkenen om dette sælsomme Besøg; hun — det fortalte Kammerraaden mig siden — afflog øjeblikkelig reent ud at modtage dette, idet hun forklarede ham heelt aabenhjertig: at denne Baron Malensfeldt just var den samme modbydelige Veiler, til hvilken hun skulde tvinges.

Under denne korte Graværelse blev der hverken talt noget ved Kaffebordet, ei heller bestilt andet, end at Baronen fremtog et massivt gammeldags Gulduhr, med tre ditto Kjæder og Signeter, lukkede det op med et gravitetisk Afsyn, lagde den yderste Kasse med Kjæderne foran sig paa Bordet, og gav sig til at guide den indre med Hjørnet af sit Lommelortklæde. (Som man snart kom efter,

faa var dette Personens eneste daglige eller snarere time-
lige Bestilling.) —

Alle vi Andre saae som tauske Tilskuere ved dette
unyttige Arbejde; indtil Urold, der saae næsten ligesaa høj-
tidelig ud som Baronen, gjorde en Ende paa „Havres-
fæden“ *) med det Spørgsmaal: „er der ingen af disse
Signeter antike?“ —

Den Tilstalte saae med en uvis Mine paa Spørge-
ren, som om han ikke ret havde fattet Meningen, og sagde:
„Det er Dæren gare mig, Arvegods fra mine For-
fædre.“ —

„Tænkte jeg det ikke nok!“ raabte Oldgrandstæren
fornøiet — „tillader Hr. Baron Mærensført —.“

„— Jeg hedder ikke Mærensført“ sagde denne but,
„men jeg hedder Mærensført.“

„Saadan siger jeg jo ogsaa,“ gjentog Urold; men inden
det kom til nærmere Forflaring imellem dem, traadte Kam-
merraaden ud af Huset, og med ham Françaisen.

„Hvem er det Fruentimmer?“ spurgte Baronen.

En i Selskabet sagde ham det.

„Ha ha!“ raabte han, „er det Mænesføren? Hun
kunde, Dæren gare mig, tjene ved Livgarderne.“ —

„Hvad siger han?“ raabte den mandhaftige Gouver-
nante, idet hun nærmede sig med lange Skridt, „er det
en Cavareer, der tarer saaredes tir en Dame!“ —

Ved at høre Baronens Naturfeil i Udtalen saaledes
eftervrænget, var der Flere, som lod Latteren frit Løb.

*) Saaledes kaldes af den jydsk Almue Skjæmteviis en pludselig
Tausked i en større Forsamling — rimeligviis fordi stille
Bejr er beqvemest for Sæden af denne lette Kornart.

Men Baronen rejste sig, satte et glubst Ansigt op, og sagde: „Er De af Ader?“

„Gammer Ader“ svarede hun, „og hvorfor?“ —

„Jo, for jeg ska' sige Dem“ sagde Baronen, og brystede sig, „dersom De havde været et Mandfolk, skure De givet mig Satisfaction.“ —

„Den kan jeg gi'e Dem arrigever“ gjenmælede denne franske Virago, „enten De behager Raarde, Saber, eller Vistorer.“ —

Baronen studsede, og sagde med nedstemt Tone:

„Det var Dævers! men man duererer ernes ikke med Damer.“ —

„Saa skal min Broder møde Dem for mig, og det i Morgen tirig tir hvad Krokkesret De befarer.“ —

„Hvad har jeg med Deresses Broder at bestirre?“ spurgte Baronen. —

„Det skal De strax erfare“ svarede Francaisen, og ilede hurtigt tilbage ind i Huset.

Ingen af os kunde begribe, hvad hun havde isinde; og den kort for temmelig forbløffede Baron tilbagevandt snart sin Fatning. Han fulgte Mammesellen med Djnene, indtil hun havde faaet Haugestuedøren paa Ryggen. Derpaa vendte han atter Hovedet om, og sagde, idet han igien begyndte at gnide sin Uhrkasse: „jeg troer, Dæren gare mig, deres Mammesærre er hargar.“ —

Jeg, og vistnok flere med mig, var ikke langt fra at have samme Tro. Men inden vi endnu havde yttret os noget over dette selsomme Dptrin, traadte en Husar-officeer ud af Haugestuen, og ilede hen til os med det Spørgsmaal: „Hvem af de Herrer er Baron Malenss feld?“ —

Den Sogte skiftede Farve, og sagde med svag Stemme: „Det er mig, hvad behager?“ —

„En Portion af Deres Blod, min Herre. Jeg er Lieutenant Dubois, og fordrer Revanche for Deres Fornærmelse mod min Søster.“ —

„Jeg har ikke fornærmet Deres Søster“ svarte Baronnen, „og flaaes ikke med Dem.“ —

Husaren greb en Kjev, som laae paa Jorden, og sagde: „saa er Du en Eujon, og skal prygles ud af det ærede Selskab.“ —

Dette virkede, og kaldte Baronens flygtende Mod tilbage: han pustede sig op og raabte: „er her ingen Sabler i Huset?“

„De skal faae een af mig“ svarte vores Capitain — „De spring over, og hent dem begge to! jeg seer, Hr. Lieutenanten har heller ingen.“ —

Det var en alvorlig Bending, Sagen tog. En efter en anden af de Høsværende listede sig bort; og da De kom med Sablerne — dem han, for ej at vække Opsigt, viselig havde skjult under sin Jakke — var Ingen tilbage uden Duellanterne, Capitainen, Urold og jeg. Da jeg nu ogsaa ved Instrumenternes Ankomst vilde til at bortfjerne mig, sagde Lieutenanten: „Men vi skulde dog have Secundanter.“ —

„Jeg tilbyder mig for den Ene“ sagde Capitainen. —

„Og jeg for den Anden,“ raabte Urold med skarp Alvor. — „Tvekamp er en ægte oldnordisk Sædvane; og det skulde glæde mig, om de tvende Kæmper vilde bestemme sig for en ordentlig Holmgang.“ —

„Hvad er det for een?“ spurgte Capitainen. —

„Det er“ tog Urold ivrig ved: „Man vælger en

lille De eller Holm i Vandet, men som ikke maae være større, end at man paa alle Kanter kan tage den i syv lange Skræv.“ —

„Hvor faae vi saadan en fra?“ sagde Lieutenanten spodst. —

„Dertil skal der blive Raad“ svarte Oldgrandsteren: „I Mangel af en virkelig Holm, saa ridse vi med Sværdodden een af helst i Sand, men ellers paa Grønsvær. Det er Skade, at det nu er Sommer; for ellers kunde vi have kæmpet paa Jis. Dette brugtes ogsaa i Oldtiden, nu sjældent.“

Baronen hørte, som det lod, meget andægtig paa Antiquaren; men dennes oldfrigerste Lærdom morede ikke Lieutenanten:

„Til Sagen!“ raabte han, „enten det saa skal være paa en De eller paa Fastland“ tog den ene, af Capitainen tilbødte Sabel, og stak den ind under venstre Arm.

„Behag at følge, mine Herrer!“ sagde Captainen; „jeg skal anvise et Sted, hvor vi kunne være ganske usforstyrrede.“

Han gik nu forud, af Haugen og i Skoven; de andre Tre fulgte ham. —

Da de vare mig ude af Syne, kom jeg forst til at tænke lidt sammenhængende over det, der nu nysen saa usammenhængende var foregaaet: Baronens plumpe Indtrængen i et ham ganske ubekjendt Selskab: den ligesaa fremmede Husars Dumpen som ned fra Skyerne, og: Striden, der kom ligesom forud beredt, og hastig som i en fransk Comedie. Det Hele her forekom mig næsten som en aftalt Comedie; og nysgjerrig efter at see Knudens Opøsning, sneg jeg mig ud i Skoven efter de spillende Personer. —

Jeg kunde ikke tage Feil; thi Urolds Stemme veiledebe mig; og stillende mig bag en Bust tog jeg en god Udsigt til Balpladsen, der var en lille aaben Grønning, omgivet af Træer.

„Maae jeg nu laane Deres Sværd?“ sagde Oldgrandfæren til Lieutenanten. —

„Hvad Fanden vil De med det?“ spurgte Officeren. —

„Affstikke Holmen“ lod Svaret.

„Og De vilde virkelig“ raabte hiin — „røde i Snavset med min Sabel, som i næste Dieblit skal i Livet paa Baronem; sy! det var gement — men behag“ vendte han sig til Capitainen — „at bestemme Kampens Vilkaar og Maade.“ —

„Derfom De tillader —“ tog Urold Ordet — „saa vil jeg foreslaae den gamle Kampmaade.“

„Hvorledes var den?“ spurgte den allerede igjen temmelig betuttede Baron. —

„Man havde egentlig to;“ sagde Urold belærende: „den første og meest yndede var saadan, at den ene Kæmpe havde et kort og let Sværd, med hvilket han gjorde tre, og i særdeles Tilfælde ni Hug paa Modstanderen, som havde et langt og tungt Sværd, med hvilket han, naar Luren kom til ham, gjorde eet Hug. Men paa den anden og simplere Maade verlede man Hug om Hug.“ —

„Man havde dog Lov til at parere?“ spurgte Baronem. —

„Gudbevares, Nei!“ svarte Antiquaren, „det kjendte vore tappre Forsædre ikke noget til.“

„Hr. Kammerraad!“ saldt nu Capitainen ind: „Vi ere nymodens Menneker her, og kan ikke befatte os med dette gamle Plumphuggerie. Maae jeg foreslaae: at Baronem,

som den Fordrede, har første Udfald, og at første Saar beslutter Striden, der efter sin Anledning og Marsag ikke kan ansees for at høre til dem, der gaae paa Livet." —

"For mig gjerne!" sagde Husaren. Baronens nikkede; og, opmuntret ved Tanken om det første Hug, hævede han Sablen, og faldt ud. Men Lieutenanten parerede uden Anstrængelse Hugget, og fløvede i næste Dieblig Modstanderens Næsetip og Overløbe. —

"Attendez!" raabte Captainen, traadte til, adskilte Kæmperne, og tog et Par Værreedsstrimler op af Lommen, med hvilke han forbandt den enes lette Saar, saagodt det lod sig gjøre; det vil sige: han hæstede Strimlerne ved Hjælp af Liim eller Gummi — hvormed han altsaa ligeledes havde forsynet sig — over Smørerne. Men Blodet blev alligevel ved at løbe den Saarede ned i Munden, hvorfor han efter Captainens Anviisning holdt sit Tørklæde for. Medens dette gik for sig, leverede Seierherren sin Sabel til Urold, gjorde en hilsende Bevægelse med Haanden, og vendte tilbage til Gaarden.

Ole, der havde holdt sig i Nærheden, tog nu begge Sablerne, og tradstede afsted dem; Baronens og Secundanterne gik hen paa en anden Kant af Skoven, hvilket jeg ikke dengang vidste at forklare mig. Men den med slige Optrin fortrolige Captain havde ladet en Vogn og en Ridehest holde i Beredskab ved Landeveien. Paa den første blev Baronens bragt, og, efter givet Raad, agede han da til Kjøbstaden, for at erholde nærmere Lægehjælp.

Ved min Tilbagekomst i Haugen blev jeg snart omringet af det øvrige Selskab, og bestormet med Spørgsmaal om denne Dags mærkeligste Begivenhed. Ogsaa Ole maatte holde for, men han indlod sig ikke i nogen vidtløftig Forklaring: "Det gik godt, det gik pent —

intet andet i Stykker end en Næse — og saa fik han et Harefaar — det er det Hele!“ var alt, hvad de fik ud af Sømanden. —

Da Alle af mig havde erholdt en omstændelig Beretning, og derover yttret sig, hver paa sin Maade, begyndte Herredsfogdens Vicarius med en dybere Stemme end sædvanlig: „Duel er en lovløs Handling — Forbudet mod samme er ikke hævet — jeg kunde komme i den haarde Nødvendighed at lade Duellanterne sætte fast — den ene, hører jeg, er rigtignok allerede ude af Jurisdictionen —.“

Jeg indvendte ham: at den borgerlige Dyrighed neppe var bemyndiget til at arrestere Militaire, ved hvilken Bemærkning han villigen beroligede sig. —

Den aldeles fremmede, smukke, kjeffe Husarofficeer blev nu ene Gjenstanden for en levende Samtale; og nogle af de yngre Piger forenede tilsidst deres Betragtninger ved hans Mundskjæg, hvilket dengang endnu var en ualmindelig Prydelse for Officerer. —

Med det Haab, ret snart at gjøre nærmere Bekjendtskab med den tappre Lieutenant Dubois, gik Alle ind; og da man ikke fandt ham i Hauge- eller Dagligstue, formodede man med Grund, at han var hos Søsteren. —

Men da en Time eller mere var forløben under frugtesløs Venten, og Solen allerede gaaet ned, kom — istedenfor Lieutenanten — hans Søster. Hun bragte hans Afskedshilsen til Bert og Bertinde, med Udfyldning for hans pludselige men nødvendige Vortgang, da han nemlig reiste efter højere Befaling i Tjenestefager. —

„Det gjør mig ondt“ sagde Kammeraadn, „saameget mere, som jeg ikke veed, paa hvad Maade han enten kom eller rejste.“ —

„Hans Tjener“ svarede hun „holdt med deres Heste

her udenfor ved Landeveien, da han paa Forbisarten blot vilde tale et Par Ord med mig." —

Hermed havde da al Venten en snar og ærgerlig Ende. —

7.

Slutningen af Oles Levnetsløb.

Da jeg næste Morgen vaagne, savnede jeg Alice ved min Side. Bærelset var det samme, i hvilket jeg første Gang hørte hendes Englestemme. Endnu stod Billedet af den indmurede Froken paa Betrækket i Krogen. End ikke ved Sengen var gjort mindste Forandring: dens Figur og de mørke Gardiner med de lange Fryndser krævede ingen levende Iudbildningskraft, for at finde Ligheden mellem denne Himmelseng og en Livvogn. —

Samme Scene eller Scenerie — vækker gjerne de samme Følelser og Tanker, og det ofte i samme Orden: saaledes gjentoges mig nu hiin Vinternats aandelige Liv — lad mig heller sige: Aandeliv! Billedet paa Bæggen med den dertil knyttede Brøde, forbuden Elskovs skumle Lyst, og dens rædlige Bod, Tonerne derinde, og hende, der fremtryllede dem som fra en anden Verden — hende, nu min Lyksalighed i denne — Lys! da lod igjen hiin samme Aandemusik — det var Alice der sang: „Hvorfor tøver du saalænge?“ men med et heelt andet Udtryk: det opfyldte Haabs, den rolige Glædes ligesaa klare som milde Toner. —

Hurtig flædte jeg mig paa; og som jeg aabnede Døren til Salen, traadte Captainen ind fra den mod-

staaende. Bistnos besjælede af lignende Følelser ilede vi hen til Bordet, hvor vore Koner sad, og trykkede Kjerlighedens og Agtelsens hellige Kysse paa deres trofaste Hænder. —

Captainen saae paa sin med et ubeskriveligt saligt Blik — den Eftedes anden søde Aabenbaring svævede paa hendes rømsmilende Læber. Alice trykkede min Haand — jeg forstod hende. —

Der piffedes paa den ydre Salsdør — det var den højtbetroede Ole, der kom for at yde sin Herre og Ven den daglige Morgenhilsen.

„Hør Ole!“ sagde denne, „man skulde vel have Resten af din Historie.“

„Ja vel Captain!“ svarede han.

„Nu!“ gjentog Captainen, „saa lad os gaae ned i den samme Kabyt, hvor du gav os den første Deel af din Journal!“

Dg saa forlode vi da Konerne, tog min Svigersfader med, og nedlode os paa det antydede Sted, hvor Ole, forsynet med en frisk Skraae, tog til Orde som følger:

„Hm — ja vel! det var ved Østerriisøeren vi slap. Naa da: han gjorde en snar og velbeholden Reise. Dg jeg kom hjem til gamle Aleth — som han altid kaldte hende Ole Olsen; men hun var alligevel ikke saa gammel; for „Søe-Aleth“ som han ogsaa kaldte Skuden, hun løb af Stabelen det samme Aar som „Land-Aleth“ stod Confirmation, og —.“

„— Lad nu Aleth være, min Mand!“ afbrød Captainen, „og fortæl os noget om Siri!“ —

„Vel!“ tog den gamle Søemand atter ved — „Seer De: Siri var et net Stykke Tøs; der var godt Tommer i hende, og Sindelaget var endda nok saagodt. Nu kom

det sig saaledes: vi gif og faae paa hverandre een Dag og en anden Dag, og jeg kunde godt lide hende, og hun kunde ogsaa lide mig, kan jeg troe; men vi taug stille. Nu gif jeg den Vinter til Klokkeren der i Sandessford, og læste til Styrmandsexamen — som jeg ellers ikke fik. — Dg en Dag, som jeg kommer hjem fra Klokkeren, saa sidder gamle Mæth ved sin Teen — hun spandt ikke, men hun græd. Saa si'er jeg til hende: „Mo'er! hvorfor græder Du?“ si'er jeg. Saa si'er hun: „Mæth er for-gaaet“ si'er hun, „og Ole Olsen seer jeg ikke meer i denne Verden.“ Dg saa stak hun i at tude igjen; og Bandet løb ogsaa ud af mine Spygatter. Men saa si'er jeg: „Moer! hvoraf veed du det?“ „Jo Ole!“ siger hun, „jeg har hørt Barsel for ham inat.“ — Naa! saa gif der en lille Tid hen, og de græd begge to af og til, baade Moder og Datter. Men saa en Dag si'er hun til mig — Siri var ikke hos — „Ole!“ — si'er hun — „Jeg er Enke, Gud bedre! og jeg har kun Siri at trøste mig ved. Nogen er jeg ikke; men han er borte, der skulde holde Hjalterne om os. Ole! jeg har tænkt paa“ — si'er hun — „naar Siri og du kan lide hverandre, og du bliver Styrmand, saa kan I komme sammen, og faae Hytten og det Hele; og saa kan jeg blive her, og I kan pleje mig paa mine gamle Dage, om jeg ellers skal see nogen af dem. Men du skal ikke snakke til hende om den Ting, førend du kommer hjem fra Kjøbenhavn.“ — Det gjorde jeg ikke heller. For jeg sagde ikke andet til hende, end da jeg reiste, sa'e jeg: Farvel Siri! og Tak for alt Godt! kanskee du tænker lidt paa mig imellem, naar du fodrer den lille Siri — Siri, seer De, det var en Kanariesugl, jeg havde hjem med til hende, og saa havde jeg kaldet den op efter hende. — Saa græd hun da, og tog et Hoved:

vandsæg op af Kommen, og gav mig det, og sagde: „Der Ole! jeg har intet Andet at gie dig — kanstee du ogsaa tænker lidt imellem paa mig, naar du seer det.“ Og det gjorde jeg ogsaa — det veed Gud jeg gjorde.“ —

Her taug Fortælleren, strakte Benene ud, lod Hovedet synke lidt ned mod Brystet, og hentede et langt Suk. —

„Du skal tilvejs igjen, min gamle Gut!“ opmuntrede Captainen. —

Ole rettede sig strax, løste et Par Knapper i sin Vest, stak Haanden ind paa Barmen, og førte den ud igjen med et Solshovedvandsæg, bunden ved en Haarlidse om hans Hals. —

„Og det gjør jeg endnu, kan jeg troe“ sagde han, dreieude og vendende Uget tæt foran de plirende, graadglændsende Dine.

„Hvad er det for en Snor, den hænger i?“ spurgte jeg.

Uden at see paa mig svarede han: „det er Noget af hendes egen Takkelasie,“ og glemte det dyrebare Klenodie ved det gamle ærlige Hjerte. —

Han samlede atter Benene op under sig, og vedblev: „Jeg gif da tidlig paa Naret med en Jagt, som vilde til Kjøbenhavn. Men endnu den samme Nat, som vi vare affjelede om Morgenen, bleve vi i Mørket paaafjelede af en Engelsmand. Jeg var paa Dækket, og gif just i Styrbordsiden, da han rendte os ind i Boven, og derpaa gned sig hen ad vor Laaring. De raabte nu til til mig: at jeg skulde jumpe over, og firede mig en Ende Tong — ja, jeg var ikke videre bunden til Jagten, jeg greb Touget og entrede op paa Engelsmanden. Men først raabte jeg til de Andre, at de skulde gjøre ligesaa. Nej! der var ingen, der brød sig om det; og saa sa'e Engelmændene, „naar de ikke vil med, lad dem saa gaae til Helvede!“

Dg det skete da paa en Maade, for kort efter hørte vi noget agter ude et Bræl, og da maae Jagten vel være sunken. —

„Men Engelsmanden stod hjem efter, og jeg maatte følge med, enten jeg vilde eller ej; og det blev en lang Rejse for mig. For da vi kom til Falmouth, hvor Skibet hørte hjemme, laae der ikke et eneste Skib, som enten skulde til Norge eller til Østersøen; og da jeg havde ligget der i nogen Tid og mine Penge begyndte at gaae med, var jeg nødt til at tage Hyre paa en Franskmand, der gik til Middelhavet. Da vi vare komne der, og havde Hviden af Minorca, bleve vi tagne af en Barbareff-Corsar, bragte til Tunis, og solgte som Slaver. Der blev jeg da i atten Aar. —

„Atten Aar?“ raabte min Svigerfader.

„Aaja!“ sagde Ole, „og endda fire Maaneder til.“ —

„Gud bevare os!“ suffede Svigerfader, „hvordan gif det dig der, din Staffel?“ —

„Aah! det er aldrig værdt at tale om“ svarede Sømanden, „den ene Dag var som den anden: lidt af Brodet, og meget af Pidsken — lidt Hvile og meget Arbejde. Men Herre Gud! den Tid gif da ogsaa, som al anden. Dg saa hændte det sig en Dag, som jeg sjouede ved Stranden, at en Rusmand, som laae der udenfor, kom iland. Dg ved at see min Medchristen, har jeg vel suffet og sagt Noget paa mit Modersmaal; for saa taler han mig til paa Dansk, og spørger om jeg vil løskjøbes. Det var ikke fært, om jeg sagde ja dertil. Saa kjøbte han mig da fri, og tog mig med sig, og foer jeg saa med ham siden, og havde det saa godt som jeg vilde ønske mig.“ —

„Hvad hed' den brave Mand?“ spurgte jeg, „hvem var det?“ —

„Der sidder han“ sagde Matrosen, og pegede paa Captainen; „og vor Herre betale ham for det! for jeg kan ikke.“

Her saae han op mod Himlen, og atter med sænket Hoved ned paa sine Hænder, dem han havde foldet i Skjødets.

„Men Siri? kjere Ven!“ spurgte jeg videre.

„Siri“ svarede han sagte og langsomt, og lod Hovedet endnu synke dybere. —

„Siri er nok gaaet til sine Forældre; for det er nu flere Aar siden jeg skrev til Sandesfjord; men der var ikke en Sjæl, som vidste noget af hende at sige.“

Med dyb Deeltagelse havde vi alle modtaget den stakkels Somands sørgelige Fortælling; men ingen af os havde Ord at trøste ham med, indtil Captainen omsider rejste sig, tog hans Haand, rystede den, og sagde: „Der kommer en Dag, da det hedder: „Allemand paa Dækket!“

Disse sidste Commandoord udtalte han med en saadan Stemme, at vi alle rejste os, som paa Commando, og stiltes ad, hver med sine egne alvorlige Tanker.

8.

En Skibspræken paa Landet.

Hvad der ellers kan have tildraget sig den følgende Dag, som var den sidste i Ugen, veed jeg intet af; thi Drengen — som formedelst en meget regnsfuld Nat ikke havde noget med Tiendetagen at gjøre — fik mig med sig ud i Bekkafstjærene. Vor Bestilling sammesteds vil jeg springe over, da en Beretning herom neppe vilde more

ret mange af mine Læsere. Jeg beder derimod om deres Ledfagelse til Kirken den efterfølgende Helligdag!

Den lille Landsbykirke var fuld af Tilhørere; thi Rygtet om dens nye Prydelse havde samlet en meer end almindelig Folkemængde. Herregaardens Stol — et stort Pulpitur ligeoverfor Prækestolen, havde ikke et ledigt Sæde; og Ole var endog anvist en Plads i samme; thi han var jo den som, saa at sige, havde givet Præsten Text til hans Tale. Semandens Djekast delte sig ogsaa hele Tiden mellem Skibet og Taleren.

Da denne havde læst Bønnen og Evangeliet, tog han til orde, som følger:

Mine kjære Venner!

Et ikke saa kort Tidsrum er henrundet, siden jeg første Gang talede Herrens Ord til Eder! Hvor mange af dem, der da modtog mig, maae jeg ikke idag savne! Ogsaa jeg skal engang tælles blandt de Savnede. Den Tid vil komme — hvor snart, veed Ingen af os — da min Røst ikke mere skal høres. Men jeg har det Haab, at den vil mindes endnu en Stund efterat jeg er lagt til Hvile, og I hverken høre eller see mig mere. Og vi jeg da paa denne Dag tale nogle særdeles Ord til mine elskelige Sogneborn, med det inderlige Dnsfe: at de maae bevares længe i kjerligt Sind hos Eder alle!

Dette Skib, mine Venner! er en Gave fra en af vore Medressende paa Livet urolige Hav. Han haver her ophængt det, ikke til en Prydelse; men dels for sig selv som et Taknemmeligheds Offer til den Stormens og Havets Herre, der fører ham gjennem Farer tryggelig til hans sidste Ankerplads, og dels for os, til en saavel advarende som opmuntrende Lærdom.

Dette Skib viser sig vel ved det første flygtige Øjeblik som et blot Billedværk; men ved nøjere Beskuelse og Eftertænkning faaer det en mangfoldig og dyb Betydning. Det forholder sig hermed som med en fremmed Skrivt, paa hvis sælsomme Træk den Ukyndige stirrer med kort Nysgjerrighed eller kold Ligegyldighed; men hvo der forstaaer at læse denne Skrivt, at udtyde disse Tegne, han faaer Mening derudaf.

Fæster nu for det første Eders Opmærksomhed paa Skroget! I see da her et Stykke Træarbejde, bestaaende af mange Dele, kunstigen sammensattede, fast forenede, saaledes at det udgjør et eneste Heelt. Her ved tænke vi os det menneskelige Legeme, der er sammensøjet af mange og ulige artede Dele til et saadant Heelt, at vi med fuld Føje kalde det Skabningens Mestestykke. Thi hvad er vel alle vore beundrede Kunstværker andet end Jusserværker mod dette? Hvad er vel al den Pynt og Prydelse, med hvilken vi søge at skjule Manglerne ved vore egne Arbejder, mod den sammestemmende Skønhed, der viser det menneskelige Legeme som Staberens Mesterværk?

Men under et andet Hensyn er Ligheden mellem Skibet og Menneskelegemet ligesaa træffende — om end mindre opmuntrende for den menneskelige Forsængelighed. Skibet er med al sin Fasthed og Styrke, alligevel skrøbeligt, forgængeligt, og vorder ofte — selv under den største Forsigtighed — et Bytte for Elementernes sejrende Magt. Ja, om det endog nok saa heldig trodsfer disse, om det endog nok saa omhyggelig stikkes og ubbedres: det vil dog omsider skjernes, opløses, forgaae af Velde. Saaledes ere og vore Legemer udsatte for utallige forstyrrende Paavirkninger af Vold og Syg-

domme. Og om de nu heldigen undvige og overvinde alle disse Farer, skal dog Alderen ufejlsbarlig svække deres Kræfter, udslette deres Skjønhed, og tilsidst overgive dem til Død og Forfrænkelse. Viselig! naar vi tænkte herpaa, da maae vi vel sukke med Job: „Du gjorde mig som Leer, og Du vil gjøre mig til Støv igjen.“

Henvender hernæst Eders Dine til Skibets Tougværk! hvis Mangfoldighed oprækker Eders Forundring, hvis indbyrdes Sammenhæng, hvis forffjellige og sælsomme Virkninger synes at spotte Eders Nysgjerrighed, og give Eders Spørgsmaale ubesvarede tilbage. Herved forestill vi os Bevæggrunde — Drivefjederne til de menneskelige Handlinger. Hvor mangfoldige ere ikke disse? men derhos ofte hvor usforklarlige? stundom samvirkende, stundom krydsende hverandre, stundom modvirkende — hævende hverandre, hvis de ikke forbindes med Kløgt, ledes med Forstandighed, og styres med Sindighed. Disse Touges Bestemmelse er: at hejse Sejlene, give den bedste Stilling for Bindene, og atter at frysge eller nedlade dem. Saaledes fremmer Menneskets Villie Tanker til Handlinger, forbinder og adskiller, forandrer og retter, fremskynder og undertrykker dem. Men hvor hyppigen skeer det ikke, at disse Handlinger forstyrres, ligesom Sejlene sønderrives af Stormene! Og til Slutning standse, ophøre de alle, ligerviis som Sejlene synke, naar Skibet er kommet i Havn.

Men ogsaa i denne Lighed, mine Elskelige! er der Noget, som, hvorvel belærende, dog tillige nedbøjer vor idelig opstræbende Stolthed: dette tilsyneladende Bilderede af Touge, Reeb og Linier regjeres af enhver udlært Sømand med Lethed og Sikkerhed. Men hvo er det

Menneske, om han endog troer sig udlært i Livets Skole, som saaledes formaaer at lede alle sine Handlinger til et viist og værdigt Maal, ved forstandigen at styre, og samvirkende at forbinde Bevæggrundene til disse? Al! jeg frygter, han har ikke det fulde Herredømme over dem; ja, jeg frygter, at han ej engang rigtig kjender dem; jeg frygter — nej! meer endnu: jeg veed det, jeg veed, hvor ofte vi med al vor Klogskab, med Tilgiøvt af al vor Erfaring — hvor ofte vi dog bringe vore egne Planer, vore Handlinger, vort hele Selv i Vilbede. Denne kunstige Maskine kan jeg lære paa det nøjeste at kjende, paa det sikreste at styre; men mit eget Selv — om jeg end lærte herpaa i hundrede Aar, jeg maatte dog — uden en høiere og visere Lærers Hjælp — udgaae som halvbefaren, som gammelt Barn af Livets Skole.

Der er nu noget meget vigtigt, ja egentlig det Allervigtigste i hele Skibet, hvilket vi ikke see, undtagen naar det indføres og udbringes deraf; det er Ladningen, de Varer, som det bærer fra eet Land til et andet. „Hvad mon det Skib har at føre?“ spørge vi, naar vi see en Sejler nærme sig. Ja! der er mange Slags Varer til, ligesaamange som Naturen og Kunsten er istand til at frembringe. Der kunne være gode Varer, og slette, falske og ægte, nyttige og skadelige; der kunne være farlige Vare, som endog ere istand til at fordærve og ødelægge det Skib, der fører dem.

Naar et Menneske, til hvem vi kjende slet intet, eller ikkun ganske lidet, nærmer sig med et vigtigt Erinde, da spørge vi og: „hvad mon denne fører i sit Skjold?“ Ja vel er det en højstnødvendig Forsigtighed, saavidt vi maae og kunne, at anstille en nøje Undersøgelse; men

en saadan er ligesaa vanskelig, som den er vigtig. Et Skibs Ladning kan den, som hertil er bemyndiget, lære at kjende; men hvo er vel det Menneſte, om han endog hadde den udſtrakte Fuldmagt hertil, som kan gaae ind i et andet, og gjennemſkue dets Tanker, Henſigter og Sindelag? De angibe vel Alle deres Hjerters Ladninger at være Gudsſ frygt, Sandhed, Ærlighed; men det bliver dog forſt ved Udloſningen, ved deres Gjerninger, „paa deres Frugter“, vi ſtulle kjende dem. Ak! det er ofte for ſilde for vor egen Sikkerhed, vor egen Rolighed, at vi erholde denne Kundſkab. Hvad vi ſkulde haſt iſorvejen, det kommer forſt bagefter, og bringer os ſtundom Bedrøvelſe, Harmen og Anger. Men Enhver kan dog, naar han vil, kjende ſine egne Planer, Henſigter og Sindelag. Enhver kan vogte ſig ſelv for at føre falſke, forbudne, farlige Vare — ak! Gud bedre det! Hvo haver ikke nogle af ſaadanne? Og hvor mange findes der ikke, ſom tillade — overlæſe deres Hoveder med daarligt, med farligt Hjernesſpind? ſom „beſvære deres Hjertes med overdreven Omſorg for dette Livs Næring?“ deres hele indre Vaſen med nedtrykkende Sorger? med fordærvende Lyſter og Lidenſkaber? Og hvad have de ſaa Alle i Fragt? hvilken Løn have de for at flæbe diſſe tunge Vare med ſig gjennem Livets oprørte Farvande? Ved Rejſens Ende — Græmmelſe og Anger over det Forbigangne, Frygt og Forfærdelſe for det Tilkommende; men Haab og Trøſt worde hver den tildeel, ſom har haſt at føre hine eneſte ſande Rigdomme, dem hverken „Ruſt eller Mol“ eller Døden ſelv er mægtig at be-
røve os.

Sejlene, mine Venner! dem vi nu ei heller ſee,

betegne Menneskets ligeledes usynlige Kræfter; hvilke vi alene kjende af deres Virkninger. Vinden, som virker paa Sejlene, saaledes at disse igjen virke paa Skibet, see! den betegner vor frie Villie, uden hvis Ytringer og Bestemmelser Legemets Kræfter vilde være blinde eller livløse. Uden Vind hænge Sejlene slappe, til unyttig Byrde for Skibet; men naar Vinden vaagner, da vækker den de slumrende Kræfter. Saaledes er det ogsaa, naar Villien, som sætter vort Legeme i Bevægelse, bringer Haanden til at røre sig, Foden til at flytte sig, Tænkeevnerne til at anstrænge sig. Men stundom skeer det, naar Vinden vorder for stærk, og voxer til Storm, at Sejlene sønderrives, hvis de ikke betids vorde rebede, eller vel heelt sammenrullede. Lige saaledes kan en altfor heftig og haardnakkent Villie — hvis den ej itide tæmmes og indskrænkes — lamme vore Kræfter, vel endog aldeles forøde dem. Ja, ligesom Stormen kan virke saa voldsomt paa Sejlene, at Skibet omkastes, og vorder Afgrundens Bytte: saaledes see vi og, at en ubojelig og uklog Villiefasthed fører det hele Menneske til Undergang.

Men endnu i een Henseende finder en mærkelig Lighed Sted mellem Vinden og Villien — den vi gjerne kalde „fri.“ Vel synes der ved første Blik at vise sig en reen Ulighed: at nemlig Villien, men ikke Vinden, er i vor Magt. Men mon vi ogsaa kunne troste os til at paastaae: at vi altid ere Herrer over vor Villie? eller at denne altid fører os didhen, hvor vi agtede at styre? didhen, hvor vi ret egentlig ville? Ak! mine Børn! lader os oprigtigen tilstaae det! den menneskelige Villie kan ej allene, som Vinden, slumre ofte — længe slumre; men den er og, som Vinden, flygtig, ustadig

— stundom fordærvelig. Nej, Nej! lad os ikke stole paa, langt mindre hovmode os af, at Billien er saa fast i vor Magt! eller at den altid stemmer med vor bedre Overbeviisning? Maae vi da ikke ofte sukke med den ædle Apostel: „Det Gode, jeg vil, det gjør jeg ikke; men derimod det Onde, som jeg ikke vil!“ Ak! jeg elændige Menneſte! jeg svage, flygtige, ustabige Væsen! Hvor afmægtig, hvor usikker er min Billie! Herre! styr og regjer mig efter Din Billie!

Men Somanden styrer og regjerer sit Skib med Binden, med Siden af Binden, ja selv imod Binden. Hvormed udretter han dette? Det er kun et lidet Redskab, han hertil bruger; men paa dets Styrke og rette Styrelse beroer hele Skibets Sikkerhed. Hvad nu Roret er for Skibet, det er Forstanden for Menneſtet. Forstanden maae lede alle vore Bevægelser, styre alle vore Driſter, beherske vore Lyfter, og ofte arbejde dem lige imod. Men ak! ligesom Skibet undertiden ikke vil lystre Roret, og tumles som en Bold for Binden: saaledes tager en ustyrlig Billie Magten fra Forstanden; ja, hvad der er endnu sørgeligere, gjør den til sin Slave, til et foragteligt Redskab for sine fordærvelige Beslutninger. Og var endda dette saaledes blot med den svage Forstand; men desværre! det skeer ligesaa ofte med den stærke. Hvad er selv en Salomons Wiisdom mod hans endnu større Sandſelighed? kunde en Davids Forstand betrygge ham mod den onde Billies tyranniske Magt? — O Menneſte! ihvo Du end est, udrustet med Værdom, Klogskab, Wiisdom, Erfaring, o Menneſte! stol ikke fast paa din Forstand! men søg dig et Lys, som er klarere! en Støtte, som er stærkere! Søg dig en Wiisdom, som overgaaer menneſkelig

Forstand! Og hvor denne er at finde, skal det Folgende vise dig.

Nogle af Eder, mine Venner! have vel seet, og de fleste hørt tale om, en højst mærkelig, ja ret underfuld Ting: en Naal, som altid vender Spidsen mod Nord. Ved Hjælp af dette lille Redskab seer Sømanden stedse, hvorledes han er vendt, hvorhen han skal styre sit Løb. Naar Skyerne skjule Solen, viser Compasset ham dog, hvor den befinder sig. I Nattens tykkeste Mørke, naar baade Maane og Stjerner ere borte, da er Compasset den Søfarendes ufejlbarlige Vejleder — en Vejleder, paa hvem hverken Vind eller Vej, hverken Storm eller Volger, have mindste Indflydelse. Midt paa Havet, midt i Mølmet, under Stormens Brede, mellem Volgernes Rasen, beholder Magnetnaalen sin bestemte Stilling, og viser med uforstyrrelig Sikkerhed mod den usynlige Pol. Saaledes, o Christne! eje ogsaa vi i den himmelske Lære, i vor christelige Tro, et aandeligt Compass, en ufejlbar Vejviser over Livets farlige Hav. Skjuler sig de jordiske Glæders Sol — og det gjør den ofte — bag Sorgens Skyer: da straalet stedse denne himmelske i ufordunklet Glands. Er der ellers Mørke trindt omkring os, der er dog et Lys i vor Sjæl, som aldrig formørkes. Naar Modgangsstorme bruse, naar Afgrundens Magter true at opsluge os — Religionen er vor Skjerm, vort Skjold, vort uigjennembrydelige Værn. Glimper vor egen Visdom, fordunkles vor egen Forstands Lys: da skinner det himmelske, forjager Tvivlens Skygger, og opklarer Uvishedens frygtelige Nat.

Men der er endnu en højst mærkelig Bestaaffenhed ved hiin menneskelige Opfindelse: Compassets Virknin-

ger ere aabenbare, uimodsigelige; men Aarsagerne, til disse ere skjulte for vore Dine, usfattede for vor Forstand, usporlige for vore skarpeste Undersøggelser. At Magnetnaalen alletider, allevegne vender sig mod Norden — det see vi; men hvorfor — det vide vi ikke. Denne Egenstabs hos Naalen kjende vi; men Aarsagen hertil, den hemmelige Kraft, som her virker — den hyller sig i uigjennemtrængeligt Mørke. Og dog troe vi medrette paa dette blinde, villieløse Redskab for den usynlige Almagt. O! mine Dyrebare! hvi skulde vi da tvivle paa Religionens guddommelige Oprindelse, fordi vi ikke begribe denne? Kjende vi ikke dens Virkninger? Hvi skulle vi da miskjende dens Aarsag? Troe mig, Elstelige! en saadan Mis kjendelse, en saadan Tvivl, er den giftige Frugt af af mennekelig Stolthed, af Daarens Tro paa — egen Wiisdom. Forblindede Daare! hvi stoler du saa fast paa din Forstand? hvorhen fører den dig, hvis du ikke har Tro? — Du vil vide Alt, og kan ikkun begribe saa Lidet. Du vil oplyse din Sjæls Mørke med din egen Wiisdom! — Afsindige Daare! lyt til den ewige Wiisdoms advarende Stemme: „Der som Lyset i dig er mørkt, o hvilket Mørke!“ — Seer du da ikke Bantroens nøgne, golde Strandbred? Vilt du undgaae denne, vil du ikke forlise din Dyb, din Ro, dit Haab: da udkast Troens frelsende Anker! — See! hvor Styrmanden hist har sit tilrede! Men dit, det kunde endda være stærkere end hans: hiint Jern kan bøjes, hiint Loug sønderrives; men Troen er det rette Rødanke, thi det er mægtigt til at frelse af Sjælens hyderste Nød, ja at besejre selve Døden med alle dens Smerter og Nædsler.

Og saaledes hejse du da, o Medchristen! med

uroffelig Tro, med usvækkelig Villie, med usforstyrrelig Glæde, Korsets hellige Banner! See hisset det gamle danske Flag! under hvilket vore Forsædre tilkæmpede sig saa mangen Sejr over Danmarks Fjender. Kæmp under dette Flag mod Sjælens langt grummere Fjender: Overtro, Vanetro, Lyster og Laster! og en langt herligere Sejer skal vorde din Løn evindelig!

Disse Ord haver jeg talet til Eder, mine Effelige! paa det I kunde mindes dem, naar jeg ikke mere er iblandt Eder. Jeg er allerede vidt besejret paa Livets Hav. Mit Legeme ældes, og kommer hvert Djeblit sin Oplosning nærmere. Det lakker ad Tiden, da det vil føres til sin sidste stille Havn. Den Tid kan ikke være langt borte, da I ikke see mig mere; o! men endog da kunne I længe høre mig, hvis I ville. I kunne mindes min Underviisning, mine Advarsler, mine Opmuntringer, min Trost. Naar Eders Dine falde paa dette Skib, som vil blive her længe efter mig: da tænker paa, hvad jeg idag haver talet til Eder! Betænk Livets Korthed! Legemets Skrøbelighed! Lysternes Styrke og Villiens Svaghed! Vader Guds Ord „være Lyset for Eders Fodder, Lygten paa Eders Stier!“ den fuldtroe Vejleder mellem Klipper og Skjær! Fæster Eders Tro paa den rette Ankergrund, som er Jesus Kristus! Og hejser saa trostigen Haabets Flag, Korsets hellige Fane! det Tegn, i hvilket I skulle stride og vinde! — Haabets Fader, Troens Giver, Skjæbnens alvise Styreleder og samle os alle i den evige Glædes Havn! Amen!

Paa de toende Somænd i det mindste forfeilede denne Prædiken ikke at gjøre et kraftigt Indtryk: ved Udgangen af Kirken trykkede Captainen Præstens Haand, og nikkede to Gange langsomt ad ham; men hans Mund holdt sig tilluft over Følelser og Tanker forinden. —

Men Ole brummede et hult: „Tak Fa'er!“ tog sit Søndagslommeklæde op af Jakkelommen, og torte sine Dine.

9.

Høstgildet. A.

Da vi om Mandagen havde spist Frokost, og rejste os fra Bordet, sagde vor muntre Bert Kammerraaden: „Mine Herrer og Damer! Det er strange Tider, vi leve i; og den som vil spise, bør ogsaa arbejde. Jeg anmoder Dem derfor allesammen, at følge med ud i Marken, og gjøre Lige for Føden!“

Muntre fulgte vi Dpfordringen: Hver tog sin Dame om han havde nogen — og udnævnte hende til sin „Høstmøe“, som alle qvindelige Høstarbejdere hertilands kaldes; men Mamsel Dubois, der gjerne gif ind mandlige Roller, tog Froken Schlüsfel.

Da vi kom ud i Marken, fandt vi, at der næsten intet meer var at bestille: de rette Arbejdere vare isærd med at samle det Sidste af Rivningen. Desto lettere blev det os nu at vise vor Flittighed. Enhver fik sin Rive i Haanden; men de bleve ikke nær alle haandterede med lige Færdighed, og mangen keitet Behandling af dette simple Redskab fremkaldte og mangt et Smil paa de hosstaaende Hovfolks brune Ansigter. Men Francaisen vakte deres Beundring og lydelige Bifald; og det fortjente hun virkelig. Dette følte hun selv; thi da hun længe for de fleste

Andre var bleven færdig med sit Skaar, svingede hun Riven triumpherende over Hovedet, beskribende i Luften et Ottetal — Fægternes saakaldte Squadronade.

„Nu er jeg Ladefogden Nummer To!“ raabte hun, „og Sattan skal herersere jer, hvis I int stræber.“

Med denne Trudsel var det alvorligt meent; thi de Bageste, blandt hvilke begge Hørerne, fik af Rivehovedet kraftige Opmuntringer paa „Bagsjerdingen.“

Da nu paa Fældet intet meer var at forrette, og det sidste Læs Rivning hjemaget, kom en Vogn fra Gaarden med Melmader, Brændeviin, Godtøl og Mjød, til en Forfriskning for Hovfolkene, inden de skulde hjem og omklæde sig til Høstgildet. De lejrede sig paa Stubbene i en Halvkreds om Vognen, og nødde under lystig Snak og Skjemt af de medbragte gode Gaver. Vi andre toge Sæde paa den tæt hen med løbende Digekam, og betragtede det glade Maaltid. —

Mod Enden af samme kom Pe' Syvspring til med sin Lire, og, efterat have indtaget nogle Levnetsmidler, lavede han sig til at give et Musiknummer tilbedste.

Men een af Bønderkarlene rejste sig, og sagde: „Nu hænge vi vore Høleer op for iaar, og saa behøve vi ikke din Slibesteen; men lad os hellere see, hvordan du for-tjener din „Caractor“: „Syvspring“! —

„Ja kom!“ raabte en anden Karl, tog sin Læ, løb til den tætvedliggende haardbundede Egn, og afftaf i samme med Døden en smal Skure.

Med et Rivekast, der og var indrettet til Maalesiof, affatte han en halv Alen, og blev saaledes ved at gjøre 7 Afmaalinger, det ene stedse $\frac{1}{2}$ Alen bredere end det fore-gaaende: det sidste Stykke blev følgelig $3\frac{1}{2}$ Alen. —

Den gammeldybske Legemsøvelse „Syvspring“ udfor-

drer: at man med samlede Fodder uden Tillob hopper i eet Træk og i syv Spring fra det ene Stykke paa det andet, fra det smalleste af til det bredeste. Spillemanden blev nu atter opfordret til at gjøre Fyldest for sit Navn. Men han skultrerede sig, og forebragte sin Alder til gyldig Undskyldning. — Nu begyndte da de unge Karle at øve denne for mig ganske nye Green af Gymnastiken, til megen Morstak for alle Tilskuerne. Kun tvende af dem lykkedes det at udføre det sidste vældige Spring. —

Da de alle havde afsløveret dette Cursus, foreslog Mamsellen os andre Mandfolk at forsøge vor Dygtighed. Nogle undsløge sig, og de, som prøvede herpaa, naaede kun den fjerde og femte Skure; dog besad jeg den Muskelkraft, at jeg ogsaa udførte det sjette Hop. Mamsellen loe, og spottede os.

„Har hun ikke selv Lyst, ogsaa at forsøge sig?“ spurgte en dristig Bondeknekt.

„Jo vel!“ svarede hun rask; „men lad mig faae to Spring til!“

Karlen kastede et mistroisk Blik til hende, og afstak endnu eet Rum paa 4, og eet paa $4\frac{1}{2}$ Alen.

„Musik!“ raabte hun, og kastede et Blik til Liresmanden. Denne gjorde store Djine, satte Instrumentet paa en tom Oltønde, og lod det frembringe sine snærende Tøner. Han kom ikke til Enden af første Repetise, indenden galliske Amazone færdigen havde fuldført „Nispringet.“ —

Med en Slags Forbauselse, der slet intet havde i sig af Bisald, betragtede jeg dette uqvindelige Kunststykke. Men da mit Blik faldt paa Liresdrejeren, der sad ligeoverfor mig paa den tomme Tønde, viste sig i hans Ansigt endog Mishag og Modbydelighed. Han lettede saa paa den ene Skulder, saa paa den anden, idet

han lod sine Dine løbe over den modstaaende Halvfreds af Tilskuerne. Hans Miner og Fagter udtrykte temmelig tydeligt den Formodning: at det ikke hang ganske rigtigt sammen med denne qvindelige Voltigeur, og at hun — efter Almuetalemaaden — „kunde noget mere end hendes Fadervor“ som Bønderne sige om de Præster, der forstaae at mane og vise igjen. Net som for at tilkjendegive sin Mistanke og fremsynge sine mørke Tanker, gav han os uanmodet efterstaaende Spøgelsesdigtning:

Be Pinnsdættih haa' Skoven Blaah,
 Na æ' saa løste mæ Skyhgi,
 Fowlen hwipper, aa æ' saa glaah;
 Dje Keer saa monne di byhgi.
 Haa— aah— haa jaja! Kom te mæ Klaffen tøl!

Na mellem Blomsteren i den Skov,
 Nøsfeker oa Kavellieger, *)
 Kjerrestfolk go' tow aa tow,
 Na saa hveraanne' slieger.**)
 Haa — aah osv.

Ell aa Bisti war aasse mej,
 Retten tow hjæhtens Venner;
 Swem som vil, go' wal sjel astej,
 Na dær ær ingen som gjenner.***)
 Haa —

Di taalt saa manne di venle Uer
 Aalt udi Gliede aa Gammen:

*) Skovmarker og Kobblommer.

***) Dette Ord har en vidtomfattende Betydning: „at kyse, flappe ta' ifavn“; at udtrykke sin Kjerlighed saavel i Ord som i Fagter. Bort eget „kjæle“, Franternes „caresser“ ere, mod dette jydsk, om ikke magre, saa dog ufuldstændige. —

***) Gammelt jydsk Udsagn. —

Te Høst di skull' hat djer ejen Buer,
 Na lowen saa hjarlig tefammen.
 Haa —

Da de no luffed a Minnæstih,
 De blew saa øhle*) i Skowen:
 Næjet**) de wa no laant faabi,
 Na Skøjern merki forowen.
 Haa — aah —

Biski blew saarren i hans Sind:
 „Ell! no mo a faalaahd dæ.“
 Han kyft hin baade po Mund aa Kind:
 „Væw' fie, dæ st' ingen forraadh***) dæ!“
 Haa —

Ell hun skynnt sæ a Bejen hen;
 Hun gif saa jente te Hjemmen:
 „Biski! do haar en suldtrow Ben;
 „Dæ' st', ***) engaaung do ka glem' en.“
 Haa —

Na da hun kam te Bjer'mansbakh,
 Hun hør†) en Rihst, dæ blew luffed; ††)
 Na Bjerret begynnt aa bevver aa wakh; †††)
 Derinn de kagled aa kluffed'.
 Haa —

*) Dde.

**) Maanen i Næ. —

**) Forføre.

****) Dør stee o: kan hænde sig.

†) Hørte.

††) Det er et almindeligt Sagn af Hyrdebrenge: at de siddende paa Toppen af en saadan mistænkt Høi stundom høre denne Lyd under sig.

†††) Bevver betyder at ryste som et Espeløv, wakh, at bevæge sig langsomt saavel til Siderne som op og ned.

Na Bjerremannen stak Soudet fram;
 Mæ gylden Kruene han vricked:
 Ell hun blow baade kold og klam,
 Aalt som han vinked aa nicked.
 Haa — aah —

Ell hun dulred *) a Bejen fram;
 De gif som Taarren aa Lynen.
 Na løseraae **) hun te Hjemmen kam,
 Da put' hun sæ unne' Dynen.
 Haa —

Da no Sa' Hansdæ wa faahaaen,
 Kam Biski fræ Reggemintet:
 „Hud'n lower Ell mon? de sølle Baæn!
 Hun haa' ves ætte mæ lintet.“ ***)
 Haa —

Na da han kam hwor hun bowed Ell,
 Dæ wa saa løste forinden;
 Na dæ wa jen, dæ hwejrd aa hwæll †)
 Aalt saa mæ Hujen aa Grinnen.
 Haa —

Hun rovd, da han kam saa Daren fram
 „Hwa vil din taavvele Vuene?
 „Go do kun, Biski! den Vej, do kam;
 „No ær a Bjerremans Krue.“
 Haa — aah —

*) Løbe meget hurtigt med smaa og lette Trin.

**) Ligesaafnart.

***) At vente længe og med inderlig Længsel.

†) Hwejre o: at raabe, hujse, synge alt imellem hinanden i overgiven Lystighed. Hwæll o: at raabe, hujse, skræle, men af overvættens Sorg eller Fortvivlelse.

Bisti vænnt sæ aa gif igjen;
 Han førred Dawwe aa Rætter.
 Ve Helmestier*) di baar ham hen;
 Na Ell hun tonted**) bagatter,
 Haa —

Na Ell hun løwer fræ Der te Der.
 Na grædder Rættin mæ Dawwen.
 Nær Ahlen tuder po Kjerkegoet,
 Da synger hun eyo Grawwen:
 Haa — aah — haah jaja! kom te mæ Kløffen tøl!

Jeg troer ikke, det var saameget Balladens Indhold, der virkede paa Tilhørerne, som Sangeren selv og hans Foredrag. Den jydske Mundart vare desuden kun Saa af os hjemme i, og flere af Wisens Kraftudtryk maatte jeg siden lade mig forklare (saaledes som jeg her har gjort.) Men den „køiede“, rødviiede Barde i hans taagefarvede Bams, hans umelodiske skjælvende Stemme, Lirens Røffesnurren, der fik en endnu stærkere og huultbrummende Lyd formedelst Sangbunden — den tomme Tønde, — Alt dette tilfammen var det vist nok, der frembragte et dybt væmlende Indtryk. Derhos var der i hans grove Bildmandsfiæes noget skummelt og rædligt, især naar han sang Dm-qvædet „Haa — aah — haah jaja!“ da opspilede han endnu videst den tandløse Mund, som til at opsluge; og det var tillige baade i Ansigt og Tone en hartad djævelst Haan og Raadhed. Nok er det: baade min Alice og jeg, saavel som det hele, kort før saa muntre, Selskab gif nu tilbage til Slottet i langsommere Takt, Samtalen var

*) Helligemesse o: første November.

**) At løbe i kort Trav, med smaa, svage og vællende Trin, og frogede Knæer.

kold, afbrudt og usammenhængende; og den vedrørte slet ikke det beskrevne Optrin — ligerviis som den Frygtagtige i Mørket slyr Kirkegaarde og Kettersteder.

Høstgildet. B.

Det lod som om man under Hjemgangen havde tabt eller fordrevet al sin Skræksomhed; thi da vi vare blevne samlede i Dagligstuen, optoges det hidtil undvegne Venne; og Lirendreieren og hans Bise bleve nu almindeligt, men ligesaa forskjelligt bedømte, som enhver anden Kunstner- og Digter-Nyhed. —

Det var med os som med lærde Kunstdommere; vi opsogte helst det, vi troede at kunne fordømme. Her var det dog ikke saameget Digtningen selv, som dens Fremfanger, der maatte holde for; man fandt ham usfel, jammerlig — ret som om man vilde hævne sig for det Indtryk, den Fordømte alligevel havde gjort.

Men Een, der hidtil slet ingen Deel havde taget i denne kritiske Conversation, Françaisen nemlig, optraadte heel uventet som Lirespillerens Forsvarer.

„Jeg finder“ sagde hun, „at han har en bestemt Maneer, og er den ikke smuk, saa er den dog god, forsaavidt den svarer til Texten. Spøgelsevisen synes at være digtet for ham, og han dannet for den. Forestil Dem engang denne Bise sunge paa et Theater, af en Virtuos med Ledfagelse af et heelt Orkestre! det vilde være ligesaa skjærende, som at lade denne Lirendreier foredrage „Du Plet af Jord.“ —

Uden at vente paa enten Bisald eller Modsigelse, forlod hun Stuen med hendes Dame, Frøkenen.

Oldgrandstieren, som hidtil havde siddet taus, skjodesløst tilbagelænet, med det nederste Hvide ud af Djnene,

ligesom tabende sig selv i den graae Oldtid, rettede sig med Et, støttede begge Hænder paa Knæerne, smilede klogt, og sagde: „Den Lyd, der stundom lader sig fornemme nede i Højene, er ganske naturlig og frembringes derved: at en Steen i Voftet af Gravkammeret løsner sig og falder ned. Støder den nu paa et Sværd eller andet Metal, da maae det jo klinge, som naar en Pengefiste blev lukket haardt til.“ —

„No, saa han trowr ett, dær æ' Bjerrefolk te?“ raabte Degnen, „da skal a no fortæll en Historri, aa de æ hwarken Town eller Sladder, saa mi Faar haa faataalt te hans Faar had faataalt, te han ku' hown, te hans Oldfaar had saae, te hans Bestemowr had hoer ed a hinne Guemowr, dæ blow dowt Orsdawen ætter a' de wa passiered. Hun faataall da: te dæ war en Kaal aa en Pihg, dæ haalt a hwerranner, aa di sku' da aa gywtes kan a trow. Dæ wa lhwst trej Gaang ætte dem fræ Præitsstuellen, aa Broslupsdawen wa berammet, aa di had bagt aa brögget, aa bestilt baadde Koffekuen aa Spellmand. Saa stidd' et da en Næt, te Pihgen haad wot henn aa besohg hinne Kjerrest, aa wil go hjem, saa skull hun om ve et Vaff, hwo di saah, dæ wa Bjerrefolk — aa dæ war aasse Bjerrefolk, — saa kam dær et Dwinfolk te hin — de wa Bjerremannens Kuen, men de vest hun ett — aa spuhrt: om hun skul spoe hinner. Hun saa' ja; aa saa spod hun hinner, te hun skul blyw moj gammel, hwijsom hun ett lo' Kaalfolk kom te sæ; men hwijsom hun nownti gywted sæ, da skull hun doe i den sohst Wasselsæng. De wa got nok, de war ik' aalt endda got, saa saa stinned hun sæ, aa vill ett ha hinne Kjerrest hwarfen saa de let elle' saa de moj. No, saa blow de aasse dæhve, aa dæh blow ingen Gill, aa hun blow ve aa tien,*) aa hun sad saa sæ sjel,

*) Ejene.

te di blow laant hen a' Deren behgi tow. — Saa war ed en helli' Gynlawten, aa de war en Sonda, aa di had wor i Kjerf behgi tow, aa saa wa di aasse behgi tow fallen i Sown unner Præstene. No da, Follen gif aaw Kjerf, aa Præsten aa Dejnen aasse, aa soe dem ett; aa saa luffed di Kjerfedaren. — Da de no ku væhr saeen nohanne ve Minnet, saa wowned Kaaelen, aa da loe de hæ' gammel Kwinfolk paa hinne Knæ forve Alteret. Na saa kam de flywen' nier fræ Hwalligen*) tol smo Bon lissom Engle. Na di ga' hinne hwæer en Munddaff, aa saah: de ska do ha', saa de do ku ha' wot Muer te wos, aa vill ett. Na saa kam der et hiel Halhunner, aa ga' hinne lissedan hwæer en Flavop, aa saah: de ska do ha, saa de do ku' ha' wot Beistemuer te wos. Na saa kam dær en gruselig stuere Hjorm,**) aa bashed hinner, aa saah: de ska do ha', saa de do ku' ha' wot Oldmuer te wos. Na saa blow di saeen ve, aa komm' slier aa slier, te haitte hiele Kjerken blow ful a dem. Men saa flow di aalsammen hen po jen Gaang. Na da han saa kom hen te hin', da loe hun aa wa stjendoe. — Si saeen gif ed hinner, aa de æ, Ratten ryww mæ, Sandhied! saar ejes vill a ett ha faataall ed. —“***)

— „Na! den har en Præst eller Degn gjort for Dsferets Skyld,“ raabte leende vor Herredsfoged, der i dette Djebiik var kommen tilbage fra sin Rejse.

Hans hjertelige Modtagelse befriede Degnen fra at gjendrive den skandaløse Paastand: men siden efter gjorde han det; dog ej i Spotterens Nærvoerelse, hvori han handlede meget viselig.

*) Hvalvingen. **) Sværm. ***) Gammel jydsk Legende.

Høstgildet. C.

Det var mig og flere meget paafaldende, at Herredsfogden temmelig snart forsvandt med Francaisen; og det efter et af ham givet Bink. Han var jo rigtignok Ungkarl, og langt fra ikke nogen gammel; og hun var ret kjon, og kunde virkelig været smuk, naar hun ej havde været saa mandig. Men det var dog almindelig Mening: at han aldrig giftede sig, da han nu i flere Aar havde siddet i et godt Embede, og kunnet faae „hvem han vilde pege paa.“ Og desforuden undslap ham ikke sjelden i Mandfolkeselskab saadanne Yttringer, som ikke havde deres Udspring fra Giftetanker. Dog, kan jeg troe, saadanne Fruentimmerhadere blive stundom pludselig omvendte og bøje sig som angergivne Syndere under det søde og bløde Nag. —

At der vilde overgaae hans Velviisshed samme Skjæbne, tvivlede jeg næsten ikke meer paa, da han ved Gjenkomsten henvendte sig til Degnen, og sagde — med et mildtalvorigt Afsyn, uden endog det fineste Anstrog af Skjæmt — „Jeg haaber dog, at De ikke blev vred for det, jeg sagde for om Offer! De kan maaskee snart faae den Overbeviisning, at jeg ikke mener det saa ilde med Præst og Degn.“ —

Denne bukkede dybt, Herredsfogden besvarede Buxket med et ligesaa dybt; og hele Selskabet verlede snue og skjelmste Djekast.

Bed Middagsbordet herskede en ganske ualmindelig Stilhed. Intetfigende Bemærkninger, ligegyldige Spørgsmaal og Svar af samme Bestaaffenhed, bragte kun liden Afverling i den ensformige „Tallerkenmusik“, — som han kaldte det Herredsfogden. Nogle fysiske alle deres Tanker med deres egen forestaaende Skjæbne, der nu var

nær sin Udvikling — som snart skal vises —; de Dørgige grundede forgyæves paa det uforklarlige i Herredsfogdens pludselige Omdvendelse. —

Gjenstanden for saamange Tanker — der ellers havde spiißt med større Madlyst, end nogen Forelsket bør føle — brød først den lange Tausked ved at bringe en almindelig yndet Materie paa Bane, nemlig Spøgeriet. —

„Den mærkelige og troværdige Begivenhed“ — sagde han — som Degnen nyelig fortalte os, minder mig om en endnu forunderligere, som jeg selv har oplevet. Der er vel ingen i dette ærede Selskab, som jo kjender noget til Bjergfolk, eller dog har hørt tale om dem. Da jeg i denne Sag kan tale af egen Erfaring, haaber jeg, at man ikke vil drage Rigtigheden af min Beretning i Tvivl. — Jeg veed ikke, om Noget af de Tilstedeværende kjender et høist mærkværdigt Bjerg, som kaldes Daabjerg, eller Dagbjerg Dos?“ —

„De gjør a, Ratten taa mæ!“ tog Degnen Ordet; „aa dæssom dær ingen Bjerremænd ær, saa æ' dær heller ingen i de hær Land.“ —

„Det kan jeg bevidne, som De snart skulle høre, tog Herredsfogden atter fat. Jeg havde engang i mine yngre Dage foretaget mig en meget lang Fodreise, og kom henimod Enden af samme en Eftermiddag til Dagbjerg. Jeg tog ind til Degnen, hvorvel han tilforn var mig ganske ubekjendt, men hvor jeg ikke kjender Præsten, besøger jeg helst Degnen, og det har jeg sjelden fortrudt; thi af de rigtige gamle Degne kan man lære meget som man ellers aldrig drømmer om. Det erfarede jeg ogsaa der. Da jeg nemlig spurgte mig for om Dagbjerg Dos, der allerede i flere Miles Afstand havde viist sig for mig i Skikkelse af en rund Hattepul, gav han mig følgende Dplys-

ninger. I Dossset boede — og boer da endnu, kan jeg troe — en Bjermand med Familie. Han gjør ikke anden Fortrød end den — som endda kan være stor nok, — at han engang imellem bytter Børn med Bønderne. Naar det nemlig træffer sig saa, at hans Kone kommer i Barselsfeng akkurat i samme Time som en af Bøndernes i Daabjerg Sogn; saa lister han sig til — om han kan — tager Bondens Barn, og lægger sit eget istedet. Dette bliver da til en Stifting, og faaer aldrig engang saamegen Forstand som et umælende Dyr, at det kan ssee Jld og Vand.“ —

„Ja de æ vesse „falbt Degnen bekræstende ind, „saa dær æ jen inno i Daabjerre, hvissom in ett æ dœ faanossen; den æ woren, men haar ett ant epo end en laang guul Pigh.“*) —

„Meget rigtigt!“ sagde Herredsfogden. „Degnen der fortalte mig nu videre, at deres Bjermand er saa rig, at han ikke engang selv veed Enden derpaa. Blandt flere gode Sager har han og en Kjedel fuld af Solo og Guld, som staaer ganske overlig i Jorden — som Hyrderne tidt og ofte have seet, naar de sidde paa Høien, og han dernede rager i sine Penge. Dem skulde I tage fra ham — sa'e jeg til Degnen. Ja luur ham! sorte Degnen; det er let sagt, men ikke saa let gjort. De Daabjergmænd har prøvet paa det nogle Gange, men pyt! Det er ikke saa længe siden; det var i min Formands Formands Tid — sa'e Degnen — at de forsøgte det sidste Gang. Min Formands Formand — han var meget lærdere end jeg, for han havde endogsaa været i Mesterlectie i Viborg — ham fik nogle af Mændene overtalt til at følge med dem en

*) Slojfsote.

Vaassenat, for at hjælpe dem paa deres Tog efter Bjergmandens Pengekjedel. Nu han fulgte ogsaa med dem, men bad dem først ret mindelig om: at de ikke maatte tale et eneste Ord førend de havde faaet Kjledelen i Behold nedent for Bjerget; thi længer havde Ejeren ingen Magt over dem. Vel! de begyndte da at grave, og det gik raask, og de vare allerede saa nær ved det, at den ene Hant af Kjledelen kom tilsynne; og de havde ogsaa ganske bestemt faaet den; men hvad skeer? med Gæt slaaer Luen ud af tre Gaarde derinde i Dagbjerg. Og da de seer det, saa give de sig allesammen til at løbe ned ad Bjerget og hjem, for at redde. Men jo nærmere de kom, jo svagere blev Ilden, og da de kom til Byen, var der ikke meer Ild end der nu er i min Paryk. Saa skyndte de sig igjen tilbage op paa Dossset; men Gudnat min Kat! Hullet var lukket efter, som om der aldrig havde været gravet, og Degnen laae og sov; men han fik heller aldrig Helbredstime fra den Dag af*)." —

„No kan a høyr, te han ær en Viddenskaavsmænd“ — udbrød her den kraftigt opbyggede Ulstrup Degn, — „saa de æ Sandhied, hwær Uer, han sejer; a haa høer ed manne Gaang.“ —

„Men det, der nu kommer, har han vist ikke hørt“ vedblev Herredsfogden, „for jeg har hidtil bevaret det som en Hemmelighed, den jeg nu finder Kald til at aabenbare. — Jeg forlod Dagbjerg ved Solens Nedgang, med den Bestemmelse at strække til Grønhoi den samme Aften. Da Dossset ikke er stort afvejen for Fodgængere, faldt det mig ind at gaae derover. Inden jeg endnu havde naaet Toppen, blev jeg med Gæt saa træet, at jeg maatte sætte mig

*) Birkeligt Urmuesagn.

ned; og da jeg havde siddet noget, tyktes det mig, at jeg ikke var istand til at reise mig igjen. Jeg lagde mig da ned i Lyngen, for at tage mig en lille Luur. Det var allerede bleven mørkt; Himmelen var overtrukket, men det var ellers ganske stille og mildt i Luften. Jeg saa paa mit Uhr, Klokken var elleve. — Paa engang hører jeg nedden under mig i Bjerget en huul Rumlen og Tumlen, og saa en Klingren som af Glas og Flaster og Fade og Tallerkener. Og saa hævede sig Kammen af Bjerget paa tolv røde Stolper, der saa ud som gloende Jern. Imellem disse kom der nu et Bord op af hvidt Marmor, og Stole trindt om af Elfenbeen. Derpaa fremkom tolv Smaapusslinger eller Dverge, som dækkede Bordet med en fin Damaffes Dug og ditto Salveter, med Guldtallerkener og Sølvfade, Vinflaster af Jaspis og Bægre af Krystal. Kort sagt: den hele Anretning var kongelig. Strax efter steg Gjæsterne op, Par om Par, og satte sig i Bunterad omkring Bordet.“ —

„Hvorledes saa de ud? hvordan vare de klædte?“ spurgte den yngste Zomfrue Hansen. —

„Na!“ sagde han, „de saa ud til at være stæbte ligesom andre Menneſter, men syntes og, som vi, at være komne Naturen til Hjælp: idet de, saavel Herrerne som Damerne, med Snorkliv saaledes havde indknebet deres Midier, at man ordentlig kunde frygte, at de vilde brækkes midt over. Jeg mindes videre — det er ikke heller saa let at glemme: at Damerne havde dybt nedringede Kjoler, saa dybt, at man kunde see dem ind mellem Bryster og Skulderblade, og ved visse Bevægelser op under Armhullerne.“ —

„Jh fyda!“ lod det fra de fleste qvindelige Læber.

„Jaja!“ sagde Fortælleren, „dersom denne Halvnogenhed bliver Mode her, som jeg haaber, saa skal vi nok see!“ —

„Hvad fik saa disse indkrympede Maver at leve af?“
spurgte Kammerraad Hansen. —

„Meget fine og lette Spiser naturligviis“ svarede Herredsfogden. Og jeg glæder mig til at kunne fremlægge en temmelig fuldstændig Spisefeddel; thi Bertinden nødte bestandigt sine Gæster, og det gik i Et væk: Hr. Gehejmebergraad von Zelsbøj! et Par Rottehaler endnu! — Hr. Bergjunkfer von Hohøj, maae jeg hjælpe Dem til et lille Stykke Snog! — Fru von Elmandsbjerg! en Skeefuld Mussefricasee! — Frøken von Himmelbjerg! De spiser jo slet intet! en lille Oldenborre med Myresaus? Hr. Underbjergraad! er Muldvarperagouten ikke efter Deres Smag? — Fru Dverbjergraadinde! De skal saamænd have en lille Fiirbeen endnu! — Hr. Kammerherre von Bloksbjerg! De har rejst en lang Bei, en lille Flaggermus! eller et Par Edderkopper maaste? — Fru von Riesenberg, De seer Netterne, en lille Drentvist! — Berghauptmann von Schwarzwald! De gaaer sulten fra Bordet, et enesie Mel endnu! o. s. v. Men viste Bertinden stor Levemaade ved at nøde og pine Gæsterne, da stod Berten ikke tilbage for hende hvad Vinen angik; og syntes han endnu at være heldigere i sine Bestræbelser. Conversationen blev stedse mere lydelig og mere utydelig; og da jeg ikke kunde opfatte noget Sammenhængende —“

„— Men hvilket Sprog taledes man da?“ spurgte Gen.

„Ja det gik alt imellem hinanden“, svarede Herredsfogden, „man talte baade Alfemaal og Rissemaal; men Hr. von Bloksbjerg og von Schwarzwald talte meest Tydsk. Men af Trolde sproget hørte jeg ikke et Ord, for, siden Thor udryddede Nationen, er det et dødt Sprog, som kun forstaaes og tales af de Lærde under Jorden. Naar da: endelig begyndte man at synge: „Bergmannsleben“ af

Novalis, „Glück auf!“ og flere underjordiske Viser. Til sidst rejste sig en af Gæsterne, og istemte med højt opløstet Bæger: „Dg det skal være Bertindens Skaal! Hurra!“ — Greben og henreven af sympathetiske Følelser, og ganske sættende mig ud over Tid og Sted, faldt jeg maafsee lidt for tidlig ind med: „Dg Skam faae den, der ikke — Men jeg kom ikke videre; thi faa forsvandt med Eet baade Selskabet og Bordet og Pavillonen og det Hele.“

Her endte Fortælleren, og tog sit Glas. Men Degzen fra Ulstrup, der hele Tiden havde siddet i taus Dømmærksomhed, raabte nu: „Død og Verden! og hva d faa?“ —

„Saa vaagne de jeg,“ lod Svaret; og herpaa udbrod en almindelig Latter, i hvilken dog den stakkels Degn ikke fandt sig stemt til at deeltage.

Høstgildet. D.

Vi vare ikke komne fra Bordet, for den classiske Stads-musikant, Fiedler, rullede ind i Gaarden med sine Svende og Lærlinge.

„Kjender De Domherren af Milano!“ tilraabte Herredsfogden ham i Døren, og det uden anden Velkomst.

„Jeg kjender Domprovsten i Viborg“ svarte Musikanten but, og steg af Bognen.

„Kjender De heller ikke den lille Matros?“ spurgte hiin igjen.

„Nei!“ snævrede Fiedler, „hvad vil de sige med den Matros og den Domherre?“ —

„To ny Syngestykker“ lod Svaret.

„Er det maafsee Udtoget?“ raabte glad den nærsynede Spillemand, og greb efter Fogdens sammenrullede Salvet, som denne holdt under Armen.

„Nei!“ var Svaret; „men kom De nu og hold Deres Indtog! Kammeraad Hansen har just nu givet os et kraftigt Stykke, og De kane faa noget af Finalen.“

Med disse Ord førte han ham til sin egen Stol, og blev selv staaende bag ved som Tjener. Alle Andre rejste sig nu; thi Bertinden nødte den Ankomne til at begynde paa første Act. —

Herredsfogden hvidskede til den unge Hansen, og denne løb ud med et polidst Smil. Jeg formodede meget rigtigt et Stjelmstykke. —

„Hør!“ raabte Stjelmesteren, „vi bør dog opvarte vores Musikfonge med hans Livret over Taffelet; Musik fordobler altid min Appetit.“ —

„Min ikke“ sagde Fiedeler, idet han mellem hvert andet eller tredie Ord jog en Steefuld ind i Halsen, „naar jeg spiser — saa spiser jeg — og — musicerer ikke — og naar — der musiceres — spiser jeg ikke.“ —

Den hungrige „Nodestuger“ — som Herredsfogden ogsaa kaldte ham — var kommet et godt Stykke ind i anden Act, og arbejdede allerede noget langsommere, da Piren med tilhørig Sang lod sig høre bag ved ham udenfor den aabenstaaende Dør. Han havde faaet en Mundfuld Steg paa Gaffelen og lige til Munden; men længer kom det heller ikke. Først holdt han det nogle Secunder der i Nærheden af dets Bestemmelse; men derpaa kastede han det med Gaffelen hen ad Tallerkenen, og sagde med nedtrykt Stemme og vildt stirrende Øjne: „Død og Pestilense! det er den rene Forgift.“

Bertinden, der befandt sig i den fjerneste Ende af Stuen, og ikke havde lagt Mærke til Taffelmusikken i Gangen, blev halv forfækket og halv fornærmet; thi hun kunde ikke troe andet, end at han meente Stegen. Men

inden hun herover havde yttret sig, sprang Fiedler op, og — uden at give sig Tid til at takke for Mad — ind i den tilstødende Haugestue, hvor han slog Døren i efter sig. —

„Efter ham! efter ham!“ skreg Fru Hansen: „Det gale Menneske kan gjøre en Ulykke paa sig selv.“

Men Forfatteren til denne Scene oplyste hende snart om Aarsagen til Stadsmusikanterens Marter og Forsærdelse. —

Oven paa denne fulgte Brede; og havde Herredsfogden ikke havt en ny Violinduett af Biotti til Sonoffer, troer jeg virkelig, at Musiktyrannen øjeblikkelig var rejst igjen med alle sine Slaver. — Nu gaaſte ligefrem at byde ham denne Lækkerbidſten, ſkulde maaskee forſeilet Henſigten. Herredsfogden, ſom kjendte ſin Mand, greb derfor i ſtorſte Skyndſomhed Instrumenterne, gav mig det ene, og to af de yngre Piger Moderne. De holdt dem for os, og tæt ved den iſmækkede Dør begyndte vi nu at foredrage Tonedigterens noget barocke, men alligevel ſværmeriſt ſjønne Composition.

Vi havde ikke ſpillet en Fjerdedeel af ſamme, før Døren foran os gik op paa Klem; men da Stykket var ude, aabnedes den heelt, og ſom en Billedſtøtte, ſom den perſonificerede „Penſeroſo“ ſtod foran os den paralyſerede Tonekunſtner. Han formaadede neppe at aabne Læberne ſaavidt, at der kunde undſlippe dem den Udgydſe: „Dersom det ikke er en Biotti, ſaa ſkal Djæveln knække min Bue!“ —

Dette var herved bemærket hans dyreſte Eed, ſom han kun brugte ved meget højtidelige Anledninger. —

Degnen, i hvis Dyrſt ikke fandtes en eneſte reen Tone, og for hvem ſølgelig her en Duetto concertanto og Biotti ſlet ikke var bedre, end en Solo af Fe' Syvspring, ryſtede

Parykken og sagde: „A trowr, Katten flaa mæ! te den Spillekonter æ' smaatta avvele.“

Høstgildet. E.

Efterat have tilbragt Resten af Eftermiddagen med adskilligt Tidsfordriv, alt efter Enhvers Smag og Hu, samledes atter det talrige Selskab om Aftensbordet. — Samme Taushed, som om Midagen, fandt ogsaa her i Begyndelsen Sted. Men da første Ret var spist, rejste Herredsfogden sig, tog sit Glas, og sagde langsomt og højtideligt: „Hermed har jeg den Ære, at declarere Mariage mellem Hr. Wakkeltop, forhen Fuldmægtig paa disse Herreders Contoir, men nu Proprietær og Ejer af Bompgaard, og velædle Jomfru Hansen, som hos ham sidder — de Forlovedes Skaal!“

Overraskede, de fleste endnu tvivlende, rejste man sig, kinkede og drak; og see! de Tilbrufne takkede virkelig for Skaalen; men Fæstemøen saae meget undseelig og forvirret ud. Og de andre unge Piger gjorde Miner, der ikke kunde udtolkes som oprigtige Lykonfninger, men snarere som Hentydninger paa det gamle Ordsprog: „Den, der spytter i Kaalen, maae selv sove den af.“ —

Men vakte den første Skaal Forundring, da var Forbauselse Virkningen af den anden: neppe var hiin drukket, før Indlederen, endnu stedse staaende, atter fyldte sit Glas, tog et Document frem, og rakte det til den ligeoverfor siddende Française. Da denne havde kastet et Bje paa det opslagne Papiir, skiftede hun et Par Gange Farve, og holdt det derpaa hen for hendes Dame, Froken Schlüssel, der strax blegnede, og syntes en Afsmagt nær. Men Herredsfogden hævdede Glasset — hans Ansigt fik aldeles det sædvanlige Udseende af godmodigt Skjelmeri.

Selskabets Dpmærksomhed var spændt til det yderste: Mon han vilde foreslaae sin egen og den mandhaftige Kjerestes Skaal? Og hvad mon det angik Frøkenen? eller maaskee var hun Kjeresten? Saaledes spurgte man sig selv; men det kom ganske anderledes. Herredsfogden opløstede sin Kæst og sagde: „i Medhold af allerhøjeste Resolution — af Dato som Documentet udviser — declareres herved Mariage mellem velbaarne Hr. Lieutenant von Skow af Husarerne, og højvelbaarne Frøken von Schlüffel, som hos ham sidder — de Forlovedes Skaal!“

„Attendez!“ raabte Francaisen, og gjorde en afværgende Haandbevægelse.

Herredsfogden fatte sit Glas og sig selv; Mamsellen forsvandt.

Atter blev der nu saa tyst, som om dette Selskab havde bestaaet af blot aandelige Bæfener. At noget vigtigt med Francaisen var i Gjære, det sluttede jeg saa meget sikkert deraf, at Doctoren, der rejste ligesaa hovedkulds om Morgen, som han kom om Aftenen, havde efter Bordet stukket et Papiir til Herredsfogden, og derved fæstet sine Dine paa hende, hvem Documentet altsaa rimeligviis maatte angaae. Men det varede neppe tre Minutter, inden denne Spænding løsnedes, idet Husarofficieren indtraadte i Uniform, takkede Selskabet for den nys udtalte Lykønskning, og satte sig hos sin Kjereste. Jeg bemærkede med nogen Forundring, at han intet Mundstjæg havde, og Ansigtet fik vel derfor en langt større Lighed med Søsterens. Men hvorfor Herredsfogden havde kaldt ham „Skow“, kunde jeg ikke fatte, skjøndt det jo var en Fordanskelse af hans franske Navn. —

Det blev igjen stille, til Fru Hansen spurgte Husaren „Hvor blev Deres Søster af? Hr. Lieutenant!“ —

„Undskyld, min Frue!“ svarede han; „hun kommer ikke mere; naar hun er, kan jeg ikke være — naar jeg er, kan hun ikke være.“ —

„Det er en mørk Tale“ mumlede Urold, som for sig selv.

Degnen, som hørte denne Ytring, sagde højt og dristigt: „Al lær, a ka' løbs en: Vogtnanten ka ves gjø sæ sjæl te et Dvinnfolk, nær han vil; hær æ wal ett anne' Mammesæll end ham.“

„Meget rigtigt!“ sagde Dobbeltgængerens; „jeg beder det ærede Selskab i Almindelighed, og Hr. Kammeraadens og Frue i Særdeleshed, om Tilgivelse for min Mafferade! Men denne her“ — han kysede med Omhed den Elskedes Haand — maae være min Undskyldning. En Françoise kan De nok faae igjen, men jeg kan ikke faae en Kjereste igjen.“ —

Nu udbredte sig den glædste Stemning over det hele Samsund: Ansigterne fik et klarere Skjær, ret ligesom Lyfenes Antal paa Bordet kunde have fordoblet sig. Endog Urold syntes at have afgnedet — for at bruge en af hans egne Talemaader — den ædle antike Rust, flaaet Gravkamre, Urner og Flinteknive af sine Tanker, og endelig engang at leve for det Nærværende. Selv Dvintus viste flere Gange mere af sine Tænder, end maastce nogen Da-levende forhen havde seet.

Midt i Lyftigheden rejste sig atter vor Herredsfoged, sigende: „Mine Herrer og Damer! Min Funktion som Ægteffabsmægler er endnu ikke tilende. Jeg har endnu mere at sammenføje, som Menneffer ikke bør adffille.“ —

Han gif hen til Fru Hansen, og hvidffede til hende; og saasuart han var ude af Døren, lod hun tvende af sine Børn, der sadde nederst ved Siden af hverandre, staae op, og lod sætte rene Tellerkener for begge Sæder.

Hvad mon der nu skulde komme? det kunde da ingen

begribe, undtagen Capitainen og hans Kone, hvis sikkre Smil viste, at de vare indviiede i den nye Hemmelighed. Dens Aabenbarelse udeblev ikke ret længe. Begge Fløjdørene aabnedes paa viid Væg, og ind traadte gamle Ole med et aldrende Fruentimmer, han klædt i sin bedste Somandsdragt, og hun ligeledes pyntet som Een over Almuestanden en Snees Aar tilbage. Capitainen rejste sig, tog Ole ved Haanden, og førte ham tilsæde; hans Kone gjorde det samme ved den Ubekjendte. Herredsfogden stillede sig bag ved Parret, og talte som følger:

„Jeg har atter den Fornøjelse at opstille et Par i den lange Egtestabsqvadrille. De komme lidt sildig; men de har ogsaa længe ledt efter hverandre; og det taer Tid med sig, naar man skal rejse fra Norge hele Verden rundt, for at engagere en Dame i Jylland. Imidlertid, skjøndt man ikke vil see dem storme frem i en Gallopade amoureuse, vil man dog tillade dem at træde en adstadig Menuet, saalænge til der spilles op til den store Kehraus. Chapeauen kjende De alle. Hans Meddanserinde har i 30 Aar været paa eet Sted, nemlig hos en Kloster af mig, mere som Veninde end som Tjenerinde. Ved hendes Død drog hun sidste Foraar til mig; men nu kan jeg ikke længer hae' hende i Ro for den gode Ole. Han beraaber sig paa et ældre Engagement; og jeg tænker, han kan bevise det. Gamle Kavalier! lad os see, hvorpaa Du begrundet din Paastand!“ —

Somanden svarede ikke til denne Dpfordring, men fremtog langsomt det foromtalte Hovedvandsæg. Han vendte det nogle Gange, som for at overbevise sig selv om, at det var det rigtige. Derpaa heldede han Hovedet mod sin Dame, skottede med dybt nedtrukne Djembryn og et mørkt, hartad vredt Ansigt sidelænds til hende.

„Siri!“ brummede han, „kan Du see, jeg har holdt ved det?“ —

(Ved Lyden af dette Navn, foer der som et electriff Stød igjennem os, der fra Dles egen Fortælling kjendte det saa vel. Og det var virkelig hende. Efter Modesrens Død var hun kommet i Tjeneste hos Herredsfogdens Moster, hvis Mand dengang var Tolder i Sandeffjord, men kort efter blev befordret til Danmark) — Somandens alderstegne Elskerinde tørrede sine Dine med Flippen af sit Halsklæde, førte derefter Haanden op til en Krands af uægte Perler, der hang vidt om den rynkede Hals. Hun drejede Krandsen til hun fik fat paa en Silkesnor, ved hvilken hun fremdrog et lille Guldhjerte. Dette aabnede hun, og rakte det ligeledes med bortvendt Blik til Kjereften. Han stirrede paa det — hans Dine glittrade. —

„Er det en Fjeder“ sagde han, „af Siri — Kanariéfuglen?“ —

Gamle Siri nikkede langsomt, og lagde den højre Haand paa Brystet, som vilde hun overbevise sig og ham om, at den gamle Kjerlighed endnu levede i det trofaste Hjerte.

Der var noget vemodigtvørende i denne sildige Gjenforening, noget, der mindede om hiin, som vi vente, hvor Sandfælighedens Vølgegang skal stilles til aandeligt Havblik. Det tyktes mig, som rakte de hverandre Hænderne over Graven til Forsoning med Verden og dens Trængsler, til snarlig Rejse fra det „snevre og mørke Huus,“ didhen hvor „de Rene af Hjertet“ stunde i Haabet og Troen; hvor Kjerligheden er det eneste, som ikke bliver tilbage blandt alle det første Livs baade sande og falske Glæder.

Forstyrrende, skurrende mod mine Følelser — dem jeg

vel tør kalde hellige — lød mig den paa Fiedlers Vink indfaldende Dansemusik. Men det maae saa være: Alt her-neden er usikkert, flygtigt; selv hiint Lys i Sjælen er et Glimt, der hastigen skjules af jordiske Dunster. —

Snart fik Musikken sin virkelige Klang, og drog mig med min elskede Alice ind i de Dansendes Række. I livlig Nydelse af min jordiske Tilværelse holdt jeg ud til den klare Dag, og først hen paa Eftermiddagen forlode vi dette Glædens Huus og det muntreste Høstgilde, jeg enten før eller senere har bivaanet.

Sæbuen.

En Tildragelse fra Begyndelsen af det fjortende Aarhundrede.

1.

Det var en smuk Sommeraften, at tvende Mænd vandrede langsomt gjennem Skoven, som dengang næsten heelt omgav det grevelige Slot Segeberg. Den ene var af Middelalder og klædt som Hofnar; kun var hans Dragt meget afflidt, og dens forhen glimrende Farver falmede; selv manglede han den højre Haand. Ved den venstre ledte han en stor og stærktbygget Mand — en blind Dinding med graaligt Haar og tykke kulsorte Bryn, under hvilke to dybe Hulinger viste, at Dvinene med Bold maatte være ham berøvede. Han var klædt som en Stjernetyder i en lang og siid, mørkbrun Talar, og med en lille sort Barret paa Hovedet. Hans Navn var Herman Split, i bedre Dage havde han været en vældig Riddersmand, ejet sin egen Borg med meget Folk og Fæe, som snart skal fortælles. —

Ved en Korsvej standsede Narren og førte sin blinde Følgesvend hen til en Bindfælde, paa hvilken han hjalp ham at sætte sig; selv blev han staaende foran ham med

sammenslyngede Arme. Det syntes som de havde indgaaet Bæddemaal om, hvo der længst kunde tie; den Blinde sad temmelig urolig, baskende med sin Stav paa Jorden og paa Træbullen, hans haarde Stol; men meest røbede hans Ansigts stærke Muskelbevægelse, at Noget gjærede i hans Jnderste, som trængte til Luft.

Narren betragtede ham med usravendt Blik, som om han forgjæves bestræbte sig for at læse de hurtigt vrelende Hieroglypher paa Ddingens Masy; omsider brød han Læsheden med en Skoggerlatter.

„Hvorover leer Du nu igjen?“ spurgte den Gamle ligegyldigt.

„Af det, I sagde“ svarte Narren.

„Sagde jeg Noget?“ spurgte hiin.

„Ja vist gjorde I“ hvistede denne listig; „I fortalte hele den gamle Historie om Tærsterne fra Ende og til Ende.“

Ridderen foer i Vejret med en Kraft, som ikke stod i Forhold til hans Alder og raabte vildt: „Hvem er Du?“

Narren svarte roligt: „Dg derom spørger I mig først nu! efterat jeg i tre hele Dage har ledet Eder! derom skulde I have spurgt mig strax da I skiftede Vejviser ved Bornhøft. Nu vel! jeg er en blind Mand.“ —

„Blind?“ faldt Gubben heftig ind.

„Blind!“ vedblev den Anden, „ja! paa Forstanden. Jeg har kun eengang i mit Liv gjort en klog Gjerning; og den var endda kun halvklog. Det var dengang, da jeg skilte Grev Johan ved hans halve Syn.“

„Hvad?“ spurgte Ridderen med en Slags glad Forundring; „er Du den Henneke, som slog Grevens hejre Dje ud?“

„Vel er jeg det,“ lod Svaret. „Jeg vil fortælle Jer Historien; den vil vist mere Jer. Seer I! der var

fommen to danske Grever til Kiel, for at besøge os, og lære os danske Sæder. Blandt Andet gjorde de os bekendte med en vacker Skif: Da nemlig disse to jydffe Drex havde gnavet Kjødet af deres fribenede Landsmænd, fastede de til Maals efter mig med Knoflerne. Jeg vil altid gjerne tude med de Ulve, jeg er iblandt, og derfor stak jeg igjen efter dem; men nu vilde Ulykken, at den spidse Ende af et Been foer forbi Maalet, og lige ind i Grevens højre Dje. Han blev rigtignok vred, dog fik jeg ingen anden Straf, end at jeg mistede min Haand og mit Embede.“

„Du slap virkelig let, min Ven!“ sagde Ridderen; „men hvad var det, Du snakkede om Tærsterne?“

„Saamænd!“ svarte han, „det er en grumme gammel Historie, som Alle have glemt, undtagen J og jeg. Det kan nu være en tyve Aar siden, at min gode naadige Herre, Grev Johan, var paa Jagt i Nærheden af en ærlig Riddersmands Borg — jeg var selv med den samme Gang, derfor veed jeg saa god Bested. Det hændte sig nu, at vi kom i Trang for Havre til vore mange Heste; og derfor sendte vi Bud til Ridderen om at levere os et Par Læs. Han svarte ganske muggen, at han havde intet astorsten. Da Greven hører det, siger han: „dertil kan blive Raad; jeg skal spare ham Tærstønnen.“ Hvoorpaa sex Jægere fik Befaling at gaae hen og tærste Havre i Ridderens Lade. Det tog han ilde op, samlede sine Folk, og lod dem med deres Plejle saaledes tærste Jægerne, at Somme fik Armene knækkede og Andre Benene. Det var vel grovt, og nu blev Greven vred. Men da han ikke var stærk nok til strax at hævne sig, rejste vi hjem og rustede os, kom saa igjen og tog Borgen med Storm. Ridderens Frue og hans to unge Sønner bleve

dræbte, hans eneste Datter forsvandt ganske og aldeles; men paa ham selv rev man begge Djnene ud. See det er det Hele."

Den Gamle, hvis Ansigt kun ved de første af Narrens Ord havde forraadt nogen Forundring, men strax igjen antaget sin sædvanlige Rolighed, sagde aldeles koldt: "Jeg seer, Du kjender mig."

"Det har jeg godt ved," svarte denne; "jeg var just i Besøg, eller rettere i vigtigt Errende for en vis Dame hos den vise Stellarius Auratus, dengang da han tog Eder til sig. Uden at adspørge Himmeltegnene kan jeg vide, at han maae være død, og I selv huusvild. Men sig mig, gode Herre, hvad vil I nu paa Segeberg? Tænker I, at Grev Johans Søn vil give Ridder Split Naadsensbrød?"

"Ikke Ridder Split," sagde Oldingen, "men Stjernethyderen Mirondalo; og saaledes maae Du bestandig kalde mig. Du maae ganske glemme, ligesom jeg selv, hvem jeg har været! vil Du love mig det?"

"Det lover jeg," svarte Henneke, "og sværger dertil ved Sol, Maane, Stjerner, Planeter og Cometer."

"Men Du?" spurgte hiin, "hvor vil Du hen? Haaber Du noget Godt af Grev Johans Søn?"

"Nei!" svarte Narren, "jeg vil til Rendsborg, til Grev Geert."

"Han er en ung Herre, og — som man siger — en Galning og Spilopmager; vi To kunne passe godt sammen."

"Det er troligt," sagde Oldingen, idet han rejste sig, og strakte Haanden ud efter sin Ledsagers; men lad os nu komme affted, om vi kunne naae Segeberg inden Mørket falder paa. Jeg er træt og længes efter Hvile."

Saalebes endtes Samtalen, og Begge gif, saa hurtig, som den gamle Ridders Blindhed tillod, hen ad Bejen, der førte til Grev Adolphs Slot.

II.

Run et Par Mil fra Segeberg levede paa disse Tider en rig og tapper Ridder ved Navn Hartvig Reventlow. Hans Slægt gif op til de første Korstoge, og havde i flere Led boet i Ditmarsken. Men da denne rige Landstræknings djerne Beboere omtrent hundrede Aar tilbage forjog den hele Adel, søgte Hartvigs Odefader et nyt og sikrere Hjem i det tilgrændsende Holsteen.

Hartvig var en Mand paa de Halvtredstindstyve, men endnu stærk og uforsærdet, som i de Tredive. Med sin Hustru, en født Rankow, havde han en Søn og en Datter. Ditlev havde opnaaet sit tyvende Aar, og Maria sit attende, da begge efter Faderens Bestemmelse skulde drage til Grev Adolphs Hof paa Segeberg; den første som Page hos Greven, den sidste som Selskaberinde eller Hoffroken hos Grevinde Agnes. Ridder Hartvig ansaae det saameget mere nødvendigt at forstaffe sin Datter den højeste Grad af Dannelse, som hun var forlovet med den unge Grev Geert af den rendsborgske Linie, og følgelig bestemt til engang at vorde regjerende Fyrstinde.

Borgen, hvor denne Familie boede, er enten lagt øde, eller og er dens Navn glemt; men i Mangel af et virkeligt, kunne vi gjerne kalde det Wrens Tempel; thi Wren var dens Herres Gud. Han var en god catholff Christen: det vil sige, han gjorde Wre af alle de catholffe

Afguder; men de maatte alle staae tilbage for Wren selv: han var, hvad vi i vore Dage kalder en ustraffelig Mand, fordi saadant var Wrens Bud. Han var redelig, trofast, Slave af sit Ord, fordi Svig og Uordholdenhed vilde vanæret en Adelsmand: han var kydst, fordi Løsaagtighed stred imod en Ridders Løfte: og saaledes udsprang alle hans gode Egenheder af en Kilde, af hvilken Forbrydelser flyde ligesaavel som Dyder.

Vi skulle ved denne Histories Ende see, hvilket blodigt Offer Ridder Hartvig bragte sin Afgud.

Denne Wrens nidkjære Præst var, i Ordets fuldeste Betydning, en Herre i sit Huus: hans Villie var ubøjelig, hans Ord uigjenkaldelige; men hvo, som viste Lydigheid og ubetinget Underkastelse, havde ikke at beklage sig over ham, thi han bød kun Pligt og Orden. Alle hans Undergivne skjald for ham, Hustrue og Børn frygtede ham, hvorvel han mod Ingen viste nogen Boldsomhed, aldrig mod Nogen yttrede et hidstigt, ja sjelden et haardt Ord. Med alt dette var han langt fra at være ufølsom: han elskede virkelig sin Familie, men han torde ikke vise sin Kjærlighed, for ej at svække sin Anseelse. Kort, han var en Despot mod Andre — selv Slave af en usynlig, men langt grummere Tyran.

Ridderens Frue var næsten det Modsatte af ham: bøjelig, eftergivende, altid venlig, og derfor elsket af Alle. Datteren lignede hende; Sønnen Faderen.

Samme Dag, som den blinde Ridder og hans Fører gik til Segeberg, havde Hartvig Reventlow bragt sine Børn dertil, efter endnu engang at have indpræntet begge Wrens strænge Bud.

„Du min Søn!“ — saaledes endte han sin Forelæsnings — „er fra nu af i Grevens Tjeneste, men ej hans

Tjener, hvorvel han kaldes din Herre. Dit Sværd tjener ham; det skal fægte for ham lige til din sidste Blodsdræbe. Hans Fiende er din Fiende, om det endog var din egen Fader. Dette er din Tjeneste; at øve den med uroffelig Trofast, din Ære. For Æren tjener Du, — ikke for Sold — Du tjener Æren, som Grev Adolphs Mand.“ —

„Du, min Datter!“ — sagde han til Maria — „drager nu ind paa Segeberg, ej som Terne, men som Grev Gerhards Brud. Tab intet Øjeblik din ophøjede Bestemmelse af Sigte! Og glem aldrig, at en Dames Ære er et Glor, der ej engang tør beaandes af Klafferens Mund. Du skal frygte Lastens Skygge ligesaameget som Lasten selv. Æren er din kostbareste Juvel, din første Dyd, din eneste Beherskerinde.“

Bevæbnede med saa strænge Grundsætninger kom de unge Mennesker til et Hof, hvor det gik intet mindre end strengt til. Greven var en Mand i sine fejreste Aar, venlig, godmodig, og af et indtagende Væsen; men som ogsaa levede blot for dette Livs Glæder — fornemmelig Bordets. Og da hans unge dejlige Gemalinde kun koldt besvarte hans i Hvedebrødsdagene brændende Kjærlighed, var det ikke at undre over, om den smukke Fyrste snart søgte og fandt Erstatning hos varmere Hjerter.

Grevinde Agnes var en af disse farlige Dvinder, som aldeles ikke kjende den ædlere Kjærlighed, og hos hvem den blot sandselige er fuldkommen underordnet Stolthed, Herskeshyge, Had og Hævnjerrighed. Gjerne saae hun Mændene for sine Fødder, dog ikke som Elskere, men som Slaver — hun var en kold Coquette.

Den Eneste, som havde bragt hendes Hjerter, eller bedre, hendes Blod i meer end almindelig Bevægelse, var

Grev Gerhard af Rendsborg. Dog var det mere Ridderens stolte Anstand og Hersterens Vergjerrighed, der drog hende til ham, end Mandens Skjønhed. Mod sin Gemal havde hun i Egteffabets Begyndelse blot været ligegyldig, men siden efter foragtede hun ham. Naturligt: hvorledes skulde vel tvende saa heelt modstridende Væsner nogensinde kunne forenes? Hun var Hoffærdigheden selv, han kunde ej engang omgive sig med Skinnet af den; hun var af Naturen afholdende i enhver Nydelse, han higede efter alle, og meest efter den, som Dvinderne mindst bære over med — Vinens.

Alle disse, og mange flere Herrer og Damer, sad endnu ved Aftentaffelet paa Segeberg Slot, da en Ridderhvend kom ind, og meldte: at tvende underlige Personer befandt sig nede i Borgstuen, og bad om at maatte faae Greverne i Tale; den ene en gammel blind Stjerneyder, den anden — efter hans eget Sigende — en Nar.

„Denne er af mine Folk“ raabte den halvtberusede Grev Adolph; „lad dem komme!“

Taffelet hævedes; de to sælsomme Vandrerere traadte ind; Henneke med den højre Arm paa Ryggen.

Grev Adolph, der ved Faderens Hof saa ofte havde seet ham, og derfor, skjøndt efter flere Aars Mellemrum strax gjenkjendte ham, tilraabte ham i sit lystige Lune: „Velkommen, gamle Pudsensmager! jeg seer, Du har endnu det samme skjæve Hoved paa sit rette Sted.“

— „Ja vel! naadig Herre!“ svarte Narren; „men Haanden, den er langt fra sit; og derfor kan den egentlig takke Hovedet. Ak, gid jeg dog havde min Haand igjen istedetfor mit Hoved!“

Selskabet løe; og Greven raabte: „det var et Narrebytte.“

„Jungenlunde, Herre!“ svarte Henneke, „Hænder kan Alle bruge, men Hoveder ere nu i ingen Priis; eet i et Land er alt, hvad der behøves.“

„Skjelm!“ truede Greven; „dog, dit kan jeg ogsaa bruge — vil Du blive her paa Segeberg?“

„Hvormange Djne“ spurgte Grevinden spottende, „har min Hr. Gemal tilovers?“

„Eet i det mindste“ sagde Greven rask, „eet Agnes! for en stakkels Synder, hvem min Fader i sin opbrusende Brede behandlede alt for haardt — velan Henneke! vil Du sætte dit Hoved i Tjeneste hos mig? eller har det anden Bestemmelse?“

„Velan! naadige Herre!“ svarte hiin, „jeg tager imod Eders Tilbud; men jeg har eet Hoved til.“

„Hvor?“ spurgte Greven leende.

„Der!“ sagde Narren, og pegede paa Ridder Herman; „der Herre! det er graat men godt, og mangler blot to Djne.“

„Hvem tilhørte det,“ spurgte Greven igjen, „for det blev dit?“

„En Søn af Frue Justitia“, lod Svaret, „ham kan I bruge til Dommer.“

Herman stod endnu bestandig fast, hartad stolt, uden Bevægelse, uden mindste Mineforandring i det mørke Nafyn. Han lignede en antik Broncefigur, som ved længere Anskuelse synes at vorde levende — en Homeros eller en Belisar. —

Bed Narrens sidste Ord traadte Greven hen foran den Blinde, og spurgte om hans Navn og Herkomst. Svaret lod overeensstemmende med, hvad vi vide. Grev Adolph var en Fader af Mørket og dets Gjerninger, af Astrologie og alle andre hemmelige Konster. Hvad

enten han nu af denne Grund fattede en Slags Uvilie mod Ddingen, eller og en dunkel Auelse — der stundom uvilkaarlig griber os, og først længe efter forklarer sig — syntes at advare ham: nok er det, han tog tvende lange dog langsomme Trin baglænds, og gif saa hen til sin Frænde Grev Gerhard, der med en fyrstelig Ridders Belevenhed og en Elffers Fyrighed underholdt sin skjønne Brud med Fortællingen om sidste Turnering, ved hvilken han, smykket med hendes Farve, havde vundet den højeste Priis.

„Der staaer et Menneſte“ sagde han halvhøjt, „som udgiver sig for Stjernetyder, og tilbyder sin Tjeneste. Han er rigtignok blind, men derfor kan han gjerne være ligesaa klog paa Himmelenſ Løb og Menneſtenes Skjæbne, som de Seende. Jeg støtter ikke om ſlige Ulykkesprofeter; men dersom J, Hr. Fætter! ikke vil give ham Raadſensbrød, saa maae vel jeg.“

„Gjerne!“ svarte Gerhard munter, „gjerne tager jeg imod ham; diſe lønlige Videnskaber have virkelig noget Tiltrækkende, omendſkjøndt man ſlet ikke troer paa dem.“

„Gamle Chaldæer!“ tilraabte han Ddingen, idet han gif tæt hen til ham; „vil Du tage tiltakke hos mig i Rendsborg? — jeg er Grev Gerhard — Herman nikkede langſomt — man kunde ſige ſtolt. — Jeg er endnu kun en Rik in die Welt, og gad gjerne vide noget om min Fremtidſ Skjæbne — Du kunde maaſtee ſee lidt af den. —“

„— Jeg har ſeet den“ faldt Stjernetyderen ind.

Diſe Ord, der bleve udtalte med hiin kolde Beſtemthed, der udelukker og afſtjærer Tvivl og Indvendinger,

frembragte en sælsom, blandet Virkning paa alle de Tilstedeværende.

Gerhard traadte et Skridt tilbage, trak Djenbrynene og Overlæben op, og smilede, men med paatagen Kjæfthed.

Adolph vendte sig halvt om mod den blinde Seer, og sagde: „Hr. Mirandalo! hvad Spaadomme angaaer, da hører jeg til de Bantroende.“

„Hællere det, Deres Raade!“ svarte han, „end at vasse mellem Tro og Bantroe; Tvivleren er altid værst faren.“

Greven taug, men saae ud, som om han følte sig truffen. Hans Gemalinde stirrede stivt, og med plirende Dine ind i Ddingens skumle Ansyn, som En, der betragter et Natstykke, der i sig selv mørkt, ved Tidens Paa-virkninger er vorden endnu utydeligere. De Dvriges Ansigter udtrykte meer eller mindre Forundring, Nysgjerrighed og Forventning. —

Efter nogle Secunders Stilhed, blinkede Grev Gerhard ad de Andre, og sagde saa til Spaamanden: „siden I har forudseet min Skjæbne, saa fortæl os kun freit ud noget om den! som for Exempel, om der forestaaer mig Krige, og hvordan den vil falde ud!“

„Krig“ svarte den Tilspurgte, „vil I faae mere af, end Ederes Fiender vuske. Mange Laurbær vil I høste; men læg Mærke til, at de vore bedst for Eder paa tør Bund; søg om dem paa Gaderne, men vogt Eder for Sumperne!“

„Hører I, Herre!“ raabte Narren, „det er et rigtigt Drakelsvar; for jeg vil ogsaa lade min venstre Haand hugge af, om I nu er klogere end før.“

Videre kom han ikke; thi i dette Øjeblik sloj Døren

op, og en Ridder aandepustende, svædig og bestøvet, traadte hurtig ind, og berettede sin Herre, Grev Gerhard: at Ditmarskerne vare trængte over Grændserne og huserede grumt med Plyndren og Mordbrand i de vestlige Sogne af hans Land. I en uheldig Træfning vare dets Forsvarere drevne tilbage; men alle hans Vasaller vare i Begreb med at samle sig, og ventede blot paa hans Komme, for at tugte de dumdriftige Bønder.

Den unge kamplystne Fyrste foer op, som En, der pludselig vækkes af en Drøm, tog en hurtig Afsked med sin blegnende Brud, og derpaa med de Dørige, afflog høflig men stoltelig den Bistand, hans Frænde tilbød ham, og ilede affted med Hjobsbudet.

I Bortgangen tilraabte Herman ham: „Tænk paa Sumperne!“ men han hørte det ikke, og var inden faa Minutter ude af Slottet og i fuld Gallop paa Bejen til sine betrængte Undersaatter.

Vel gjorde denne Begivenhed et Brud paa det høje Selskabs Glæde; men da Berten trostede sig selv og sine Gæster med den Forsikkring: at hans tappre Frænde om faa Dage vilde vende tilbage fra denne Klappjagt, saa indfandt sig snart igjen den forrige Lystighed, og Spil og Dans oplivede den korte Sommernat.

Den Eenhaandede og den Blinde bleve bevertede, og førte til Hvile i et af den vidtløftige Borgs affides Bærelser.

III.

Anledningen til denne korte, men blodige, Ditmarsker-
 frig var, som oftere, en privat Strid med nogle holsteenske
 Grændseboere, i hvilken kun de nærmeste Sogne toge
 Deel, ganske paa egen Haand og uden Dyrighedens Bes-
 myndigelse. Da nu derfor Marssbønderne fra Nienkirchen
 og et Par andre Byer havde udført deres Havn — der
 vist nok gik videre, end de egentlig havde besluttet — droge
 de i Mag hjem igjen, ikke anende, at Gjenhævn fulgte
 dem i Hælene.

Uden at oppebie Forstærkninger, ilede Gerhard
 afsted med de Krigere, han foresandt paa Samlingsstedet.
 De vare over tre Tusinde; de fleste Ryttere. Disse toge
 Fodfolkene bag paa Hestene; og nu gik det som i Bæddes-
 løb hen til Ddelæggelsens Skueplads, der alt for tydeligt
 betegnede sig selv, om Dagen ved Røg og om Natten ved
 ildfarvede Skyer. —

Næste Dags Morgen, da Hæren naaede Landenes
 Grændsestjæl — fik de Dje paa Fienderne en Mil foran
 dem paa Veien til Wöhrden — dog ikke alle; Nienkirch-
 erne havde allerede skilt sig fra de Andre og vare gangne
 til deres Hjem.

Da de, som endnu vare samlede, opdagede Holste-
 nerne, affikkede de Jilbud til Heide og flere Sogne i
 Nordditmarsken — Veien til hine Medstridere var dem
 allerede affaaen. Og derpaa skyndte de sig af al Magt
 ad Wöhrden til, hvor de haabede at holde Stand, til
 Understøttelse ankom. Men Forfølgerne vare der netop lige-
 saa tidlig som de; og nu begyndte en haardnakket Kamp;
 paa den ene Side stred Forbittrelse, paa den anden For-
 tvivlelse.

Men Høstenerne vare for mange; de trængte Fjenderne fra een Snevring mellem Husene til en anden; og dertilmed omgik en Deel af dem hele Byen. For ej at vorde omringede i de aabne Gader, ilede Bønderne op paa Kirkegaarden, fra hvis Muur de endnu nogen Tid gjorde drabelig Modstand. Dog længe kunde de ikke heller her holde sig: de Overblevne — neppe to hundrede i Tallet — tyede da ind i Kirken, hvis Dør de spærrede, og hvor de besluttede at værges sig til sidste Mand.

Høstenerne, som ikke ansaae deres hele Styrke udfordrerlig til Kirkens Belejring, lode hertil en fem- sexhundred Mand tilbage, og adspredte sig saa forresten i større og mindre Hobe til alle Sider for at plyndre. Greven tillod dette, og blev selv i Bøhrden, for at see Enden paa Kirkestriden. Denne varede ved endnu en Time eller længer, uden Fordeel, og næsten uden Tab paa nogen af Siderne; thi Kampen førtes alene med blinde Spydkast og Steenkast ud og ind gennem Vinduerne.

Nogle Gange tilbødes de Belejrede Livet, naar de vilde nedlægge deres Vaaben derinde og overgive sig; men de kjendte for vel deres Fjender, og sølte alt for godt, til hvilken Højde deres Klaserie maatte være steget. Tilmed haabede de og at kunne holde dem ude, indtil den forlangte Hjælp ankom — om ikke før, saa dog til Natten.

Alt dette varede Greven for længe.

„Kan Jernet ikke bide paa dem,“ raabte han, „saa lad os prøve Jlden!“

Herpaa var ingen Mangel: fra de brændende Huse hentedes antændte Flager og Sparrer; Halmknipper sattes paa Spyd og Forke, og alle disse brændbare Ting slyngedes op paa Kirkens Blytag, saavel som igjennem Vin-

duerne. De, som kom denne Vej, sluffedes let, men ikke saa de andre: snart var Tagets Træværk i Brand paa flere Steder. De nedstyrtede Stumper sloge Huller paa Hvalvingerne; og det smeltede Blye dryppede ned i Kirken. Her var ikke længer Sikkerhed eller Frelse. Ditmarskerne sprang derinde hid og did, tumlede, trængte hinanden. Røgen blev stedse utaaleligere, Blyregnen endnu mere; og midt i Larmen og gjennem de Svædnes Strøg hørte de Fiendernes vilde Jubel og Helvedes-Haanlatter.

Da løb paa een Gang fra to hundrede Struber: „ut, ut, ut!“

„Hvad nu?“ raabte Nogle udenfor, „syng de allerede paa det sidste Vers?“

„Nej, de raabe: ud,“ sagde en Anden spottende; „de vil snart sværme; der er for hedt i Ruben.“

Lignelsen var træffende; thi pludselig foer Døren op, og ud vrimlede disse Fortvivlelsens Børn, som Bier af Flyvehullet, deres lange Spyd — dræbende Braadde — foran dem.

Da Kirken begyndte at brænde, havde Holstenerne trukket sig heelt ud af Kirkegaarden, og slaaet derudenom en dobbelt Linie. Denne brødes strax lige for Porten, og nu gif det løs til begge Sider. Ophidsede af Brede og legemlig Smerte lige til Banvid, nedstødte Bønderne for Fode Folk og Heste, deres Anfald var uimodstaaeligt. Hvo som fik Tid dertil, flygtede om bag Kirken, og sluttede sig til de herværende, men i en uordentlig Hob, der nu trængtes fra to Sider; Mange dræbtes, og Resten sprængtes.

Greven søgte at samle dem, og atter føre dem til Angreb, men en forbausende lammende Skræk var traadt istedetfor deres forrige Mod og daarlige Sikkerhed: som

værgeløse og uhyvne sank Mand for Mand; og næsten to Trediedele vare dræbte, inden de øvrige ret befandede sig paa Modstand og Forsvar. — For silde! Ditmarskerne begyndte allerede at kæmpe mere for Sejren end for Livet, og tilraabte hverandre: „schlagt de Mann än schont de Pert!“ thi i det første blinde Kaserie nedstodte de i Flæng baade Heste og Folk.

En hurtig og frygtelig Omskiftelse! saa Minutter iforveien vare Holstenerne saa aldeles visse paa Sejren og Fjendernes fuldkomne Tilintetgjørelse, at de under Branden kastede Kaalstokke ind til dem — Kaa læder var Marstbondens Ogenavn — og tilraabte dem spottende: at de havde Jld nok til at koge deres Kaa.

Denne Haan blev nu betalt med blodige Renter; thi „warm Kohl!“ blev de Udsprængendes Krigsraab, der endnu længe efter, vaagen og i Drømme, klang frygteligt i de saa Dverblevnes Drer.

„Warm Kohl!“ forfra, „Warm Kohl!“ bagfra; og hvert et Spydsting ledfagedes af et: „do häst du warm Kohl!“

Greven var kommen midt ind i Trængslen, og arbejdede længe forgjæves, for at udrede sig. Endelig lykkedes det ham: han kom paa en Kant Fjenderne saa nær, at han kunde række deres Spydsodde, af hvilke han og afhug nogle. Een Linie af hans egne Riddere vare endnu imellem, og havde just begyndt at værge sig mandigt og med god Virkning: flere Ditmarskere laae døde eller sprællende under Hestesødderne; men Andre traadte ind i deres Sted.

Een af dem opdagede Greven, som han godt kjendte, og skreg højt: „do is he, do is he! gevt 'em wat warm Kohl!“

Da segnede de tvende Riddere, som hidtil havde dækket ham, ned af Hestene. En Bondes Spyd sad endnu fast i den enes Laarskinner; han vilde ikke slippe det, og droges saaledes hen til Grevens højre Side.

„Ha! Maria!“ raabte han, og fløvede Bondens Hoved.

„De Dyyel mit din ole I—“ vrælede en Anden, og stak efter Grevens Bryst; men idet denne begyndte at rive Sværdet ivejret til Hug, foer Spydet igjennem Stridshandsken og ind i Armen — Sværdet hang kraftløst ved Haanden. —

Dette Djeblif maatte afgjøre Død eller Liv.

„Efter os!“ skreg Grevens Sidemænd, og sporede deres Hingste til de dødelige Spring ind mellem Spydsoddene. Gjennemborrede styrtede Heste og Ryttere; men Abningen var gjort, og over dem fløj Greven, og efter ham alle de, som endnu kunde holde en Tøjle — neppe hundrede Mand — i vildeste Rend ud af den nedbrændte Bye.

Nogle hundrede Skridt udenfor denne raabte Greven: Holdt! Han følte ikke Smerte af sit Saar, men Harmen over Nederlaget og Flugten, og brændende Hævntorst.

„Vi maae samle vore adspredte Tropper,“ bød han, „og hugge de Hunde sammen til sidste Mand.“

Man saae sig om til alle Sider for at opdage dem. Da see! Havet, saa ofte Marskens Fjende, men idag dens trofaste Hjælper, udsendte sin Guse, og lagde den — en Dødens Taage — kold og graa og skummel over Landet. Ikke ti Favne bort var det muligt at skimte nogen Gjenstand; Luften var tyk som i et Snefog. Hvorhen skulde man vende sig? Tause, raadvilde saae den Ene til den Anden. Da hør! Sejrraab og Bulder paa denne Side

— og paa denne — fjernt ude i Taagen, og snart paa alle Kanter: ja endogsaa foran paa Hjemvejen.

„Derhen! derhen!“ raabte Een efter den Anden; vi maae hugge os igjennem!”

Her var intet Andet for; thi nær bagved horte de allerede Forfølgerne fra Wöhrden.

Dette var en Rædselsdag, som ikke fik Mage før to hundrede Aar efter. Ditmarskerne, som fra næsten hele den nordlige Deel af Landet, vare ilet ad Wöhrden til, traf paa de adskilte plynrede Hobe. Og næsten allevegne havde de ifkun tvende Kaar: Død eller Flugt. For Mange blev endog den sidste affaaeren, idet de i Tynningen forvilde sig, og fore lige i Hænderne paa deres blodtørstige Fiender. Og ligesom en Rytter faldt, besteg en Bonde hans Hest; paa denne Maade bleve flere hundrede beredue, og gjorde det hartad umuligt for nogen Fodgænger at undslippe.

Kortelig at fortælle: Grev Gerhard slap ud af dette forfærdelige Land, men maatte lade meer end to tredie Dele af sin Hær blive tilbage. Der var Sorg over det halve Holsteen, og i alle de adelige Slægter, for Fædre, Sønner, Mænd og Brødre, hvis Liig laae nedslængte i Marstens Grøvter til Fode for Fugle og vilde Dyr. —

I Wöhrdens Kirker hænger endnu, blandt mange flere, de paa denne Dag erobrede Faner.

IV.

Imidlertid var paa Segeberg, som sædvanlig, Glæde og Lystighed; og mindst tænkte Noget paa, at man skulde

see den nylig bortdragne rige Gjæst komme som „fattig Fugl“ tilbage. *)

Da Greven havde med Levningerne af sin Hær naaet det Sted, hvor Segebergvejen løb fra den til Rendsborg, brød han den skumle Tausshed, som hidtil havde hersket blandt de mismodige Flygtlinge, idet han ogsaa her lod først Armeen eftersee og forbinde. Derpaa uddeelte han Befalinger til at samle friske Stridsfolk; og drog saa med tvende Riddere og en Svend ad Segeberg til, i den Hensigt — sagde han — at hente Hjelpetropper hos sin Frænde; men i Grunden langt mere, fordi han blueedes ved at vise sig saaledes i hans egen Hovedstad.

Ved næste Daggrye red han ind i sin Frændes Borg med et harmslaget Sind, og med en Saarseber i sit unge hidfise Blod. Selv bragte han det første Budskab om sin egen Ulykke. Grev Adolph modtog det med uforstilt Deeltagelse, og lovede ham Understøttelse af Krigsfolk til et nyt Tog, men yttrede ingen Lyst til personlig at hente „Laurbær fra Sumpene.“

Dette Udtryk mindede Gerhard om den Blindes Spaadom; og saasnart han havde opofret et Par Djeblikke til Trøst for sin ængstelige og dybt bedrøvede Brud, spurgte han efter hiin og forlangte en Samtale med ham i Cenrum. Denne maatte dog udsættes et Par Dage formedelft en temmelig heftig Feber, under hvilken Greven inden ofte, og Maria næsten bestandig vaagede hos ham.

Endelig blev den Syge saa vel, at den heftig for-

*) Da Ditmarsken i Aaret 1559 omsider maatte bukke under, og dens dybt ydmygede Sognefogder bede om Fred, sagde Hertug Adolph efter dens Afslutning i spydig Skjemt: „Gah! nu to Huus, än etet wat warm Kohl!“

ønskede Sammenkomst med Ulykkesprofeten kunde finde Sted.

— Efter nogle Djebliffes Laushed, i hvilke Greven hæftede sit frygtsomme Blik paa Oldingens blege livløse Ansigt, sagde han! „Du advarede mig for Sumper, meente Du dermed Marsken?“

„Jeg meente Jntet,“ var Svaret, „men hvad Stjerneerne meente, see vi nu begge.“ —

Atter et Dphold. —

„Dg hvad saa videre?“ begyndte Greven igjen mørk, og ligesom i andre Tanker.

„J vil tugte Marskbønderne,“ sagde Herman.

„Kan vel være,“ svarte Greven.

„Dg atter ud i Sumperne?“ vedblev hiin; „medens Fjendernes Mod er steget, og eders Egnes sunket.“

Greven, som hidtil havde ligget med Hovedet støttet paa den sunde Haand, rejste sig med Et overende, og sagde heftig: „Min Vre er dødelig saaret.“

„Dg nu,“ tog Herman hurtig Ordet, „vil J lade den fuldkomment dræbe, istedenfor paa andre Steder og paa andre Maader at læge den.“

Greven sank langsom tilbage og sukede: „Ja hvor?“

„Paa høje Steder,“ svarte Herman.

Der opstod igjen nogle Djebliffes Laushed, indtil Greven brød den med de Ord: „Du har sagt, at Du kjendte min Skjæbne; saa lad da høre! forkynd mig den heelt og nøje!“

„J er jo født i Tyrens Tegn?“ spurgte Herman.

„Jeg troer det — saa har man sagt mig,“ svarte Greven.

„Jeg har et Modermærke paa det venstre Bryst?“
spurgte Herman videre.

„Ogsaa det“ lod Svaret.

„Vel!“ sagde Oldingen nu i en dybere, højtidelig
Tone, „saa est Du Manden; Du est den,

„Som fra Eid'rens Bred
„Udstrække skal din ene Arm til Elben
„Din anden op til Skagens krumme Næs —
„Der sætte skal sin ene Fod paa Hyen,
„Den anden paa de Danskes Kongese,
„Som Konger overvinde skal, men vige
„For Bønder. Paa den sorte Hede spire
„Hans Laurbær, men i Sumper visne de.“

„See!“ lagde han til en roligere Tone; „det er, hvad jeg
har læst og veed; det er Alt, men ogsaa — nok.“

Greven sagde Intet til dette Drakelsprog; men bort-
vendte sit Ansigt, bly — kunde man sige — som Moen
der første Gang hører en Kjerlighedserklæring.

Skjæbnens Præst vedblev: „Hvad tykkes Eder, Hr.
Greve! om et saadant Rige? hvad tykkes Eder om Konge-
kronen?“

„Hvorledes skulde alt dette stee?“ spurgte han næsten
hviskende. —

„Ikke ved Turneringer“ svarte hiin; „ikke ved Dans
og Spil og Dvindeleslen. Til kjæle Fløitetonen har
mangen Tyrste danset fra sin Trone. Nej! Sværdklang,
Basuners Lyd og Trommens Bulder — det er Heltens
Musik. Ikke paa glatbonet Gulv, hvor Dvindens Bel-
lystsmil forkjæler Manden, men paa sorten Hede, hvor
Kampens røde Roser blomstre — der gaaer den rette
Kongedans.“

„Din Tale har mandig Klang,“ sagde Greven.

„Saa lad den vække Jer!“ raabte Herman; „Vaagn op, unge Helt!“ og følg Himlens Binf! — Grev Gerhard! Du er en af de Faa, der bestemtes til at styre Verdens Løb, at give Tidens Hjul forstærket Sving.“

Han taug; Greven ligesaa.

„J har maaskee hørt,“ tog hiin atter ved, „at Erobreren kaldes en Svøbe for Verden? Den Lignelse er falsk; han er en Tordenbyge, som renser en forpestet Luft. Den frygtsomme Hob gyser under Uvejret; men derefter priser den Belsignelsen, som fremspirer i Orkanens Spor. — J svarer Intet? — Har min Tale søvndyssset Jer, liig en Ammes Eventyr? — Hr. Greve! sover J? — Grev Gerhard!“

„Hola! hvem kalder?“ foer Greven op.

„Den blinde Stjernetyder,“ svarte denne, „sov J, Herre!“

„Nej,“ var Svaret; „men jeg drømte.“

Herman smilte; men dette Smil sagde saameget som: saa er dog mit Frøforn faldet i god Jord; det har spiret — jeg vil vande det.

— Greven satte sig heelt op i Sengen, og sagde: „Jeg seer det: hidtil har jeg kun været et Barn, der brugte Landsen som Legetøj; men Du har rystet Barnet ud, og Legen er ude — den var endda for lang. Men siig mig Du — Larmblæser! Hvo est Du? en Profet?“

„Et blindt Redskab kun i Skjæbnens Haand,“ var Svaret.

„Blind er ikke den“ vedblev Greven, „der seer bag Fremtidens Slør; med Aandens skarpe Blik vjner Du grant der, hvor tusinde Dine Intet see — blinde Mand! vil Du være min Besleder? — ræk mig din Haand!“

Herman gav ham den og sagde: „baade Haanden

og Hovedet; kan I bruge det, er det Eders — mig selv nyttig det ikke mere.“

Greven drejede sig paatvers i Sengen, lænede Ryggen til Væggen, og sagde: „Du maler mig et skjønt Billede; men det er for stort — jeg kan ikke oversee det — ikke rumme det —. Hvorledes skulde jeg fra min lille Plet Jord strække mig ud over et mægtigt Rige? Jeg, — der er overvunden af Bønder“ — med et bittert Smil stødte han Baghovedet mod Væggen.

„Lad disse Bønder fare for det første, Hr. Greve!“ sagde Herman; „samlers I alt det Andet, følge disse tilsidst af sig selv.“

„Alt det Andet!“ gjentog Greven og virrede vantroe med Hovedet.

„Unge Mand!“ svarte Profeten, „en kraftig Billie formaaer Alt, Alt hvad der ligger inden Muligheds Grændser, naar den understøttes af ubøjeleg Mod, og ledes af Klogskab. Uden Klogskab er Mod kun blindt Raserie, og legemlig Styrke ikke stort bedre end Naturens døde Kræfter. Derom har I allerede gjort en kostbar Erfaring; men som I kan vende Eder til uberegnelig Nytte. Kom det blot an paa Mod og Styrke, da var jo Bonden ofte bedre end Adelsmanden, og Bjørnen igjen bedre end Bonden. Men at forene Manges Kræfter, at gjøre sig dem og Villierne underdanige, det er Klogskabs Triumph. — Vel er Danmark stort, men ikke mægtigt, fordi det er uenigt med sig selv, fordi dets Kræfter ere deelte. I blander Eder snildelig i Striden, og pynter hemmelig til Jlden, idet I aabenbart synes at slukke den. I hjælper den Svage mod den Stærke, saalænge til de begge vorde svage, og I allene stærk.“ —

Greven grundede en Slund, og sagde derpaa: „den

Svageste i Danmark er dog stærkere end jeg; jeg var ikke istand til at sætte een Mand imod ti.“

„J glemmer“ svarte Herman, „eller har J aldrig vidt det: at Jern ikke er det eneste Metal — ej engang det bedste i Krigen; Sølv og Guld er saameget ypperligere, som man for dem kan kjøbe Jern. Troe mig, naadige Herre! med Guld i den ene Haand, Staal i den anden, Snildhed i Hovedet og Mod i Brystet, indtager J den halve Verden. Vel at mærke: naar J derhos stadbigen agter paa Tiden og dens Gang, og aldrig forsømmer det belejlige Djeblit.“ —

Greven hørte med stedse stigende Beundring og løsligt Velbehag paa den blinde Seer. Tanker og Dnffer, nye, vidtstrakte, forføriske, — opstod og fortrængte hinanden som Drømmebilleder, dem en overlæstet Indbildingskraft ikke mægter at fastholde.

Herman maatte atter vække ham ved gjentaget Tilraab.

„Herre Greve!“ foer han fort, „det første Trin til Eders fremtidige Storhed kan være Eder nærmere end J troer. Dette Slot, hvor J nu ligger syg, i en bedrøvet Udlændighedsstand —“

„— Hvad det?“ faldt Gerhard vildt ind —

„Vil snart vorde Eders“ blev Herman rolig ved.

„Stjernefisker!“ raabte Greven, „nu er det Dig, der drømmer; eller — vil Du spotte mig; eller —“

„— Intet af Alt, hvad J mener,“ tog Spaamanden atter ved, „forlængst har jeg stillet dette Herstabs Nativitet: den uudgrundelige Skjæbne vil, at han skal døe barnløs, tidlig, og paa en voldsom Maade: og at hans Enke skal ægte en Slægting af ham.“

Gerhard drejede sig uwillig om mod Bæggen, og forblev længe i denne Stilling uden at mæle et Ord. —

Omsider spurgte han i sagte Tone, og uden at see sig om: „Veed Du Noget af, at jeg har forlovet mig med Ridder Hartvigs Datter?“

„Nej — jo dog —“ lod Svaret; „jeg troer jeg har hørt Noget derom.“

„Hvad sige Stjernerne om hende?“ spurgte Greven videre.

„Det er mig ubekjendt,“ sagde Herman; „jeg har ikke vidst af hende at sige, før jeg kom hertil.“ —

Han vilde sagt noget mere; men i det samme gik Døren: det var Grevinden. Ved Synet af hende rød- mende Greven; han tyktes, aldrig at have fundet hende saa smuk. —

Efterat hun med venlig Omhyggelighed havde forhørt sig om hans Befindende, ledte hun Talen paa Stjernety- deren og hans Kunst; og spurgte ham tilsidst i let og spøgfuld Tone: om han Intet vidste hende angaaende.

„Min høje Frue!“ svarte han; „om jeg ogsaa vidste Noget, veed jeg dog mindre, om det var Eder enten behageligt, eller tjenligt at erfare det. Sorgen kommer stedse tidlig nok, og Glæden er størst, naar den over- raffer.“

„Deri er jeg ikke enig med Eder, Hr. Miran- dalo!“ sagde Grevinden; „derved just adskiller Mennesket sig fortrinligen fra Dyret, at dets Aand lever mest i Frem- tiden. Hvorfor skulde vi ikke torde vide, hvad vi af natur- lig Tilskyndelse saa heftigen ønske? Frygt er for Rid- dingen, og Overræffelse for Born — hvad mener I, min ædle Greve?“

„I har udtalt min Mening“ sagde Greven livligt.

„Nig“ vedblev hun som begejstret, „mig tykkes ingen Videnskab herligere og højere, end den at udforske Stæb-
nens Raad; at fare frem paa Tankens Binger — fare
foran den hurtigsløvende Tid, og udspejde, hvad den bær-
er i sit dunkle Dyb. Med Glæde bortgav jeg eet
Aar af mit Liv for Kundskab om de øvrige — sikker
Kundskab. —“

„Sikker Kundskab“ faldt Herman ind, „gives ikke
her; kun Bink, som sjelden forstaaes — endnu sjeldnere
følges; kun Hentydninger, der som oftest ere heelt vanste-
lige at tyde. Har I, ædle Frue! seet et Tordenvejr i en
bælmørk Nat? De stærke Glimt belyse Gjenstandene, men
kun for et Øjeblik. Os skjænktes ingen Tid til klart at
skjælne nogen. Vi see, men vide ikke tydelig hvad.
Bort Øje blændes, og Mørket vorder mørkere end før —“

Her afbrødes Drakelpræsten, idet Maria, og strax
efter hende Grev Adolph, søjede sig til de Forrige, og
gav Samtalen en anden og muntreere Vending.

V.

Grev Gerhard havde aldrig elsket sin Brud lidenska-
belig. Som Ridder maatte han have sin Dame, og nu
vare hans Dine først faldne paa den virkelig meget smukke
Maria, der end mere havde tiltrukket ham ved hendes
jomfruelige Blyhed.

Da derfor den blinde Profet havde vaakt Unglingens
slumrende Ergjerrighed, indsaae han vel, at Forbindelsen
med en simpel Ridders Datter ikke kunde føre til noget
glimrende Maal. Det var en naturlig Følge heraf, at

hans Dpførsel mod hende blev mærkelig foldere. En saadan Forandring kunde ikke længe blive ubemærket af den elskende Pige, hvorvel hun i Begyndelsen forklarede den af Grevens Modgang i Krigen og hans paafølgende Sygdom. Hun græmmede sig i Stilhed; men hendes Smerte var deelt, thi Ridderdatterens Vresfølelse følte sig ligesaa dybt krænket, som Ungmøens Kjerlighed. —

Snarere end hun, opdagede Agnes denne Afskoling i Gerhards Elskov, og øvede nu med uafsladeligt stigende Iver alle Lillokkelsens fineste Konster, for at fange det friggjorte Hjerte. Men ogsaa hos hende havde Ridder Hermans Forudsigelser virket: føjende sig efter hendes gjentagne Begjæringer, havde han ligeledes forkyndt hende, at Gemalen om føje Tid vilde ende sit Liv paa en frygtelig Maade, og hun derefter vorde forbunden med en værdigere, hvem han vel ikke nøje betegnede, men som dog neppe kunde være nogen Anden end Gerhard af Rendsborg.

Imidlertid var denne bleven saavidt helbredet, at han kunde begive sig til sit eget Land, hvor hans Nærværelse var aldeles nødvendig til Grundlægning af de ærgjerrige Planer, der satte alle hans Sjæleevner i Virksomhed. Han vilde gjerne taget gamle Herman med sig; men denne forsikrede, at han endnu nogen Tid, efter Skjæbnens Bestemmelse, maatte forblive paa Segeberg, og at han haabede, snart at faae ham der igjen at see. —

Han rejste, uden at det mellem ham og Maria var kommen til egentligt Brud, eller med den forførte Agnes videre end til Djekast og et gjensidigt Afskedshaandtryk.

Hvad der i hans korte Fraværelse tildrog sig paa Slottet, skal nu fortælles.

Greven, som sidst af Alle lagde Mærke til Marias Sorgmodighed, spurgte strax med sædvanlig Godmodighed

om Marsagen dertil; men da han af hendes tause Taarer ingen Oplysning fik, søgte han denne hos sin Gemalinde, ej heller forgjæves. Uden Forbeholdenhed aabenbarede hun ham, ej allene at Gerhards Kjerlighed til Maria kjendelig var afølet, men og at hans Tilbejælighed ligesaa kjendelig havde vendt sig til — hende selv. —

Under denne tilsyneladende Oprigtighed laae en Slange skjult, der skulde spye Evedragts Gift i begge Grevernes Hjerter, og først i Adolphs. Naar nemlig dennes Skinsyge var vakt, haabede hun, der godt kjendte sin letsindige og sandfelige Mage, at han til Gjengjæld vilde lægge sig efter Gerhards Forlovede. —

Hendes Beregning holdt Stik. Med dobbelt Iver stræbte han at trøste den skjønnede Forladte, og ikke uden Held. Et Pigehjerte, dannet af saa blødt et Bux som Maria's, aabner sig villigt for venlig Deeltagelse, og agter ikke paa, hvor let Kjerlighed smelter sammen med Venkskab. Ej heller Adolph tænkte i Begyndelsen synderligt paa, hvortil dette fortrolige Forhold mellem ham og en ung og dejlig Pige kunde lede. Han levede jo bestandig i og for Djebliffet, og saae ikke, eller gad ikke see den mulige og rimelige Ende paa Eventyret.

Det hændes stundom i Dromme, at vi læse en Skrivt, der tykkes os meget forstaaelig, men idet vi vaagne, forsvinder den pludselig: forgjæves stræbe vi i Hukommelsen at fastholde den; enkelte utydelige Bogstaver, afbrudte, af al Sammenhæng udrevne Ord, er Alt hvad der bliver tilbage, og selv disse bortsmutte snart som Strimer af Morgentaa-gen for den opgaaende Sol. Saaledes gik det Maria med hendes første Kjerlighed: hun mærkede ikke, at den var udsuukt, før den anden allerede havde rodfæstet sig i hendes ubevogtede Hjerte; end ikke Marsagen dertil kjendte hun

strax. Svage Forsøg paa at vække den igjen, bleve aldeles frugtesløse: lige forgjæves prøvede hun at undskylde Gerhard og at anklage sig selv. Men da den nye Elsker gav — og fik det første Kys, da først faldt Bindet fra hendes Dine. — Lige for Fødderne saae hun nu den Afgrund, hun for ej engang anede, og i dens Svælg svandt Lykfsalighed, Gæde og Samvittighedsro. Hun saae den, men for silde til Frelse. Saaledes staaer en vildfarende Vandrer pludselig ved Skraenten af en Klippevæg, der styder sig lodret ned i det umaalelige Dyb: Svimmelheden griber ham; en usynlig Kraft, lig Magnetismens, trækker dernede fra, lammer hans Muskler, dirrer i alle hans Nerver; han vil tilbage, men kan ikke; han vil vende sig, formaaer det ikke; han vil tillukke sine Dine, men mægter det ikke; han skal see derned, indtil Floder og Skove og Marker og Byer begynde at dreje sig, og dreje sig i hurtigere og stedse hurtigere Kredse, og omsider henvinde i Taage, der omhyller hans Blik, og han styrter som et villieløst Offer til Svimmelens Dæmon.

Ogsaa Agnes saae alt dette, saae det længe førend den Ulykkelige selv, og meddeelte sin Fortrolige, sin Raadgiver, den blinde Herman, Opdagelser, der for dem begge vare lige behagelige. Sikker paa Udsaldet overlode de disse Letsindige til Strømmen af deres egen Lidenkab, indtil der ikke længer var Tvivl om dens Følger.

Nu var Liden til at handle. Efter Overlæg med Herman skrev Agnes et Brev til Grev Gerhard, hvori hun i bedrøvelige Udtryk meldte ham den Uret, der nær kunde begaaes mod ham og hende selv, og — ladende som om Maria endnu ikke var falden — raadede hun ham, snarest muligt at komme til Segeberg, og bringe hans Forlovede bort fra et saa farligt Sted.

Da Greven, der siden sin Hjemkomst havde fordybet sig

i Finantsoperationer og Planer til at fiske i de oprørte danske Vande, læste dette Brev, fattes andre hidtil inddyskede Videnskaber i heftig Bevægelse. Den første Kjerlighed vantes paany og syntes af Skinsygen at erholde forstærket Kraft. Djebliffelig løsrev han sig fra alle Statsfager, og ilede til Segeberg, uden egenlig at have bestemt, hvad han vilde der.

Grev Adolph havde, som forhen meldt, for Stjerne-tyderen strax fattet en Modbydelighed, som siden ikke vilde forlade ham. Han yttrede den ved flere Anledninger baade for sin Gemalinde og for Andre. Men da han mærkede, at Agnes yndede den Gamle og hans Videnskab, ja endog hemmelig studerede med ham, sagde han engang til hende: „jeg veed ikke hvad det blinde Spøgelse skal gaae her og famle efter — hvorfor holder Du paa ham? lad ham længe nok rejse til vor Fætter i Rendsborg!“

„For mig gjerne“ svarte hun med sædvanlig Kulde; og endnu samme Dag blev Herman kjørt bort, dog ikke længer end til en Jægerbolig nord i Skoven, hvor der boede en Enke med sin unge, endnu ugifte Søn.

Vejen til Rendsborg løb tæt forbi Huset. Og her var det, hvor Grev Gerhard paa sin Jilrejse standsedes af Jægersvenden med Hilsen fra Grevinden: at han endelig vilde opholde sig her, indtil han havde underrettet hende om hans Ankomst.

Han steg af med sit lidet Følge. Dette blev anvist et særskilt Værelse; Greven førtes ind til Herman.

„Er det Grev Gerhard?“ spurgte denne. —

„Ja!“ —

„Ere vi ene?“ —

„Ja!“ —

„Naadige Herre! Hvad har I isinde at gjøre paa Segeberg?“ —

„Du veed altsaa, hvorfor jeg kommer der?“ gjensvurgte Gerhard. —

„Jeg veed det,“ svarte den Gamle; „og ønsker Eder til Lykke, at I nu ikke behøver noget Paastud for at hæve en hensigtsløs Forbindelse.“

Greven vilde hertil have sagt nogle hidfige Ord, da Grevinde Agnes i det samme fløj ind, og i vel forstilt Sindsoprør kastede sig om hans Hals.

„For silde!“ hulkede hun, og skjulte det blussende Ansigt ved hans Bryst; „vi ere begge ulykkelige — og vanærede“ lagde hun til, idet hun slap ham, og med et fortvivlet Blik til Himlen knugede Hænderne mod den halvblottede, af de ubslagne Lokker omflagrede Barm.

En af de tre mægtige Lidenstaber Brede, Skinsyge, Eftov er allerede nok til at forstyrre et Mennekses Sind: hvorlunde maae det da være fat, naar de alle mødes som stridige Drkaner?

„Paa Liv og Død skal han kæmpe med mig!“ var Gerhards første Beslutning.

Men det lykkedes dog snart for begge de Andre, at vise ham det daarlige heri, da Adolph vistnok ikke modtog Udfordringen, ja let kunde faae Tanker om at besvare den med Fængsel, eller endog med Snigmord.

„Skal jeg vende om,“ sagde han da, ruste mig af af min Magt, og komme til Væreskænderen med aaben Fesje?“

„Ikke heller,“ svarte Herman; „dette var endnu alt for tidligt efter Eders Ulykke i Marsten; Eders bedste Krigere ere borte, og de øvrige have endnu ikke gjenvundet det tabte Mod.“

„Dg hvad da?“ raabte Greven i utaalmodig Harm, „har I blot hentet mig hid, for at jeg skulde være en orkesløs Tilskuer ved denne Forsmædelse?“

„Kjære Herre!“ svarte Herman; „da Grevinden skikkede Eder Bud, troede hun, at I skulde være kommen tidlig nok til at forebygge den. Nu, da I engang er her, maae I overveje, hvad der bliver at gjøre. Bistnok er Adolphs Forhold nederdrægtigt, og Gjengjældens Ret“

— Her holdt han inde, og Greven kastede et Lueblif paa den yndige Sørgerinde, der havde kastet sig i en Armsstol med Haanden paa den blussende Pande —

„Hans Brøde er et Morkets Bærk,“ vedblev den Gamle, „i Løndom bedrev han den, myrdede Dyd, Ere og Venstab — i Løndom borde hans Blod udøses.“ —

I opbrusende Stolthed afbrød Greven ham: „Vil Du gjøre Gerhard af Rendsborg til en Lønmoder?“ —

„Jungenlunde, naadige Herre!“ svarte Herman; „ej engang Eders Minde til sligt vilde jeg tilraade eller vente. Men hvis I med Gunst vil høre mit velmeente Raad, saa maae I for det første drage til Ridder Hartvig — som endnu intet veed af alt dette — melde ham, at I ikke mere kan tænke paa hans Datter, og reent ud sige ham Aarsagen dertil. Vi faae da at see, hvorledes han vil tage sin Datters Vanærelse. Har jeg ikke taget fejl af den stolteste blandt hele Ridderskabet, vil han hævne Familiens Skændsel paa hvilken Maade som helst; og I, Hr. Greve! er heelt udenfor dette frygtelige Spil.“

Hvorvel en dunkel Forestilling om noget Uværdigt i saadan middelbar Hævn et Øjeblik gjorde Gerhard tvivlsraadig, saa undskyldte han sig dog selv i det næste med Nødvendigheden af dette Skridt. Dg da Stjernetyderen

reent ud erklærede ham: at Adolphs snare og voldsomme Død var Skæbnens uforanderlige Villie, saavel som, at Alt, hvad han ejede, skulde komme i Gerhards Bold, vandt Begjerligheden sin første Sejr over den hidtil højmodige Yngling, der fra nu af vadede gjennem Blod og Afte fra Erobring til Erobring, indtil han omsider fandt sit Maal ved Gudenaens sumpige Bredder.

6.

Trende Begjerligheder beherskede den, der nu foretog sig at beherske Norden; een efter Havn, een efter den Kiellse Liniens Lande, og endnu een, for Tiden fuldt saa heftig som de andre, tændt af Skinsyge, og opflammet af sandselig Elskov under Kjerligheds Maske. Denne sidste, tilligemed en Levning af den bedre Cresfølelse, afholdt Gerhard fra i egen Person at vorde Angiver. Han gjorde derfor Grevinden og Herman det Forslag: om det ikke var bedre, at han sendte Ridder Hartvig Opsigelsen skriftlig, og saa i Skovhuset forventede Udsaldet. Begge billigede dette. Henneke valgtes til Brevdrager.

En Ulykke, saa uventet, at den aldrig engang kom i Menneffets Tanker, saa uhyre, at den syntes enten at maatte sprænge Hjertet, eller nedstænke det i Fortvivlelsens dødlignende Dvale, frembringer ofte en ligesaa utænkkelig Forbrydelse. —

Da Ridder Hartvig havde læst dette Brev, hvis Bitterhed blev, om muligt, endnu bedstere ved Narrens rædsomlystige Forklaringer over dets Indhold; da den stolte Mand nu saae ej allene alle Forhaabninger om Slægtens

stigende Hæder paa een Gang tilintetgjorte, men endog dens hidtil uplettede Ære uafsvætteligt besublet: da sammentrængtes alle hans Sjæls Kræfter i en eneste — Hævrens. —

Henneke, som saae Ridderens blege men rolige Ansigt, og ikke vidste, at Bredden ved sit højeste Maal har Skræffens Kjendetegn, kom endnu med et Jndfald, hvortil hiin ikke svarte, da han alt for bestjæstiget indvortes neppe hørte det; i det Sted bad han denne at besørge et Brev til hans Søn strax og sikkert. Dette blev lovet, og uopholdelig udført.

En af Hartvigs Svende, underdanig og blindlydig som de andre, men snu tillige og trædft som en Træl, listede sig i Aftenstumringen ind i det ham nøje bekjendte Segeberg Slot. Han henvendte sig til Portneren, og foregav, at han havde et Grinde til Froken Maria fra hendes Moder; men da han ansaae det for upassende saafilde at gaae til hende, og det heller ikke hastede, bad han om og fik Forlov at blive, hvor han var, til næste Morgen.

Natten var mørk med Blæst og Ruskregn. Henimod dens Midte hørtes udenfor Borgen tre skarpe Fløjt. Portneren, der sad og snakkede med Svenden, lyttede opmærksom til; men i samme Djeblik stod dennes Dolk i hans Hjerter; i det næste sank Vindebroen sagtelig ned, og Ridder Hartvig med en Snees Bevæbnede stred ligesaa tyft ind over den; thi Uldsokker over Skoene dæmpede ganske Lyden af deres Fodtrin.

Grev Adolph foer op af Søvne ved Larmraab og Staalgnye: det var Skildvagten udenfor hans Kammerdør. Efter stakket Modstand faldt denne i sit Blod. Døren fløj op. Adolph var sprungen ud af Sengen, havde

grebet et kort Sværd, og stød med dette i Haanden halv-
nøgen for de Indbrydende. Nu vilde han til fortvivlet
Modværge bruge det, men endnu før Hugget saae han ved
Kaminildens Skjær Ridder Hartvig.

Sværdet blev i sin hævede Stilling, og den vakte
Samvittighed bad gennem bævende Læber om Livet: „Bod,
Ridder Hartvig! Bod!“

„Ikke Bod, men Blod!“ tordnede den Uforsonlige,
„som en Misdæder skalt Du døe! Ære og Dyd har
Du lumskelig myrdet; Du skal ikke falde i ærlig Kamp.“

Dg i rasende Anfald fæstede han Greven med sit
Spyd til Væggen. Hans Arm sank med Sværdet ned
ved hans Side; hans blegnende Ansigt bøjede sig i Døden
over det blodige Bryst.

„Dette Spyd er besmittet“, raabte Drabsmanden
haanligt; „det er ikke værdigt til herefter at berøres af en
Ridders Haand.“

Han slap det, og den Myrdede faldt livløs til
Jorden.

„Det er fuldbragt“ sagde Hartvig, og vendte sig
fra Liget; „og nu afsted!“

Snart var Kammeret tomt og Alle befandt sig udenfor
i den store Steenhal. Da aabnedes den modstaaende Dør:
Ditlev, halv paaklædt, traadte ind med en Lampe i sin
Haand. Ved Synet af deres Herres Søn standsede de
Førreste; og den Indtrædende ryggede sig forfærdet.

Men een af Svendene tiltalte ham opmuntrende:
„Kom kun, Junker! Alt er vel forbi.“

Bed disse Ord trængte Hartvig sig frem og da
han saae sin Søn, udsluktes Bredens Lue i hans Ansyn,
og isnende Kulde gennemfoer hans bævende Lemmer!

„Du her?“ sagde han med halvtvilt Røst; „sit Du ikke mit Brev?“

„Jo!“ svarte den forfærdede Yngling; „men Greven vilde ikke tillade mig at rejse bort før i Morgen; og I har jo selv befaleet mig at lyde ham fremfor Eder selv — Fader! hvad er her skeet? hvad har I gjort?“

„Holdet Dom over den, der skændede din Søster“ sagde Ridderen, „og — Gud være din Sjæl naadig! — Du kan ikke overleve din Herre og din Ære — Verden maae troe, at Du var Medvinder i hans Død — flye eller doe!“

Raadvild, skjælvende, kraftesløs lænede den Ulykkelige Ryggen mod Dorstolpen; Lampen dirrede i hans Haand.

„Fald an paa ham!“ raabte Faderen, vendte sig, og gik tilbage mellem sine Folk; men disse stode som forstenede, og Ditlev flygtede endnu ikke.

Da traadte En af dem, hvem Ynglingen engang i opbrusende Hidsighed havde slaget uretfærdigen, til og jog sit Sværd igjennem hans Hjerte. Med et Dødsstrig tumlede han til Gulvet; og hele Skaren stormede hen over ham og ud af Borgen. —

Endnu samme Nat reed Ridder Hartvig alene over Alleren — han saaes aldrig i Holsteen mere. —

Om den ulykkelige Datters efterfølgende Skjæbne vides ligesaa lidet; Sagnet tier om dennes navnløse Elen-dighed.

Da Solen efter Mordnatten bestraaede Spirene paa det jammerfyldte Segeberg Slot, var Henneke allerede med sit Rødselsbudskab hos de tvende Sammensvorne i Skovhuset. —

Agnes modtog det, som vi kunde vente, med forstilt

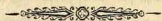
Skæk og Smerte; men Glæden blinkede gennem hendes Taarer. —

Gerhard stak det i Hjertet som en giftig Braad; den Riddingsdaad, han forhen havde ønsket, og seet heelt anderledes gennem vilde Lidenskabers dunkle og bedrageriske Glar, den viste sig nu for ham i sin rette Skikkelse. Hæv- nens Ild begyndte at dulme, og Angerens Drm at røre sig. Men da hans sty og skulende Blik faldt paa den blinde Ophavsmand, fyldte en kvalmende Modbydelighed hans sammenpræssede Bryst. —

Herman Split rejste sig fra den Armstol, i hvilken han Natten igjennem havde siddet med sammenslyngede Arme. Hans kraftige Skikkelse syntes større og højere end tilforn, og den vildeste Fryd skinnede udaf det forhen saa skumle og hartad livløse Ansyn. Han slog sine knoklede Hænder sammen, og raabte: „priset være Du, Hævnens Gud i det Høje! at Du lod mig opleve denne Dag — Ja, Jo han! nu er Regnskabet sluttet — i tyve lange Aar stod jeg i din Gjæld; men nu faaer Du den med Renter. Ja Tyran! der har Du for min Søn! der har Du for min Datter! der har Du for mine Djne — o Himmel! at deres Lys nu maatte vende tilbage! ifkun saalænge, til jeg kunde møtte dem med Synet af ham, naar han stuer sin eneste Søn, sin eneste Arving — myrdet — og myr- det ved mig. Led for Led vilde jeg lade mig sonderflide med alle Legemet's grueligste Pinsler, kun for at see hans Sjæls — men jeg seer dem allerede — jeg seer —“ her standsede med Et hans Tales rivende Strøm, hæmmet ved Mængden af hævnlystne Forestillinger; men et bredt, bit- tersødt Smil, liig det, som ofte sees paa Izhjelfrosnes Ansigter, spillede nogle Djeblikke i hans som et dirrende Lyn paa Tordenshyen.

Saa hurtig som Lynet forsvandt dette *vamle Smil; han sønderrev Talaren for sit Bryst, fremtog en Dolk, og sagde med huul og synkende Røst: „Denne var først bestemt for dit Hjerte, men den Straf var for let, for hurtig — nu har jeg truffet det bedre — langsomt skal Du døe — hvert Djeblif af dit glædeløse, haabløse Liv skal Du døe, indtil Giften Draabe for Draabe har størket dit Blod — Du skal overleve mig og døe uden Hævn.“

Dolken stod til Hæftet i hans blottede Barm; han sank tilbage i Stolen til den evige Hvile.

Sildig Opvaagnen.

Jeg mindes ikke noget Dødsfald, der har vakt større Sensation, end min mangeaarige Ben Doctor L*s i R*. Man standsede hverandre paa Gaden, man foer omkring fra eet Huus til et andet med de Spørgsmaal: „Har De hørt det? veed De det? hvad mon var Aarsagen? mon han har gjort det i Vildelse?“ o. s. v. Han var en meget elskværdig, en almindelig yndet og agtet Mand, en fortræffelig Læge med udbredt Praxis; som det syntes, lykkelig gift; Fader til sex vakke Børn, af hvilke de to ældste Sønner allerede var i Vej, den ældste Datter forenet med en brav Embedsmand, den næstefter nylig confirmeret, og de to yngste 10 og 12 Aar gamle. Han var dertil formuende, holdt et gjæstfrit Huus, og var en altid munter og behagelig Selskabsmand. Han havde naaet sit otte og fyrgetyvende Aar, og aldrig været syg.

Udsælselig lød Rygtet, at han var bleven upasselig. Hans Patienter ventede en heel Dag forgjæves. Man lod spørge til ham, man kom for at besøge ham — han tog ikke mod Noget: enten hed det, at Doctoren sov,

eller at han ikke var saa vel, at han kunde see Nogen. Byens anden Læge blev vel — ikke kaldet — men dog indladt. Naar man spurgte ham om Doctor P*s Befindende, traf han paa Skuldrene, rystede med Hovedet, og erklærede, at han ikke kjendte hans Sygdom. Lægemidler vilde han aldeles ikke bruge. Jeg, hans Præst, var den Eneste, som han havde daglig og længe hos sig. Børnene kunde han ikke lide at see; naar nogen af dem kom ind, vendte han sig om til Væggen. Saaledes laae han i otte Dage; den niende stød han sig. —

Da den anden Læge erklærede, at han havde aflivet sig i et Delirium, blev han hæderlig begravet. Jeg vilde have talt nogle Ord over hans Grav; men Smerten brød strax min Stemme, og jeg kunde for Graad neppe fremstige Jordpaakæstelsesformularen.

Jeg erfarede af ham før hans Død den lønlige Marsag til dette frygtelige Skridt. Dog, hvad dengang var en Hemmelighed, kunde ikke længe blive det, da fem Personer vare deelagtige i samme; den Ene, drevet af Skinsyge og billig Harme, mægtede ikke at dølge Historien om en Forbrydelse, der hellere maatte have været begravet med dens ulykkelige Offer, og indstillet alene for den evige Retfærdiges Domstol. Hvad i hiint Tidspunct sneg sig skummelt omkring som blot mundtligt Rygte, kan gjerne nu betros til Papiret, med Udadelse af de Paagældendes Navne; thi af disse ere endnu kun ilive tre af Dr. P*s Børn, som tilmed boe i Udlandet, og hans Enke — Hovedpersonen i denne Tragedie. —

Men jeg vil begynde min Fortælling noget længere tilbage.

Det var netop fem og tyve Aar før denne sørgelige Katastrophe, at jeg som theologisk Candidat antog en Huus-

lærerplads i N*. Kort efter min Ankomst gjorde L* og jeg vort første Bekjendtskab, og det just ikke paa den allersvenstfabeligste Maade. Han havde for kort siden sat sig ned der i Byen som practiserende Læge. Vi stødte sammen paa et Bal. Jeg var kun et Aar ældre end han, munter og let af Sind, en dygtig og lidenskabelig Danser.

Blandt Damerne opdagede jeg snart den bedste Danserinde, som tillige usfridigt var den smukkeste. Dog maae jeg tilstaae, at hun i den første Egenstabs gjorde størst Indtryk paa mig. Jeg bød hende op til en af Dagens Modedans, og fik et bejaende Blik. Jeg stod for at føre op, og havde just med Haandklap givet Tegnet til at begynde, da L*, hvem jeg aldrig før havde seet, traadte hen til min Dame, bukkede, og erindrede hende om, at hun havde lovet ham denne Dans.

Jomfru B* rødmede, og undskyldte sig med, at hun troede, det var den næste, til hvilken hun havde ladet sig engagere; „men dersom min Chapeau tillader,“ lagde hun til, „kunne vi jo endnu bytte om.“

„Jungenlunde!“ svarte L* lidt spydigt, „jeg resignerer, og finder mig i at være No. 2, allerhelst, da jeg vistnok kun er en daarlig Danser imod denne Herre.“

„Det gjør intet til Sagen,“ sagde jeg „hvem her danser bedst; men er De ikke fornøjet med min Dames Proposition, beder jeg om, at vi nu maae komme til at begynde — hele Dvadrillen venter.“

Han stod just imellem os begge. „Baade begynde og ende,“ svarte han end mere spodsk, og traadte fra.

Da jeg kom til Enden af Dvadrillen, saae jeg ham staae nederst med en af de meest kluntede Figurer, som fandtes paa Ballet; og jeg lagde Mærke til, at han i Rjæden ikke vilde give min Dame sin Haand. Hun smilte

neppe mærkeligt til mig, og jeg troede at føle et sagte Tryk paa mine Fingre. Fyren var stinsyg, det var aabenbart. Jeg troede, han maatte have andre Rettigheder, end de, som Ballovene give. Da Dansen var ude, gif jeg derfor hen til ham, og gjorde ham en Undskyldning for mit korte Svar.

Denne Tiltale fremkaldte et hofligt Gjensvar, og snart stødte vi paa nærmere Bekjendtskab vore Punsseglassammen.

Jeg dansede siden endnu engang med Zfr. W*. Da jeg talkede af, og maaskee med nogen Varme kyste hendes Haand, modtog og besvarede jeg det andet Tryk. Jeg kan forsikre, at hverken mit Hjerte eller min Sandselighed kom herved i mindste Bevægelse; kun min Forsængelighed fandt sig behagelig smigret. Jeg havde vel tilforn i Dansens Hede og Glædens Tummel modtaget saadant lønligt Tegns af en smuk Pigehaand, men vidste ogsaa, at en sliq ofte uvilkaarlig Uttring af et ømt og glad Hjertes Bevægelse gjerne var ligesaa flygtig som den Hilsen, tvende hinanden forbifarende Bandrere give og glemme i et og samme Djeblik.

Men da jeg et Par Maaneder efter erfarede, at Zfr. W* allerede dengang var L*s hemmeligt Forlovede, satte jeg i min Sukommelse et NB. til disse Haandtryk. En fri og ubunden Pige kan vove et saadant — og alligevel vover hun mere, end hun maaskee veed eller ahner — men naar en Fæstemøe tillader sig Sliqt, fremstiller hun sig selv som Coquette; og er det en gift Kone, vil hun af enhver ikke ganske uerfaren Cavallier ansees for, hvad hun enten er eller vil vordre — en Skjoge.

— Dog det var første og sidste Gang jeg mærkede noget Mistænkeligt hos Zfr. W*, og da jeg var Vidne

til hendes tugtige og sædelige Væsen og Dpførsel, baade som Pige og som Kone, begyndte jeg at troe, at jeg havde taget fejl baade af Haandtrykkenes Mening, og af den, der muligen ej engang vidste, at hun gav dem.

Jeg har en synderlig, ja ofte sørgelig, ved alt for mange Exempler bekræftet Erfaring: at det første Indtryk et Menneſkes Anſigt — eller bedre — Aſyn — frembringer hos mig, er tilforladeligt, er et ſikkert Blik ind i Sjælen, et træffende Djekast paa et ſaadant Menneſkes ſande Character. Jeg har ofte harmet mig over, hvad jeg ſelv anſaae for en Grille; jeg har ofte ſtraffet mig ſelv for mine umotiverte ſtrænge Domme, og lønligt gjort den lønligt Fornærmede Afbigt, naar jeg ſiden ſaae en Dpførsel, en Handlemaade ganſte modsat den, det første Indtryk lod mig formode; og overalt, naar jeg ſaae ej alene en ganſte anden Character, men og et ganſte andet Anſigt. Og dog — ah! med Smerte maae jeg beklende, at Fornuſtgrunde omſider ſnarere eller ſenere have ſtaaet tilſamme for en uvilkaarlig Flyvetanke.

Det var ikke ſaameget Jfr. W*s Haandtryk, ſom det første Blik paa hendes Anſigt, der tilhviidſtede mig: denne dejlige Pige er ikke for een Mand. Der var i hendes Dine hverken dette ſødt Hensmægtende, eller det fyrigt Dpfordrende, ikke det omt Tilladende, ej heller det dybt Udforſkende; hendes Smil var hverken ſødligt, eller ſkjelmſk, og endnu langt mindre hjælt; hendes ranke, fuldkommen ſkønne, Figurs Bevægelfer havde intet Yppigt, intet, ſom forraadede ſandſelig Belluſt; og dog laae der i dette blide, lidenſkabsløſe Anſigt noget Forborgent, noget Fordægtigt; det synes mig at gjemme en dyb, frygtelig Lødom, eller ſnarere at varſle om en endnu ikke i Tanken undfangen Forbrydelfe, ſom Fremtiden først ſkulde bringe for Dagen.

Efter fem og tyve Aars Forløb blev jeg frygteligen erindret om denne saalænge forglemte Ahnelse.

Bare Vampyrer andet, end Misfostere af en tojleløs Indbildningskraft, da maatte jeg have seet en af disse Skabninger — udvortes levende, indvortes livløse, Lege-mer uden Sjæle, Kjødmasser uden Hjerte. — Jeg kjendte hende som attenaars Jomfrue, som Ægtefælle og Moder; jeg saae hende i de Dansendes Rækker og i de Bedendes, med Kortene i Haanden, og med en Patteglut ved Brystet, ved sin Datters Bryllup og sin Mandts Liig; men hun var stedse sig selv liig: blid, rolig, opmærksom og fuldkommen beherskende alle sine Bevægelser, Ord og Miner.

Jeg har seet hende fornylig — hun er nu ikke langt fra de Halvtreds — men hun er næsten usorandret, nyder en blomstrende Sundhed, og en altid lige, altid usorstyrret Munterhed. De mørkeste Dage om Aaret (efter denne sorgelige Begivenhed, mens jeg boede i R*) vare for mig de tvende, paa hvilke jeg maatte meddele hende Sacramentet. Jeg har i mine Skriftetaler nogle Gange prøvet at ryste hendes Samvittighed vaagen; men der var Intet at vække. Komme disse Blade hende for Dje, er jeg vis paa, at hun skal kunne læse dem uden at tabe en Masse, eller gjøre et eneste Fejlskridt.

Men jeg griber for meget forud i min Historie; jeg vil atter gaae tilbage.

Det mellem L* og mig saa tvært begyndte Bekjendtskab fortsattes flittig, og blev snart til et Venfskab, som kun Døden mægtede at opløse.

Tre Maaneder efter hiint Bal betroede han mig, at han var, og allerede dengang havde været, hemmelig forlovet med Jfr. W*. Det slog mig; jeg mindedes hendes

Haandtryk, og spurgte ham — dog uden at røbe mine Ahnelser — om han havde raadført sig ej alene med sit Hjerte, men ogsaa med sin Forstand? om han kjendte hende? og om han var forsikkert om, at hun baade vilde og kunde gjøre ham lykkelig?

Hans Svar vare et elskende Hjertes varme Udgydelser. Han forsikkrede, at hun elskede ligesaa inderligt, ligesaa oprigtigt, som han; men tillige, at hun forstod saa fuldkomment at beherske sig selv, at Ingen engang havde ahnet hendes Tilbøjelighed; hvilket var saa meget mere nødvendigt, som en streng og haardhjertet Fader uomtvisteligt vilde have afbrudt Forbindelsen med et ungt Menneſte uden fast Levebrød. Saasnart han fik et saadant, vilde han bejle, og mistvølede ikke om Forældrenes Samtykke.

Et halvt Aar efter døde den i R* ansatte Districts-læge; L* blev hans Eftermand, og snart efter Elise W*s lykkelige Egtemand. Jeg har aldrig seet noget gladere Menneſte, end han; han var næsten ellersild af lutter Fryd, han kunde hverken sidde eller staae længe paa eet Sted; den søde Uro jog ham hid og did, og omfider — saasnart det blot blev nogenlunde gjorligt — tilbage i Feens Tryk-lekreds. Hans Patienter fik i disse Hvedebrødsdage — der bleve til Uger og Maaneder — kun korte Besøg og korte Recepter, men derimod de trøsteligste og glædeste Forhaabninger; thi i denne Periode vare ingen Sygdomme dødelige; han var Mester havde for dem og for Døden. Bist nok er det, jeg mindes det meget vel: hans Cure vare alle heldige; jeg troer næsten, at han curerede med sit glade Ansigt og sin lystige Snak.

Hans Kone syntes vel ogsaa at være ret lykkelig; men hendes Glæde har dog Maadeholdenheds Præg; Konen

var Kjæresten fuldkommen liig, og Brudsesengen havde ingen synlig Forandring bevirket. Da han engang i ubundne Dithyramber beskrev mig sin Lyksalighed, kunde jeg ikke tilbageholde det Dufte: at hun maatte dele den i lige Grad.

„Wilhelm!“ hvidskede han: „die holde Sittsamkeit beym Tage“ — her standsede han, lagde den ene Haand paa Hjertet, Fingerspidserne af den anden paa Munden, og saae henrykt op imod Himmelen.

„Gødt, gødt!“ sagde jeg smilende, og forlangte aldrig nogen videre Forklaring.

Dog forekom det mig stedse tvivlsomt, om der under denne rolige, spejlglatte Dverflade skulde findes nogen syn-derlig Bevægelse; var der nogen Varme i dette skjønne Legeme, syntes det mig at maatte være, hvad jeg — naar dette ikke var en Selvmødsigelse — vilde kalde en kold Ild, eller dog kun en mat Glød, som aldrig kunde opbluske til Lue; maaskee ligesaa lidet udslukkes.

Dotte Maaneder efter Brylluppet skjænkede Elise sin glædedrukne Mand den første Søn. Ved Barselgildet gif det højt til. Det var just i hiin Selskabeligheds Periode, da Apollo og Bacchus vare uadstillelige Gjæster ved ethvert Samqvem, da disse stedse yttrede en mægtig Berelvirkning paa hverandre og en uimodstaaelig Indflydelse paa alle deres Tilbedere: Vægeret maatte indvies med Sang, og Sangen beslattes med Skaaler. Min var den sidste; ved Gildets Ende overrastes mig mit Kaldsbrev til Capellaniet i R*.

To Aar efter gjorde Sognepræsten Plads for mig, og jeg ægtede nu min Henriette, med hvem jeg fra mine første Studenterdage havde været forlovet. Vi holdt en jevnlig og stedse højest venstabelig Dmgang med L*s.

Hans Kone havde født den anden Søn, og min den første, da en tredie Familie indtraadte i vort selskabelige Forbund: Lieutenant H* blev forlagt til det i R* garniserende Regiment. Han var en af de elstværdigste og meest dannede Officierer, jeg har kjendt, og gift med en Kone, der var smuk, vittig og Munterheden selv.

Doctorsens og Lieutenantsens (eller Capitainens, thi han avanceerte hurtigt) boede Huus om Huus med hverandre; jeg ligeoverfor den første. Med Hensyn hertil kaldte vi mellem os selv vort lille sluttede Selskab Triangelen; L* var den rette Vinkel, — H. den spidse Vinkel L. H. C., jeg den anden ditto H. C. L.

Vi samlede ordentligviis i een af Vinklerne hver Onsdag Aften; men udenfor Touren gjorde L* og H. ofte større Selskaber, som da hedte Cirkler; thi Begge vare formuende: den første arvede betydeligt efter sin Svigerfader, den anden efter sine egne Forældre.

Vi levede i en Forsatning, der tidt syntes mig for lykkelig til at kunne werde varig. Det Æneste, Capitainen savnede, var Børn; men han havde da til Gjengjæld et større Dvermaal af Munterhed.

Vi tre Mænd havde uimodsigeligt de tre smukkeste og bedste Koner i R*; dog vare deres Characterer og Væsen høist forskjellige, og netop denne Uovereenstemmelse — troer jeg — var Grunden til den fuldkomne Harmonie imellem dem.

Min Kone var stille, venlig og bly; hun syntes at være de to andre subordineret, skjøndt hun i Grunden havde den dybeste Følelse og den klareste Forstand. Frue H* var altid lystig, fuld af Spøg og Indsald, og forte derfor stedse Ordet. Frue L* var stille, men hendes hele Væsen havde noget Imponerende, Noget, der lignede en

højere Landsøverlegenhed, som hun dog aldrig søgte at gjøre gjældende; derfor blev hun af de Andre behandlet som en ældre Søster, hvorvel hun baade var den yngste og mindst dannede.

Derfom Lighed i Characteren skulde være Betingelse for ægteskabelig Lyksalighed, borde vi sex Menneſter have været anderledes parrede; der maatte have ſteet en total Omſkiſtning. Mit jævne Humor, min naturlige Sæthed, ſom ved min Stands Værdighed fik end faſtere Holdning, maatte da have forbundet mig med Frue P*. Hendes muntre, aabne, rafte og kjække Ægtefælle havde i Frue H* faaet den meeſt lignende Mage. Og min fromme, bløde, ydmyge Huſtræ ſkulde have været kaaret til Capitainens Vedsagerinde paa Livets Vej.

Capitain H* beſad virkelig intet andet Krigerſk, end Uniformen; civillædt ſaae han ud ſom en beſteden, unſeelig Depositorus. Ikke at han jo var en ſlink Officier; denne Berømmelſe havde han ved hele Regimentet, af Høje og Lave. Ved Myſtringen var hans Compagnie altid det dygtigſte, ſkjøndt Karlene vare bedre bekjendte med hans Pung, end med hans Stok, der blot for et Syns Skyld dinglede ved hans Haandleb. Hans Mod, Retſkaffenhed og ædle Tænkemaade var erkjendt og paakjønnet af Alle. Ved Stridigheder valgtes han gjerne til Boldgiftsmand, og i denne Egenſkab forhindrede han mangen Duel. Kort ſagt: han var en yderſt indtagende Mand, og langt farligere for Vindehjerter, end han ſelv ſyntes at vide.

Hvor længtes vi Alle efter Onsdagen! Vi ſamledes til Theevandſtid, opofrede derpaa et Par Timer til Muſiken, i hvilken vi alle — paa Frue P* nær — tog levende og ikke uheldig Andeel. Efter Aftensmaaltidet fik

vi tre Herrer os en alvorlig Lombre, og Damerne holdt et Privatissimum, der oplivedes af Frue H*s Indfald og hjertelige latter. Denne sidste har meer end eengang foraarsaget en Beet, eller forpurret en reen Codille, og jaget os fra Spillebordet hen til vore lystige Koner.

Et Aarstid eller vel mere randt saaledes hen, uden at Noget forstyrrede den gode Forstaaelse og jevne Munsterhed. Men paa eengang foregik en kjendelig Forandring med Capitainen: han var ofte adspredt, begik svære Bommerter baade i Concerten og Lombren; stundom var han mørk og ordknap — stundom overgIVEN og ualmindelig snaksom, skjøndt hans Passiar tillige var temmelig usammenhengende. Min Kone gjorde mig opmærksom paa denne sælsomme Forvandling, og gav mig Bink om, at hun frygtede, det ikke var rigtig mellem ham og Frue P*. Jeg tystede paa hende, og stræbte at berolige hende i denne Henseende; men — jeg vidste mere end hun; jeg var imod min Villie blevet Vidne til en Scene, som aldrig udslettes af min Hukommelse, og som i lange Tider gav mig nok at bryde mit Hoved med.

Der var længe talt om at faae en Maskerade bragt istand, og jeg troer, at Frue P* var den, som først havde givet Ideen hertil. Endelig blev Alt arrangeret, Masker og Dragter anskaffede, og Aftenen bestemt — den skulde holdes paa Klubben. Da jeg ikke selv kunde tage Deel i denne Fornøjelse, havde jeg aftalt et Spillepartie med tre andre af Byens Lombrister. Hen paa Aftenen blev jeg betaget af en ikke usædvanlig Hovedpine. Jeg fik En til at tage mit Kort, og vilde, som jeg plejede, tage mig en Luur. Jeg bad desaarfag Bærten anvise mig et stille og affides Bærelse, hvor en halv Times Hvile forhaabentlig vilde fordrive mit rheumatiste Anfald. —

Jeg fik et saadant saa langt fra Balsalen, at den svage Lyd af Musikken og Støjen blot bidrog til at dylse mig i Slummer. Jeg søgte og fandt denne i en Lænestol, der stod i en Krog ved Vinduet.

Jeg havde ikke sovet ret længe, før jeg vækkedes ved Dørens Knirken. Der kom to ind i Kammeret; det kunde jeg høre; men Ingen saae jeg; thi der var ganske mørkt. Det maatte være et Mandfolk og et Fruentimmer; men begge masserede; det mærkede jeg paa Stemmernes Utydelighed:

„Nu! og hvad vil Du saa, min søde Ven?“ sagde han.

„Sødeste Mand“ læspede en kvindelig Røst, „Du er saa velsignet i Aften.“

„Men Kone!“ sagde han igjen, „hvad tænker Du dog paa? behøve vi at stjæle os til hverandre, som om vi gif paa forbudne Veje?“

Intet Svar — Lyden af et Kys lod mig gjette, at de havde demasteret sig.

Jeg sad som paa Naale; hvad skulde jeg gjøre? Min Hovedpine, som ved denne pludselige Opvækkelse var bleven endnu hæftigere, tillod mig ej heller at fatte en Resolution. Døren knirkede atter; men om de gif eller bleve, vidste jeg ikke. Alt blev stille, og et Stjænderie udenfor i Gaarden var alt, hvad jeg hørte.

Saaledes sad jeg nogen Tid og Iyttede forgjæves; jeg prøvede atter at falde i Søvn. Men Spectaclet i Gaarden blev værre. En kom ud med en Løgte eller et Kys, der kastede sit Skjær gennem Vinduet paa den modstaaende Sopha. Selv useet, saae jeg der Capitain H* i Frue P*s Arme. En rædsom Fejltagelse havde altsaa fundet Sted; men om den var forsættlig paa nogen af Siderne, vidste jeg dengang ikke at afgjøre.

Capitainen sprang op med et Angestraab; Frue L* sank tilbage, og skjulte — som i Fortvivlelse og Stamfuldhed — sit Ansigt i begge sine Hænder. Det blev atter mørkt.

„Gud forlade os begge!“ sagde han; „evig Taus-
hed, og — om det var mueligt — evig Forglemmelse!“

Det forekom mig, at hun hulkede. Han udstødte et smerteligt Suk, og gik; lidt efter fulgte hun, og jeg blev alene.

Længe blev jeg endnu tilbage, ganske forvirret og bedøvet af det, jeg her saa ufrivillig havde erfaret. Da jeg atter traadte ind i Balsalen, havde man just demaskeret sig. Doctoren og Capitainen vare ganske eens klædte, nemlig som Don Juan. Fru H* havde Tyrkinde-
dragt; Fru L* havde bestemt baaret samme Dragt, da jeg saae hende paa Sophaen; nu var hun Hyrindinde — det var mig baade paafaldende og mistænkeligt.

Doctoren var i et glimrende Lune: han gjækkede Fru H*, og paastod, at hun havde mødt ham ene i Gangen, og omfavnet ham i den Tanke, at han var Capitainen; denne stod hos, og prøvede paa at lee; men Forsøget faldt uheldigt ud og endtes med en tvungen Hoste. Fru L*s Ansigt var uden mindste Forandring; hun smilte saa roligt, som hun plejede, til alle hendes Veninders spøgefulde Anmærkninger.

Jeg begyndte at mistroe mine egne Dine: havde hun været skyldig, hvor var det da mueligt at bevare en sli-
g — jeg kunde sige — Helvedes Rolighed? Tyrkinden i hiint Bærelse kunde jo dog have været en Anden, som lignede hende, min Hovedpine havde maaskee betaget mine Sandser deres Skarphed, o. s. v. Kort sagt: jeg havde næsten gjenvundet min Tro paa hendes Uskyldighed, da

min Kone — en fin Jagttagerinde — nogen Tid efter i Fortroelighed sagde mig, „hun frygtede for, at hendes forhen yttrede Mistanke ikke var ganske ugrundet.“

At der siden hiin Maskeerade var foregaaet en væsentlig Forandring med den første, saldt tydeligt i Djinene: han var ofte adspredt og hensunken i Tanker; han havde mistet sin forrige jævne Munterhed, og i dens Sted faaet en sælsom Lystighed, der frembrød stødviis, og tidt uden rimelig Foranledning. Aarsagen til denne Forandring — Nag over hans uwitterlige Brøde — var mig jo velbekjendt; men jeg fortaug det for min Kone. Jeg søgte at forsvare Frue U*, men indlod mig ikke paa nogen Forklaring Capitainen angaaende.

„Kjære Kone!“ sagde jeg, „vogt Dig for at mistænke Noget! det er ellers ganske mod din Natur — veed Du Noget? har Du seet Noget? —“

„— Kun et eneste Djekast“ svarede hun; „men det var et Djekast, som bragde ham til at rødme, og mig til at blegne; vi maae altsaa begge to have forstaaet det. Det var hurtigt som et sjernt Lynglimt paa en natlig Skye, men klart nok til at give Lys. De vare ene to i Bærelset, og jeg saae det med fravendt Ansigt i et Spejl.“

Jeg rystede paa Hovedet, som om jeg ikke troede hende, og paabød Taushed om denne Sag: „Vi ville ej engang selv tale med hverandre om denne Materie“ sagde jeg: „thi hvor let kan Du ikke tage fejl i dine Formodninger; et Djekast kan jo have flere Betydninger — hvorfor da antage den værste?“

Hun rystede ogsaa paa Hovedet; og nu blev dette Æmne ikke bragt paa Bane i — tyve samfulde Aar.

Imidlertid fortsatte min Kone og jeg meget længe

vore lønlige og ganske isolerede Jagttagelser; men Intet — ikke det Allermindste opdages. Capitainen gjenvendt efterhaanden — ikke sin forrige aabne Munterhed — men dog en vis Holdning i sit Væsen, der havde et alvorligere — maastee mattere — Anstrøg. Han blev jo ogsaa med hver Dag ældre, og mere og mere forsvandt jo for ham det søde Haab om Faderglæder.

Tiden, som ruller os hen ad vor Bane, affluder alle vore ungdommelige Følelsers skarpe Kanter, og vi opnaae uformærkt enten Fasthed eller Bøjelighed, Styrke eller Sløvhed, indtil omsider alle Lidenskaber forlade os, for at begynde deres Spil med yngre og blødere Hjerter.

Triangelen blev uforstyrret; Cirklerne ligesaa. Vi holdt vore Concerter; vi spillede vore Vombler. Vore Børn vorte til, formerede Stemmerne i de første og løste os af i den sidste, naar Postnyhederne vilde dele vor Opmærksomhed.

Doctorens to ældste Sønner vare blevne Candidater i Medicin og Chirurgie; min i Theologie; hans ældste Datter gift og min forlovet: da Vulcanen, der saa længe og saa lønlig havde ulmet i Mørket, brød Forborgenhedens Dække, og ved sin uventede Eruption ødelagde tvende Familiers jordiske Lyksalighed.

Jeg var kommen hjem fra en Rejse, der havde medtaget flere Dage, da min Kone modtog mig med den bedrøvelige Efterretning, at Majoren var meget syg. Jeg kastede Rejssekæderne og ilede derover. Han sov. Fruen stod med bekymret Mine og foldede Hænder ved Hovedgjerdet af hans Seng; et smerteligt Smil var hendes Hilsen til mig. Jeg nærmede mig sagtelig, og spurgte hvidskende om den fjere Syges Tilstand. Hun virrede blot med Hovedet, og vedblev gennem de frembrydende

Taarer at betragte ham. Hans Søvn var urolig: Læber og Fingre vare i idelig Bevægelse, og Djnene rullede uophørlig under deres Laage.

Jeg satte mig for at vente paa hans Opvaagnen. Imidlertid fortalte Fruens Tante mig Aarsagen til og Fremgangen af hans Sygdom: „Han havde for tre Dage siden forkjølet sig ved Exerceringen, var bleven heed, og havde drukket koldt Vand; havde kort efter Hjemkomsten befundet sig ilde: maattet søge Sengen; var stedse bleven slettere og slettere, og havde hver Eftermiddag havt Feberanfald. Vor Ven Doctoren, der besøgte ham flere Gange daglig, trøstede godt nok — som han nu altid plejede, men havde alligevel seet noget betænkelig ud.“

Fru H* gav hende nu et Bink om at besørge Et eller Andet: hun gif ud.

Kort efter vaagnede Majoren; hans Djekest var forvildet. Man mærkede strax, at han ikke var sig selv bevidst. Han saae paa sin Kone, og kastede sig forfrækket tilbage i Sengen: „Elise!“ begyndte han, (Majorinden hed Charlotte) „Elise! hvad vil Du mig? det er nok nu — det er alt for meget. Dersom Doctoren eller min Kone traf Dig her hos mig, hvad vilde de saa sige? Gaae! gaae! og lad mig være!“

Han strakte begge Hænderne ud for sig, som for at styde En tilbage.

Majorindens Djekest mødte mit — hun stiftede Farve.

Den Syge blev ved at phantasere: „Det var et ulykkeligt Indfald med den Tyrkindedragt; jeg vidste bestemt ikke Andet, end at Du var min Kone —.“

Fru H* lyttede med ængstelig Opmærksomhed; jeg saae tydeligt, at hun ikke begreb hans Tale — jeg forstod

ham kun alt for vel: Mafferadescenen stod levende for min Erindring.

Jeg gif hen til den stakkels Kone, og greb hendes Haand: „Fot Dem, kjere Frue!“ sagde jeg, „Deres Mand's Sygdom torde nu være paa det højeste — han taler vildt.“ —

Hun svarte kun med et dybt Suk.

„Hys! hys!“ hvistede han, „man kunde høre os her underneden — De veed jo, Elise! at Munderingskammeret er lige ovenover Kullestuen, og tænk engang, om Nogen opdagede den hemmelige Dør i Lysthuset —.“

Majorinden greb krampagtig fat om Sengestolpen; hun bleguede — i hendes Ansigt foregik en frygtelig Forandring.

„Bedste Frue!“ sagde jeg, ladende som jeg kun mærkede den ene Aarsag til hendes Sindsbevægelse, „var det ikke rigtigst at faae Bud efter Doctoren? hans Nærværelse vilde maaffee berolige os — denne Crisis er vist ikke saa farlig, som det lader.“

Hun svarte med et Nik, og gif hastig ud.

Den Syges Dine faldt til — han slumrede; men uroligt. Jeg saae ud i Gaarden: Frue H* ilede med hurtige Skridt hen til Kullesten. Munderingskammeret var virkelig over denne, og Lysthuset i Doctorens Have, som var to Stokværk højt og bygt af Planker, stodte umiddelbart dertil — en rædsom Mistanke greb mig, og var ikke langt fra at gaae over til Visshed. Jeg havde om Sommeren ofte druffet The og spilt Lombre i det samme Lysthuus, og mindedes godt, at man der meget tydeligen kunde høre, naar Nogen var inde paa Munderingskammeret. En sørgelig Sandhed maatte upaatvivlelig ligge til Grund for Patientens Phantasier.

Medens Frue S* var ude — sikkert nok for at anstille Undersøgelser efter de erholdte Bink — kom Doctoren af sig selv. Han gik med bekymret Mine hen til Sengen, betragtede den Syge, solte hans Puls, saae betænkeligt til mig og rystede paa Hovedet.

Majoren vaagnede — han stirrede stivt og forfærdet paa Doctoren.

„Hvad!“ udbrod han, „hvad skal det betyde? De bildte mig ind, at Deres Mand var rejst til en Syg ude paa Landet, og blev borte inat, og her staaer han lyslevende for mig. Hvorfor vilde De narre mig? hvorfor vilde De give det aftalte Tegn? fæstede De ikke den røde Sløjfe i Lysthuusgardinet? Gaae, gaae! og bliv hos Deres egen Mand! Deres Forvovenhed gaaer alt for vidt, og Krukken kan gaae saalænge tilvands, indtil den gaaer hankeløs hjem.“

Jeg stod som paa Gløder. Jeg drog Doctoren med mig hen til Vinduet; jeg vilde forhindre ham fra at høre og lægge Mærke til mere.

„Hvad mener De?“ spurgte jeg.

„Han phantaserer stærkt,“ svarte han; „Sygdommen tager ingen god Vending.“

„Hans Ideer ere reent forkeerte,“ vedblev jeg.

„Na nej!“ raabte Majoren, som havde hørt, hvad jeg sagde; „jeg veed ret godt, hvad jeg siger; og jeg erklærer Dem eengang for alle, Frue P*! nu skal det være forbi imellem os! Det er Synd baade mod Deres Mand og min Rone, og ingen af dem forskylder det af os.“

Nu begyndte Doctoren at blive opmærksom: han kastede et hurtigt Blik ud til Lysthuset, hvis øverste Vindue man fra den Syges Bærelse kunde see. Jeg fulgte hans Djne, og — indenfor Vinduet stod Majorinden med op-

løftede, sammenknugede Hænder: men i samme Øjeblik forsvandt hun ogsaa. Himmel! hun maatte folgelig have fundet den lønlige Gjennemgang, som Febricitanten omtalte. — Denne faldt atter hen.

Doctoren bleguede. Jeg greb hans Haand og hvidsfede: „For Guds Skyld! kjere Ven! De lægger dog aldrig Fuld til, hvad et Menneske taler i Bildelse? I en saadan Feberparoxysme kan jo en Patient indbilde sig de urimeligste Ting af Verden.“

Han saae eftertænkksom paa mig, men svarte ikke. I hans Øjekast laae Roget, som kunde udtydes: „Du mener ikke det, Du siger.“

I det samme kom Majorinden ind. Hun blussede — hendes Afsyn udtrykte næsten samme Bildhed, som den Syges. Doctoren gif hende med rolig Fatning imøde, trostede hende, og gjorde nogle Spørgsmaal Patientens angaaende. Hun besvarte dem flygtigt og skjodesløst; hendes urolige Blik deelte sig imellem dem begge.

Dog snart lettede en Taarestrom hendes bærgstede Hjerte: hun foer hen til Sengen, kastede sig paa Knæe, og trykte den Syges Haand til sit Bryst.

„O Gud!“ bad hun hastigt og sagte, „skjænt ham blot denne Gang Livet, at han kan modtage min Tilgivelse, om han er skyldig, og min Afbigt, om jeg gjør ham Uret.“

(Jeg horte vel kun de halve Ord, jeg supplerede Resten, men de gif alle Doctorens Øren forbi; thi han var ikke lydhør.)

„Ja Ulykkelige!“ vedblev hun, og trykte sin Pande mod hans Haand, „Du er den Forførte! men hun —“ her sprang hun op og vendte sig til Doctoren.

Jeg greb hendes Haand, og trykkede den stærkt: „I dette Øjeblik“ sagde jeg, „er det til Lægen alene at tale;

dæmp Deres Frygt og Deres Smerte! — saa sandt De har Deres Mands Liv kjert!“ lagde jeg til saa sagtelig, at han ikke kunde høre det.

Hun fattede sig, og tilbageholdt de fordærvelige Ord, som allerede svævede paa hendes Læber. Hun var af de lykkelige Gemytter, som med hæstige Lidenskaber forbinde et hurtigt Omblis og en lys Forstand, som de første aldrig ere istand til heelt at omtaage; hendes Hjerte var ømt, men ingenlunde svagt. Ak! det var dog ikke stærkt nok til at modstaae den langt farligere Prøve, det snart efter blev underkastet.

Der kom Bud efter mig: jeg maatte bort i Embedsforretninger. Hun fulgte mig udenfor; og her søgte jeg af al Magt at berolige hende med Hensyn til hendes Mands forblommede Phantasier.

„Da jeg ogsaa,“ endte jeg min Formaning, „har været Drevidne til disse, vil De ikke kunne ansee det for paatrængende Indblanding i ægtefæbelige Forhold, at jeg omtaler dem. Jeg kan med roligere og sikrere Blik betragte det, som let blænder og forvirrer et elskende Dje. Sandsynlighed er ikke altid Sandhed, og der gives mange tænkelige Tilfælde foruden det værste. For Himlens Skyld! brug Deres ellers altid saa klare Forstand! skaan Dem selv og deres syge Mand! og for alle Ting lad Dem ikke mærke med det Allermindste for Doctoren! der kunde ellers skee en dobbelt Ulykke, og det maaskee af en blot Festsagelse.“

Sukkende trykkede hun min Haand og gif tilbage i Sygeværelset.

Jeg fik meget at bestille; min Fraværelse havde ødyngtet Forretningerne: dette var om Formiddagen, og først mod Aften blev jeg fri. Jeg vilde atter over til Major

rens; men besluttede dog først at tale med Doctoren i dennes eget Huus, for at høre hans virkelige og rene Mening om vor Vens Sygdom.

Hans Kone var ude paa Landet med den næstældste vorne Datter; de to yngste vare budne i Byen. Pigen sagde mig, at Doctoren var paa sit Arbejdsværrelse. Jeg gik derop.

Han stod med Ansigtet mod Døren og Ryggen mod hans Chatol; i sin venstre Haand krammede han nogle Papirer, og den højre klemte han frampagtigt mod Brystet; hans Ansigt var den kolde, stumme Fortvivelse, hvor Indgangen er tilluft baade for Haab og Frygt. Mit Hjerte isnede; jeg saae strax, at Alt maatte være opdaget, og Mistanken modnet til Visshed. Han saae flygtigt paa mig, som om han ikke kjendte mig.

Hvorledes skal Trost kunne finde Indgang i et Hjerte, som Ulykkens Vinterstorm har omgivet med sin Jisshorpe? Jeg opløstede bedende mine Hænder til den Herre, hvis Barmhjertighed begynder der, hvor Haabet ender.

Jeg kjender intet vanskeligere, intet misligere Hverv, end det at trøste dem, som meest have Trost behov; det vil sige: dem, der ikke kunne trøste sig selv. At sige til Een, hvis hele jordiske Lyksalighed paa eengang er tilintetgjort: „Bær en Mand! Kæmp, tu contra audentius ito!“ er desamme som at raabe til den, der er falden og har brækket Benet: „Kom hid til mig, saa vil jeg rejse Dig!“ eller til den, der uden at kunne svømme, er styrtet ned i en rivende Strom! „Brug dine Kræfter! Du kan nok bjerger Dig, naar Du blot vil!“

Nogle trøste med det Haab, den Ulykkelige har mistet, Andre med Tiden, hvis Piinagtighed han ikke er istand til at udholde, og atter Andre bære sig ad som

Jobs Benner — der langt hellere maatte blevet ved med deres tause Medlidende og sympathetiske Graad — idet de ymte om Guds Tugtelse, om begangne vitterlige og lønlige Synder: istedetfor at gyde Balsom i Saaret, dryppe de Gift deri.

Sandelig! den Lidende kan svare dem i sit sonderrevne Hjertes Bitterhed: „Jeg har hørt mange Ting, som disse: I ere allesammen mofommelige Trostere! Er der ingen Ende paa de Drd, som ere kun et Vær? eller hvad hærder Eder til at tale saaledes? Jeg, jeg kunde ogsaa tale som I: gid Eders Sjæle vare i min Sjæls Sted! jeg kunde og sammenføje mange Drd mod Eder, og ryste over Eder med mit Hoved.“

Naar Smerten sammenknuger Bryftet, naar den ej engang kan faae Luft gjennem Læberne, hvad skal da kunne optøe det stivnede Hjerter, dersom det ikke er en medfølede Vens tause Taarer? Mine randt overflødig, og vædede hans Haand, som jeg havde draget fra hans egen Barm til min. Da aabnedes ogsaa hos den Ulykkelige de Rilder, gennem hvilke baade Sorgen og Glæden udtomme sig: han støttede sin Pande mod mit Bryst, og græd som et Barn.

Dog ikke længe: han rev atter sit Hoved i Vejret, og Taarerne vendte tilbage til deres lønlige Huler.

„Der! der!“ raabte han, idet han med vild Hæftighed trykkede Papirene i min Haand, „det er Recepter, læseligt skrevne — tydelige at forstaae — specifiqve Midler mod Romangriller, Kjerlighed, Tro paa qvindelig Dyd, paa Venskab —“

Han kastede sig paa en Stol, skar Tænder, og udstødte nogle Toner, som lignede Latter.

Medens jeg læste Papirerne — Breve, hvis Indhold nedenunder skal meddeles — stirrede han uafsladeligt paa

mig, jeg kunde sige med misundelige Blikke, og med et saadant modbydeligt, bitterfødt Smil, som ofte endnu længe efter Døden sees paa Izhelfrosnes Ansigter.

Det Brev, der laae først for, og ligesom de andre to vel var adresseret til Majoren, men hverken havde Datum eller anden Underskrift end: „Din **i**“ (Elise), var upaatvileligt det yngste, og lod saaledes:

„Ja, min Elskede! jeg kan ikke, jeg vil ikke skjule for Dig, at jeg under mit alt for svage Hjerter bærer et lønligt Pant paa vor lønlige Kjærlighed. Min Samvittighed bebrejder mig en Brøde mod min Mand; men Kjærlighed kjender kun een Brøde — Utroskab mod den Elskede; den har kun een Pligt — at gjøre Alt for den dyrebare Gjenstand, at hengive den baade Legeme og Sjæl, ja, om det udfordres, at opoffre begge Dele. Frands! Du var barnløs, det krænkede mit Hjerter. Har jeg forspildt min Lykkeligheit hisset, da gjorde jeg det for at glæde Dig her. Nu, Elskede! har jeg Intet mere at give Dig.“

Det andet var aabenbar skrevet strax efter hiin ulykkelige Mafferade.

„Stæet er stæet,“ skriver hun; „men Skjæbnen, den dunkle Skjæbne selv er det, der mod vort Vidende og Villie har ført os til hverandre. Den har selv forenet os — hvo vil nu adstille os? Jeg føler det, jeg veed det: siden hiin Nat er jeg Deres for evig; jeg har faaet et nyt Hjerter, en ny Sjæl. Jeg er aldeles forandret; mine Tanker, mine Duffer, mine Længsler have kun eet Maal — Dem, Dem elskede, tilbedede Mand! D, had mig ikke! foragt mig ikke! Det er ikke Sandselighed, som drager mig til Dem; nej! reen skal min Kjærlighed være; men tale med Dem maae jeg, for at udøse mit qvafulde

„Hjerte, for at afbede en Brode, for hvilken Stjæbnen
 „alene maae staae til Ansvar. Jeg veed ikke hvad jeg sri-
 „ver — Klokken 11 i Aften venter jeg Dem — min
 „Mand er paa Landet — forbarm Dem over den ulykke-
 „lige **i**“

„Hemmelighed“ lød det tredie, men i Tiden formo-
 dentlig det mellemste, „er Livsprincipet i Kjerlighed; uden
 „denne mangler Myrthen baade Rod og Top. Dersom
 „Nogen vidste, at jeg elskede Dig, dersom Du var min ægte-
 „viede Mand; ja, jeg troer, at det Umuelige blev virkeligt.
 „Men hvilket Tempel for vore lønlige Glæder! et Pulter-
 „kammer, fuldt af Commiskjoler og Blaarlerred! — I
 „Aften rejser Manden til P*. Kl. 11 ere Alle tilsfengs
 „undtagen hun, der venter Dig med brændende Hjerte. So-
 „len staaer først op Kl. 7. Ah! der er længe til, inden
 „jeg siger: Frank! Frank! Steh auf! der Morgen graut.“

Da jeg var færdig med Læsningen, og det sidste Brev
 faldt ud af min skjælvende Haand, rejste L* sig, greb mig
 i Skuldrene, og spurgte med et gjennemborende Blik:
 „Naa, gode Præstemand?“

„Hvorledes“ sagde jeg, „ere disse Breve komne i Deres
 Hænder? ere de ogsaa ægte?“

„Saa ægte“ raabte han, „som cortex peruviana se-
 lecta, men ikke fuldt saa gavnlige for Sundheden, og jeg
 har dem directe fra Hr. Galanen selv.“

(Den ulykkelige Frue H* fortalte mig siden, hvorledes
 det var gaaet til. Da Doctoren om Eftermiddagen var
 kommen igjen, for at see til den Syge, begyndte denne
 atter at phantasere, og det endnu tydeligere end tilforn; til-
 sidst havde han befalet hende — som han bestandig antog
 for Doctorinden — at bringe ham en vis Stuffle af Cha-
 tollet; i Stuffen var en dobbelt Bund; ved at trykke paa

en Stift var den øverste sprunget op, og Brevene komne tilsyne; han havde flyet hende samme med de Ord: „Der Elise! har Du dine Breve! riv dem istykker, eller brænd dem!“

— Hun sonderrev nogle andre Papirer, gif hen bag hans Seng, og læste Billetterne. Ikke længer sig selv mægtig, havde hun leveret Doctoren dem, og nu var Loddet kastet over den grusomt bedragne Mand.

„Min arme, beklagelsesværdige Ven!“ sukede jeg, „hvilken Bestemmelse tager De nu? hvad vil De gjøre?“

Han slap mig, og gif med hurtige Skridt og knyttede Hænder rundt i Værelset.

„Hvad jeg vil gjøre?“ gjentog han mange Gange.

„For det første,“ tog jeg atter til Orde, „torde vel disse fatale Breve tilintetgjøres —?“

„Tilintetgjøres?“ streg han, „disse Breve?“ — han rev dem hurtigen til sig — „hvad! disse søde, velsignede Kjærlighedsplanter!“ han knugede dem med en Elskers Hæftighed til sit Bryst — „Nej, Pastor! ved dem kan jeg ikke stille mig; de skal følge med mig i Graven, og fra Graven didop, hvor alle saadanne Panteforskrivninger engang skulle indløses.“

„O min Ven! min Ven!“ sagde jeg, „ere de ikke allerede der forlængst protokollerede? hvorfor vil De være hendes Anklager? Dem hører hverken Hævnen eller Dommen til, men en Gud, hvis Retfærdighed er ophøjet over vore snart hendsvænde Lidenstaber.“

Han standsede, saae længe op til Himmelen, og gav mig dem derpaa tilbage.

„Der,“ sagde han roligere, „behold dem! tilintetgjør dem! men lov mig først: at De, naar jeg er død og borte, vil vise hende dem!“

Jeg lovede dette; men lagde til: „hvorfors, kjere Doctor, vil De tale om Døden? deres Stød er haardt, forfærdeligt — De mister en Kone, som De elsker — en uværdig, foragtelig Skabning; men har De ikke endnu Deres Børn?“

Han saae stivt paa mig, og sfoggrede vildt i Vejret: „Hvis Børn? mine Børn? — nej Majorens Børn. —“

„— De to ældste,“ afbrød jeg, „vare jo fødte inden han kom til Byen, og Ingen kan, ved et blot flygtigt Dje-kast, tage Fesl af deres Fader.“

„Og de andre?“ spurgte han bittert smilende, „hvo af dem, hvor mange af dem ere mine? har De ikke læst Brevet, og synes Dem ikke, at de ligne ham op ad Dage? — o! —“

Han slog sig med den knyttede Haand for Panden, og gik atter med stærke Skridt omkring i Kammeret.

Jeg taug — jeg vidste i en Hast Intet at svare; thi naar jeg tænkte mig om, fandt jeg, at han ikke havde saa ganske Uret, fornemmelig hvad den gifte Datter angik. Hendes Lighed med Majoren var umiskjendelig.

„Phantasier“ — sagde jeg omsider noget langsomt og halv tvivlraadig — „kan ogsaa bevirke. —“

„Ha!“ faldt han ind, „her behøve vi ikke at tage Phantasier tilhjælp; Skjøgen tilstaaer det jo selv.“

I det samme kom de to yngste Døtre ind, og ilede hen for at omfavne ham. Men han traadte saa langt tilbage, som han kunde komme, satte Hænderne imod dem, og stirrede paa dem med Forfærdelse og Afsthye i alle sine Miner. De arme Smaa piger bleve forstrækkede, skjælv, brast i Graad, og faldt hverandre om Halsen — de frygtede for at have forset sig i Noget. Jeg tog dem i

mine Arme, og mine Taarer faldt paa deres gulblokkede Hoveder.

Da opløstes ogsaa hans Forhærdelse i Medynk; den gamle Dmhed vendte tilbage, og jeg — for en Tid — Tvivlens Dæmon ud. Han satte sig, tog dem paa sine Knæe og hjertegnede dem vorelviis: de Smaae græd nu af Glæde.

I denne onfseligere Sindsstemning troede jeg at torde forlade ham, for at tage fat paa mine ufuldendte Forretninger. Jeg overlod ham til hans gode Hjertes mildere Følelser, og den Barmhjertiges mægtige Raadefirninger.

Da jeg den følgende Morgen besøgte ham, laae han afflædt, men vaagen i Sengen. Den næstynge, tolvaarige Datter sad hos ham, og vilde paanøde ham en Kop Thee. Han afflog den, saae mørk, kold og næsten fremmed paa os begge.

Med bønlig Mine pegte jeg paa den Lille, og nu tog han Koppen, satte den til Munden, smagte, men som om det havde været bitter Medicin, lod han den atter hvile paa Dynen. For at faae Glutten bort, bad jeg hende om at skaffe Frokost, og søgte nu ved min venlige Tiltale paa ny at aabne den arme Mands tilknugede Hjerte.

Han satte Koppen fra sig, og foldede sine Hænder. Enten horte han mig ikke, eller han forstod mig ikke.

„Mit Liv,“ sagde han omsider sagte og langsomt, „er hjemfalden til den, som gav det — Giften virker; jeg har udtømt Bægeret til sidste Draabe, og for mig findes ingen anden Modgift, end Døden. Jeg er opvaagnet af en lang og sød Drøm; jeg har — som det ofte hændes de Affindige — faaet et lyst Djeblif, den nære Dpløsnings

sittre Forbud. O min Gud, min Gud! tag mig dog bort herfra, inden denne Slange kommer tilbage!"

Han lukkede sine Dine, som om han frygtede for Synet af hende.

"Jeg elskede saa vmt, saa trofast," vedblev han efter et Dphold, "af mit ganske Hjerter, Sjæl og Sind; i tyve Aar indbildte jeg mig at beboe et jordisk Paradiis, og vandrede paa en Vulkan, der lønligen brændte under mine Fødder — den tynde Skorpe, som adskilte Himmel og Helvede, er nu bristet, og jeg er nedsunken i det flammende Svælg — barmhjertige Gud! lad Legemet fortæres, og tag min arme Sjæl!"

Jeg bad med ham, for ham, om Styrke og Taalmodighed; jeg trøstede ham med Guds almægtige Godhed, med Tanken om hans tvende haabefulde Sønner, om en taaleligere Fremtid under Adskillelsen fra den Uværdige.

Han rystede sagtelig med Hovedet: "Jeg kan ikke leve i den Verden," sagde han, "hvor hun aander; vi kunne ikke mere have een Sol tilfælleds. Adskillelse fra Bord og Seng og Huus og Fødeland — det er altsammen Intet — Lys og Mørke, Liv og Død, Tid og Evighed maae være imellem os; for ere vi ikke adskilte."

Den ældste Datter (jeg tør desværre ikke sige hans Datter) kom ind med sit toaars Barn paa Armen. Glutten rækkede efter den formeentlige Bedstefader, og udlaliede denne ham forhen saa søde Venævnelse. Med Tegns paa indvortes senderflidende Smerter bortvendte han sit Ansigt. Den bedrøvede Moder satte Barnet ned, og Taarer væltede ud af hendes Dine.

Jeg maatte føre begge bort, og opbyde al min Kunst og Opfindelseskraft for at berolige den stakkels Kone.

Det lyffedes mig kun halvt — hun ahnede en forestaaende Ulykke.

Saavidt min Tid tillod det, forblev jeg hos min ulykkelige Ven, var hans Bogter, Dvvarter, Troester i de følgende syv Dage. Jeg havde en tung Bestilling: baade at passe ham, at afholde alle Besøg og at berolige Børnene.

Den anden Læge kom et Par Gange ubuden; men da han Intet fik at bestille, blev han omsider borte.

Jeg skrev til Sønnen i Kjøbenhavn; jeg haabede, at deres Nærvarrelse vilde virke gavnligt paa den arme Lidende — de kom først tidligt nok til at ledsage hans affjælede Legeme til det længselsfuldt forønskede og voldeligt tiltvungne Hvilested.

Min Ven blev med hver Dag mere stille, mørk og ordknapp; det var mig sandsynligt, at han rugede over een eller anden frygtelig Plan.

Ottende Dagen efter den sørgelige Dvvdagelse hensov Majoren; han havde bestandig siden ligget som i en Døs, og døde uden at have faaet sin Bevidsthed igjen. Jeg bragte L* denne Tidende; han modtog den ligegyldigen, og sagde blot: „Vi ville snart mødes.“

Dagen efter var Frue L* ventendes tilbage. Jeg spurgte hendes Mand, hvorledes der skulde forholdes ved hendes Ankomst; og om det ikke var bedst, at hun blev bortfjernet? Han svarte, at han var fuldkommen beredt paa hendes Komme, og at Alt vilde nok falde af sig selv.

Jeg fattede Mistanke, og yttrede den. Med et roligt Smil rakte han mig sin Haand og sagde: „Om jeg nu med Visshed forudsøler min Død, vilde De da misunde misunde mig Dvvhjeldelsen af det eneste Dnske, mit sonderknuste Hjerte endnu har tilbage? De Længer, der bandt

mig til Livet, løse sig Led for Led — der er kun eet tilbage; saasnart jeg seer hende, vil dette springe.”

Der var en dobbelt Mening i disse Ord; jeg borde ikke ligefrem antage den værste. Dog vedblev jeg at henpege derpaa, og anbragte alle Fornuftens og Religionens Grunde.

Ak! Fornuften udretter Intet mod et fortvivlende Hjerte, og Religionen formaaer kun at trøste den, som den tilforn har vejledet. Og Dr. P* havde været enten for letfindig eller for lykkelig, til at besidde nogen dyb religiøs Følelse. Han havde vel havt Troe; men en let Troe, som aldrig var prøvet eller styrket ved betydelig Kummer eller Gjenvordighed. Han var en Glædens Son, og skilt fra denne hans bestandige Ledfager paa Livets Bane, maatte han vorde et let Bytte for Sorgen — for den frygteligste af alle de Lidenskaber, mod hvilke den svage Menneffjæl her haver at kæmpe.

Jeg blev hos ham til langt ud paa Natten. Da jeg vilde til at gaae, udstrakte han sine Arme efter mig, og trykte Affkedskysset paa mine Læber. Endnu et Par Taarer tindrede i hans matte Dine, og med næsten bristende Stemme sagde han blot de Ord: „Tak! — Lev vel saalænge!”

Jeg gik hjem og lagde mig halv aflædt, med den Beslutning, tidlig næste Morgen at vende tilbage til ham, deels for at bevogte ham, deels for — om mueligt — at forebygge Sammenkomsten mellem ham og den troløse Kone, eller dog i det ringeste at være en vistnok høist nødvendig Trediemand ved samme.

Men udvaaget, som jeg var, sov jeg over mig, og ingen af Mine nænnede at forstyrre denne Hvile. Jeg vækkedes ved det Skræffens Bud, at Doctor P* havde

skudt sig. Jeg foer derover: han laae endnu i den blodige Seng, med gjennemboret Bryst. Ingen af Familien var derinde; men den anden Læge, Borgemeesteren og Pigen. Denne sidste havde været tilstede, da Gjerningen skete. Hun berettede: at hun med Doctorens Tilladelse havde afløst mig i at vaage hos ham: at hans Kone, som af den ældste Datter var bleven underrettet om sin Mand's Sygdom, var iset ind til Byen, og i Dagbrækningen uventet traadt ind til ham. Saasnart han saae hende, havde han rejst sig overende i Sengen, sagt nogle Ord i et Sprog, som Pigen ikke forstod, derpaa taget en Pistol frem under Dynen, og trykket den af mod sit Bryst.

Jeg vil ikke tale om den paafølgende Jammer. Jeg har i Begyndelsen af denne Fortælling korteligen antydet, hvorledes en sandselig og samvittighedsløs Qvindes Brøde bragte tvende Familier Fordærvelse, og mange Andre en Sorg, som længe smertede dybt og aldrig ganske glemmes.

Leónore. *)

Min Forældres Slot laae ved Grændsen af den Olivenskov, der sender sin Bellugt til Zaragozas Beboere. Da min Fader var riig og gjæstfrie, min Moder munter og kjær af Pragt og Fester, fik vi hyppige Besøg af Stadens talrige Adels. Mange af disse forsikrede min Moder — som oftest saa højt, at jeg godt kunde høre det — at jeg i mit fjortende Aar var en fuldkommen Skjønhed, og at jeg spillede Mandolinen med usorlignelig Færdighed.

Jeg var saa vant til at høre sligt, at det baade forundrede og fortrod mig, at Don Francisco Torrejon, en af de høje Overinquisitorer, aldrig roste min Skjønhed, ja neppe værdigede mig et Djekast; dog tilskrev jeg dette hans Stand og almindelig bekjendte Hellighed.

En Nat blev der banket paa Porten, og dens Aabning fordret i den hellige Inquisitionens Navn. Med Forfærdelse efterkom man strax denne Befaling, men man

*) Begivenheden er taget af Vaters Inquisitionshistorie, der udkom for noget over hundrede Aar siden, og seer ud som Sandhed.

forestille sig min og mine Forældres Angst og Fortvivelse, da det høje Tribunals Tjenere forlangte mig udleveret. Vel var jeg mig min fuldkomne Uskyldighed bevidst, men det gjorde kun min Vængstelse mere pinlig. Mine arme Forældre knugede mig i taus Omsavnelse; de torde jo hverken græde eller klage, thi dette vilde have været en Forbrydelse mod den hellige Ret.

Man bar mig i en Portehaise, og det forekom mig, som om jeg blev baaret til min Grav. Jeg hørte Fængslets Port aabnes og lukkes efter mig, og nu syntes mig Livets Dør at være tillukket for evig: det fortnede for mine Dine, jeg besvimeede.

Da jeg vaagnede, befandt jeg mig i en Seng med lange sorte Gardiner. En Lampe oplyste svagt det lille stumle Bærelse, og en gammelagtig Kone stod foran min Seng. Med den ene Haand holdt hun Omhænget tilside, med den anden en stærk lugtende Svamp under min Næse.

„God Morgen, min søde lille Ven!“ hviskede hun: „og hjertelig velkommen i dette hellige Huus!“

Jeg foer op i Sengen og raabte: „Hvor er jeg? Hvorfor —“

Mere fik jeg ikke sagt; thi hun omsavnede mig pludselig med den ene Haand, og holdt mig den anden for Munden.

„For Guds og alle Helliges Skyld!“ hviskede hun heftigt og ængstelig: „Lael sagte, sagte! Her maae Ingen tale højt, det kunde koste Eder Livet.“ —

„O! men saa siig mig dog, hvorfor er jeg her?“ sagde jeg med dæmpet Røst. —

„Ikke spørge, min bedste Ven!“ vedblev hun: „Her maae Ingen spørge, det er imod Erbødigheden. Men ellers vil jeg da siige Eder, at I befinder Eder i et hel-

ligt, højærværdigt Huus; men hvorfor I er her, det veed Ingen uden de naadige Herrer."

Jeg taug, og med et Suk, som rystede mit Inderste, sank jeg tilbage paa Sengen. Konen blev ved at hviske, og søgte at indgyde mig Trost og Mod. Det var hende ikke vanskeligt; thi i min Alder aabner Hjertet sig villigt for ethvert Haab. Med inderlig Bøn til Gud for mig selv og mine kjære Forældre, slumrede jeg ind, og sov indtil Dag. Min Duenna stod udenfor min Seng med Chokolade og Bagværk, og medens jeg nød dette, underholdt hun mig med en Lovtale over de naadige Herrer.

"Derfom jeg torde spørge, sagde jeg: saa onskede jeg dog at vide, hvem de naadige Herrer ere?" —

"Jh!" svarte hun: "Hvem andre, end de Herrer Inkvistorer, de frommeste, mildeste, huldosaligste Herrer mod alle rettroende og lydige Christne, men strenge og nidkjære mod de gjenstridige. Ja, mit Barn! I vil maaffee snart komme til at aflægge Prøve paa Eders Lydighed; da gjelder det! de naadige Herrer have Magt og Naadighed baade over vort Legeme og vor Sjæl."

— "Men hvad skal jeg da gjøre? Hvad kan de forlange af mig?" sagde jeg med nogen Hestighed. —

"Ikke spørge, ikke spørge! min allerkjæreste Ven!" svarte hun og slog tillige med begge Hænder: "Vores naadige Herre vil nok selv sige Eder det, naar og hvorledes. —"

— "Vores naadige Herre, faldt jeg ind: I talte jo om flere." —

"Rigtig!" blev hun ved: "Her ere tre, alle lige store og lige mægtige; men een af dem er der, som vi to fornemmelig maae elske og ære, den kjære, fromme Hr. Torrejon, en Mand som et Lam, med ret et Duehjerte,

saalænge man ikke er ham imod; men saa — hu! —
Staae nu op, min Dueunge! saa skal jeg vise Eder
Husets Lejlighed."

Jeg adlød, men med et Hjerte, som var deelt imellem
Frygt og Nysgjerrighed. Min Forerinde havde kun aabnet
Døren paa Klem, da hun vendte sig imod mig med disse
Ord:

"Førend vi nu begive os paa vor Vandring, maae I
love mig den allerfuldkomneste Tausshed; ikke et Spørgs-
maal, ikke et Ord, ikke en Lyd maae komme over Eders
Læber! I maae see og høre, men være stum som en
Liggsteen! Et eneste Ord kunde gjøre Eder selv til et
Ligg!" —

"Lad os saa hellere blive!" stammede jeg. —

"Nej, nej!" svarte hun: "I kan trostigt følge med,
saasnart I bareste holder Eders lille søde Mund; kom
kun, Barn! kom kun! I skal faae mange rare Ting
at see!"

Med disse Ord trak hun mig efter sig igjennem
mange smalle, krumme og mørke Gange. Herpaa kom vi
til en lang, lige og bred Gang med mange jernbeslagne
Døre ved begge Sider; den var dunkelt oplyst af et Par
Lamper højt oppe ved Loftet i begge Ender.

"Her seer I Rjætternes Fængsler!" hvisttede hun mig
i Øret: "der sidder een i hvert Kammer, og forvares til
Dommen — til den store Auto-da-Fé. Seer I disse
høje Papiirshuer og Kapper, saa smukt bemalede med Ilds-
luer og Djævole; det er deres Liigklæder."

Jeg gøs og taug. Det forekom mig, som om jeg
var i en aaben Begravelse, ingen Lyd var at høre, uden
den af vore langsomme, snigende Fodtrin. —

Efter en lang og stille Vandring stege vi nogle Trap-

petrin nedad; her aabnede min Førerinde en Dør, og nu befandt vi os i et skummelt, sort betruffet Bærelse.

„Dette, min rare Ven,“ sagde hun: „er de Gjenstridiges Pinested: see Jer kun dristig om. Her ere mange skjønne Ting at skue. Disse smalle Snorer, som hænge ned fra Tridserne i Loftet blive bundne om Kjøtterens Haandlede: derpaa hejser man ham saa højt op, som han kan komme, giver saa paa engang efter, og lader ham dumpe, dog ikke reent til Jorden, men blot saa langt, at Armene rives af Led og Snorene snære igjennem Kjødet lige ind til Venene; dette gjentager man hvert Kvarteer, indtil Doctoren erklærer, at hans Liv er i øjeblikkelig Fare. Seer I nu denne lille Stige her med fem skarpe Træmmer eller Trin, med denne slaer de ham dygtig paa Skinnebenene. Kom nu herhid! Dette der tænker I vel, er et Salttrug? Hi, hi! min lille ensfoldige Dueunge! Hvorfor gyser Du? Naar Du bare er kjøn søjelig, skal Du aldrig komme til at ligge deri, det er kun for de Haardnakkede og Ulydige, dem lægger man langs ud i Truget, og surrer dem dygtig fast; saa spærrer man Munden op, og lægger et fiint tyndt Klæde derover. Nu falder fra dette Kar i Loftet en tynd Bandstraale ned i Munden, saalænge til Jndvoldene ere fulde af Vand, og Klædet ved Vandets Magt trængt ned i Svælget. Naar Synderen da i den usigeligste Angst og Pine er nær ved at quæles, river man pludselig Klædet ud, fuldt af Vand og Blod.“ —

„Men,“ sagde jeg skjælvende og bævende over mit hele Legeme: „det er dog kun de overbeviste Kjøttere, man saaledes marttrer?“ —

„Jungenlunde min søde Ven!“ svarte hun: „De blive jo levende brændte; nej, de som her pines, ere de Mistænkte, som skulle bekjende.“ —

„Men om de nu ere uskyldige, og intet have at be-
kjende?“ indvendte jeg. —

„Ja saa blive de frie,“ svarte hun: „men det har
ingen Nød, naar de først blive retsaffens piinte, saa finde
de nok paa noget at bekjende, det maae de naadige Herrer
og Bøddelen forstaae?“ —

„Bøddelen!“ —

„Javist Barn, Bøddelen piner dem. J maae troe, han
seer ikke lystelig ud for en ung Pige: en stor, søer, stærk Mand,
i kulsorte snevre Dvælgsklæder fra Top til Taa, og med
en sort Masse for Ansigt, at han desmere kan ligne Djæ-
velen, i hvis Kloer Kjættlerne snart skulle overgives.“

— Hun vilde blevet længere ved, men det var mig
umuligt at holde ud — jeg søgte Døren.

„Bie lidt, bie lidt!“ raabte hun, idet hun forgjæves
søgte at faae mig tilbage. — „Det Næreste har J endnu
ikke seet! J maae endelig see Kobberpanden, hvori de
Gjenstridige saa smaat blive stegte.“ —

Men jo mere hun bad mig bie, jo stærkere iulte jeg,
og først da jeg var kommen ind i mit Værelse, og havde
fastet mig i en Stol, kunde jeg gjøre det Spørgs-
maal:

„Men er ogsaa alt dette virkelig, eller vil J blot
indjage mig Angest? Saa grusomt er dog intet Men-
neske?“ —

„Hys, lille Barn! læspede hun: J maae ikke tale om
Grusomhed! Det er et upassende, et ugudeligt Udtryk.“ —

„Men saa maae det ogsaa være gyselige Forbrydere,
sagde jeg, som man saaledes marttrer?“ —

„Vist er det,“ svarte hun: „Kjættlere, Gudsfornæg-
tere, forhærdede Syndere!“ —

„Dg Fruentimmer,“ sagde jeg: „blive dog ikke saadan behandlede?“ —

„Det kommer derpaa an!“ var Svaret: „Enhver, som bliver angivet for den hellige Inquisition, er ogsaa mitænkst, og enhver Mistænkst kan bringes under Torturen. Her gjelder ingen Persons Anseelse: Oldinge og Børn, Mænd og Qvinder, unge Piger og frugtsommelige Koner, allesammen maae de heran. Saa snart de komme i Torturkammeret, og en af de naadige Herrer befaler, saa klæder Boddelen dem først nøgne af, splitternøgne, min sødeste Ven!“ —

Her blev hun afbrudt; Døren aabnedes, og ind traadte Don Francisco Torrejon, ikke som jeg tilforn havde seet ham, i geistlig Dragt og med alvorlig hellig Mine, men klædt ganske som en Kavaleer efter højeste Mode, og med et Væsen som en af de galanteste unge Herrer.

Smilende, med en let Kompliment og næsten dansende, nærmede han sig til mig, der af Forundring længe var maaløs, og ikke istand til at besvare enten Spørgsmaal eller Galanterier. Disse sidste angik mit Ansigt og min Skabning, og de første Aarsagen til min Fængseling. —

„J maae have Fjender, min Elskelige: forsikrede han med et Skuldertræk, ellers var J ikke her — en Elsker, som har faaet Afslag? Hvad?“

Jeg svarte ham skjælvende, at jeg ikke vidste af saadan En at sige.

„Umuligt!“ raabte han: „J skulde endnu ingen Elsker have havt? Ikke endnu selv have elsket?“ —

„Nei, ærværdige Herre!“ sagde jeg blusfende af Angst og Undseelse. Han taug, men jeg mærkede, at han

saae paa mig, jeg torde ikke hæve mine Dine fra Gulvet. Pludselig vendte han sig om, gik et Par Gange op og ned, og blev atter staaende foran mig.

„J har en hemmelig Fjende!“ begyndte han igjen: „J maae have en Fjende, som har angivet Eder for den hellige Inquisition; befind Eder vel, om J ikke skulde erindre Nogen?“

Bitterlig grædende forstikkede jeg ham Nej. —

„Det kan være mueligt,“ blev han ved, „at J aldrig selv har lagt Mærke dertil, men det maae være saa; en Elsker har troet sig foragtet eller tilfidesat for en lykkelige, og har udtænkt denne frygtelige Hævn — ja, i Sandhed frygtelig! Jeg vil ikke skjule det for Eder, min Elskelige! Eders Frihed, Eders Liv er i Fare.“ —

Jeg segnede ned for hans Fødder, besvor ham min Ukyldighed, bad ham om Hjælp og Redning. Han løstede mig op, og trykkede et Kys paa min Pande.

„Jeg vil tænke paa Eders Frelse, Eders Lykke, mit fromme Barn!“ sagde han: „berolige Eders Hjerte! Imorgen skal J høre fra mig.“

Med disse Ord forlod han Bærelset, og den gamle Maria, som var gaaet ud, da Don Terrejon traadte ind, kom atter tilbage. Jeg maatte fortælle hende Alt, hvad der var forefaldet imellem mig og Inquisitionen, og nu udbrød hun i de frygteligste Lovtaler over ham:

„J er det lykkeligste Pigebarn under Solen,“ endte hun: „den mægtigste, ædleste, dejligste Herre elsker Eder, han vil redde Eder fra timelig og evig Undergang.“ —

„Hvad siger J?“ raabte jeg: „Hvem elsker mig?“ —

„En Helgen, en Engel i Mandssiffelse!“ svarte hun: „Nej, nej, Eders Raade! Spørg mig ikke! Den Dag

imorgen skal forklare Eder alle Ting, den skal blive den skønneste Dag i Eders Liv!"

Med disse Ord overlod hun mig til mine egne Bestragtninger, eller rettere forvirrede, modstridende Følelser, thi Skræk, Haab, Forundring, Aelse opfyldte og betog mit Sind. Under denne Stemning forløb Dagen, og min tidt afbrudte Søvn om Natten gav mig mindre Hvile end Uroe, formedelst underlige, ængstende, feberagtige Drømme.

Saa snart Morgenen frembrød, kom Maria og bad mig staae op. Hun iførte mig en fin og nydelig Morgendragt, hængte en rig Mantilla om mine Skuldre, og bød mig følge. Jeg havde et Par Spørgsmaal paa Læberne, men fik neppe de første Ord fremførte, førend hun lagde mig Haanden paa Munden.

"Tausshed og Lydighed!" var det Eneste, som hun hvergang hvistede, idet hun lagde sine Læber tæt til mit Øre.

Endelig standsede hun udenfor en Dør, ved hvilken stod paa et Bord et Solvaf med to Kopper Chokolade og Bagværk. Hun bød mig tage Fadet, idet hun aabnede Døren. Da jeg nølede, lagde hun det selv paa mine Arme, skjød mig sagtelig ind i Bærelset, og lukkede efter mig. Det var et lidet Kammer, men behængt med kostbare Tapetserier, og skønne, som jeg siden ved et flygtigt Øjeblik opdagede, velslystige Malerier. Dette kunde jeg ikke heller dengang see, da Bærelset kun var halvt oplyst, thi Dagskjæret faldt igjennem et eneste Bindue, for hvilket der hang et rødt Silkegardin. Ligeoverfor Binduet faldt mine Øjne endelig paa en prægtig Himmelseng med rosenrødt Omhæng; og paa Sengen laae med udbredte Arme — Don Francisco Torrejon.

Al, kunde jeg blot saa let glemme denne ulyksalige Time, som jeg nu i min Fortælling overspringer den! Lad mig alene sige dette: paa den ene Side Torturkammeret, Truget, Kobberpanden, Bøddelen, Sanbenitoer*), Caraccoer**), paa den anden sød Smiger, glimrende Lovter og en smuk, fyrrig og mægtig Effer, som jeg vidste havde baade Sjæl og Legeme i sin Vold. — —

Maria afhentede mig igjen, og førte mig, ikke tilbage til mit forrige Bærelse, men til en stor, smuk og lys Stue, hvorfra der var Udsigt til Floden og Skoven.

„Her er I nu Dronning og Herkerinde,“ sagde Maria med en Knæbøjning: og skal nyde Frugterne af Eders Lydighed mod den naadige Hr. Torrejon. I maae aflægge dette forlegne Bæsen og denne undseelige Mine, thi I vil ret strax modtage Besøg af mange unge og fornemme Damer. Men dersom Eders Liv og Salighed er Eder kjær, saa taler ikke om Andet end ligegyldige Ting, om Bejret, Klæder, Musik, Tyrefægtninger og saadant, men intet om Eder selv eller Eders Familier, intet om dette Huus, og hvad I have erfaret. Fremfor alt, spørger Ingen om sit Familienavn! Her har intet Fruentimmer andet end Døbenavne. Og skulde I maaskee gjenkjende en eller anden af Eders Veninder, saa for alle Helgenes Skyld! lader som I aldrig havde seet dem tilførn.“

Keppe havde hun givet mig denne Forfkrift, før Bæ-

*) Lærredskapper, hvorpaa ere malede Luer og Dævlø, og som bæres af de Fordømte i Autodafærne.

***) Caracco er en spids Pappue, omtrent halvanden Alen høj, hvorpaa er skreven Deliquentens Forbrydelser. Deraf Spaniolernes bekjendte Skjeldsord eller Forbandelse: Caracco.

relset fyldtes af henved tredsindstyve unge Damer, hvoraf Jngen lod til at være over tyve Aar. Alle vare prægtig klædte, en Deel, som jeg, i Rødt, en anden Deel i Blaåt, og den tredie i Grønt. De kom Alle, en efter den anden, hen til mig, og hilsede mig med en Erbødighed, som om jeg havde været Fruen i Huset. Med tungt Hjerte og forvirrede Tanker modtog jeg i Taushed deres Hylдинг, og torde neppe løfte mine skamsfulde Dine fra Jorden.

En af de sidste, som kom hen til mig, udfødte et Skrig og raabte: „Al, Donna Balabriga!“

Forstrækket saae jeg op, det var en kjær Veninde af mig. Jeg var nærved at styrte mig i hendes Arme, da jeg til min Frelse bemærkede saavel hendes egen Blegthed, som alle de Andres pludselige Forvirring.

Marias Advarsel faldt mig ind endnu i rette Tid, og uden at lade som jeg havde hørt min Venindes Udraab, vendte jeg mig til nogle af de Andre, og henkastede nogle flygtige og usammenhængende Ord om den skønne Udsigt paa hiin Side Floden. Samtalen kom snart igang, og skjøndt den blev ført med kjendelig Forsigtighed og Kulde udslettes dog snart Indtrykket af hiin min Venindes Ubesindighed.

Maria gjorde Dypvartning, og beværtede os med Confecturer og søde Vine. Derpaa bragde hun Instrumenter ind; nogle af Damerne spillede, og andre sang, men alt med sagte, næsten kunde man sige, ængstelige Toner. Da dette havde varet et Par Timer, blev atter Forfriskninger ombaarne, hvorefter alle Damerne anbefalede sig, og lode Maria og mig blive alene i Stuen.

Efter nogle Minuters Taushed, begyndte den Gamle saaledes: „Jeg seer nok, min Raadige, at der ligger Eder mange Spørgsmaal paa Tungen; jeg vil forekomme dem,

og, saavidt det er mig tilladt, tilfredsstillende Eders Nysgjerrighed. Alle disse Damer, som nu forlode os, ere, saavel som Eders Naade selv, særdeles Veninder af de naadige Herrer Inquisitorer, og betegne de forskjellige Farver, hvem de tilhøre: de røde er Don Torrejon's, de blaae Guerrero's og de grønne Aliaga's. Saadanne Samlinger, som denne, tilstedes Eder engang hver Uge, og skiftes I da til at modtage og beverte hverandre. Den Sidstankomne er da gjerne de Andres Bertinde, saaledes som Eders Naade idag har været. Denne Fornøjelse kunne de nyde, saalænge de iagttage den tilbørlige Tausshed og Forsigtighed. Et Exempel paa det Modsatte har I erfaret hos den unge Dame, som saa ubesindigen nævnte Eder ved Eders Familienavn: hende faae I aldrig mere at see." —

"Men hvor kommer hun da hen? Hvad bliver hendes Straf?" spurgte jeg ængstelig. —

"Sagte, sagte, min Naadige!" sagde hun: "Saadan noget er det bedre at formode, end at tale om."

(Maria havde Ret: den næste Selskabsdag søgte mine Dine forgjeves den stakkels Elvira, hun var der ikke, jeg saae hende aldrig mere; hvorledes hendes Skjebne er worden, kan jeg kun med Rædsel ane).

I otte Nætter deelte jeg Seng med Don Torrejon, og otte Dage beboede jeg dette Bærelse. Den ottende og sidste var der atter Selskab hos mig; men saasnart dette var borte, førte Maria mig ind i en snever og mørk Celle, der for Fremtiden blev min bestandige Baaning. Dgsaa min røde Stadsdragt maatte jeg ombytte med en simpel grov Kjole, og kun naar den naadige Herre forlangte et natligt Besøg af mig, fik jeg en finere Negligee, og blev af Maria ledet frem og tilbage. Min Tid henrandt sørgeligen, deelt

mellem qvindeligt Arbejde og Frygt og Længsel efter mine stakkels Forældre.

I denne kummerfulde Levemaade var den eneste adspredende Forandring, at jeg engang om Ugen, klædt i min røde Uniform, mødte i Selskabsværelset, som jeg snart erfarede, stedse i nogle Dage blev beboet af et nysankومت Offer. I et Tidsrum af tre Aar — saalænge var jeg en Fange i Inquisitionspaladset — saae jeg over tredive nye Slavinder ankomme, og næsten ligesaamange af de ældre forsvinde. Denne Skjebne, lagde jeg Mærke til, traf meest dem, som saae ud til at være frugtsommelige; og seent igjen eller aldrig mere fik jeg en saadan at see.

Jeg havde været i Fængslet omtrent et halvt Aar, da jeg bemærkede en Forandring i min Sundhedstilstand, som jeg aabenbarede den gamle Maria. Hun erklærede strax, at jeg var frugtsommelig. Med Gysen hørte jeg denne Efterretning; jeg tænkte paa nogle af mine Medfangnes varselfulde Forsvinden. Fra nu af kom jeg ikke mere i de ugentlige Forsamlinger, men tilbragte Tiden til min Forløsning eensom i min skumle Celle, undtagen naar Maria et Par Gange om Dagen bragte mig mine Fornødenheder.

Et Aar efter min Ankomst i Fængslet fødte jeg med Marias Hjælp, et sundt og velstakt Drengbarn — milde Gud! mit Hjerte bløder endnu, hvergang jeg tænker paa denne min uskyldige Forstefødte, Frugten af tvungen Belyst; af, at jeg dog en eneste Gang maatte have trykket mit Barn i mine Arme, til mit af Svæd og Taarer vædede Ansigt! Men den ubarmhertige Qvinde ilte øjeblikkelig bort med det; mine Bønner, min Fortvivlelse standsedes af en dyb Besvimelse.

Da jeg oppaagnede, stod det affhyelige Menneske ved

min Seng, og paa min ængstelige Spørgen efter Barnet, fik jeg intet andet Svar, end et tvetydigt Smil, og den Forsikring: „at Glutten var vel forvaret.“

Jeg troede at forstaae hende — at, ikkun alt for vel, og bad nu først ret inderligt og alvorligt om Døden. Men det var ikke Himlens Villie: jeg fik, skjøndt langsomt, min Sundhed igjen, og det uagtet min nagende Sorg, mine bedste Laarer, min haablese Længsel efter Barn og Forældre, og, hvi skulde jeg nægte det, omsider ogsaa efter Frihed.

Saa snart jeg var uden Fare, førte Maria mig en Nat hen i anden Celle, hvor jeg forefandt en ung Pige, ligeledes af det røde Compagnie, det vil sige af Torrejons Friller. Vi to skulde fra nu af være hinandens Selskaberinder; dette var virkelig en Lindring i vor Elendighed. Fælleds Ulykke gjorde os snart fortrolige: jeg fortalte hende min Historie, og hun gjorde mig Gjengjæld ved at fortælle sin.

Der var ingen væsentlig Forskjel imellem dem, kun havde hun været her længer end jeg, nemlig over sex Aar. Desaarssag frygtede hun for, at hendes Time nu snart skulde slaae, thi hun var een af de ældste i dette Harem. Hun bar ingen Tvivl om, at de, som ikke ved en naturlig Død bleve forløste af dette skjændige Slaverie, bleve efterhaanden, ligesom Antallet blev for stort, eller Inquisitorerne bleve fede af dem, paa en voldsom Maade bragte af Dage, og deres Skjebne, som deres Legemer, skjult med uigjennemtrængeligt Mørke.

Formedelt denne Overbeviisning vare vi begge længe beredte til Døden, skjøndt Lyst til Liv og Frihed ofte fyldte vort Bryst med ubeskrivelig Længsel. Ebros klare Bænder, de duftende Skove paa dens Bredder, forekom os

som et Paradiis, hvoraf vi for evig vare uddrevne, hvortil vi aldrig skulde vende tilbage, ligesaa lidet som vore første Forældre til Edens Have. Naar jeg da paa Mandolinen spillede en af min glade Barndoms Sange, og Francisca ledsagede den med sagte smeltende Stemme, af, da var det, som om vore Hjerter vilde opløse sig i navnløs Bæmod, som om Haab og Fortvivlelse, Himmel og Helvede kæmpede om Besiddelsen af vore arme Sjele.

Frihedens Dag var nærmere, end nogen af os havde vovet at ane. Vi sad just og talte om Naturens Skønheder, dem vi aldrig mere skulde nyde, da en i disse Forfærdelsens Boliger usædvanlig Larm vakte vor Forundring. Larmen tiltog og astog, nærmede og fjernede sig.

Vi hørte Fodtrin saa hurtige og tunge, som aldrig tilforn i dette Huus, hvor ellers Alle listede sig frem, langsomt, og sagteligt som Aander. Vi hørte Stemmer lydelige og stærke, vi som i mange Aar kun havde hørt ængstelig Hviستن, eller sagte sygelig Mumlen, naar jeg undtager de Hjertet sønderslidende Skrig, der stundom i Nattens Stilhed fra Torturkammeret trængte sig ind i vor Celle, og tvang os til at hylle vore Hoveder tæt ind i Puderne. Vi hørte Klirren af Baaben, vidt forskjellig fra Lyden af Lænker eller de tunge Dørhængsleres Knirken. Tilbøjelige, som vi vare, til at frygte det værste, meente vi, at en Autodafé nu skulde udføres.

Dog nej, det var ikke muligt; thi vi fornam tydeligt en Lyd, som i flere Aar havde været os fremmed, som vist aldrig havde ladet sig høre indenfor disse Mure — Latter! Munterhedens, den overgivne Glædes Sprog. Saa mægtigt, saa uimodstaaeligt virkede disse usædvanlige glade Toner paa os begge, at vi, uagtet vor heftige

Frygt og spændte Nysgjerrighed, selv begyndte at lee, skjøndt vi øjeblikkelig standsede i denne os uvante Bevægelse, som om vi vare grebne i en Forbrydelse.

Tummelen nærmede sig mere og mere, mange Stemmer talte mellem hverandre, og Skoggerlatter gjenløb underligt i de høje hvælvede Gange. Larmen vorte; Døre bleve oplukkede; nogle bleve voldsomt sprængte.

„Hellige Jomfrue!“ raabte jeg til Francisca: „Hvad er det for et Sprog, man taler? Jeg forstaaer ikke et Ord.“ —

„Tys, tys!“ hviskede hun: „Jeg troer næsten, ja i Sandhed! det er Fransk; nu hørte jeg tydeligt En sige: kom kun herud, mine Damer! De ere frie; de hellige Fædre ere løbne deres Vej.“

Strax derpaa hørte vi en Anden sige paa slet Spanst: „Herhid med din Nøgle, gamle Her! lad os see, om den passer i denne Dør.“

Det var vores; den gik op, og en ung fransk Officier traadte ind.

„Mine smukke Damer!“ sagde han: „Nonner eller hvad jeg maae kalde dem, befinder De Dem her imod Deres Billie, saa er Buret nu aabnet. Det er idag min Forretning, at luste disse Værelser lidt ud, behager De ikke saalænge at trække frisk Luft?“

Vi lod os det ikke sige to Gange, og, uden at talke vor Befrier, sloj vi, som løsslupne Fugle, ud af det stumle Fængsel.

Vor første Gang var til mine Forældres Baaning — de vare døde! Sorg over deres fortabte Barn havde lagt dem i Graven, der allerede i to Aar havde været deres Hvilested.

Inden vi naaede Slottet, kom den gamle Sanchez, Tjeneren, os imøde. Af Skræk, Forundring og Glæde

over at see mig igjen, var han længe saa betaget, at han ikke kunde fremføre et Ord. Taarer gav ham Mælet tilbage: Græmmelsen havde kastet min Fader paa Sygelejet; langvarige vare hans Lidelser, som først endtes med Døden. En Maaned efter nedsænkede de min Moder ved hans Side. Inquisitionen bemægtigede sig alle deres rørlige og urørlige Gjendomme, da jeg formedelst fjætterste Meninger var dømt til evigt Fængsel. Den gamle Mand rystede paa Hovedet over min Befrielse, og meente, at den ikke vilde blive af Varighed. Af Frygt for selv at blive straffet som den, der havde havt Dmgang med en dømt Kjætterste, forlod han mig som en Pestsmittet.

Jeg og min Veninde bleve ene tilbage med vor bitre Sorg, som snart gik over til Fortvivlelse. Francisca var allerede, før hun blev fængslet, et forældreløst Barn, som en Slægtning havde taget til sig. Hos denne torde hun nu ikke tage Tilflugt, thi hun kunde lettelig forestille sig, at hun var under samme Fordømmelse som jeg. Vi kastede os ned, omsavnede hverandre og ønskede os Døden.

„Hvi behøve vi forgjæves at ønske os, hvad strax er i vor Magt?“ sagde hun omsider: „Her under os rinder Ebro; dens dybe Bænde kan snart gjøre Ende paa vore Lidelser og befrie os fra Menneskenes Grumhed. Kom Leonora! Vi ville sætte os paa denne Brink, der frummer sig over Floden, binde os sammen med vore Tørklæder, styrte os i de medlidende Bølger, og døe i hverandres Favn.“

Taus rejste jeg mig, løste mit Klæde af, og traadte med min Veninde op paa Brinken. Jeg slyngede Klædet om os begge, kastede et Blik paa Solen, som mild og yndig dalede bag Skoven, og foldede mine Hænder til den sidste Ven.

Da fólte vi os begge omfavnede af kraftige Arme. Det var vor Befrier, den franske Officier,

„For den sorte Død! raabte han: I deslige Pigeborn! I arme Ulykkelige! Vil I dræbe Eder selv? Var det derfor, jeg aabnede Eders Fængsel?“ —

„Gode Fremmede!“ svarte Francisca: „Vi har ingen anden Tilflugt, vore Forældre ere døde, vore Venner stye os, og snart ville vore Forfølgere paa en grusom Maade fornye og forøge de Lidelser, vi nu vilde ende.“ —

„Gode Gud!“ raabte han: „Men nej, I skulle see, at en fransk Officier har mere Medlidenhed, end en spansk Præst. I har ingen Venner, ingen Tilflugt? Velan! Følg med mig til Frankrige!“

Ingen af os svarte ham et Ord; men vi saae ned i Floden, som til vor sidste og eneste Ven.

„Stakkels Born!“ blev Franskmanden ved: „Jeg seer, hvad I frygte for, men ved min Ære, ved dette Kors, som jeg ikke uværdigen bærer, jeg har ingen slette Hensigter med Eder.“

„Ak, vi troe Dem gjerne, men for os at rejse til et fremmed Land, ene Fruentimmer blandt vilde Krigere — hvo skal beskytte os?“ —

„Min Arm!“ raabte han: „Og hor, kjære Piger! Jeg har en Ven ved Regimentet, som er saaret, og skal bringes til Frankrige. Hans Tjenere ere fangne i sidste Slag; I skulle være i deres Sted! Manddragter vil jeg skaffe Eder. Kom, kom! I kjære Glatter! Det er dog bedre i Frankerig, end hist nede paa Bunden af Ebro.“

Under disse Ord havde han løst os fra hverandre, og taget os under Armene. Vi fulgte ham: thi Lyst til Livet var paany opvakt i vore Hjerter, og to Taarer, som trilslede ned over Krigerens brune Kinder, indgjøde os Tillid.

Under Tilbagegangen til Zaragoza, vedblev Officieren, som fortalte os, at han hed Faucault, og var Capitain over et Grenadeercompagnie, uophørlig at troste og opmuntre os; det første var virkelig nær ved at lykkes ham.

Saa snart vi vare komne til Staden, førte han os hen til sin syge Ven, en Major Broussier. Det var en middelaldrende, vakker Mand, som viste oprigtig Deeltagelse i vor Ulykke. Vor Omklædning blev snart iværksat; og vi vare fra nu af i hans Tjeneste. Vi sov hos hverandre i hans Forværelse, og bleve, baade hjemme og ude, bestandig tilsammen.

Efter nogle Dages Forløb var Majoren saa vel, at han kunde taale Rejsens Besværighed. Den tog sin Begyndelse under Escorte af Faucaults Compagnie. Vi toge Vejen ad Pyrenæerne, og sagde paa deres Toppe vort Fødeland det sidste Farvel.

Hvad skulde jeg vel fortælle om vor Rejse gjennem Frankrige? For at sige Sandheden, saae jeg ikke stort andet, end Hr. Faucault, da han næsten bestandig red ved Siden af Vognen, og, som jeg snart lagde Mærke til, ved min Side. Den langvarige Riden faldt ham snart for besværlig, hvorfor han tog Sæde i Vognen; men ogsaa dette incommoderede ham, da han maatte sidde i en ubequem Stilling, hvergang han talte med mig, og det gjorde han meget ofte. Desaarfsag blev Forsædet vendt omkring, og begge Herrerne sad nu baglænds, Faucault ligeoverfor mig, og Broussier ligeoverfor Francisca.

Kort at fortælle: saas snart vi ankom til Rochefort, begge Officierernes Hjemstavn, bleve vi forestillede for deres Forældre, jeg som Faucaults, og Francisca som Broussiers Forlovede. En Maaned efter stod det dobbelte Bryllup.

I syv Aar har jeg nu været min kjære Faucaults lykkelige Hustru, og Moder til fire velsignede Glutter. Min Veninde er ligesaa lykkelig som jeg. Vi boe i een Gade og besøge næsten daglig hverandre. Den forrige Tid forekommer os næsten som et Eventyr, vi engang i vor Barndom havde hørt eller læst.

Som bekræftende, oplysende Bilag til ovenstaaende Fortælling, vil jeg henseætte følgende Scene af den spanske Successionskrig.

Efter Slaget ved Almanza i Aaret 1706 vendte Hertugen af Orleans sig med en Deel af den franske Hær mod Zaragoza, som havde taget den østerrigiske Prætendents Partie. Efter at have besat Staden, drog han selv videre omkring i Arragonien, og lod en General Jofreville blive tilbage som Kommandant med den Formaning: at brandstatte dygtigt. Men Jofreville var ikke den rette Mand til at inddrive Kontributioner. Han blev derfor snart kaldet til Armeen, og en vis Delegal sendt i hans Sted til Zaragoza.

Denne Officier forstod Tingen bedre: han forlangte for det første 1000 Kroner maanedlig til en Smule Kospenge for Hans Durchlaughtighed. Dernæst krævede han 18000 Pistoler engang for alle, som inden otte Maaneders Udlob maatte være erlagte. Den gode Delegal forstod ej alene at kræve Penge, men vidste ogsaa, hvor han skulde finde dem: ethvert Kloster i Byen blev paalagt at udrede 1000 Pistoler, men Jesuiternes 2000. Da disse sidste ikke godvilligen vare at formaae til Betaling, fik de fire Compagnier i Indquartering. Misfornøjede med disse mange graadige Gjæster, klagede de for Kongens Skriftestader, der

ogsaa var Jesuit. Men inden de fik Bæfled derpaa, havde de franffe Soldater gjort det dem saa broget, at de udbetalte Delegal de 2000 Pistoler.

Derpaa kom Raden til Dominikanerne, hvilken Orden forestod Inquisitionen. De undskyldte sig med Fattigdom, og erklærede, at de ej paa anden Maade vare istand til at udrede den forlangte Sum, end ved at angribe Helgenbillederne. Delegal svarte, at disse skulde være ham velkomne. Nu førte Munkene dem i højtidelig Procession og med brændende Borslys i Hænderne hen til Generalens Huus, ikke forglemmende, at raabe af og til: „Kjættarie! Kjættarie!“ Alt for at ophidsse Folket til Opstand. Men Delegal, som godt havde mærket Munkenes Henfigt, havde opstillet sine Soldater paa begge Sider af Gaden, hvorigjennem Processionen skulde gaae; enhver Kriger havde sin ladte Bøsse i den ene Haand og — et brændende Lys i den anden, for ogsaa at gjøre Ære af deres Helligheder, Folket knurrede, men vovede ikke at angribe de Franffe; og Helgenerne arriverede lykkelig og vel i Montem.

Da de fromme Fædre saae sig stufede i den Forventning, at Folket med Magt skulde have befriet deres Solvguder, begave de sig til deres Foresatte, de naadige Herrer i Inquisitionspalladset, og bade om Hjælp. Disse grebe nu til det ellers meget virksomme Middel: at sætte Delegal i Ban, hvilken allerhøjeste Kjendelse blev ham forkyndt ved Inquisitorernes Secretair. Den fiffige Franffmand modtog Banbrevet, og gav det smilende tilbage med den Forsikkring: at han uopholdelig skulde svare de naadige Herrer.

Han udsleede nu sit eget Navn i Bullen, satte Inquisitorernes istedet, og sendte sin egen Secretair afsted dermed, ledsaget af to Regimenter. Dette var en ganffe

usædvanlig Casus: de hellige Fædre strege Mord og Brand, men Secretairen brød sig intet herom, han lod dem endog ogsaa med tilstrækkelig Vagt transportere til et andet Huus i Byen. Her begyndte de at give Kjøb, bade om at maatte afhente deres Smule Fattigdom, og derpaa at sættes i Frihed. Begge Dele blev dem tilstaaet, og nu begav de sig usfortøvet til Madrid, for at klage over Kjetteren Delegal.

Den unge Konge forsikrede dem om sin oprigtige Deeltagelse, men gjorde dem tillige opmærksom paa, „at det var hans høje Bedstefaders Tropper, som havde fornærmet dem, at han ikke kunde støde dem for Hovedet, eftersom han havde dem at takke for Trone og Rige. Indtil disse vare ude af Spanien sik de at finde sig i saadanne Uregelmæssigheder og slaae sig til No.“

Imidlertid rumstere de Franskmændene i Inquisitionspaladset og lode ingen Dør uaaabnet. Fire hundrede Fanger bleve satte i Frihed, og blandt dem tredsindstyve unge Fruentimmer, som, efter deres Ungdom og Skjønhed at domme, havde tjent de fromme Fædre til Forfriskning fra deres alvorlige og vigtige Forretninger.

Erkebispfen, altid Bisidder i Inquisitionen, frygtede for Følgerne af disse Opdagelser, og bad Delegal, at han vilde udlevere ham disse Dvindfolk. Men denne beklagede meget Umuligheden af at kunne opfylde hans Eminences Begjering, eftersom hans Officierer allerede havde disponeret over de omhandlede Damer.

For Erkebispfen blev nu intet andet tilbage, end at forbyde strengelig enhver Tale om det Forefaldne, og da Franzoserne vare borte, kom alt, saavidt muligt, i den gode gamle Orden.

Julianes Giftermaal*).

Novelle af P. Spillemand.

Gjennemseet, rettet og forbedret af

S. S. Blicher.

I.

Barnets Navn.

Der var svære Debatter paa Lidselholt om, hvad Barnet skulde hedde (jeg tillader mig at bemærke: at det dengang endnu ikke var født, men det var nær ivente.)

Min Fætter og jeg, som just vare i Besøg paa Gaarden, bleve af Justitsraadinden anmodede om at tage Sæde i Raadet (naturligviis ikke for at sige vor egen Mening, men for at tiltræde hendes).

Hun indledede selv Congressens Forhandlinger med en Tale, i hvilken hun søgte at bevise: at Barnet nødvendig blev en Pige, og at hun selv folgelig burde opkaldes. — Justitsraaden, hvem hun, efterat have endt sit Foredrag, opfordrede til at give sin Stemme, tog først tre

*) See Novellen »Baglænds« i 4de Bind af denne Udg.

lange og fulde Drag af Piben, og udtalte derpaa den Mening: at det var ham ligegyldigt, hvad Barnet kom til at hedde, naar det ikke blev „Mistemed.“

Denne Erklæring fremkaldte en Tilretteviisning af Præsidentinden, som dog ikke havde anden Birkning end nogen større Hurtighed i Røgpustene.

Nu tog jeg Ordet og foreslog: at opkalde begge respective Bedsteforældre. Jeg gjorde mig selv indvortes tilgode over dette, efter min egen Mening, ypperlige Mediativ.

Men Justitsraadinden omstyrkede det strax med det ubesvarlige Spørgsmaal: „Hvis Navn skal faa være det første?“

Conferencerne vedvarede endnu en god Stund, og Fætter havde ikke opladt sin Mund, førend Forsidderessen tilspurgte ham. —

„Maae jeg bede om Skrivetøj,“ svarede han, „jeg troer, at en saadan Materie bedst behandles skriftligt.“ —

Vor Frue skottede heel mistænkeligt til ham; men Justitsraaden hentebe strax det Forlangte.

Fætter gif hen til et andet Bord, skrev, lagde sammen, forseglede, skrev uden paa, og flyede vor Mand det.

Han læste Udskriften, og lod gaae videre til os Andre. Hvad stod der?

„Heri Barnets Navn,
at aabne, naar det er døbt.“

„Men Hr. Pastor!“ raabte Fruen (hun raabte virkelig) „hvad lære vi heraf?“ —

„At Barnets Forældre“ svarede hun, „selv bedst raade for, hvad det skal hedde.“

— „Hvorfor har De da skrevet Navnet derindeni?“ spurgte hun. —

„Det er blot Gjatterie,“ sagde han, „men som jeg ikke tillader mig at gjøre bekendt før den falsatte Tid.“

„Nu, hvad kom saa Barnet til at hedde?“ spørger Du, min vakkre Læserinde!“ —

Du maae vente, min Elffelige! Fatters Billet er en forsegleet Depeche, der først maae aabnes paa en vis Højde. —

„Men hvortil saa denne Præken uden Text? Denne lange Passiar om Noget, der egentlig er Intet?“

— „Min Naadige! det er hverken Passiar eller Præken, men en Disputats.“

— „Da er det Skade, den ikke er paa Latin.“ *)

II.

Barselgilde.

Jusfittsraadinden er en overmaade god og blid Kone, naar der ikke gaaer hende noget imod, og hun kan faae sin Billie i alle Ting; men i modsat Fald, kan De være overbeviist om: hun er selv hjemme. Hun havde nu troet saa ganske bestemt — og det kunde hun have Grund til — at hun, og ingen Anden, skulde bære Barnet. Det var vel ikke saameget for Barnets Skyld eller for Daabens; men jeg skal sige os: hun havde anskaffet et splinternyt Christentøj til Barnet, og en ny Silkekjole, og det af det allerdyreste Slags, til sig selv, foruden et Hovedtøj, der spotter enhver Beskrivelse.

*) NB. Dette er den lærde Fatters Tilleg.

Saa kommer rigtignok Indbydelsen til hele Justitsraadens Familie; men Juliane anmodedes om at holde Barnet over Daaben. Bred blev Fruen, det kunde jeg see, skjøndt hun ikke sagde Noget; men da hun var kommen ud i Kjøkkenet, saa fik hun Luft, og det saa overflødigt, at een af Pigerne græd og en anden sagde sin Tjeneste op. Den gode Justitsraadinde var muggen i tre hele Dage efter; og havde det ikke været for hendes nye Kjole og Hovedtøj, tør jeg sværge paa: hun var bleven hjemme fra Barsalet.

Christentøjet bad Juliane om at faae; men hun svarte hende hverken værre eller bedre end: „Det kan ligge, til Du selv engang skal have Barn i Kirke.“

Det stakkels Pigebarn blev baade rød og bleg, og gik ind i sit Bærelse, hvorfra hun ikke kom tilbage den Dag. Hun har rimeligviis skrevet nogle søllesfulde Bemærkninger herover i sin Dagbog.

Jeg vilde gjerne endnu engang have krøbet bag ved hendes Seng og sprunget ud af hendes Vindue, naar jeg bare kunde faaet Fingre i Bogen; men siden hiint Uheld passer hun bedre paa dette vigtige Document. — Nu videre frem i Historien!

Begge vi snurricke Fættene bleve ogsaa indbudne til Barselgildet, og vi lovede ogsaa at komme; der var jo ingen Tvivl om, hvordan Bevertningen vilde blive, for det gaaer nu altid saa haardt til med den Første, og Secretæren var ikke fornaglet.*)

Da Budet var borte, siger jeg til Fætter Steen: „Hør!“ siger jeg, „der maae dog en Sang til.“ —

„Fætter Peer!“ siger han: „Du kommer nu altid

*) En Jydeteterminus, der betyder: fattig, forknyt.

stikkende med dine Biser ved hver en Lejlighed; jeg troer Du kunde synge over en Pandekage."

"Hvorfor ikke det?" siger jeg; "naar det var en af disse tynde med Syltetøj paa." —

"Nej," siger han, "det Slags har en lærd Justitsraad i Kjøbenhavn fordærvet for mig." —

"Hvorledes det?" siger jeg.

"Jo" siger han: "det fede og flade Volland med sine mange røde Herregaarde har han engang lignet ved saadan en Pandekage." —

"Na Snak!" siger jeg; "han har meent en Flessepandekage; men skal man saa gjøre en Bise?" —

"Hm!" siger han, "lad os saa gjøre en i Fællesskab! Du hverandet Vers, og jeg hverandet; men ingen maae see den Andens, for det hele er færdigt." —

Derom bleve vi strax enige, saavelsom derom, at Sangen samlet skulde udgjøre sex Vers til den Melodie: "En tungsindig, en tungsindig, melancholisk Mand."

Vi toge uden Ophold fat paa Værket, og det gik godt fra Haanden: inden en halv Times Forløb bleve vi begge paa eengang færdige. Det var et Arbeide i sit Slags; vi morede os over det, for hans Vers vare alvorlige, og mine lystige. Det var poetisk Mosaik; men Fætter lignede det ved den gamle græske Masse, der leer med den ene Side, og græder med den anden. Naar jeg paa min Side lovede den unge Dame, at hun skulde komme til at danse paa Roser gjennem hele Livet, saa kom Fætter paa sin Side med "Træden paa Torne." Talte jeg om Myrther, talte han om Cypresser. Havde jeg en Forglemmigej, saa havde han en Malurtstængel. Og saaledes hele Vejen.

Justitsraaden lignede vort Tvillingfoster ved Aprilsvejr.

Jeg anseer det for overflødig, her at lade den afstrykke; thi enhver Læser kan af de opgivne Ingredientser lave den efter sit eget Behag. Jeg iler til Festen.

Først fik vi Damp-Chocolade, og derovenpaa Liqueurer; blandt hvilke jeg bemærkede baade Uéquebaugh og Curaçao. Og da vi saa kom ud af Kirken, saa fik vi først en Skildpaddesuppe, rigtignok kun „forloren“, men ingen engelsk Micturtle kunde være bedre. Saa kom — — —

—————*)

Da vi havde druffet Caffe,**) bad Justitsraadinden mig om at see at faae hende sat paa Juliane, der, siden vi stod fra Bordet, ikke havde ladet sig see. Jeg gik, og ledte baade her og der forgjæves. Omfider kom jeg forbi en Dør, indenfor hvilken jeg hørte Een synge — det var hende; og det var en Buggesang, hun foredrog med en saa smeltende Omhed, at jeg uvilkaarlig ønskede mig i Barnets Sted. Men den lille Staffel vilde hverken vide af Søvn eller Sang; den secunderede rigtignok, men i en anden Toneart. Juliane brød pludselig af.

Døren stod paa Klem. Jeg keeg ind, og saae hende tage Barnet op af Buggen, kysse og hjertegne det med en saadan Inderlighed, at jeg i mit Hjerte gjentog hiint barnlige Dnske. Nu taug den Lille. Ja det skulde jeg ogsaa have gjort, naar det havde været mig, tænkte jeg.

*) Ovenstaaende Streg betyder et Censurhul; thi min Fr. Fætter behagede at stryge hele den øvrige Skildring af Bordets Glæder. „Af hvad Grund? — Af slet ingen, hære Læser! „Jeg er Censor“ sagde han, „det er Grund nok.“

P. Sp.

***) Ogsaa min Beretning om Damernes Paaklædning behagede det min Censor at stryge.

P. Sp.

Idetsamme gik Gaarddøren op, jeg trak mig tilbage, og ind traadte Secretær Skov med en ung Herre, hvem jeg strax vilde svoret paa, var hans Broder. Og som saadan blev han mig ogsaa i Hast forestillet.

„Allerførst“ sagde Secretæren derpaa til ham, „maae jeg vise Dig mit Hjertes kostbareste Juveler!“

Dermed trykkede han den Dør, som jeg var traadt fra, halvt op, og lod saa Broderen træde foran sig derind. Den yndige Pige rejste sig med Barnet ved den fyldige Barm, idet hiin bukkede og sagde: „det glæder mig at gjøre min Brøders Kones Bekjendtskab, og dit —“

— „Nej, nej! det er min Kones Søster,“ raabte Secretæren, „nu skal jeg hente hende selv.“

Hermed ilede han ud igjen. Jeg blev staaende paa mit Sted ved Gangvinduet, saaledes at jeg kunde see ind i Barneestuen.

Jeg blev snart efter oplyst om, at den fremmede Skov var ganske uventet kommen hertil fra en flereaarig Udenlandsrejse; at han var Maler, Ungkarl, og veludrustet med det Metal, som bruges til at forgylde baade Skildrierammer og meget andet i Verden. — Men af saadan en Kunstner og Verdensmand at være, bar han sig i den dejlige Julianes Selskab meget keitet og kluntet ad. I Forskningen lod det, som om han var bleven bange for hende — og det var saamænd uden Grund — for han stod saa stille og hartad livløs, som havde hun været en Crocodil, eller en Basillisk, — (siden, da jeg hørte, hvilken Profession han var af, indbildte jeg mig, at han led under en pludselig paakommen Malerparalysis ved Studiet af denne levende Model. — Forbi!)

Hun blev ogsaa forlegen over hans Forlegenhed, men

samlende sig dog saameget, at hun kunde spørge „hvem hun havde den Ære at tale med?“

(Det var i Grunden et sært Spørgsmaal, for de havde egentlig ikke talt med hverandre — undtagen med Djinene, og det er et ugrammatikalsk Sprog.)

Han sagde sit Navn, og saa var den Samtale ude.

Men lidt efter fik han Munden paa Gang, og spurgte, „hvad den Lille heed?“*)

Da han havde indhentet Underretning herom, syntes han at grunde meget dybsindigt derover. Og det forstaaer sig selv: der kan være meget at tænke over Navneetymologien, som nu for Exempel, hvoraf „Juliane“ deriverer sig, og hvorfor det er kjønnere end „Gedste“ og „Allegaard“ for Exempel; men at anstille Sproggranskninger ligeoverfor en smuk Pige, synes mig ligesaa ubetimeligt som vanstelig. Det viiste sig ogsaa, at hans Betragtninger havde været af en højere Art, idet han meddelte Juliane sin Opdagelse: „at det saae ud til Regn.“

Det forekom mig, at han selv saae ud til Regn. Men, som De snart vil erfare: saa var det Storm. —

Imidlertid forsinkedes Uvejrets Udbrud ved Broderens og hans Kones Mellemkomst. Og vendte jeg nu tilbage til Selskabet, for at underrette Justitsraadinden om, hvor hun kunde finde sin Datter.

Hvad der videre tilbrag sig ved dette Gilde, var ikke

*) Det er sandt: Nu kommer jeg først i Tanker om Fætters forseglede Navnespaadom. Jeg havde den i min Betselomme, og da Præsten i Chorsdøren havde sagt: „nævner Barnet!“ sagde Bærerinden: „Juliane“. Jeg greb i Lommen, bred Seglet og læste det samme Navn. Hvordan Fætter har kunnet gjætte saa rigtig, det gaaer over min Forstand.

af særdeles Betydenhed, naar jeg undtager: 1) at efter Aftenspiisningen befandt Hr. Viborius sig lidt upaselig, og kom til at vomere. Da vi fik overmaade god og sund Mad, skrev jeg dette paa Viintapperens Regning: thi det forekom mig selv, at Drikkevarene vare for stærke.

Dette var muligen ogsaa Aarsag til: at 2) Kammer-raaden forvoxlede sin Kone med Stuepigen, og kyskede hende ganske eftertryffeligt, og: at 3) Consistorialraaden ved Lombrebordet begik flere end een utilgivelig Fejl.

Tilfødt blev han ganske distrait, som De selv vil indsee blot af dette ene Exempel. Han havde et Spørgespil i Tref: Manille, Basta, Damen, Knægten femte og en Konge (jeg havde spilt Solo paa det, for han havde en Dame gardée og en Renonce). Nu, saa siger han da: „Tilladt?“

De Andre påsede.

Derpaa lægger han ganske rigtigt de tre Foser til den ene Side (jeg siger endnu: jeg havde beholdt dem og brugt dem som de vare) og Spørgespillet til den anden, og griber fat paa Talonen.

„Hvortil?“ spørger een af Medspillerne.

Consistorialraaden seer paa ham, lægger Talonen bort, seer paa de tre kastede Kort: nej, de gav ingen Oplysning.

Saa beseer han de sex andre, siger med en bestemt Tone: „Tref!“ og tager atter fat paa Talonen.

„Hvormange kjøber De?“ spørger nu Baghaanden.

Dette simple Spørgsmaal kan han ikke besvare, inden han har talt sine Kastkort.

Naa, han vil da endelig kjøbe de tre Kort; men saa spørger Mellemhaanden igjen: „hvori spiller De?“

Om! det kunde han ikke hufte. Og Trediemand kunde

heller ikke huffe det; for begge Medspillerne sad og disputerede den hele Aften om en Hest — jeg veed ikke hvilken — som den ene paastod, havde Been spat, og den anden Blodspat.

Det var en af mine Lombreregler: at man hellere maae spille hurtigt slet, end langsomt godt; og derfor varede det mig altfor længe. Jeg sad over, stod op, og sagde til Consistorialraaden: „der er Een ude, som vil tale med Dem.“

Den stakkels Mand var allerede saa medtagen, at jeg maatte hjælpe ham op, og tage ham under Armen. Da vi vare komne udenfor, siger jeg til ham: „Deres Højærværdighed er ikke vel, kunde De ikke have godt af en Smule Rolighed?“ —

„Tak, min Ven!“ svarede han, „De er min bedste Ven paa Jorden.“ —

Disse Ord rørte mig, for de kom fra Hjertet.

Jeg ledte ham da ind i et affides Værelse, og satte ham i Hjørnet af en god blød Sopha, hvor han strax faldt i Søvn, og snorkede saa højt, at jeg alene var bange for, at han skulde vække sig selv.

Da jeg alt længe havde mærket, at mine to andre Medspillere ikke havde rigtig Hovn*) af Spillet, blandede jeg mig med dem, der gif løse og ledige, og morede mig en Timestid langt bedre end ved Spillebordet. Og saa gif jeg tilbage til den syge Consistorialraad.

Bed min Indtrædelse vaagne han, og befandt sig saa vel, at han kunde gaae ene. Da vi lykkeligt og vel vare komne paa vore respective Pladser, debatterede de to Andre endnu om den spattede Hest; og saa dybt vare de

*) Atter jydsk. — S. S. B.

inde i denne Materie, at de slet ikke havde savnet os to; thi den ene spurgte Consistorialraaden: hvori spiller De?" —

Hvad der videre tilbrog sig denne samme Aften, anseer jeg for mindre vigtigt, og vil desaaarsag slutte dette Capitel.

Jeg var længe i Tvivlraadighed, om jeg ikke ogsaa skulde stryge denne lange Tirade om Lombrespillet; men da jeg overvejede: at intet, som vedrører dette Omne, bør ansees for uvigtigt, og at desuden min kjære Fætter ved for stærk Strypen kunde blive stædig, saa har jeg, i Haab om Overbærelse, ladet det staae.

S. S. B.

III.

Bejleren.

(Hvem Bejleren er, det kan man sagtens gjætte sig til; men hvorledes han bar sig ad ved dette slet ikke uvigtige Hverv, det er, hvad jeg nu skal give mig den ærbødige Frihed at fremstille:)

Der ere mange Maader at bejle paa. Naar en Bonde frier, saa tager han to andre Bønder med sig; og saa gaar de ind, hvor den Udkaarede boer, sige „Goddag:“ sætte sig ved Skiven, lade sig beverte halve og hele Timer, og snakke imidlertid om alt andet, kun ikke om Frierieset. Naar man endelig har vendt den sidste Kaffekop, staaer man op, og tager til sin Hat; men en af Frieries Medhjelpere spørger, ligesom i Forbigaaende eller Udgaaende, „om den røde (sorte, hvide eller brogede) Koe er fal? og til hvilken Priis?“

Disse Spørgsmaal besvares ikke ligefrem eller bestemt, men med tilbørlig Forbeholdenhed, og foranledige tilsidst en Contraqvæstion: „Hvem den Lysthavende monne være?“

Adjutanterne „pege da paa den tause Bejler,“ og lægge til, „at han maaskee kunde faae Sind at føre mere ud af Gaarden.“

Derpaa tales i samme Tone om en Hest, en Dragkiste, en Seng, o. s. v.; og langt om længe forlange Underhandlerne kategorisk Svar paa det Spørgsmaal: „Naar nu Mads (Bejleren) tager Maren (den ældste Datter) med, hvad vil I saa gie ham til i Penge?“ —

Denne Fremgangsmaade i Bejlevæsenet kunde vi kalde den diplomatiske; thi en Regent frier ogsaa ved Gesandter, ja gifter sig ogsaa per Procuracionem, (hvilket rigtignok ikke er i Bondens Maneer) — for han handler ogsaa om Medgift i Guld, Landejendomme, Sjæle — som det hedder paa Slavisk. —

Bor Helts Methode var meget forskjellig fra ovennævnte; og troer jeg med Føje at kunne kalde den male-risk, som strax vil vise sig.

Maler Skov og jeg bleve snart intime Venner; det vil sige, vi drak dus. Dette gav mig flere Rettigheder, blandt andre den at gaae ind i hans Bærelse uden at pikke paa Døren.

Gaaer jeg saa en Dag derind — det var en tre Uger efter hans Ankomst — han var der ikke; men paa Staffeliets seer jeg et nylig fuldendt Maler e. Og hvad forestillede saa det? — Juliane og ham selv paa Knæ foran hende. Han havde truffet hende saa godt, at det var umuligt at tage Fejl. Af hans eget Ansigt var kun det halve synligt, men det var nok. Han saae ud, som han vilde til at græde (jeg synes, han borde smilet; det lader

dog altid kjønnere) — naa, som jeg nu ved mig selv gjør mine critiske Bemærkninger over dette Konstitycke, kommer min gode Skov ubemærket ind, og lægger sin Haand paa min Skulder.

Jeg vender mig om og seer paa ham; og han seer paa mig igjen. —

„Er Du min Ven?“ siger han.

„Ja F. . . . pidste mig, er jeg ikke,“ siger jeg.

„Du kan vel begribe,“ siger han, „hvad dette her skal forestille?“ —

„Ja saamænd!“ siger jeg, „Du gjør Hanebeen for Justitsraadens Juliane.“

Dertil gjorde han et Ansigt saa suurt som Consistorialraadens, naar han drikker Dagens første Dram, stampede i Jorden, og snærrede: „jeg tilbeder hende, Din Vels!“ —

„Naa naa!“ siger jeg, „har Du sagt hende det?“ —

Han rystede med Hovedet. —

„Saa tael med hende om den Sag!“ siger jeg.

— „Tale“ raaber han, og slaer sig for Brystet, „det er Hjertet alene, som skal tale.“

— „Ja det skal hun blive klog af“ siger jeg; „nej brug Du kun Kjæften, og sliig hende reent ud af Posen, „at Du har Lyst til at gifte Dig med hende.“

Bed dette velmeente Raad snærrede han sig rundt, stod derpaa bomstille, lod Hovedet hænge udover det forlibte Hjerte, og hvidskede: „Peer! kan Du ikke saa ganske hemmeligt praktisere dette her Malerie ind paa hendes Natbord!“ —

„Det er intet i Vejen“ svarede jeg, tog Maleriet, der ikke var større, end at jeg kunde skjule det under min Frakke, gif, og satte det paa behørigt Sted. Jeg vilde

ud igjen, men hørte Trin paa Gangen, og smuttede hen paa det bevidste Fjælested — bag Julianes Seng. —

Hun kommer rigtigt ind, seer strax Maleriet, træder nærmere hen til det stirrer paa det, skifter Farve, folder Hænderne, hæver dem, og lægger dem under Brystet, fra hvilket de ogsaa udpressede et langt Suk, kaster Djene op til Loftet, snurrer sig om, og løber ud. — Hohoh! tænkte jeg, hun capitulerer strax, hun iler at søge ham op, og saa sneg jeg mig ud efter hende. —

Hun havde saa langt et Forspring, at jeg ikke kunde opdage, hvilken Vej hun havde taget. Der gik nemlig to Veje til Korkfær, een for Kjørende, som var den længste, og en kortere for Gaaende; jeg valgte den sidste. Jeg tog Venene godt med mig; men der var ingen Juliane hverken at høre eller see; paa Korkfær ikke heller.

I Porten mødte den forelskede Maler mig: han saae ud, som om han vilde tigge sit Liv af mig. Jeg sagde ham nu, hvorledes Bedkommende havde baaret sig ad, da hun saae den malede Kjærlighedserklæring, samt at jeg havde troet, at hun var løbet lige til Korkfær, for at kaste sig i Armene paa ham. Herved bar han sig ad, som om Porten havde været ham for snæver; og jeg befrygtede virkelig, at han havde faaet en Skrue løs.

Jeg raadte ham da, at tage sin Dyprejning, hvor han havde faaet sin Skade, og følge med mig tilbage. Vi gik — det vil sige: jeg gik; for han — snart dansede han og snart stod han stille, saa var han foran mig, og saa bagefter. Han teede sig ret barnagtigt; hvilket jeg ogsaa uden Forbeholdenhed sagde ham. Hertil svarede han ikke andet end: „Kend til Helvede og lik — ic.“ Jeg svarte ham igjen med et Skuldertræk. —

Som vi nu vare komne midt ind i Lyftsunden der

ved Tidselholt, hvem seer jeg saa uden hende selv, for hvis Skyld jeg nu havde gaaet mere end en Mil, og slidt paa mine Støvler. Hun sad paa en Træbænk, og vendte Ryggen til, men jeg kjendte hende baade paa Dragten og paa Figuren. Skov blev hende ikke vaer, for han havde Dvælene enten oppe i Trætøppene eller nede paa sine Støvelæser.

Jeg griber ham i Armen, drejer ham om til den Side, hvor vort corpus delicti befandt sig, peger og siger: „Gaae nu, og bær Dig ad her. ligesom Du gjør derinde paa Maleriet, saa er Du forlovet inden jeg kommer til Tidselholt!“

Han gav et Skudder, som naar En bliver pludselig forstræffet; men jeg satte Mod i ham med den Forsikring: at det ikke var noget Spøgelse, han saae, men et levende Menneske med Kjød og Blod. Saa gif han, og jeg toflede af til Gaarden — for jeg var baade sulten og tørstig — tænkende ved mig selv: „Qvis cætera nescit?“*) som Skræderen i Aalborg saa smukt siger i een af hans erotiske Elegier.

IV.

Hindringer, hvilke dog lykkelig overvindes.

Da jeg vaagnede den følgende Morgen (hos Fættens), paakom mig Lyst til at erfare, hvorledes den for-

*) Resten kjender Enhver. (Ovid.)

elskede Maler nu bar sig ad; thi jeg tvivlede aldrig paa, at han jo var langt „inde i den tredie Himmel.“ —

Jeg gik først til Tidseelholdt: der var han ikke, havde heller ikke været der forrige Dag. — Jeg spurgte om Juliane: „hun laae endnu“ — hed det — „for hun var ikke saa ganske vel.“ — Det kan gjerne være, tænkte jeg og lod stryge ad Rortjær til, men kom ikke videre end i Lystkoven — der sad vor Maler paa Bænken, De veed nok, fra igaar.

Jeg gaaer derhen, klapper ham paa Skulderen og siger: „Jeg maae da gratulere Dig, min Ven. Fortæl mig nu, hvordan det gik til: hvad Du sagde og hvad hun saa sagde, etcætera, etcætera! Det skal more mig.“ —

„Mig ikke“ svarede han tørt og but. —

„Da var det og bandsat“ siger jeg: „hvordan kan det hænge sammen; hvad svarede hun da paa dit Andragende?“ —

„Hun sagde Nei,“ sukkede han. —

„Men hvad skulde da det smage af?“ siger jeg; „der skal Nogen see, hun vil gjøre sig kostbar.“ —

„Ikke det“ siger han, „men hun elsker en Anden.“ —

Hermed rejste han sig og skred med Hænderne paa Nyggen langsomt hjemad. —

Hm!!! —

Jeg satte mig paa meerberorte Bænk, for i Mageslighed at grunde over denne mærkværdige Sag. Hvem kunde hun nu være forelsket i? Svogeren? det var ikke tænkeligt hos en Pige med hendes reelle Tænkemaade og gode Forstand. — Der var nu rigtignok den unge Præst i Hungerslev: hans Bønder holdt meget af ham; og jeg har hørt mange Damer sige om ham: „at han var sød;“ men han var jo en fattig Djævel, der næppe havde Salt

til hans Paastæeg. — Det kunde snarere have været Forpagteren paa Gyldeborg; han var nylig bleven Enkemand, havde Monter, og var en Mand i sine bedste Aar — jeg antog, at han ikke var saa farligt over de Halvtreds — men han havde en urimelig stor og rød Næse, og man vilde ogsaa sige, at han pimpede lidt. — Naar, saa var der endelig mig selv: det er ikke umuligt, at baade den og den — jeg nævner ingen — kan have havt Gudhed for mig: men havde det været Tilfælde med Juliane, saa maatte jeg dog have mærket noget; jeg kender ogsaa lidt til Fruentimmer. Hm! lige nær var jeg. —

Endelig opstod hos mig en Formodning om Mislighed i Forhørets Holdelse: at han enten havde quæstioneret forkeert, eller ikke rigtigt opfattet Inquisitindens Svar, hvisaarsag jeg ansaae mig besøjet til at henvise Sagen til ny og bedre Behandling. Jeg gik videre, og indhentede snart den ulykkelige Elsker; thi han havde kun avanceret et hundrede Skridt, og stod ganske stille foran en gammel Teg, betragtede opmærksomt dens krogede lavthængende Grene.

Hvortil en saadan Green er brugelig for en desperat Elsker, det vidste jeg kun altfor vel, løb derfor til, greb om begge hans Arme, og raabte: „Menneske; hvad gjør Du!“ —

„Jngenting,“ svarede han, men blev endnu ved at see paa det ildevarslende Træ.

„Kom!“ siger jeg. —

„Hvorhen?“ spørger han. —

„Jeg vil snakke med Dig,“ siger jeg. —

„Kan Du ikke snakke!“ siger han, immervæd tvær og knortet. —

„Hør!“ begyndte jeg: „da Du havde sagt hende dit

Grinde, hvad svarte hun saa egentlig? gjengiv mig hendes ipsissima verba!" —

"Det er snart gjort", svarede han; hun sagde: "Tør jeg give Dem et Hjerte, som tilhører en Anden?" —

"Attendez!" siger jeg: "er Du vis paa, om hun sagde „tilhører" eller „har tilhørt?" for der er en Fandens Forskjæl paa Præsens og Præteritum." —

"Hm!" siger han, "det — er — muligt — men i al Fald er jeg jo tilovers." —

"Ikke heller det," raabte jeg; og nu aabenbarede jeg ham Julianes forste Tilbøjelighed, og endte med den Forsikkring: at da hun ikke havde kunnet faae Numer Een, vilde hun blive sjæleglad ved Numer To. —

Det smagte han paa. —

Nu tilbød jeg ham, at tale hans Sag efter bedste Evne, men han spurgte mig: "om jeg var gal?" —

Jeg forsikrede ham, at jeg ikke fejlede noget paa Forstanden, og at jeg nok skulde incaminere Sagen paa den fineste Maade.

"Gaa saa ad Helvede til!" raabte han og vendte mig Ryggen.

Jeg troede at kunne fatte den rette Mening af disse ublide Ord, og skyndte mig tilbage til meerbemeldte Tidseelholdt.

Her opsogte jeg strax det stakkels Pigebarn, og fandt hende paa sit Bærelse, hvor hun rigtigt sad og flæbede over det bevidste Maleri. Og saa dybt var hun inde i sine mørke Betragtninger, at hun hverken hørte eller saae mig, førend jeg var midt inde i Bærelset.

Hille min Sandten! hvor hun fik travlt: op sloj hun af Stolen, stak Billedet hen paa Bordet — men med

Bagsiden opad — vendte sig imod mig, satte et strængt Ansigt op, og spurgte: „Hvad behager?“

Jeg blev jo lidt forbløffet, og svarede i min Forlegenhed: at jeg ledte efter Maler Skov. —

„Og det her?“ gjenmælede hun. —

„Jeg skal gie mig den Frihed,“ tog jeg hurtig tilorde, „at sige Dem; jeg kommer lige herude fra Lyststoven, og der saae jeg Hr. Skov staaende ved den store Teg — den samme, De veed, hvori Skomageren hængte sig forgangen Aar, og saa faldt det mig ind, at —“

— „Om Forlæbelse at jeg falder Dem ind i Tælen!“ knæbrede hun; „skal De ikke see ind i Stuen? mine Forældre ere vistnok tilstede.“

Dermed vendte hun mig Bagklædniugen til; og jeg pillede af ligesaa klog som jeg var kommen.

Jeg har nu en særdeles Lyst til at stifte Forbindelser, og jeg tør smigre mig med, at jeg ofte har været heldig i mine Bestræbelser. Denne her paatænkte laae mig saa meget meer paa Sinde, som Juliane var gaaet Glip af Secretæren. Jeg troede derfor, at det var rigtigst, jeg henvendte mig til ham, som den, der kunde være hende nogen Erstatning skyldig.

Som tænkt, saa gjort. Jeg ilede til Korfjær, og fortalte ham under fire Dine Alt, hvad jeg vidste, fra først til sidst. —

Han smilede veltilfreds og sagde: „Jeg har allerede mærket Noget — ypperligt min Ven! — der bliver vistnok med det første Bryllup paa Tidseelholm. Hindringen fra hendes Side kjender jeg nok (jeg ogsaa — tænkte jeg) — den udspringer fra et reent og ædelt Hjerte — aah! vær saa god, Kjære! og hold min Kone med Selskab:

Hun er ved at vinde urede Silke; maaskee De kunde være hende behjælpelig.

Med disse Ord forlod han mig, og jeg gik ind til Fruen.

At vinde Garn, hvad enten det nu er Silke eller Tvist, har en særdeles Interesse for mig — at sige, naar det er i gordisk Forvikling. (Det vidste Secretæren godt). Hvad der falder af sig selv, det tjeder; men at besejre Vanskeligheder, at udvilde det Indviklede, det er — hm! hvorledes skal jeg nu gjøre mig forstaaelig? — hm! jeg veed ikke bedre, end at sammenligne rede og urede Garn med den Socratiske Philosophie, og den Kantiske.

Nu vel! jeg tilbød Fru Skov min Tjeneste; og den blev antagen. Men vist er det, at „Kritik der reinen Vernunft“ ikke har brudt mig nær saa meget som Frue Skovs kratielste Silkegarn — jeg blev ikke færdig med mit Bindsel før langt ud paa Eftermiddagen.

Secretæren var endnu ikke kommen tilbage, da jeg sparkede af ad Lidselholt til; jeg længtes efter at vide: om vi skulde have Bryllup der eller ikke. —

I Lystkoven, man veed nok, var gode Udsigter til det første. Her finder jeg nemlig paa den ominøse Bænk min Hr. Maler og paa hans Skjød — Juliane. Han havde sin ene Arm om hendes Liv, hun sin ene om hans Nakke; hendes anden Haand var beskæftiget med Gulduhrkæden*) paa hans Bryst. Det var en malerisk Situa-

*) Samme Kæde var ogsaa baade mask og et nydeligt Stykke Arbejde, forfærdiget af Prahl-paa Mørgade.

tion; jeg smagte allerede Skildpaddesuppen, Postfeierne —
 — — — — — *)

V.

Bryllup.

Det var paa et hængende Haar: „at Ragen kunde falde i Aften,“ som det hedder, og de tvende unge Menneſkers Plan til et lykſaligt Egteſkab være „røget i Lyſet;“ eller rettere ſagt: have ſtrandet paa Juſtitsraadindens Vresfølelſe og Selvſtændighed. —

Det forſtaaer ſig: der kan ingen miſkjende Fruen, fordi hun fandt Betænkeligheder ved — om jeg ſaa maae ſige — at henſlænge ſin Datter til en karakterløs Perſon. Juſtitsraaden, hvorvel en Mand af Vre, var ikke ſaa nøjeregnende i dette Punkt; han lagde ſtorre Vægt paa vor Malers gyldne Fortjenefter. —

„Han er Ejer“ ſagde han frimodigt til ſin Kone, „af en halv Tønde, det er meer end en heel Juſtitsraad.“

Dette indrømmede hun, men lagde ham derhos paa Hjerte: „ifald Du nu ſkulde blive Etatsraad, — ſom Du viſtnot har gyldig Fordring paa — og ſaa vor Datter — en ſlet og ret Madame! Det er Degnens Kone ogſaa.“

Det kneb for Juſtitsraaden; men han tabte endnu ikke Modet: „I Frankrig,“ ſagde han, „der kalder man en

*) Atter et Cenſurhul.
 Pingve ingenium.

Dronning Madame, og i Tydskland kaldes en Degnekone Frue; hvilket er saa meest?" —

Justitsraadens Frue svarede hertil intet, men gik ud i Kjøkkenet og gav sig til at rumstere med Pigerne; hvilket Manden af lang Erfaring nok vidste, betydede saameget som: at hun lod ham beholde Ret. —

Alligevel var Sagens Udfald stedse tvivlsomt; thi vor Frue havde unægtelig Ret til at føre nye Beviser i Sagen. Men inden hun i saa Henseende havde fattet nogen Beslutning, kom vor Maler og fremlagde i Retten: 1) til Justitsraaden et Merskums Pibehoved (Consistorialraaden har anslaaet det til en Værdie af fyrgetyve Rigsbankdaler) og 2) til Justitsraadinden et Shawl, som troværdige Koner har forsikret mig, ikke kunde faaes hos Kirkegaard for halvtredsfindstyve.

Det bandt Læset; forrige Hr. Skov slet og ret stod nu for Hendes Naade som en godt karakteriseret Herre.

Aldrig saasnart havde vor Elsker erholdt Bevillingen, for han sørgede for Kongebrev, og Brylluppet berammedes til ottende Dagen efter at Juliane havde siddet første Gang paa hans Skjød. Dette Hastværk havde ellers slet ingen anden Grund, end at Hr. Skov havde i Sinde at kjøbe en Landejendom; *og i saadant Fald er man naturligviis allestider bedre tjent med Kone end med Huusholderiske.

Rigtignok fik jeg nu selv hverken Juliane, ikke heller den Herregaard, Secretæren kunde have foræret mig, hvis han havde villet; men jeg tog min Dprejsning ved Gildebordet, om hvilket jeg ikke siger mere, end at Koffekonen havde uddannet sig i — — — — —

— — — — —*)

*) Atter et Censurhul.

Med Fætters Bistand lovede jeg ogsaa en Bise i samme blomstrende Stiil som den til Wilhelmines Bryllup, og frembærer jeg den her som sidste Ret:

Blomsterkrands

paa Brudens Hoved, af det østerlandste Blomstersprog, med Flid udspunden og siirligen bunden den 14de December 1839 paa Tidselholt.

af

Peer Gysspring.

1.

Maanedrose.

Dvindeffionhed ligne vi
 Jo ved Rosen røde,
 Og den søde Jld, hvori
 Unge Hjerter gløde.
 Maanedrosen siger Dig:
 „Legemsffionhed svinder;
 Hjertets uforgængelig
 Tiden overvinder.“

2.

Orange.

Taus udi sin fulde Pragt
 Guldorangen gløder,
 Som en Brud i Hvitidsdragt
 Elskerblikket møder.
 Tanken, som i Løndom boer,
 Skal i Sang nu lyde:
 „Troe mig! Tungen mangler Ord
 Hjertets Sprog at tyde.“

3.

Kongehys.

Rigt paa Blomster og paa Frugt
 Kongehyset knejser,
 Det sin Pyramide smukt
 Over Alle rejser.
 Hvad ved Blomsten er at see,
 Vil nu Skjalben sjunge:
 "Din Haand gjør mig rigere
 End den største Konge."

4.

Fløjelsblomst.

Amors Nag er altid blødt,
 Hymens kan det worde, —
 Om endogsaa Suurt og Sødt
 Ofte blandes torde.
 Trofast Haand er blød og varm,
 Livets Torne bryder.
 "Haand i Haand og Barm mod Barm
 Trods til Skjæbnen byder."

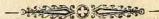
5.

Natviol.

I den stille Aftenluft,
 Som til Sovn indbyder,
 Natviolens søde Duft
 Baagen Elsker fryder:
 Kærligheden har sin Pot,
 Som usynligt trækker;
 "Midnatsmaanen er den Sol,
 Som til Elskov vækker."

Evighedsblomst.

Alberdommens Farve har
Sidste Blomst, jeg giver;
Som den er, den fiedse var,
Dg bestandigt bliver.
"Saa ej heller Kjerlighed
Tiden blot tilhører;
Til et fjernt lykfsaligt Meed
Kjerligt Venfkap forer."

De tre Helligastener.

(En jydsk Novellhistorie)

Paaskeaften.

Dersom Du, min Læser! nogensinde har været paa „Snabelsbøyn“, hvor Landstinget holdtes i gamle Dage, da har Du derfra lidt ud mod Syd kunnet see en liden, adspredt Torp, som hedder Uannet. Her boer og har vel aldrig boet andet end Bønder.

Saa boede her ogsaa engang for et Par hundrede Aar siden en Mand, de kaldte J. b. Hvad hans Kone hed, har jeg aldrig kunnet opsørge; men saa meget veed jeg: at han havde en eneste Datter, som hed Maren; og til daglig Brug kaldte de hende Ma-Jbs. Hun skal have været knøv og snøg,*) dette her Dvindfolk; og hvor hun færdedes, der skottede de unge Karle efter hende; men hun skottede ikke efter Anden, end efter Sejer. Han var ogsaa eneste Søn; og hans Fader boede ogsaa i Uannet.

*) Net og peen, meest med Hensyn til Paaskeladning.

Som jeg nu skulde fortælle, saa var det engang, og det paa selve Paasfelordag, at en Mand kom ind til Jbs. Han var bondeflædt, forresten velvoren, strag og boun,*) og saa ud til, at han kunde være om ved de Tredive.

Der var Ingen til Jbs, der kjendte ham, men han sagde selv: at han var en „Skovlouring;“**) at han for nysfen havde Faderens Gaard i Fæste; og at han nu vilde nordpaa, for at tinge Kul ud. Sølvknapper havde han i Kjole og Vest, saa det var let at see, at han var ingen Stodderfumpen. Nu gav de ham baade Mad og Drikke, og imidlertid førte han baade det ene og det andet paa Tale.

Saa siger han da og til Jb, og smidskede lidt ved det: „Min Moder bliver gammel, og jeg skal vel snart til at „have Een ind;“ kan J ikke give mig Spor paa et dygtigt Dvindsfolk? Det kunde give ligemeget med Penge, for det komme vi nok ud af; men hun skulde have et Par „godtffastede“***) Hænder — og for gammel maatte hun da heller ikke være.“

— Jb var „slev;“ †) han floede sig bag Dret, og sagde: „hm! saadan een voxer ikke op af Lyngtoppene hver Dag“ — han skottede hen til Datteren, og loe saa smaaligt.

Men Datteren kunde ikke godt lide den Snak, og gjorde sig et Grinde ud.

*) „Strag“ rank og pyntelig (kun om Mandfolk), „boun“ lidt mindre end overmodig.

**) De, der boe i Skovegnen (ved Silkeborg og ind ad Ry til), i det i gamle Dage saa benævnte „Lou spæsel.“

***) Rappe og dygtige.

†) Forfult enfoldig, men snu.

Da Kløren nu vilde til at gaae, spurgte de ham :
 hvad han heed?

„Saamænd!“ svarede han, „min Fader kaldte de De
 Brødbøs,*) og jeg skal vel hedde ligesaadan.“

Saa gik han; men da han var kommen et Stykke fra
 Gaarden, der moder han Ma=Jbs, der havde været henne
 hos Sejers, og saa siger han da til hende :

„Det kan ikke hjælpe at bruge lang Snak; jeg gaaer
 „af Entom“ **) for din Skyld. Til Pintse kommer jeg
 igjen, og saa kan Du beraade Dig imens. Nu skal Du
 have Farvel!“

Ma=Jbs blev ikke glad til den Vejler. Da hun
 kom ind, satte hun sig ved den nederste Bordende, lagde
 sine Hænder i Skjødets, og sukkede ret af Hjertet.

„Hvad skal det betyde?“ sagde Faderen.

„Jeg huer ikke denne her Skovlouring — eller hvem
 han er“ — svarede hun. — „Kan det aldrig blive til
 noget, at jeg og Sejer kan komme sammen?“ —

„Ja hvad paa?“ sagde den Gamle.

Dg saa var den Snak forbi. Fader og Datter toge
 begge to fat paa „Bindepindene.“

! Lidt efter kom Sejer ind.

„Gudsaften“ siger han.

„Tat“ sige de.

„Nu gaaer jeg op paa Gaarden,“ ***) siger han, „og
 snakker med Manden, †) for det kan ikke hjælpe at kjellinges
 længere om.“ —

*) Et Navn, rimeligviis fra først af svorviis, som nu flere Smaa-
 steder bære.

**) Ene og alene i den eller den Hensigt (saaledes og i Svensken).

***) Herregaarden.

†) Herremanden.

„Det bliver Gæt og Gæt,“ — siger Ib, — „Manden er vred paa Dig, og Du kommer til at springe Soldat.“

„Det kan hænde sig,“ siger Sejer, „men nu ville vi sætte en Prove.“

Saa gif han.

Da han nu kommer til Aunsbjerg og gaaer ind ad Porten, saa møder han Manden selv, — og han hed ellers Jørgen Marsviin.

„Kommer Du nu igjen om dit Fæste?“ — siger han — „Det kan ikke nytte Dig — det har jeg sagt Dig saa tidt.“ —

„Aajo! Hosbond!“ siger Sejer, „jeg beder saa almindeligt.“ *) —

Da saae Herren vredt til ham, trak Djenbrynene ned og slog Rynker i Panden; og der skulde Ingen tænkt andet, end at han med det samme vilde sløjet paa ham og tørfken ham. Men han blev endda omfindet og kom til at see noget mere „streed“ **) ud, og siger:

„Hør! der er disse Røvere, der nu saalænge har baade plyndret og slaaet Folk ihjel, og som man siger, har deres Kule etsteds her i Alheden. Kan Du finde mig dem, saa skal Du ikke give en Skilling for Fæstebrevet, og Du skal saae Ma-Ibs, og endda have Lov til at tage en Vogn og to Heste herud af Aunsbjerg. Nu veed Du min Mening.“

„Saa Gud naade mig!“ sagde Sejer, og luffede af nok saa „sloten.“ ***)

*) Underligt og indstændigt.

**) Glat ɔ: mild.

***) Meget nedslaaet og forknytt.

Han aad ikke noget den Aften og Ma-Zbs havde det heller „ikke bedre end godt.“ Og det var en elendig Helligaften for dem begge to.

Pintseasten.

Gik saa Tiden hen som den kunde, fra Paaste til Pintse; og med de to unge Menneſter stod det endnu altſammen ved det Gamle: de bleve ikke ganſke modſaldne; for de ſatte deres Haab til Fremtiden, eller til ham, der raader for den.

Pintſeaſten gik Sejer over til Zbs — ſom han gjorde ſaa tidt, kan jeg troe — for at høre, om hun maatte følges med i Munsbjerg Skov den næſte Eſtermiddag, naar de vare komne af Sorslev Kirke. Det var nemlig en gammel Skif deromkring — og er endnu, kan jeg troe — at de paa Feſtens forſte Dag forſamle ſig der i det Grønne, og forlyſte ſig med Dans.

Den Lørdag, ſom vi nu tale om, da Sejer kom over til Kjerestens, ſaa ſtod hun og havde allerede ſmykket ſig.

„Goddag Maren!“ ſiger han, „hvad Lav har det, at Du ſkal være ſaa „dol“*) idag?“

„Det kommer mig for,“ ſiger hun, „at jeg ſkulde gaae op til den naadige Frue, og ſee at ſaae hende til at lægge et godt Ord ind for os til Hoſbonden.“

„Hm!“ ſiger han, „det kunde have det Held. Jeg vil følges med Dig og bie udenfor, mens Du er inde.“

De gik.

*) Smuk og peen.

Da hun nu gik op paa Gaarden, satte han sig paa en Steen ved Indkjørselen. Og kom der da kjørende en Skovvogn med en stor Egetjævle, der skulde til Sauggraven. Men Hestene vare smaa og udfjorte, og midt for Porten gik de reent istaae. Manden — det var en Bonde, som havde faaet dette Stykke Hovarbeide — han pidstede paa Helmisserne; men de kunde ikke tage Bognen. Saa kom Skovfogden til, og han skjeldte, og Ridefogden, og tilsidst den ærlige og velbyrdige Jørgen Marsviin. Og de gave allesammen ondt af sig paa Bonden, for det han var kommen til Hove med saadanne Kalliker — jeg kan troe de vare de bedste, han ejede.

Sejer sidder og seer paa dette her; og imellem smidstede han ad al den Staahej, de der gjorde.

Det saae Høsbonden, og saa siger han: "Hvad sidder Du der og griner ad?" —

"Jeg tykkes," siger han, "at Læset er ikke tungere, end at jeg kunde trække det allene." —

"Hej! spænd fra!" raaber Herremanden til Kjøresvenden. Og da det var gjort, siger han til Sejer: "Tag Du nu fat! og kan Du trække Bognen, saa giver jeg Dig, hvad der ligger paa den, men kan Du ikke, saa skal Du op og have Dig et Ridt paa Træhesten."

Saa begyndte Knøsen at undskyldte sig og sagde, at det var kun hans Spøg. Men Høsbonden sagde til ham, at han vilde vænne ham af med at spøge i hans Nærværelse, og een af Delene skulde han.

"Jaja!" sagde Sejer, "skal jeg, saa skal jeg."

Dermed gik han til Bognen, tog Stjerten af, og sat i Hamlerne, bøjede sig forover og trak — og Bognen fulgte godt efter; men hans Træskoer gik i Smadder, saa haardt traadte han i Jorden.

„Du er ingen Frossenpind,“ sagde Herremanden — og han var det ikke heller selv, for de fortælle endnu om ham, at naar han reed ud af Porten, kunde han tage fat i en Jernring paa Porthammeren, og løfte med Venene sin Hest fra Jorden — „tag nu Kjøvlen! og see selv, hvordan Du faaer den hjem! og hvad Fæstet angaaer, saa ville vi see Tiden an.“

Den, der blev glad, det var Sejer. Og han takkede, og væltede Kjøvlen af, og satte sig paa den, og saae ind ad Porten efter hans Maren.

Det varede syv lange og syv brede, saa kom hun. Men hun saae ud til den dyre Tid.

„Gud naade os elendige Menneffer!“ sagde hun — det var knap, hun kunde for at græde — „Vi kan aldrig faae hverandre.“

Det er nogle slemme Ord, Du der kommer med, siger Sejer; Manden havde halvvejs lovet mig det herude — hvad gaaer der nu af ham?“

— „Fruen havde ligesaa,“ siger hun; „men nu skal Du høre, hvilket Held jeg havde. Da jeg er kommen op ad Trappen og ind i den smalle Gang, der er, saa kommer en „Stor Een“*) mig imøde og han seer vist paa mig — jeg kunde ikke komme om ved ham, for han mødte for mig — og saa siger han: „Du er“ — som han kunde bande — „den skønneste Pige eller Kone, hvad Du nu er, jeg har seet i dette Land. — Hør! vil Du holde af mig?“ — „Nej,“ siger jeg, „det maae jeg ikke.“ — „Naar Du vil,“ siger han, „saa maae Du ogsaa. — Jeg er Baron“ — nu kan jeg ikke huske, hvad det var, han kaldte sig — „kom her kun i aften, saa skal min Tjener passe

*) En fornem Mand.

paa og vise Dig til mig." — "Nej," siger jeg, "det er Synd — og jeg har ogsaa en Kjereste, og ham maae jeg ikke narre." — Saa tog han en Haandsfuld Penge frem, og viste mig; men jeg smuttede om ved ham og ind til Fruen. Hun var naadig nok imod mig, og Herren kom til, og han lod til, at han vilde bønføre mig. Men saa kommer denne her Baron og staaer og lurser paa det, og saa siger han: "Er det en stikkelig Karl, hun vil have, saa bør han ikke tage hende, for hun er en liderlig Tingest; jeg saae, hvordan hun stod og leste med en af Tjenerne herude i Gangen." Da det Skarn havde saaledes beløjet mig, saa skjældte Greven og Fruen mig ud og befalede mig: at jeg skulde pakke mig og aldrig meer komme for deres Dine.

"Herre Gud, Maren!" sagde Sejer, "skal Du ikke have andet for din Dydighed og for din Trostid imod mig, Staffel! Men — vor Herre lever endnu! vi ville ikke være harmslagene; det bæres mig for, at vi endda skal have hverandre — om der saa vare saamange Herrer og Fruer til, som der er Blade i Aunsbjerg Skov." —

Ma-Jbs fulkede, ligesom hendes Hjerte skulde briste, men sagde ingenting. Han snakkede ikke meget mere, for de vare komne til Uannet og skulde stilles ad, hver til Sit; saa siger hun:

"Godnat Sejer: og Tak for idag!" —

"Selvtak Maren!" siger han; "Du har ondt nok for min Skyld. Jeg er bange, jeg aldrig kan gjælde Dig det igjen — Vorherre faaer!" —

"Vil Du til Dansen i Skoven imorgen?" spurgte Pigen ham.

"Vil Du?" spurgte han igjen.

"Nej," sagde hun, "jeg har ingen Lyst." —

„Jeg ikke heller,“ sagde han.

„Saa skal Du have Godnat!“ sagde hun og gav ham Haanden.

„Det skal Du selv have!“ svarede han; og dermed skiltes de ad.

Men der var meer Ondt tilbage for den sølle Maren, inden hun maatte komme til Rolighed. Da hun kom ind, da sad han der, den Skovlouring Ole Brødløs.

„Kommer Du der, min bitte Pige!“ siger han; „er Du nu betænkt?“ —

„Paa hvad?“ siger hun.

„Har Du nu glemt det?“ siger han; „det er endda ikke længer siden end Paaste — det var jo om at drage ind til Mit. Og see her! At Du ikke skal troe, at jeg bejler paa Tøndstol og Barbrød, saa vil jeg give Dig dette her i Fæstengave;“ — han fremlagde herved en vægtig Solohalskjæde med et vedhængende Hjerte af samme Metal. — „Harde Du kjendt hende, der har baaret det, mens hun var levende, saa skulde Du ikke skjælde hende ud for en Stundthosetøs!“ *) —

Bed disse Ord gjorde han en saa sølsom Mine til Faderen, at Datteren blev greben af en lønlig Vengstelse.

Den Gamle studsede og vidste ikke, om han skulde troe sine egne Dine: ingen af dem mælede et Ord.

„Naa! vil Du have den?“ gjentog Ole.

„Nej,“ fremstammede Pigen, og vilde ud, for at søge Trost hos Kjæresten.

Men den frygtelige Vejler greb hende om Armen med den ene Haand, og gjemmede Smykket med den anden

*) En fattig Bondepige. Stundthoser ere Strømper uden Saa-ler, saaledes som de bruges af Bondealmuen i Vesterjylland.

sagde han: „Kommer jeg tredie Gang, vil jeg ikke have Nej.“

Og uden at tage videre Afsted, tog han sin Hue og Kjæp, og gik sin Vej.

„Nu kommer Drengen med Kærne,“ sagde Ib og satte sig paa Tresoden.

Ma-Ibs gik ud for at malke, men hun sang ikke som hun plejede ved den Bestilling. Sejer vandede sin Faders Heste; men han sløjtede ikke, som han ellers gjorde. Det var ogsaa en elendig Helligaften for dem begge To.

Juleaften.

Det var i „Maaningen,“*) da en gammel Stodder kom „sfravlende“**) hen til Uannet, for at bede om lidt i Guds Navn. Saa kom han ogsaa ind til Ibs. De bad ham sætte sig nede ved Kjøkkendøren, „saa skulde han vel faae lidt at bide paa“ og lidt i Posen.

Da han havde faaet det, saa klagede han: det var saa silde og saa koldt for ham at vinde længere den Aften, og bad Folkene om Rattely.

Det sagde de Ja til, og viste ham ind i Dønen, der var „ly“ endnu fra Bagningen af.

„Støderen“***) kravlede derind; og der laae han.

Det lakkede ud paa Aftenen. De havde spist deres

*) Tusmorket.

**) Slentrende med Mathed, og næsten frybende.

***) Et Ringeagtsudtryk om gammelagtige eller dog ikke unge, fattige, lidet duelige Mandfolk.

søde Grød og hvad de ellers fik bagefter, og Bæsterne havde faaet deres „sidste Gift“ og „Sallsderen“*) var „stængret,“ og de havde sunget en Julepsalme, som de plejede, og lavede sig til at komme til No.

Men saa skal I høre, hvad Støderen tog sig for: han krøb ud af Døren og trak Stangen fra „Yberdøren“*) og tog Krogen af, og aldrig saasnart havde han gjort det, før der kom fem „dragne“**) Karle; og de ind i Stuen, og Stodderen med dem; og nu kunde han træde ligesaa friff i Gulvet, som de. —

For jeg skal sige os, det var de Røvere, som Aunsbjergmanden vilde have Sejer til at finde og binde; og Stodderen det var Faderen til de andre Fem. —

Det saae ilde ud for de sølle Folk der til Jbs. Manden og hans gamle Mo'er og hans Datter, de bleve saa „forbævrede,“***) for de tænkte, deres Liv havde Ende, at det var knapt, de kunde sandse at bede om det.

Den største og ældste af de unge Røvere — og det var justement ham, Skovlouringen — han førte Ordet og sagde: „Sæt nu først frem, hvad I har! saa kan vi snakke om det Andet siden.“

Ma-Jbs tog fat i Dørklinken; men Røveren sagde: „Bliv Du kun her! og lad Kjællingen der om noget til os! for ellers kunde Du let faae i Sinde at rende Dig løs; og vi skulde dog „have lidt lige af Dig“ og „staate“ †) en Korn, naar vi har ædt og druffen.“

Pigen segnede ned paa en Stol og var ikke langt fra

*) Indgangsdøren paa Stuehuset.

***) Store, stærke og raske.

****) Reent betagne af Angest.

†) Spøge og gantes.

at daane af Forsærdelse. Ib sad paa Sengestoffen og lagde sine Hænder sammen, og bad til Vorherre, som har Magt til at frelse hvem han vil. —

Den gamle Kone satte paa Bordet alt, hvad de havde af „Ædels“ og „Driffels“; og det var endda sært, hvordan hun kunde.

Men nu skal I høre mere. Ib havde en Hyrbedreng, saadan en „Bæls,“ en Staarrisknægt.“*) Han laae i en Slagseng bag Raffelovnen, og horte alt dette her. Saa lister han saa stille et Par Hoser og et Par Buxer paa sig, og ud med den gamle Kone, engang hun gik fram, for at tænde Lyset, som en af Røverne af Banvare havde sluffet. Og han over i den anden Gaard og ind til Sejer og fortæller ham, hvordan det stod til hos dem selv.

Sejer var ikke længe om at lægge Raad op: „Tag den muuserede Hest af vores!“ siger han, „og lad saa „fløe“ ad Munsbjerg til! og sig dem, hvordan her staaer til, og at de skal skynde dem herved; saa kan de kanskee endnu fange alle Røverne, inden de drage bort igjen.“

Drengen ud, og han paa Hesten og affted. —

Sejer tog en „Slagvol“ i Haanden og skyndte sig over til Ibs. Der sad alle sex „Stintinger“**) paa den ene Bænk med Ryggen til Binduerne.

„Hvad er Du for en Karl?“ raabte de til ham, „Du vil nok have dit Maveffind sprættet op!“

Dermed rejste de sig og vilde om at gribe ham. Men han var dem for snar og greb fat i Skiven, og væltebde Egebordet over paa dem, og klemte dem ind mod Bæggen med Kanten.

*) En lidt meer end halvvoeren Dreng.

**) Slynkler.

„Nu vil jeg see, om jeg kan klemme Eders Mavefind“ sagde han; og mens han holdt dem fast med den ene Haand, svingede han Slagvullen og lovede dem, at han vilde knække enhver Arm, der rørte sig.

Den Eldste prøvede alligevel at skyde Bordet over igjen; men han fik strax saadan een over Armen, at den dinglede ved ham. Nu sad de alle stille som Muus, og bade alleneeste Sejer, at han ikke vilde klemme slet saa haardt.

Jb havde da ogsaa taget Mod til sig og grebet en Buloxe, med hvilken han stillede sig ved Sejers ene Side; og hans Kjerefte stod ved den anden med Jldragen.

Saaledes stod nu Sagerne: og de vare ikke for rare paa nogen af Siderne: Røverne piintes af Frygt for Enden paa denne „Klemhærte;“*) og, at de ikke kunde udgrunde, hvad Sejerherren havde ifinde, eller hvorsnart det skulde afgjøres, — det gjorde Piinagtigheden endnu værre. Jb og hans Datter svævede i samme Uvisshed; thi Sejer kunde jo ikke „buse ud“ med hvad, eller hvem, han ventede paa. Og J kan troe: det var ham en lang Bente; for dersom de fra Herregaarden tøvede for længe, eller slet ikke kom — Bølsen kunde jo være styrtet paa Bejen — hvad saa? —

Endelig kom Aunsbjergmanden med en syv, otte Karle, og han var ikke bagerst, da Døren sloj op. Men der stode de: Stille var der i Stuen, og, skjøndt det var Maanstin udenfor, kunde de ikke see noget tydeligt derinde; thi Lyset var jo bleven væltet tilligemed Bordet.

*) Den haardeste Klemme.

Da raabte Sejer: „hvor mon vi har „Lysklynerne?“ **) tænd et Par Stykker af dem ved Skorsteensilden!“ —

„Der ligger nogle paa Skorsteensfjødet,“ raabte den gamle Kone. —

Man tændte dem, og saa blev der lyst.

„Kan I see, Husbond!“, sagde Sejer, „nu har jeg fundet dem og bundet dem — paa en Maade. Vil I have dem bedre tøjrede, saa hænger der Hovedlavreeb i hiin Krog, seer jeg.“

— Dette tog de da fat paa, og huggede det over i ligesaamange Stumper, som der vare Røvere. Og saa traf de dem ud fra Bordbladet een for een, og bandt dem Hænderne paa Ryggen, og snørede dem ogsaa Benene sammen, og smed dem i en Række paa Gulvet. —

Saa begyndte Herremanden at spørge dem til: hvor de vare fra? hvor de havde deres Kule? om de vare flere? og saadant meer. Men han kunde ikke faae saameget som et halvt Ord af dem. Saa truede han dem med gruelige Pinsler.

Da sagde den gamle Røver — ikke til ham, men til sine Sønner: „Lad ham kun gjøre, hvad han vil! for nu har han Magten. Men ligesom han er imod os, saaledes skal det gaae ham og hans; de Tre derhjemme i Bakken ville ikke glemme hverken ham eller de gode Folk i Uannet. Og nu holde I Munderne lukkede, til Halsbaandet luffer dem op!“ —

Af denne Trusel havde de ingen Gavn; thi da Helligdagene vare forbi, lod Sorgen Marsviin dem lægge paa Pinebænken, først den Gamle og saa de Unge. De holdt

*) Splinter af Granved, som findes i Moserne.

alle Persen ud, undtagen den Yngste. Han bekjendte alle deres Misgjerninger, saavel som hvor Hulen var.

Den samme Dag blev nu denne opsøgt, og grebe de der Røverfonen og de to af hendes Sønner, hvilke og bleve hængte tilligemed de andre sex. I Hulen fandtes en grov Hoben Sølv og Guld; og deriblandt en Ring, som kjendtes for at være een, der havde tilhørt den Herre, hvis løgnagtige Paasagn voldte Ma-Jbs saa stor en Fortræd.

Nu fik hun bedre for det; Herren gjorde selv hendes og Sejers Bryllup, og gjorde imod dem Alt, hvad han forhen havde lovet, og gav dem endda ikke saa lidt af de gode Sager, der bleve fundne i Røverboen. —

Stærke-Sejer (som han siden fik til Dgenavn) levede med sin Kone i mange mange Aar. Og alle deres Børn, og deres igjen, beholdt Dgenavnet. Men nu er det sagtens uddød, saavel som den stærke Herremands adelige Navn og hele Slægt.

Men den Helligasten, jeg her har fortalt om, endtes dog glædeligt saavel paa Aunsbjerg, som meest i Uannet.

Marie.

(En Erindring fra Vesterhavet.)

Siin smalle Landstrimmel, som den danske Halvøe skyder frem i Nordsøen, er næsten heelt overhullet med Flyvesand, opkastet af Vesterhavet, og videre henført af dets Bundsforvandede Stormen; ret som om hiint frygtelige Element med denne golde Gave vilde spotte Jorden over Tabet, det tilføjer den ved at undergrave dens Grundvold og røve dens frugtbare Dele.

Men endnu har Fienden ikke mægtet at fordrive Landtugens standhaftige Beboere. Fra den selv tage de Erstatning for det lidte Tab, og Sandets Magt bekæmpe de ved Hjælp af en Græsart, som aldrig lader sig kvæle, men stedse vil være øverst. Herved dannes heelt hen mod Vestkysten Høje og Dale i afverlende Mangfoldighed. Seete langt fra, naar Solen er bag dem, skuffe de Vandrereren med falske Billeder af skovklædte Bakker. Men længere inde ere endnu nøgne vidtstrakte Sandbjerger, der i en Afstand ligne sneetaakte Fjelde, og Aar for Aar bemægtige sig Strækninger af de dyrkelige Sletter, dem Flid og

Moje aftvinger en sparsom Grøde. — Herfra, og heelt ned ad Kysten bærer Landet det samme Præg.

I een af disse øde Egne bestceg Fortælleren i sin Ungdom en med Klittag bevoret Sandhøj, for første Gang at beskue det store Verdenshav. —

Solen var i sin Nedgang. Havet var flydende Ild; Sandbjergene vare glødende Emmer. Vindene slumrede; kun Dønningens dæmpede Susen paa Strandbredden mindede om deres sidste Kamp med Bølgerne. Et sørgeligere Minde om Vælden af Stormens og Storchavets forenede Kræfter, et Brag, stod paa den nærmeste Reule, og strakte de sorte Planker op gjennem Sandet. —

Solen skulde have dalet over min stumme Henrykkelse, og først Mørket have vakt mig af mine uudsigelige Drømme, hvis ikke en Skare af Havgasser, bærende deres Aarer og Fiskeknorer, vare ankomne i Nærheden af det Sted, hvor jeg befandt mig. Endnu før jeg saae dem, hørte jeg deres Fodtrins Knirken i Sandet, idet de tausv snøede sig ned gjennem de snevre Dale.

Da Redskaberne vare lagte i Baaden, som laae i en Nabning i Klinten, fordeelte de sig til begge Sider, satte Ryggene til, og stod den ned til Vandet efter Takten af en kæmpebygget Fiskers hule Opsang, hvis Omkvæd lød heelt lystigt: „Jeg hejser og Du haler“ — „hurra hurra hurra!“ faldt Choret ind — „Jeg drifter, Du betaler“ — hurra hurra hurra.“

De muntre Ord stode i synderlig Modfætning til den dybe Tone og den mørke Alvorlighed, med hvilken de bleve udsungne — med hvilken de Alle paa eengang gjorde omkring, toge Hattene af, knælede, og satte Panderne mod Kællingen. Nogle Djebliffe dvælede de i denne Stilling; men ikke en Lyd hørtes fra deres Læber — i Stilhed bade de

til Bindenes og Volgernes Herre. I Stilhed rejste de sig, stode Baaden heelt ud i Vandet, sprang ind i den og grebe Aarerne. Under lige Drag gled det lille Fartøj hen ad Havsladen. Jeg fulgte det med Øjnene, til det forsvandt i det dunkle Fjerne.

En Mand blev tilbage. Det var en Olding; men endnu havde Alderen ikke bleget de rødbrune Lokker, der beskyttede hans rynkede Ansigt, hvorvel den noget havde bøjet hans brede Ryg. Da han længe, ubevægelig, med Hænderne i Sidelommen havde seet efter de Udsejlede, vendte han sig, gik langsomt hen imod mig, og bød mig et oprigtigt „Gudsaften!“ —

Jeg benyttede Lejligheden til at erholde nøjere Kundskab om disse Menneskers møjefulde Haandtering, saavel som om de paa denne farlige Kyst saa ofte indtræffende Strandinger. Dette gjorde han ret tilfredsstillende; især beskrev han mig det sidste Skibbrud — hvis Levninger stode der tæt ved os — saa klart og levende, at jeg i Ungdoms Letfind ønskede at vorde Vidne til et saa frygteligt Sørgespil.

Jeg fulgte ham til Hjemmet — et smukt og indvendigt tillige vel forsynet Huus lidt oppe i Landet, og ikke ret langt fra een af de største Sandmiler*). Kort før vi naaede dette, standsede han, saa sig tilbage og rundt om paa Himmelen, og sagde, idet vi gik ned ad den sidste Bakke, med betænkelig Mine: „der er Lurk**) i Vejret.“

„Hvad vil det sige?“ spurgte jeg.

*) Saaledes kalde Beboerne de nysbeskrevne store og nogle Flyvesandsbjerge.

**) Naar det er stille og godt Vejr, men der alligevel vise sig Kjendetejgn til snar Forandring. Heraf Engländernes „to lurk“ s: at lure lumskelig.

„Ikke andet,“ lod Svaret, „end at vi snart faae Forandring.“

Herpaa indbød han mig til Aftensmad og Natteherberge. Jeg tog imod det velmeente Tilbud, og blev virkelig af ham og hans ligealdbrende Hustru bevertet med en Gæstfrihed, der ej findes hjerteligere under Beduinernes Telte. Under den søde Følelse af Ro og Tryghed i Modsatning af de bortsejede Fiskeres nøjsomme og farefulde Nattesfærd paa det troløse Hav, indsov jeg paa Strandboerens bløde Bolster.

Endnu før Dag vakktes jeg af en blandet Støj i Dagligstuen ved Siden af mit Sovværelse: Snakken af grove og fine Stemmer, Klampren af Træsko, Klirren og Knærken af op- og igaaende Døre. Jeg satte mig overende og lyttede. I stillere Mellemrum forekom det mig, at der udenfor lod som en huul Susen, eller et dybt og eensformigt Dron. Jeg sprang op, klædte mig hurtig paa, og gik der ned.

Hele Familien var paa Benene og i travl Bevægelse: Manden i Huset sammenrindede et Loug, Huusmoderen syslede ved Arnen, ragede Ilden sammen, og satte Gryden til; to unge Dvinder — den ene Patteren, den anden Sonnekonen — vare suldpaaflædte isfærd med at binde store Tørklæder om Hovedet, som om det gjaldt en længere Rejse.

Min Morgenhilfen blev kortelig gjengjældet, og paa mit Spørgsmaal: hvad det var for en Dundren, jeg havde hørt? svarte den Gamle ligesaa kort og hurtigt: „Havet.“

„Hvor vil I hen, min kjære Mand?“ spurgte jeg videre.

„Ud at see efter vore Folk“ svarte han; „vi faae strengt Vejr.“

Disse Ord virkede electriff paa mig, og jeg beslut-

tede i samme Djeblit at følge dem hen til den frygtelige Nabo. Inden faa Minutter vare vi rejsefærdige og forlode Huset.

Solen var i sin Dpgang. Dens mørkerøde Skive brændte dunkelt bag strimede Skyer. Ingen Vind var at mærke; men højere led Havets uafsladelige Dundren. Taase gif vi det imøde; jeg i urolig og spændt Forventning.

Jeg besteg den yderste Klint. Til min store Forundring viste Havet sig ikke i mærkelig Bevægelse; kun tæt ved Bredden gif en dybere Underføe, den brød sig mod Havstokken, og rullede dumrende langs hen med denne. Endnu var Luften i Rolighed, men min gamle Vejrsmand forsikrede: at det ikke vilde vare længe, inden jeg skulde fornemme Vestvinden.

Han havde Ret. Denne Nordføens grumme Behersker kom snart anstigende, indsvøb i skumle Taager. Nu begyndte Havet langt ude at røre sig; det fremviste allerede smaa hvide Prifker, der stedse bleve flere og flere, og større og større, og nærmede sig, som det syntes, med Vindens Hastighed. Men Vinden løb dem forbi.

Paa eengang kom den med uheldvarslende Sukke og hiin skarpe Hvinen i Marhalmens stride Totter. Ingen Baad var endnu tilsyne. Men heelt hen paa Klitbatterne viste sig een af Strandboerne efter den anden, meest Dvinde og halvorne Dreng. De kom, ligesom vi, til Udskif efter de tøvende Fiskere, forsvandt, stak atter frem; eller og det var Andre, der traadte i deres Sted.

Vindens Hestighed tiltog; Bolgernes Tumlen ligesaa: Strandbredden stod i Skum. Jeg stjal for de arme Stakler derude, og opgav dem allerede i mine egne sorgelige Tanker.

Da raabte Ddningen med Haanden over Djnene: „Der har vi dem;“ og samme Raab gjentoges langs hen med Kysten. Men jeg saae endnu Intet, og min Frygt vorede. Omfider henlede de Andres Fingerpeeg mine Djne til et mørkere Punkt i det Fjerne, som ofte forsvandt, men stedse kom igjen, og stedse større og nærmere. —

Stærkere oprørtes Havet. De hvide Pletter bleve flere og bredere. De trende Sandrevler, der med korte Mellemrum strække sig jevnslides Landet, betegnedes alt ved ligesaamange sammenhængende Skumstriber, der baade til Syd og Nord rakte sig saa langt som Djet naaede — disse Rif, der ere de Sofarendes Fordærvelse, men et tredobbelt Børn for Kysten, da de bryde de uhyre Bover, der, ofte højere end selve Klinten, uden saadan Modstand snart skulde nedrive de svage Bolde og oversvømme det lavere Besland.

Baaden skyndte sig. Alt saaes Follenes Hoveder, naar den reed paa Bolgernes Rygge. Men naar den da løb ned som ad en Bakke, og derpaa blev borte i Bolgedalen, da tænkte jeg med Bævelse: Mon de komme op igjen? Et Angstraab undslap mig; men den gamle Mand, som stod hos med sammenslyngede Arme, sagde but: „Hvad er der? de har ingen Nød endnu.“

De havde naaet den yderste Revle. Her standsede de; ja roede endog af alle Kræfter baglænds ud ad, og fløvede lykkeligt flere vældige Bover. Da disse vare knuste i Brændingen, og der blev en Strækning smult Vand, benyttede de dette Mellemrum, og stredede med Fuglens Hurtighed ind efter. Paa samme Maade overvandt de den mellemste Revle. — Men nu var den egentlige Livsfare forhaanden.

Alle Tilstuerne sprang ned paa Havstokken, og som

paa et Befalingsord saldt Alle paa Knæ, og strakte de sammenknugede Hænder mod Himlen. Derpaa sprang de ligesaa hurtigt op, og grebe hverandre i Hænderne. Jeg indsaae ikke strax, hvad denne Kjæde havde at betyde; snart skulde jeg erfare det.

Baaden var ved den inderste Revle, ikke et Steenkast fra Land. Den foer ind i Brændingen, forfulgt af en Styrtesee, der krummede sin hvide Kam højt over den — den indhentedes — drejede Siden til — overvældedes — kandrede. Et Skrig, hvinende, hjerteskjærende, udstødtes af Dvinder og Børn. Det gjaldt Liv eller Død. —

Med Volgen fyldedes de Skibbrudne til Land; nogle kom heelt op, og sit strax Fodsæste; men andre kom ikke saa højt — da brødes Kjæden paa flere Steder — den Nærmeste greb med den ene Haand fast paa den mod Brændingen kæmpende — Resten af Kjæden drog af al Magt, for at frarive Havet sit Bytte; thi sammeølge, som slynge dem op, vilde i sit Tilbageløb have trukket dem ud igjen, og da var ingen Retning mere. —

Nædsfulde Djeblikke! men de fore saa hastig forbi, at jeg næsten ikke saae, hvorledes det gik til, for Alle vare frelst. — Ligesaa hurtigt bjergedes Baaden — den stærke Bærer over Afgrunden, den trofaste Frelser i saa mangen en Nød. Først da den, med hele sin rige Nattefangst, var halet op paa Landet i fuld Sikkerhed, — først da hilstes og gjenhilstes med djerve Haandslag; og een og anden af de vanddrivende Søgutter omslyngeades af kjerlige Arme.

Dg nu kom de hidtil hjemmeværende Modre, Hustruer og Døtre, hidilende med Kruse fulde af varmenende Drikke. Hver af de Hjemkomne greb sit med begge Hænder, og

slap det ikke, før Bunden vendte mod Himmelen.*) Der-
 efter deelees Udbyttet. Hver drog til Sit; jeg med min
 Bert og hans Familie.

Et velsmagende Maaltid af Havets Gaver blev hastigt
 beredt; men endnu før det var tilende, stak en Mand
 Hovedet ind ad den halvaabnede Dør, og raabte: „En
 Stranding!“

Alle sprang op, og spurgte paa eengang: „Hvor?“ —
 „Her,“ svarte Manden hurtigt, og trak Hovedet til sig,
 for at bringe dette vigtige Budskab videre omkring. —

Min Bert, hans Søn, og to andre unge Karle, som
 ogsaa havde været med paa den natlige Fiskefangst, foer
 ud — jeg bagefter.

Blæsten var stegen til Storm. Havet brølte i sin
 grummeste Brede. Sandet fra Riitbjergene pidskede os i
 Ansigtet, og Skum sloj som Sneflager hen over vore Ho-
 veder. Med vidtopspilede Dine foer jeg ud paa Hav-
 klinten, der syntes at ryste under mine Fødder. De mørke
 Bølgevande vare forvandlede til Graade; en Støvregn af Skum
 fordunklede Udsigten; og Bølgernes Torden dovede mine
 Ører.

„Hvor?“ raabte jeg til min Sidemand.

Han udstrakte Armen; nu saae jeg det ulykkelige Skib,
 neppe et Kuglestud borte.

„Kan han ikke endnu bjerge sig?“ spurgte jeg.

„Ikke om han saa var den eneste Sejler paa Havet,“

*) Disse haardsore Mennesker have nemlig for Skif, aldrig at
 fore Levnetsmidler, hverken Vaadt eller Tørt, med sig paa Ha-
 vet; hvorfor de stedse ved Landingen modtages med en Hjer-
 testyrkning af varmt D.

løb Svaret, „han kan ikke længer klare sig af Landet — han skal strande.“

Ravende, tumlende kom Skibet nærmere.

„Nu!“ streeg Alle paa eengang, „nu er han ved den første Reyle.“

„Han støder“ raabte Een.

„Nej,“ raabte en Anden; „der kommer en Søe, den skal hjælpe ham.“ —

Den kom — Skibet hævedes af den vældige Bølge — dalede —.

„Han er ovre“ løb det: der faldt en Steen fra mit Hjerte; men jeg kjendte ikke den jydsk Ryst.

Faa Sekunder efter hed det: „Der staaer han!“ Det var paa den mellemste Reyle. Mig forekom det, som om han endnu sejlede; men det var kun Skibets Slingring og Huggen paa Grunden.

Blot et Bøssessud fra Land standsede det; jeg haabede derfor, at Folkene skulde bjerges. De firede ogsaa en Baad ned; to Mand sprang efter: da kom en Styrtesøe, og rev den med sig. 3 Stumper og Stykker kastedes den ind til Bredden; men Folkene kom aldrig tilsynne. Besættningens Skrig, da den forsvandt, trængte gennem Stormens Hvinen og Brændingens Torden.

Nu kom derudefra indvæltende en Række af Bølger, højere, sværere end nogen tilforn — ni, sige Rystboerne, følge efter hverandre, den sidste den største af dem alle. Da den første ramte Skibet, gav dette et Rysk til Siden — et Skrig, stærkere, vildere end det første, løb fra det ængstede Mandskab. Den næste Bølge drejede Skibet endnu mere, og overstyllede det forreste halve Dæk. Matroserne klattrede op i Banterne og surrede sig fast. — Ved enhver nu paafølgende Søstyrning svajede Skibet mere og mere,

indtil det omsider vendte hele Siden mod Landet. Tougværket løsreves, og slyngedes hid og did; Masterne dinglede.

— Efter dette heftige Pust blev et Dphold, i hvilket Havet syntes at ville samle Kræfter til et nyt og voldsommere Anfald. De ængstede Sømænd udstrakte deres Hænder, snart mod den mørke Himmel, snart mod Landet — det Land, der var dem saa nær, og som de dog aldrig levende skulde naae.

Deres Skrig vare som Knivstik i mit unge Bryst. Men der var ingen Mulighed i at komme dem tilhjælp; og forgjæves raabte Havboerne, at de skulde fæste Toug om Fæde eller Tønder, og kaste dem over Bord. De hørte det ikke, eller de forstode det ikke. —

Da viste sig et nyt og rørende Syn. En Mand sprang ud af Ruffet, en Dvinde efter ham. Han kastede sine Dine til Havet, til Landet, og derpaa omfavne de hverandre. Det maae sikkert have været Kaptainen og hans Kone. Pludselig rev de sig løs, foer ind i Ruffet, og kom strax tilbage med en stor Pakke imellem sig: ved et Toug firede de den ned i Vandet. Derpaa knælede Begge, og udstrakte deres Arme bedende imod os. —

Pakken holdt sig godt ovenpaa, skøndt tumlet af Brændingen op og ned. Snart kastedes den heelt paa Land; en Mand greb den, bar den højere op, og løste Touget. Nu først sprang hine To op, og udstødte et Skrig, der klang som Glæde. Hurtig bandt han hende med sin Ende af Touget fast til et Bræt — for silde! En ny Bølgegang naaede Bræget. Den første væltede sig brølende og fraadende heelt hen over det. Den ene Mast gif overbord med alle dem, der hang i dens Tougværk; Kaptainen og hans Kone vare forsvundne. Paa Landet halede af

alle Kræfter i Louget — hun blev draget op, men med knuset Hoved. —

De følgende Bølger omstyrtede ogsaa den anden Mast; Skroget krængede sig om paa Siden. Den sidste Bølge steg som et Fjeld op af Afgrunden. Den Gamle, som stod hos mig, raabte: „Taaler han den, taaler han mere.“

Neppe vare disse Ord udtalte, før Bølgen stod sin brede Ryg end højere op, krummede den, og styrtede som en Lavine ned paa Braget, og med en Bragen, som overdøvede Storm og Brænding — det var knuset! dets søndersplittede Stumper dansede og drejede sig i det kogende Skum.

Kaptainens Liig fandtes aldrig. Ligesaa lidet stod det siden til at udfinde enten hans eller Skibets Navn og Hjemstavn.

Medens Alle vare isærd med at bjerge det Inddrivende, gik jeg hen for at bese den først ilandhalede Pakke. Den bestod af tæt sammensnørede Kojeklæder, og var fastgjort paa en Kahyttdør. Jeg bøjede mig ned for at løse den, anende, jeg veed ikke selv hvad.

Da hørte jeg med glad Forbauselse en spæd Klynken — jeg sønderstak Strikkerne — rev Puderne tilside — et levende Barn laae for mine Dine. Hastig svøbte jeg det igjen sammen, og ilede saa fort, jeg formaaede, til mit Herberge med dette kostbare Strandingsgods.

Der var Ingen hjemme undtagen den gamle Huusmoder og hendes Sønneson, en treaars Dreng. —

Jeg lagde mit Bytte paa Bordet. Barnet — en Pige, neppe halv Aar gammel — var vel befugtet af Søvandet, men gav ikke mindste Tegns til at have sunket noget af denne Dødens bedste Drif. Det begyndte atter at klynke, vistnok af Trang til Næring.

Da Konen hørte dette, forlod hun sin Kaffejedel paa Arnestedet, og da hun blev Slutten vaer, slog hun de flade Hænder mod Vaarene, og raabte: „Herre Jesuslille! hvor har han faaet det?“

„Fra vor Herre“ svarte jeg, og bad om tørre Klæder og noget af den varme Melk, som stod paa Ilden. Dette drak den Lille med stor Begjærighed, og lod sig derpaa stiltiende føre af det vaade Svøb i tørt Linned. —

Jeg tog det paa mine Arme, medens en Bugge blev redt. Snart sank dets Hoved til min Skulder; og det sov allerede tryggeligt, forinden det var kommen tilseje. —

Kort betragtede jeg det sødt slumrende Bæsen, for en stakket Stund siden hos Fader og Moder; og nu i vildfremmed Land, bortrevet fra dem, som gave det Livet. — Naar Du nu igjen opslaaer dine ustyldige Dine, ville de lede, men ikke finde dem. Aldrig skal Du udtale disse Navne — de første vi lære og de dyrebareste — stakkels spæde Blomst! fra et langt bortliggende Land, fra det milde Syden maaskee; og nu her henkastet, for at omplantes i det kolde Nordens øde Sand! Men tidligt maaskee skal Du henvisne; og Jngen skal savne Dig; ingen Afstedstaare væde din blegnende Kind. Du skal være som en Fremmed og en Landflygtig, uelsket i Livet, forglemmt i Døden. —

„Hvad græder han for?“ sagde Konen; „er det for dem, som Havet har taget? Er' vi ikke alle vor Herre en Død skyldige? Min første Mand blev paa Havet, og min Fader blev paa Havet, og min Broder blev paa Havet, alle paa eengang: dengang græd jeg; men —“

„— Jeg sørger ikke over Døde“ afbrød jeg, „men for den Levende; tykkes hun ikke, den der er at ynkes over?“

„Ja — ja!“ svarede hun, og blev ved at fyste med sin Bestilling; „Vorherre lever endnu.“ —

Der laae noget i disse Ord, som gjorde, at mine Dine tørredes, og mit Bryst udvidedes. —

Jeg forlod Huset, for at see til ved Strandingen.

Halvvejs mødte jeg nogle af Bjergerne, belæssede med Bytte. Da de fortalte mig, at der ved Havet intet videre var at bestille, gif jeg tilbage med Husets Beboere. Disse, som ikke vidste noget om mit Bjergegods, gjorde store Dine ved at finde Barnet i Buggen. Min Berts Sønnensøn — en treaars Pusk — stod ved Siden, og keeg derind med glad Nysgjerrighed. — Jeg forklarede Sammenhængen. —

„Det er altsammen godt nok“ sagde Huusherren; „men hvor skal vi hen med den?“

„Den kan jo komme paa Sognet“ sagde Sønnen.

„Det er bedst, vi strax bringe den til Præsten“ sagde Svigersønnen; „saa kan han gjøre ved den, hvad han selv vil.“ —

Medens de saaledes endvidere raadsløge om den Forældres Skjæbne, havde den unge Kone stillet sig ved Fødderne af Buggen, og betragtede den sovende Blud med stive Blik og begge Hænder paa Hofterne.

„Moer!“ sagde den lille Dreng, „er det min Søster?“

I det samme slog Barnet Djnene op, lod dem løbe omkring paa de Omstaaende, og tilsidst hvile paa Drengen. Han rakte hende Haanden — hun greb den — han streg af Glæde.

„Herre Gud!“ udbød den unge Kone, og Taarer tindrede i hendes Dine — „ligner den ikke vor lille Marie?“

„Hvor?“ spurgte jeg, og saae mig omkring, „hvor er hun?“ —

„I Guds Rige“ svarede hun suffende; „det er nu et Fjerdingaar siden hun døde.“

Derpaa skottede hun til sin Mand, og sagde: „skal vi ikke beholde denne her istedenfor?“

„Hm!“ svarte han langtrukket; „det raader vi ikke for.“

Nu saae hun bønligt til Svigersforældrene, og sagde: „Hvad siger vor Faer og vor Moer? — den seer saa venlig til os, det lille Lam!“

„Hm!“ svarte Oldingen: „Hvor ti æde, kan den ellers æde med — tag den saa!“

Glutten smilte, som om den forstod det, og rækkede de smaa Hænder op mod sin nye Moder. Denne slog hurtig Dynen tilside, tog Barnet paa sine Arme, og kysede det med moderlig Omhed.

Den lille Knos hoppede omkring, klappede i Hænderne, og raabte: „Gud ha' Lov, for vi har faaet Marie igjen!“

„Ja hvad hedder den? hvad skal vi kalde den?“ sagde den gamle Mand.

„Marie, Marie!“ jublede den unge Kone; „det siger jo bitte Sorgen.“

Alle bifaldt dette.

Men Husets Moder foldede Hænderne i Skjødets, og sagde med en Følelse, som jeg ikke havde tiltroet hende: „I Jesu Navn! det er et Guds Laan fra Havet.“

Tredive Aar vare henrundne siden mit første Besøg paa Jyllands vilde Vestkyst, da jeg forgangen Sommer anden Gang befandt mig her. Meget Vand var løbet til

Havet — som man siger — i denne Mellemtid —; og — mangt et Dje luft paa Havet — tænkte jeg, da det atter udbredte sig for mine Dje. En Menneskealderes Begivenheder — dens Storme — havde svækket Erindringen om den nysfortalte med alle dens frygtelige Virkninger; ligesom Stormen selv udsletter den Vandrendes Fodspor i Klitternes Sand. Men Synet af Havet, af de Ryster, der i Aartusinder trodse dets Vælde, valte paa nye det slumrende Minde. —

Fra Strandbredden, ad hvilken jeg vandrede, gik jeg op i Klitterne, besteg een af de største Sandhøje, og saae mig omkring efter mit forrige Herberge. — Jeg var ikke istand til at opdage det nogensteds, og troede derfor, at jeg ikke havde truffet den rette Kant, men — som let steer — var faret vild i denne ensformige Landstrækning, der saa ofte forandrer sin Skikkelse; thi her jævner Blæsten et Bjerg, hist sammensejer den et andet; og selv de uhyre Milers flytte sig, skifte Overflade og Retning, ligerviis som Snedriver under Vinterens verlende Vinde.

Solen stod højt paa sin Bue; Luften var mild, og en let Østenvind pustede fra Landet, og viftede sagtelig med Klittagets bleggønne Blade; Strandlærkerne sang. —

Jeg satte mig henvendt mod Havet. Det var roligt og bar den skyrie Himmels lyseblaa Farve — hvor uligt hiint vilde Dyr, i hvilket jeg sidste Gang saae det! — Men er det ogsaa det samme Hav? — spurgte jeg mig selv. — Hvorfor ikke? Jeg kjender en langt sorgeligere Forvandling: Barnets Ansigt er ogsaa engang Glædens, Ustyldighedens klare Spejl; dog kommer den Tid, da det fordunkles af Sorgens Skyer og Lungens Taage, da det oprøres og gjenemføres af Lidenstaberens vilde Dræner.

Jeg var i Begreb med at forlade mit eensomme Hvilested, da et uventet Syn holdt mig tilbage. —

En hvidloftet, krumbojet Olding kom langtsomt staggrende frem. I sin Højre holdt han en Stav, med hvilken han ideligt folte sig for; ved den Venstre blev han ledet af en lille Dreng paa en fem eller sex Aar. I Sanddaalen tæt norden for mig standsede de.

„Er vi her nu, Terkil?“ sagde Manden.

„Ja Oldfa'er! svarte den Lille.

Ved dennes Hjælp satte den Gamle sig ned med Ansigtet mod mig og Solen, tog Staven med begge Hænder, og stillede den som en Stiver under sin skjægede Hage. Purken gav sig til at samle Smaastene, og opstablede dem i sammenhængende Firkanter. —

Efter nogen Tausshed spurgte Oldingen: „Er Du her? hvad bestiller Du?“

„Bygger Huse, Oldfa'er!“ svarte Drengen.

Byg! mit Barn! — tænkte jeg — vi Gamle bygge ogsaa i Sand. —

Lidt efter sagde den Blinde: „Hvor er din Moder?“

„Nu kommer hun,“ svarte den Unge.

Jeg slog mine Djne til den Side, fra hvilken de vare komne. — En velklædt Bondeqvinde, med et smukt, men blegt Ansigt; ilede i let og hurtig Gang hen imod de Andre. Paa Skulderen bar hun en Spade. —

Saasnart hun blev mig vaer, stod hun stille, sat Spaden i Sandet, og satte begge Baghænder paa Hofterne. Et sælsomt Smil spillede om hendes Mund; hun plirede med Djnene, nikkede fortroligt til mig, som om vi vare gamle Bekjendte, og begyndte derpaa at synge i lystig Tone og med en stingrende Stemme:

„De unge Karle de ere saa falsk', ja falsk udaf Hjertens Grund,
 „De love os Kjerlighed med Haand og med Mund,
 „Men det kommer Fanden if' af Hjertens Grund,
 „Hejombif, Hejombif, kom Faldera!“*)

Bed Omqvædet gjorde hun et Hop, og slog ud med
 Armene.

Den Blinde sukede, og sagde vranten: „Herre Gud!
 den grimme Bise synger Du altid. Sorgen narrede Dig
 jo slet ikke; det veed Du vel.“

Bed disse Ord gif den unge Qvindes rædsomme Ly-
 stighed pludselig over til det dybeste Sorgmod; hendes
 Hænder faldt magtesløse ned med Kroppen; det skjøne
 blege Ansigt bøjede sig til Siden, og et tungt Suf hævede
 Barm og Skuldre.

„Ja det er sandt, Oldsa'er!“ klynkede hun; „nu vil
 jeg da see, om han er her.“

Herpaa greb hun Spaden, og begyndte ivrigt at grave
 i Sandet.

Men snart holdt hun igjen op dermed, hvilede Hæn-
 derne paa Grebet, rystede med Hovedet, og sagde: „Han
 er her ikke — nej nej! Mahanster**) har nok snakket for
 ham, og loffet ham med sig. — jo! vi kjende dem nok.“

Her rettede hun sig raft i Vejret, og sang i sin for-
 rige Tone, og med samme skjelmste Mine:

„De unge Karle, dem elske vi højt, ja højt udaf Hjertens Grund.
 „Men hvad kan det hjælpe, vi elske dem?
 „Naar de rejse bort, de komme aldrig meer igjen.
 „Hejombif, Hejombif, kom Faldera!“

Den lille Knos, som neppe endnu vidste, hvad Ban-

*) Jydsk Bøndevise.

**) Maren Hansdatter.

vid var, sang Dmqvædet med, idet han med barnlig Overgiveness spærkede sine Steenbygninger overende. Men Oldingen skjulte Ansigtet i Hænderne, og under dem dryppede hans Taarer i Sandet. Jeg sad som fængslet til mit Sted. Jeg havde ikke Hjerte til at spørge. Alligevel fik jeg snart en Oplosning, som jeg bagefter næsten fortrød at have søgt.

Den Banvittige slængte Spaden igjen over Skulderen, og gif bort syngende:

„Derfor bær saa mangen den blegeste Kind for sin allerkjæreste Ven.
 „Men Skam sku' di saae! ja Skam sku di saae,
 „Som lokker en Anden sin Kjæreste fraa,
 „Sejomidit, Sejomidit, kom Faldera!“

Da hun var borte, foldede den gamle Mand Hænderne over de skjælvende Knæe, og vendte Ansigtet op mod den Himmel, han ikke mere saae, men hvorfra selv den Blinde henter Lys for sin Sjæl og Haab for sit kummerfulde Hjerte.

Efter at have fuldendt sin tause Bøn, sagde han:
 „Kom Terfil! kom og lys din Oldfa'er!“

Drengen lagde begge sine smaa Hænder paa hans, og kyste ham. Den Gamle rejste sig ved Barnets Hjælp, og Begge vandrede langsomt bort, ligesom de vare komne.

Jeg vendte mig i dyb Bevægelse mod Havet. En aldrende Kone gif nede ved Havbredden med sin Vidiekrur paa Ryggen*).

Jeg kaldte ad hende. Hun kom og hilste mig med et: „Gudsfred og Goddag!“

*) I denne samle Aldrende og fattige Nav, Træstykker og hvad Andet, det graadige Hav igjen giver fra sig.

Jeg sagde hende, hvad jeg havde seet. Hun satte Kurven fra sig, sig selv ved Siden, og fortalte:

„Den blinde Mand, det er den gamle Terkil — han veed ikke selv, hvor gammel han er, men han er vist hen over de fem Sneese. Gud see til os allesammen! han har engang været en god Mand, og havt Penge paa Rente. Han boede der — derhenne i Kanten af hiin store Mile har hans Huus ligget. Men Flyvesandet tog først hans Mark, og saa maatte han flytte længere ind, og begynde forfra paa bar Bund. Ja lille Fa'er! — hvor I ellers er fra — I Østerboere veed kun lidt af, hvad vi her maae døje: vi trænges baade af Sandet og af Vandet — see hiist ude, hvor nu Skibene gaae, der gif min Bugge.“ —

(Nu vidste jeg, at jeg dog ikke havde taget fejl af mit forrige Herberges Beliggenhed, og at min fordums gjæstfrie Bert endnu levede i blind og fattig Alderdom).

„Men den vanvittige Pige — eller hvad hun er —“ spurgte jeg videre — „er det hans Datter? eller —“

„— Hun hører ham for den Sag slet ikke til, —“ lod Svaret — „for mange Aar siden strandede her engang et Skib; alle Folkene druknede saanærsom et Svøbelsebarn, der sejlede iland i sin Bugge. See! det er justement gale Marri, som I saae her for lidt siden. Terkils tog hende til sig som deres egen og hun trivedes godt, og vorte op, og blev til et knøvt Folk. Terkils havde to Børn — skal I vide — en Datter, som var gift, men er nu død for mange Aar siden uden Arvinger, og en Søn, som ogsaa er død; men dengang var han levende, og gift, og havde en eneste Dreng, og ingen flere Børn. Denne her Dreng og Marie, da de blev store, saa blev de Kjerester. Forældrene syntes ikke noget om det, for hun havde jo ikke Andet end de Buggeklæder, hun kom sejlende i. Men

hvordan det nu gif og ikke gif, saa kom de unge Folt
 hverandre for nær, og hun fik et Barn ved ham — det
 var den lille Pøjt, I saae her. Saa vilde hans Forældre
 ikke længere have hende i Huset med hendes Unge, som
 ikke saa sært var. Gamle Terkil vilde endda beholdt dem;
 men han raadede ikke længer for Stedet; det havde han
 opgivet til Sønnen; og den gamle Kone var død den
 Gang.“ — Som jeg nu skulde fortælle: saa fik Terkil og
 Jørgen — saadan hed Kjæresten — vor Mand til at
 tage mod baade Moder og Barn. Men det fortrød jeg
 tidt, for der var hverken Nattero eller Dagro. Det er
 en Ulykkes Pine aldrig at være glad — sige de for et
 Mundheld — og stakkels Marie! hun sukede og gav sig,
 og flæbede tidlig og silbig; og Ungen peeb med, for jeg
 skal svare Jer til: Maries Dine gav mere Vand end
 hendes Bryster gav Melk. Ja hun har mangen god Time
 ligget paa sine Knæe over Buggen, og rokket den, og
 sungen og grædt paa een Gang. Naar Barnet saa var
 tussset, smed hun sig i Klæderne tværs over Sengen, og
 bad saa almindeligt til Vorherre, at han dog vilde løse
 op for dem begge to. Jørgen kom rigtignok saa tidt han
 kunde, og saae til hende, og gav hende Penge, og trostede
 hende. Det kunde ikke hjælpe. „Jørgen! — sagde hun
 tidt og mange Gange til ham — Jørgen! Du maae ikke
 komme her mere! hvorfor skal jeg sætte Splid imellem Dig
 og dine Forældre?“ Men Jørgen kom alligevel; han vilde
 ikke forlade hende paa nogen Maade. — Sommetider sagde
 hun til mig: „Kirsten!“ sagde hun, „Gud give jeg havde
 druknet med mine Forældre! Jeg er en Fremmed og en
 Udlandning i denne syndige Verden. Na — var det ikke
 for den, der ligger“ — Mere sagde hun ikke; men jeg vidste
 nok hvad hun meente. — I det samme Godslav lagde

Stig sig herhenne til at døe, og han havde Skillingen, og Enken var baade ung og snøg; og hun friede til Jørgen. Han sagde Nej. Hvad det ikke havde været galt for, saa blev det nu. Forældrene klemte stærkt paa ham; men han vilde hverken for lidt eller meget. Det fik Marie at høre; og hun sagde til ham ikke een men mange Gange: „Jørgen! tag Mahanster! det er bedst for os allesammen.“ — Nej — han vilde ikke. Saa siger hun endelig til ham: „Dersom Du ikke tager hende, saa gaaer jeg hen hvor jeg er kommen fra“ — hun meente Havet. Saa stak han i at græde, og løb væk som et galt Menneſte. Da han var borte, fortroed hun det endda, og græd og vred sine Hænder, saa jeg tænkte, Fingrene havde gaaet af Led. —

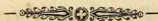
„Jørgen kom ikke igjen, og han blev borte i to Dage, og i tre. Nu gif Ordet, at han vilde have Mahanster. Marie taug stille; men hun saae ud baade til det ene og til det andet. Og vor Mand og jeg, vi holdt Dje med hende, for vi frygtede. Men saa kommer han en Aften springende over til os, og slaaer Døren paa viid Bæg, og tager Marie om Halsen, og river Barnet op af Buggen, og kysser og tumler det — Meningen var: at nu havde han endelig faaet Lov til, at de maatte faae hinanden. Da skulde I have seet den sølle Marie! hun kunde ikke sige et eneste Ord. Ja ja! det var og den sidste Glæde, de havde i Verden; men den var stakket. — Det blev Midnat, inden han kunde komme afsted; han gif, og vi tænkte paa ingen Ting. —

„Om Morgenens kommer de fra Tertils, og spørger efter ham. Ja væk var han. — Vi ledte og vi ledte; langt om længe fandt Marie hans Hat — ret lige paa den Plet herneeden for os, hvor I før saae hende og de Andre. Kort at fortælle: needen under laae han selv, og

var kvalt i Kveegsandet. Det havde nemlig blæst stærkt om Dagen, og Vandet var fyldt herind. Og der maae han nu være gaaet fejl, og kommen ud i den bløde Kwagger, og saa er der ingen Redning: de blive ved at synke og synke, til de stride heelt ned under Luft Laag. — Marie gif strax fra Forstanden, og har aldrig faaet den siden, faaer den vel heller ikke mere. — See nu er den Historie ikke længer; og nu veed J, hvad det er, hun gaaer her og graver efter; og hvorfor den gamle Terkil, naar det er godt Vejr, sidder her og solbader sig, og sukker og græder med de blinde Djne, han har. Ak ja! Gud troste alle dem, som forrigfulde ere!”

Med disse Ord rejste hun sig, slængte Kurven paa Ryggen, og gav mig et: „Gudsfred og Farvel!”

Hun steege atter ned til Havet, og sagde i Bortgangen ligesom ved sig selv: „Alene! vi finde ingen Ro i denne Verden, inden vi faae Spade og Skovl paafors oven over os.”

Baldbypiggen.

(Fortalt af Peer Spillemand.)

(Nye.)

Det falder mig just ind, at jeg engang — ja det er nu mange Aar siden, — da jeg som nybagt Student gik over Gammeltorv fra Nygade, De veed, og ligefrem til Frederiksberggaden; for jeg vilde til Baldbye, og spise Tykmælk, skal jeg si'e Dem; og saa paa Hjørnet der ved Apotheket, De veed, der staaer Een, — men han staaer og gloer paa Baldbykonerne, og saa si'er jeg til ham:

„Hvad seer Du efter?“

„Det kan være Dig det samme,“ si'er han.

„Det kan det ogsaa,“ si'er jeg.

Men saa vender jeg mig, og seer hen ad den samme Kant.

Ja der sad alle disse Damer i deres Nationaldragt, som De nok kjender, med Kurvene foran sig.

„Gi'er Du blodfogte Kæg“ — si'er jeg, „saa gi'er jeg —“

„Saa gi'er jeg Dig“ — udbruste han — „baade Døden og Djævelen! — lae mig være! Peer! jeg har her noget at tage vare, som ikke rager Dig.“

„Megen Fornøjelse!“ svarte jeg, sprang op ad Trappen og ind til Apothekerens, og fik mig en Bitter, De veed, for jeg kjendte baade ham og hans Provisor, og de var virkelig begge to ligesaa flinke Folk, som dem, der er der nu.

„Om Forladelse! jeg kommer fra det, jeg egentlig vilde fortælle — det var — jeg maae gjøre Dem opmærksom paa, at Baldbykonerne, dengang ikke som nu, vare etablerede omkring Springvandet — altsaa ligesom Apotheket sad disse huslige Madmødre; og blandt disse fik jeg Dje paa een, hvis Djne sigtede paa denne her — Provisor vil jeg kalde ham, da han „saae forud“ fra Apotheket — jeg kan just ikke s'ne, hun var smuk, hun var som Folk er fleest, og noget tilaars; hun kunde følgelig for sin egen Person ikke saa stærkt tiltale ham; seer De: der maatte stikke andet under denne Ocularcorrespondance.

Jeg har altid været overordentlig videbegjærlig: jeg gik derover, henad Nygade, drejede saa tilhøjre, og stentrede nedad Baldbyparaden. Jeg inspicerede, men fandt ikke noget videre mærkeligt, før jeg kommer til Enden af Rækken.

Den næstsidste i samme var ikke saa søer som de andre; hun sad og ludede med Hovedet, og ragede i Eggekurven med den ene Haand — jeg blev forbausset, for simple Bønderfruentimmer, skal jeg s'ne Dem, har ikke saa fine, hvide, nydelige Hænder; og saa var det meget naturligt, at jeg gjerne vilde see det tilsvarende Ansigt.

Jeg fik det at see, men jeg forsikrer Dem helligen paa: denne overordentlige Skjønhed i Baldbydragt forbausede mig ligesaameget, som den fortryllede mig. For ikke at worde fasttryllet, flygtede jeg, dog ikke længer end til den nominelle Provisor. Han havde en egen Maade at

smile paa, naar han var skjelmst, for saa traf den venstre Mundfrog sig højere op, end den højre; og saa si'er jeg ogsaa lidt skjelmst: „saaer Du nu din Risus sardonicus?“ —

„Saae Du noget?“ si'er han. —

„Jeg og Høns“ si'er jeg tort, „og —“

„— Dg?“

— „En Kylling.“ —

„Naa?“ —

„En to tre fire fem sex syv, Fanden være Hønsetyv. —“

„— Fanden maae troe dig, Peer,“ si'er han; „men min Kylling laer du være at plukke — kom med! saa skal jeg kagle Dig noget for.“

Han kastede et Kys paa Fingeren over til Kyllingen, tog mig under Armen, vi vendte os, og gik ud af Besterport. —

Vi var langt derudenfor, inden det behagede ham at luffe sin Mund op, og naar man skal vente forlænge, saa bli'er man gnadrig, De veed; det blev jeg natyrligvis, og si'er til ham: „det var et morsomt Eventyr. —“

„— Hvad for et?“ si'er han. —

„Det om Baldbyggen. —“

„— Ah! Ursäkt! Jeg tænkte saameget, at jeg glemte at tale — kjender Du Løberød?“ —

„Nei.“ —

— „Du har maastee ikke nogensinde besøgt det svenste Danmark?“

— „Hør!“ si'er jeg, Du begynder med Geographie; jeg havde ventet Historie.“ —

„Hys! Du tier og hører. Seer Du: ovenpaa Løberød Slot hæver sig en Altan, jeg hævede mig igjen paa

Altanen — jeg havde nemlig opholdt mig et Par Dage ifjor ved denne Tid hos Forvalterens, og nydt en særdeles god Omgang. Om Dagen skenade jeg i sänder*); faaer jeg saa ifinde en dejlig Morgenstund at bestige det omtalte Observarium. Ah! hvilket Panorama! men nok om det! — Du kjender jo nok Davids Eventyr med Fru Urias — nu doublerede jeg Davids Rolle, og hun Generalindens — misforstaae mig ikke, hun havde Klæder paa, Morgendragt, tynd og luftig; og hun generede sig ikke, Du forstaaer mig nok, for hun saae mig ikke, og troede sig allene med de andre Foraarsfugle. Men den der saae hende, det var mig — hør! jeg vil ikke sige Dig mere, end at jeg øjeblikkeligt blev en Halogud — Du forstaaer mig nok. Havde hun ikke bortffjernet sig, jeg havde staaet der endnu, men, ved en Bending fik hun Dje paa mig. Hun sfreg ikke — Forstrækkelse kan ogsaa gjøre stum — hun flygtede. Hør! det var for mig, som om hun havde taget Daglyset med sig. Hvorledes jeg kom vel nedaf Altanen, begriber jeg ikke; men derneede moder jeg min Bert. „Hør!“ si'er jeg, „hvad var det for et Bæsen, jeg saae?“ — Han tog Piben af Munden, og taug stille; hans Ansigt var et Spørgsmaalstegn.

„Nu, jeg bestrev ham mit Syn; Piben kom igjen i sit tilbørlige Confinium med Forvalterens Tænder, og mellem Røgpustene sagde han mig, at Grev de la Gardie havde indlogeret hende her paa ubestemt Tid: hvem hun var, vidste man ikke, hvad hun hed, ikke heller; man kunde blot kalde hende „Mamsell“. Hør! det var eventyrligt, tusindogeenatligt, ah! Scheherazahde!“

*) Løb jeg om paa egen Haand.

„— Hør!“ si'er jeg, har Du været paa Bistrupgaard?“ —

„Der kan Du selv være!“ si'er han. Den følgende Morgen var jeg betids deroven paa; hun var underneden. „God Morgen Mamsell!“ si'er jeg. Hun nejser, men si'er ingenting, og smutter bort. —

„Aah!“ si'er jeg, „din Phantasi kan gjøre en Fæe af en Sommerfugl.“ —

„Hold Kjært! Næste Morgen var jeg i Haven, før Fanden fik Tøfler paa. —“

„— Naa da?“ —

„Hun kom, jeg bukkede, hun nejede. —“

„— Og saa?“ —

Saa gif vi hver til Sit.“ —

„Hør!“ si'er jeg, „Du er vistnok fastende idag; for din Historie er endnu ganske nygtern. —“

„— Ah! der skal snart komme Gæst og Kraft i den. Næste Morgen —“

„Blev der igjen bukket og nejset —“

„— Tys! lidt mere; for efter den stumme Hilsen standsede vi begge, ligesom paa Commando, og gjorde Front mod hinanden, og saae paa hverandres Fødder. Da kom det paa mig som en Rysen: mit ene Knæ — jeg huffer ikke hvilket af dem — fik en pludselig Svækkelse, saa det sank til Jorden. I mine Arme kom derimod en Spændkraft, og i min Tunge en Talekraft — ingen af disse Kræfter var stærk nok til at holde hende: Hun undløb. Jeg gif —“

„— Hvorhen?“

„Ud i Haven, til Gartneren; han var en Landsmand af mig, og intim Ven af een af Slottets Flicker. Jeg intimerede hos ham; Du forstaaer mig nok. Han afflorede det hele Forhold: min Dejlige var en forældreløs fattig

Froken, vidtude beslagt med Greven. Hun havde et Par Maaneder tilbage skrivtliggen søgt hans Beskyttelse mod en vis højtstaaende Lovelace. Hun blev, saa stille som muligt, fort fra Stockholm og herhid. Men Fruentimmerstøveren maae alligevel have fundet Sporet; thi to Personer, een efter den anden, har fornysen suuset her, under et og andet Foregivende. — " — Hvem er denne store Dvindeven?" — "Vrede Landsmand! Herovre maae man sætte Bremse paa Næsen og Klemme paa Tungen; De forstaaer mig nok." — "Javel! og sommetider Flor for Djinene." — Han nikkede og gif til sine Meloner. Jeg gif hen til den Plet, som den Ubekjendtes Indighed havde havet til Rang med Paradiis — Eva og Venus! Løberøds Gudinde var tilstæde! Hør! Jeg fik en Slags Apoplexie, en Rørelse, saa stærk, at jeg ikke var istand til at røre mig. Hun sad i en Hævestol —

— "Formodentlig af dem til at folde sammen?"

"Du er selv til at folde sammen. Hendes Hoved hang bagover, men kom strax til at hænge forover, hvorpaa den hele smukke Figur hævede sig, og svævede bort. — Jeg fik Dje paa en anden Figur, intet mindre end smuk: udenfor Haven stod, lænet til en Træstamme, en simpelflædt Person, med et Brækvands-Ansigt — Du forstaaer mig nok — han har formodentlig frygtet for, at jeg skulde faae ondt; thi han vendte sig, og drev af. Godt nok! men der var een til — Hør! da han rejste sig op fra Jorden, hvor han havde ligget, og kastede et Dje til mig — han havde kun det ene, men et stort Plaster der, hvor det andet skulde sidde — ah! han skulde ha' siddet for Hogarth. —"

" — Hør!" si'er jeg, "lad Djævlene nu være det de er, og lad os komme ilav med Gudinderne!" —

„Det fulgte jo af sig selv, at her var et Pigerov iværk; jeg lod mig uførtøvet melde hos Mamsellen med Tilføjende, at jeg allene for hendes egen Skyld var saa paastrængende. Jeg fik Audience, blev viist ind — Her! jeg havde nær glemt hvad jeg kom for. —“

„— Her!“ si'er jeg, „var hun i Morgennegligé á la parisienne? for det ta'er sig nydeligt ud. —“

„— Dersom Du afbryder mig tiere, skal Du selv faae en Aftennegligé a la Kendeesteen. — Jeg berettede dog min Opdagelse — hun bleguede, og sank tilbage i sin Stol — „Mamsell!“ si'er jeg saa, „har De noget at frygte, betroe dem saa til en Mand, som intet frygter.“ Det frugtede: hun stirrede med store, stive, inquisitoriske Dine paa mig — ikke saa kort endda, for hun frembojede sig, foldede Hænderne, og sagde: „kan De redde mig fra Fordærvelse, og vil De?“ — „Jeg vil, svarte jeg, ogsaa haaber jeg, at jeg kan.“ Der maae have været Eftertryk i disse mine Udtryk, eftersom de gjorde saadant Indtryk paa hende, at hun, med opløstede Hænder, udsuffede: „I Herrens Navn! her er jeg.“ —

„Du kan nok begribe, at jeg rappede mig: inden saa Minuters Forløb sad vi i min Censpændervogn — hun med min Lars's Frakke om sig, og hans Kasket ned over Dine og Drer; og saa snurrede vi, Landstrona forbi, til Helsingborg, derfra over til Elsinora. — Lars, som var godt bekjendt i Skaane, maatte selv sørge for, hvordan han kunde komme til Kjøbenhavn: der kom han, og modtog os paa det bestemte Mødested: „Den hvide Høne.“

„— Hvide Høne?“

— „Naa ja! jeg tænkte paa Hønen.“ —

Paa een af Danmarks dejlige Der — De faaer selv see Dem om, paa hvilken af dem — ligger en Borg — nej der staaer en Borg, saa fast og stærk, at den aldrig kan falde om, men allene skydes om, som Gud forbyde nogentid at skulle skee! ikke saameget for dens egen Skyld, som for de Minder, der komme des has reliefs ere indprægede i dens favnetykke Mure. Et af disse Minder skal jeg copiere paa Papiir, at ogsaa Andre kunne have godt af det. Slottets nuværende Besidder — De faaer selv høre Dem for, hvad han hedder — han har selv gjort mig opmærksom paa det, og det kunde være, at det for ham havde en særegen Interesse.

Der var engang paa samme Fæstning en Commandant, ridderligtapper og adeligstolt, af Character saa stærk og fast som hans Slotsmure, ligesaa haard og ubøielig. Hans eventuelle Succesfor var sin Faders Son; dog ikke utilgængelig for blidere Følelser, som man strax vil see. Den blideste — tillige den mægtigste af alle, fandt Vej til hans mandige Hjerte. — Havde nu den femtenaarige Tryllerindes Fader været af gammel Adel og riig, saa — ja saa skulde jeg ikke her havt noget at fortælle. Men han var alleneeste Lehnsmænd eller i daglig Tale „Forpagter“ paa een af Commandantens Domainer. Datteren commanderede i en anden Fæstning, og det længe før hun selv vidste det.

Plato har en ophøjet Idee, en himmelf; thi jeg troer, det er en Aabenbaring: at Mand og Kvinde har tilforn, under andre Former, paa andet Sted, været forenede som et Slags Tvillingvæsener, og at de her paa Jorden, i nye Skikkelser, atter sympathetisk drages til hverandre.

„Hvorfor da“, indvender De, „saa yderst saa lykkelige

Ægtefaber? hvorfor ere de allerfleste meer eller mindre antipathetiske?" — Fordi man leger Blindebuk — men nu et claudatur for Parenthesen! —

„Men hvad havde den ogsaa her at bestille?"

— Noget for Baldbyggen; thi Slottets Ejer var Vennefrænde af hendes Elsker, og han husede og hælede Flygtningerne.

— „Hvortlænge?" sier jeg, da min Ven fortalte dette.

„Tre hejle Dage tilende. Men saa kom Mads og saa kom Las — diherto Banditgeffæser —" de vilde slaae Favntæe, sprænge Stene og saadanoget. De fik Arbejde; jeg ogsaa. „Hør nu! jeg render til Greven" —

„Hvad for en Greve?" —

„Det kan være Dig det samme — og si'er ham dette herre. Og saa si'er han: der er Ulve i Mosen; de maae bort, see at finde et andet Smuthul, og det i denne Dag. — Seer Du, der er R . . . , Du veed" —

„Den veed jeg intet af." —

„Det er ogsaa det samme; sjøndt denne Revl giver den rigeste Sælhundejagt, man i vore civiliserede Lande veed af at sige. Slotsherren havde to Sejlbaade. Disse bleve udrustede; men ikke i Stilhed, seer Du: for Spiønerne skulde ledes paa Bagsod, og troe, at Parret, Du veed, nu flygtede over Østersøen til Tydskland. Det gif som det skulde: vi naaede begge lykkeligen et Zifferleje nær ved Kjøbenhavn, og derfra videre det store Spiøsefammer, som kaldes Baldbye. Der kjendte jeg en Enke, hos hvem jeg før engang imellem havde spist Tylmælk. Godt betalt for Hemmelighedsholdelse, iførte hun min svenske Frøken en complet Baldbyuniform, og fortalte de nysgjerrige Nabomadamer, at det var hendes Søsterdatter fra Jylland. (Hun havde nemlig havt en Halvso-

ster, som blev Go'evenner med en jydsk Pranger, eller saadaneen, blev gift med h am, og fulgte ham derover: begge For eldrene vare snart efter dode, og nu havde hun deres eneste Barn.)

„Hm!“ si'er jeg, „det er altsammen i sin Uorden; men naar skal det Gardintoj, hun der havde paa, omskiftes med en ordentlig Brudekjole? For jeg s atter nu det Tilfælde, at denneher K oregskofte blev for snever.“ —

„Du skal ikke s orge for din Mo'er“ sier han „saal ange din Fa'er lever; endnu imorgen den Dag blive vi ordentlig viede af en vel arv erdig Mand, herude paa Landet, der ikke er skrupulos med Hensyn til Kongebrev og alt det andet juridiske og geistlige Pedanterie. For, seer Du, her i min Lomme har jeg s ikker Underretning om: at hendes m agtige Forsolger ved K jerslen nedad en velsignet Fjeldskr ante lykkeligvis har br ekket Halsen.“

Lad mig see, det er nu tjugofem Aar siden detteher forl ibte Eventyr spillede, og det er endnu ikke ude, som De vil behageligen see af efterstaaende Stambogsstykke, som jeg selv ifjor har forfattet og indskrevet i en kvinde- lig Engels Album:

„Har Plato dr omt? Nej, nej, det har han ikke;
 Dpshydelsen har fangstet mine Blikke!
 Forenet fer — adskilt — og atter fundet
 Paa ny, og uoploseligen bundet —
 Philemon med sin Baucis.
 Sig selv allene nok, de bytte
 Kun Paratiser, naar de flytte
 Fra — — — flyt ej for snart!
 Thi der da vorder tomt og bart,
 Og Graad for Sang, og Sut for Smil vil findes,
 Saavidt, saal ange C — — med sin A — — mindes.

Nettelser.

S.	33	Q.	14	f. o.	Greve l. Herre.
„	39	„	3	f. n.	router l. rucser.
„	40	„	16	„ „	atte l. dje.
„	—	„	1	„ „	Bene l. Bane.
„	52	„	1	„ „	Prifterne l. Priften.
„	54	„	7	f. o.	Schlüsſel l. Schrüſer.
„	79	„	9	„ „	Fældet l. Faldet.
„	87	„	14	f. n.	haitte l. hatte.
„	95	„	3	f. o.	fane l. fan.
„	96	„	2	f. n.	og l. af.

